

Onderzoekers:

Ilse Goffin

Nico Steegmans

Promotor:

Prof. dr. Mieke Van Haegendoren

DEUCE

Arbeidsmarktstatistieken vanuit een genderperspectief

December 2002

SEIN/2002/05
D/2002/2451/49
ISBN 90-75262-36-1

With the support of the European Community – Programme relating to the Community framework Strategy on Gender equality (2001-2005)

VOORWOORD

Het project 'DEUCE', ingediend door de Vlaamse overheid, is goedgekeurd door de Europese Commissie in het kader van het gemeenschappelijk actie programma voor gender gelijkheid. DEUCE is een transnationaal project bestaande uit Vlaamse, Nederlandse, Griekse, Italiaanse en Zweedse partners. DEUCE wil de horizontale en verticale segregatie waar vrouwen mee te kampen hebben, doorbreken door het sensibiliseren van publieke autoriteiten, sociale partners, economische sectoren en de vrouwelijke beroepsbevolking.

Van augustus tot en met december voerde SEIN in opdracht van de Vlaamse overheid een onderzoek uit naar arbeidsmarktstatistieken vanuit een genderperspectief. Het onderzoek kadert binnen het project DEUCE en dit rapport is de weerslag van de resultaten van het onderzoek.

Het onderzoek omvat een internationale vergelijking van arbeidsmarktstatistieken gebaseerd op de analyse van cijfermateriaal afkomstig uit de Labour Force Survey, verzameld en aangeleverd door Eurostat. Daarnaast bestaat het rapport uit een diepgaande analyse van de Belgische situatie, gebaseerd op gegevens uit de PSBH-databank.

Wij hopen dat dit rapport een steentje bijdraagt in het ontwikkelen en formuleren van strategieën die een oplossing kunnen bieden aan de bestaande loonongelijkheid tussen mannen en vrouwen.

INHOUDSTAFEL

DEEL 1: INLEIDING	1
HOOFDSTUK 1: INLEIDING	1
1.1 Probleemstelling	1
1.2 Opdracht	1
1.3 Aanpak.....	1
1.4 Vergelijkbaarheid van de gegevens	2
1.5 Valorisering	2
HOOFDSTUK 2: SITUATIESCHETS	3
2.1 DEMOGRAFIE	3
2.2 ARBEIDSMARKT.....	5
2.3 GENDER PAY GAP	7
DEEL 2: INVENTARISERING EN ANALYSE	9
HOOFDSTUK 3: BELGIE.....	9
3.1 Inleiding	9
3.2 OPLEIDINGSNIVEAU	10
3.2.1 Algemeen	10
3.2.2 Werkenden, werklozen en inactieven.....	11
3.2.3 Sekseratio's	13
3.2.4 Werkgelegenheidsgraad.....	15
3.2.5 Werkloosheidsgraad	16
3.3 LEEFTIJDSCATEGORIEËN	17
3.3.1 Werkgelegenheidsgraad.....	17
3.3.2 Werkloosheidsgraad	19
3.4 FAMILIALE SITUATIE	21
3.4.1 Burgerlijke staat	21
3.4.2 Aantal kinderen	22
3.5 KARAKTERISTIEKEN VAN WERKLOZEN	26
3.5.1 Sector van laatste tewerkstelling.....	27
3.5.2 Laatst uitgeoefend beroep.....	31
3.5.3 Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking.....	32
3.6 Karakteristieken van tewerkgestelden	35
3.6.1 Opleidingsniveau en sector van tewerkstelling.....	35
3.6.2 Opleidingsniveau en beroep.....	38

3.6.3	Familiale situatie en jobeigenschappen	40
3.7	SAMENVATTING WERKLOOSHEIDSSTATISTIEKEN	51
3.8	SAMENVATTING WERKGELEGENHEIDSSTATISTIEKEN	54
HOOFDSTUK 4: GRIEKENLAND.....		59
4.1	Inleiding	59
4.2	Opleidingsniveau	60
4.2.1	Algemeen	60
4.2.2	Werkenden, werklozen en inactieven.....	61
4.2.3	Sekseratio's	63
4.2.4	Werkgelegenheidsgraad.....	64
4.2.5	Werkloosheidsgraad	66
4.3	Leeftijdscategorieën.....	67
4.3.1	Werkgelegenheidsgraad.....	67
4.3.2	Werkloosheidsgraad	68
4.4	Familiale situatie	69
4.4.1	Burgerlijke stand	69
4.4.2	Aantal kinderen	71
4.5	Karakteristieken van werklozen	74
4.5.1	Sector van laatste tewerkstelling.....	74
4.5.2	Laatst uitgeoefend beroep.....	78
4.5.3	Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking.....	78
4.6	Karakteristieken van tewerkgestelden	80
4.6.1	Opleidingsniveau en sector van tewerkstelling.....	80
4.6.2	Opleidingsniveau en beroep.....	84
4.6.3	Familiale situatie en jobeigenschappen	86
4.7	SAMENVATTING WERKLOOSHEIDSSTATISTIEKEN	95
4.8	SAMENVATTING WERKGELEGENHEIDSSTATISTIEKEN	98
HOOFDSTUK 5: ITALIË		103
5.1	Inleiding	103
5.2	Opleidingsniveau	103
5.2.1	Algemeen	103
5.2.2	Werkenden, werklozen en inactieven.....	105
5.2.3	Sekseratio's	107
5.2.4	Werkgelegenheidsgraad.....	109
5.2.5	Werkloosheidsgraad	110

5.3	Leeftijdscategorieën.....	111
5.3.1	Werkgelegenheidsgraad.....	111
5.3.2	Werkloosheidsgraad.....	112
5.4	Familiale situatie.....	114
5.4.1	Burgerlijke staat.....	114
5.4.2	Aantal kinderen.....	115
5.5	Karakteristieken van werklozen.....	119
5.5.1	Laatste sector van tewerkstelling.....	119
5.5.2	Laatst uitgeoefend beroep.....	122
5.5.3	Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking.....	123
5.6	Karakteristieken van tewerkgestelden.....	125
5.6.1	Opleidingsniveau en sector van tewerkstelling.....	125
5.6.2	Opleidingsniveau en beroep.....	128
5.6.3	Familiale situatie en jobeigenschappen.....	131
5.7	SAMENVATTING WERKLOOSHEIDSSSTATISTIEKEN.....	141
5.8	SAMENVATTING WERKGELEGENHEIDSSSTATISTIEKEN.....	144
HOOFDSTUK 6: NEDERLAND.....		149
6.1	Inleiding.....	149
6.2	Opleidingsniveau.....	150
6.2.1	Algemeen.....	150
6.2.2	Werkenden, werklozen en inactieven.....	151
6.2.3	Sekseratio's.....	152
6.2.4	Werkgelegenheidsgraad.....	154
6.2.5	Werkloosheidsgraad.....	155
6.3	Leeftijdscategorieën.....	156
6.3.1	Werkgelegenheidsgraad.....	156
6.3.2	Werkloosheidsgraad.....	157
6.4	Familiale situatie.....	159
6.4.1	Burgerlijke staat.....	159
6.4.2	Aantal kinderen.....	161
6.5	Karakteristieken van werklozen.....	165
6.5.1	Sector van laatste tewerkstelling.....	165
6.5.2	Laatst uitgeoefend beroep.....	167
6.5.3	Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking.....	167
6.6	Karakteristieken van tewerkgestelden.....	169

6.6.1	Opleidingsniveau en sector van tewerkstelling.....	169
6.6.2	Opleidingsniveau en beroep.....	173
6.6.3	Familiale situatie en jobeigenschappen	175
6.7	SAMENVATTING WERKLOOSHEIDSSTATISTIEKEN	187
6.8	SAMENVATTING WERKGELEGENHEIDSSTATISTIEKEN	189
HOOFDSTUK 7:	ZWEDEN.....	193
7.1	Inleiding	193
7.2	Opleidingsniveau	194
7.2.1	Algemeen	194
7.2.2	Werkenden, werklozen en inactieven.....	195
7.2.3	Sekseratio's	197
7.2.4	Werkgelegenheidsgraad.....	198
7.2.5	Werkloosheidsgraad.....	199
7.3	Leeftijdscategorieën.....	201
7.3.1	Werkgelegenheidsgraad.....	201
7.3.2	Werkloosheidsgraad.....	203
7.4	Familiale situatie	204
7.4.1	Burgerlijke staat	205
7.5	Karakteristieken van werklozen	206
7.6	Karakteristieken van tewerkgestelden	207
7.6.1	Opleidingsniveau en sector van tewerkstelling.....	207
7.6.2	Opleidingsniveau en beroep.....	211
7.6.3	Familiale situatie en jobeigenschappen	212
7.7	SAMENVATTING WERKLOOSHEIDSSTATISTIEKEN	221
7.8	SAMENVATTING WERKGELEGENHEIDSSTATISTIEKEN	223
HOOFDSTUK 8:	VERGELIJKING TUSSEN VIJF LANDEN	227
8.1	Algemene bevindingen	227
8.1.1	Vrouwen	227
8.1.2	Mannen	228
8.2	Invloed van burgerlijke staat op vrouwelijke participatie	229
8.3	Invloed van opleidingsniveau op arbeidsmarktparticipatie	231
8.4	Invloed van leeftijd op arbeidsmarktparticipatie.....	238
8.5	Invloed van familiale situatie	240
8.6	Feminisatiegraden.....	243
8.6.1	BELGIE	244

8.6.2	GRIEKENLAND	246
8.6.3	ITALIE	248
8.6.4	NEDERLAND	250
8.6.5	ZWEDEN	252
8.7	Invloed van jobeigenschappen	254
8.7.1	GEMIDDELD AANTAL WERKUREN	254
8.7.2	PERMANENCY OF THE JOB	255
8.7.3	PART-TIME EN FULL-TIME TEWERKSTELLING	256
8.7.4	ATYPISCHE ARBEID	259
HOOFDSTUK 9: BESLUIT EN AANBEVELINGEN		263
9.1	Besluit	263
9.2	Aanbevelingen	266
DEEL 3: BELGIE		269
HOOFDSTUK 10: Loonsituatie van mannen en vrouwen		269
10.1	Inleiding	269
10.2	Algemeen	272
10.3	Opleidingsniveau	275
10.4	Vastheid van betrekking	280
10.5	Atypisch arbeidsregime: Ochtend-, avond- en nachtwerk	284
10.6	Atypisch arbeidsregime: Weekendwerk	288
10.7	Leidinggevende functies: supervisie- of coördinatiefuncties	292
10.8	Gezinssituatie: samenwonend of niet	297
10.9	Burgerlijke staat	301
10.10	Kinderlast	305
10.11	Samenvattend overzicht voor 1999	309
10.12	Vrouw/Man index	313
10.13	Overzicht van de evolutie van de brutolonen in VTE tussen 1995 en 1999	315
HOOFDSTUK 11: Beroepsopleiding		317
11.1	Algemeen	317
11.2	Soort beroepsopleiding	320
11.2.1	Opleiding in een onderwijsinstelling die minstens één jaar duurt	320
11.2.2	Beroepsopleiding in een bedrijfsomgeving die minstens één jaar duurt	323
11.2.3	Beroepsopleiding in een gemengd systeem (bedrijfsomgeving en complementaire cursussen in een onderwijsinstelling)	325
11.2.4	Andere beroepsopleiding in het kader van een tewerkstellingsprogramma (vb. VDAB-	

opleiding)	327
11.2.5 Opleidingen aangeboden door de werkgever.....	329
11.2.6 Samengevat	331
Bijlagen	333

DEEL 1: INLEIDING

HOOFDSTUK 1: INLEIDING

1.1 PROBLEEMSTELLING

De nationale wetgeving in alle EU-landen verbiedt directe of indirecte loondiscriminatie op basis van het geslacht. Ondanks de wetgeving blijft de pay gap tussen mannen en vrouwen bestaan in alle lidstaten.

De 'European Structure of Earnings Study' (SES) stelde vast in 1995 dat het gemiddelde loon van een voltijds tewerkgestelde vrouw slechts 75% bedroeg van het gemiddelde loon van een mannelijke voltijds tewerkgestelde. Verder toonde deze studie eveneens aan dat er significante verschillen bestaan tussen Europese landen onderling. Zo was in 1995 de pay-gap het breedst in Nederland en Griekenland en het smalst in België en Zweden. Deze bevindingen vragen om een verklaring.

1.2 OPDRACHT

Het doel van dit onderzoek is om arbeidsmarktindicatoren te vergelijken in vijf verschillende landen: België, Griekenland; Italië, Nederland en Zweden. Het berekenen van de indicatoren voor drie verschillende jaartallen (1995, 1998 en 2001) geeft een beeld van de recente evoluties.

De belangrijkste arbeidsmarktindicatoren in dit onderzoek zijn de werkgelegenheidsgraad en de werkloosheidsgraad. Het rapport brengt deze indicatoren in verband met het geslacht, de familiale situatie (burgerlijke staat en aantal kinderen), het opleidingsniveau, leeftijdscategorieën, sectoren van tewerkstelling, beroepscategorieën en jobeigenschappen zoals het gemiddeld aantal werkuren en het aandeel van atypische arbeid.

1.3 AANPAK

Verschillende studies hebben reeds getracht de loonverschillen tussen mannen en vrouwen te verklaren aan de hand van enkele structurele factoren zoals de positie op de arbeidsmarkt, de genoten opleiding, het verschil in evaluatie tussen jobs van mannen en jobs van vrouwen, directe discriminatie,... In dit

rapport werpen we een kritische blik op gender-gedifferentieerde arbeidsstatistieken. Het rapport bestaat uit drie delen.

Dit eerste deel bespreekt de structuur van het rapport en bevat een korte situatieschets van de vijf landen die in dit onderzoek aan bod komen.

In het tweede deel worden vijf landen uit de Europese Unie –België, Griekenland, Italië, Nederland en Zweden- afzonderlijk geëvalueerd in de tijd en nadien met mekaar vergeleken.

In het derde deel van het rapport gaan we dieper in op de situatie in België. Dit gebeurt op basis van gegevens die beschikbaar zijn in de PSBH-databank (Panel Study on Belgian Households).

1.4 VERGELIJKBAARHEID VAN DE GEGEVENS

Om deze onderlinge vergelijking mogelijk te maken, baseren we ons in dit rapport op gegevens uit de ‘Labour Force Survey’. Deze enquête wordt door Eurostat georganiseerd op Europees niveau waardoor vergelijkingen tussen landen onderling mogelijk worden. Wanneer we de gegevens van de verschillende landen met mekaar vergelijken, is het erg belangrijk om de gegevens in de nationale context te plaatsen. Ieder land is verschillend wat betreft cultuur, politiek beleid, enz.

Hoewel de European Structure of Earnings Study een bron aan informatie bevat, zullen we ze niet gebruiken in dit rapport. De redenen hiertoe zijn twee belangrijke beperkingen van de SES-gegevens. In de eerste plaats sluit deze data-set alle ondernemingen uit waar minder dan 10 personeelsleden tewerkgesteld zijn. Zo worden onder andere kleine ondernemingen, handelszaken en restaurants uitgesloten van de analyse. RSZ-gegevens leren ons dat 17% van de werknemers tewerkgesteld is in ondernemingen met minder dan 10 werknemers (2000). Daarnaast sluiten ze eveneens de publieke sector en maatschappelijke dienstverlening uit. Onder andere onderwijs en gezondheidszorg maken hier deel van uit.

1.5 VALORISERING

Dit rapport heeft als doel een discussie te starten met als onderwerp de arbeidsmarktsituatie in de betrokken landen. Het rapport kan daarbij dienen als input van gegevens. De uiteindelijke interpretatie van de gegevens dient echter te gebeuren in het licht van de nationale situatie en regelgeving van de verschillende landen. Een mogelijkheid om dit te realiseren is het oprichten van een experten-panel voor ieder land. Op deze manier kan men de informatie uit dit rapport ten volle benutten.

HOOFDSTUK 2: SITUATIESCHETS

In dit rapport vergelijken we statistische gegevens van België, Griekenland, Italië, Nederland en Zweden. Deze paragraaf verschaft een korte inleiding over de betrokken landen inzake demografie en arbeidssituatie.

2.1 DEMOGRAFIE

De betrokken landen zijn erg verschillend qua oppervlakte, bevolkingsaantallen en bevolkingsdichtheid. Zoals men in tabel 1 kan aflezen is België met een oppervlakte van 31.000 km² het kleinste land van de vijf. Zweden daarentegen, met een oppervlakte van 450.000 km² is het grootste land qua oppervlakte. Wanneer de bevolkingsaantallen vergeleken worden, merken we echter dat België meer inwoners heeft dan Zweden. De bevolkingsdichtheid van beide landen spreekt dan ook voor zich. In België wonen 336 mensen per km² terwijl dit er in Zweden maar 20 zijn.

De bevolkingsdichtheid is het grootst in Nederland: 390 inwoners per km².

Gedurende het afgelopen decennium (1990-2000) nam de bevolking in alle vijf landen toe. Deze toename was het grootst in Nederland (+6,5%) en het kleinst in Italië (+0,8%).

Tabel 1: Demografie: oppervlakte en bevolkingsaantallen

	Oppervlakte in 1000 km ²	Populatie		
		in duizendtallen		per km ² 2000
		2000	1990	
België	31	10.251	9.967	336
Griekenland	132	10.543	10.089	80
Italië	301	57.189	56.737	190
Nederland	41	15.926	14.947	390
Zweden	450	8.872	8.559	20

Bron: Labour Force Statistics 1980-2000, OECD, Paris, 2001

Trends in International Migration, OECD, Paris, 2002

Tabel 2 geeft de leeftijdsstructuur in de verschillende landen weer. In alle landen is er sprake van een veroudering van de bevolking. Deels is dit te verklaren door de toenemende leeftijdsverwachting en de

daling van de vruchtbaarheid¹. Waar het aandeel van de jongeren (<15) in 1990 tussen de 22,4% en 30% lag, bevindt dit aandeel zich in 2000 tussen de 14,5% en 18,6%.

In Griekenland en Italië is het aandeel van ouderen (65+) verdubbeld. Het aandeel van de jongeren (<15) nam het sterkst af in Griekenland, Italië en Nederland. Van de vijf landen is Nederland het land met de jongste leeftijdsstructuur.

Tabel 2: Demografie: leeftijdsstructuur in %

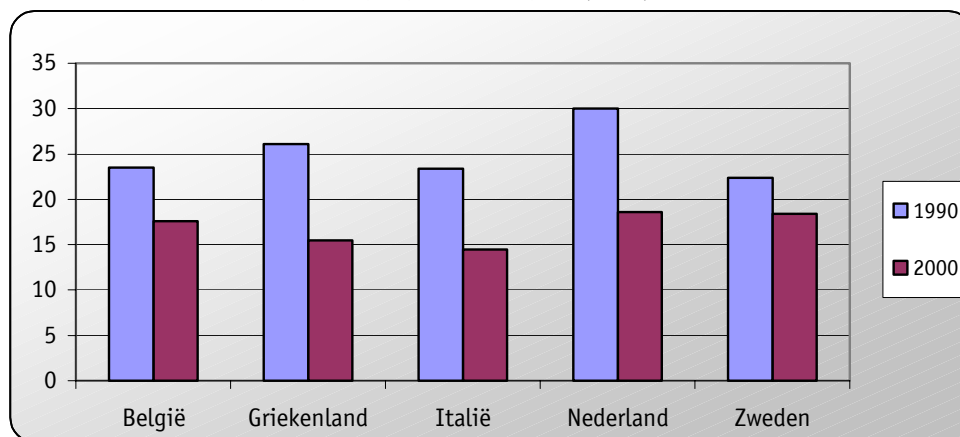
	Leeftijdsstructuur					
	< 15		15-64		65+	
	2000	1990	2000	1990	2000	1990
België	17,6	23,5	65,5	64,5	16,6	12
Griekenland	15,5	26,1	67,5	65,8	16,7	8,1
Italië	14,5	23,4	67,8	67,6	17,7	9,0
Nederland	18,6	30,0	67,8	61,0	13,6	9,0
Zweden	18,4	22,4	64,3	65,9	17,3	11,8

Bron: Labour Force Statistics 1980-2000, OECD, Paris, 2001

Trends in International Migration, OECD, Paris, 2002

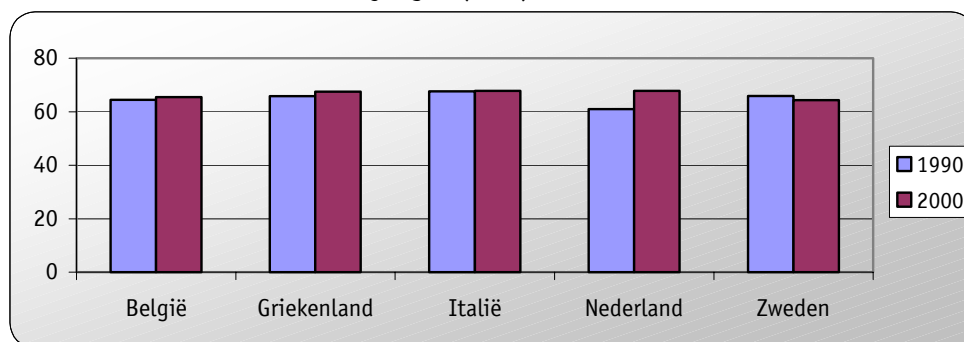
De volgende grafieken geven deze evoluties grafisch weer:

Grafiek 1: Aandeel van jongeren jonger dan 15 jaar (in %)

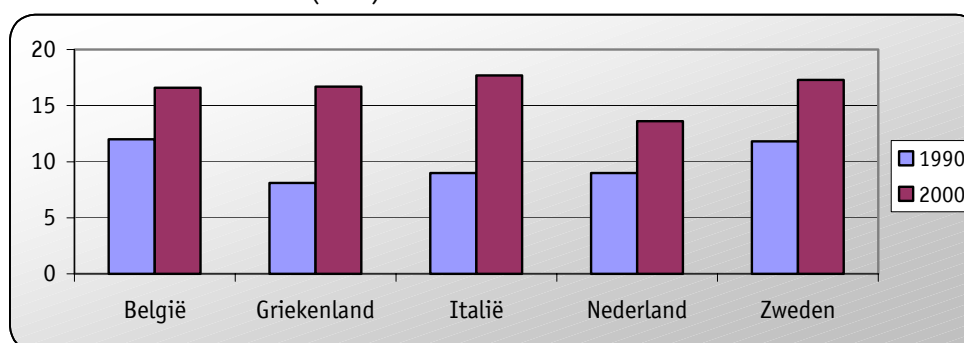

¹ OECD Observer 2002/Supplement 1

Grafiek 2: Aandeel van 15 tot 64 jarigen (in %)

Grafiek 3: Aandeel van 65+ (in %)

2.2 ARBEIDSMARKT

Kengetallen om de arbeidsmarktsituatie te beschrijven, zijn onder andere de omvang van de beroepsbevolking, de activiteitsgraad en het aandeel van tewerkstelling in de economische sectoren.

De omvang van de beroepsbevolking (som van werkenden en werkzoekende inwoners) van de vijf landen schommelt tussen de 41,5% en 50,6%. Nederland beschikt relatief gezien over de grootste beroepsbevolking. Italië beschikt in relatie tot de overige vier landen over de kleinste beroepsbevolking. In Griekenland, België en Zweden maakt de beroepsbevolking respectievelijk 42,1%, 43,5% en 49,8% uit van de totale bevolking.

Wanneer we de vrouwelijke participatiegraad nader bekijken (dit is de vrouwelijke beroepsbevolking van alle leeftijden gedeeld door de vrouwelijke populatie), zien we grote verschillen tussen de landen. De vrouwelijke participatiegraad is het hoogst in Zweden en het laagst in Italië. De lage participatiegraad van vrouwen in Italië kan een reden zijn voor de relatief kleine omvang van de Italiaanse beroepsbevolking.

Tabel 3: Beschrijving arbeidsmarkt: beroepsbevolking

	Beroepsbevolking			
	Duizendtallen 2000	Verandering 2000/90	Vrouwelijke participatiegraad	
			2000	1990
België	4.455	6,6	59,2	52,4
Griekenland	4.437	10,9	50,2	43,6
Italië	23.720	-3,2	46,8	45,9
Nederland	8.058	17,3	65,2	53,1
Zweden	4.418	-2,8	75	80,4

Bron: Labour Force Statistics 1980-2000, OECD, Paris, 2001

Trends in International Migration, OECD, Paris, 2002

Tabel 4 geeft een overzicht van de werkenden en de sectoren van tewerkstelling. Uit tabel 3 en tabel 4 kunnen we bijgevolg afleiden hoeveel procent van de beroepsbevolking effectief aan het werk is. Dit percentage schommelt tussen de 88% en 97% en wordt bekomen door de nominale aantallen uit tabel 4 te delen door de nominale aantallen uit tabel 3. Voor België, Griekenland, Italië, Nederland en Zweden is dit respectievelijk 89,2%, 88,9%, 88,0%, 96,3% en 94,1%.

Tabel 4: Beschrijving arbeidsmarkt: tewerkstelling

	Civilian employment en economische sectoren						
	Duizend- tallen 2000	Primaire sector %		Secundaire sector %		Tertiaire sector %	
		2000	1990	2000	1990	2000	1990
België	3.973	2,2	2,7	24	28,3	73,8	69
Griekenland	3.946	17	23,9	22,5	27,7	60,5	48,3
Italië	20.874	5,4	8,9	32,4	32,3	62,2	58,8
Nederland	7.758	3,3	4,6	21,3	26,3	75,4	69,1
Zweden	4.159	2,4	3,4	24,6	28,9	73	67,7

Bron: Labour Force Statistics 1980-2000, OECD, Paris, 2001

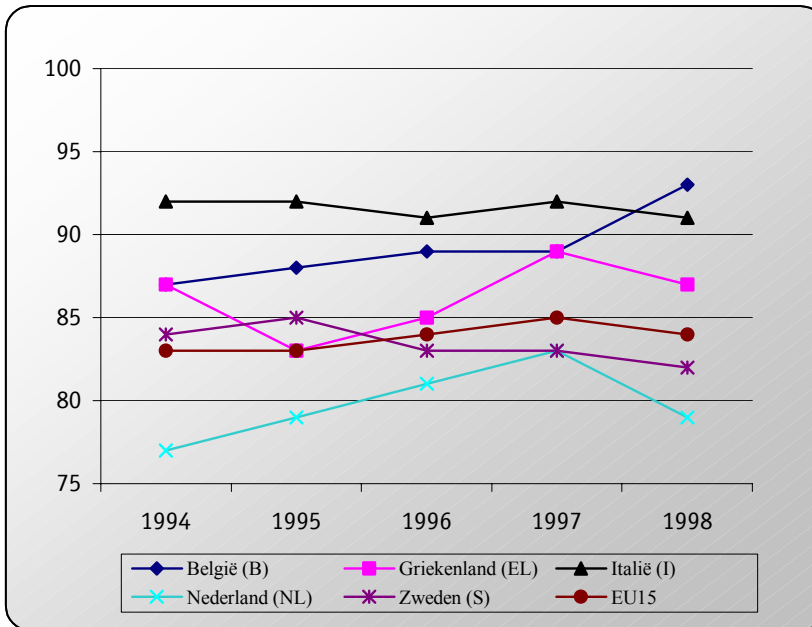
Trends in International Migration, OECD, Paris, 2002

In alle landen neemt het belang van de primaire sector verder af. Toch blijft in Griekenland de primaire sector belangrijk. Ook de secundaire sector verliest aan belang. Enkel in Italië is er sprake van een stabiele tewerkstelling in deze sector. Wat de tewerkstelling in de tertiaire sector betreft, blijft Nederland de koploper.

2.3 GENDER PAY GAP

Grafiek 4 schetst een beeld van de evolutie van de pay-gap over de periode 1994-1998. We stelden de grafiek op met gegevens die beschikbaar gesteld werden door Eurostat.

Grafiek 4: Gemiddelde verdiensten van vrouwen als percentage van de gemiddelde verdiensten van mannen

Uit deze grafiek leiden we af dat de loonverschillen het kleinst zijn in België en Italië. Het vrouwelijk loonaandeel t.o.v. mannen ligt in Nederland en Zweden beneden het Europees gemiddelde. De informatie over de landen België, Nederland, Griekenland en Italië is afkomstig uit de ECHP (European Community Household Panel). De informatie van Zweden daarentegen komt uit de SES-databank. Hierbij dienen de beperkingen die gelden voor de SES-gegevens dus in het achterhoofd gehouden te worden.

Wanneer we enkel rekening houden met de SES-gegevens vinden we dat in de Europese Unie de verdiensten van full-time tewerkgestelde vrouwen in industrie en diensten slechts 75% bedragen van deze van mannen in 1995. Van de vijf landen die in dit rapport besproken worden, zijn er slechts twee waar het percentage van de verdiensten van vrouwen ten opzichte van mannen meer dan 85% bedraagt: in België en Zweden. In Griekenland en Nederland daarentegen verdienen vrouwelijke tewerkgestelden slechts rond de 70% van hetgeen hun mannelijke collega's verdienen. Italië schommelt tussen deze uitersten.

Hieruit blijkt dat de bron van de dataset een belangrijke invloed heeft op het resultaat van de gegevens. Ondanks de verschillen tussen beide datasets (EHP en SES) is het duidelijk dat de bestaande loonverschillen een probleem vormen, zowel op nationaal als op Europees niveau.

Om tot een wezenlijk inzicht te komen in wat nu precies een rol speelt bij de gradatie in loonverschillen tussen deze landen gaan we in wat volgt een analyse maken van de arbeidsmarkt. In deze analyse zijn onder andere opgenomen: de werkgelegenheidsgraad, de werkloosheidsgraad, het opleidingsniveau, de familiale situatie, ... We verzamelden hiervoor gegevens voor de vijf landen (België, Griekenland, Nederland, Italië en Zweden). Om een evolutie te kunnen waarnemen, nemen we de gegevens van de jaren 1995, 1998 en 2001 op in dit rapport. Voor Zweden zijn er echter geen gegevens beschikbaar voor het jaar 2001. Daarom werken we voor Zweden met cijfermateriaal van de jaren 1995, 1998 en 2000.

DEEL 2: INVENTARISERING EN ANALYSE

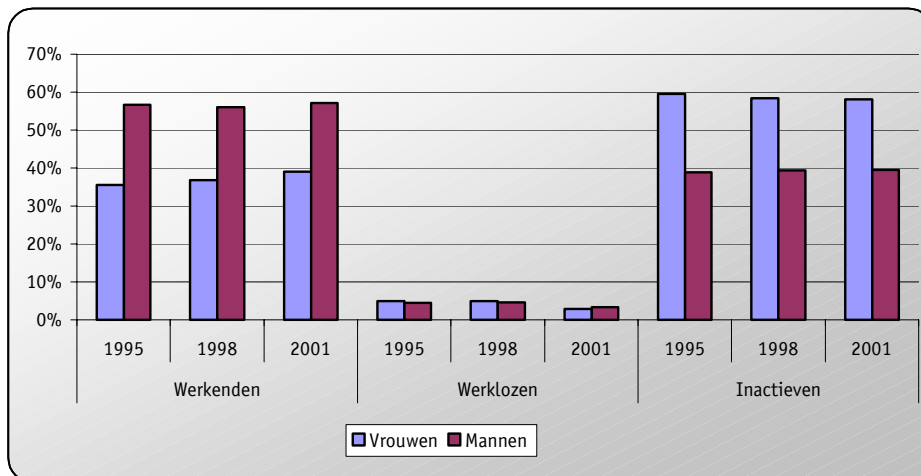
In dit deel worden eerst voor de vijf landen afzonderlijk de nodige gegevens verzameld en geanalyseerd. De bespreking heeft, afhankelijk van het te behandelen onderwerp, betrekking op de verschillende bevolkingscategorieën op beroepsactieve leeftijd (vanaf 15 jaar): de werkenden, de werklozen en de inactieven. De onderwerpen die aan bod komen zijn: het opleidingsniveau, de leeftijd, de familiale situatie en karakteristieken van werkenden en werklozen. Na de besprekingen per land vergelijken we de verschillende landen met mekaar.

HOOFDSTUK 3: BELGIE

3.1 INLEIDING

Onderstaande grafiek vat in een notendop samen hoe de Belgische bevolking op beroepsactieve leeftijd is samengesteld. De samenstelling verschilt sterk tussen de vrouwelijke en de mannelijke bevolking. Het merendeel van de mannelijke populatie ouder dan 14 jaar behoort tot het actief werkende deel van de bevolking. In 2001 behoorde 57,1% van deze mannen tot de werkenden, 3,4% was werkloos en 39,5% behoorde tot de groep van inactieven. Bij het vrouwelijke deel van de bevolking ligt dit anders. Het merendeel van de vrouwen ouder dan 15 jaar is inactief (58,1%). 39,0% van de vrouwelijke populatie behoort tot het werkende deel van de bevolking en 2,9% is werkloos.

Grafiek 5: Verdeling van de Belgische bevolking op beroepsactieve leeftijd (> 14j)

3.2 OPLEIDINGSNIVEAU

3.2.1 ALGEMEEN

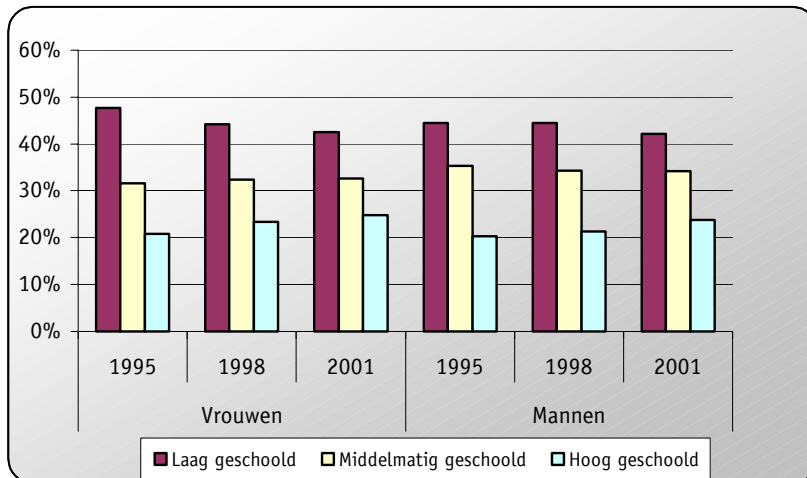
Zoals grafiek 6 laat zien, vertoont het opleidingsniveau van mannen en vrouwen in de leeftijdsklasse van 15-64 jarigen sterke gelijkenissen. Een vergelijking van de jaren 1995, 1998 en 2001 toont dat het aandeel van de laaggeschoolden afneemt terwijl dit van de hooggeschoolden stijgt. Deze evolutie is sterker aanwezig bij de vrouwelijke populatie:

- Het aandeel van laaggeschoolde vrouwen is met 10,7% gedaald over de periode 1995-2001. Het aandeel van laaggeschoolde mannen daalde over dezelfde periode met 5,1%.
- Het aandeel van hooggeschoolde vrouwen steeg met 19,6% over de periode 1995-2001. Het aandeel van hooggeschoolde mannen steeg met 16,9%.

We hanteren de volgende indelingen:

- Laaggeschoold: geen onderwijs, lager onderwijs, secundair onderwijs lagere graad.
- Middelmatig geschoold: secundair onderwijs hogere graad.
- Hooggeschoold: hoger niet universitair onderwijs (korte type + lange type), universitair onderwijs.

Grafiek 6: Opleidingsniveau in de leeftijdsklasse 15-64 jarigen

Het aandeel van vrouwelijke hooggeschoolden is groter dan het aandeel van mannelijke hooggeschoolden binnen deze respectievelijke bevolkingsgroepen.

Tabel 5 bevat dezelfde informatie als grafiek 6.

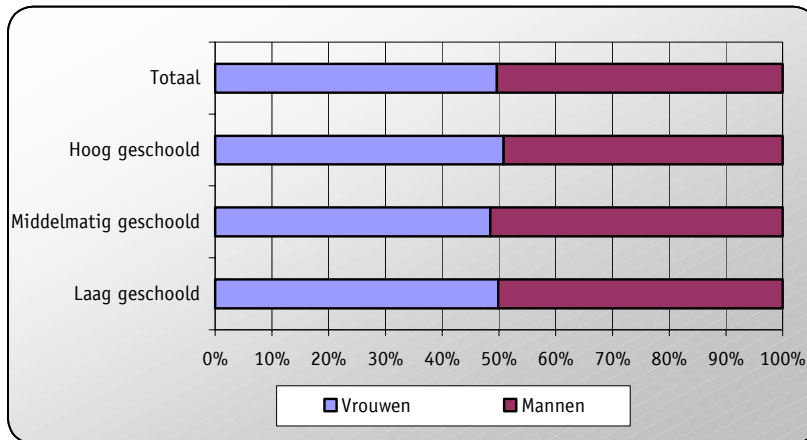
Tabel 5: Evolutie van het opleidingsniveau

Opleidingsniveau	Leeftijdscategorie 15-64					
	Vrouwen			Mannen		
	1995	1998	2001	1995	1998	2001
Laag geschoold	47,7%	44,3%	42,5%	44,4%	44,4%	42,2%
Middelmatig geschoold	31,6%	32,4%	32,6%	35,3%	34,3%	34,1%
Hoog geschoold	20,8%	23,4%	24,9%	20,3%	21,3%	23,7%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Een analyse van de sekseratio's toont dat mannen en vrouwen ongeveer 50/50 verdeeld zijn in elk opleidingsniveau.

De volgende grafiek geeft een overzicht.

Grafiek 7: Sekseratio's opleidingsniveau van totale bevolkingsgroep 15-64 jarigen, 2001

3.2.2 WERKENDEN, WERKLOZEN EN INACTIEVEN

Op het eerste zicht lijken er niet veel verschillen te bestaan tussen het opleidingsniveau van mannen en dit van vrouwen. Een uitsplitsing van het opleidingsniveau naar de verschillende groepen binnen de bevolking op beroepsactieve leeftijd (werkenden, werklozen en inactieven) geeft een ander beeld:

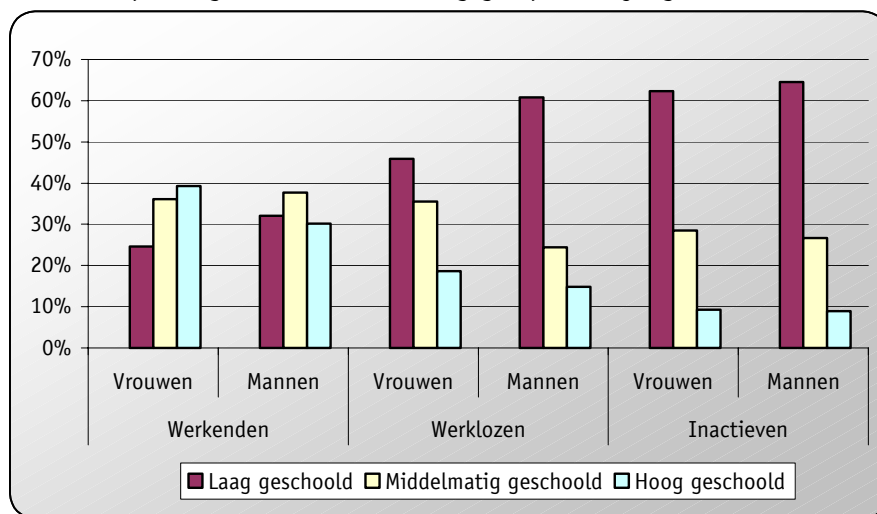
- Het merendeel van de werkende vrouwen genoot een hogere opleiding. Bij de mannelijke populatie is dit niet zo. Het merendeel van de werkende mannen is middelmatig geschoold. Hooggeschoolde mannen zijn zelfs het minst vertegenwoordigd binnen de categorie van werkende mannen.
- Het grootste aandeel van werkloze vrouwen is laaggeschoold (45,9%). Middelmatig- en hooggeschoolde vrouwen vertegenwoordigen respectievelijk 35,5% en 18,6%. In de groep van

werkloze mannen is ruim 60% laaggeschoold. Middelmatic- en hooggeschoolde mannen vertegenwoordigen respectievelijk 24,4% en 14,8%. Hieruit blijkt dat het opleidingsniveau van werkloze vrouwen hoger ligt dan deze van werkloze mannen.

- Het grootste aandeel van de inactieven is laaggeschoold (zowel bij mannen als bij vrouwen). 62,3% van de inactieve vrouwen is laaggeschoold. Bij de mannen is dit 64,5%. Ook de overige categorieën (middelmatic geschoolden en hooggeschoolden) vertonen gelijkenissen tussen beide geslachten.

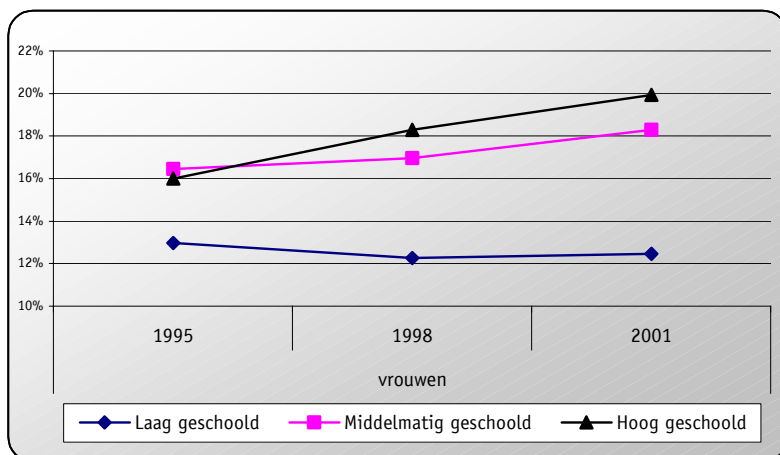
Onderstaande grafiek vat deze bevindingen samen.

Grafiek 8: Opleidingsniveau van bevolkingsgroep 15-64 jarigen, 2001

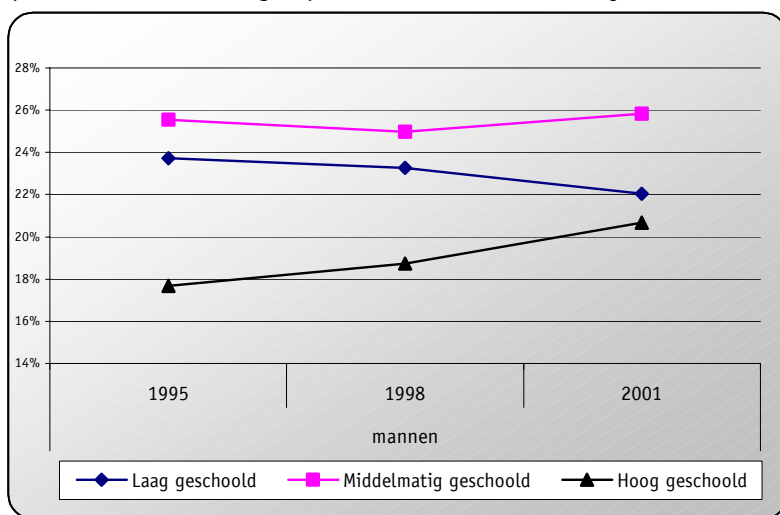

Over de periode 1995-2001 steeg het aandeel van werkende vrouwen met 11,7%: van 45,4% in 1995 tot 50,7% in 2001. Ten opzichte van de totale groep van vrouwen tussen 15 en 64 jaar steeg het aandeel van werkende vrouwen die een hogere opleiding genoten met bijna een kwart: van 16,0% in 1995 naar 19,9% in 2001. Het aandeel van middelmatig geschoolden steeg met 11,6%. Het aandeel van laaggeschoolden daalde lichtjes: van 13,0% naar 12,5%. Over dezelfde periode steeg het aandeel van werkende mannen ten opzichte van de totale groep mannen (werkenden, werklozen en inactieven) met 2,5 %: van 66,9% in 1995 tot 68,6% in 2001. Bij de werkende mannen nam het aandeel met een hoger opleidingsniveau toe met 16,9%: van 17,7% in 1995 naar 20,7% in 2001.

Grafiek 9: Aandeel van werkende vrouwen naar opleidingsniveau ten opzichte van de totale groep vrouwen tussen 15 en 64 jaar

Grafiek 10: Aandeel van werkende mannen naar opleidingsniveau ten opzichte van de totale groep mannen tussen 15 en 64 jaar

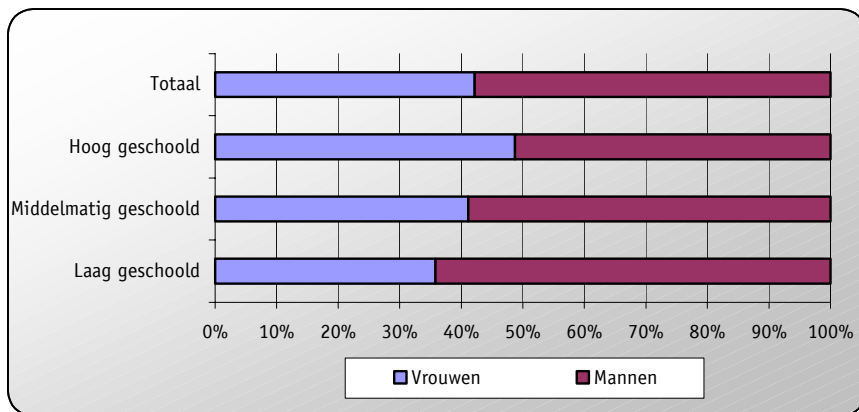
3.2.3 SEKSERATIO'S

Analyse van de sekseratio's binnen de categorie 'werkenden' toont dat bijna 60% van alle werkenden tussen 15 en 64 jaar mannen zijn. Naarmate het opleidingsniveau stijgt, daalt het aandeel van mannen. Dit wordt weergegeven in grafiek 11.

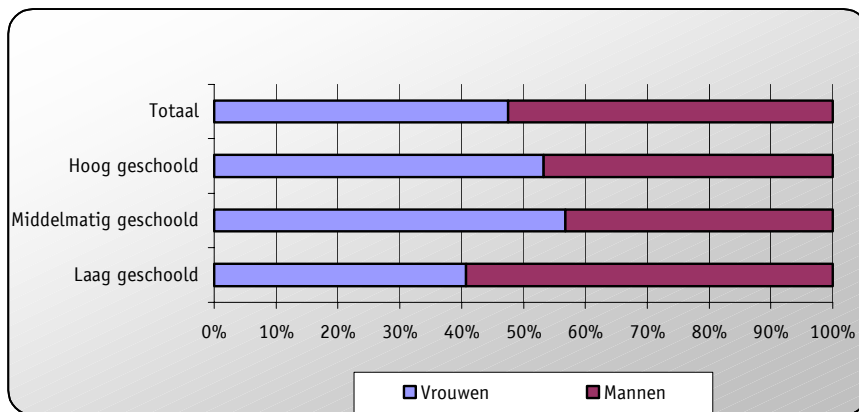
Grafiek 12 geeft informatie over de man-vrouw verhouding binnen de categorie van 'werklozen'. Het aandeel van mannen bedraagt 52,5%. Bijna 60% van de laaggeschoolde werklozen zijn mannen. Bij de middelmatig- en hooggeschoolde werklozen vertegenwoordigen de vrouwen meer dan 50% (respectievelijk 56,8% en 53,3%).

Een blik op de grafiek 13 van de sekseratio's van inactieven toont ons oververtegenwoordiging van vrouwen. Ruim 62% van de inactieven zijn vrouwen. Er is geen sprake van duidelijke verschillen tussen de opleidingsniveaus.

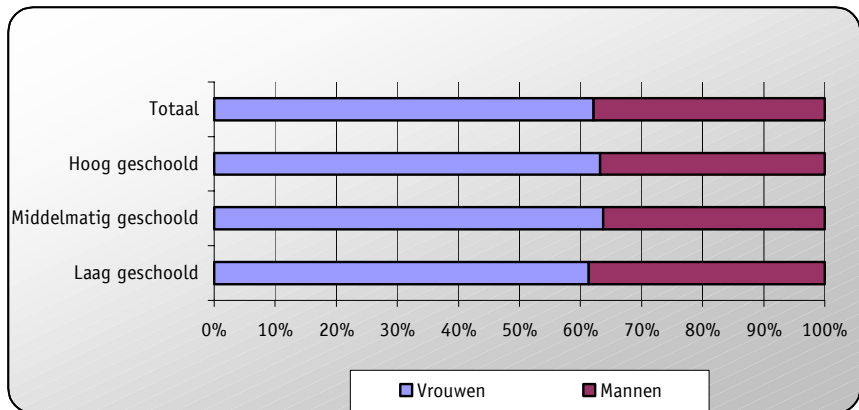
Grafiek 11: Sekseratio's naar opleidingsniveau: werkenden (15-64j), 2001.

Grafiek 12: Sekseratio's naar opleidingsniveau: werklozen (15-64j), 2001.

Grafiek 13: Sekseratio's naar opleidingsniveau: inactieven (15-64j), 2001.

3.2.4 WERKGELEGENHEIDSGRAAD

De werkgelegenheidsgraad is de procentuele verhouding tussen het aantal werkenden en de populatie op beroepsactieve leeftijd (> 14 jaar). In tabel 6 is de werkgelegenheidsgraad opgesplitst naar geslacht en naar opleidingsniveau. De berekeningen zijn van toepassing op de gehele populatie vanaf 15 jaar.

Tabel 6: Werkgelegenheidsgraad naar opleidingsniveau en geslacht (> 14 jaar)

1995		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	18,3%	41,1%
Middelmatig geschoold	47,9%	66,5%
Hoog geschoold	72,7%	80,9%
Totaal	35,6%	56,7%

1998		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	17,9%	39,6%
Middelmatig geschoold	47,8%	66,6%
Hoog geschoold	73,6%	80,8%
Totaal	36,8%	56,0%

2001		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	18,7%	39,1%
Middelmatig geschoold	50,2%	68,6%
Hoog geschoold	74,9%	79,8%
Totaal	39,0%	57,1%

Enkele opvallende vaststellingen in verband met de werkgelegenheidsgraad:

- In 2001 ligt de werkgelegenheidsgraad bij vrouwen 31,7% lager dan bij mannen. In vergelijking met 1995 is dit een positieve evolutie. Toen lag de werkgelegenheidsgraad bij vrouwen 37,2% lager dan bij mannen.
- In 2001 ligt de werkgelegenheidsgraad bij laaggeschoolde vrouwen 52,2% lager dan bij laaggeschoolde mannen. Slechts 18,7% van de laaggeschoolde vrouwen heeft een betrekking (in vergelijking met 39,1% van de mannen).
- In 2001 ligt de werkgelegenheidsgraad bij hooggeschoolde vrouwen 6,1% lager dan bij hooggeschoolde mannen. De werkgelegenheidsgraad bij hooggeschoolde vrouwen steeg van 72,7% in 1995 tot 74,9% in 2001. Dit betekent dat in 2001 74,9% van de hooggeschoolde

vrouwen een betrekking heeft. Bij de mannen daalde de werkgelegenheidsgraad lichtjes binnen het segment van de hooggeschoolden: van 80,9% in 1995 naar 79,8% in 2001.

- In 2001 ligt de werkgelegenheidsgraad van middelmatig geschoolde vrouwen ongeveer 27% lager dan bij middelmatig geschoolde mannen. 50,2% van de middelmatig opgeleide vrouwen heeft in betrekking. Bij de mannen heeft 68,6% een betrekking.

3.2.5 WERKLOOSHEIDSGRAAD

De werkloosheidsgraad is de procentuele verhouding tussen het aantal werklozen en het aantal werkenden en werklozen samen (totale beroepsbevolking vanaf 14 jaar). In tabel 7 is de werkloosheidsgraad uitgesplitst naar opleidingsniveau en geslacht.

Tabel 7: Werkloosheidsgraad naar opleidingsniveau en geslacht (> 14 jaar)

1995		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	19,2%	10,5%
Middelmatig geschoold	13,0%	6,9%
Hoog geschoold	4,6%	3,3%
Totaal	12,2%	7,3%
1998		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	19,3%	12,0%
Middelmatig geschoold	12,7%	6,4%
Hoog geschoold	4,6%	3,1%
Totaal	11,7%	7,6%
2001		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	12,1%	10,1%
Middelmatig geschoold	6,8%	3,7%
Hoog geschoold	3,4%	2,8%
Totaal	6,9%	5,6%

Enkele opvallende vaststellingen in verband met de werkloosheidsgraad:

- Over de periode 1995-2001 is de werkloosheidsgraad bij vrouwen gedaald met 43,4%: van 12,2% in 1995 tot 6,9% in 2001 . Bij mannen is de daling minder spectaculair: de werkloosheidsgraad daalde met 23,3% van 7,3% in 1995 naar 5,6% in 2001.

- De hoogste werkloosheidsgraad vinden we, zowel bij vrouwen als bij mannen, terug bij laaggeschoolden.
- De werkloosheidsgraad bij laaggeschoolde vrouwen bedroeg in 2001 12,1%. Dit betekent dat 12,1% van de laaggeschoolde vrouwen die zich aanbieden op de arbeidsmarkt geen betrekking vinden. In 1995 bedroeg de werkloosheidsgraad binnen dit segment 19,2%. De werkloosheidsgraad daalde bijgevolg met 37%. Bij de mannelijke laaggeschoolden daalde de werkloosheidsgraad met 3,8%. In 1995 bedroeg de werkloosheidsgraad van laaggeschoolde mannen 10,5%. In 2001 was deze gedaald tot 10,1%.
- In 2001 situeert het grootste verschil tussen mannen en vrouwen met betrekking tot de werkloosheidsgraad zich in het segment van de middelmatig geschoolden. Middelmatig geschoolde vrouwen kennen een werkloosheidsgraad van 6,8% terwijl middelmatig geschoolde mannen slechts een werkloosheidsgraad kennen van 3,7%.

3.3 LEEFTIJDSCATEGORIEËN

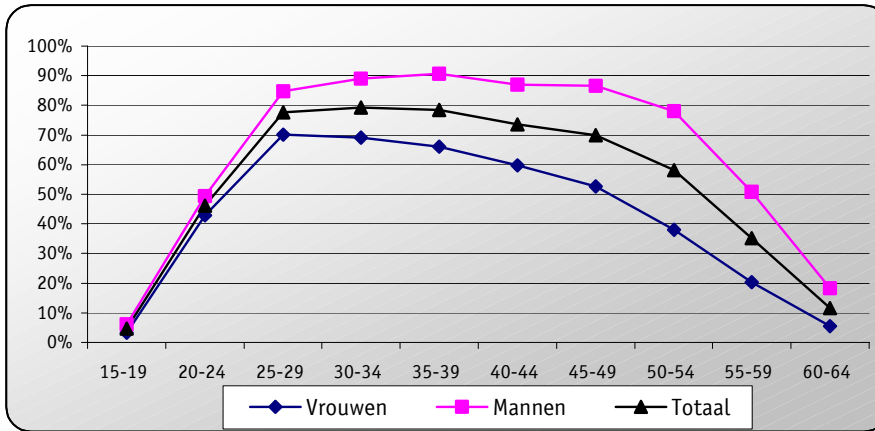
In tegenstelling tot de berekeningen van de werkgelegenheidsgraad en werkloosheidsgraad in de vorige paragraaf, zijn de berekeningen in deze paragraaf gebaseerd op de leeftijdscategorie van 15 tot 64 jarigen.

3.3.1 WERKGELEGENHEIDSGRAAD

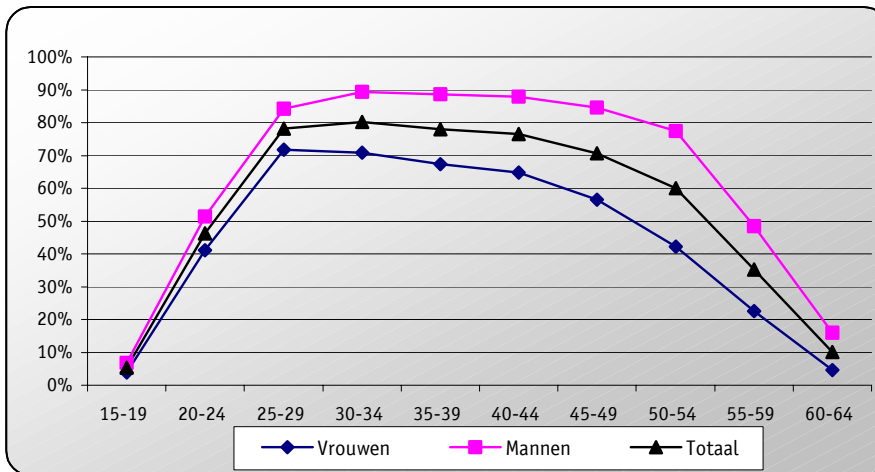
De werkgelegenheidsgraad bij vrouwen tussen 15 en 64 jaar steeg van 45,4% in 1995 naar 50,7% in 2001. Dit is een stijging van 11,7%. Bij de mannelijke populatie tussen 15 en 64 jaar steeg de werkgelegenheidsgraad gering: van 66,9% in 1995 naar 68,6% in 2001.

In 1995 vertoonde de vrouwelijke werkgelegenheidsgraad een dalende trend vanaf de leeftijdscategorie 30-34 jarigen. In 2001 daalt de werkgelegenheidsgraad vanaf de leeftijdscategorie van 35-39 jarigen. Dit is onder meer het gevolg van een verschuiving van cohortes binnen de leeftijdscategorieën. Behoorde men in 1995 tot de werkenden in de categorie 30-34 jarigen, zal men in 2001 behoren tot de categorie 35-39 jarigen of 40-44 jarigen.

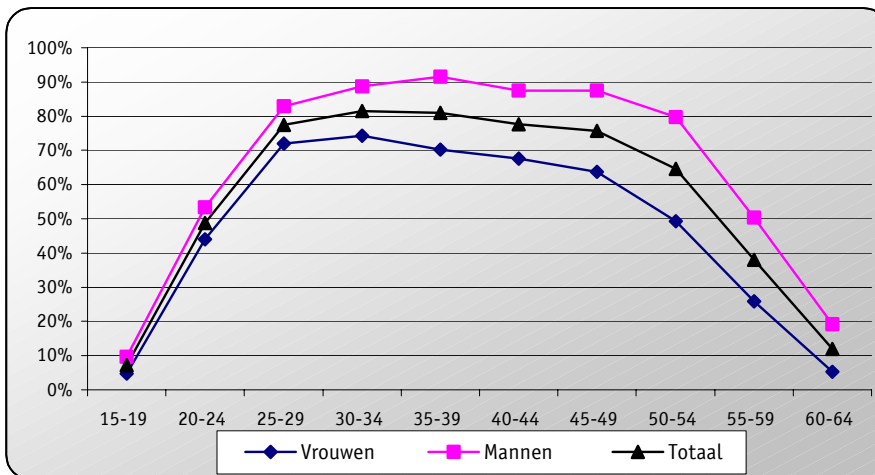
Grafiek 14: werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen), 1995

Grafiek 15: werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen), 1998

Grafiek 16: werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen), 2001

In vergelijking met 1995 vertoont de werkgelegenheidscurve van 2001 van de vrouwelijke populatie een transformatie van vorm. De transformatie gebeurt in de richting van de mannelijke werkgelegenheidscurve.

3.3.2 WERKLOOSHEIDSGRAAD

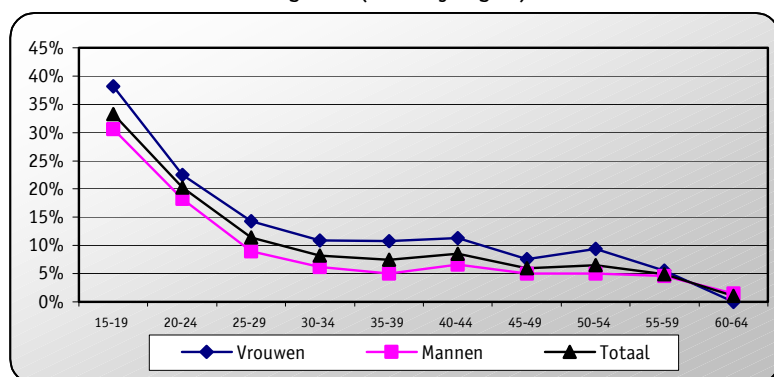
In 2001 bedroeg de werkloosheidsgraad van vrouwen en mannen tussen de 15 en 64 jaar respectievelijk 6,9% en 5,7%.

De werkloosheidsgraad is in de periode 1995-2001 zowel bij vrouwen als bij mannen in positieve zin geëvolueerd. De vrouwelijke werkloosheidsgraad daalde met 43,9%. De mannelijke tegenhanger daalde met 23,0%.

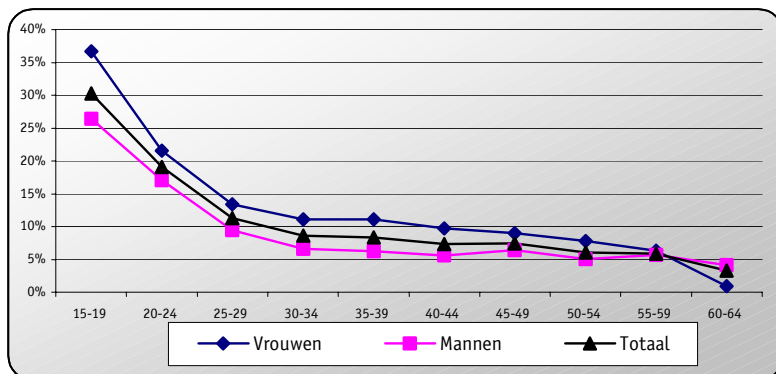
Ook het verschil tussen mannen en vrouwen nam sterk af. In 1995 lag de vrouwelijke werkloosheidsgraad 4,9 procentpunten hoger dan de mannelijke. In 2001 bedraagt het verschil tussen beiden nog 'slechts' 1,2 procentpunten.

Uit de grafieken 17, 18 en 19 blijkt dat vooral jongeren (< 25 jaar) te kampen hebben met een hoge werkloosheidsgraad. Een zekere stabilisatie treedt op bij de leeftijdscategorieën 30-44 jarigen. De jaren 1995 en 1998 vertonen een gelijkaardig beeld met weinig opmerkelijke verschillen tussen de werkloosheidsgraden. In 2001 verloopt de curve op dezelfde manier als in 1995 en 1998, maar de waarden liggen lager. Dit betekent dat het nog steeds dezelfde leeftijdscategorieën zijn die te maken hebben met een hogere of lagere werkloosheidsgraad, maar dat de absolute waarden ervan voor iedere leeftijdscategorie lager lagen dan in 1995 en 1998. De sterke daling van de totale werkloosheidsgraad in 2001 in de categorie van 15 tot 19 jarigen komt vooral door de sterke daling bij de mannelijke populatie.

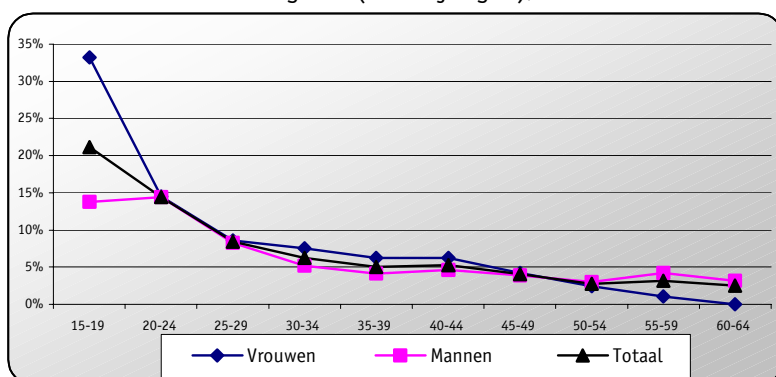
Grafiek 17: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 1995

Grafiek 18: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 1998

Grafiek 19: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 2001

Uit tabel 8 blijkt dat meer dan 50% van de werkloze vrouwen en mannen behoort tot de leeftijdscategorie 20-34 jarigen. Bij de vrouwen is meer dan 80% van alle werklozen tussen de 20 en 44 jaar. Bij de mannen is ruim 75% van alle werklozen tussen de 20 en 44 jaar.

Tabel 8: Verdeling werklozen over leeftijdscategorieën, 2001

Leeftijdscategorie	Vrouwen	Mannen	Totaal
15-19	5,5%	3,4%	4,4%
20-24	18,6%	20,6%	19,7%
25-29	18,0%	18,5%	18,2%
30-34	17,6%	13,2%	15,3%
35-39	14,7%	11,7%	13,1%
40-44	13,8%	11,9%	12,8%
45-49	7,9%	9,3%	8,6%
50-54	3,3%	6,2%	4,8%
55-59	0,6%	4,1%	2,5%
60-64	0,0%	1,1%	0,6%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

3.4 FAMILIALE SITUATIE

In deze paragraaf onderzoeken we de invloed van de familiale situatie op de arbeidsmarktsituatie. In eerste instantie komt de burgerlijke staat aan bod. Daarna bekijken we de invloed van het hebben van kinderen.

3.4.1 BURGERLIJKE STAAT

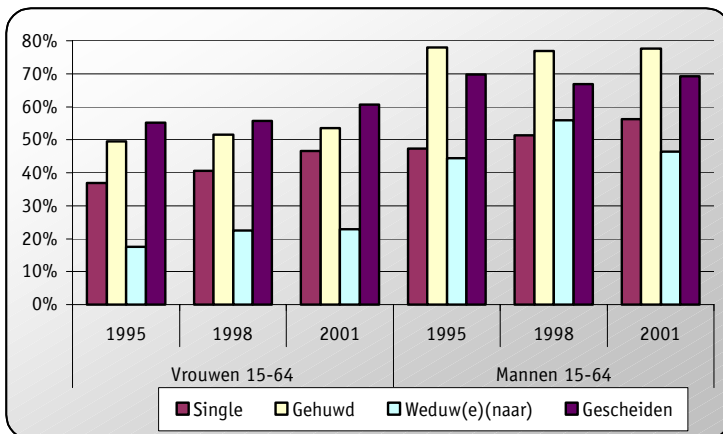
3.4.1.1 Werkgelegenheidsgraad

Wanneer we de werkgelegenheidsgraad ingedeeld naar burgerlijke staat van vrouwen en mannen vergelijken, komen we tot enkele opmerkelijke vaststellingen.

De werkgelegenheidsgraad ligt bij vrouwen het hoogst in het segment van de gescheiden vrouwen. Over de periode 1995-2001 steeg de werkgelegenheidsgraad in dit segment van 55,1% naar 60,7%. De weduwen zijn het minst actief. In België hangt dit fenomeen samen met de pensioenregeling. Bij vrouwen is er een stijging van de werkgelegenheidsgraad waarneembaar in elk segment. In het segment van de 'Alleenstaand' steeg de werkgelegenheidsgraad over de periode 1995-2001 met 26,2%. Bij de 'Gehuwden', 'Weduwen' en 'Gescheiden vrouwen' is de werkgelegenheidsgraad met respectievelijk 8,1%, 30,3% en 10,2% gestegen.

Bij de mannen ligt de werkgelegenheidsgraad het hoogst in het segment van de 'Gehuwden'. Het schommelt rond tussen de 76% en de 78%. In het segment van de 'Alleenstaanden' is de werkgelegenheidsgraad over de periode 1995-2001 met 18,7% gestegen. In de overige categorieën zijn er geen opmerkelijke veranderingen waar te nemen.

Grafiek 20: Evolutie werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen)

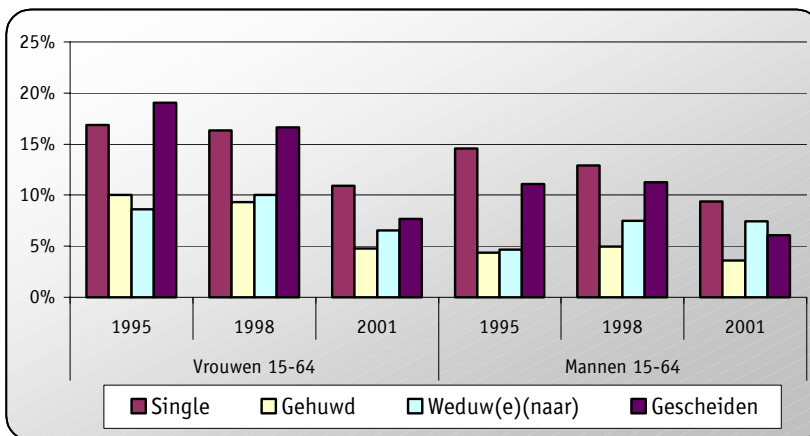

3.4.1.2 Werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad is het sterkst gedaald (met 59,7%) in het segment van de gescheiden vrouwen. In 1995 en 1998 was er in deze categorie de werkloosheidsgraad het hoogst. In 2001 ligt de werkloosheidsgraad bij de vrouwen echter het hoogst bij de 'Alleenstaanden'. Dit komt overeen met de situatie bij de mannelijke populatie. Hier is de werkloosheidsgraad in de onderzochte jaren steeds het hoogst bij de 'Alleenstaanden'.

In 2001 kan men in praktisch alle categorieën een daling van de werkloosheidsgraad vast stellen. Enkel bij de weduwnaars is er een sterke stijging merkbaar: over de periode 1995-2001 steeg de werkloosheidsgraad in deze categorie met 59,5%.

Grafiek 21: Evolutie werkloosheidsgraad (15-64 jarigen)

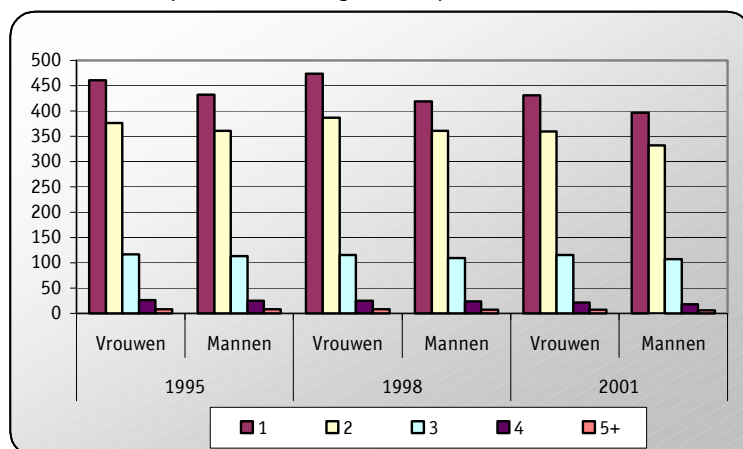
3.4.2 AANTAL KINDEREN

Deze paragraaf behandelt de samenhang tussen arbeidsmarktindicatoren (werkgelegenheidsgraad en werkloosheidsgraad) en het aantal kinderen. De gegevens hebben enkel betrekking op kinderen van de referentiepersoon en zijn of haar echtgeno(o)t(e) of samenwonende partner. Kinderen van andere volwassenen dan de referentiepersoon en zijn of haar echtgenoot of samenwonende partner die samenleven in één huishouden zijn niet in de populatie opgenomen. Bijgevolg ontbreekt er een deel van de populatie waardoor er geen arbeidsmarktindicatoren voor de volledige populatie berekend kunnen worden.

3.4.2.1 Algemeen

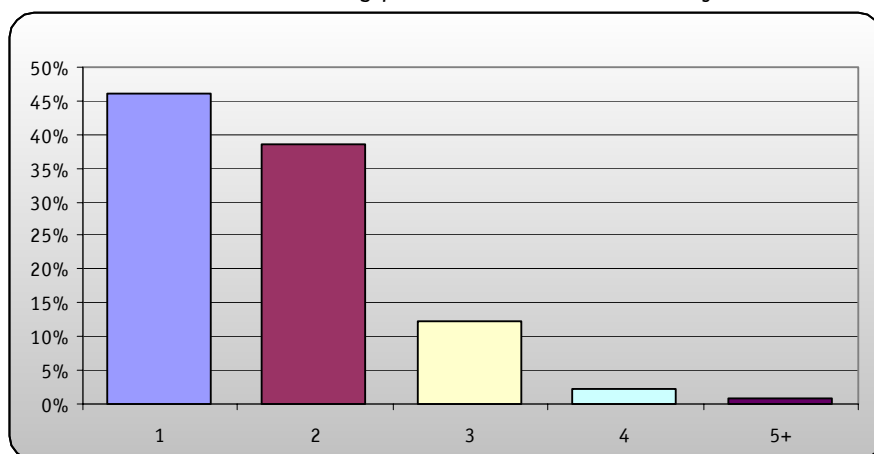
Het totaal aantal mannen en vrouwen met kinderen tussen 0 en 14 jaar ligt in 2001 6,8% lager dan in 1995. Grafiek 22, geeft de frequentieverdeling weer van het aantal mannen en vrouwen met x aantal kinderen.

Grafiek 22: Frequentieverdeling aantal personen met kinderen 0-14 jaar (duizendtallen)

Grafiek 23 geeft de procentuele verdeling weer van het aantal kinderen bij mannen en vrouwen met kinderen tussen de 0 en 14 jaar. Daaruit blijkt dat in 2001 bijna 85% van de Belgische bevolking met kinderen tussen de 0 en 14 jaar één of twee kinderen heeft. Ongeveer 12% heeft 3 kinderen en bijna 3% heeft 4 of meer kinderen.

Grafiek 23: Procentuele verdeling personen met kinderen 0-14 jaar naar aantal kinderen, 2001

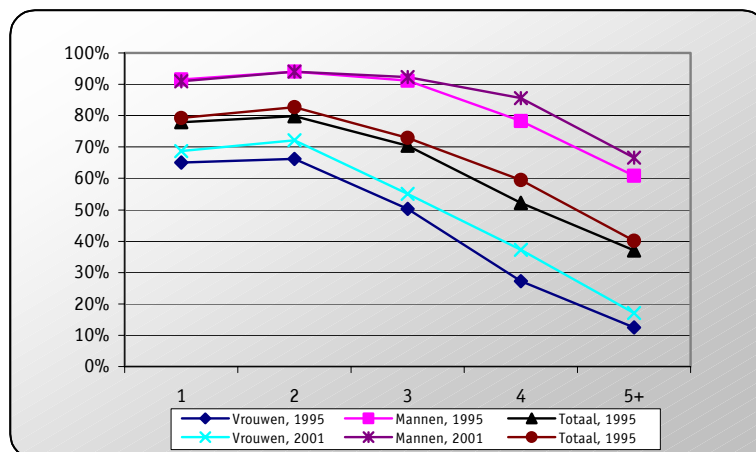

3.4.2.2 Werkgelegenheidsgraad

De werkgelegenheidsgraad bij mannen ligt hoger dan bij vrouwen. De werkgelegenheidsgraad daalt niet onmiddellijk bij een stijgend aantal kinderen: de werkgelegenheidsgraad bij mannen en vrouwen met twee kinderen ligt hoger dan de werkgelegenheidsgraad bij mannen en vrouwen met één kind. De werkgelegenheidsgraad kende in 2001 een waarde van 68,7% en 72,2% bij vrouwen met respectievelijk één en twee kinderen. In 2001 kenden mannen met één kind een werkgelegenheidsgraad van 90,9%. Bij

mannen met twee kinderen bedroeg deze graad 94,0%. De curven van de mannelijke populatie kennen een vlakker verloop dan deze van de vrouwen.

Grafiek 24: Werkgelegenheidsgraad naar aantal kinderen, 1995 en 2001

Zowel bij mannen als bij vrouwen daalt de werkgelegenheidsgraad bij meer dan twee kinderen. Bij de vrouwen is deze daling sterker dan bij de mannen.

Over de periode 1995-2001 steeg de werkgelegenheidsgraad bij vrouwen met kinderen, ongeacht het aantal kinderen. De werkgelegenheidsgraad nam toe met 5,4% bij vrouwen met één kind en met ruim 9% bij vrouwen met twee of drie kinderen en met meer dan 36% bij vrouwen met vier of meer kinderen. Bij de mannen is er enkel sprake van een noemenswaardige toename van de werkgelegenheidsgraad indien ze vier of meer kinderen hebben. Over de periode 1995-2001 steeg de werkgelegenheidsgraad binnen deze categorie met ruim 9%.

De exacte cijfergegevens worden weergegeven in tabel 9.

Tabel 9: Werkgelegenheidsgraad bij mannen en vrouwen met kinderen 0 – 14 j.

1995			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	65,1%	91,5%	77,9%
2	66,2%	94,1%	79,8%
3	50,3%	91,1%	70,5%
4	27,3%	78,3%	52,2%
5+	12,5%	60,9%	37,1%

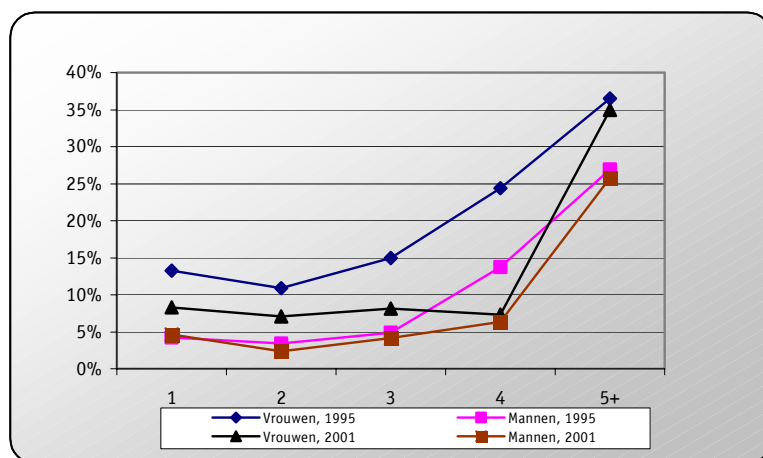
1998			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	67,6%	90,2%	78,2%
2	68,4%	92,4%	80,0%
3	52,1%	89,8%	70,4%
4	31,6%	77,7%	54,3%
5+	16,0%	72,7%	41,9%

2001			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	68,7%	90,9%	79,3%
2	72,2%	94,0%	82,7%
3	55,1%	92,3%	73,0%
4	37,3%	85,6%	59,5%
5+	17,1%	66,7%	40,2%

3.4.2.3 Werkloosheidsgraad

In 2001 situeert de werkloosheidsgraad bij vrouwen met kinderen zich tussen de 7% en 35%, afhankelijk van het aantal kinderen. Bij de mannen schommelt deze graad tussen de 2% en 26%. De exacte cijfers zijn terug te vinden in tabel 10.

Grafiek 25: Werkloosheidsgraad naar aantal kinderen, 1995 en 2001

Tabel 10: Werkloosheidsgraad bij mannen en vrouwen met kinderen 0 –14 j.

1995			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	13,3%	4,3%	8,4%
2	10,9%	3,4%	6,7%
3	15,0%	4,9%	8,8%
4	24,4%	13,8%	16,9%
5+	36,5%	26,9%	28,7%
1998			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	12,6%	4,7%	8,5%
2	10,8%	4,8%	7,6%
3	13,6%	5,4%	8,7%
4	23,0%	10,7%	14,8%
5+	44,0%	13,3%	22,2%
2001			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	8,3%	4,6%	6,3%
2	7,1%	2,3%	4,6%
3	8,1%	4,1%	5,7%
4	7,3%	6,3%	6,7%
5+	35,0%	25,8%	28,1%

De werkloosheidsgraad bij mannen en vrouwen met kinderen tot 14 jaar is zowel bij mannen als vrouwen het laagst bij twee kinderen. Mannen en vrouwen met vijf of meer kinderen zijn moeilijk aan het werk te krijgen.

Bij vrouwen met één tot en met vier kinderen is de werkloosheidsgraad sterk gedaald over de periode 1995-2001. De graad daalde met ongeveer 70% bij vrouwen met vier kinderen. Ook bij de mannen is het grootste verschil terug te vinden bij deze met vier kinderen: hier daalde de werkloosheidsgraad met 54,3%.

In 1995 begon zowel bij mannen als vrouwen de curve reeds te stijgen vanaf twee kinderen. In 2001 start deze stijging vanaf vier kinderen.

3.5 KARAKTERISTIEKEN VAN WERKLOZEN

In deze paragraaf gaan we na in welke sectoren de werklozen het laatst actief waren. Verder bekijken we de specifieke beroepen die zij uitoefenden voordat ze werkloos werden. Ten slotte werpen we een blik op de redenen voor het verlaten van hun laatste beroepsactiviteit.

3.5.1 SECTOR VAN LAATSTE TEWERKSTELLING

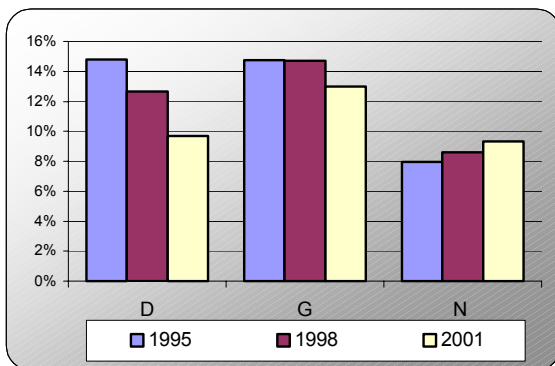
3.5.1.1 Vrouwen

De belangrijkste sectoren van laatste tewerkstelling binnen de groep van werkloze vrouwen zijn de sectoren 'Industrie' (D), 'Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen' (G) en 'Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening' (N).

In de sectoren D en G is over de periode 1995-2001 een daling merkbaar. In 1995 was nog respectievelijk 14,8% en 14,8% van de werkloze vrouwen afkomstig uit de sectoren 'Industrie' en 'Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen'. In 2001 was dit respectievelijk 9,7% en 13,0%. Dat betekent een procentuele afname van 34,5% in de sector 'Industrie' en van 12,2% in de sector 'Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen'.

De derde belangrijke sector van laatste tewerkstelling, sector N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening) kent een stijging van het relatieve aantal werkloze vrouwen die hier hun laatste beroepsactiviteit uitoefenden. In 1995 was 8,0% van de werkloze vrouwen afkomstig uit deze sector. In 2001 was dit 9,3%. Dat betekent een procentuele toename van 16,3%.

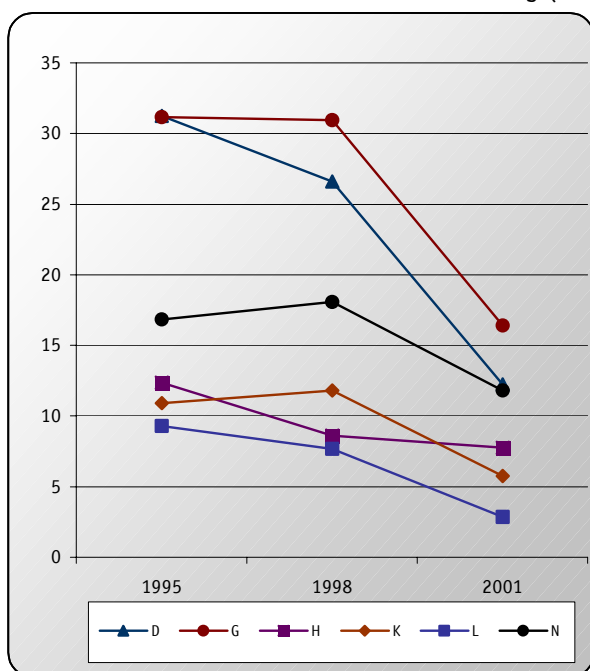
Grafiek 26: Procentuele verdeling werkloze vrouwen naar sector van laatste tewerkstelling, 2001

Uit een analyse van de absolute aantallen over de periode 1995-2001 blijkt dat de absolute aantallen van werkloze vrouwen afkomstig uit de sectoren L (Openbaar bestuur, en defensie; verplichte sociale verzekeringen) en D (Industrie) respectievelijk 69,4% en 60,9% lager in 2001 dan in 1995. Niet tegenstaande het aandeel van werkloze vrouwen afkomstig uit sector N stijgt, daalt hun aantal in absolute cijfers: over de periode 1995-2001 daalde het aantal in dit segment van 16.832 naar 11.812. Dit is een daling in absolute aantallen van 29,8%. Dit betekent dat de daling van de totale groep van werkloze vrouwen groter is dan de daling binnen de groep van werkloze vrouwen afkomstig uit sector N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening).

De volgende grafiek, grafiek 27 toont het verloop van de absolute aantallen bij vrouwen in de voornaamste sectoren van laatste tewerkstelling. De daling van het aantal werklozen in 2001 wordt weerspiegeld doordat het merendeel van de curven een dalend verloop kennen. In 1995 waren er in totaal 211.355 werkloze vrouwen. De meeste onder hen waren tewerkgesteld in sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen). In 2001 waren er in totaal 126.439 werkloze vrouwen, de meeste onder hen ook afkomstig uit sector G.

Grafiek 27: Evolutie van absolute aantallen vrouwelijke werklozen naar voornaamste sectoren van laatste tewerkstelling (duizendtallen)

3.5.1.2 Mannen

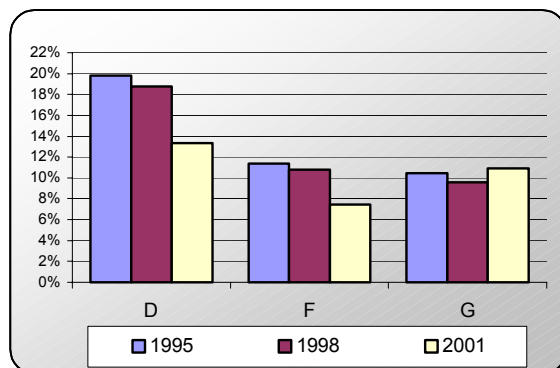
De mannelijke werklozen zijn vooral afkomstig uit de sectoren D (Industrie) , F (Bouwnijverheid) en G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen).

In de sectoren D en F is over de periode 1995-2001 een daling merkbaar. In 1995 was respectievelijk 19,8% en 11,4% van de werkloze mannen afkomstig uit de sectoren D en F. In 2001 was dit respectievelijk 13,3% en 7,4%.

De sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) kent een lichte stijging van het relatieve aantal werkloze mannen die hier hun laatste beroepsactiviteit uitoefenden. In

1995 was 10,4% van de werkloze mannen afkomstig uit deze sector. In 2001 was dit 10,9%. Niet tegenstaande het aandeel van werkloze mannen afkomstig uit sector G stijgt, daalt hun aantal in absolute cijfers: over de periode 1995-2001 daalde het aantal in dit segment van 18.731 naar 15.207. Dit is een daling in absolute aantallen van 18,8%. Dit betekent dat de daling van de totale groep van werkloze mannen groter is dan de daling binnen de groep van werkloze mannen afkomstig uit sector G.

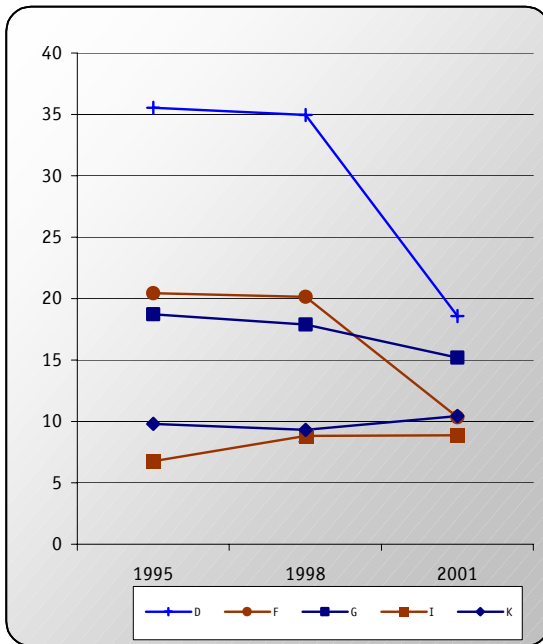
Grafiek 28: Procentuele verdeling werkloze mannen naar sector van laatste tewerkstelling, 2001

Uit een analyse van de absolute aantallen over de periode 1995-2001 blijkt dat de grootste veranderingen zich voordoen in sector A (Landbouw, jacht en bosbouw) en N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening). Sector A kende de grootste stijging van absolute aantallen: over de periode 1995-2001 steeg het aantal werkloze mannen in deze sector met 54,4%. Sector N kende de grootste daling van absolute aantallen: over de periode 1995-2001 daalde het aantal werkloze mannen afkomstig uit deze sector met 76,9%. In 2001 waren 822 werkloze mannen afkomstig uit deze sector. In 1995 waren dit er 3.556.

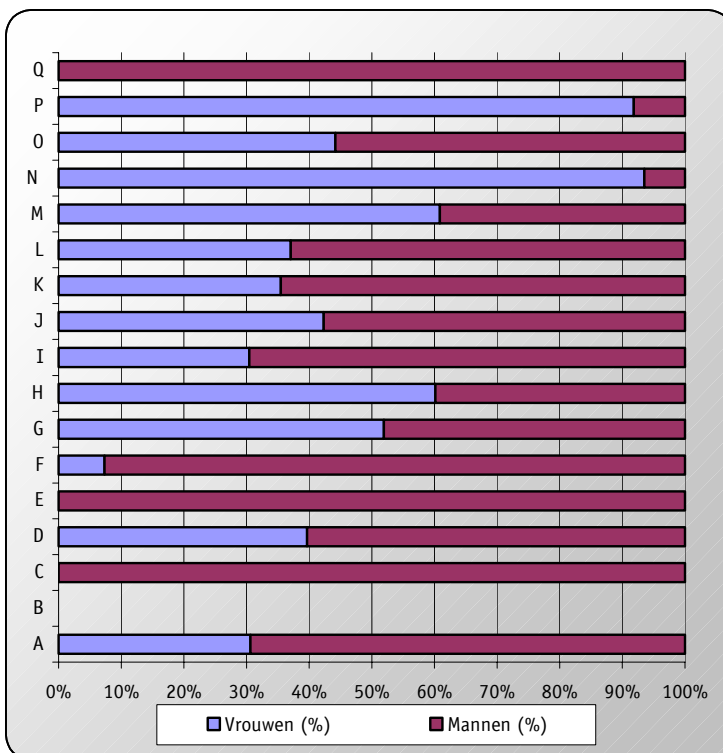
De volgende grafiek, grafiek 29, toont het verloop van de absolute aantallen in de belangrijkste sectoren van laatste tewerkstelling. In 1995 waren er in totaal 197.341 werkloze mannen. De meeste onder hen waren tewerkgesteld in sector D (Industrie). In 2001 waren er in totaal 139.474 werkloze mannen, de meeste onder hen afkomstig uit sector D.

Grafiek 29: Evolutie van absolute aantallen mannelijke werklozen naar de voornaamste sectoren van laatste tewerkstelling (duizendtallen)

3.5.1.3 Sekseratio's

Grafiek 30: Sekseratio's sector van laatste tewerkstelling bij werklozen, 2001

Grafiek 30 weerspiegelt de sekseratio's in de verschillende sectoren. Werklozen afkomstig uit de sectoren N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening) en P (Particulier huishoudens met werknemers) zijn voornamelijk vrouwen. Het aandeel van werkloze mannen dat tewerkgesteld was in deze sectoren is klein: respectievelijk 6,5% van de voormalig tewerkgestelden in sector N en 8,2% van de voormalig tewerkgestelden in sector P zijn van het mannelijk geslacht.

Werklozen afkomstig uit de sectoren C (Winning van delfstoffen), E (Distributie van electriciteit, gas en water), F (Bouwnijverheid) en Q (Extraterritoriale organisaties en lichamen) zijn daarentegen voornamelijk mannen.

3.5.2 LAATST UITGEOEFEND BEROEP

3.5.2.1 Vrouwen

De voornaamste beroepen die vrouwen uitoefenden voordat ze werkloos werden, zijn de volgende:

- Kantoorpersoneel (isco 41): In 2001 had 10,1% van de werkloze vrouwen voordien een beroep in deze categorie.
- Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie ed (isco 51): In 2001 had 9,1% van de werkloze vrouwen voordien een beroep in deze categorie.
- Lagere Commerciële en dienstverlenende beroepen (isco 91): In 2001 had 9,0% van de werkloze vrouwen voordien een beroep in deze categorie.
- Modellen, verkopers en demonstrateurs (isco 52): In 2001 had 8,3% van de werkloze vrouwen voordien een beroep in deze categorie.

Opmerking: In 2001 antwoordde 40,0% van de werkloze vrouwen 'Niet van toepassing' op deze vraag.

In 1995 en 1998 zijn het dezelfde categorieën van beroepen die aan bod komen. De procentuele verdeling verschilt lichtjes.

3.5.2.2 Mannen

De voornaamste beroepen die mannen uitoefenden voordat ze werkloos werden, zijn de volgende:

- Ongeschoolde arbeiders in de mijnbouw, de bouwnijverheid, industrie en het vervoer (isco 93): In 2001 had 11,9% van de werkloze mannen voordien een beroep in deze categorie.
- Chauffeurs, machinisten en bedieningsmannen van mobiele installaties (isco 83): In 2001 had 6,3% van de werkloze mannen voordien een beroep in deze categorie.

- Mijn- en groepearbeiders en bouwvakarbeiders (isco 71): In 2001 had 5,7% van de werkloze mannen voordien een beroep in deze categorie.

Opmerking: In 2001 antwoordde 34,4% van de werkloze mannen 'Niet van toepassing' op deze vraag. 1,6% bleef het antwoord schuldig.

In 1995 en 1998 lag het percentage van werkloze mannen, voordien actief in de beroeps categorie 'Mijn- en groepearbeiders en bouwvakarbeiders' opmerkelijk hoger: 10,8% in 1995 en 10,1% in 1998. Dat betekent een daling van 47,2% over de periode 1995-2001. De categorieën 'Ongeschoolde arbeiders in de mijnbouw, de bouwnijverheid, industrie en het vervoer' en 'Chauffeurs, machinisten en bedieningsmannen van mobiele installaties' kenden een stijging van respectievelijk 31,1% en 54,9% over de periode 1995-2001.

3.5.3 REDENEN VOOR HET VERLATEN VAN DE LAATSTE BETREKKING

3.5.3.1 Vrouwen

De voornaamste redenen voor het verlaten van de laatste betrekking bij vrouwen in 1995 en 1998 waren:

- Ontslagen worden of overbodig gemaakt worden (28,6%; 24,3%)
- Het aflopen van een contract van bepaalde duur (16,3%; 16,9%)
- Andere redenen (14,6%; 14,3%)

In 2001 werd het aflopen van een contract van bepaalde duur de voornaamste reden voor het verlaten van een betrekking. 22,5% van de werkloze vrouwen gaf als reden voor het verlaten van hun betrekking het aflopen van een contract van bepaalde duur. De tweede belangrijkste reden was ontslagen worden of overbodig gemaakt worden. Dit was het geval bij 18,3% van de werkloze vrouwen. In 2001 verliet 13,5% van de werkloze vrouwen haar betrekking voor een andere reden.

3.5.3.2 Mannen

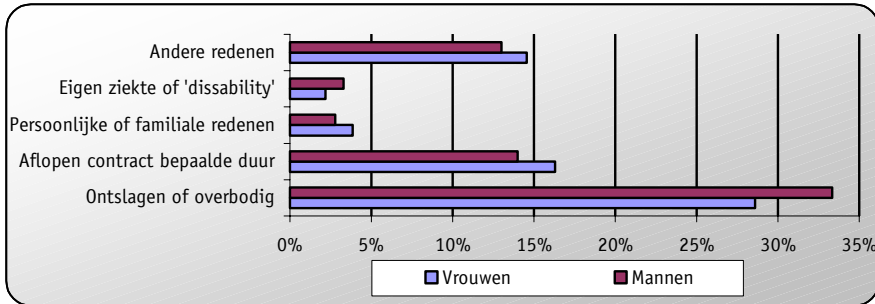
De meest voorkomende redenen voor het verlaten van de laatste betrekking bij mannen verschillen niet voor de jaren 1995, 1998 en 2001. Het zijn de volgende:

- Ontslagen worden of overbodig gemaakt worden (33,3%; 27,4%; 25,8%)
- Het aflopen van een contract van bepaalde duur (14,0%; 16,1%; 20,2%)

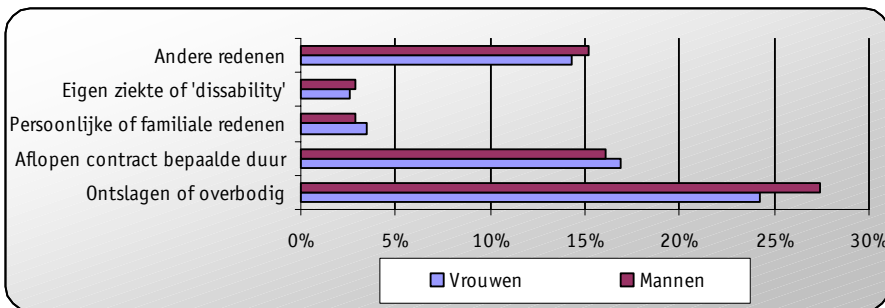
- Andere redenen (13,0%; 15,2%; 13,0%)

Het aflopen van een contract van bepaalde duur wordt zowel bij mannen als bij vrouwen een belangrijkere redenen voor het verlaten van de laatste betrekking. De volgende grafieken geven deze bevindingen grafisch weer.

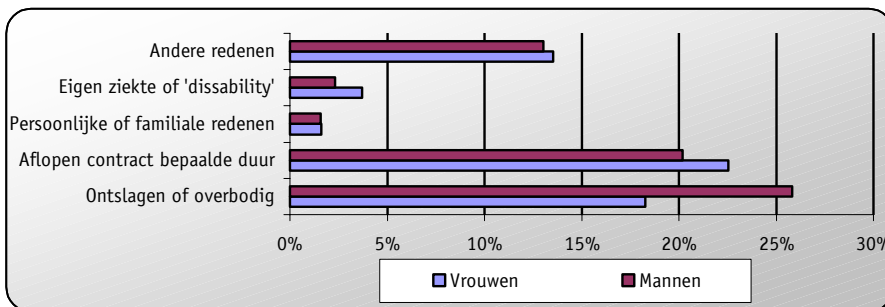
Grafiek 31: Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking, 1995

Grafiek 32: Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking, 1998

Grafiek 33: Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking, 2001

Opmerkingen bij deze grafieken:

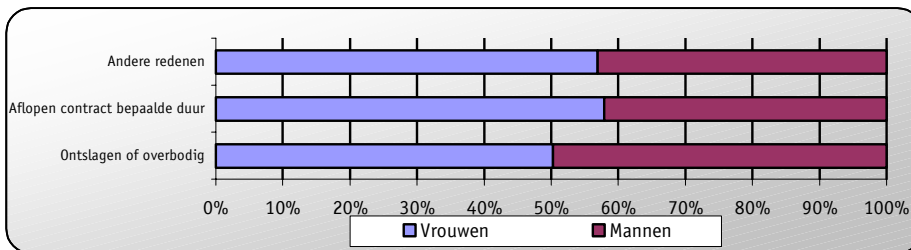
- In 1995, 1998 en 2001 antwoordden respectievelijk 32,8%, 37,8% en 40,0% van de werkloze vrouwen met 'Niet van toepassing'.
- Van de werkloze mannen antwoordden respectievelijk 32,0%, 34,3% en 34,4% met 'Niet van toepassing'.

- In de grafieken zijn de categorieën met een percentage van minder dan 1% niet opgenomen. Deze categorieën zijn: 'Opleiding of training', 'Vervroegd pensioen', 'Normaal pensioen' en 'Compulsory military or community service'.

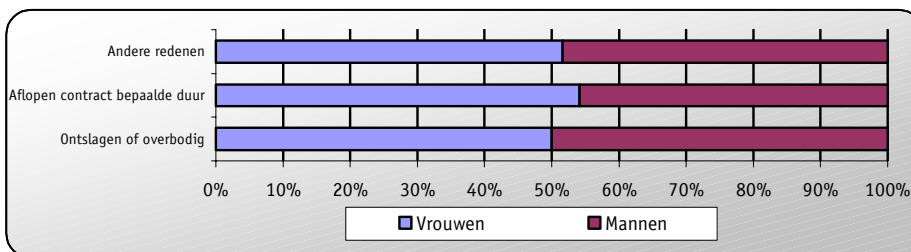
3.5.3.3 Sekseratio's

Na de verdeling binnen de subgroepen van werkloze vrouwen en mannen, werpen we nu een blik op de man-vrouw verhoudingen.

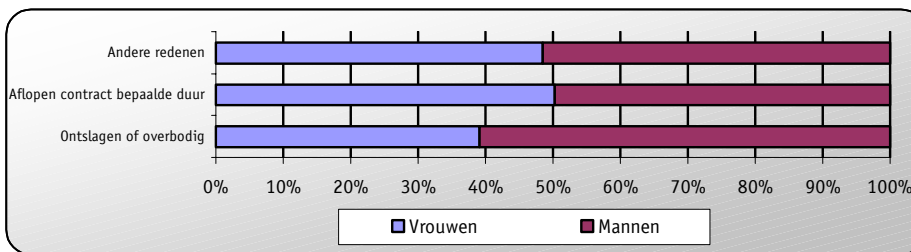
Grafiek 34: Sekseratio's 1995

Grafiek 35: Sekseratio's 1998

Grafiek 36: Sekseratio's 2001

In 1995 vertegenwoordigden de vrouwen de grootste groep (> 50%) binnen alle drie de categorieën. In 2001 is dit anders: nu vertegenwoordigen de mannen de grootste groep binnen de categorieën 'Ontslagen of overbodig' en 'Andere redenen'. In de categorie 'Aflopen contract van bepaalde duur' is de verhouding tussen beide geslachten ongeveer evenredig.

3.6 KARAKTERISTIEKEN VAN TEWERKGESTELDEN

3.6.1 OPLEIDINGSNIVEAU EN SECTOR VAN TEWERKSTELLING

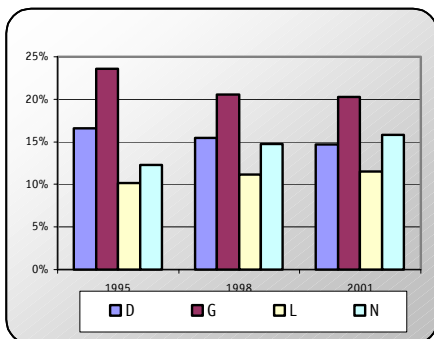
3.6.1.1 Vrouwen

Zoals blijkt uit onderstaande grafieken zijn de belangrijkste sectoren van tewerkstelling bij laag- en middelmatiggeschoolde vrouwen de sectoren G (groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen), D (industrie), N (gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening) en L (openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen). In 2001 oefenen respectievelijk 20,3% en 22,7% van de laag- en middelmatiggeschoolde vrouwen hun beroepsactiviteit uit in sector G.

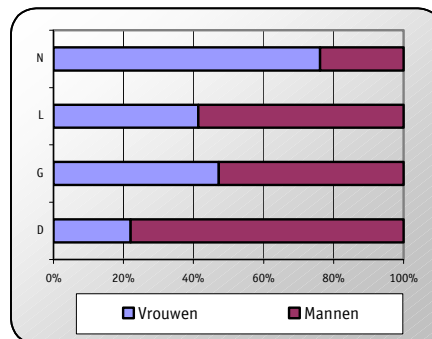
Meer dan 50% van de hooggeschoolde vrouwen zijn tewerkgesteld in de sectoren M (onderwijs) en N (gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening). In 2001 was respectievelijk 28,5% en 24,1% van de hoger opgeleide vrouwen actief in de sectoren M en N. Het aandeel van hooggeschoolde vrouwen tewerkgesteld in sector K kent een stijging van 40,6% over de periode 1995-2001 en bedraagt 10,5% in 2001.

Een blik op de sekseratio's toont ons dat in 2001 zowel bij de laag- middelmatig- als hooggeschoolden de vrouwen oververtegenwoordigd zijn in sector N. Bij de laag- en middelmatiggeschoolden zijn respectievelijk 76,1% en 84,3% van de tewerkgestelden vrouwen. Bij de hooggeschoolden in deze sector ligt dat percentage iets lager: 66,3 van de tewerkgestelden in de sector N zijn vrouwen. Het merendeel van de tewerkgestelden in sector M met een hogere opleiding is van het vrouwelijke geslacht (67,0%). De overige sectoren, onafhankelijk van het opleidingsniveau, worden gedomineerd door mannen.

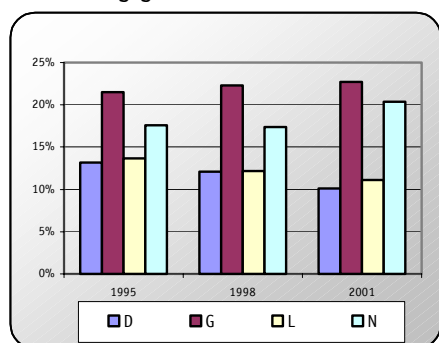
Grafiek 37: Sectoren van tewerkstelling bij laaggeschoolde vrouwen

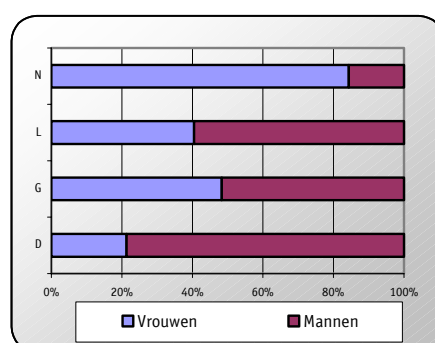
Grafiek 38: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

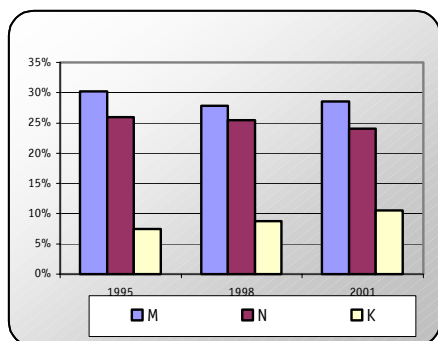
Grafiek 39: Sectoren van tewerkstelling bij middelmatig geschoolde vrouwen

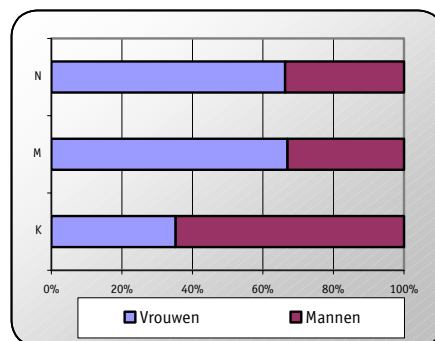
Grafiek 40: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

Grafiek 41: Sectoren van tewerkstelling bij hooggeschoolde vrouwen

Grafiek 42: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

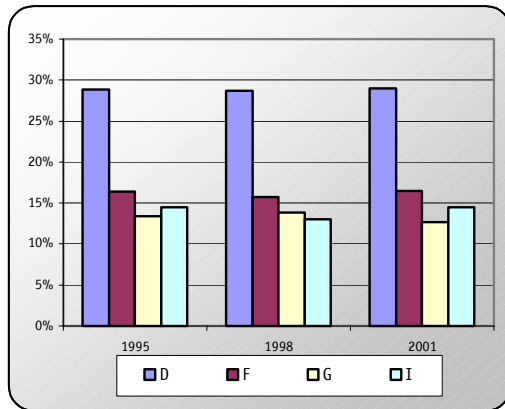
3.6.1.2 Mannen

In 2001 stelden de sectoren D (industrie), F (bouwnijverheid), G (groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) en I (vervoer, opslag en communicatie) respectievelijk 72,6% van de laaggeschoolde mannen en 67,2% van de middelmatig geschoolde mannen tewerk. De belangrijkste sector van deze vier is sector D: in 2001 stelde sector D 29,0% van de laaggeschoolde en 26,1% van de middelmatig geschoolde mannen tewerk. De belangrijkste sectoren van tewerkstelling bij hooggeschoolde mannen zijn de sectoren D (industrie), K (exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening), M (onderwijs) en N (gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening). In 2001 was 18,3% van de mannelijke hooggeschoolden actief in sector K.

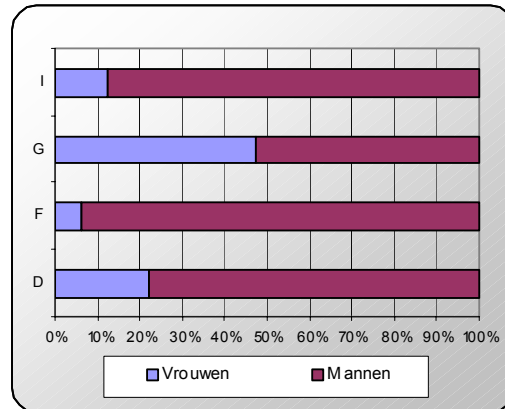
De grafieken over de sekseratio's tonen ons dat de belangrijkste sectoren waarin laag- en middelmatiggeschoolde mannen actief zijn, ook door mannen worden gedomineerd. Het grootste aandeel van laaggeschoolde mannen vinden we terug in sector D. In deze sector is 78,0% van de tewerkgestelden van het mannelijke geslacht. Het grootste aandeel van de middelmatiggeschoolde mannen is actief in sector D. Ook bij de middelmatig geschoolden in sector D is het overgrote deel van

het mannelijke geslacht (78,7%). Het grootste aandeel van de hooggeschoolde mannen is tewerkgesteld in sector K. In deze sector werken 64,8% hooggeschoolde mannen en 35,2% hooggeschoolde vrouwen.

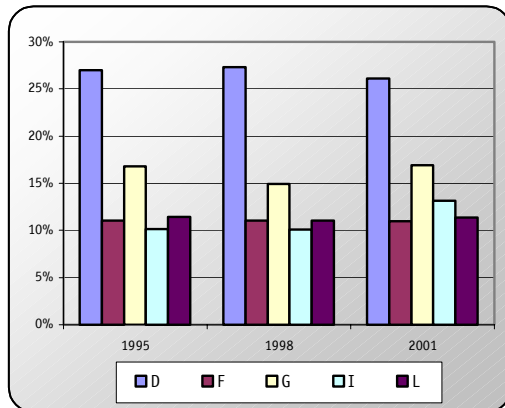
Grafiek 43: Sectoren van tewerkstelling bij laaggeschoolde mannen

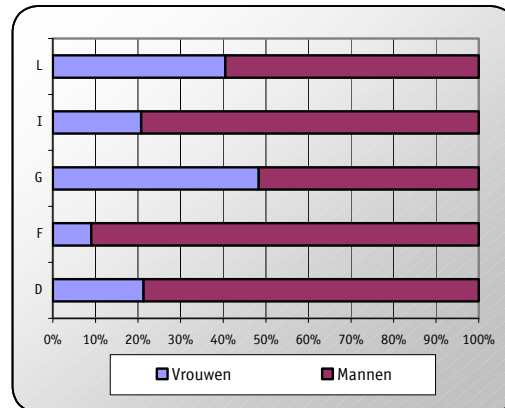
Grafiek 44: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

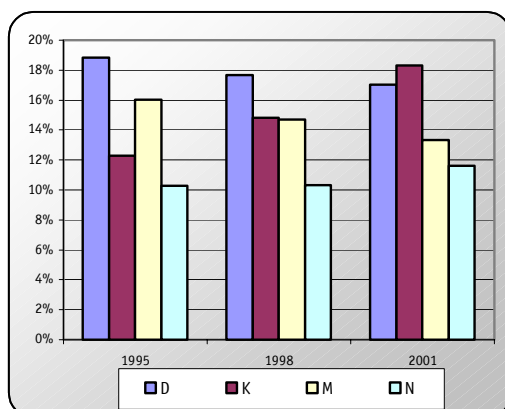
Grafiek 45: Sectoren van tewerkstelling bij middelmatig geschoolde mannen

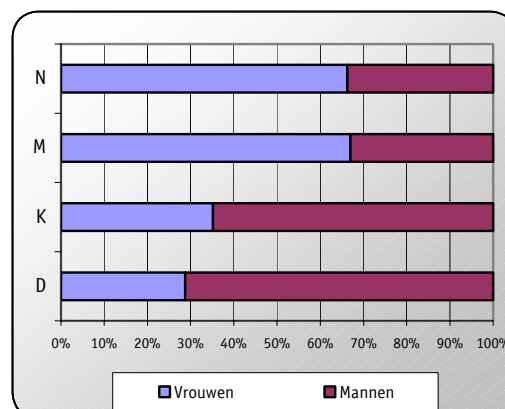
Grafiek 46: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

Grafiek 47: Sectoren van tewerkstelling bij hooggeschoolde mannen

Grafiek 48: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

3.6.2 OPLEIDINGSNIVEAU EN BEROEP

3.6.2.1 Vrouwen

Tabel 11 geeft een overzicht van de meest relevante beroepen voor vrouwen. Het percentage geeft telkens weer hoeveel vrouwen met een bepaald opleidingsniveau een beroep uitoefenen in relatie tot de totale groep van vrouwen met dat opleidingsniveau.

Tabel 11: Belangrijkste beroepsklassen naar opleidingsniveau bij vrouwen

Laaggeschoolde vrouwen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Kantoorpersoneel (isco 41)	13,3%	13,3%	15,2%
Huishoudelijke en verzorgende functies, Brandweer, politie e.d.(isco 51)	11,5%	15,8%	16,0%
Modellen, verkopers en demonstrateurs (isco 52)	11,1%	10,6%	11,5%
Lagere commerciële en dienstverlenende beroepen (isco 91)	22,9%	25,8%	25,5%

Middelmatig geschoolde vrouwen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Kantoorpersoneel (isco 41)	33,0%	29,9%	30,2%
Huishoudelijke en verzorgende functies, Brandweer, politie e.d. (isco 51)	13,7%	13,9%	14,8%
Modellen, verkopers en demonstrateurs (isco 52)	9,5%	10,9%	11,4%

Hooggeschoolde vrouwen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Specialisten op het gebied van menswetenschappen en geneeskunde (isco 22)	16,9%	16,1%	14,6%
Onderwijsgevend (isco 23)	27,3%	24,9%	24,8%
Overige specialisten (isco 24)	9,1%	11,8%	12,3%
Kantoorpersoneel (isco41)	17,5%	17,4%	17,8%

In 2001 oefent ongeveer een kwart van de laaggeschoolde vrouwen een lager commercieel of dienstverlenend beroep uit. Andere beroepen die vaak uitgeoefend worden door laaggeschoolde vrouwen zijn:

- Kantoorpersoneel (isco 41)
- Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie e.d. (isco 51)
- Modellen, verkopers en demonstrateurs (isco 52)

De meest voorkomende beroepen bij middelmatig geschoolde vrouwen zijn dezelfde als bij laaggeschoolden. Bijna een kwart van de middelmatig opgeleide vrouwen werkt als kantoorpersoneel.

24,8% van de hooggeschoolde vrouwen oefent in 2001 een onderwijsgevend beroep uit.

3.6.2.2 Mannen

Tabel 12 geeft een overzicht van de meest relevante beroepen voor mannen.

Tabel 12: Belangrijkste beroepsklassen naar opleidingsniveau bij mannen

Laaggeschoolde mannen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Mijn- en groeuarbeiders en bouwvakarbeiders (isco 71)	14,5%	14,8%	14,5%
Chauffeurs, machinisten en bedieningsmannen van mobiele installaties (isco 83)	11,6%	10,8%	12,8%
Ongeschoolde arbeiders in de mijnbouw, de Bouwnijverheid, industrie en het vervoer (isco 93)	10,4%	9,7%	14,3%
Middelmatig geschoolde mannen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Lagere functies op het gebied van de natuurkunde en de ingenieurswetenschappen (isco 31)	8,5%	8,9%	11,0%
Kantoorpersoneel (isco 41)	13,2%	12,9%	12,8%
Mijn- en groeuarbeiders en bouwvakarbeiders (isco 71)	10,5%	10,9%	10,4%
Hooggeschoolde mannen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Directeuren en bedrijfsleiders van ondernemingen (isco 12)	15,4%	16,1%	18,6%
Natuurkundigen, wiskundigen en ingenieurs (isco 21)	14,2%	14,5%	15,0%
Onderwijsgevenden (isco 23)	13,9%	12,0%	10,2%
Overige specialisten (isco 24)	10,9%	11,8%	13,2%
Kantoorpersoneel (isco 41)	12,0%	10,9%	10,6%

De verdeling van mannen in de verschillende beroepsklassen is meer verspreid dan de verdeling van vrouwen. Dit is vooral het geval bij laag- en middelmatiggeschoolden. De drie voornaamste klassen bij laaggeschoolde mannen (aandeel van meer dan 10%) vertegenwoordigen in 2001 slechts 40% van de totale groep laaggeschoolde mannen. Bij de vrouwen vertegenwoordigen de drie voornaamste klassen ruim 55%. De voornaamste klassen bij middelmatig geschoolde mannen en vrouwen vertegenwoordigen respectievelijk ruim 30% en 55%.

Het voornaamste aandeel van laaggeschoolde mannen oefent een beroep uit als arbeider. In 2001 behoort 28,6% van de laaggeschoolde mannen tot de categorie van 'Ambachtsberoepen en verwante beroepen'. Deze categorie is ook de belangrijkste categorie bij de middelmatig geschoolde mannen: 22,4% van hen behoort tot beroepscategorie 7 (Ambachten en aanverwante beroepen). Van de hooggeschoolde mannen behoort nog slechts 2,5% tot deze categorie.

46,3% van de hoger opgeleide mannen oefent in 2001 een beroep uit als 'Specialist', behorende tot klasse 2. Meer dan een vijfde van de hooggeschoolde mannen heeft een beleidsvoerende of hogere leidinggevende functie, behorende tot klasse 1. Zoals blijkt uit de tabel is ongeveer 18% van de hooggeschoolde mannen directeur of bedrijfsleider van een onderneming. Bij de vrouwelijke hooggeschoolden is dit slechts 8,4%.

3.6.3 FAMILIALE SITUATIE EN JOBEIGENSCHAPPEN

3.6.3.1 Gemiddelde werkuren

In deze paragraaf onderzoeken we in welke mate de burgerlijke staat invloed heeft op het gemiddeld aantal werkuren. Vervolgens gaan we in op de samenhang tussen het aantal kinderen en het aantal uren dat men gewoonlijk werkt.

Onderstaande tabel geeft voor de verschillende vormen van burgerlijke staat weer hoeveel uren er gemiddeld gewerkt wordt.

Tabel 13: Gemiddeld aantal werkuren verdeeld volgens burgerlijke staat

Alleenstaand						
	Vrouwen			Mannen		
	1995	1998	2001	1995	1998	2001
	35,4	35,2	35,1	39,2	39,8	39,5
Gehuwd						
	Vrouwen			Mannen		
	1995	1998	2001	1995	1998	2001
	32,9	32,9	32,1	41,0	41,9	41,5
Weduwe						
	Vrouwen			Mannen		
	1995	1998	2001	1995	1998	2001
	32,8	30,7	27,1	40,0	40,1	40,7
Gescheiden						
	Vrouwen			Mannen		
	1995	1998	2001	1995	1998	2001
	34,6	35,4	33,1	40,7	40,5	41,7

Enkele vaststellingen bij de vrouwelijke populatie:

- In alle categorieën is er een daling merkbaar in het gemiddeld aantal gewerkte uren.
- De 'Alleenstaand' zijn het meest actief: zij werkten in 2001 gemiddeld 35,06 uren per week.
- Weduwen werken het minst. Zij haalden in 2001 een gemiddelde van 27,10 uren. In 1995 werkten zij nog 32,83 uren, wat een daling van 17,5% betekent.

Enkele vaststellingen bij de mannelijke populatie:

- In alle categorieën is er een stijging merkbaar in het gemiddeld aantal gewerkte uren.
- Gescheiden mannen werken het meest: gemiddeld 41,70 uren in 2001.
- Alleenstaanden waren in 2001 het minst actief. Zij werkten gemiddeld 39,5 uren.

Tabel 14 bevat gegevens over de samenhang tussen het aantal kinderen en het aantal uren dat men gemiddeld werkt. Vrouwen gaan minder uren werken wanneer zij meer kinderen hebben. Bij mannen stijgt het gemiddeld aantal werkuren indien het aantal kinderen toeneemt. Vanaf vier kinderen is er echter een daling in het gemiddeld aantal werkuren merkbaar. Wanneer een vrouw twee kinderen heeft zal zij gemiddeld 31,4 uren werken per week. Een man met twee kinderen daarentegen zal 42,0 uren werken (cijfers geldig voor 2001).

Tabel 14: Gemiddeld aantal werkuren verdeeld naar aantal kinderen

Jaartal	Vrouwen					Geen antwoord
	Aantal kinderen					
	1	2	3	4	5+	
1995	33,6	31,0	29,9	28,9	23,6	34,5
1998	32,9	31,9	30,1	30,6	26,5	34,6
2001	31,8	31,4	26,7	25,1	28,7	34,1

Jaartal	Mannen					Geen antwoord
	Aantal kinderen					
	1	2	3	4	5+	
1995	40,6	41,1	41,5	42,4	40,4	40,6
1998	40,9	42,2	42,1	43,9	41,0	41,3
2001	41,6	42,0	43,2	41,4	40,5	40,7

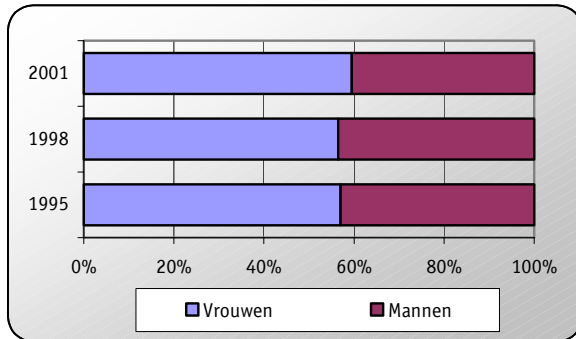
3.6.3.2 Permanency of the job

In 2001 was 76,4% van de vrouwen en 78,0% van de mannen permanent tewerkgesteld. Het aandeel van de tijdelijk tewerkgestelde vrouwen is ongeveer het dubbel van dit van de mannen. In 2001 was 10,5% van de vrouwen tijdelijk tewerkgesteld in vergelijking met 5,2% van de mannen.

Alleenstaanden vertegenwoordigen in vergelijking met de andere categorieën van burgerlijke staat een groter aandeel tijdelijk tewerkgestelden. 18,2% van de alleenstaande vrouwen en 10,4% van de alleenstaande mannen oefenen een tijdelijke betrekking uit. In het segment van vrouwen vertegenwoordigen de gehuwde vrouwen het kleinste aandeel van tijdelijk tewerkgestelden: 6,7% van hen heeft een contract van bepaalde duur.

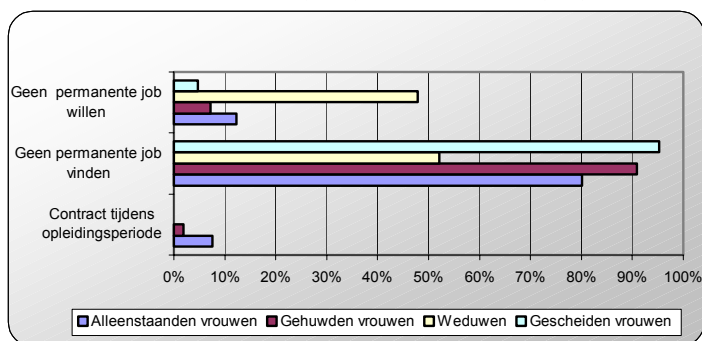
Van de tijdelijk tewerkgestelden was in 2001 bijna 60% van het vrouwelijke geslacht. Grafiek 49 bevat de sekseratio's van de tijdelijk tewerkgestelden. Daaruit blijkt dat het aandeel van de vrouwen is toegenomen.

Grafiek 49: Sekseratio's van tijdelijk tewerkgestelden, 2001

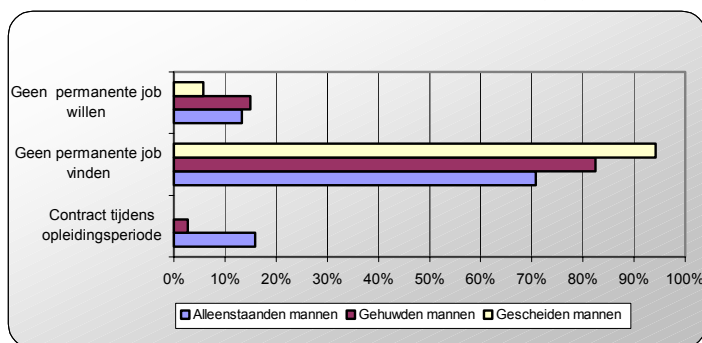

De Labour Force Survey peilt eveneens naar de reden of motivatie achter tijdelijke tewerkstelling.

Grafiek 50: Redenen voor tijdelijke tewerkstelling bij vrouwen, 2001

Grafiek 51: Redenen voor tijdelijke tewerkstelling bij mannen, 2001

85,2% van de tijdelijk tewerkgestelde vrouwen en 75,5% van de tijdelijk tewerkgestelde mannen verklaren geen vaste job te hebben gevonden. Zoals grafieken 50 en 51 laten zien, is deze reden het belangrijkste in alle categorieën van burgerlijke staat. Gescheiden mensen, mannen en vrouwen, ervaren dit evenwel het sterkst: 95,3% van de tijdelijk tewerkgestelde vrouwen en 94,3% van de tijdelijk

tewerkgestelde mannen verklaren een tijdelijk contract te hebben aanvaard omdat ze geen vaste betrekking konden vinden.

In het segment van de weduwen, in tegenstelling tot in de overige segmenten bij de vrouwen, is er een tweede reden die bijna even belangrijk is als het niet vinden van een vaste job. Bijna de helft van de tijdelijk tewerkgestelde weduwen verklaart namelijk niet vast in dienst te willen zijn. Het gaat bijgevolg om hun eigen wens.

Wanneer we de groep van mannen en vrouwen met kinderen analyseren, blijkt de belangrijkste reden voor tijdelijke tewerkstelling eveneens het niet kunnen vinden van een vaste betrekking te zijn. Het aantal kinderen speelt hierbij geen rol.

3.6.3.3 Full-time versus Part-time

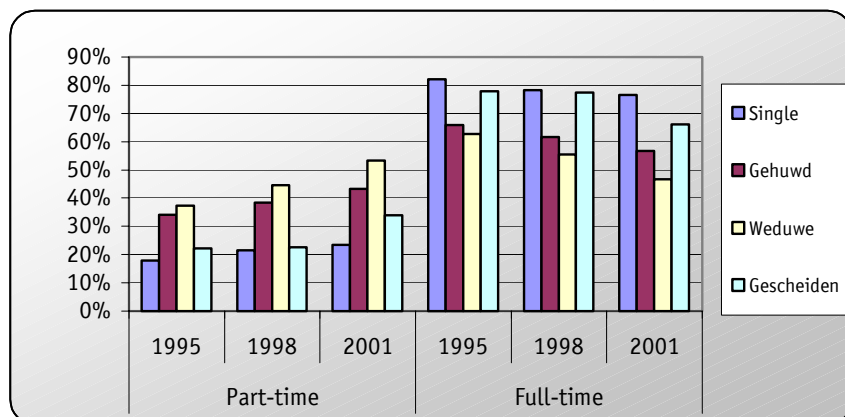
Full-time en part-time tewerkstelling vertonen grote verschillen tussen mannen en vrouwen. In 2001 heeft meer dan een derde van de vrouwelijke tewerkgestelden een part-time betrekking. Bij de mannen is slechts 5,2% part-time tewerkgesteld. In deze paragraaf hebben alle percentage betrekking op de populatie van tewerkgestelden.

Zowel bij de mannelijke als bij de vrouwelijke tewerkgestelden is het aandeel van full-time werkenden gedaald. Bij de vrouwelijke populatie is deze daling sterker dan bij de mannen. In 1995 oefende 70,2% van de vrouwelijke tewerkgestelde een full-time betrekking uit. In 2001 was nog 63,2% full-time tewerkgesteld. Binnen de categorie van de mannen bedroeg de full-time tewerkstelling in 1995 en 2001 respectievelijk 97,2% en 94,8%.

Wanneer we de full-time/part-time tewerkstelling relateren aan de burgerlijke staat merken we op dat de alleenstaande en de gescheiden vrouwen het meest full-time tewerkgesteld zijn. 76,5% van de 'Alleenstaanden' en 66,2% van de 'Gescheiden vrouwen' was in 2001 full-time aan het werk. De sterkste daling in het percentage van full-time tewerkstelling gebeurde binnen de groep van weduwen: het aantal full-time tewerkgestelden daalde met meer dan een kwart over de periode 1995-2001 (62,6% van de weduwen was full-time tewerkgesteld in 1995 ten opzichte van 46,7% in 2001).

Gehuwde vrouwen en weduwen kiezen het meest voor part-time tewerkstelling. In 2001 had 53,3% van de werkende vrouwelijke weduwen een part-time job.

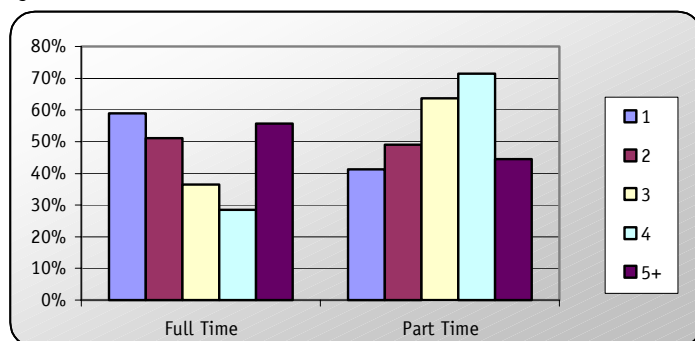
Grafiek 52: Evolutie part-time / full-time tewerkstelling bij vrouwen naar burgerlijke staat

Part-time tewerkstelling bij mannen is het meest populair binnen de categorie van de weduwnaars. In 2001 oefende 13,0% van de weduwnaars een deeltijdse job uit. In 1995 was dit slechts 6,6%. Dit is meer dan een verdubbeling. Gehuwde mannen zijn het meest full-time tewerkgesteld: 95,5% van hen heeft een voltijdse betrekking.

Naast de burgerlijke staat speelt bij vrouwen ook het aantal kinderen een belangrijke rol bij de keuze tussen een full-time of een part-time betrekking. Naarmate het aantal kinderen stijgt, gaan vrouwen meer part-time werken. In 2001 was ongeveer de helft van de tewerkgestelde vrouwen met twee kinderen part-time tewerkgesteld (48,9%).

Grafiek 53: Procentuele verhouding tussen full-time en part-time tewerkstelling bij vrouwen met kinderen naar aantal kinderen, 2001

Uit grafiek 53 blijkt dat vrouwen meer full-time gaan werken wanneer ze vijf of meer kinderen hebben. Dit is inderdaad het geval, maar het absolute aantal vrouwen die gaan werken wanneer ze vijf of meer kinderen hebben, is zeer laag.

De redenen waarom mannen en vrouwen deeltijds werken, zijn nog steeds niet ten volle achterhaald. De Labour Force Survey polst naar de reden van deeltijdse tewerkstelling, maar blijkbaar zijn de antwoordmogelijkheden niet allesomvattend. De antwoordcategorie 'Andere' scoort namelijk zowel bij mannen als bij vrouwen het hoogst: 43,8% van de deeltijds werkende vrouwen en 48,5% van de deeltijds werkende mannen koos voor deze optie.

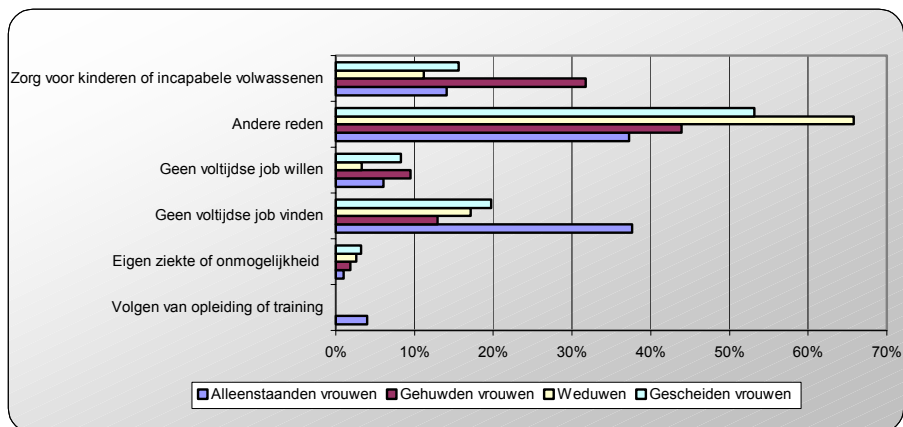
26,8% van de deeltijds werkende vrouwen gaf als reden het zorgen voor kinderen of andere incapabele volwassenen. Het is niet verwonderlijk dat deze reden vooral in het segment van de gehuwde vrouwen hoog scoort: 31,7% van de gehuwde deeltijds werkende vrouwen oefent een part-time betrekking uit om op die manier arbeid en gezin met mekaar te combineren.

Een laatste belangrijke reden die aan de basis ligt van deeltijdse tewerkstelling is het niet kunnen vinden van een voltijdse betrekking. 18,2% van de deeltijds werkende vrouwen vermeldde dit probleem. Alleenstaande vrouwen ervaren dit sterker dan de overige categorieën: 37,6% van de alleenstaande vrouwen met een deeltijdse job kon geen voltijdse betrekking vinden.

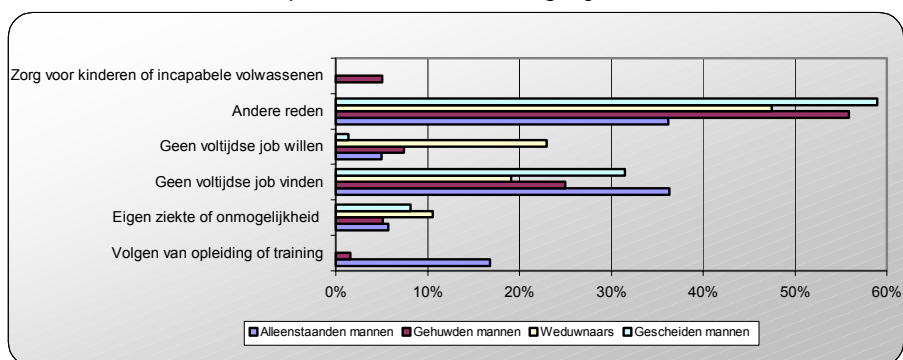
Bij de mannen ligt de situatie iets anders. Zoals reeds eerder vermeld, koos bijna 50% van de deeltijds werkende mannen voor antwoordmogelijkheid 'Andere'. Daarnaast bleek 29,6% deeltijds te werken omdat men geen voltijdse job kon vinden. In het segment van de alleenstaande deeltijds werkende mannen is dit zelfs in meer dan een derde van de gevallen de reden voor hun deeltijdse betrekking.

7,2% van de deeltijds werkende mannen zegt dit te doen om op die manier een schoolloopbaan of opleidings- of trainingsprogramma te combineren. Wanneer we de verschillende segmenten van burgerlijke staat erbij betrekken blijkt dat dit enkel het geval is bij de alleenstaanden: 16,8% van hen werkt deeltijds omwille van de school-werk combinatie. Bij de alleenstaande vrouwen bedraagt dit percentage 4,0%.

Grafiek 54: Redenen voor part-time tewerkstelling bij vrouwen, 2001

Grafiek 55: Redenen voor part-time tewerkstelling bij mannen, 2001

De belangrijkste reden om te kiezen voor een part-time job voor vrouwen met kinderen is 'Het zorgen voor kinderen of incapabele volwassenen'. Naarmate het aantal kinderen stijgt, wint deze reden aan belangrijkheid. Van de part-time tewerkgestelde vrouwen met één kind geeft 39,3% deze reden aan. Bij vrouwen met twee kinderen verklaart 56,5% te kiezen voor een part-time job om zo de zorg voor de kinderen of incapabele volwassenen op zich te nemen.

De belangrijkste redenen voor mannen met kinderen om te kiezen voor een part-time betrekking zijn niet gekend. Ook bij mannen met kinderen blijft de categorie 'Andere' het meest populair. De tweede meest voorkomende reden bij mannen is 'Het niet vinden van een voltijdse job'.

3.6.3.4 Atypisch werk

Werken in shiften

Mannen werken meer in shiften dan vrouwen. Werken in shiften is zowel bij mannen als bij vrouwen het meest in trek bij de 'Alleenstaanden'. Bij de vrouwen was dit zo in 1995 en 1998. In 2001 echter lag het aandeel van de weduwen het hoogst (10,5% van de weduwen werkt wel eens in shiften). Bij de mannen lag in 2001 het aandeel van de 'Alleenstaanden' het hoogst (11,4%) en dit van de 'Weduwnaars' het laagst (7,0%).

Tabel 15: Werken in Shiften: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak/Soms	7,6%	11,4%	6,7%	9,5%	10,5%	7,0%	4,7%	8,5%
Nooit	85,4%	78,4%	77,1%	70,7%	75,7%	64,3%	84,1%	69,7%
NVT	6,9%	10,2%	16,2%	19,8%	13,8%	28,7%	11,2%	21,8%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Wanneer we het werken in shiften relateren aan het aantal kinderen, blijkt dat het aandeel van mannen werkzaam in shiften steeds groter is dan het aandeel van vrouwen die in shiften werken, onafhankelijk van het aantal kinderen. In 2001 werkte 6,0% van de tewerkgestelde vrouwen met twee kinderen wel eens in shiften. Bij mannen met twee kinderen was dit 10,6%. Wanneer een vrouw vier of meer kinderen heeft zal zij niet meer in shiften werken. Bij de mannen wordt er vanaf vier of meer kinderen meer in shiften gewerkt.

Tabel 16: Werken in shiften: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak/Soms	8,5	11,8	6,0	10,6	6,8	8,6	0,0	14,1	0,0	7,7
Nooit	80,3	71,5	80,6	70,7	77,4	67,1	89,1	72,0	100,0	80,8
NVT	11,2	16,7	13,4	18,7	15,9	24,3	10,9	13,9	0,0	11,5
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Avondwerk

In totaal doet ongeveer 30% van de vrouwen en 40% van de mannen wel eens avondwerk. Gescheiden vrouwen zijn het minst geneigd om 's avonds te werken: 77,0% doet nooit avondwerk. Bij de mannen zijn de Alleenstaanden het minst geneigd tot nachtwerk maar de percentages verschillen niet zoveel met de overige categorieën.

Tabel 17: Avondwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak	3,3%	4,4%	4,5%	5,6%	0,8%	5,0%	4,7%	7,6%
Soms	26,1%	32,7%	24,8%	35,2%	29,4%	34,4%	18,3%	32,7%
Nooit	70,6%	62,8%	70,6%	59,1%	69,8%	60,6%	77,0%	59,7%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Het aandeel van vrouwen die meestal 's avonds werken, stijgt naarmate het aantal kinderen dat ze hebben stijgt (tot en met vier kinderen). Mannen verrichten meer avondwerk dan vrouwen. Het verschil situeert zich vooral in de categorie van mensen die 'Soms' avondwerk verrichten. In 2001 werkte bijna 30% van de tewerkgestelde vrouwen met twee kinderen wel eens 's avonds. Bij de mannen was dit ongeveer 43%.

Tabel 18: Avondwerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	4,3	6,5	4,3	5,8	6,1	6,5	8,0	5,8	0,0	0,0
Soms	25,6	34,2	24,7	36,8	30,1	41,4	22,7	44,8	18,1	44,7
Nooit	70,2	59,3	71,0	57,4	63,7	52,2	69,3	49,5	81,9	55,3
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Werken op zaterdag

Mannen en vrouwen werken ongeveer evenveel op zaterdagen. Ongeveer 39% van de tewerkgestelden werken soms of vaak op zaterdagen. Gescheiden vrouwen werken het minst op zaterdag: 66,1% van hen werkt nooit op een zaterdag. Het aandeel van weduwen is het hoogst wat betreft zaterdagwerk. Bij de mannen zijn de Alleenstaanden het minst actief op zaterdag: 64,3% van hen werkt op die dag nooit. De gescheiden mannen werken het meest op zaterdag: 42,5% van hen werkt dan wel eens.

Tabel 19: Zaterdagwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak	8,5%	8,5%	11,2%	9,1%	16,5%	9,5%	9,0%	11,3%
Soms	27,2%	27,2%	26,8%	29,6%	25,0%	32,5%	24,9%	31,2%
Nooit	64,3%	64,3%	62,0%	61,3%	58,5%	58,0%	66,1%	57,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Het aandeel van vrouwen die 'Meestal' op zaterdag werken is hoger dan het aandeel van de mannen. Het aandeel van mannen die 'Soms' op zaterdag werken, ligt hoger dan het aandeel bij de vrouwen. In 2001

werkte 38,4% van de tewerkgestelde vrouwen met twee kinderen wel eens op zaterdag. Bij de mannen was dit 36,9%.

Tabel 20: Zaterdagwerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	9,1	8,3	11,1	9,1	11,4	10,4	8,0	4,2	0,0	0,0
Soms	28,3	31,2	27,2	27,8	31,6	37,1	33,4	44,2	0,0	49,0
Nooit	62,6	60,5	61,6	63,1	57,0	52,4	58,6	51,6	100,0	51,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Werken op zondag

Ruim 75% van de mannen en vrouwen met een betrekking werkt nooit op zondag. Uit tabel 21 blijkt dat weduwnaars het meest geneigd zijn tot zondagwerk: 32% van hen werkt vaak of soms op zondag. Zowel de mannelijke als de vrouwelijke alleenstaanden werken het minst op zondag. Respectievelijk 77,8% en 78,0% zegt nooit op zondag te werken.

Tabel 21: Zondagswerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak	2,7%	3,6%	4,6%	3,5%	8,4%	5,9%	4,4%	7,4%
Soms	19,3%	18,6%	20,5%	21,1%	18,1%	26,1%	19,5%	21,7%
Nooit	78,0%	77,8%	74,9%	75,3%	73,5%	68,0%	76,1%	71,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Het aandeel van vrouwen die op zondag werken (meestal of soms) is groter dan het aandeel van mannen. Ongeveer een kwart van de tewerkgestelden met twee kinderen werkt wel eens op zondag. Het percentage dat 'Meestal' op zondag werkt is relatief laag: minder dan 5% werkt meestal op zondag.

Tabel 22: Zondagswerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	3,0	3,2	5,0	3,2	3,6	3,2	0,00	0,00	0,00	0,00
Soms	21,6	20,6	20,82	21,5	26,3	23,8	27,0	23,1	18,1	14,2
Nooit	75,4	76,2	74,19	75,4	70,1	73,1	73,0	76,9	81,9	85,8
Totaal	100,0	100,00	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,00

Nachtwerk

88,6% van de werkende vrouwen en 79,9% van de werkende mannen doen nooit nachtwerk. Het aandeel van gescheiden mannen die 's nachts werken is het grootst: bijna een kwart van hen werkt vaak of soms 's nachts. Gescheiden vrouwen doen het minst aan nachtwerk: 91,1% van hen zegt het nooit te doen.

Tabel 23: Nachtwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak	1,1%	2,1%	1,4%	2,8%	0,0%	0,0%	1,9%	5,6%
Soms	10,1%	16,1%	10,3%	18,0%	10,1%	16,0%	7,1%	18,8%
Nooit	88,8%	81,8%	88,3%	79,2%	89,9%	84,0%	91,1%	75,6%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Afhankelijk van het aantal kinderen schommelt het aandeel van vrouwen die nachtwerk verrichten tussen de 13% en 17%. Bij de mannen is de spreiding veel groter: hier schommelt het percentage tussen de 15% en de 35%. In 2001 werkte 11,5% van de vrouwelijke tewerkgestelde met twee kinderen wel eens 's nachts. Bij de mannelijke tewerkgestelde met twee kinderen was dit 24,8%.

Tabel 24: Nachtwerkwerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	1,2	3,3	1,6	3,4	2,5	1,8	0,0	1,6	0,0	0,0
Soms	11,4	17,4	9,8	21,4	14,5	18,0	14,5	33,0	0,0	14,2
Nooit	87,3	79,3	88,6	75,2	83,0	80,3	85,6	65,4	100,0	85,8
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

3.7 SAMENVATTING WERKLOOSHEIDSTATISTIEKEN

a. Algemeen

De werkloosheid bij de Belgische bevolking op beroepsactieve leeftijd (vanaf 15 jaar) bedroeg in **2001** 2,9% bij de vrouwelijke populatie en 3,4% bij de mannelijke populatie.

b. Opleidingsniveau

Het opleidingsniveau van werkloze vrouwen ligt hoger dan dit van werkloze mannen. Onderstaande tabel geeft voor de vrouwelijke en mannelijke populatie de verdeling naar opleidingsniveau. Het aandeel middelmatig en hooggeschoolde werkloze vrouwen is groter dan het aandeel middelmatig en hooggeschoolde mannen.

Opleidingsniveau	Werkloze vrouwen (15 – 64)	Werkloze mannen (15 – 64)
Laaggeschoold	45,9%	60,8%
Middelmatig geschoold	35,5%	24,4%
Hooggeschoold	18,6%	14,8%
Totaal	100,0%	100,0%

Absoluut gezien zijn er minder werkloze laaggeschoolde vrouwen dan mannen (40,7% ↔ 59,3%).

Absoluut gezien zijn er meer werkloze middelmatig geschoolde vrouwen dan mannen (56,8% ↔ 43,2%).

Absoluut gezien zijn er meer werkloze hooggeschoolde vrouwen dan mannen (53,3% ↔ 46,7%).

c. Werkloosheidsgraad en opleidingsniveau (bevolking >14 jaar)

De werkloosheidsgraad ligt bij vrouwen in elke categorie van opleidingsniveau (laag, middelmatig, hoog) hoger dan bij mannen. Het grootste verschil tussen vrouwen en mannen situeert zich in de categorie van de middelmatig geschoolden (in 2001: werkloosheidsgraad van 6,8% bij vrouwen en 3,7% bij mannen).

De werkloosheidsgraad ligt zowel voor vrouwen als mannen het hoogst in het segment van de laaggeschoolden (in 2001: werkloosheidsgraad van 12,1% bij vrouwen en 7,3% bij mannen).

De werkloosheidsgraad bij vrouwen kende voor alle opleidingsniveaus een daling:

Laaggeschoolden: van 19,2% in 1995 naar 12,1% in 2001 (daling van 37,0%)

Middelmatig geschoolden: van 13,0% in 1995 naar 6,8% in 2001 (daling van 47,7%)

Hooggeschoolden: van 4,6% in 1995 naar 3,4% in 2001 (daling van 26,1%)

Binnen de mannelijke populatie daalde de werkloosheidsgraad bij de laag- middelmatig- en hooggeschoolden met respectievelijk 3,8%, 46,4% en 15,2%.

d. Leeftijdscategorieën en werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad in de leeftijdscategorie 15 tot 64 jarigen bedroeg in 2001 6,95% bij de vrouwen en 5,67% bij de mannen. De werkloosheidsgraad van vrouwen ligt 18,4% hoger dan deze van de mannen.

De werkloosheidsgraad ligt het hoogst binnen de jongste leeftijdscategorieën, zowel voor de vrouwen als voor de mannen.

e. Familiale situatie en werkloosheidsgraad

In 1995 en 1998 was de werkloosheidsgraad bij vrouwen het hoogst bij de categorie van de gescheiden vrouwen. In 2001 is dit echter niet meer het geval en ligt de werkloosheidsgraad het hoogst in het segment van de Alleenstaanden.

Bij de mannen is de werkloosheidsgraad in de onderzochte jaren steeds het hoogst in het segment van de Alleenstaanden.

f. Sector laatste tewerkstelling

De belangrijkste sectoren waarin de werkloze vrouwen tewerkgesteld waren, zijn:

- Sector D (Industrie)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen)
- Sector N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening)

Bij de mannen zijn dit de volgende sectoren:

- Sector D (Industrie)
- Sector F (Bouwnijverheid)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen)

Meer dan 90% van de werklozen in 2001 die tewerkgesteld waren in de sectoren 'Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening' of 'Particuliere huishoudens met werknemers' waren vrouwen.

g. Laatst uitgeoefend beroep

In 2001 was 10,0% van de werkloze vrouwen voordien tewerkgesteld als 'Kantoorpersoneel'. 11,8% van de mannelijke werklozen had voorheen een beroep in de categorie 'Ongeschoolde arbeiders in de mijnbouw, de bouwnijverheid, industrie en het vervoer'.

h. Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking

De voornaamste redenen, zowel bij mannen en vrouwen, voor het verlaten van de laatste betrekking zijn:

- Ontslagen worden of overbodig gemaakt worden
- Het aflopen van een contract van bepaalde duur
- Andere redenen

De reden 'Het aflopen van een contract van onbepaalde duur' wordt steeds belangrijker en was in 2001 de hoofdreden bij de vrouwelijke werklozen.

3.8 SAMENVATTING WERKGELEGENHEIDSTATISTIEKEN

a. Algemeen

De werkgelegenheid bij de Belgische bevolking op beroepsactieve leeftijd (vanaf 15 jaar) bedroeg in **2001** 39,0% bij de vrouwelijke populatie en 57,1% bij de mannelijke populatie. In de leeftijdscategorie van 15 tot 64 jarigen oefent 50,7% van de vrouwen en 68,6% van de mannen een betrekking uit.

b. Opleidingsniveau

Het opleidingsniveau van vrouwen ligt hoger dan dit van mannen. Onderstaande tabel geeft voor de vrouwelijke en mannelijke populatie de verdeling naar opleidingsniveau. Het aandeel middelmatig en hooggeschoolde tewerkgestelde vrouwen is groter dan het aandeel middelmatig en hooggeschoolde mannen.

Opleidingsniveau	Tewerkgestelde vrouwen (15-64)	Tewerkgestelde mannen (15-64)
Laaggeschoold	24,6%	32,1%
Middelmatig geschoold	36,1%	37,7%
Hooggeschoold	39,3%	30,2%
Totaal	100,0%	100,0%

In absolute aantallen zijn er in 2001 in elke categorie van opleidingsniveau minder tewerkgestelde vrouwen dan mannen:

- 35,8% van de laaggeschoolden met een betrekking (15-64 jarigen) zijn vrouwen. 64,2% is van het mannelijke geslacht.
- Van de middelmatig geschoolden met een betrekking tussen 15 en 64 jaar is 41,1% vrouw en 58,88% is man.
- Van de hooggeschoolden met een betrekking tussen 15 en 64 jaar is 48,7% vrouw en 51,3% man.

c. Werkgelegenheidsgraad en opleidingsniveau (bevolking > 14 jaar)

De werkgelegenheidsgraad ligt bij vrouwen in elke categorie van opleidingsniveau lager dan bij mannen. Het grootste verschil tussen vrouwen en mannen situeert zich in de categorie van de laaggeschoolden (in 2001: werkgelegenheidsgraad van 18,7% bij de vrouwen en 39,1% bij de mannen).

De werkgelegenheidsgraad van hooggeschoolde vrouwen bedroeg 74,9% in 2001. Bij de mannen was dit 79,8%.

d. Leeftijdscategorieën en werkgelegenheidsgraad

De totale werkgelegenheidsgraad is het hoogst bij een populatie van 30 tot 39 jarigen. Bij de mannen bereikt de werkgelegenheidsgraad zijn hoogtepunt in de leeftijdscategorie van 35 tot 39 jarigen. Bij de vrouwen is dat in de categorie van 30 tot 34 jarigen.

De werkgelegenheidscurve van de vrouwelijke populatie kent een transformatie van vorm. De vorm lijkt steeds meer op de werkgelegenheidscurve van de mannen.

e. Familiale situatie en werkgelegenheidsgraad

Gescheiden vrouwen zijn het meest actief. Weduwen daarentegen zijn het minst actief. Dit kan verklaard worden door het verlies van pensioen indien de weduwe een beroepsactiviteit uitoefent.

Bij de mannen is de werkgelegenheidsgraad het hoogst in het segment van 'Gehuwden'. Alleenstaande mannen zijn het minst geneigd tot werken.

Zowel bij vrouwen als bij mannen daalt de werkgelegenheidsgraad bij meer dan twee kinderen. Bij vrouwen is er sprake van een sterke daling. Bij mannen daalt de werkgelegenheidsgraad minder snel.

f. Opleidingsniveau en sector van tewerkstelling

De belangrijkste sectoren waarin laag- en middelmatiggeschoolde vrouwen tewerkgesteld zijn, zijn:

- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen): in 2001 respectievelijk 20,3% en 22,7%
- Sector D (Industrie): respectievelijk 14,7% en 10,1%
- Sector N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening): respectievelijk 15,8% en 20,4%
- Sector L (Openbaar bestuur en defensie, verplichte sociale verzekeringen) respectievelijk 11,5% en 11,1%

Hooggeschoolde vrouwen werken vooral in de sectoren M (Onderwijs) en N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening): respectievelijk 28,5% en 24,1%.

De belangrijkste sectoren waarin laag- en middelmatiggeschoolde mannen tewerkgesteld zijn, zijn:

- Sector D (Industrie): in 2001 respectievelijk 29,0% en 26,1%
- Sector F (Bouwnijverheid): respectievelijk 16,5% en 11,0%
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen)
– respectievelijk 12,7% en 16,9%
- Sector I (Vervoer, opslag en communicatie): respectievelijk 14,5% en 13,2%.

Hooggeschoolde mannen vinden vooral jobs in de sectoren:

- Sector D (Industrie): in 2001 17,0%
- Sector K (Exploitatie van en handel in ontroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening): 18,3%
- Sector M (Onderwijs): 13,3%
- Sector N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening): 11,6%

g. Opleidingsniveau en beroep

Ongeveer 25% van de laaggeschoolde vrouwen oefent een lager commercieel of dienstverlenend beroep uit. Bijna een kwart van de middelmatig opgeleide vrouwen werkt als kantoorpersoneel. 24,8% van de hooggeschoolde vrouwen heeft een onderwijzende job.

Het grootste aandeel van laag- en middelmatiggeschoolde mannen oefent een job uit als arbeider (respectievelijk 28,55% en 22,35%). Meer dan een vijfde van de hooggeschoolde mannen heeft een beleidsvoerende of hogere leidinggevende functie.

h. Familiale situatie en gemiddelde werkuren

Bij de vrouwen zijn de alleenstaanden het meest actief. Zij werken gemiddeld 35,1 uren per week. Bij de mannen zijn het de gescheiden mannen die het meest aantal uren werken. Zij werken gemiddeld 41,7 uren per week.

i. Familiale situatie en jobpermanentie

Ongeveer 10% van de vrouwen en 5% van de mannen zijn tijdelijk tewerkgesteld. Bijna 60% van de tijdelijke tewerkgestelden in 2001 was vrouw. Het aandeel van tijdelijk tewerkgestelden is in vergelijking met de overige vormen van burgerlijke staat het grootst in het segment van alleenstaanden. De belangrijkste oorzaak van tijdelijke tewerkstelling is het niet kunnen vinden van een vaste betrekking.

j. Familiale situatie en full-time/part-time

Part-time werk neemt toe in populariteit. Het zijn vooral vrouwen die een part-time job uitoefenen. Vooral gehuwde vrouwen en weduwen kiezen een part-time betrekking. In 2001 had meer dan 40% van de gehuwden en meer dan 50% van de weduwen een part-time job. Bij de mannen is part-time werk het meest populair bij de weduwnaars: in 2001 oefende 13,0% van hen een part-time job uit.

Naarmate het aantal kinderen stijgt, gaan vrouwen meer part-time werken. De belangrijkste reden voor vrouwen om te kiezen voor part-time werk is 'Het zorgen voor kinderen of incapabele volwassenen'.

k. Familiale situatie en atypisch werk

Gescheiden vrouwen zijn het minst actief op de markt van het atypisch werk.

Weduwen zijn het meest geneigd tot atypisch werk.

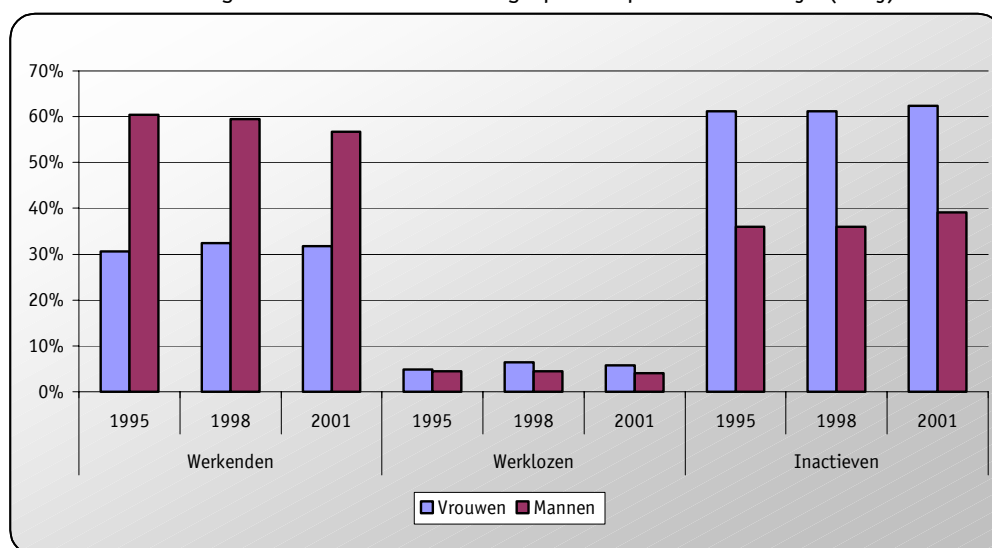
Bij de mannelijke populatie zijn de alleenstaanden het minst geneigd tot atypisch werk. Enkel in de categorie 'Shift werk' staan ze voorop: 11,4% van de alleenstaande mannen werkt vaak of soms in shiften. Gescheiden mannen zijn het meest actief op zaterdag en 's nachts.

HOOFDSTUK 4: GRIEKENLAND

4.1 INLEIDING

Grafiek 56 geeft de samenstelling van de Griekse bevolking weer. De verschillen tussen de mannelijke en de vrouwelijke populatie zijn opmerkelijk. In tegenstelling tot de vrouwen zijn de mannen over de periode 1995-2001 minder actief. In 2001 oefende 56,8% van de mannelijke bevolking op beroepsactieve leeftijd een job uit. Dit percentage kende in 1995 een waarde van 60,4%. Dit betekent een daling van 6%. Bij de vrouwen steeg het aantal tewerkgestelden op beroepsactieve leeftijd van 30,6% tot 31,8%.

Grafiek 56: Verdeling van de Griekse bevolking op beroepsactieve leeftijd (>14j)

Het aandeel van de inactieven steeg over de periode 1995-2001 zowel bij vrouwen als bij mannen. Respectievelijk 62,4% en 39,1% van de vrouwelijke en mannelijke bevolking (ouder dan 15 jaar) was in 2001 inactief.

Het percentage van mannelijke werklozen schommelt rond de 4%. Bij de vrouwen steeg het aandeel werklozen van 4,9% in 1995 tot 5,8% in 2001.

4.2 OPLEIDINGSNIVEAU

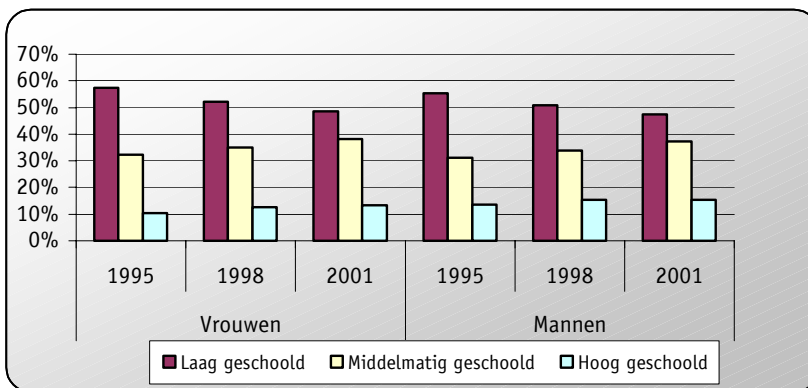
4.2.1 ALGEMEEN

In 2001 was 48,6% van de vrouwen en 47,3% van de mannen (tussen 15 en 64 jaar) laaggeschoold. Een vergelijking van de jaren 1995, 1998 en 2001 toont dat het aandeel van laaggeschoolden afneemt, zowel bij de vrouwelijke als bij de mannelijke bevolking. Het aandeel van middelmatig en hooggeschoolden kent een positieve evolutie. In 2001 had 38,1% van de vrouwen en 37,1% van de mannen en middelmatige scholing genoten. 13,3% van de vrouwelijke populatie en 15,5% van de mannelijke populatie had in 2001 een hogere opleiding achter de rug.

We hanteren de volgende indelingen:

- Laaggeschoold: geen onderwijs, lager onderwijs, secundair onderwijs lagere graad.
- Middelmatig geschoold: secundair onderwijs hogere graad.
- Hooggeschoold: hoger niet universitair onderwijs (korte type + lange type), universitair onderwijs.

Grafiek 57: Opleidingsniveau in de leeftijdsklasse 15-64 jarigen

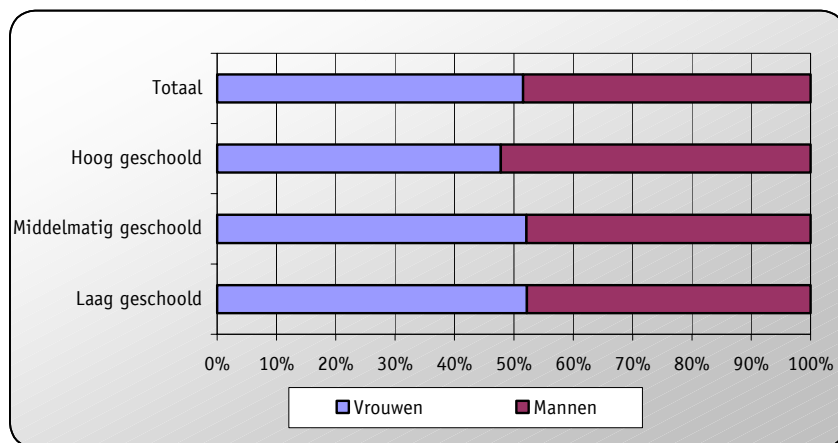
Tabel 25 vat deze cijfergegevens samen.

Tabel 25: Evolutie van het opleidingsniveau

Opleidingsniveau	Leeftijdscategorie 15-64					
	Vrouwen			Mannen		
	1995	1998	2001	1995	1998	2001
Laag geschoold	57,3%	52,25%	48,6%	55,2%	50,8%	47,3%
Middelmatig geschoold	32,35%	35,0%	38,1%	31,1%	33,85%	37,2%
Hoog geschoold	10,4%	12,7%	13,3%	13,6%	15,3%	15,5%
Totaal	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

In totaal zijn er in Griekenland meer vrouwen dan mannen in de leeftijdscategorie tussen 15 en 64 jaar (51,5% ↔ 48,5%). Dit blijkt onder andere uit een analyse van de sekseratio's. We zien dat de vrouwen meer dan 50% uitmaken van de groep van laag- en middelmatig geschoolden. Bij de hooggeschoolden is meer dan 50% van het mannelijke geslacht.

Grafiek 58: Sekseratio's opleidingsniveau van totale bevolkingsgroep 15-64 jarigen, 2001

4.2.2 WERKENDE, WERKLOZEN EN INACTIEVEN

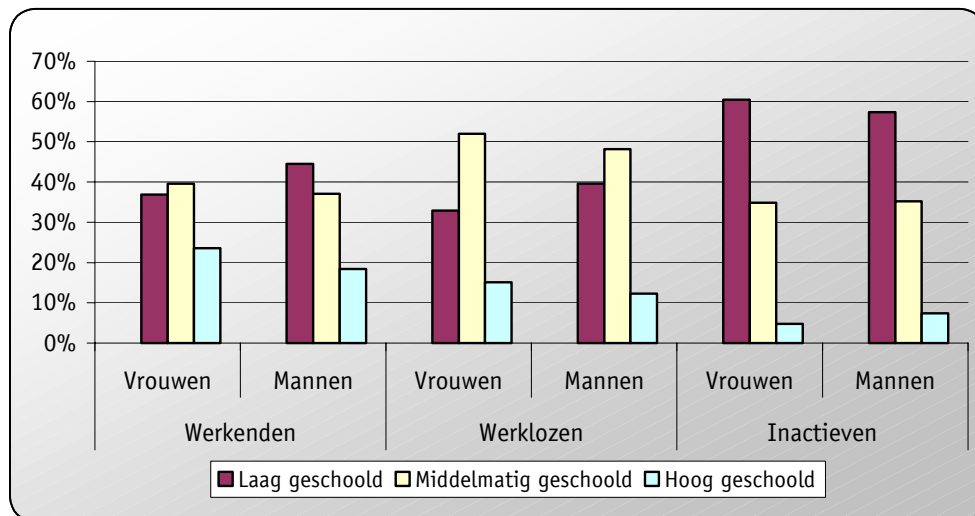
Wanneer we de bevolking tussen 15 en 64 jaar uitsplitsen over de categorieën 'Werkenden', 'Werklozen' en 'Inactieven' komen we tot de volgende vaststellingen:

Het merendeel van de werkende vrouwen is middelmatig geschoold (39,5%). Bij de mannelijke populatie is dit niet zo. Het merendeel van de werkende mannen (44,5%) is laaggeschoold. 23,6% van de werkende vrouwen en 18,4% van de werkende mannen (tussen 15 en 64 jaar) zijn hooggeschoold.

Binnen de groep van de werklozen zijn de middelmatig geschoolden het sterkst vertegenwoordigd. Meer dan de helft van de werkloze vrouwen (51,9%) en bijna de helft van de werkloze mannen (48,2%) genoten een middelmatige opleiding.

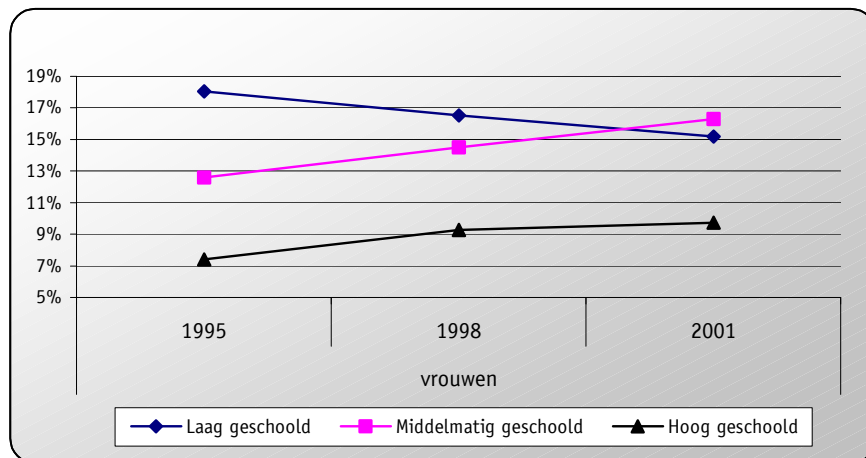
Zowel bij mannen als bij vrouwen is het grootste aandeel van inactieven laaggeschoold (respectievelijk 60,4% en 57,4%).

Grafiek 59: Opleidingsniveau van bevolkingsgroep 15-64 jarigen, 2001

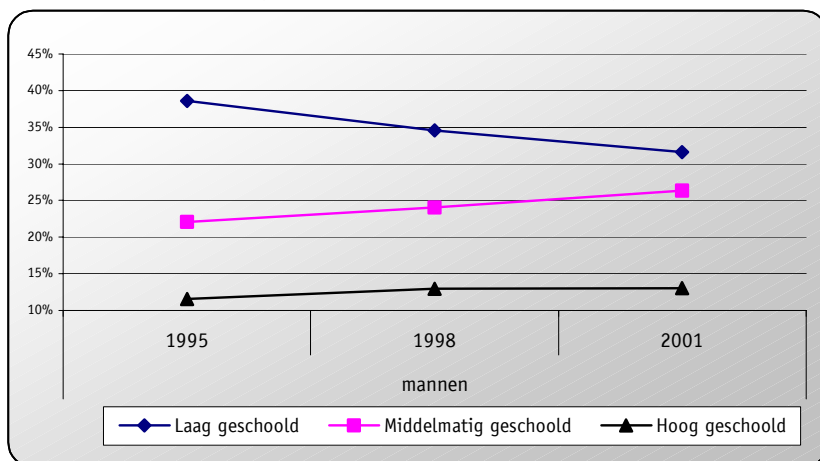

Over de periode 1995-2001 steeg het aandeel van werkende vrouwen met 8,4%: van 38,0% in 1995 tot 41,2% in 2001. Ten opzichte van de totale groep van vrouwen tussen 15 en 64 jaar steeg het aantal werkende vrouwen die een hogere opleiding genoten met bijna een derde: van 7,4% in 1995 naar 9,7% in 2001. Het aandeel van de laaggeschoolde vrouwen met een betrekking daalde met 15,9%. Over dezelfde periode daalde het aandeel van werkende mannen ten opzichte van de totale groep mannen (werkenden, werklozen en inactieven) met 1,8 %: van 72,2% in 1995 tot 70,9% in 2002. Bij de werkende mannen nam het aandeel van mannen met een hoger opleidingsniveau toe met 12,8%: in 1995 was 11,6% van de totale groep mannen tussen 15 en 64 jaar hoger opgeleid en tewerkgesteld. In 2001 was dit 13,1%.

Grafiek 60: Aandeel van werkende vrouwen naar opleidingsniveau ten opzichte van de totale groep vrouwen tussen 15 en 64 jaar

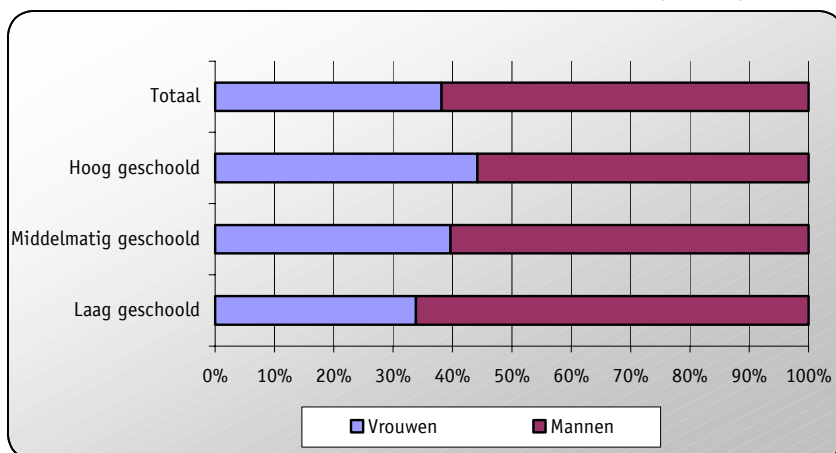
Grafiek 61: Aandeel van werkende mannen naar opleidingsniveau ten opzichte van de totale groep mannen tussen 15 en 64 jaar

4.2.3 SEKSERATIO'S

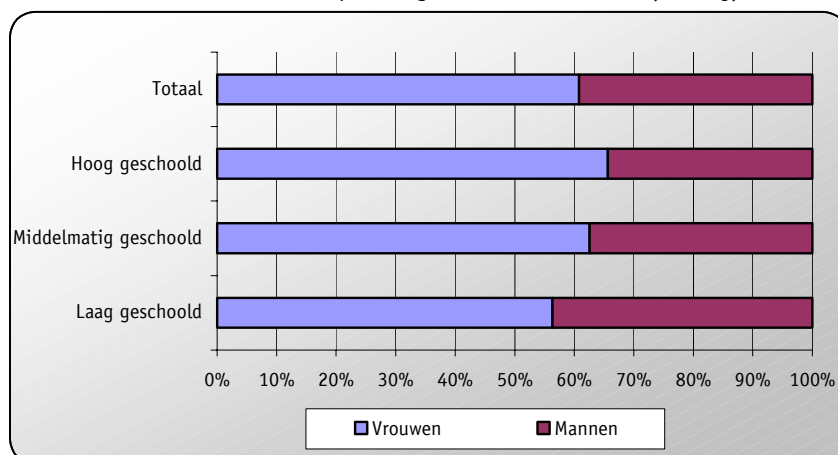
Meer dan 60% van de werkenden tussen 15 en 64 jaar zijn mannen. Om precies te zijn: 38,2% van de tewerkgestelden is vrouw en 61,9% is van het mannelijke geslacht. Naarmate het opleidingsniveau stijgt, daalt het aandeel van mannen. Het aandeel van de vrouwen is bijgevolg het grootst in het segment van de hooggeschoolden (44,2%).

Grafiek 62: Sekseratio's naar opleidingsniveau: werkenden (15-64j), 2001

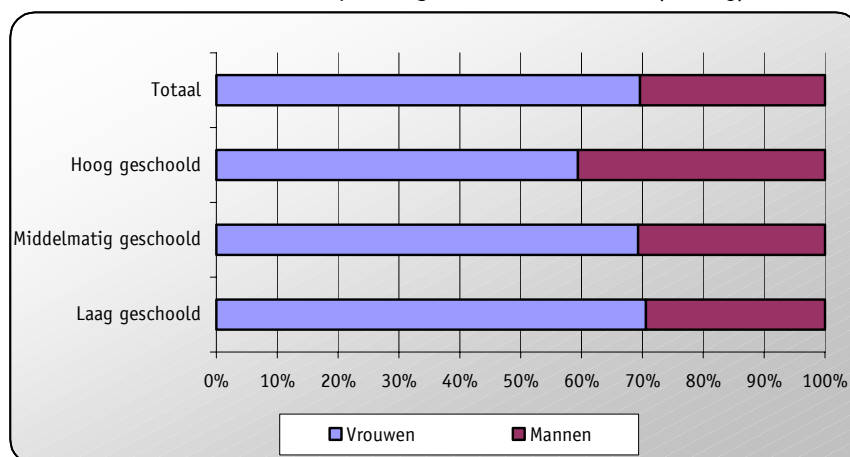
60,8% van de werklozen tussen 15 en 64 jaar is vrouw. Binnen ieder opleidingsniveau bedraagt het aandeel van de vrouwelijke populatie meer dan 55%. Naarmate het opleidingsniveau stijgt, wordt het aandeel van werkloze vrouwen groter. In het segment van de hooggeschoolden is 65,7% van de werklozen vrouw.

Grafiek 63: Sekseratio's naar opleidingsniveau: werklozen (15-64j), 2001

Meer dan twee derde van de inactieven is vrouw (69,6%). Het aandeel van de vrouwelijke inactieven daalt bij een hoger opleidingsniveau. Van het aantal inactieven met een hoger opleidingsniveau is 59,4% van het vrouwelijke geslacht.

Grafiek 64: Sekseratio's naar opleidingsniveau: inactieven (15-64j), 2001

4.2.4 WERKGELEGENHEIDSGRAAD

De werkgelegenheidsgraad geeft de verhouding weer tussen het aantal werkenden en de totale populatie op beroepsactieve leeftijd (vanaf 15 jaar). Tabel 26 geeft informatie over de werkgelegenheidsgraad, opgesplitst naar geslacht en opleidingsniveau. De berekeningen zijn van toepassing op de gehele populatie ouder dan 14 jaar.

Tabel 26: Werkgelegenheidsgraad naar opleidingsniveau en geslacht
(>14 jaar)

1995		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	23,1%	54,5%
Middelmatig geschoold	36,6%	66,3%
Hoog geschoold	68,4%	76,3%
Totaal	30,6%	60,4%
1998		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	22,7%	51,6%
Middelmatig geschoold	39,3%	66,8%
Hoog geschoold	69,7%	76,8%
Totaal	32,4%	59,5%
2001		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	20,6%	47,3%
Middelmatig geschoold	40,2%	65,2%
Hoog geschoold	69,3%	75,4%
Totaal	31,8%	56,8%

Enkele opvallende vaststellingen in verband met de werkgelegenheidsgraad:

- De werkgelegenheidsgraad van vrouwen lag in 2001 44,0% lager dan de werkgelegenheidsgraad van mannen. In 1995 lag de werkgelegenheidsgraad van vrouwen bijna 50% lager dan deze van de mannen.
- Het grootste verschil tussen mannen en vrouwen manifesteert zich bij de laaggeschoolden. Laaggeschoolde vrouwen behaalden in 2001 een werkgelegenheidsgraad van 20,6%. Bij de mannen bedroeg de werkgelegenheidsgraad in hetzelfde segment 47,3%. Dit betekent dat 20,6% van de laaggeschoolde vrouwen een betrekking heeft in tegenstelling tot 47,3% van de mannen.
- Naarmate het opleidingsniveau stijgt, neemt de werkgelegenheidsgraad toe.
- De werkgelegenheidsgraad van hooggeschoolde mannen en vrouwen verschilt niet zoveel. Bijna 70% van de hooggeschoolde vrouwen heeft een betrekking. Bij de mannen ligt het percentage hoger: 75,4% van de hooggeschoolde mannen oefent een job uit.

4.2.5 WERKLOOSHEIDSGRAAD

De werkloosheidsgraad geeft weer hoeveel werklozen er zijn op het totale aantal werkenden en werklozen samen (totale beroepsbevolking ouder dan 14 jaar). Tabel 27 geeft hierover informatie, opgesplitst naar geslacht en opleidingsniveau.

Tabel 27: Werkloosheidsgraad naar opleidingsniveau en geslacht (>14 jaar)

1995		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	10,4%	5,2%
Middelmatig geschoold	20,4%	8,8%
Hoog geschoold	9,6%	4,6%
Totaal	13,8%	6,2%

1998		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	14,0%	8,8%
Middelmatig geschoold	22,9%	15,1%
Hoog geschoold	11,0%	7,2%
Totaal	16,8%	10,8%

2001		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	13,6%	5,9%
Middelmatig geschoold	19,5%	8,7%
Hoog geschoold	10,6%	4,6%
Totaal	15,4%	6,7%

Enkele vaststellingen:

- Over de periode 1995-2001 is de werkloosheidsgraad bij vrouwen gestegen van 13,8% naar 15,4%. Dit is een stijging van 11,6%. Bij de mannen steeg de werkloosheidsgraad van 6,2% in 1995 tot 6,7% in 2001 (een stijging van 8%).
- De werkloosheidsgraad behaalt de hoogste waarden in het segment van ‘Middelmatig geschoolden’. In 2001 bedraagt de werkloosheidsgraad bij middelmatig geschoolde vrouwen 19,5%. Dit wil zeggen dat bijna een vijfde van de vrouwelijke beroepsbevolking met middelmatige scholing werkloos is.
- De verschillen tussen de werkloosheidsgraad bij mannen en vrouwen zijn groot. Dit is zo binnen ieder opleidingsniveau.

4.3 LEEFTIJDSCATEGORIEËN

In tegenstelling tot de berekeningen van de werkgelegenheidsgraad en de werkloosheidsgraad in de vorige paragraaf, zijn de berekeningen in deze paragraaf gebaseerd op de leeftijdscategorie van 15 tot 64 jarigen.

4.3.1 WERKGELEGENHEIDSGRAAD

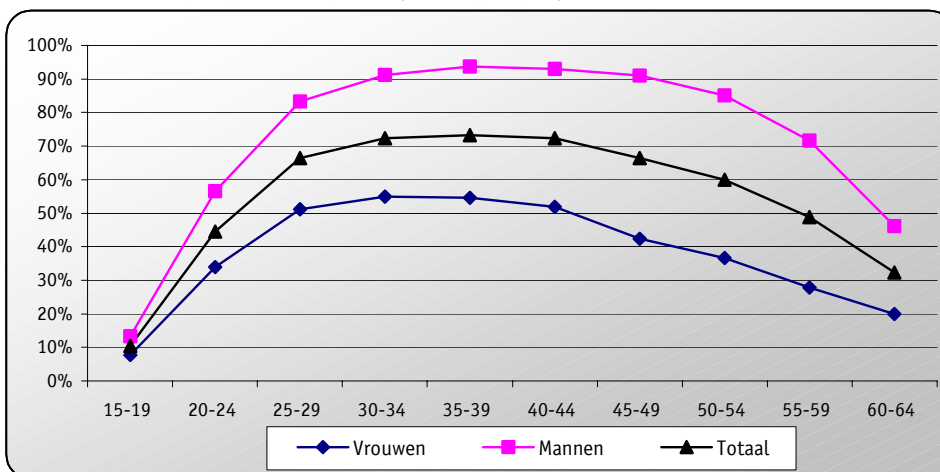
De werkgelegenheidsgraad bij vrouwen tussen 15 en 64 jaar steeg van 38,0% in 1995 naar 41,2% in 2001. Bij de mannen daalde de werkgelegenheidsgraad van 72,2% in 1995 naar 70,9% in 2001.

Bij de vrouwen haalt de werkgelegenheidsgraad de hoogste waarde in de leeftijdscategorie van 30 tot 34 jarigen. In 2001 bedroeg de werkgelegenheidsgraad in deze categorie 58,5%. In 2001 schommelde de werkgelegenheidsgraad bij vrouwen van 25 tot 49 jaar tussen de 50% en 60%.

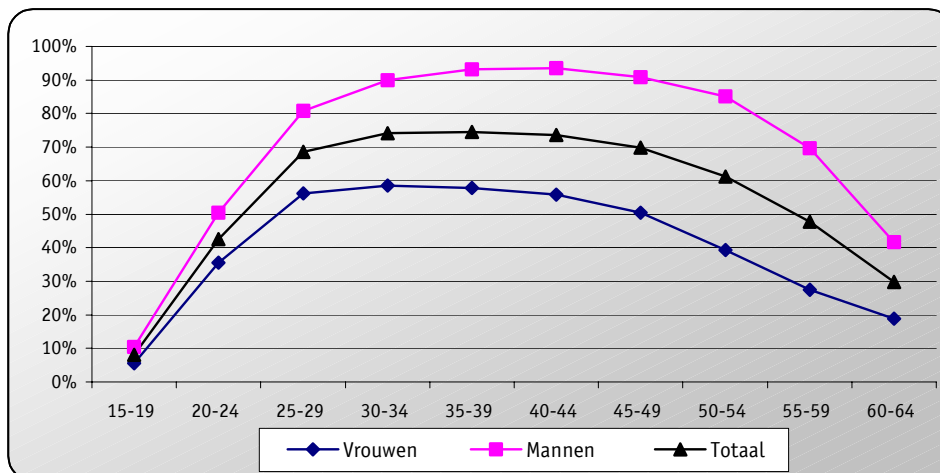
In 2001 haalde de werkgelegenheidsgraad bij mannen de hoogste waarde in de leeftijdscategorie van 40 tot 44 jarigen. 93,5% van de 40 tot 44 jarigen oefende een betrekking uit. Bij een leeftijd van 30 tot 49 jaar haalde de werkgelegenheidsgraad steeds een waarde van ongeveer 90% of meer.

Gedurende de periode 1995-2001 deed de grootste verandering met betrekking tot de werkgelegenheidsgraad zich voor bij vrouwen tussen 45 en 49 jaar. In 1995 bedroeg de werkgelegenheidsgraad in deze categorie 42,4%. In 2001 steeg de werkgelegenheidsgraad tot 50,4%. Dat is een stijging van 18,9%.

Grafiek 65: Werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen), 1995

Grafiek 66: Werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen), 2001

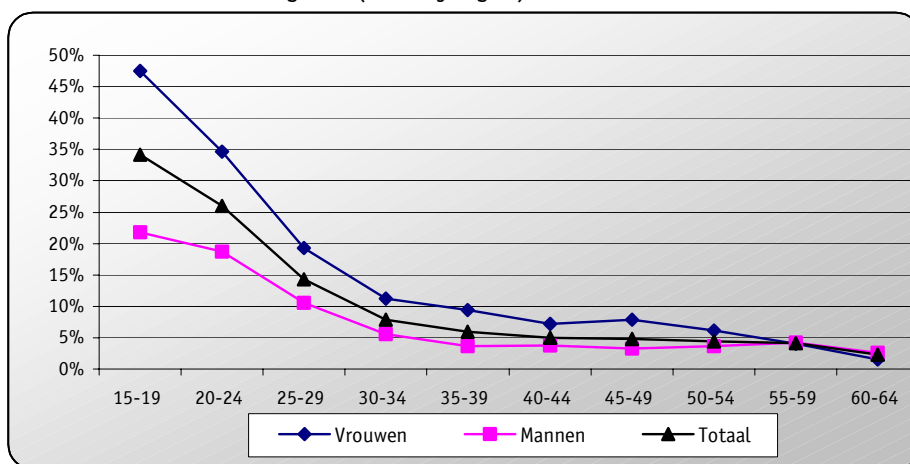
4.3.2 WERKLOOSHEIDSGRAAD

In 2001 bedroeg de werkloosheidsgraad bij mannen en vrouwen tussen 15 en 64 jaar respectievelijk 15,6% en 6,9%. Deze waarden liggen iets hoger dan in 1995.

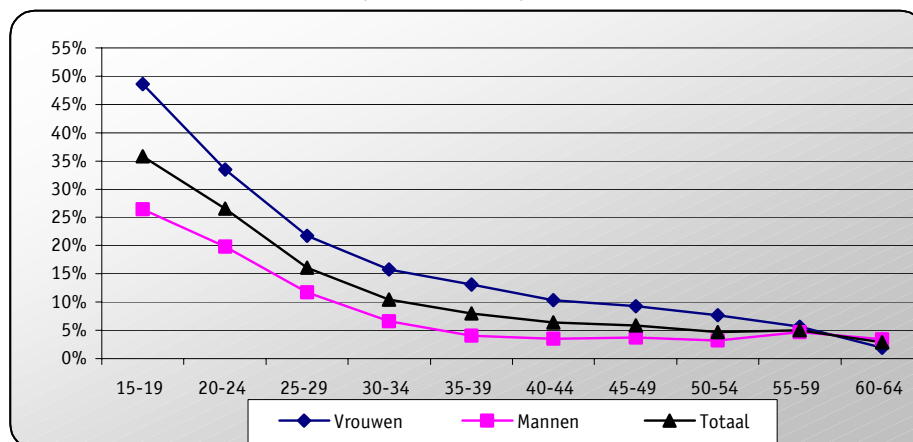
Zowel bij mannen als bij vrouwen kent de werkloosheidscurve een sterke dalende trend tot aan de leeftijdscategorie van 30 tot 34 jarigen. De curve blijft ook na de leeftijd van 34 jarigen dalen, maar de helling is minder groot.

De curven van de jaren 1995, 1998 en 2001 vertonen een gelijkaardig verloop.

Grafiek 67: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 1995

Grafiek 68: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 2001

Uit tabel 28 kunnen we afleiden dat ongeveer 60% van de werkloze mannen en vrouwen tussen de 20 en 34 jaar oud is. Bijna een kwart van de werkloze mannen en vrouwen is tussen de 20 en 24 jaar.

Tabel 28: Verdeling werklozen over leeftijdscategorieën, 2001

Leeftijdscategorie	Vrouwen	Mannen	Totaal
15-19	6,2%	7,1%	6,5%
20-24	24,5%	23,4%	24,1%
25-29	19,9%	21,9%	20,7%
30-34	14,9%	13,2%	14,2%
35-39	11,7%	7,3%	10,0%
40-44	9,0%	6,5%	8,0%
45-49	7,0%	6,8%	6,9%
50-54	4,4%	5,4%	4,8%
55-59	1,9%	5,6%	3,3%
60-64	0,5%	2,8%	1,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

4.4 FAMILIALE SITUATIE

In deze paragraaf komt de invloed van de familiale situatie op de arbeidsmarkt aan bod. We bespreken de verschillen naargelang de burgerlijke staat en het aantal kinderen.

4.4.1 BURGERLIJKE STAND

4.4.1.1 Werkgelegenheidsgraad

Enkele vaststellingen bij de vrouwelijke populatie van 15 tot 64 jarigen:

- De werkgelegenheidsgraad kende een stijging in alle categorieën van burgerlijke staat.

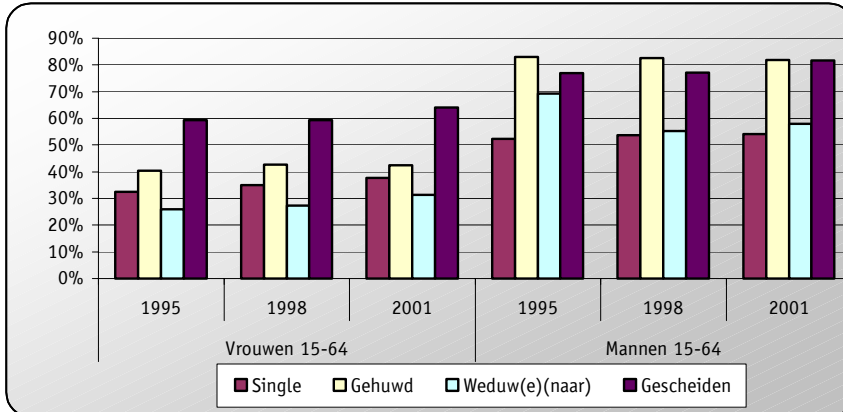
- De voornaamste veranderingen situeren zich bij de 'Alleenstaanden' en de 'Weduwen'. De werkgelegenheidsgraad in het segment van de alleenstaande vrouwen steeg met 15,8%
- De categorie van gescheiden vrouwen kent een werkgelegenheidsgraad die opvallend hoger is dan de overige categorieën: in 2001 had 64,1% van de gescheiden vrouwen een job.

Enkele vaststellingen bij de mannelijke populatie van 15 tot 64 jarigen:

- De totale werkgelegenheid bij mannen daalde met bijna 2%.
- In de segmenten van de alleenstaande en gescheiden mannen is er over de periode 1995-2001 een licht stijging van de werkgelegenheidsgraad waarneembaar (respectievelijk 3,5% en 6,1%).
- De belangrijkste verandering gebeurde bij de weduwnaars. Hier daalde de werkgelegenheidsgraad met ongeveer 16%. In 2001 oefende 58,0% van de weduwnaars tussen 15 en 64 jaar een job uit.
- De werkgelegenheidsgraad is het hoogst bij de gehuwde mannen (81,9% in 2001). De werkgelegenheidsgraad van de gescheiden mannen bedroeg in 2001 81,6%.

Onderstaande grafiek vat deze bevindingen samen.

Grafiek 69: Evolutie werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen)

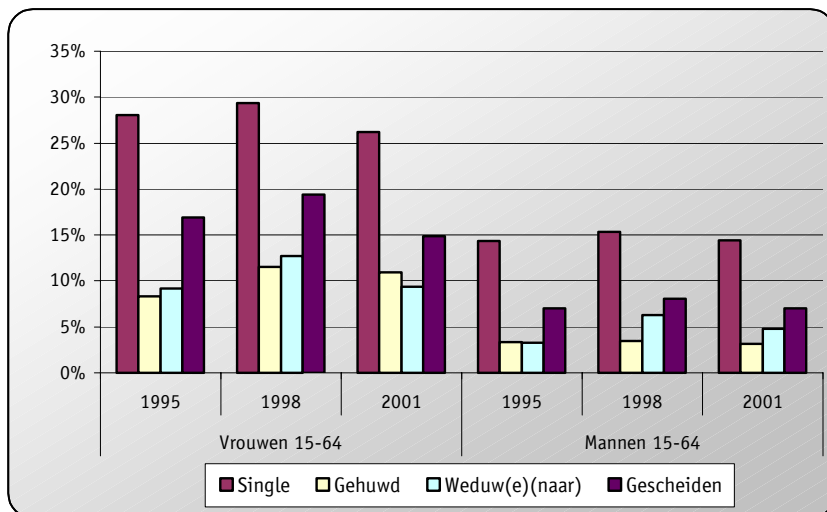

4.4.1.2 Werkloosheidsgraad

In elk segment ligt de werkloosheidsgraad van vrouwen hoger dan deze van mannen.

De werkloosheidsgraad ligt zowel voor de mannen als voor de vrouwen het hoogst bij de alleenstaanden. De werkloosheidsgraad in dit segment bedroeg in 2001 26,2% voor de vrouwen en 14,5% voor de mannen.

Grafiek 70: Evolutie werkloosheidsgraad (15-64 jarigen)

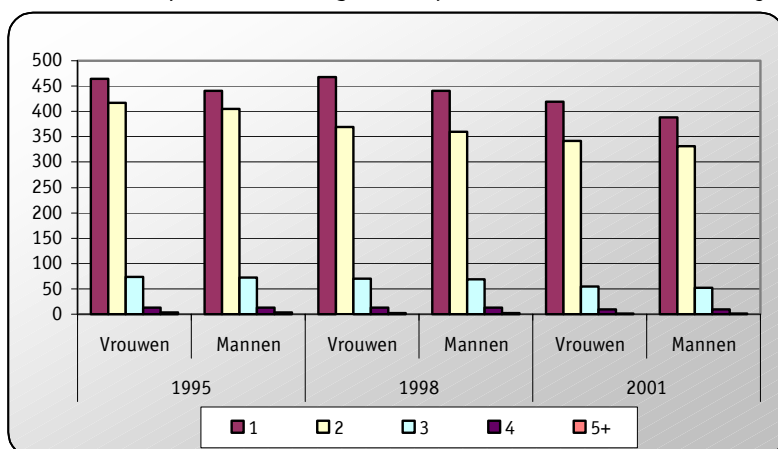
4.4.2 AANTAL KINDEREN

Zoals bij de bespreking van België heeft deze paragraaf enkel betrekking op kinderen van de referentiepersoon en zijn of haar echtgeno(o)t(e) of samenwonende partner. Hierdoor gelden de berekende arbeidsmarktindicatoren niet voor de volledige populatie.

4.4.2.1 Algemeen

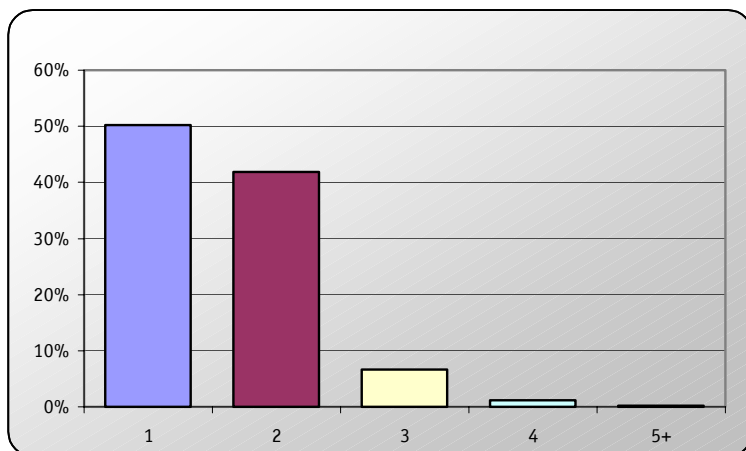
Het totaal aantal personen met kinderen tussen 0 en 14 jaar is over de periode 1995-2001 met 15,7% gedaald.

Grafiek 71: Frequentieverdeling aantal personen met kinderen 0-14 jaar (duizendtallen)

Onderstaande grafiek geeft de procentuele verdeling van het aantal personen met een bepaald aantal kinderen tussen 0 en 14 jaar. Daaruit blijkt dat meer dan 90% van de Griekse bevolking met kinderen tussen 0 en 14 jaar één of twee kinderen heeft. 6,6% heeft 3 kinderen en iets meer dan 1% heeft vier of meer kinderen.

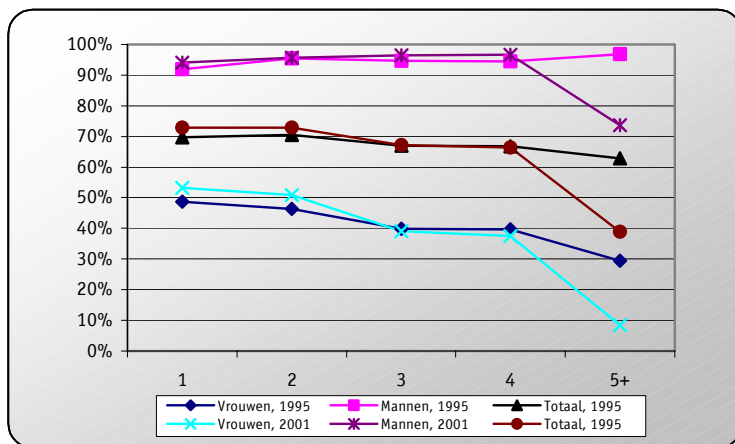
Grafiek 72: Procentuele verdeling personen met kinderen 0-14 jaar naar aantal kinderen, 2001

4.4.2.2 Werkgelegenheidsgraad

Bij vrouwen daalt de werkgelegenheidsgraad bij een stijgend aantal kinderen. Over de periode 1995-2001 steeg de werkgelegenheidsgraad met ongeveer 9% bij vrouwen met één of twee kinderen. Bij de mannen stijgt de werkgelegenheidsgraad bij een stijgend aantal kinderen, behalve bij vijf of meer kinderen. De werkgelegenheidsgraad daalde met 24,0% over de periode 1995-2001 bij mannen met vijf of meer kinderen.

Grafiek 73: Werkgelegenheidsgraad naar aantal kinderen, 1995 en 2001

De exacte cijfers vindt u terug in tabel 29.

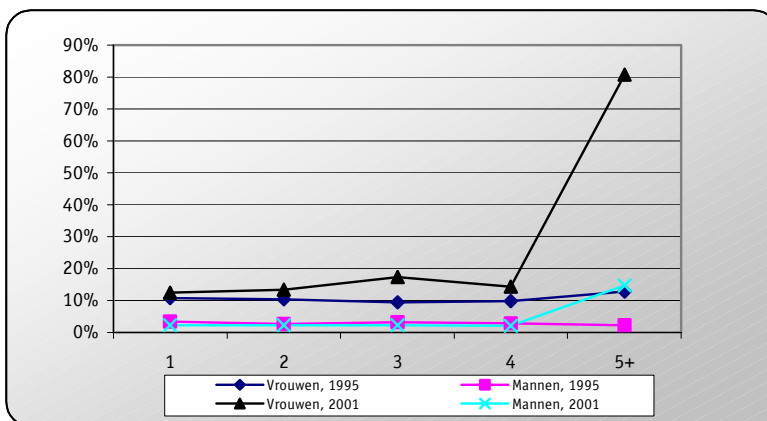
Tabel 29: Werkgelegenheidsgraad bij mannen en vrouwen met kinderen 0 – 14 j.

1995			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	48,67%	91,97%	69,76%
2	46,32%	95,54%	70,59%
3	39,91%	94,78%	66,98%
4	39,65%	94,50%	66,85%
5+	29,56%	96,82%	62,82%
1998			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	52,25%	92,93%	71,98%
2	49,74%	95,79%	72,46%
3	44,02%	94,50%	68,99%
4	40,44%	95,34%	67,63%
5+	40,71%	100,00%	70,35%
2001			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	53,22%	94,08%	72,88%
2	50,83%	95,74%	72,91%
3	39,13%	96,41%	67,22%
4	37,44%	96,76%	66,45%
5+	8,49%	73,60%	38,83%

4.4.2.3 Werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad van vrouwen ligt in 2001 hoger dan in 1995. Bij vrouwen met één tot vier kinderen schommelt de werkloosheidsgraad tussen de 12% en 15%. Vrouwen met vijf of meer kinderen kennen een werkloosheidsgraad van bijna 80,82%. Bij mannen met één tot vier kinderen ligt de werkloosheidsgraad beneden de 2,5%. Bij vijf of meer kinderen stijgt de werkloosheidsgraad tot 14,8%.

Grafiek 74: Werkloosheidsgraad naar aantal kinderen, 1995 en 2001

Tabel 30 geeft een overzicht van de werkloosheidsgraad van mannen en vrouwen, opgesplitst naar het aantal kinderen.

Tabel 30: Werkloosheidsgraad bij mannen en vrouwen met kinderen 0 –14 j.

1995			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	10,80%	3,32%	6,14%
2	10,32%	2,73%	5,39%
3	9,35%	3,25%	5,18%
4	9,84%	2,89%	5,08%
5+	12,88%	2,26%	5,01%
1998			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	13,73%	2,99%	7,31%
2	13,54%	3,08%	6,99%
3	13,99%	3,21%	6,97%
4	17,84%	4,08%	8,70%
5+	10,91%	0,00%	3,42%
2001			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	12,49%	2,32%	6,44%
2	13,36%	2,21%	6,48%
3	17,44%	2,28%	7,33%
4	14,35%	2,02%	5,92%
5+	80,82%	14,79%	39,20%

4.5 KARAKTERISTIEKEN VAN WERKLOZEN

In deze paragraaf gaan we kort in op de laatste beroepsactiviteiten van de werklozen: in welke sector waren ze actief voordat ze werkloos werden, welk beroep oefenden ze uit en welke reden leidde tot hun werkloosheid.

4.5.1 SECTOR VAN LAATSTE TEWERKSTELLING

4.5.1.1 Vrouwen

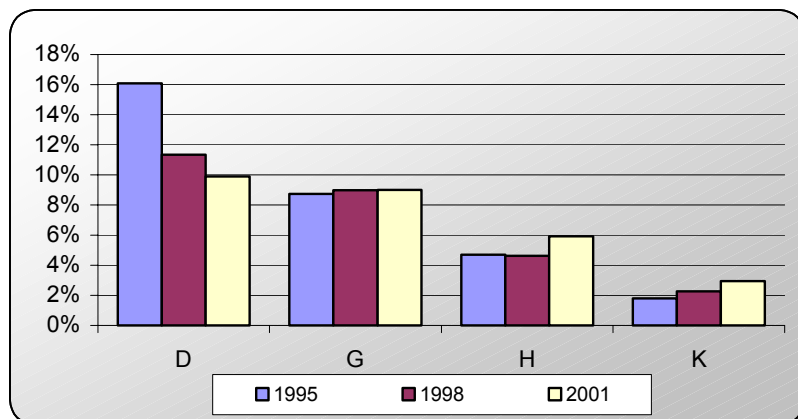
De meest voorkomende sectoren waarin vrouwen werkzaam waren voordat ze werkloos werden, zijn:

- Sector D (Industrie)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikels)
- Sector H (Hotels en Restaurants)
- Sector K (Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening)

In 1995 was sector D (Industrie) een uitschieter wat betreft de laatste sector van tewerkstelling van werkloze vrouwen. 16,1% van de werkloze vrouwen vervulde hier haar laatste job. In 2001 is er geen

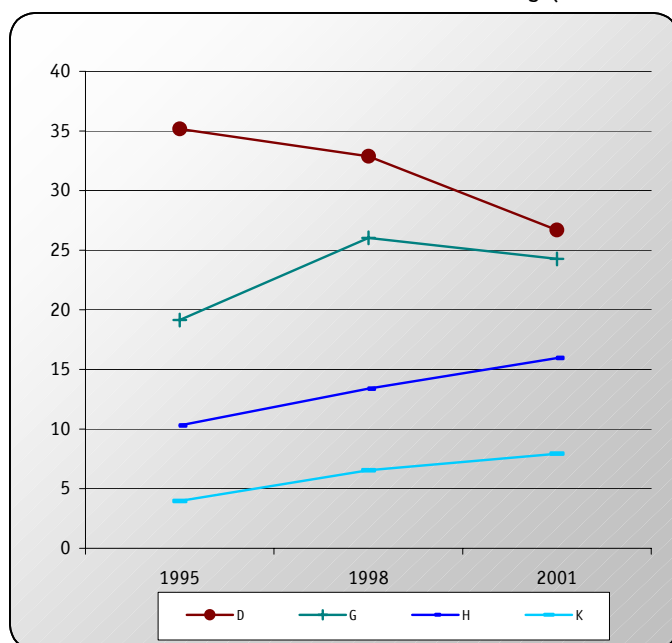
werkelijke uitschieter meer merkbaar. De meeste werkloze vrouwen komen nog steeds uit sector D (9,9%), maar deze sector staat ongeveer op gelijke voet met sector G (9,0%).

Grafiek 75: Procentuele verdeling werkloze vrouwen naar sector van laatste tewerkstelling, 2001

Over de periode 1995-2001 kende de sector D een daling als laatste sector van tewerkstelling. Het absolute aantal werkloze vrouwen afkomstig uit de sectoren G, H en K kenden een stijging van respectievelijk 26,8%, 55,0% en 100,7% over deze periode. Het aantal werkloze vrouwen afkomstig uit sector J (Financiële instellingen) steeg zelfs met meer dan 200%.

Grafiek 76: Evolutie van absolute aantallen vrouwelijke werklozen naar voornaamste sectoren van laatste tewerkstelling (duizendtallen)

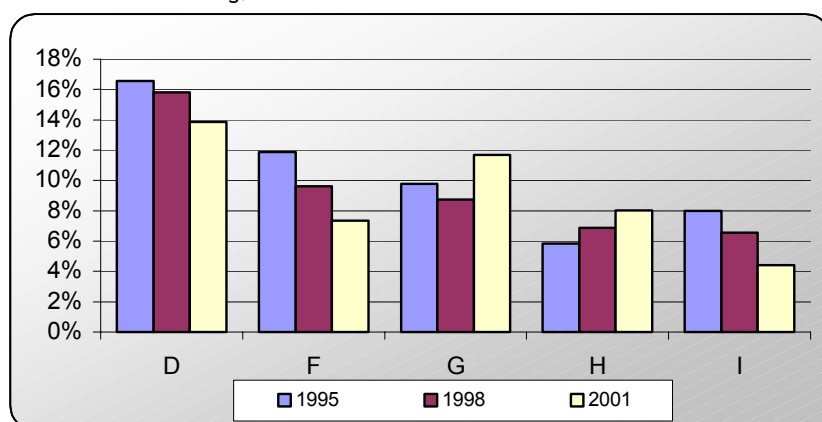
4.5.1.2 Mannen

De meest voorkomende sectoren waarin mannen werkzaam waren voordat ze werkloos werden, zijn:

- Sector D (Industrie)
- Sector F (Bouwnijverheid)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikels)
- Sector H (Hotels en Restaurants)
- Sector I (Vervoer, opslag en communicatie)

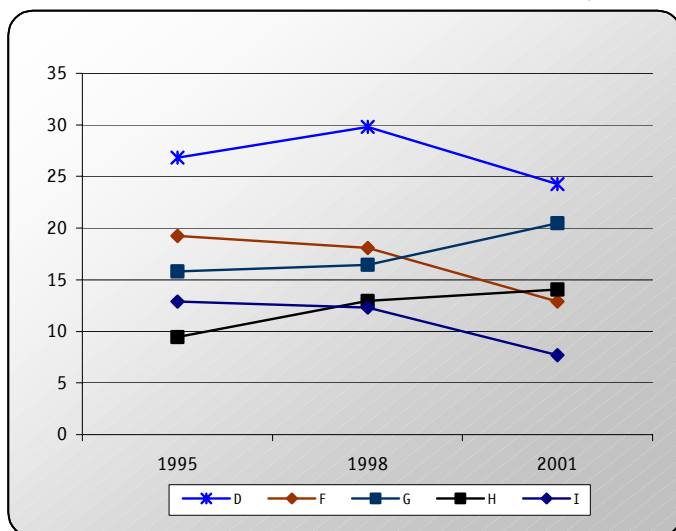
In 1995 was 16,6% van de werkloze mannen afkomstig uit sector D (Industrie) en 11,9% kwam uit sector F. In 2001 zijn de twee voornaamste laatste sectoren van tewerkstellingen de sectoren D en G met respectievelijk 13,9% en 11,7%.

Grafiek 77: Procentuele verdeling werkloze mannen naar sector van laatste tewerkstelling, 2001

Over de periode 1995-2001 kende de sector D een daling van 9,5% als laatste sector van tewerkstelling. Het absolute aantal werkloze mannen afkomstig uit de sectoren G en H kenden een stijging van respectievelijk 29,3% en 48,8%.

Grafiek 78: Evolutie van absolute aantallen mannelijke werklozen naar de voornaamste sectoren van laatste tewerkstelling (duizendtallen)

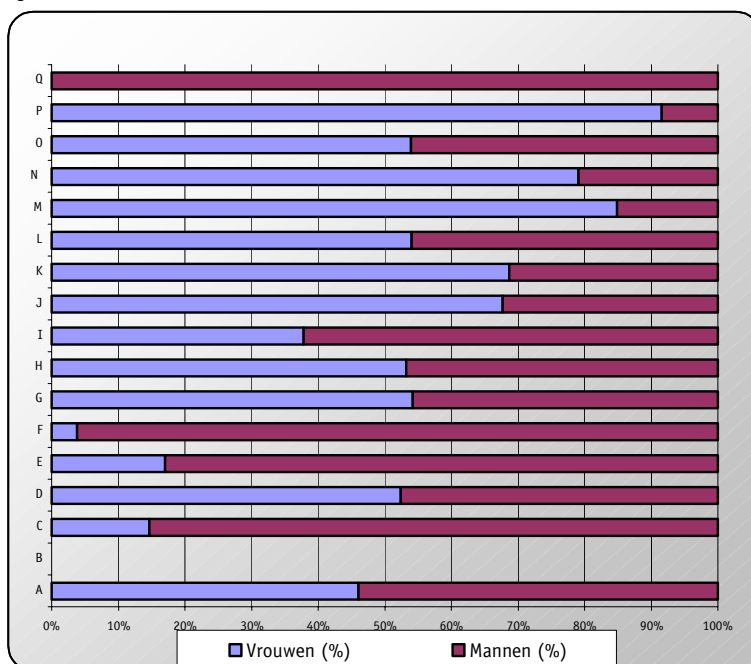

4.5.1.3 Sekseratio's

Onderstaande grafiek geeft voor iedere laatste sector van tewerkstelling het aandeel van vrouwen en mannen weer.

Werkloze afkomstig uit sectoren P, M en N zijn voornamelijk vrouwen (> 70%). Werklozen uit de sectoren C, E, F en Q daarentegen zijn voornamelijk mannen (> 70%).

Grafiek 79: Sekseratio's sector van laatste tewerkstelling bij werklozen, 2001

4.5.2 LAATST UITGEOEFEND BEROEP

4.5.2.1 Vrouwen

De voornaamste beroepen die vrouwen uitoefenden voordat ze werkloos werden, zijn de volgende:

- Kantoorpersoneel (isco 41): In 2001 had 6,5% van de werkloze vrouwen voordien een beroep in deze categorie
- Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie ed (isco 51): In 2001 had 5,5% van de werkloze vrouwen voordien een beroep in deze categorie
- Modellen, verkopers en demonstrateurs (isco 52): In 2001 had 5,9% van de werkloze vrouwen voordien een beroep in deze categorie

Opmerking: In 2001 antwoordde 59,0% van de werkloze vrouwen 'Niet van toepassing' op deze vraag. Wanneer we de percentages berekenen zonder de antwoordmogelijkheid 'Niet van toepassing' te beschouwen, oefende in 2001 15,8% van de werkloze vrouwen voordien een job uit als kantoorpersoneel. 13,5% volbracht een huishoudelijke of verzorgende functie en 14,3% oefende een job uit als model, verkoopster of demonstrateur.

4.5.2.2 Mannen

De voornaamste beroepen die mannen uitoefenden voordat ze werkloos werden, zijn de volgende:

- Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie ed (isco51): In 2001 had 6,9% van de werkloze mannen voordien een beroep in deze categorie
- Mijn- en groeuarbeiders en bouwvakarbeiders (isco71): In 2001 had 6,7% van de werkloze mannen voordien een beroep in deze categorie
- Chauffeurs, machinisten en bedieningsmannen van mobiele installaties (isco 83): In 2001 had 5,30% van de werkloze mannen voordien een beroep in deze categorie

Opmerking: In 2001 antwoordde 42,3% van de werkloze mannen 'Niet van toepassing' op deze vraag. Wanneer we deze antwoordmogelijkheid niet in overweging nemen was 11,9% tewerkgesteld in een huishoudelijke of verzorgende functie, 11,6% werkte als mijn- , groeve- of bouwvakarbeider en 9,2% was chauffeur, machinist of bedieningsman van een mobiele installatie.

4.5.3 REDENEN VOOR HET VERLATEN VAN DE LAATSTE BETREKKING

4.5.3.1 Vrouwen

De voornaamste redenen voor het verlaten van de laatste betrekking bij vrouwen in 1995 en 1998 en 2001 waren:

- Ontslagen worden of overbodig gemaakt worden (19,5%; 15,7%; 14,7%)
- Het aflopen van een contract van bepaalde duur (11,3%; 9,8%; 14,4%)
- Andere redenen (7,0%; 7,6%; 4,9%)

In 2001 kwamen persoonlijke of familiale redenen met 6,4% op de derde plaats. In 1995, 1998 en 2001 antwoordde respectievelijk 56,0% 54,6% en 59,0% van de werkloze vrouwen 'Niet van toepassing' op deze vraag. Wanneer we deze mogelijkheid niet in overweging nemen, geeft meer dan 35% van de werkloze vrouwen 'Ontslagen worden of overbodig gemaakt worden' aan als meest belangrijke reden.

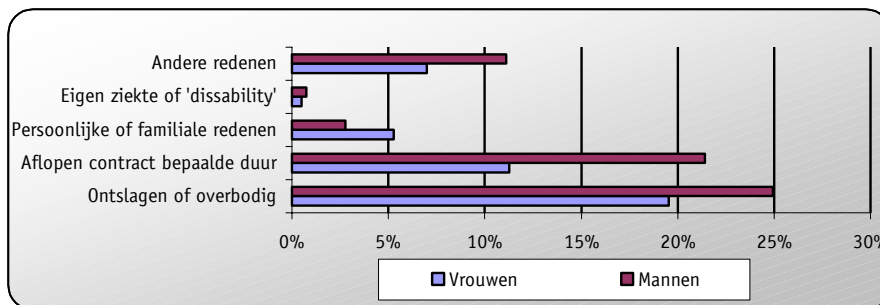
4.5.3.2 Mannen

De meest voorkomende redenen voor het verlaten van de laatste betrekking bij mannen zijn dezelfde als bij vrouwen:

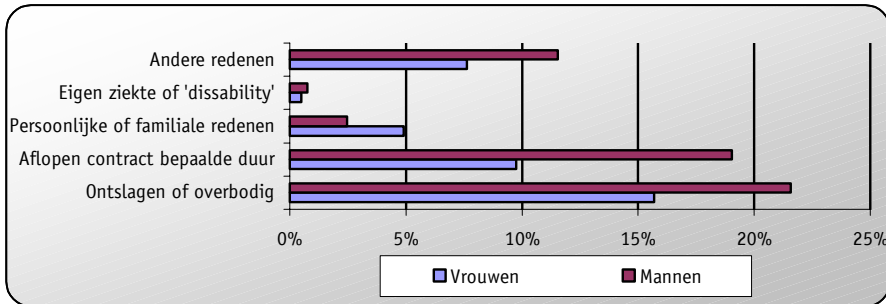
- Ontslagen worden of overbodig gemaakt worden (24,9%; 21,6%; 20,9%)
- Het aflopen van een contract van bepaalde duur (21,4%; 19,0%; 21,8%)
- Andere redenen (11,1%; 11,5%; 9,5%)

In 1995, 1998 en 2001 antwoordde respectievelijk 37,1% 40,3% en 42,3% van de werkloze mannen 'Niet van toepassing' op deze vraag. Wanneer we deze mogelijkheid niet in overweging nemen, geeft meer dan 37% van de werkloze mannen 'Aflopen van een contract van bepaalde duur' aan als meest belangrijke reden.

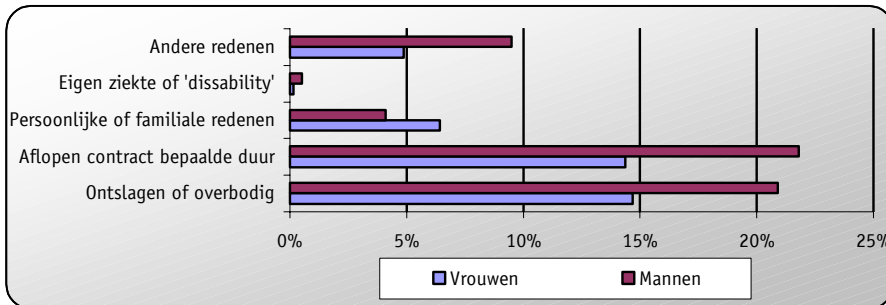
Grafiek 80: Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking, 1995

Grafiek 81: Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking, 1998

Grafiek 82: Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking, 2001

4.6 KARAKTERISTIEKEN VAN TEWERKGESTELDEN

4.6.1 OPLEIDINGSNIVEAU EN SECTOR VAN TEWERKSTELLING

4.6.1.1 Vrouwen

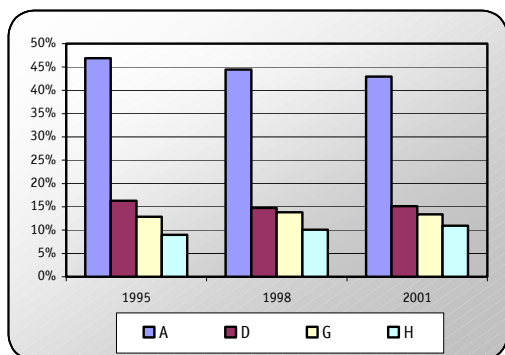
Bij vrouwen is er voor ieder opleidingsniveau een in het oog springende sector van tewerkstelling waarneembaar. Bij laaggeschoolde vrouwen is dat sector A (landbouw, jacht en bosbouw). In 2001 was 43,0% van de laaggeschoolde vrouwen in deze sector tewerkgesteld. Over de periode 1995-2001 is de tewerkstelling in deze sector voor laaggeschoolde vrouwen met 8,4% gedaald: in 1995 stelde deze sector 46,9% van de laaggeschoolde vrouwen tewerk. Meer dan 80% van de laaggeschoolde vrouwen vindt een job in de sectoren A (landbouw, jacht en bosbouw), D (industrie), G (groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) of H (hotels en restaurants).

Sector G (groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) is de meest voorkomende sector van tewerkstelling bij middelmatig opgeleide vrouwen. In 2001 was 27,6% van de matig geschoolde vrouwen in deze sector actief. In vergelijking met 1995 is de tewerkstelling in deze sector voor middelmatig geschoolde vrouwen met 3,7% gestegen.

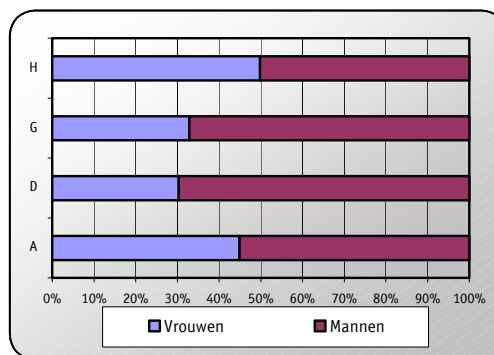
Sector M (onderwijs) stelt het grootste aandeel van hooggeschoolde vrouwen tewerk. In 2001 was 35,8% van de hoger opgeleide vrouwen in deze sector actief. Over de periode 1995-2001 betekent dit een daling van 11,9%: in 1995 was 40,6% van de hooggeschoolde vrouwen in deze sector werkzaam. Meer dan 70% van de hooggeschoolde vrouwen vindt een betrekking in de sectoren K (exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening), L (openbaar bestuur en defensie ; verplichte sociale verzekeringen), M (onderwijs) of N (gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening).

Wanneer we de grafieken van de sekseratio's bekijken merken we dat in de segmenten van laag- en middelmatig geschoolden alle sectoren door mannen gedomineerd worden. De situatie bij de hooggeschoolden is iets anders: sectoren M en N worden door vrouwen gedomineerd. Respectievelijk 59,2% van de tewerkgestelden in sector M en 58,0% van de tewerkgestelden in sector N zijn vrouwen.

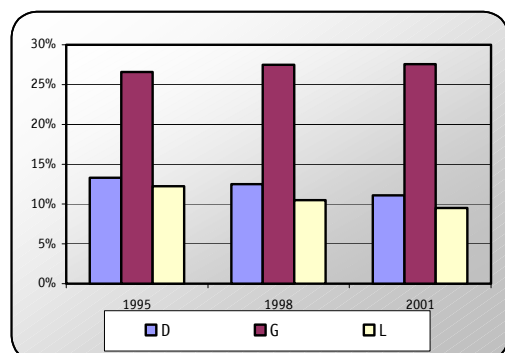
Grafiek 83: Sectoren van tewerkstelling bij Laaggeschoolde vrouwen

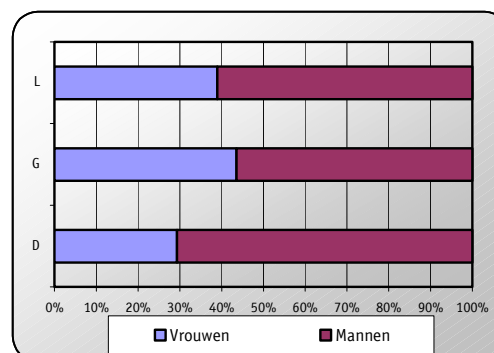
Grafiek 84: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

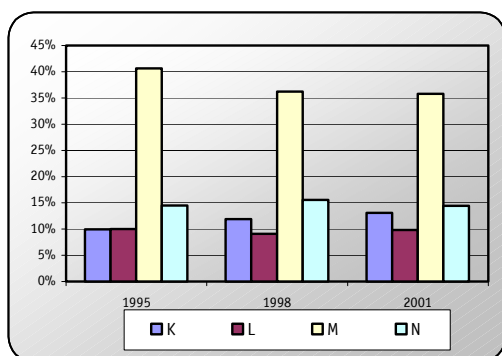
Grafiek 85: Sectoren van tewerkstelling bij middelmatig geschoolde vrouwen

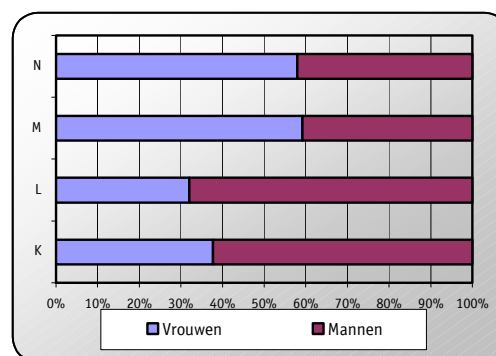
Grafiek 86: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

Grafiek 87: Sectoren van tewerkstelling bij hooggeschoolde vrouwen

Grafiek 88: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

4.6.1.2 Mannen

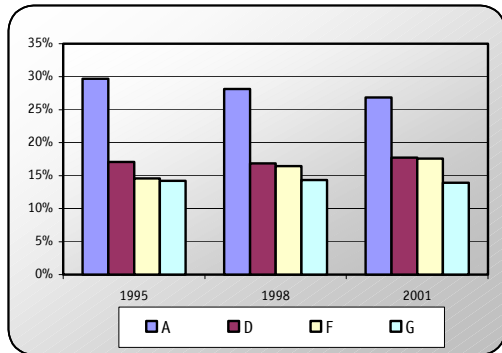
Bij laaggeschoolde mannen is sector A (landbouw, jacht en bosbouw) de belangrijkste sector van tewerkstelling. Deze sector stelde in 2001 26,9% van de laaggeschoolde mannen tewerk. Samen stellen de sectoren A (landbouw, jacht en bosbouw), D (industrie), F (bouwnijverheid) en G (groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) meer dan 70% van de laaggeschoolde mannen tewerk.

Meer dan 40% van de middelmatig opgeleide mannen vindt een job in de sectoren D (industrie) of G (groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen). Sector G stelde in 2001 23,4% tewerk en sector D 17,5%.

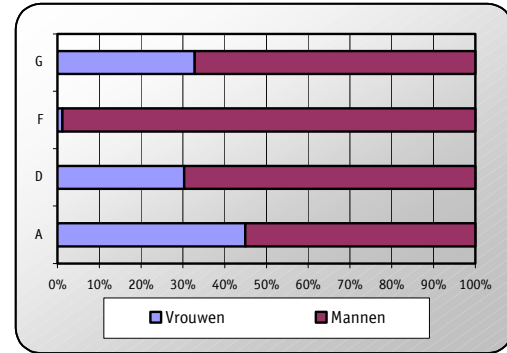
Bij de hoger opgeleide mannen is er geen sprake van een echte uitschieter qua sector van tewerkstelling. De voornaamste sectoren zijn M (onderwijs), K (exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening) en L (openbaar bestuur en defensie ; verplichte sociale verzekeringen) met respectievelijk 19,3%, 16,8% en 16,3%.

Een blik op de grafieken van de sekseratio's toont ons dat bij de meest voorkomende sectoren van laag- en middelmatig geschoolden, de mannen het dominerende geslacht zijn. Enkel bij de belangrijkste sectoren van tewerkstelling van hooggeschoolde mannen is in sector M het aandeel van vrouwen groter dan dit van mannen.

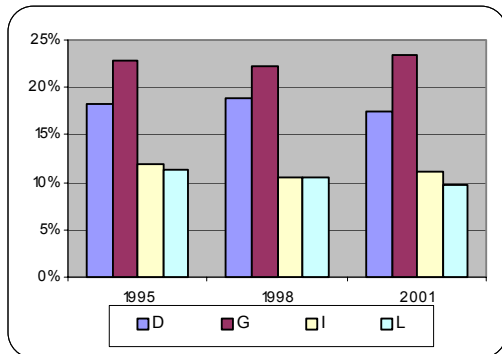
Grafiek 89: Sectoren van tewerkstelling bij Laaggeschoolde mannen

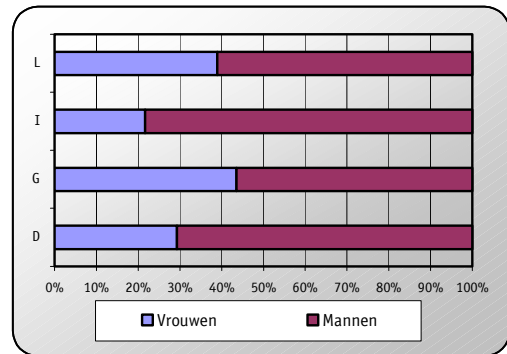
Grafiek 90: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

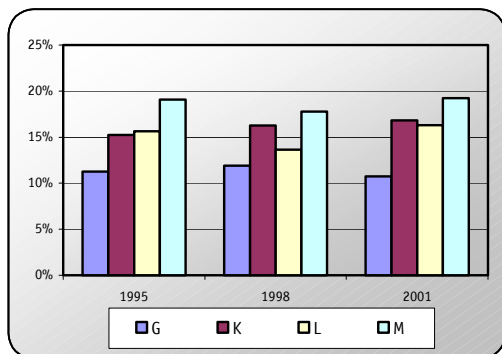
Grafiek 91: Sectoren van tewerkstelling bij middelmatig geschoolde mannen

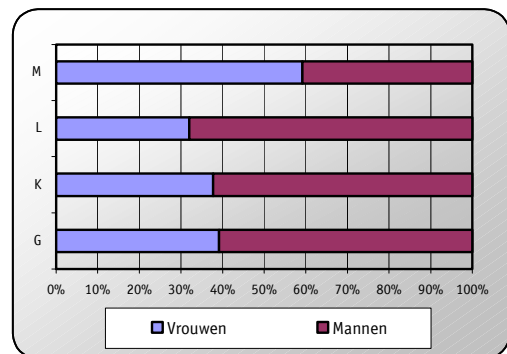
Grafiek 92: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

Grafiek 93: Sectoren van tewerkstelling bij Hooggeschoolde mannen

Grafiek 94: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

4.6.2 OPLEIDINGSNIVEAU EN BEROEP

4.6.2.1 Vrouwen

De meest voorkomende beroepsklasse bij laaggeschoolde vrouwen is deze van geschoolde landbouwer of visser. In 2001 oefende meer dan 40% van de laaggeschoolde vrouwen een beroep uit behorende tot deze klasse. Bijna een derde van de middelmatig geschoolde vrouwen oefende een job uit als kantoorpersoneel. Bij de hooggeschoolde vrouwen vervulde meer dan een derde een onderwijsgevende taak. Meer dan 60% van de hooggeschoolde vrouwen oefende in 2001 een beroep uit behorende tot klasse 2 (Specialisten).

Tabel 31 geeft een overzicht van de meest relevante beroepen voor vrouwen. Het percentage geeft telkens weer hoeveel vrouwen met een bepaald opleidingsniveau een beroep uitoefenen in relatie tot de totale groep van vrouwen met dat opleidingsniveau.

Tabel 31: Belangrijkste beroepsklassen naar opleidingsniveau bij vrouwen

Laaggeschoolde vrouwen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Huishoudelijke en verzorgende			
functies, Brandweer, politie e.d (isco 51)	8,8%	10,5%	9,8%
Voor de markt producerende geschoolde			
landbouwers en vissers (isco 61)	45,9%	43,7%	42,5%
Overige ambachten en verwante beroepen (isco 74)	9,9%	7,8%	9,3%
Lagere commerciële en dienstverlenende			
Beroepen (isco 91)	11,3%	12,7%	13,8%
Middelmatig geschoolde vrouwen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Kantoorpersoneel (isco 41)	32,4%	27,4%	31,3%
Huishoudelijke en verzorgende			
functies, Brandweer, politie e.d (isco 51)	9,9%	8,9%	10,6%
Modellen, verkopers en demonstrateurs (isco 52)	14,1%	14,9%	15,5%
Hooggeschoolde vrouwen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Specialisten op het gebied van			
menswetenschappen en geneeskunde (isco 22)	9,0%	8,6%	7,1%
Onderwijsgevenden (isco 23)	40,3%	35,6%	34,9%
Overige specialisten (isco 24)	14,1%	16,0%	15,8%
Kantoorpersoneel (isco 41)	8,4%	4,0%	8,7%

4.6.2.2 Mannen

Net zoals bij de laaggeschoolde vrouwen oefenden in 2001 de meeste laaggeschoolde mannen (27,2%) een beroep uit als geschoolde landbouwer of visser. Bijna 10% van de laaggeschoolde mannen is directeur of bedrijfsleider. De belangrijkste beroepsklassen bij de middelmatig opgeleide mannen zijn deze van 'Directeuren en bedrijfsleiders, algemeen' en 'Kantoorpersoneel', respectievelijk 12,3% en 13,1%. Het merendeel van de hooggeschoolde mannen vervuld een onderwijsgevende taak (18,5%). Ongeveer 55% van de hooggeschoolde mannen oefende in 2001 een beroep uit behorende tot klasse 2: 'Specialisten'.

De exacte resultaten zijn weergegeven in tabel 32.

Tabel 32: Belangrijkste beroepsklassen naar opleidingsniveau bij mannen

Laaggeschoolde mannen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Directeuren en bedrijfsleiders, algemeen	10,8%	11,0%	9,7%
Voor de markt producerende geschoolde landbouwers en vissers	29,9%	27,9%	27,2%
Mijn- en groeuarbeiders en bouwvakarbeiders	15,2%	16,7%	17,1%
Chauffeurs, machinisten en bedieningsmannen van mobiele installaties	9,4%	10,2%	11,2%
Middelmatig geschoolde mannen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Directeuren en bedrijfsleiders, algemeen	13,6%	13,8%	12,3%
Kantoorpersoneel	14,8%	12,5%	13,1%
Huishoudelijke en verzorgende functies, Brandweer, politie e.d	8,5%	9,0%	8,4%
Metaalarbeiders, monteurs en verwante beroepen	10,3%	9,3%	10,1%
Hooggeschoolde mannen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Natuurkundigen, wiskundigen en ingenieurs	12,3%	12,3%	12,9%
Specialisten op het gebied van menswetenschappen en geneeskunde	10,9%	10,3%	9,6%
Onderwijsgeevenden	18,6%	17,1%	18,5%
Overige specialisten	14,0%	14,8%	14,0%

4.6.3 FAMILIALE SITUATIE EN JOBEIGENSCHAPPEN

4.6.3.1 Gemiddelde werkuren

In deze paragraaf linken we de gemiddelde werkuren met de burgerlijke staat. Vervolgens onderzoeken we de invloed van het aantal kinderen op het aantal werkuren.

Tabel 33 geeft informatie over het gemiddeld aantal werkuren, opgesplitst naar geslacht en burgerlijke staat.

Tabel 33: Gemiddeld aantal werkuren verdeeld volgens burgerlijke staat

Alleenstaand						
	Vrouwen			Mannen		
	1995	1998	2001	1995	1998	2001
	39,4	39,6	40,1	44,7	44,1	44,1
Gehuwd						
	Vrouwen			Mannen		
	1995	1998	2001	1995	1998	2001
	40,7	39,9	40,6	45,6	45,4	45,3
Weduwe						
	Vrouwen			Mannen		
	1995	1998	2001	1995	1998	2001
	40,0	39,4	39,8	44,7	43,7	46,3
Gescheiden						
	Vrouwen			Mannen		
	1995	1998	2001	1995	1998	2001
	40,5	41,7	41,4	45,1	44,2	45,0

Enkele vaststellingen voor de vrouwelijke populatie:

- Er is geen algemene trend waarneembaar in verband met het stijgen of dalen van het gemiddeld aantal werkuren over de periode 1995-2001.
- De gescheiden vrouwen werken gemiddeld het meest aantal uren. In 2001 werkten zij gemiddeld 41,4 uren per week.
- De weduwen zijn het minst actief: zij werkten gemiddeld 39,8 uren per week.

Enkele vaststellingen voor de mannelijke populatie:

- Er is geen algemene trend waarneembaar in verband met het stijgen of dalen van het gemiddeld aantal werkuren over de periode 1995-2001.
- Weduwnaars werken gemiddeld het meest aantal uren. In 2001 werkten zij gemiddeld 46,3 uren per week.
- De mannelijke alleenstaanden zijn het minst actief: zij werkten gemiddeld 44,1 uren per week.

Tabel 34 geeft informatie over de samenhang tussen het aantal kinderen en het gemiddeld aantal werkuren. Uit de tabel blijkt dat mannen meer gaan werken wanneer zij meer kinderen hebben (tot en met vier kinderen). In 1995 werkte een man met vier kinderen gemiddeld 49,0 uren per week. In 2001 was dit gedaald tot 47,1 uren per week. Een vrouw met vier kinderen werkte in 2001 gemiddeld 41,2 uren. De situatie bij vrouwen met vijf kinderen is over de periode 1995-2001 sterk gewijzigd. In 1995 werkten vrouwen met vijf kinderen gemiddeld het meeste aantal uren (44,1). In 2001 werken zij nog het minst aantal uren: gemiddeld 35,0 uren per week. In 2001 waren vrouwen met vier kinderen het meest actief: zij werkten gemiddeld 41,2 uren per week.

Tabel 34: Gemiddeld aantal werkuren verdeeld naar aantal kinderen

Vrouwen						
Jaartal	Aantal kinderen					Geen antwoord
	1	2	3	4	5+	
1995	40,0	39,2	39,9	39,8	44,1	41,0
1998	39,2	38,9	37,8	34,2	39,6	40,4
2001	39,8	39,4	39,0	41,2	35,0	40,9

Mannen						
Jaartal	Aantal kinderen					Geen antwoord
	1	2	3	4	5+	
1995	45,1	45,1	46,1	49,0	48,6	45,5
1998	44,9	45,1	45,7	45,6	45,1	45,3
2001	45,3	44,8	45,8	47,1	41,1	45,2

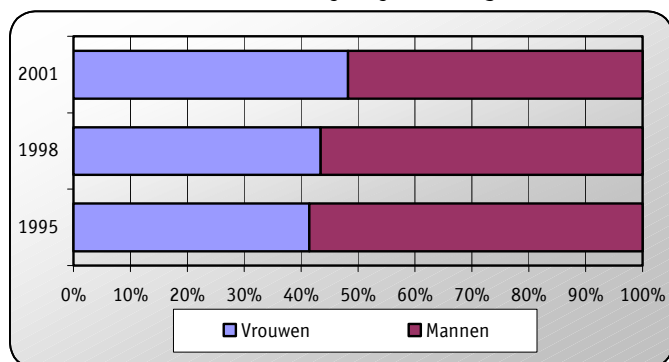
4.6.3.2 Permanency of the job

In 2001 was 54,1% van de vrouwen en 51,4% van de mannen permanent tewerkgesteld. Daarnaast was 9,9% van de vrouwen en 6,5% van de mannen tijdelijk tewerkgesteld. Op de vraag naar permanente of tijdelijke tewerkstelling antwoordde 36,0% van de vrouwen en 42,1% van de mannen 'Niet van toepassing'.

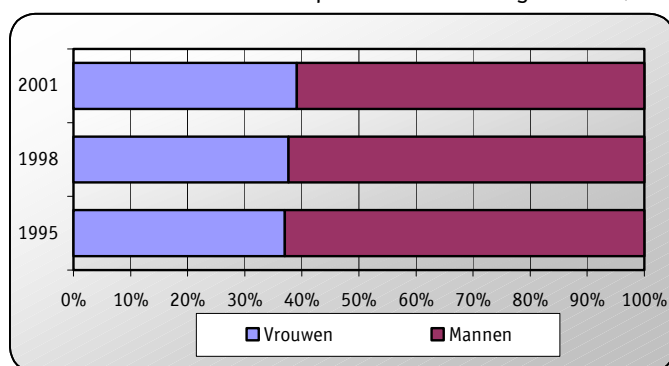
Alleenstaande mannen en vrouwen vertegenwoordigen het grootste aandeel van tijdelijk tewerkgestelden. 17,3% van de werkende vrouwen en 12,6% van de werkende mannen oefenen een tijdelijke betrekking uit.

Bij de tijdelijk tewerkgestelden is de verhouding tussen mannen en vrouwen ongeveer evenredig. Van de tijdelijk tewerkgestelden in 2001 was 48,3% vrouw en 51,7% man. Deze gelijke verhouding gaat niet op voor de permanent tewerkgestelden. In 2001 was 60,8% van de permanent tewerkgestelden van het mannelijke geslacht. Grafiek 95 en 96 geven de man-vrouw verhoudingen voor tijdelijk en permanent tewerkgestelden grafisch weer.

Grafiek 95: Sekseratio's van tijdelijk tewerkgestelden, 2001

Grafiek 96: Sekseratio's van permanent tewerkgestelden, 2001

De voornaamste reden die zowel bij mannen als vrouwen leidt tot tijdelijke tewerkstelling is het niet kunnen vinden van een vaste betrekking. 75,8% van de tijdelijk tewerkgestelde vrouwen en 72,9% van de tijdelijk tewerkgestelde mannen aanvaardden een tijdelijk contract omdat ze geen vaste job konden vinden. Er is geen invloed merkbaar van de burgerlijke staat op de reden van tijdelijke tewerkstelling. Het niet kunnen vinden van een vaste job staat in alle categorieën van burgerlijke staat op de eerste plaats. Het aantal kinderen oefent eveneens geen invloed uit op de reden van tijdelijke tewerkstelling.

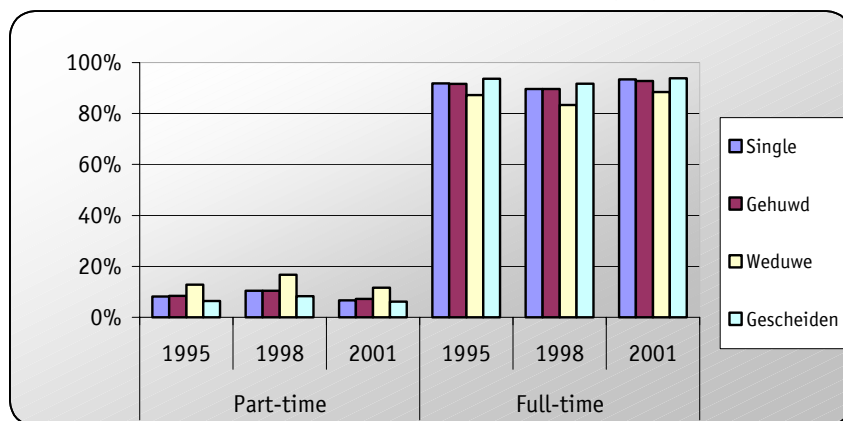
4.6.3.3 Full-time versus Part-time

In 2001 oefende 2,2% van de werkende mannen een part-time job uit. Het aandeel van part-time tewerkgestelde mannen ten opzichte van de totale groep van tewerkgestelde mannen schommelde in 2001 tussen de 1,5% en 6,1%, afhankelijk van de burgerlijke staat. Gehuwde mannen zijn het minst geneigd tot een deeltijdse job. Weduwnaars daarentegen kiezen het meest voor een deeltijdse betrekking.

7,2% van de tewerkgestelde vrouwen had in 2001 een part-time betrekking. Het aandeel van part-time tewerkgestelde vrouwen ten opzichte van de totale groep van tewerkgestelde vrouwen schommelde in 2001 tussen de 6,1% en 11,6%, afhankelijk van de burgerlijke staat. Gescheiden vrouwen werken het meest deeltijd. Weduwen kiezen het minst voor een part-time betrekking.

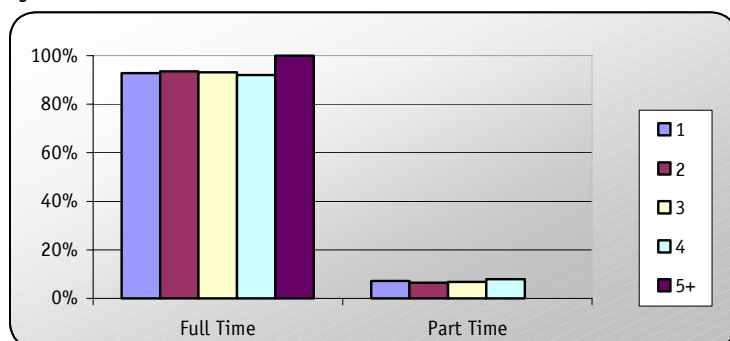
Ten opzichte van de situatie in 1995 is het aandeel van part-time tewerkgestelden zowel bij mannen als bij vrouwen in elke categorie van burgerlijke staat gedaald. Het aandeel van part-time tewerkgestelde gescheiden mannen daalde met 41,1% (2,9% in 1995 en 1,7% in 2001). Bij de vrouwen deed de sterkste daling zich voor bij de alleenstaanden. In 1995 werkte 8,1% van de alleenstaande vrouwen deeltijds. In 2001 was dit aandeel met 18,5% gedaald en bedroeg het 6,6%.

Grafiek 97: Evolutie part-time / full-time tewerkstelling bij vrouwen

Uit grafiek 97 kunnen we afleiden dat bij vrouwen het aantal kinderen geen belangrijke rol speelt in de keuze tussen een full-time of een part-time betrekking. Hetzelfde geldt voor de mannelijke populatie.

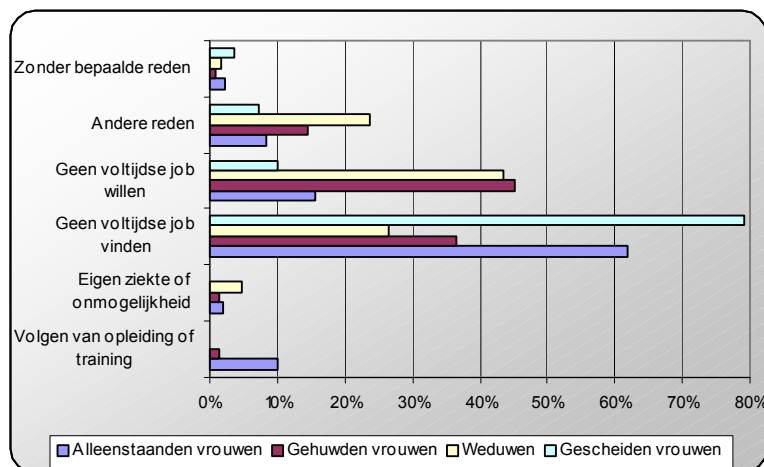
Grafiek 98: Procentuele verhouding tussen full-time en part-time tewerkstelling bij vrouwen met kinderen naar aantal kinderen, 2001

De belangrijkste reden in Griekenland om deeltijds aan het werk te zijn is het niet vinden van een voltijdse betrekking.

43,9% van de vrouwen werkt deeltijds omdat ze geen voltijdse job kunnen vinden. Een andere belangrijke reden bij vrouwen is het niet voltijds willen werken. Er bestaan verschillen al naargelang de burgerlijke staat. Gescheiden vrouwen en alleenstaande vrouwen verklaren dat het niet kunnen vinden van een voltijdse job de belangrijkste oorzaak is van hun deeltijdse tewerkstelling. 79,0% van de gescheiden deeltijds werkende vrouwen en 61,8% van de alleenstaande deeltijds werkende vrouwen zouden liever voltijds tewerkgesteld zijn. 45% van de gehuwde deeltijds werkende vrouwen en 43,6% van de deeltijds werkende weduwen daarentegen willen niet voltijds werken.

Grafiek 99: Redenen voor part-time tewerkstelling bij vrouwen, 2001

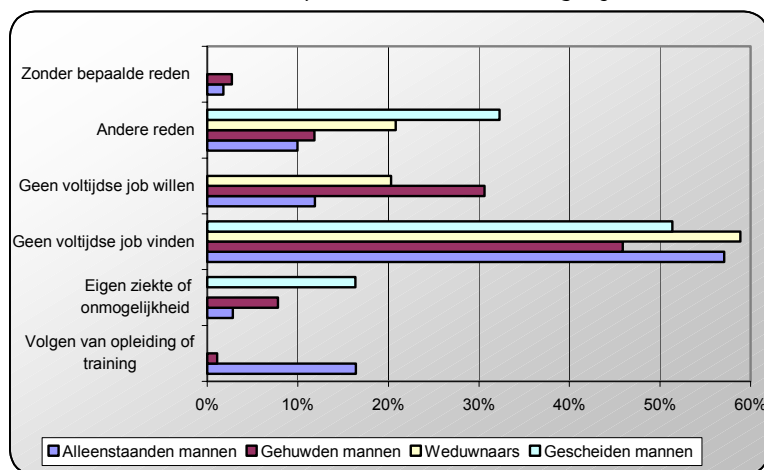
Bij vrouwen met kinderen wordt het niet vinden van een voltijdse job als reden van deeltijdse tewerkstelling minder belangrijk naarmate het aantal kinderen toeneemt. Het niet voltijds willen werken daarentegen, wordt vaker als reden aangehaald naarmate het aantal kinderen toeneemt.

Bij mannen is de belangrijkste reden eveneens het niet kunnen vinden van een voltijdse betrekking. 51,7% van de deeltijds werkende mannen zou indien mogelijk liever een voltijdse betrekking uitoefenen. Het aandeel van gehuwde mannen die niet voltijds wensen te werken is in vergelijking met de overige categorieën van burgerlijke staat relatief hoger: 30,6% van de gehuwde deeltijds werkende mannen zou geen voltijdse betrekking willen uitoefenen.

Deeltijds werken omwille van het uitbouwen van een schoolloopbaan of het volgen van een trainingsprogramma scoort bij de alleenstaanden (in vergelijking met de overige categorieën) veel hoger. 10,1% van de alleenstaande deeltijds werkende vrouwen en 16,4% bij de alleenstaande deeltijds

werkende mannen werken deeltijds omwille van deze reden. Het schoollopen of het volgen van een trainingsprogramma is in de overige segmenten van burgerlijke staat een minder voorkomende reden.

Grafiek 100: Redenen voor part-time tewerkstelling bij mannen, 2001

4.6.3.4 Atypisch werk

Werken in shiften

Alleenstaande en gescheiden vrouwen die nooit in shiften werken, vertegenwoordigen het grootste aandeel (beide ongeveer 70%). Daarnaast vertegenwoordigen deze twee segmenten ook het grootste aandeel van vrouwen die vaak of soms in shiften werken. 12,0% van de alleenstaande vrouwen en 15,5% van de gescheiden vrouwen werken wel eens in shiften. Een verklaring voor deze enigszins tegenstrijdige vaststelling vinden we in de categorie 'Niet van toepassing'. Het aandeel dat deze categorie vertegenwoordigt, is bij alleenstaande en gescheiden vrouwen meer dan de helft kleiner dan bij gehuwde vrouwen of weduwen.

Bij de mannen zijn het de alleenstaanden en de gescheiden mannen die het meest in shiften werken (respectievelijk 14,0% en 12,6%). De categorie 'Niet van toepassing' schommelt tussen de 34% en 64%.

Tabel 35: Werken in shiften: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verwduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak/Soms	12,0%	14,0%	8,4%	11,4%	8,6%	7,5%	15,5%	12,6%
Nooit	70,0%	51,2%	47,5%	43,6%	43,2%	29,2%	69,9%	44,1%
NVT	18,1%	34,8%	44,0%	45,0%	48,2%	63,3%	14,6%	43,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 36 geeft informatie over de relatie tussen het werken in shiften en het aantal kinderen. Vrouwen met vier kinderen blijken het meest in shiften te werken. Bijna een kwart van de mannen met vijf of meer kinderen werkt vaak of soms in shiften.

Tabel 36: Werken in shiften: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak/Soms	10,0	13,9	12,8	14,3	6,2	13,8	10,9	9,8	0,0	24,9
Nooit	60,5	49,7	56,5	48,2	53,3	42,5	40,1	44,3	100,0	52,6
NVT	29,5	36,4	30,7	37,5	40,5	43,7	49,0	45,9	0,0	22,5
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Avondwerk

Mannen en vrouwen werken regelmatig 's avonds, mannen meer dan vrouwen. Gescheiden vrouwen werken het minst gedurende de avonden: 45,9% van hen werkt nooit 's avonds. Weduwen zijn de meest actieve categorie wat betreft avondwerk. 63,2% werkt vaak op soms tijdens de avonden. Gehuwde mannen werken het minst tijdens de avonden maar toch is 63,9% van hen 's avonds aan het werk. Weduwnaars werken het vaakst tijdens de avond: 72,3% van hen werkt wel eens 's avonds.

Tabel 37: Avondwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak	23,6%	25,3%	24,0%	24,3%	23,7%	30,3%	21,3%	20,7%
Soms	35,0%	40,2%	36,6%	39,7%	39,5%	42,0%	33,2%	45,9%
Nooit	41,4%	34,5%	39,4%	36,1%	36,8%	27,7%	45,5%	33,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Vrouwen met vier kinderen zijn niet geneigd vaak 's avonds te werken: 12,5% van hen werkt tijdens de avond.

Tabel 38: Avondwerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	21,8	23,8	20,7	22,7	20,7	22,9	12,5	24,6	0,0	0,0
Soms	32,5	37,5	33,1	40,2	36,3	45,2	42,9	39,9	0,0	67,0
Nooit	45,7	38,7	46,2	37,1	43,0	31,9	44,6	35,4	100,0	33,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Werken op zaterdag

Over het algemeen wordt er veel op zaterdag gewerkt: zowel bij mannen als bij vrouwen. Binnen iedere categorie van burgerlijke staat ligt het aandeel van degene die wel eens op zaterdag werken boven de 50%. Weduwen en weduwnaars zijn de meest actieve categorieën op zaterdag. Bijna 40% van de weduwen en meer dan de helft van de weduwnaars werken op vaak op zaterdag. Alleenstaande vrouwen en gehuwde mannen neigen het minst naar zaterdagwerk.

Tabel 39: Zaterdagwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak	34,1%	43,3%	38,3%	42,7%	39,4%	53,1%	34,8%	40,7%
Soms	20,2%	25,0%	21,1%	24,1%	25,2%	23,9%	19,8%	27,0%
Nooit	45,7%	31,7%	40,6%	33,2%	35,3%	23,0%	45,4%	32,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 40 geeft de samenhang weer tussen het aantal kinderen en het werken op zaterdag.

Tabel 40: Zaterdagwerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	31,9	40,4	31,2	39,3	32,6	42,7	38,9	48,2	0,0	22,5
Soms	19,6	23,4	19,1	24,4	18,7	28,7	28,6	21,9	0,0	64,3
Nooit	48,5	36,2	49,7	36,3	48,8	28,6	32,5	29,9	100,0	13,2
Totaal	100,0	100,00	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Werken op zondag

In vergelijking met de populariteit van het zaterdagwerk, wordt er op zondag weinig gewerkt. Tussen de 70% en 79% van de vrouwen, afhankelijk van de burgerlijke staat, werkt nooit op zondag. Het aandeel van mannen die nooit op zondag werken, schommelt tussen de 57% en de 68%. Zowel bij de vrouwen als bij de mannen zijn het de weduw(e)n(aars) die het meest actief zijn op zondag.

Tabel 41: Zondagswerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak	8,3%	13,9%	12,7%	13,9%	12,1%	23,8%	15,3%	12,6%
Soms	12,7%	19,7%	15,4%	18,7%	18,4%	18,6%	14,1%	23,1%
Nooit	79,0%	66,4%	71,8%	67,4%	69,5%	57,6%	70,5%	64,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 42: Zondagswerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	9,6	12,3	10,3	11,6	11,7	15,1	6,3	20,6	0,0	0,0
Soms	12,6	18,0	15,4	19,4	17,0	22,2	11,4	7,8	0,0	45,4
Nooit	77,8	69,7	74,3	69,0	71,3	62,7	82,4	71,6	100,0	54,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Nachtwerk

Nachtwerk is de minst populaire vorm van atypisch werk. Tussen de 10% en 20% van de vrouwen werkt wel eens 's nachts. Het aandeel van de mannen die vaak of soms 's nachts werken schommelt rond de 20%.

Tabel 43: Nachtwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak	3,5%	6,3%	2,8%	4,4%	2,2%	2,8%	6,2%	4,4%
Soms	6,6%	13,3%	6,2%	13,0%	8,3%	13,0%	11,8%	14,5%
Nooit	89,9%	80,4%	91,1%	82,5%	89,4%	84,2%	82,0%	81,1%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 44: Nachtwerkwerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	3,0	4,7	2,9	5,1	1,2	4,9	5,1	7,5	0,0	0,0
Soms	6,3	13,5	8,7	15,2	4,3	16,1	7,9	7,9	0,0	21,0
Nooit	90,8	81,8	88,4	79,7	94,5	79,0	87,0	84,6	100,0	79,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

4.7 SAMENVATTING WERKLOOSHEIDSTATISTIEKEN

a. Algemeen

In **2001** behoorde 5,8% van de vrouwen (vanaf 15 jaar) tot de categorie van de werklozen. Binnen de mannelijke populatie maakt ongeveer 4% van de populatie op beroepsactieve leeftijd deel uit van de groep van werklozen.

b. Opleidingsniveau

Onder de werkloze mannen en vrouwen vindt men vooral middelmatig geschoolden.

Onderstaande tabel geeft zowel voor de vrouwelijke als voor de mannelijke populatie de verdeling naar opleidingsniveau. Het aandeel middelmatig en hooggeschoolde werkloze vrouwen is groter dan het aandeel middelmatig en hooggeschoolde mannen.

Opleidingsniveau	Werkloze vrouwen (15-64)	Werkloze mannen (15-64)
Laaggeschoold	32,9%	39,5%
Middelmatig geschoold	51,9%	48,2%
Hooggeschoold	15,1%	12,3%
Totaam	100,0%	100,0%

Absoluut gezien zijn er meer werkloze laaggeschoolde vrouwen dan mannen (56,34% ↔ 43,7%).

Absoluut gezien zijn er meer werkloze middelmatig geschoolde vrouwen dan mannen (62,5% ↔ 37,5%).

Absoluut gezien zijn er meer werkloze hooggeschoolde vrouwen dan mannen (65,6% ↔ 34,4%).

c. Werkloosheidsgraad en opleidingsniveau (bevolking >14 jaar)

De werkloosheidsgraad ligt bij vrouwen in elke categorie hoger dan bij mannen. Het grootste verschil tussen vrouwen en mannen situeert zich in de categorie van laaggeschoolden. In 2001 kende het segment van laaggeschoolde vrouwen een werkloosheidsgraad van 13,6%. In het segment van laaggeschoolde mannen bedroeg de werkloosheidsgraad 5,9%.

De werkloosheidsgraad ligt zowel voor vrouwen als mannen het hoogst in het segment van de middelmatig geschoolden (in 2001: werkloosheidsgraad van 19,5% bij vrouwen en 8,7% bij mannen).

De werkloosheidsgraad kende bij mannen en vrouwen een stijging over de periode 1995-2001.

d. Leeftijdscategorieën en werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad in de leeftijdscategorie 15 tot 64 jarigen bedroeg in 2001 15,6% bij de vrouwen en 6,9% bij de mannen.

De werkloosheidsgraad ligt het hoogst binnen de jongste leeftijdscategorieën, zowel voor vrouwen als voor mannen.

e. Familiale situatie en werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad is bij vrouwen en mannen het hoogst in de categorie van alleenstaanden. In 2001 bedroeg de werkloosheidsgraad in dit segment 26,2% voor de vrouwelijke populatie en 14,4% voor de mannelijke populatie (15-64 jarigen).

Wanneer we de werkloosheidsgraad bekijken in functie van het aantal kinderen, merken we geen opvallende verschillen bij één tot en met vier kinderen. Vanaf vijf of meer kinderen zien we vooral bij de vrouwelijke populatie een enorme stijging van de werkloosheidsgraad.

f. Sector laatste tewerkstelling

De belangrijkste sectoren waarin de werkloze vrouwen tewerkgesteld waren, zijn:

- Sector D (Industrie)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen)
- Sector H (Hotels en Restaurants)

Bij de mannen zijn dit de sectoren:

- Sector D (Industrie)
- Sector F (Bouwnijverheid)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen)

g. Laatst uitgeoefend beroep

In 2001 was 6,5% van de werkloze vrouwen voordien tewerkgesteld als 'Kantoorpersoneel'. 6,9% van de mannelijke werklozen had voorheen een beroep in de categorie 'Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie ed'.

h. Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking

De voornaamste redenen, zowel bij mannen en vrouwen, voor het verlaten van de laatste betrekking zijn:

- Ontslagen worden of overbodig gemaakt worden
- Het aflopen van een contract van bepaalde duur

De reden 'Het aflopen van een contract van onbepaalde duur' werd in 2001 bij de werkloze mannen de belangrijkste reden.

4.8 SAMENVATTING WERKGELEGENHEIDSTATISTIEKEN

a. Algemeen

De werkgelegenheid bij de Griekse bevolking op beroepsactieve leeftijd (vanaf 15 jaar) bedroeg in 2001 31,8% bij de vrouwelijke populatie en 56,8% bij de mannelijke populatie. In de leeftijdscategorie van 15 tot 64 jarigen oefent 41,2% van de vrouwen en 70,9% van de mannen een betrekking uit.

b. Opleidingsniveau

Onderstaande tabel geeft zowel voor de vrouwelijke populatie als voor de mannelijke populatie de verdeling naar opleidingsniveau. Het aandeel middelmatig en hooggeschoolde tewerkgestelde vrouwen is groter dan het aandeel middelmatig en hooggeschoolde mannen.

Opleidingsniveau	Tewerkgestelde vrouwen (15-64)	Tewerkgestelde mannen (15-64)
Laaggeschoold	36,9%	44,5%
Middelmatig geschoold	39,5%	37,1%
Hooggeschoold	23,6%	18,4%
Totaal	100,0%	100,0%

In absolute aantallen zijn er in 2001 in elke categorie van opleidingsniveau minder tewerkgestelde vrouwen dan mannen. Naarmate het opleidingsniveau stijgt, stijgt het absolute aantal van vrouwen:

- 33,8% van de laaggeschoolden met een betrekking (15-64 jarigen) zijn vrouwen. 66,2% is van het mannelijke geslacht.
- Van de middelmatig geschoolden met een betrekking tussen 15 en 64 jaar is 36,7% vrouw en 60,3% is man.
- Van de hooggeschoolden met een betrekking tussen 15 en 64 jaar is 44,2% vrouw en 55,8% man.

c. Werkgelegenheidsgraad en opleidingsniveau (bevolking >14 jaar)

De werkgelegenheidsgraad ligt bij vrouwen in elke categorie lager dan bij mannen. Het grootste verschil tussen vrouwen en mannen situeert zich in de categorie van de laaggeschoolden (in 2001: werkgelegenheidsgraad van 20,6% bij de vrouwen en 47,3% bij de mannen).

De werkgelegenheidsgraad van hooggeschoolde vrouwen bedroeg 69,3% in 2001. Bij de mannen was dit 75,4%.

d. Leeftijdscategorieën en werkgelegenheidsgraad

De totale werkgelegenheidsgraad is het hoogst bij de populatie van 35 tot 39 jarigen. Bij mannen bereikt de werkgelegenheidsgraad zijn hoogtepunt in de leeftijdscategorie van 40 tot 44 jarigen. Bij vrouwen is dat in de categorie van 30 tot 34 jarigen.

De grootste verandering in verband met de werkgelegenheidsgraad deed zich voor bij vrouwen tussen 45 en 49 jaar: over de periode 1995-2001 steeg de werkgelegenheidsgraad in deze categorie met 18,9% (42,4% in 1995 en 50,4% in 2001).

e. Familiale situatie en werkgelegenheidsgraad

Gescheiden vrouwen zijn het meest actief. Weduwen daarentegen zijn het minst actief.

Bij de mannen is de werkgelegenheidsgraad het hoogst in het segment van 'Gehuwden'. Alleenstaande mannen zijn het minst geneigd tot werken.

Bij vrouwen daalt de werkgelegenheidsgraad bij een stijgend aantal kinderen. Bij mannen stijgt de werkgelegenheidsgraad bij een stijgend aantal kinderen (tot en met vier kinderen).

f. Opleidingsniveau en sector van tewerkstelling

Bij de vrouwelijke tewerkgestelden is er voor ieder opleidingsniveau een bepaalde sector van tewerkstelling die in het oog springt.

- Sector A (Landbouw, jacht en bouwbouw) stelde in 2001 43,0% van de laaggeschoolde vrouwen tewerk.
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) stelde in 2001 27,6% van de middelmatig geschoolde vrouwen tewerk.
- Sector M (Onderwijs) stelde in 2001 35,8% van de hooggeschoolde vrouwen tewerk.

De belangrijkste sectoren waarin laag- en middelmatig- en hooggeschoolde mannen tewerkgesteld zijn, zijn dezelfde als bij de laag- middelmatig- en hooggeschoolde vrouwen. De verschillen tussen de verschillende sectoren zijn bij de mannen minder uitgesproken dan bij de vrouwen.

- Sector A (Landbouw, jacht en bouwbouw) stelde in 2001 26,9% van de laaggeschoolde mannen tewerk.

- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) stelde in 2001 23,4% van de middelmatig geschoolde mannen tewerk.
- Sector M (Onderwijs) stelde in 2001 19,3% van de hooggeschoolde mannen tewerk.

g. Opleidingsniveau en beroep

Meer dan 40% van de laaggeschoolde vrouwen oefent een beroep uit als geschoolde landbouwer of visser. Middelmatig opgeleide vrouwen werken meestal als kantoorpersoneel en hooggeschoolde vrouwen hebben vaak een onderwijzende job.

27,2% van de laaggeschoolde mannen werkt als geschoolde landbouwer of visser. De belangrijkste beroepsklasse bij middelmatig opgeleide mannen is deze van 'Directeuren en bedrijfsleiders, algemeen'. Het meest voorkomende beroep van hooggeschoolde mannen is een beroep als onderwijzer.

h. Familiale situatie en gemiddelde werkuren

Bij de vrouwen zijn de gescheiden vrouwen het meest actief. Zij werken gemiddeld 41,4 uren per week. Bij de mannen zijn het de weduwnaars die het meest aantal uren werken. Zij werken gemiddeld 46,3 uren per week.

i. Familiale situatie en jobpermanentie

Ongeveer 10% van de vrouwen en 7% van de mannen zijn tijdelijk tewerkgesteld. De verhouding tussen mannen en vrouwen bij tijdelijke tewerkstelling was in 2001 bijna evenredig. 48,3% van de tijdelijke tewerkgestelden was vrouw. Het niet kunnen vinden van een vaste betrekking is de voornaamste reden van tijdelijke tewerkstelling.

j. Familiale situatie en full-time/part-time

Part-time werk is niet erg populair. Enkel bij weduwen bedraagt het percentage van part-time tewerkgestelden in 2001 meer dan 10%.

Het aantal kinderen heeft geen zichtbare invloed op het aandeel part-time tewerkgestelden.

k. Familiale situatie en atypisch werk

Avondwerk en weekendwerk (zowel op zaterdag als op zondag) is het meest in trek bij weduwen en weduwnaars.

Shiftwerk wordt het meest uitgevoerd door alleenstaanden en gescheiden mannen en vrouwen.

Nachtwerk is de minst voorkomende vorm van atypisch werk. Alleenstaande mannen en gescheiden vrouwen zijn het meest actief in deze arbeidsvorm.

HOOFDSTUK 5: ITALIË

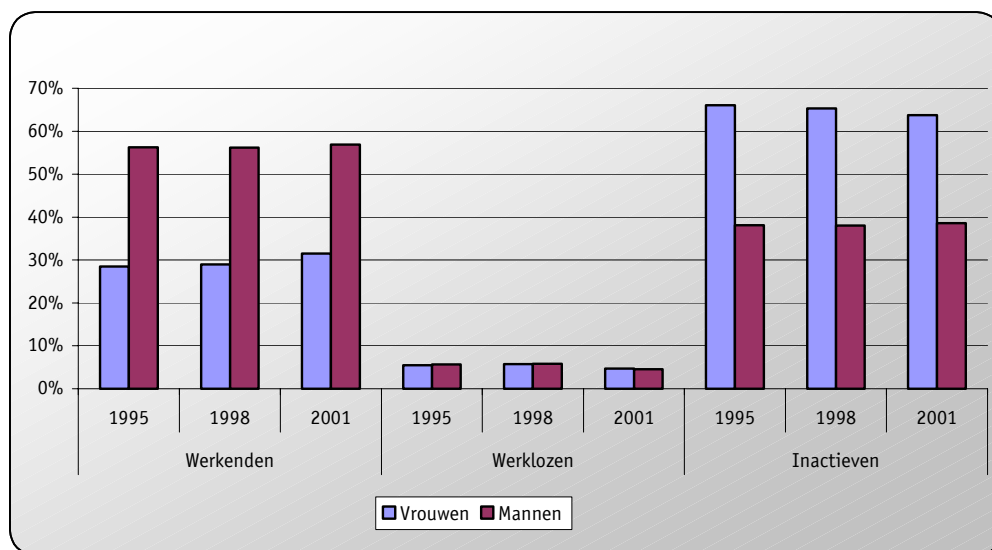
5.1 INLEIDING

Grafiek 101 geeft een beeld van de samenstelling van de Italiaanse bevolking op beroepsactieve leeftijd (ouder dan 14 jaar). Er bestaan grote verschillen tussen de vrouwelijke en de mannelijke populatie.

In 2001 was 56,85% van de mannelijke populatie ouder dan 14 jaar actief op de arbeidsmarkt. Bij de vrouwen was dit 31,50%. Het aandeel van de vrouwelijke inactieven bedroeg in 2001 63,78%. Van de mannen ouder dan 14 jaar was 38,60% inactief.

Het percentage van vrouwelijke en mannelijke werklozen schommelde in 2001 rond de 4,5% (4,72% bij de vrouwen en 4,54% bij de mannen).

Grafiek 101: Verdeling van de Italiaanse bevolking op beroepsactieve leeftijd (> 14j)

5.2 OPLEIDINGSNIVEAU

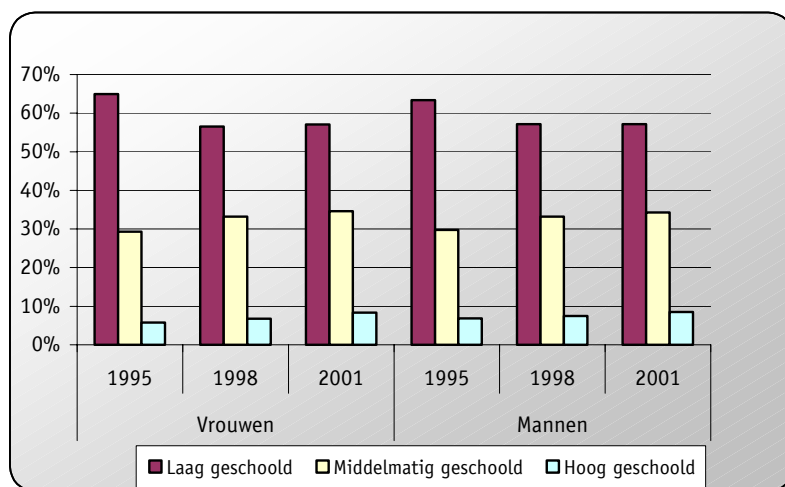
5.2.1 ALGEMEEN

Er bestaan nauwelijks verschillen tussen het opleidingsniveau van mannen en vrouwen tussen 15 en 64 jaar. Het aandeel van laaggeschoolden daalt zowel bij mannen als bij vrouwen maar blijft bij beide groepen het grootst. In 2001 was 57,2% van de mannen tussen 15 en 64 jaar laaggeschoold. Eveneens

57,0% van de vrouwen tussen 15 en 64 jaar was in 2001 laaggeschoold. Over de periode 1995-2001 is het aandeel van laaggeschoolde mannen en vrouwen met respectievelijk 9,7% en 12,2% gedaald.

Het aandeel van de middelmatig en hooggeschoolden nam toe over de periode 1995-2001. In 2001 was 34,3% van de mannelijke bevolking tussen 15 en 64 jaar middelmatig geschoold en 8,5% had een hogere opleiding genoten. In de groep van vrouwen genoot 34,6% een middelmatige opleiding en 8,4% was hooggeschoold.

Grafiek 102: Opleidingsniveau in de leeftijdsklasse 15-64 jarigen.

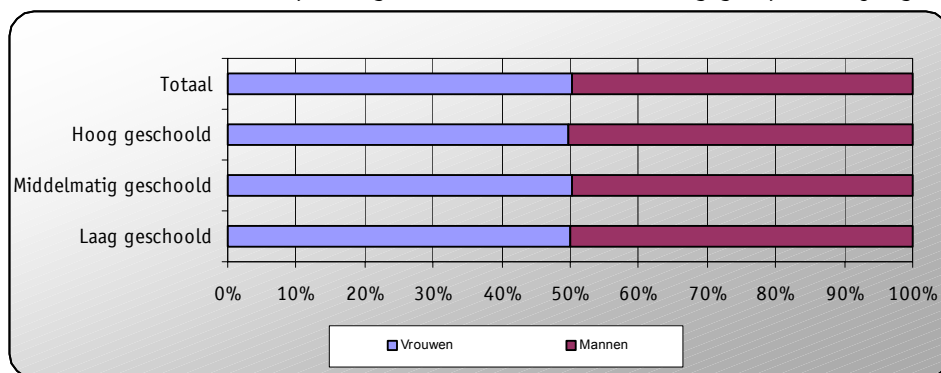
Tabel 45 bevat gedetailleerde percentages van vrouwen en mannen, opgesplitst naar opleidingsniveau.

Tabel 45: Evolutie van het opleidingsniveau

Opleidingsniveau	Leeftijdscategorie 15-64					
	Vrouwen			Mannen		
	1995	1998	2001	1995	1998	2001
Laag geschoold	65,0%	56,5%	57,0%	63,3%	57,2%	57,2%
Middelmatig geschoold	29,3%	33,2%	34,6%	29,8%	33,2%	34,3%
Hoog geschoold	5,8%	6,7%	8,4%	6,9%	7,5%	8,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Onderstaande grafiek geeft een beeld van de verhouding tussen mannen en vrouwen wat betreft hun opleidingsniveau. De grafiek is van toepassing op werkenden, werklozen en inactieven tussen 15 en 64 jaar. Voor de totale groep is het aandeel van mannen en vrouwen praktisch hetzelfde, binnen ieder opleidingsniveau ook.

Grafiek 103: Sekseratio's opleidingsniveau van totale bevolkingsgroep 15-64 jarigen, 2001

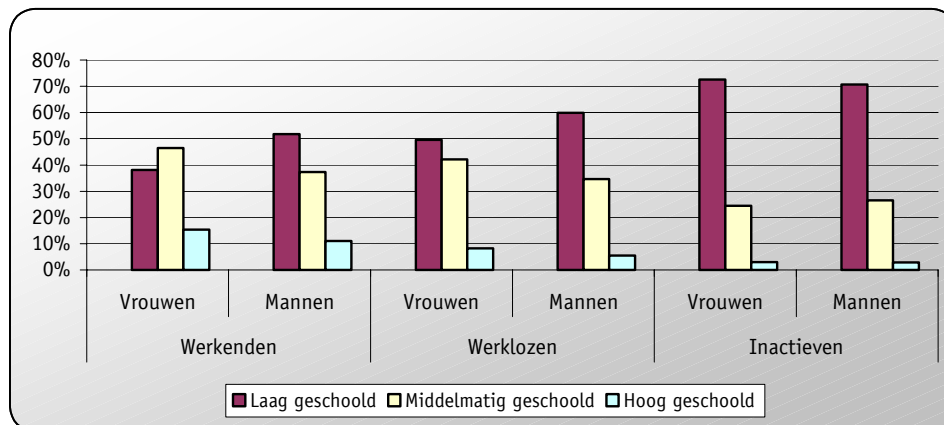
5.2.2 WERKENDE, WERKLOZEN EN INACTIEVEN

In deze paragraaf splitsen we de bevolking op in drie categorieën: werkenden, werklozen en inactieven. Binnen iedere categorie bekijken we de verschillen in opleidingsniveau:

- Het opleidingsniveau van werkende vrouwen is hoger dan dit van werkende mannen. Het merendeel van de tewerkgestelde vrouwen (46,5%) is middelmatig geschoold. Het aandeel van hooggeschoolde vrouwen is groter dan het aandeel van hooggeschoolde mannen (15,4% versus 11,0%). Het merendeel van de tewerkgestelde mannen is laaggeschoold (51,7%).
- 49,5% van de werkloze vrouwen is laaggeschoold, 42,2% is middelmatig geschoold en 8,3% is hooggeschoold. Bij de mannen is 59,9% van de werklozen laaggeschoold. Het aandeel werkloze mannen met een middelmatige opleiding bedraagt 36,6%. 5,5% van de werkloze mannen is hooggeschoold.
- De situatie van inactieve vrouwen is gelijkaardig aan deze van inactieve mannen. Laaggeschoolden vormen de belangrijkste groep. Meer dan 70% van de inactieve mannen en vrouwen zijn laaggeschoold.

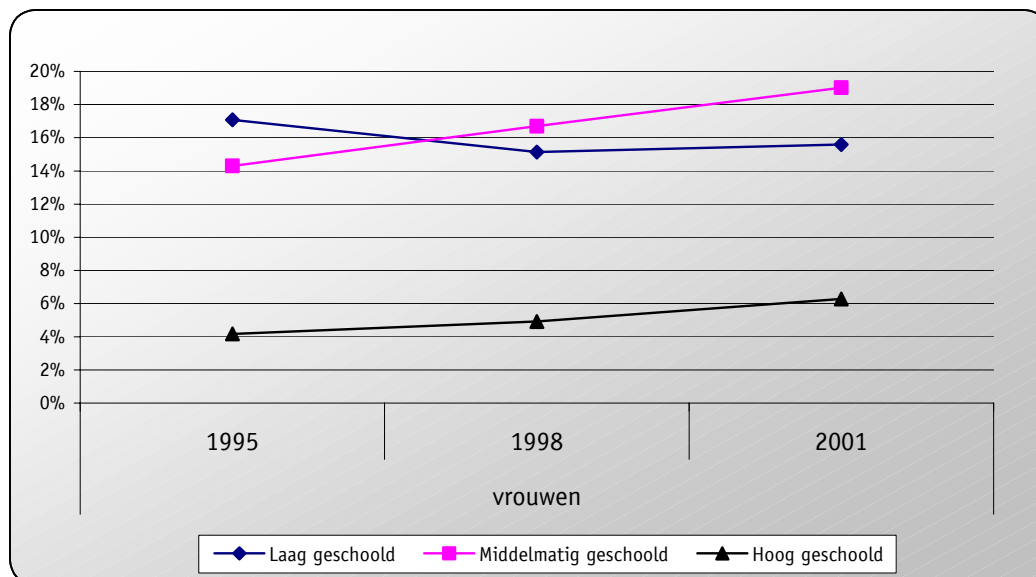
Onderstaande grafiek vat deze bevindingen samen.

Grafiek 104: Opleidingsniveau van bevolkingsgroep 15-64 jarigen, 2001

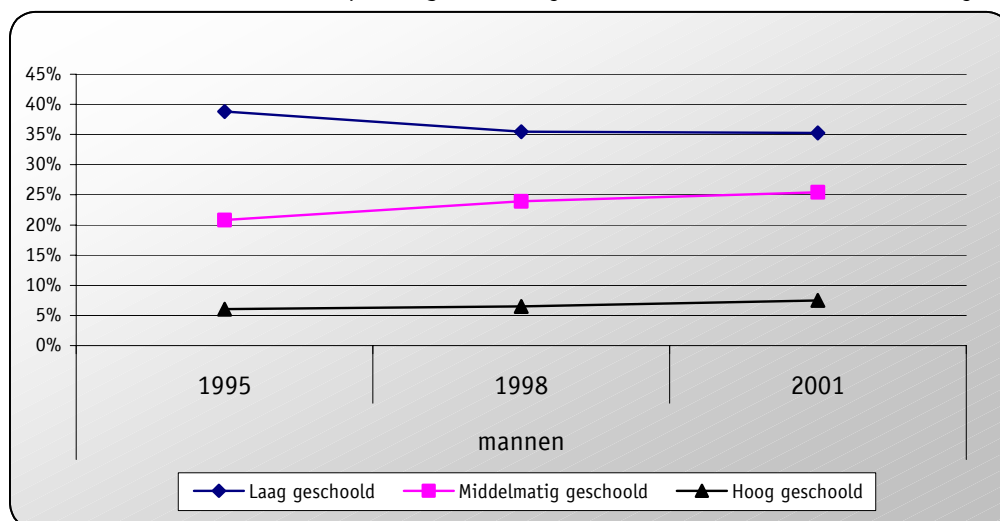

Over de periode 1995-2001 steeg het aandeel van werkende vrouwen met 15,0%: van 35,6% in 1995 tot 40,9% in 2001. Ten opzichte van de totale groep van vrouwen tussen 15 en 64 jaar steeg het aantal werkende vrouwen die een hogere opleiding genoten met meer dan 50%: van 4,2% in 1995 naar 6,3% in 2001. Het aandeel van de laaggeschoolde vrouwen met een betrekking daalde met 8,6%. Over dezelfde periode steeg het aandeel van werkende mannen ten opzichte van de totale groep mannen (werkenden, werklozen en inactieven) met 3,7 %: van 65,7% in 1995 tot 68,1% in 2001. In het segment van werkende mannen nam het aandeel van mannen met een hoger opleidingsniveau toe met 23,4%: in 1995 was van de totale groep mannen tussen 15 en 64 jaar 6,1% hoger opgeleid en tewerkgesteld en in 2001 was dit 7,5%.

Grafiek 105: Evolutie van het opleidingsniveau bij werkende vrouwen tussen 15 en 64 jaar

Grafiek 106: Evolutie van het opleidingsniveau bij werkende mannen tussen 15 en 64 jaar

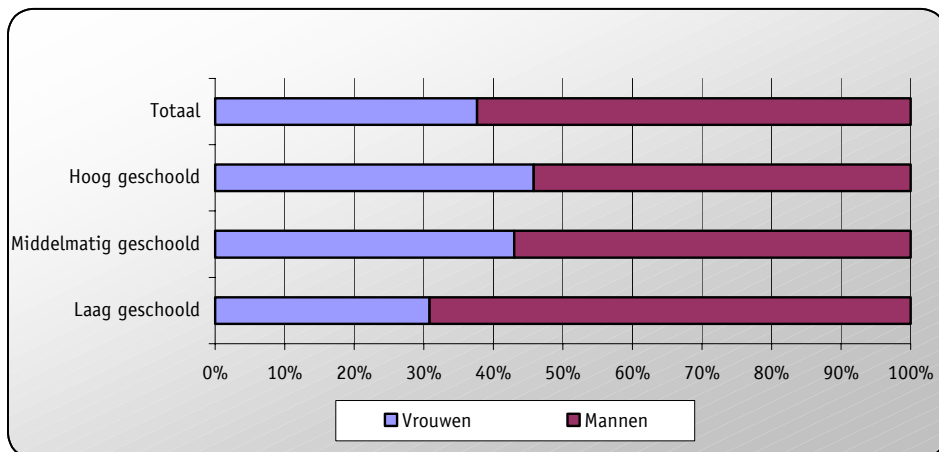
5.2.3 SEKSERATIO'S

Analyse van de sekseratio's binnen de categorie van de werkenden toont dat meer dan 60% van alle werkenden tussen 15 en 64 jaar man is. Om precies te zijn: 62,3% van de werkenden is van het mannelijke geslacht en 37,7% is van het vrouwelijke geslacht. Naarmate het opleidingsniveau stijgt, neemt het aandeel van de vrouwen toe. Bijgevolg is het aandeel van vrouwen het grootst in het segment van de hooggeschoolden. Van de hooggeschoolden met een betrekking is 45,8% vrouw en 54,2% man.

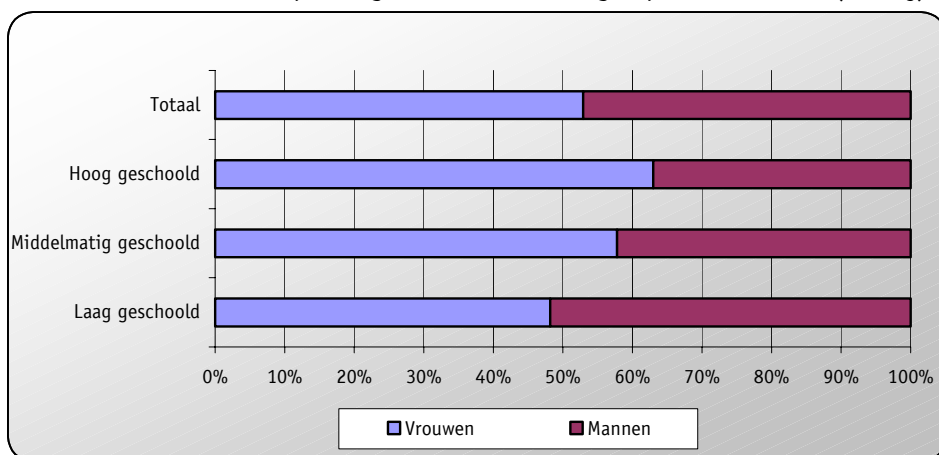
Binnen de categorie van de werklozen vormen de vrouwen de meerderheid: van de totale groep werklozen, ongeacht het opleidingsniveau, is 52,9% vrouw. Naarmate de graad van het opleidingsniveau stijgt, neemt ook het aandeel van vrouwelijke werklozen toe. In de groep van laaggeschoolde werklozen is 48,2% vrouw. Bij hooggeschoolde werklozen bedraagt het vrouwelijke aandeel 63,0%.

De grafiek van de sekseratio's van inactieven geeft duidelijk de oververtegenwoordiging van vrouwen weer. 66,94% van de inactieven is vrouw. Er zijn geen verschillen tussen de verschillende opleidingsniveaus.

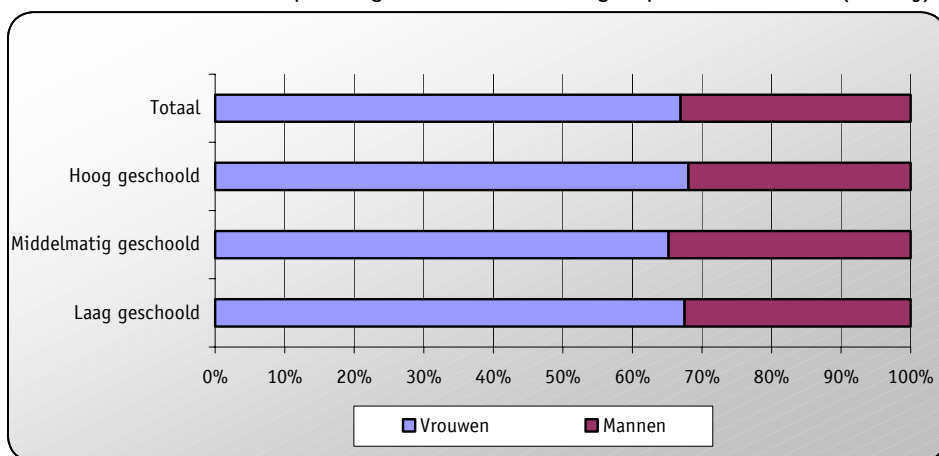
Grafiek 107: Sekseratio's opleidingsniveau binnen de groep van werkenden (15-64j), 2001

Grafiek 108: Sekseratio's opleidingsniveau binnen de groep van werklozen (15-64j), 2001

Grafiek 109: Sekseratio's opleidingsniveau binnen de groep van inactieven (15-64j), 2001

5.2.4 WERKGELEGENHEIDSGRAAD

De werkgelegenheidsgraad is de procentuele verhouding tussen het aantal werkenden en de populatie op beroepsactieve leeftijd (> 15 jaar). In de tabel is de werkgelegenheidsgraad opgesplitst naar geslacht en naar opleidingsniveau. De berekeningen zijn van toepassing op de gehele populatie ouder dan 14 jaar.

Tabel 46: Werkgelegenheidsgraad naar opleidingsniveau en geslacht (> 14 jaar)

1995		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	19,4%	49,7%
Middelmatig geschoold	46,7%	66,9%
Hoog geschoold	68,3%	80,6%
Totaal	28,5%	56,3%

1998		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	20,5%	50,9%
Middelmatig geschoold	47,8%	68,6%
Hoog geschoold	68,7%	78,8%
Totaal	28,9%	56,2%

2001		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	18,6%	47,4%
Middelmatig geschoold	51,9%	70,4%
Hoog geschoold	69,9%	79,8%
Totaal	31,5%	56,9%

Enkele opvallende vaststellingen:

- In 2001 ligt de werkgelegenheidsgraad van vrouwen 44,6% lager dan deze van mannen. In vergelijking met 1995 is dit een gunstige evolutie. In 1995 lag de werkgelegenheidsgraad van vrouwen 49,4% lager dan die van mannen.
- De werkgelegenheidsgraad bij laaggeschoolde vrouwen ligt in 2001 60,7 % lager dan de werkgelegenheidsgraad van laaggeschoolde mannen. Slechts 18,6% van de laaggeschoolde vrouwen oefent een betrekking uit (in vergelijking met 47,4% van de mannen).
- Bij de mannen steeg de werkgelegenheidsgraad over de periode 1995-2001 enkel bij de middelmatig geschoolden. De werkgelegenheidsgraad van de laag- en hogeschoolden kende een kleine daling.

- Bij de vrouwen nam de werkgelegenheidsgraad toe bij elk opleidingsniveau. De sterkste stijging gebeurde in het segment van de middelmatig geschoolden: de werkgelegenheidsgraad steeg met 4,8% van 47,9% in 1995 naar 50,2% in 2001.

5.2.5 WERKLOOSHEIDSGRAAD

De werkloosheidsgraad is de procentuele verhouding tussen het aantal werklozen en het aantal werkenden en werklozen samen (totale beroepsbevolking ouder dan 14 jaar). In tabel 47 wordt de werkloosheidsgraad uitgesplitst naar opleidingsniveau en geslacht.

Tabel 47: Werkloosheidsgraad naar opleidingsniveau en geslacht (> 14 jaar)

1995		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	16,8%	10,0%
Middelmatig geschoold	16,8%	9,0%
Hoog geschoold	11,1%	4,2%
Totaal	16,2%	9,2%
1998		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	18,7%	10,2%
Middelmatig geschoold	16,3%	9,2%
Hoog geschoold	9,9%	5,1%
Totaal	16,5%	9,4%
2001		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	16,2%	8,4%
Middelmatig geschoold	12,0%	7,0%
Hoog geschoold	7,5%	3,8%
Totaal	13,0%	7,4%

Enkele opvallende vaststellingen in verband met de werkloosheidsgraad:

- De werkloosheidsgraad daalde zowel bij vrouwen als bij mannen met ongeveer 19% over de periode 1995-2001. Bij de vrouwen daalde de werkloosheidsgraad met 19,5%. Bij de mannen bedroeg de daling 19,2%.

- De sterkste daling bij de vrouwen deed zich voor in het segment van de hooggeschoolden. De werkloosheidsgraad daalde met 32,4%: van 11,1% in 1995 naar 7,5% in 2001. De werkloosheidsgraad bij middelmatiggeschoolde vrouwen kende eveneens een sterke daling (28,5%).
- De sterkste daling van de mannelijke werkloosheidsgraad deed zich voor in het segment van de middelmatig geschoolden. De werkloosheidsgraad daalde met ongeveer 22%: van 9,0% in 1995 naar 7,0% in 2001.

5.3 LEEFTIJDSCATEGORIEËN

In tegenstelling tot de berekeningen van de werkgelegenheidsgraad en werkloosheidsgraad in de vorige paragraaf, zijn de berekeningen in deze paragraaf gebaseerd op de leeftijdscategorie van 15 tot 64 jarigen.

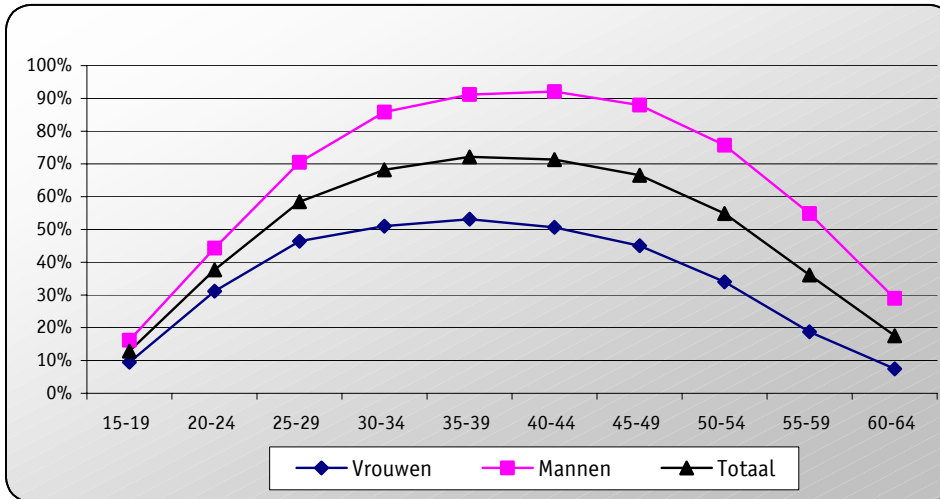
5.3.1 WERKGELEGENHEIDSGRAAD

Er bestaan grote verschillen tussen de werkgelegenheidsgraad van vrouwen en mannen. In 2001 bedroeg de werkgelegenheidsgraad van vrouwen tussen 15 en 64 jaar 40,9%. Dit is een stijging van ongeveer 15% ten opzichte van 1995 (werkgelegenheidsgraad van 35,6%). De werkgelegenheidsgraad van mannen tussen 15 en 64 jaar bedroeg in 2001 68,1%. Ten opzichte van 1995 is dit een stijging van bijna 4% (werkgelegenheidsgraad van 1995 bedroeg 65,7%).

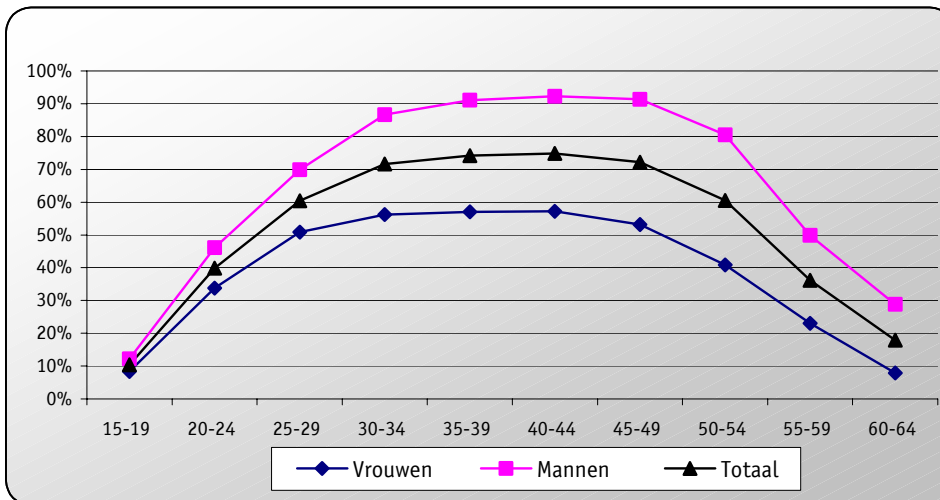
Bij de vrouwelijke populatie tussen 15 en 64 jaar kent de werkgelegenheidsgraad een stijgend verloop tot en met de leeftijdscategorie 40-44 jarigen. In deze leeftijdscategorie bereikt de curve van de werkgelegenheidsgraad zijn hoogtepunt met een waarde van 57,2% (in 2001). Daarna kent de curve een dalend verloop.

Bij de mannelijke populatie tussen 15 en 64 jaar kent de werkgelegenheidsgraad eveneens een stijgend verloop tot en met de leeftijdscategorie 40-44 jarigen. In deze leeftijdscategorie bereikt de curve van de werkgelegenheidsgraad zijn hoogtepunt met een waarde van 92,3% (in 2001). De curve kent vervolgens een dalend verloop.

Grafiek 110: Werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen), 1995

Grafiek 111: Werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen), 2001

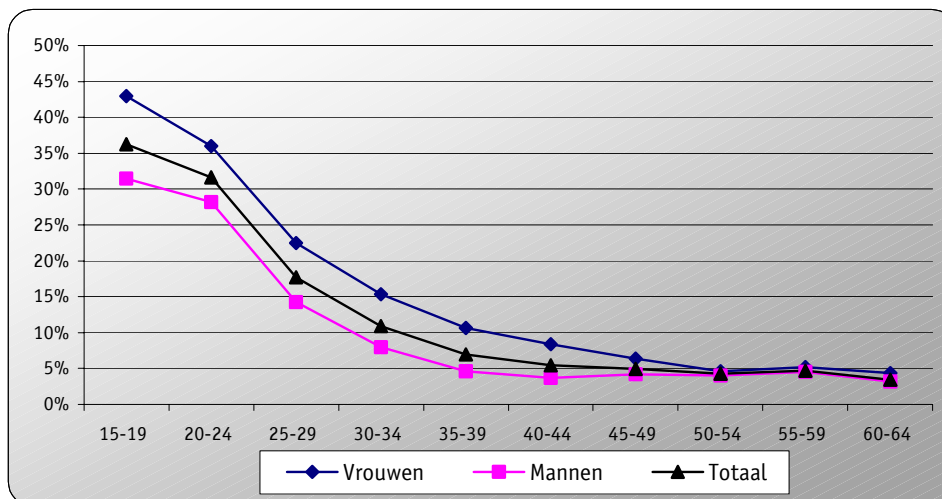
5.3.2 WERKLOOSHEIDSGRAAD

Over het algemeen is de werkloosheidsgraad in 2001 gedaald ten opzicht van 1995. Bij de vrouwen tussen 15 en 64 jaar kende de werkloosheidsgraad een daling van 19,6% (van 16,3% in 1995 naar 13,1% in 2001). De werkloosheidsgraad bij de mannelijke populatie daalde eveneens met ongeveer 19% en bedroeg in 2001 7,5% (ten opzichte van 9,3% in 1995). De voornaamste dalingen bij de vrouwen situeerden zich in de leeftijdscategorieën van 20 tot 29 jarigen. De voornaamste dalingen bij de mannen gebeurde in de categorie 20-24 jarigen.

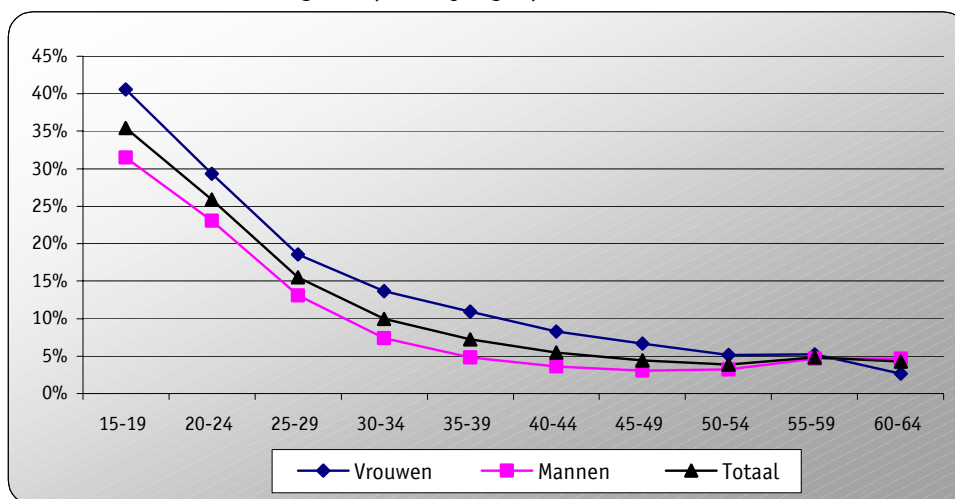
De werkloosheidsgraad van vrouwen is steeds hoger dan deze van mannen, behalve in de leeftijdscategorie 60-64 jarigen.

De curve van de vrouwelijke werkgelegenheidsgraad kent een dalend verloop. Bij de mannen verloopt de curve ook overwegend dalend, maar is er vanaf de leeftijd van 50 jaar terug een lichte stijging merkbaar.

Grafiek 112: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 1995

Grafiek 113: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 2001

Tabel 48 geeft de leeftijdsverdeling weer van werkloze mannen en vrouwen. Daaruit blijkt dat meer dan 40% van de werkloze mannen en vrouwen tussen de 20 en 29 jaar zijn. De leeftijdscategorie van 25 tot 29 jarige vrouwen bevat de meeste werkloze vrouwen. De leeftijdscategorie van 20 tot 24 jarige mannen bevat de meeste werkloze mannen.

Tabel 48: Verdeling werklozen over leeftijdscategorieën, 2001

Leeftijdscategorie	Vrouwen	Mannen	Totaal
15-19	7,1%	8,1%	6,5%
20-24	20,8%	22,3%	24,1%
25-29	21,0%	21,6%	20,7%
30-34	17,3%	15,5%	14,2%
35-39	13,3%	10,1%	10,0%
40-44	8,8%	6,7%	8,0%
45-49	6,0%	5,0%	6,9%
50-54	3,6%	4,8%	4,8%
55-59	1,8%	3,7%	3,3%
60-64	0,3%	2,2%	1,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

5.4 FAMILIALE SITUATIE

In deze paragraaf gaan we na of de familiale situatie een invloed heeft op de arbeidsmarktsituatie. In de eerste plaats bespreken we de invloed van de burgerlijke staat. Vervolgens komt de rol van kinderen aan bod.

5.4.1 BURGERLIJKE STAAT

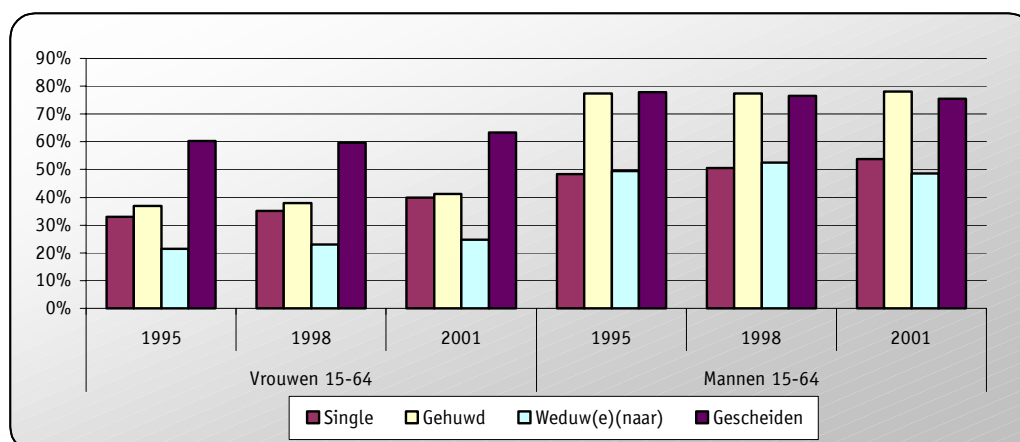
5.4.1.1 Werkgelegenheidsgraad

Een vergelijking van de werkgelegenheidsgraad met de burgerlijke staat leidt tot enkele opmerkelijke vaststellingen.

Het segment van gescheiden vrouwen vertoont de hoogste werkgelegenheidsgraad. Over de periode 1995-2001 steeg deze graad van 60,3% naar 63,3%, een stijging van 4,9%. De werkgelegenheidsgraad kende een stijging in elk segment. De grootste verandering deed zich voor bij de alleenstaanden. De werkgelegenheidsgraad steeg van 32,9% in 1995 tot 39,9% in 2001, een stijging van 21,2%.

De werkgelegenheidsgraad van de mannen scoort het hoogst bij de gehuwde en gescheiden mannen. In 2001 was 78,1% van de gehuwde mannen en 75,4% van de gescheiden mannen tussen 15 en 64 jaar actief op de arbeidsmarkt. Weduwnaars hebben de laagste werkgelegenheidsgraad. In 2001 was 48,5% van hen tewerkgesteld. De grootste verandering over de periode 1995-2001 gebeurde bij de alleenstaanden. De werkgelegenheidsgraad steeg van 48,3% naar 53,8%, een stijging van 11,4%.

Grafiek 114: Evolutie werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen)

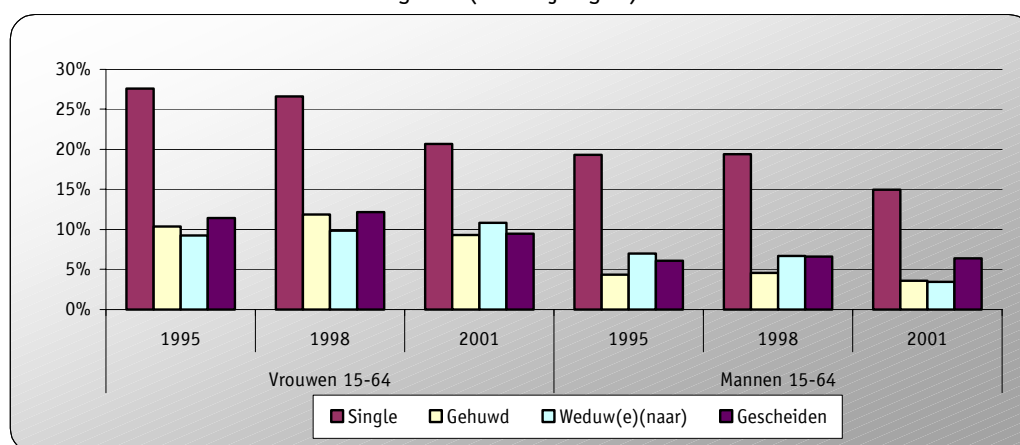

5.4.1.2 Werkloosheidsgraad

Uit onderstaande grafiek blijkt duidelijk dat de werkloosheidsgraad het grootst is bij de alleenstaanden. Zowel vrouwelijke als mannelijke Alleenstaanden hebben te kampen met een hoge werkloosheidsgraad, respectievelijk 20,6% en 14,9%. Over de periode 1995-2001 is de werkloosheidsgraad in het segment van alleenstaande vrouwen met 25,2% gedaald. De werkloosheidsgraad in het segment van alleenstaande mannen daalde met 22,6%.

Binnen ieder segment ligt de werkloosheidsgraad van vrouwen hoger dan deze van mannen.

Grafiek 115: Evolutie werkloosheidsgraad (15-64 jarigen)

5.4.2 AANTAL KINDEREN

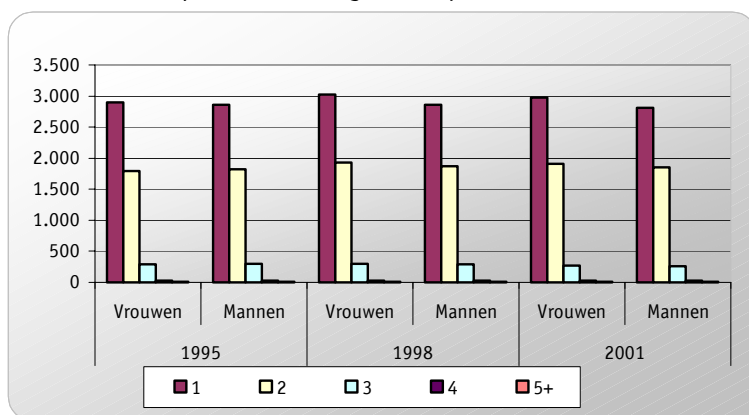
De gegevens in deze paragraaf zijn gebaseerd op een beperkte steekproef. In het voorgaande werden alle personen uit een huishouden ondervraagd. In deze paragraaf onderzoeken we de samenhang tussen

arbeidsmarktindicatoren en kinderen. De populatie bestaat daarom alleen uit de referentiepersoon en zijn of haar echtgenoot/samenwonende partner en hun kinderen. Kinderen van andere volwassenen in hetzelfde huishouden werden niet weerhouden.

5.4.2.1 Algemeen

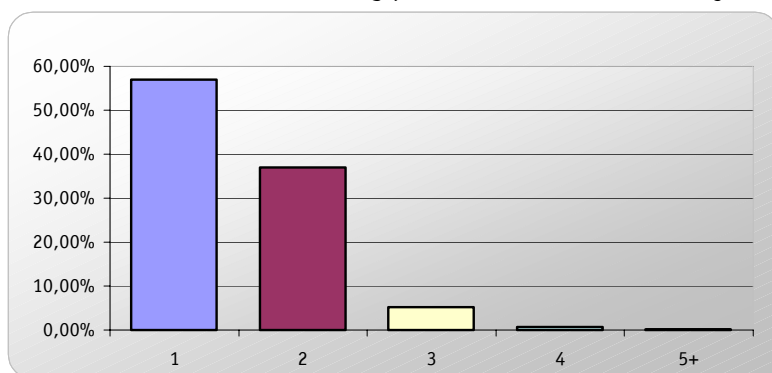
Over de periode 1995-2001 is het totaal aantal mannen en vrouwen met kinderen gestegen met 1,4%. Deze globale stijging is echter te wijten aan een stijging bij de vrouwelijke populatie. Het aantal vrouwen met kinderen steeg met 3,7%. Het aantal mannen met kinderen daalde daarentegen met 1,0%. Grafiek 116 toont de frequentieverdeling van het aantal vrouwen en mannen met kinderen.

Grafiek 116: Frequentieverdeling aantal personen met kinderen 0-14 jaar (duizendtallen)

Grafiek 117 geeft de procentuele verdeling weer van het aantal mannen en vrouwen met een bepaald aantal kinderen tussen 10 en 14 jaar. Daaruit blijkt dat in 2001 ongeveer 94% van de Italiaanse bevolking met kinderen tussen 10 en 14 jaar, één of twee kinderen heeft. Iets meer dan 5% heeft drie kinderen. Minder dan 1% heeft vier of meer kinderen.

Grafiek 117: Procentuele verdeling personen met kinderen 0-14 jaar naar aantal kinderen, 2001

5.4.2.2 Werkgelegenheidsgraad

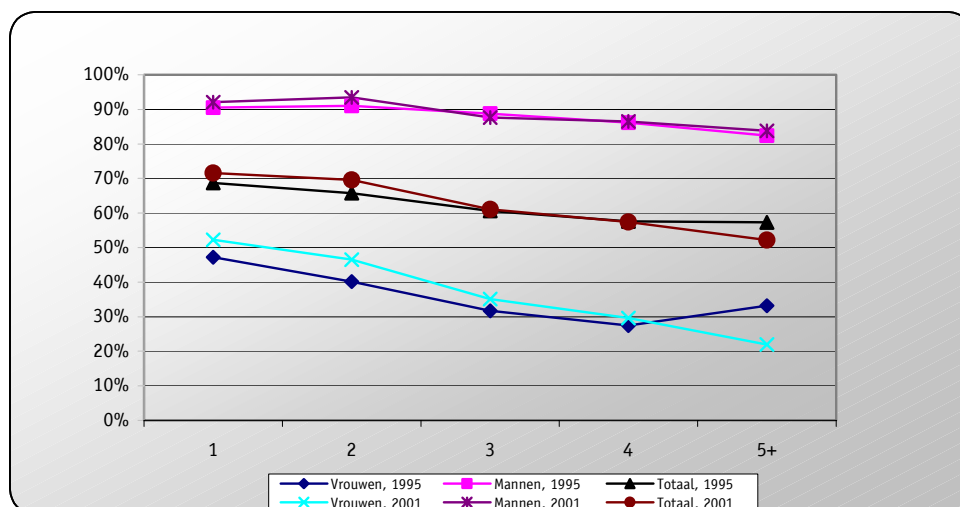
Over de periode 1995-2001 is de werkgelegenheidsgraad van vrouwen met kinderen gestegen met 13,6%. Bij de mannen was er eveneens sprake van een minieme stijging van 1,1%.

De werkgelegenheidsgraad van vrouwen kende in 1995 een dalend verloop bij een toenemend aantal kinderen tot en met het vierde kind. Vrouwen met meer dan vier kinderen hadden een hogere werkgelegenheidsgraad dan vrouwen met drie kinderen. Deze opwaartse beweging bij meer dan vier kinderen is in 2001 niet meer terug te vinden. In 2001 kent de curve van de vrouwelijke werkgelegenheidsgraad een constant dalend verloop bij toenemend aantal kinderen. Over de lijn van één tot vijf of meer kinderen daalde de werkgelegenheidsgraad van vrouwen in 2001 van 52,3% tot 22,0%.

De werkgelegenheidsgraad van mannen kende in 1995 een dalend verloop bij een toenemend aantal kinderen. In 2001 is er echter eerst sprake van een lichte stijging van de werkgelegenheidsgraad bij mannen met twee kinderen, gevolgd door een daling bij een toenemend aantal kinderen. De werkgelegenheidsgraad is bijgevolg het hoogst bij mannen met twee kinderen (93,4%). Afhankelijk van het aantal kinderen schommelt de werkgelegenheidsgraad bij mannen tussen de 83,8% en 93,4%.

Deze bevindingen worden grafisch weergegeven in grafiek 118. Tabel 49 bevat vervolgens het exacte cijfermateriaal.

Grafiek 118: Werkgelegenheidsgraad naar aantal kinderen, 1995 en 2001

Tabel 49: Werkgelegenheidsgraad bij mannen en vrouwen met kinderen 0 – 14 j.

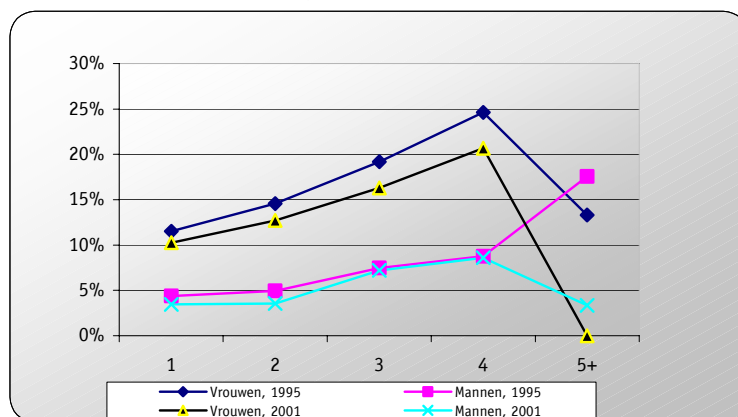
1995			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	47,2%	90,5%	68,8%
2	40,1%	91,0%	65,8%
3	31,7%	88,8%	60,6%
4	27,4%	86,1%	57,6%
5+	33,2%	82,4%	57,3%
1998			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	48,9%	90,9%	69,3%
2	41,2%	91,8%	66,1%
3	30,5%	89,4%	59,7%
4	28,0%	85,3%	56,6%
5+	8,2%	82,2%	45,2%
2001			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	52,3%	92,1%	71,6%
2	46,5%	93,4%	69,6%
3	35,1%	87,6%	61,1%
4	29,7%	86,5%	57,4%
5+	22,0%	83,8%	52,2%

5.4.2.3 Werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad stijgt bij een toenemend aantal kinderen tot en met het vierde kind. De curve van de vrouwelijke populatie kent een sterker stijgend verloop dan deze van de mannelijke tegenhangers. Bij vrouwen is er zowel in 1995 als in 2001 bij degene met meer dan vier kinderen een daling merkbaar in de werkloosheidsgraad. In tegenstelling tot in 1995 kende de mannelijke werkloosheidsgraad in 2001 ook een daling bij meer dan vier kinderen.

Grafiek 119 vat deze bevindingen grafisch samen. De exacte gegevens kan men terugvinden in tabel 50.

Grafiek 119: Werkloosheidsgraad naar aantal kinderen, 1995 en 2001

Tabel 50: Werkloosheidsgraad bij mannen en vrouwen met kinderen 0 –14 j.

1995			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	11,5%	4,4%	7,0%
2	14,6%	5,0%	8,1%
3	19,2%	7,5%	10,8%
4	24,6%	8,7%	13,0%
5+	13,3%	17,6%	16,3%
1998			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	13,5%	4,3%	7,9%
2	15,9%	5,7%	9,2%
3	20,8%	6,6%	10,7%
4	17,8%	10,6%	12,5%
5+	44,3%	11,1%	15,7%
2001			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	10,3%	3,4%	6,1%
2	12,7%	3,6%	6,9%
3	16,3%	7,2%	10,0%
4	20,7%	8,6%	12,1%
5+	0,0%	3,4%	2,7%

5.5 KARAKTERISTIEKEN VAN WERKLOZEN

Deze paragraaf geeft specifieke informatie over werkloze mannen en vrouwen. Wat was hun laatste sector van tewerkstelling, welk beroep oefenden ze uit? Waarom verlieten ze hun laatste betrekking?

5.5.1 LAATSTE SECTOR VAN TEWERKSTELLING

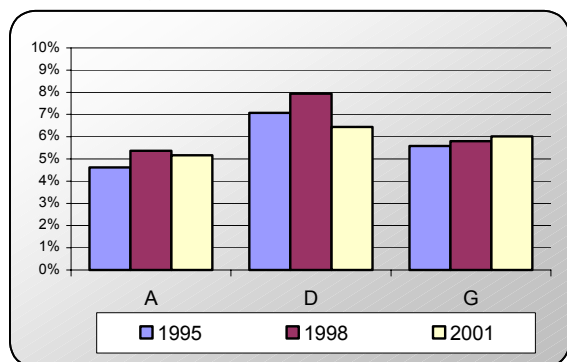
5.5.1.1 Vrouwen

De meest voorkomende sectoren waarin vrouwen tewerkgesteld waren voordat ze werkloos werden, zijn in 1995, 1998 en 2001:

- Sector D (Industrie)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen)
- Sector A (Landbouw, jacht en bosbouw)

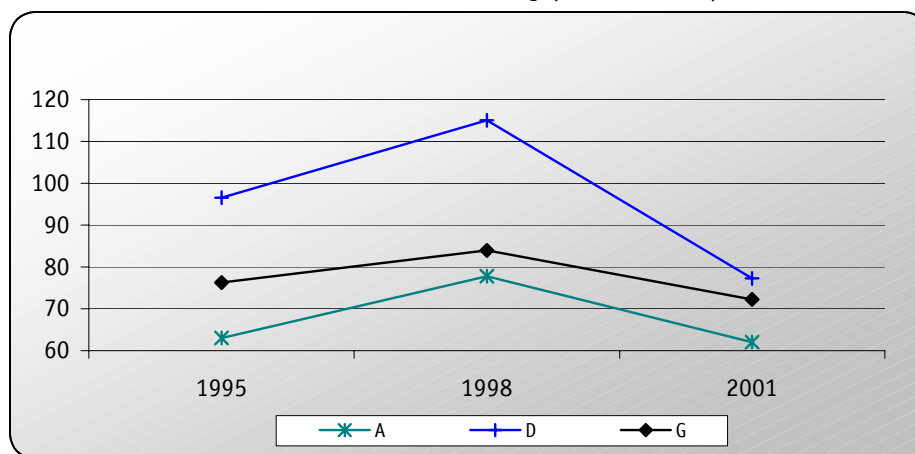
Zoals uit onderstaande grafiek valt af te lezen, was in 2001 6,4% van de werkloze vrouwen voordien tewerkgesteld in de industrie. 6,0 werkte voorheen in sector G en 5,2% was tewerkgesteld in sector A.

Grafiek 120: Procentuele verdeling werkloze vrouwen naar sector van laatste tewerkstelling, 2001

Alle drie deze sectoren (sectoren D, G en A) kennen een daling van het absolute aantal werkloze vrouwen dat hier voordien tewerkgesteld was. In 2001 waren meer dan 210.000 werkloze vrouwen afkomstig uit één van deze drie sectoren.

Grafiek 121: Evolutie van absolute aantallen vrouwelijke werklozen naar voornaamste sectoren van laatste tewerkstelling (duizendtallen)

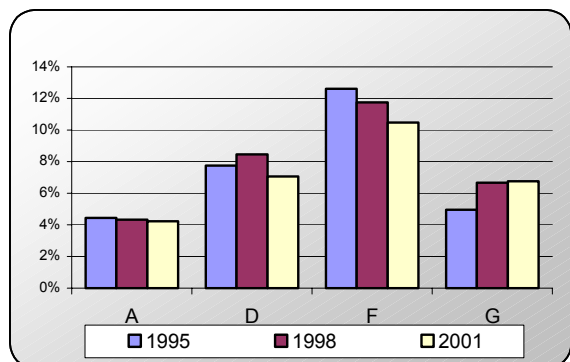
5.5.1.2 Mannen

De voornaamste sectoren waarin mannen werkzaam waren voordat ze werkloos werden, zijn:

- Sector F (Bouwnijverheid)
- Sector D (Industrie)
- Sector A (Landbouw, jacht en bosbouw)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen)

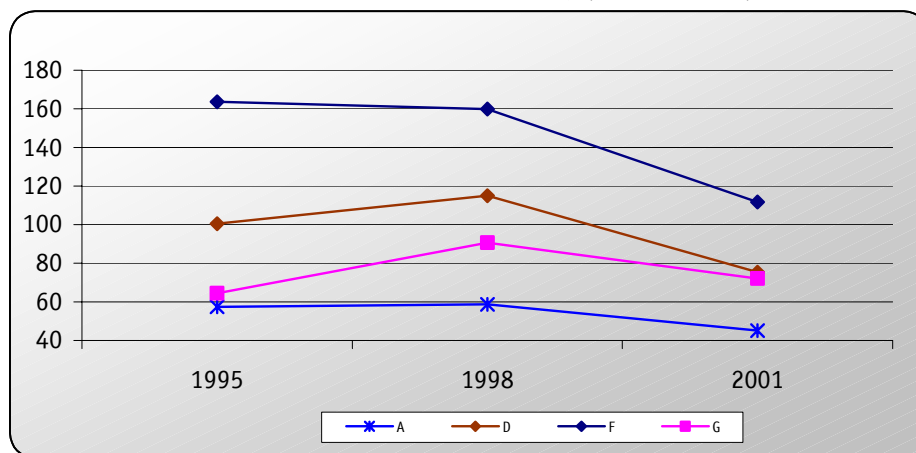
In 2001 was 10,5% van de werkloze mannen afkomstig uit sector F. De afgelopen jaren zijn steeds minder werkloze mannen hieruit afkomstig (aandeel in 1995 bedroeg 12,6%)

Grafiek 122: Procentuele verdeling werkloze mannen naar sector van laatste tewerkstelling, 2001

Voor de meeste van deze sectoren is het absolute aantal werkloze mannen dat eruit afkomstig was, afgenomen. Enkel sector G nam toe qua aantal. Dit blijkt uit grafiek 123.

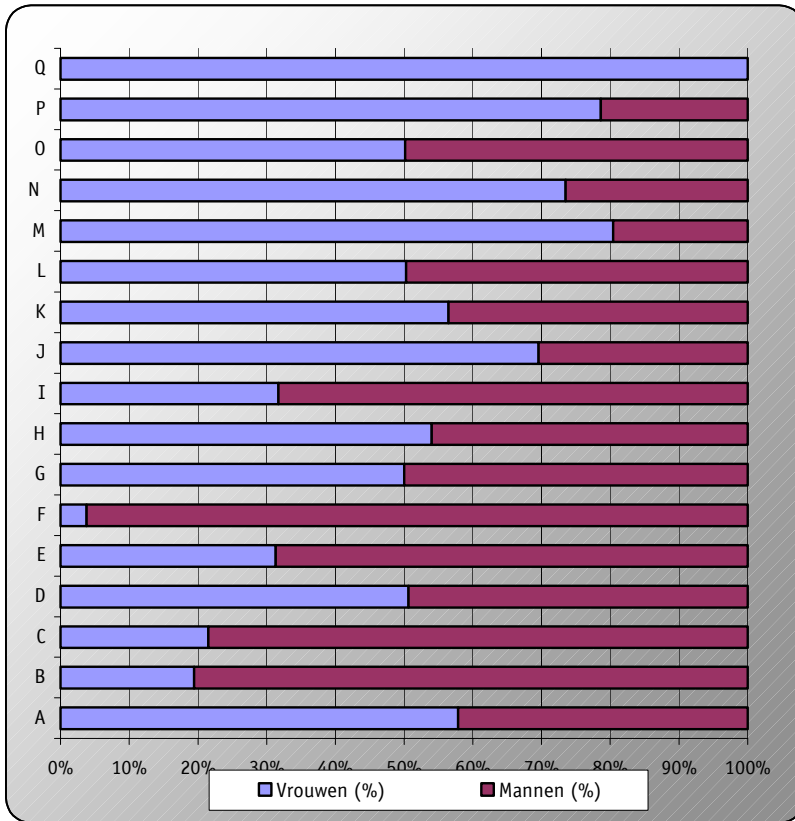
Grafiek 123: Evolutie van absolute aantallen mannelijke werklozen naar de voornaamste sectoren van laatste tewerkstelling (duizendtallen)

5.5.1.3 Sekseratio's

Onderstaande grafiek geeft voor alle werklozen afkomstig uit een bepaalde sector weer hoeveel procent van het mannelijke geslacht is en hoeveel procent er vrouw is. Uit deze grafiek blijkt dat meer dan 60% van de werklozen afkomstig uit de sectoren M, N, P of Q vrouw is. Daarnaast is meer dan 60% van de werklozen afkomstig uit de sectoren B, C, E, F of I mannelijk van geslacht.

Grafiek 124: Sekseratio's: laatste sector van tewerkstelling bij werklozen, 2001

5.5.2 LAATST UITGEOEFEND BEROEP

5.5.2.1 Vrouwen

De voornaamste beroepen die vrouwen uitoefenden voordat ze werkloos werden, zijn de volgende:

- Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie e.d. (isco 51): In 2001 had 5,4% van de werkloze vrouwen voordien een beroep in deze categorie.
- Modellen, verkopers en demonstrateurs (isco 52): In 2001 had 4,8% van de werkloze vrouwen voordien een beroep in deze categorie.
- Lagere commerciële en dienstverlenende beroepen (isco 91): In 2001 had 4,4% van de werkloze vrouwen voordien een beroep in deze categorie.
- Ongeschoolde arbeiders in de mijnbouw, de bouwnijverheid, industrie en het vervoer (isco 92): In 2001 had 4,4% van de werkloze vrouwen voordien een beroep in deze categorie.

In 2001 antwoordde 65,5% van de vrouwen 'Niet van toepassing' op deze vraag of gaf geen antwoord.

5.5.2.2 Mannen

De voornaamste beroepen die mannen uitoefenden voordat ze werkloos werden, zijn:

- Mijn- en groeuearbeiders en bouwvakarbeiders (isco 71): In 2001 had 7,8% van de werkloze mannen voordien een beroep in deze categorie.
- Lagere commerciële en dienstverlenende beroepen (isco 91): In 2001 had 4,3% van de werkloze mannen voordien een beroep in deze categorie.
- Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie e.d. (isco 51): In 2001 had 4,3% van de werkloze mannen voordien een beroep in deze categorie.

In 2001 antwoordde 56,1% van de mannen 'Niet van toepassing' op deze vraag of gaf geen antwoord.

5.5.3 REDENEN VOOR HET VERLATEN VAN DE LAATSTE BETREKKING

5.5.3.1 Vrouwen

De voornaamste reden voor het verlaten van de laatste betrekking voor vrouwen in 1995, 1998 en 2001 was het aflopen van een contract van bepaalde duur. In 2001 gaf 15,7% van de werkloze vrouwen het aflopen van hun contract aan als reden van hun werkloosheid. Wanneer we de percentages berekenen zonder de categorie 'Niet van toepassing' te beschouwen, wordt deze reden zelfs door 43,1% van de werkloze vrouwen opgegeven.

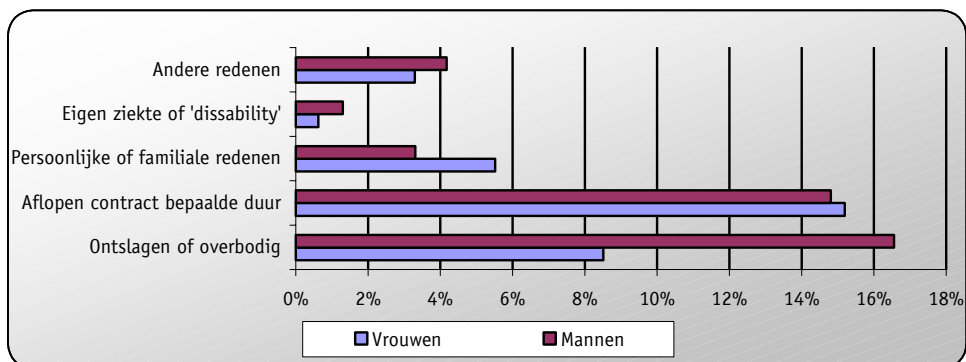
De tweede meest voorkomende reden is ontslagen worden of overbodig gemaakt worden. Bij 7,2% van de werkloze vrouwen was dit de oorzaak van hun werkloosheid in 2001. Omgerekend zonder de categorie 'Niet van toepassing' gaf 19,9% deze reden op.

5.5.3.2 Mannen

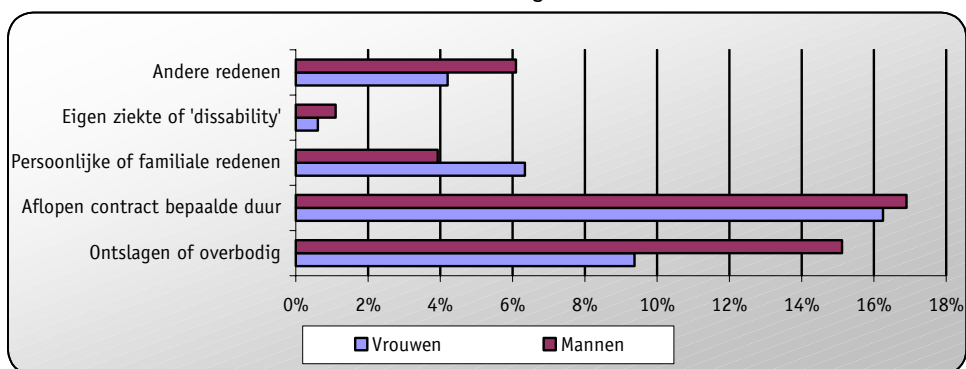
Bij werkloze mannen is in 2001 het aflopen van een contract van bepaalde duur eveneens de voornaamste reden van hun werkloosheid. In 1995 was de belangrijkste oorzaak van werkloosheid het ontslagen worden of overbodig gemaakt worden. Deze reden komt in 2001 op de tweede plaats.

In 2001 gaf 18,5% van de werkloze mannen het aflopen van het contract aan als reden van hun werkloosheid. Wanneer we dit percentage opnieuw berekenen zonder rekening te houden met de categorie 'Niet van toepassing' is 40,1% van de mannen werkloos vanwege het aflopen van een contract.

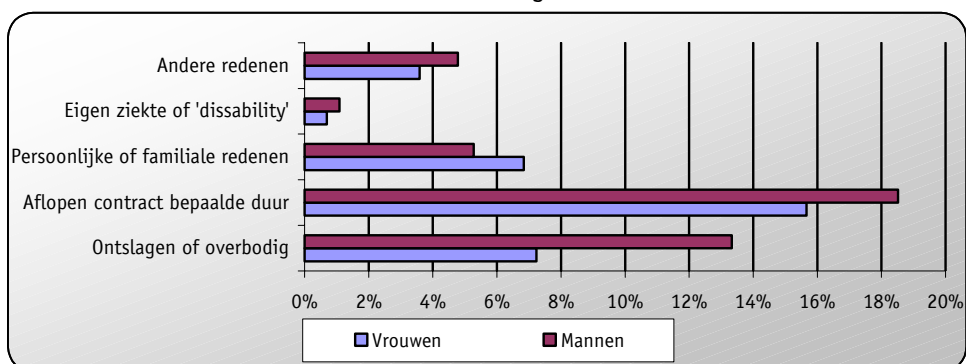
Grafiek 125: Redenen verlaten laatste betrekking, 1995

Grafiek 126: Redenen verlaten laatste betrekking, 1998

Grafiek 127: Redenen verlaten laatste betrekking, 2001

5.6 KARAKTERISTIEKEN VAN TEWERKGESTELDEN

5.6.1 OPLEIDINGSNIVEAU EN SECTOR VAN TEWERKSTELLING

5.6.1.1 Vrouwen

Ongeveer 57% van de werkende laaggeschoolde vrouwen werkte in 2001 in de sectoren A (landbouw, jacht en bosbouw), D (industrie) of G (groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen). Sector D is de grootste aanbieder: 28,2% van de laaggeschoolde vrouwen met een betrekking werkt in de industrie.

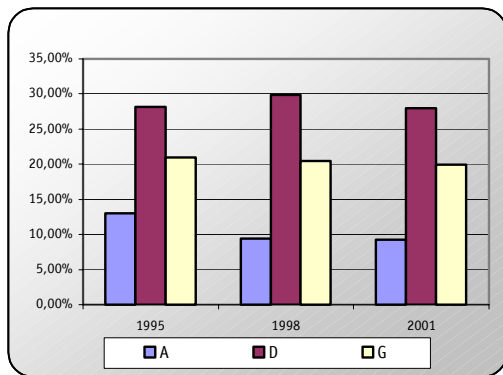
Middelmatig geschoolden komen vooral terecht in de sectoren D (industrie), G (groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) en M (onderwijs). In 1995 was sector M de voornaamste sector van tewerkstelling voor middelmatig geschoolden maar in 2001 heeft sector G deze rol overgenomen. 16,8% van de middelmatig geschoolde vrouwen met een betrekking vond in 2001 een job in sector G.

Sector M (onderwijs) is overduidelijk de belangrijkste sector van tewerkstelling bij hooggeschoolde vrouwen. In 1995 werkte bijna de helft van alle hooggeschoolde werkende vrouwen in deze sector. In 2001 is dit aandeel gedaald tot 35,5%. Meer dan 75% van de werkende vrouwen met een hogere opleiding werkt in de sectoren K (exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening), L (openbaar bestuur en defensie ; verplichte sociale verzekeringen), M (onderwijs) of N (gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening).

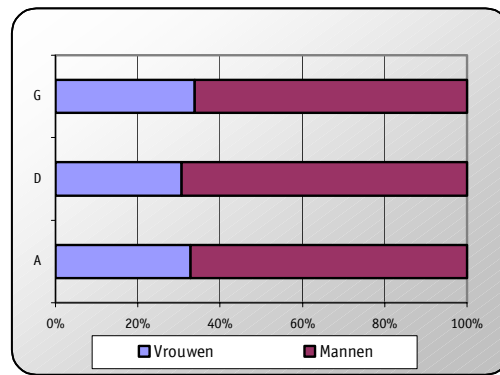
Een blik op de sekseratio's van de belangrijkste sectoren van tewerkstelling toont ons dat in de belangrijkste sector van tewerkstelling (sector D voor laag- en middelmatig geschoolden en sector M voor hooggeschoolden) enkel bij hooggeschoolde vrouwen sprake is van een meerderheid aan vrouwen: in sector M is 67,6% van de tewerkgestelde hooggeschoolden van het vrouwelijke geslacht.

Over het algemeen is er, onafhankelijk van het opleidingsniveau, een grotere vertegenwoordiging van vrouwen in de sectoren M (onderwijs) en P (particuliere huishoudens met werknemers). Voor laag- en middelmatig geschoolden zijn er tevens in sector N (gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening) meer vrouwen dan mannen werkzaam

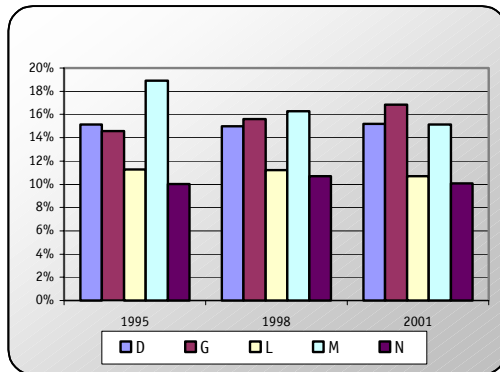
Grafiek 128: Sectoren van tewerkstelling bij laaggeschoolde vrouwen

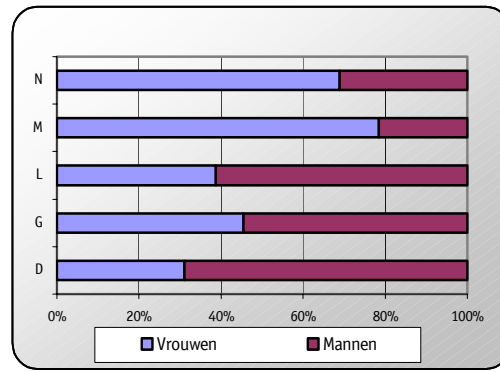
Grafiek 129: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

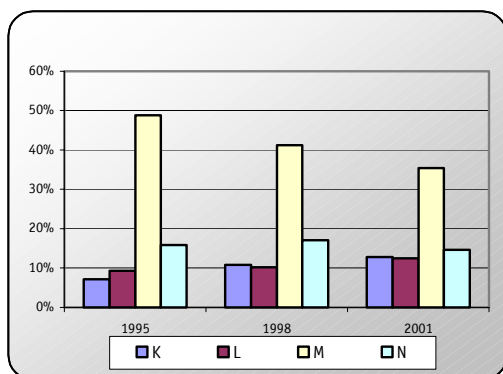
Grafiek 130: Sectoren van tewerkstelling bij middelmatig geschoolde vrouwen

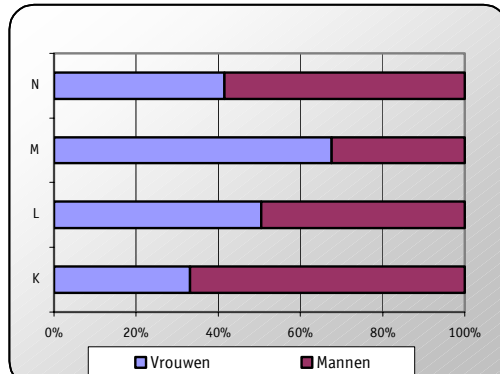
Grafiek 131: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

Grafiek 132: Sectoren van tewerkstelling bij Hooggeschoolde vrouwen

Grafiek 133: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

5.6.1.2 Mannen

Het grootste aandeel van laaggeschoolde werkende mannen vindt een betrekking in sector D (industrie). In 2001 werkte 28,3% van hen in de industrie. De belangrijkste sectoren samen, sectoren D (industrie),

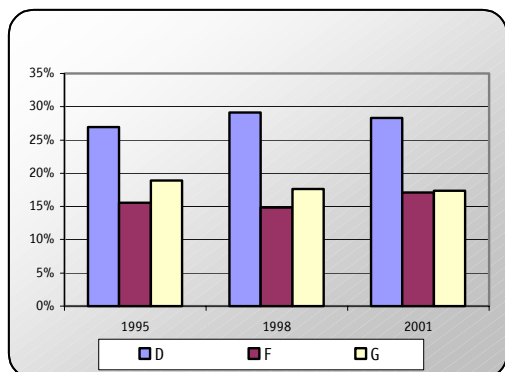
F (bouwnijverheid) en G (groot – en kleinhandel, reparatie van auto’s en huishoudelijke artikelen), bevatten meer dan 60% van de tewerkgestelde laaggeschoolde mannen.

Sector D (industrie) is de belangrijkste sector van tewerkstelling voor middelmatig geschoolden. Ongeveer een kwart van de werkende mannen met een middelmatig opleidingsniveau werkt in de industrie. Verder zijn de sectoren G (groot – en kleinhandel, reparatie van auto’s en huishoudelijke artikelen), en L (openbaar bestuur en defensie ; verplichte sociale verzekeringen), belangrijke werkgevers aan middelmatig geschoolde mannen.

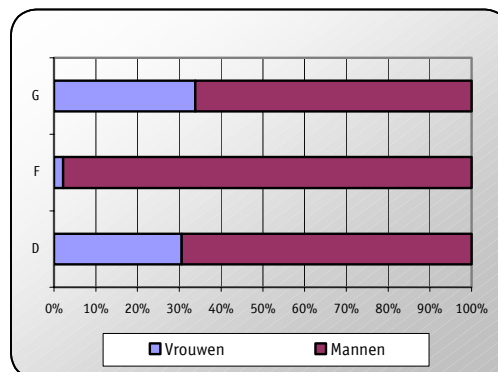
Bij de laag- en middelmatig geschoolde mannen met een betrekking zijn de voornaamste sectoren van tewerkstelling niet gewijzigd over de periode 1995-2001. Voor de hooggeschoolde mannen is dit echter wel het geval. In 1995 was sector M (onderwijs) nog de voornaamste sector van tewerkstelling aan hooggeschoolde mannen. Het aandeel van deze sector daalde van 17,9% in 1995 naar 14,1% in 2001. Het aandeel van hooggeschoolde tewerkgestelde mannen in sector K (exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening) daarentegen kende een opwaartse evolutie: 15,9% in 1995 en 21,5% in 2001. In 2001 is bijgevolg ongeveer een vijfde van de hooggeschoolde werkende mannen actief in sector K.

De grafieken van de sekseratio’s tonen dat in de voor mannen belangrijkste sectoren van tewerkstelling, de mannen ook het sterkst vertegenwoordigd zijn.

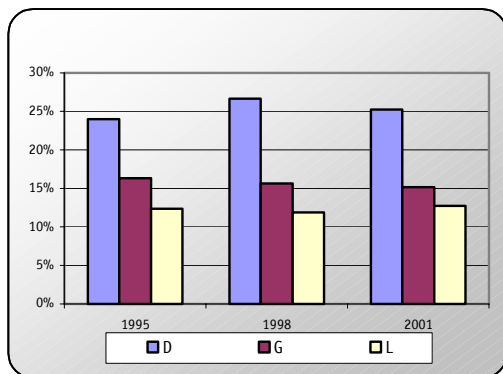
Grafiek 134: Sectoren van tewerkstelling bij Laaggeschoolde mannen.

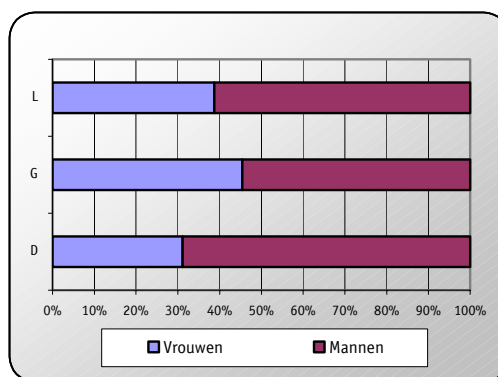
Grafiek 135: Sekseratio’s in deze Sectoren, 2001

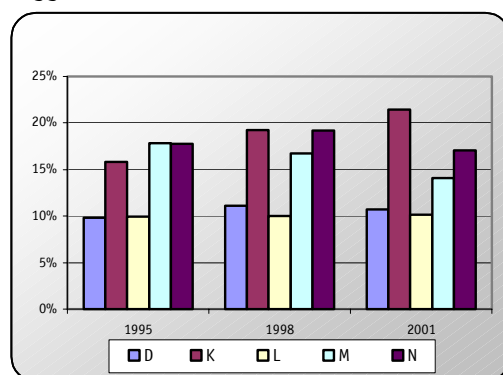
Grafiek 136: Sectoren van tewerkstelling bij middelmatig geschoolde mannen

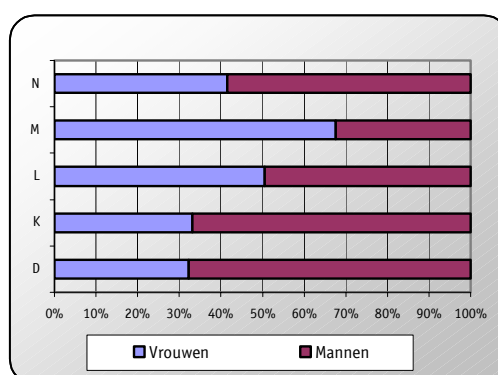
Grafiek 137: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

Grafiek 138: Sectoren van tewerkstelling bij Hooggeschoolde mannen.

Grafiek 139: Sekseratio's in deze Sectoren, 2001

5.6.2 OPLEIDINGSNIVEAU EN BEROEP

Wanneer we in deze paragraaf spreken over het aandeel van vrouwen of mannen heeft dit steeds betrekking op de werkende populatie.

5.6.2.1 Vrouwen

In 1995 was het grootste aandeel (15,5%) laaggeschoolde vrouwen met een betrekking tewerkgesteld als model, verkoopster of demonstratrice (isco 52). In 2001 behaalde klasse isco 51 het grootste aandeel tewerkgestelden met een lager opleidingsniveau: 16,4% van de laaggeschoolden met een job vond een betrekking behorende tot de groep 'Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie e.d.'(isco 51). In totaal vond ongeveer 30% van de laaggeschoolde (werkende) vrouwen een job

behorende tot de categorie van dienstverlenende en commerciële functies (isco 5). Ongeveer 20% vond een betrekking behorende tot de categorie van lagere beroepen (isco 9).

Binnen de categorie van middelmatig opgeleide werkende vrouwen werkte zowel in 1995 als in 2001 het grootste aandeel respectievelijk 30,9% en 28,9% als kantoorpersoneel (isco 41)

De situatie van de hoger opgeleide vrouwen is veranderd over de periode 1995-2001. In 1995 waren er binnen de groep van hooggeschoolde vrouwen slechts twee beroepsklassen met een aandeel van meer dan 10%, namelijk 'Specialisten op het gebied van de menswetenschappen en de geneeskunde' (isco 22) en 'Onderwijsgevenden'(isco 23). Klasse 23 stelde 44,9% van de hooggeschoolde vrouwen tewerk. In 2001 is het aandeel binnen klasse 23 gedaald tot 31,8%. In 2001 behoort ongeveer 60% van de werkende hooggeschoolde vrouwen tot de categorie van specialisten (isco 2). Ongeveer 20% behoort tot de groep van technici en lagere functies (isco 3).

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de meest relevante beroepen voor vrouwen. Het percentage geeft telkens weer hoeveel vrouwen met een bepaald opleidingsniveau een beroep uitoefenen in relatie tot de totale groep van vrouwen met dat opleidingsniveau.

Tabel 51: Belangrijkste beroepsklassen naar opleidingsniveau bij vrouwen

Laaggeschoolde vrouwen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Kantoorpersoneel (41)	10,2%	9,5%	9,6%
Huishoudelijke en verzorgende functies, Brandweer, politie e.d (51)	13,3%	13,3%	16,4%
Modellen, verkopers en demonstrateurs (52)	15,5%	15,5%	15,1%
Overige ambachten en verwante beroepen (74)	11,7%	11,7%	10,2%
Lagere commerciële en dienstverlenende Beroepen (91)	13,2%	13,8%	15,2%
Middelmatig geschoolde vrouwen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Onderwijsgevenden (23)	15,1%	13,1%	11,9%
Overige lagere functies (34)	12,4%	12,2%	15,0%
Kantoorpersoneel (41)	30,9%	28,9%	28,9%
Modellen, verkopers en demonstrateurs (52)	8,4%	8,8%	10,4%
Hooggeschoolde vrouwen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Specialisten op het gebied van menswetenschappen en geneeskunde(22)	12,4%	12,8%	11,8%
Onderwijsgevenden (23)	44,9%	38,7%	31,8%
Overige specialisten (24)	9,1%	10,2%	11,9%
Overige lagere functies (34)	7,2%	9,1%	10,8%

5.6.2.2 Mannen

De meest voorkomende beroepsklassen van laaggeschoolde mannen behoren tot de categorie van ambachtsberoepen en verwante beroepen (isco 7). In 1995 behaalde de beroepsklasse van metaalarbeiders, monteurs en verwante beroepen (isco72) het grootste aandeel met 13,3%. In 2001 scoorde de beroepsklasse van mijn- en groeuarbeiders en bouwvakarbeiders (isco 71) beter met een aandeel van 14,4%. In 2001 oefent meer dan 35% van de laaggeschoolde werkende mannen een job uit behorende tot klasse 7.

In 1995 werkte het grootste deel van middelmatig geschoolde mannen (18,0%) als kantoorpersoneel (isco 41). In 2001 behoort het grootste aandeel middelmatig geschoolde mannen tot de categorie van overige lagere functies (isco 34).

Ongeveer 60% van de hooggeschoolde mannen oefent een job uit behorende tot de categorie van specialisten (isco 2). Ongeveer 17% van de mannen behoort tot de groep 'Specialisten op het gebied van de menswetenschappen en de geneeskunde' (isco 22).

Tabel 52 geeft voor ieder opleidingsniveau de voornaamste beroepsklassen weer. Enkel beroepsklassen met een aandeel van meer dan 10% worden in de tabel vernoemd.

Tabel 52: Belangrijkste beroepsklassen naar opleidingsniveau bij mannen

Laaggeschoolde mannen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Mijn- en groeuarbeiders en bouwvakarbeiders (71)	13,0%	12,8%	14,4%
Metaalarbeiders, monteurs en verwante beroepen (72)	13,3%	13,9%	12,7%
Middelmatig geschoolde mannen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Lagere functies op het gebied van de natuurkunde en de ingenieurswetenschappen (31)	13,2%	11,5%	13,0%
Overige lagere functies (34)	15,2%	14,4%	16,2%
Kantoorpersoneel (41)	18,0%	13,9%	14,3%
Hooggeschoolde mannen			
Beroepenclassificatie	1995	1998	2001
Natuurkundigen, wiskundigen en ingenieurs (21)	10,3%	11,3%	13,5%
Specialisten op het gebied van menswetenschappen en geneeskunde (22)	17,1%	19,4%	17,2%
Onderwijsgevend (23)	16,3%	15,0%	12,3%
Overige specialisten (24)	15,1%	15,1%	16,7%
Overige lagere functies (34)	10,6%	9,4%	9,8%

5.6.3 FAMILIALE SITUATIE EN JOBEIGENSCHAPPEN

5.6.3.1 Gemiddelde werkuren

In deze paragraaf toetsen we de samenhang tussen de burgerlijke staat en het gemiddeld aantal werkuren. Vervolgens gaan we in op de relatie tussen het aantal kinderen en het aantal werkuren.

In tabel 53 wordt voor de verschillende vormen van burgerlijke staat weergegeven hoeveel uren er gemiddeld gewerkt wordt, opgesplitst naar geslacht.

Enkele vaststellingen voor de vrouwelijke populatie:

- Het gemiddeld aantal werkuren daalt voor iedere mogelijke vorm van burgerlijke staat.
- Alleenstaande vrouwen werken gemiddeld gezien het meest: in 2001 werkten zij gemiddeld 36,6 uren per week.
- Gehuwden werken het minst: in 2001 werkten zij gemiddeld 34,6 uren per week.

Enkele vaststellingen voor de mannelijke populatie:

- Gehuwde en gescheiden mannen werken het meest. Beide categorieën werkten gemiddeld 41,7 uren per week in 2001.
- Weduwnaars werkten het minst: zij werkten gemiddeld 40,5 uren per week in 2001.

Tabel 53: Gemiddeld aantal werkuren verdeeld volgens burgerlijke staat

Alleenstaand					
Vrouwen			Mannen		
1995	1998	2001	1995	1998	2001
37,0	37,0	36,6	40,7	41,0	40,6
Gehuwd					
Vrouwen			Mannen		
1995	1998	2001	1995	1998	2001
35,3	35,0	34,6	41,6	41,6	41,7
Weduwe					
Vrouwen			Mannen		
1995	1998	2001	1995	1998	2001
36,8	36,4	35,3	40,2	41,3	40,5
Gescheiden					
Vrouwen			Mannen		
1995	1998	2001	1995	1998	2001
36,2	36,0	35,6	41,1	41,6	41,7

Tabel 54 toont de verhouding tussen het gemiddeld aantal werkuren en het aantal kinderen. Vrouwen gaan gemiddeld minder werken naarmate het aantal kinderen toeneemt van één tot en met drie. Daarna is terug een stijging in de gemiddelde werkuren merkbaar. Bij mannen is geen patroon waarneembaar.

Tabel 54: Gemiddeld aantal werkuren verdeeld naar aantal kinderen

Vrouwen						
Jaartal	Aantal kinderen					Geen antwoord
	1	2	3	4	5+	
1995	35,1	33,5	33,0	34,2	33,1	36,2
1998	34,4	33,2	31,3	29,6	30,9	36,1
2001	33,8	32,7	31,5	31,7	38,9	35,8

Mannen						
Jaartal	Aantal kinderen					Geen antwoord
	1	2	3	4	5+	
1995	41,6	41,7	41,5	43,0	42,6	41,3
1998	41,5	41,7	42,1	41,9	41,4	41,5
2001	41,6	42,1	41,4	42,8	40,8	41,3

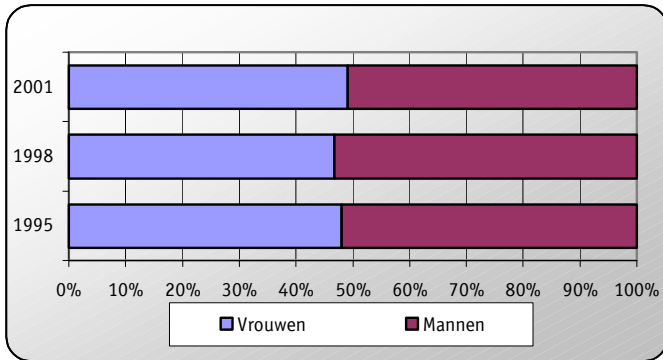
5.6.3.2 Permanency of the job

In 2001 was 69,5% van de vrouwen en 62,7% van de mannen permanent tewerkgesteld. Het aandeel van de tijdelijk tewerkgestelden ligt bij de vrouwelijke populatie hoger dan bij de mannelijke populatie: 9,0% van de vrouwen is tijdelijk tewerkgesteld, in vergelijking met 5,6% van de mannen. (Op de vraag naar permanente of tijdelijke tewerkstelling antwoordde 21,5% van de vrouwen en 37,7% van de mannen met 'Niet van toepassing'.)

Bij opdeling naar burgerlijke staat ligt zowel bij mannen als bij vrouwen het aandeel van tijdelijk tewerkgestelden het hoogst in de categorie van de alleenstaanden. 14,1% van de alleenstaande vrouwen en 9,8% van de alleenstaande mannen hebben een tijdelijke job. In de overige segmenten (gehuwden, weduw(e)n(aars) en gescheiden mensen) schommelt het aandeel tijdelijk tewerkgestelden bij vrouwen tussen de 6% en 7% en bij mannen tussen de 2% en 4%.

Wanneer we de grafiek van de sekseratio's van tijdelijk tewerkgestelden bekijken, merken we een evenwicht tussen beide geslachten: 49,1% van de tijdelijk tewerkgestelden is vrouw en 50,9% is man.

Grafiek 140: Sekseratio's tijdelijk tewerkgestelden, 2001

De Labour Force Survey polst eveneens naar de redenen waarom mensen tijdelijk tewerkgesteld zijn. Voor de groep mensen waarvoor tijdelijk werk van toepassing is, blijkt de voornaamste reden voor tijdelijke tewerkstelling het niet kunnen vinden van een vaste job te zijn. 44,2% van de tijdelijk tewerkgestelde vrouwen en 44,8% van de tijdelijk tewerkgestelde mannen konden geen vaste job vinden. Weduwen en weduwnaars ervoeren dit het sterkst. Alleenstaande mannen en vrouwen daarentegen hebben vaak een tijdelijk contract tijdens een opleidingsperiode (respectievelijk 49,1% en 41,5%). Het niet kunnen vinden van een vaste job komt bij alleenstaanden op de tweede plaats.

Wanneer we enkel vrouwen en mannen met kinderen beschouwen, is de belangrijkste reden van tijdelijke tewerkstelling eveneens het niet kunnen vinden van een permanente betrekking.

5.6.3.3 Full-time versus part-time

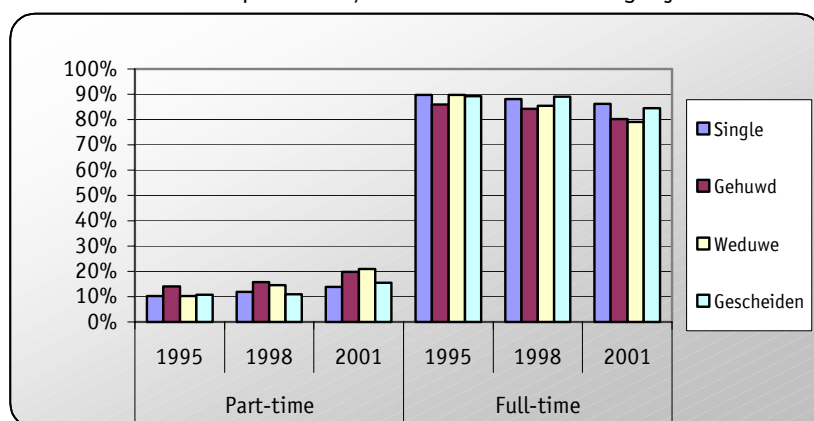
Het aandeel van full-time werkenden is zowel bij mannen als bij vrouwen gedaald over de periode 1995-2001. Deze daling komt het aandeel van part-time tewerkgestelden ten goede. Bij de vrouwen steeg het aandeel van part-time tewerkgestelden met ongeveer 40%. In 1995 oefende 12,7% van de werkende vrouwen een part-time job uit. In 2001 was dit 17,8%. Ook bij de mannen won part-time werk aan populariteit. In 1995 had 2,9% van de mannen een part-time job en in 2001 was dit 3,8%, een stijging van 31,0%.

Wanneer we de full-time / part-time tewerkstelling relateren aan de burgerlijke staat merken we dat de weduwen het meest geneigd zijn tot part-time werk: in 2001 oefende 20,9% van de weduwen een part-time job uit. Dit aandeel is het sterkst toegenomen over de periode 1995-2001 (meer dan verdubbeld). Alleenstaande vrouwen kiezen het minst voor part-time werk. In dit segment koos in 2001 13,9% voor deeltijdse tewerkstelling.

Bij de mannen schommelt het percentage van deeltijds werkenden afhankelijk van de vorm van burgerlijke staat tussen de 3,1% en 8,0%. Gehuwden werken het minst deeltijds: in 2001 werkte slechts 3,1% van de gehuwde mannen part-time. Weduwnaars zijn het meest geneigd tot een deeltijdse betrekking: in 2001 koos 8,0% van hen voor een part-time job.

Grafiek 141 geeft de situatie bij de vrouwelijke populatie grafisch weer.

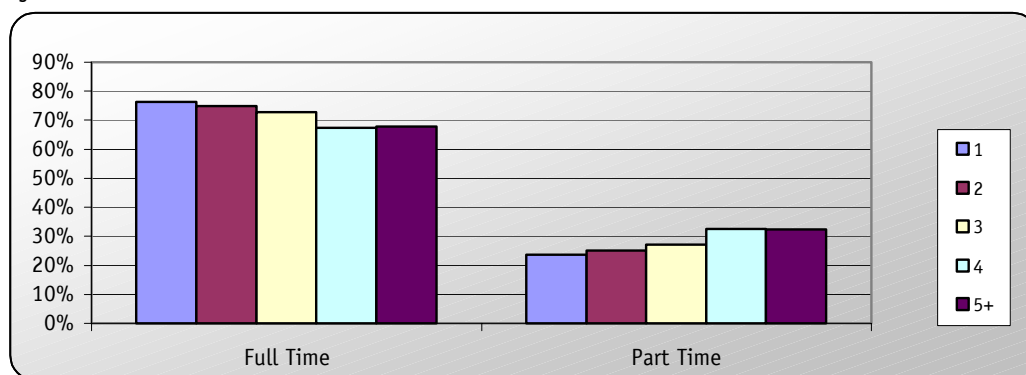
Grafiek 141: Evolutie part-time / full-time tewerkstelling bij vrouwen naar burgerlijke staat

Zowel bij mannen als bij vrouwen speelt het aantal kinderen een rol bij de keuze voor een voltijdse of deeltijdse betrekking. Bij mannelijke tewerkgestelden stijgt het percentage van deeltijdse werknemers bij een stijgend aantal kinderen. In de groep van mannen met één kind oefent 2,4% een deeltijdse betrekking uit. In de groep van mannen met vijf of meer kinderen bedraagt het aandeel van part-time tewerkgestelden 8,7%.

Het aandeel van deeltijds tewerkgestelde vrouwen stijgt bij een toenemend aantal kinderen. Vanaf vijf of meer kinderen is er echter een lichte daling merkbaar. Grafiek 142 geeft deze gegevens weer. Binnen de groep van vrouwen met één kind werkt 23,6% deeltijds. Het grootste aandeel van deeltijds tewerkgestelde vrouwen vinden we bij vrouwen met vier kinderen: 32,7% van hen werkt deeltijds.

Grafiek 142: Procentuele verhouding tussen full-time en part-time tewerkstelling bij vrouwen met kinderen naar aantal kinderen, 2001

De Labour Force Survey polst naar de reden waarom mensen kiezen voor een deeltijdse betrekking. De mogelijke antwoordcategorieën die Italianen kunnen aangeven als reden van hun deeltijdse tewerkstelling zijn:

- Onderwijs, opleiding of training
- Eigen ziekte of gebrek
- Het niet kunnen vinden van een voltijdse betrekking
- Het niet willen uitoefenen van een voltijdse betrekking
- Andere reden
- Geen reden opgegeven

De belangrijkste identificeerbare reden voor vrouwen om deeltijds te werken is het niet vinden van een voltijdse job. 30,4% van de totale groep deeltijds werkende vrouwen vermeldt dit als reden. Wanneer we de burgerlijke staat in rekening brengen, blijken het vooral de alleenstaande vrouwen en gescheiden vrouwen te zijn die deeltijds werken omdat ze geen voltijdse job konden vinden (respectievelijk 52,8% en 43,5%). Bij gehuwde vrouwen is dit anders: naast de 38,9% van de deeltijds werkende gehuwde vrouwen die de antwoordmogelijkheid 'Andere' aanduidde, wenst 32,0% geen voltijdse betrekking. Het zijn niet alleen de gehuwde vrouwen die opteren voor de categorie 'Andere'. In totaal geeft 31,6% van alle vrouwen dit als antwoord op de vraag waarom men een deeltijdse betrekking uitoefent.

De belangrijkste reden voor mannen om deeltijds te werken is eveneens het niet kunnen vinden van een voltijdse betrekking. 43,0% van de deeltijds werkende mannen vermeldt dit als reden. Vooral de alleenstaande mannen ervaren dit probleem: 47,1% van hen vond geen voltijdse betrekking. Bij weduwnaars en gescheiden mannen spelen anderen redenen een belangrijke rol. 44,5% van de deeltijds werkende weduwnaars wou geen voltijdse betrekking. Bij de gescheiden mannen wenste 30,6% geen full-time job en 31,0% koos voor de antwoordmogelijkheid 'Andere'.

Wanneer we de redenen bekijken voor mensen met kinderen komen ongeveer dezelfde bevindingen naar voor. Voor het merendeel van de deeltijds tewerkgestelde moeders bevatte de enquête niet de juiste antwoordmogelijkheid. De categorie 'Andere' was bijgevolg het meest populair.

Het merendeel van de mannen met een part-time betrekking vermeldt dat dit het gevolg is van het niet kunnen vinden van een full-time job. In 2001 gaf 46,7% van de deeltijds tewerkgestelde vaders met één kind als reden het niet kunnen vinden van een voltijdse job. Bij vaders met drie kinderen was 63,2% deeltijds aan het werk ten gevolge van het niet kunnen vinden van een voltijdse job.

Uit de gegevens blijkt geen duidelijk verband tussen het aantal kinderen en de redenen voor een deeltijdse betrekking. Ten gevolge van beperkingen van de basistabellen kunnen we geen onderscheid maken tussen mensen met en mensen zonder kinderen.

5.6.3.4 Atypisch werk

Werken in shiften

Gescheiden vrouwen werken het meest in shiften: 19,1% van hen geeft aan vaak of soms in shiften te werken. Gehuwde vrouwen treffen we het minst aan in deze vorm van atypische arbeid: 13,7% van hen geeft aan wel eens in shiften te werken.

Binnen de groep van werkende mannen behalen de gehuwden het hoogste percentage: 15,9% van hen werkt vaak of soms in shiften. Weduwnaars daarentegen zijn het minst geneigd tot deze vorm van atypische arbeid.

Tabel 55: Werken in Shiften: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak/Soms	15,3%	15,2%	13,7%	15,9%	15,7%	10,1%	19,1%	13,2%
Nooit	68,0%	58,3%	62,7%	50,3%	53,4%	43,4%	61,8%	50,3%
NVT	16,8%	26,5%	23,6%	33,8%	30,9%	46,5%	19,1%	36,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 56 geeft informatie over de relatie tussen het werken in shiften en het aantal kinderen. Uit de tabel kunnen we afleiden dat het aandeel van vrouwen dat vaak of soms in shiften werkt, daalt bij een

toenemend aantal kinderen. Bij mannen is dit niet het geval. Mannen met drie kinderen vertonen in vergelijking met andere kinderaantallen het grootste aandeel met betrekking tot shiftwerk.

Tabel 56: Werken in shiften: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Vaak/Soms	14,6	17,2	13,6	17,1	10,8	19,8	5,6	16,5	0,0	8,2
Nooit	65,8	53,5	64,4	50,4	65,9	50,2	49,4	43,9	70,6	60,8
NVT	19,6	29,3	22,0	32,5	23,3	30,1	45,0	39,7	29,4	31,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Avondwerk

Afhankelijk van de burgerlijke staat werkt tussen de 18,9% en 23,1% van de vrouwen wel eens gedurende de avond. Alleenstaande vrouwen verrichten deze vorm van arbeid het meest: 11,8% werkt meestal 's avonds en 11,3% werkt soms 's avonds. Gehuwde vrouwen neigen het minst naar avondwerk: 80,9% van hen verklaart nooit 's avonds te werken.

Afhankelijk van de burgerlijke stand werkt tussen de 24,9% en 31,8% van de mannen wel eens (meestal of soms) 's avonds. Het aandeel van gehuwde mannen met betrekking tot de uitoefening van avondwerk ligt het hoogst: 13,9% geeft aan meestal 's avonds te werken en 17,9% verklaart soms 's avonds actief te zijn.

Tabel 57: Avondwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	11,8%	14,0%	9,3%	13,9%	10,5%	9,1%	9,6%	11,7%
Soms	11,3%	14,5%	9,6%	17,9%	10,6%	15,8%	12,8%	15,9%
Nooit	76,9%	71,5%	80,9%	68,1%	78,6%	74,1%	77,4%	72,4%
Geen antw.	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,3%	0,9%	0,2%	0,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Het aandeel van vrouwen die 's avonds werken, daalt bij een toenemend aantal kinderen en dit bij één tot en met drie kinderen (aandeel bedraagt respectievelijk 18,1%, 17,5% en 13,4%). Vrouwen met vier kinderen zijn meer geneigd tot avondwerk: meer dan een kwart van hen werkt gedurende de avond.

Het aandeel van mannen die 's avonds werken, kent een stijgend verloop van 31,6% bij mannen met één kind tot 41,6% bij mannen met vijf of meer kinderen. Enkel het aandeel van mannen met vier

kinderen past niet in dit profiel: 29,8% van de werkende mannen met vier kinderen werkt meestal of soms gedurende de avond.

Tabel 58: Avondwerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	9,0	13,9	8,8	15,7	5,2	17,0	10,3	14,5	4,8	11,9
Soms	9,1	17,7	8,7	18,8	8,2	20,0	15,3	15,3	4,4	29,7
Nooit	81,9	68,3	82,4	65,4	86,6	62,6	74,4	70,2	90,8	58,4
Geen antw.	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Werken op zaterdag

Werken op zaterdag is zowel bij vrouwen als bij mannen de meest populaire vorm van atypische arbeid. Afhankelijk van de burgerlijke staat werkt tussen de 48,5% en 55% van de vrouwen wel eens (meestal of soms) op zaterdag.

Binnen de groep van werkende mannen is tussen de 52,9% en 61,7%, afhankelijk van de burgerlijke staat, actief op zaterdag. Gehuwde mannen zijn het meest geneigd tot zaterdagwerk: 38,0% van hen werkt meestal en 22,7% van hen werkt soms op zaterdag.

Tabel 59: Zaterdagwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	33,7%	30,9%	36,3%	38,0%	41,8%	36,2%	36,5%	36,8%
Soms	14,8%	22,2%	13,7%	22,7%	13,2%	16,7%	16,8%	22,7%
Nooit	51,3%	46,8%	49,8%	39,1%	44,3%	45,4%	46,5%	40,6%
Geen antw.	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,7%	1,7%	0,3%	0,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Net als bij avondwerk daalt het aandeel van vrouwen actief op zaterdag bij een toenemend aantal kinderen, tot en met een aantal van drie kinderen (aandeel bedraagt respectievelijk 47,0%, 46,6% en 42,4%). De helft van de vrouwen met vier kinderen geeft aan meestal of soms op zaterdag te werken.

Het aandeel van mannen dat actief is op zaterdag stijgt bij een toenemend aantal kinderen tot en met een aantal van vier kinderen. 60,2% van de mannen met één kind en 65,5% van de mannen met vier

kinderen werken wel eens op zaterdag. Bij mannen met vijf of meer kinderen daalt het aandeel tot 61,4%.

Tabel 60: Zaterdagwerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	33,1	36,5	34,8	40,2	34,7	42,7	39,8	43,7	29,4	33,8
Soms	13,9	23,7	11,8	22,4	7,7	21,9	10,2	21,8	0,0	27,6
Nooit	52,9	39,7	53,2	37,4	57,6	35,0	50,0	34,5	70,6	38,6
Geen antw.	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	100,0	100,00	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Werken op zondag

Gehuwde vrouwen werken het minst op zondag: 16,7% werkt wel eens (meestal of soms) op zondag. Gescheiden vrouwen daarentegen zijn het meest actief: 20,2% werkt wel eens op zondag.

Bij de mannen schommelt het percentage van degene die werken op zondag tussen de 19,1% en 23,3%. Gehuwde mannen vertegenwoordigen het grootste aandeel van werkenden op zondag en weduwnaars vertegenwoordigen het kleinste aandeel.

Tabel 61: Zondagswerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	7,6%	8,8%	7,1%	8,3%	9,0%	6,4%	7,5%	9,0%
Soms	11,0%	12,5%	9,6%	14,9%	10,1%	12,7%	12,7%	14,1%
Nooit	81,2%	78,7%	83,1%	76,7%	80,4%	80,1%	79,4%	76,9%
Geen antw.	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,5%	0,7%	0,4%	0,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Het aandeel van vrouwen actief op zondag kent een dalend verloop in relatie tot het aantal kinderen. Vrouwen met één kind vertegenwoordigen een aandeel van 16,0% dat werkzaam is op zondag. Bij vrouwen met vijf of meer kinderen is dit nog slechts 4,4%.

Mannen kennen een tegenovergestelde evolutie dan vrouwen. Naarmate het aantal kinderen stijgt, stijgt eveneens het aandeel van mannen actief op zondag. Binnen de categorie van mannen met één kind is werkt 22,3% wel eens op zondag. Bij mannen met vijf of meer kinderen is dit 29,0%.

Tabel 62: Zondagswerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	6,3	7,8	6,2	9,1	6,6	10,9	3,5	12,2	4,4	12,4
Soms	9,7	14,5	8,3	16,2	7,1	16,7	10,5	16,9	0,0	16,6
Nooit	83,9	77,7	85,3	74,7	86,3	72,0	86,1	70,9	95,6	71,0
Geen antw.	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Nachtwerk

Nachtwerk is de minst voorkomende vorm van atypisch werk. Binnen de groep van vrouwen werkt tussen de 6,6% en 9,2% wel eens tijdens de nacht. Het aandeel van gehuwde vrouwen die 's nachts werken, ligt het laagst: 6,6%. Gescheiden vrouwen vertegenwoordigen het grootste aandeel met 9,2%.

Bij mannen liggen de percentages iets hoger. Alleenstaande mannen zijn het meest actief gedurende de nacht: zij vertegenwoordigen een aandeel van 14,5%. Weduwnaars werken het minst 's nachts: 8,9% van hen werkt meestal of soms tijdens de nacht.

Tabel 63: Nachtwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2001

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	3,9%	5,9%	3,2%	6,3%	2,8%	3,4%	4,2%	6,5%
Soms	4,6%	7,6%	3,4%	8,5%	5,7%	5,5%	5,0%	7,6%
Nooit	91,4%	86,4%	93,2%	85,2%	90,5%	89,8%	90,7%	86,0%
Geen antw.	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	1,0%	1,3%	0,1%	0,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 64 geeft de relatie weer tussen het al dan niet uitoefenen van nachtwerk en het aantal kinderen.

Tabel 64: Nachtwerkwerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 2001 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	3,3	6,9	3,1	7,0	2,5	6,9	0,9	4,6	20,2	6,8
Soms	3,6	8,5	3,2	9,4	1,7	12,4	2,2	6,9	0,0	8,2
Nooit	93,0	84,5	93,5	83,6	95,8	80,6	96,9	88,5	79,8	85,0
Geen antw.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

5.7 SAMENVATTING WERKLOOSHEIDSTATISTIEKEN

a. Algemeen

In **2001** behoorde 4.7% van de vrouwen (vanaf 15 jaar) tot de categorie van de werklozen. Binnen de mannelijke populatie maakt 4,5% van de populatie op beroepsactieve leeftijd deel uit van de groep van werklozen.

b. Opleidingsniveau

Onder de werkloze mannen en vrouwen vindt men vooral laag geschoolden.

Onderstaande tabel geeft zowel voor de vrouwelijke als voor de mannelijke populatie de verdeling naar opleidingsniveau. Het aandeel middelmatig en hooggeschoolde werkloze vrouwen is groter dan het aandeel middelmatig en hooggeschoolde mannen.

Opleidingsniveau	Werkloze vrouwen (15-64)	Werkloze mannen (15-64)
Laaggeschoold	45,9%	59,9%
Middelmatig geschoold	42,2%	34,6%
Hooggeschoold	8,3%	5,5%
Totaal	100,0%	100,0%

Absoluut gezien zijn er minder werkloze laaggeschoolde vrouwen dan mannen (48,2% ↔ 51,8%).

Absoluut gezien zijn er meer werkloze middelmatig geschoolde vrouwen dan mannen (57,8% ↔ 42,2%).

Absoluut gezien zijn er meer werkloze hooggeschoolde vrouwen dan mannen (63,0% ↔ 37,0%).

c. Werkloosheidsgraad en opleidingsniveau (bevolking >14 jaar)

De werkloosheidsgraad ligt bij vrouwen in elke categorie hoger dan bij mannen. Het grootste verschil tussen vrouwen en mannen situeert zich in de categorie van hooggeschoolden. In 2001 kende het segment van hooggeschoolde vrouwen een werkloosheidsgraad van 7,5%. In het segment van hooggeschoolde mannen bedroeg de werkloosheidsgraad 3.8%.

De werkloosheidsgraad ligt zowel voor vrouwen als mannen het hoogst in het segment van de laaggeschoolden (in 2001: werkloosheidsgraad van 16,2% bij vrouwen en 8,4% bij mannen).

De werkloosheidsgraad kende bij mannen en vrouwen een daling van ongeveer 19% over de periode 1995-2001. De werkloosheidsgraad van hooggeschoolde vrouwen daalde met bijna een derde.

d. Leeftijdscategorieën en werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad in de leeftijdscategorie 15 tot 64 jarigen bedroeg in 2001 13,1% bij vrouwen en 7,5% bij mannen.

De werkloosheidsgraad ligt het hoogst binnen de jongste leeftijdscategorieën, zowel voor vrouwen als voor mannen.

e. Familiale situatie en werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad is bij vrouwen en mannen het hoogst in het segment van alleenstaanden. In 2001 bedroeg de werkloosheidsgraad in dit segment 20,6% voor de vrouwelijke populatie en 14,9% voor de mannelijke populatie (15-64 jarigen).

Wanneer we de werkloosheidsgraad bekijken in functie van het aantal kinderen, merken we zowel bij vrouwen als bij mannen een stijgend verloop. De werkloosheidsgraad stijgt bij vrouwen sterker dan bij mannen bij een toenemend aantal kinderen.

f. Sector laatste tewerkstelling

De belangrijkste sectoren waarin de werkloze vrouwen tewerkgesteld waren, zijn:

- Sector D (Industrie)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen)
- Sector A (Lanbouw, jacht en bosbouw)

Bij de mannen zijn dit de sectoren:

- Sector F (Bouwnijverheid)
- Sector D (Industrie)
- Sector A (Lanbouw, jacht en bosbouw)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen)

g. Laatst uitgeoefend beroep

In 2001 had 5,4% van de werkloze vrouwen voordien een beroep behorende tot de categorie 'Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie e.d. 7,8% van de mannelijke werklozen was voorheen tewerkgesteld als mijn-, groeve-, of bouwvakarbeider.

h. Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking

De voornaamste redenen, zowel bij mannen en vrouwen, voor het verlaten van de laatste betrekking is het aflopen van een contract van bepaalde duur.

5.8 SAMENVATTING WERKGELEGENHEIDSTATISTIEKEN

a. Algemeen

De werkgelegenheid bij de Italiaanse bevolking op beroepsactieve leeftijd (vanaf 15 jaar) bedroeg in **2001** 31,5% bij de vrouwelijke populatie en 56,9% bij de mannelijke populatie. In de leeftijdscategorie van 15 tot 64 jarigen oefent 40,9% van de vrouwen en 68,1% van de mannen een betrekking uit.

b. Opleidingsniveau

Onderstaande tabel geeft zowel voor de vrouwelijke populatie als voor de mannelijke populatie de verdeling naar opleidingsniveau. Het aandeel middelmatig en hooggeschoolde tewerkgestelde vrouwen is groter dan het aandeel middelmatig en hooggeschoolde mannen.

Opleidingsniveau	Tewerkgestelde vrouwen (15-64)	Tewerkgestelde mannen (15-64)
Laaggeschoold	38,1%	51,7%
Middelmatig geschoold	46,5%	37,3%
Hooggeschoold	15,4%	11,0%
Totaal	100,0%	100,0%

In absolute aantallen zijn er in 2001 in elke categorie van opleidingsniveau minder tewerkgestelde vrouwen dan mannen. Naarmate het opleidingsniveau stijgt, stijgt het absolute aantal van vrouwen:

- 30,8% van de laaggeschoolden met een betrekking (15-64 jarigen) zijn vrouwen. 69,2% is van het mannelijke geslacht.
- Van de middelmatig geschoolden met een betrekking tussen 15 en 64 jaar is 43,0% vrouw en 57,0% is man.
- Van de hooggeschoolden met een betrekking tussen 15 en 64 jaar is 45,8% vrouw en 54,2% man.

c. Werkgelegenheidsgraad en opleidingsniveau (bevolking >14 jaar)

De werkgelegenheidsgraad ligt bij vrouwen in elke categorie lager dan bij mannen. Het grootste verschil tussen vrouwen en mannen situeert zich in de categorie van de laaggeschoolden (in 2001: werkgelegenheidsgraad van 18,6% bij de vrouwen en 47,4% bij de mannen).

De werkgelegenheidsgraad van hooggeschoolde vrouwen bedroeg 69,9% in 2001. Bij de mannen was dit 79,8%.

d. Leeftijdscategorieën en werkgelegenheidsgraad

De totale werkgelegenheidsgraad is het hoogst bij de populatie van 40 tot 44 jarigen. Zowel bij mannen als bij vrouwen bereikt de werkgelegenheidsgraad zijn hoogtepunt in deze leeftijdscategorie. De werkgelegenheidsgraad van mannen tussen 40 en 44 jaar bedraagt 92,3%. Bij de vrouwen is dit 57,2% in dezelfde leeftijdscategorie.

De grootste verandering in verband met de werkgelegenheidsgraad deed zich voor bij vrouwen tussen 55 en 59 jaar: over de periode 1995-2001 steeg de werkgelegenheidsgraad in deze categorie met ongeveer 23% (18,8% in 1995 en 23,1% in 2001).

e. Familiale situatie en werkgelegenheidsgraad

Gescheiden vrouwen zijn het meest actief. Weduwen daarentegen zijn het minst actief.

Bij de mannen is de werkgelegenheidsgraad het hoogst in het segment van 'Gehuwden'. Weduwnaars zijn het minst geneigd tot werken.

Bij vrouwen daalt de werkgelegenheidsgraad bij een stijgend aantal kinderen. Bij mannen stijgt de werkgelegenheidsgraad bij een stijgend aantal kinderen (tot en met vier kinderen).

f. Opleidingsniveau en sector van tewerkstelling

Bij de vrouwelijke tewerkgestelden is er zowel voor laaggeschoolden als voor hooggeschoolden een bepaalde sector van tewerkstelling die in het oog springt.

- Sector D (Industrie) stelde in 2001 28,0% van de laaggeschoolde vrouwen tewerk.
- Sector M (Onderwijs) stelde in 2001 35,5% van de hooggeschoolde vrouwen tewerk.

De belangrijkste sector van tewerkstelling voor laag- en middelmatig geschoolde mannen is sector D (Industrie). Deze sector stelde in 2001 respectievelijk 28,3% en 25,2% van de werkende laag- en middelmatig geschoolde mannen tewerk.

In het segment van hooggeschoolde mannen en middelmatig geschoolde vrouwen is geen in het oog springende sector van tewerkstelling waarneembaar.

g. Opleidingsniveau en beroep

De meest voorkomende beroepsklasse voor laaggeschoolde vrouwen is deze van 'Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie e.d. Middelmatig opgeleide vrouwen werken meestal als kantoorpersoneel en hooggeschoolde vrouwen hebben vaak een onderwijzende job.

14,4% van de laaggeschoolde mannen werkt als mijn-, groeve- of bouwvakarbeider. De belangrijkste beroepsklasse bij middelmatig opgeleide mannen is deze van 'Overige lager functies'. Het meest voorkomende beroep van hooggeschoolde mannen is een beroep behorende tot de categorie 'Specialisten op het gebied van menswetenschappen en geneeskunde'.

h. Familiale situatie en gemiddelde werkuren

Bij vrouwen zijn de alleenstaande vrouwen het meest actief. Zij werken gemiddeld 36,6 uren per week. Bij mannen zijn het de gehuwde en gescheiden mannen die het meest aantal uren werken. Zij werken gemiddeld 41,7 uren per week.

i. Familiale situatie en jobpermanentie

Ongeveer 9% van de vrouwen en 5,6% van de mannen zijn tijdelijk tewerkgesteld. De verhouding tussen mannen en vrouwen bij tijdelijke tewerkstelling was in 2001 bijna evenredig. 49,1% van de tijdelijke tewerkgestelden was vrouw.

De voornaamste reden voor het beoefenen van een tijdelijke betrekking is, zowel voor mannen als vrouwen, het niet kunnen vinden van een vaste job. 44,2% van de vrouwen haalt dit aan als oorzaak van tijdelijke tewerkstelling. Bij de mannen vermeldt 44,8% dit als reden.

j. Familiale situatie en full-time/part-time

In 2001 oefent respectievelijk 17,8% en 3,8% van de tewerkgestelde vrouwen en mannen een deeltijdse betrekking uit. Weduwen en weduwnaars kiezen het meest voor een part-time job.

Het aantal kinderen heeft zowel bij mannen als bij vrouwen invloed op het aandeel part-time tewerkgestelden.

k. Familiale situatie en atypisch werk

De invloed van de burgerlijke staat op de uitoefening van atypische arbeid verschilt sterk tussen vrouwen en mannen. Zo zijn gehuwde mannen het meest geneigd tot de uitvoering van alle vormen van atypische arbeid, uitgezonderd nachtwerk. Gehuwde vrouwen daarentegen vertegenwoordigen in het

segment van de vrouwen voor iedere vorm van atypische arbeid, uitgezonderd zaterdagwerk, het kleinste aandeel wat betreft uitvoerders ervan.

Zaterdagwerk is de meest voorkomende vorm van atypische arbeid.

Nachtwerk is de minst voorkomende vorm van atypische arbeid.

HOOFDSTUK 6: NEDERLAND

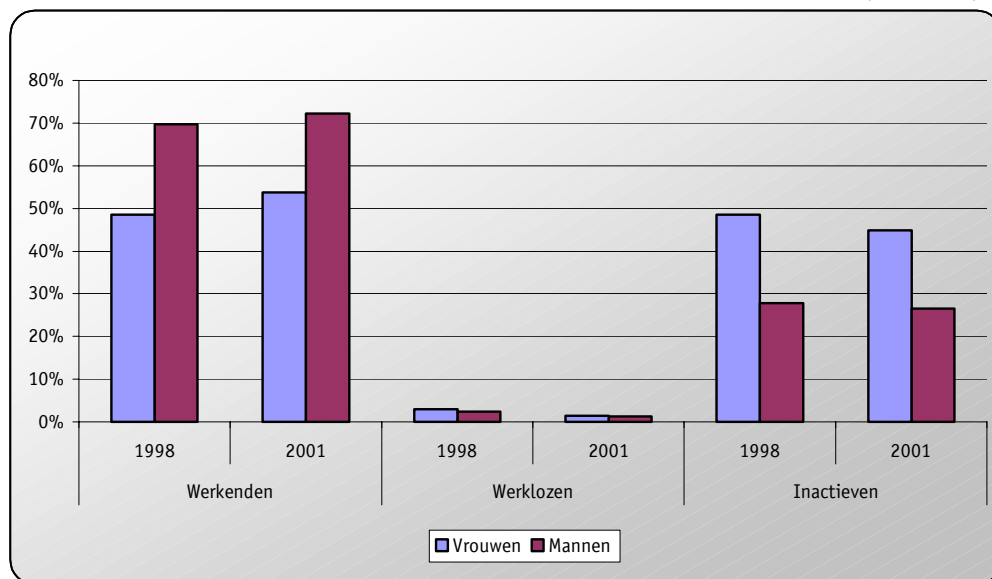
6.1 INLEIDING

Grafiek 143 toont de verschillen qua samenstelling tussen de Nederlandse mannelijke en vrouwelijke bevolking op beroepsactieve leeftijd. Het aandeel van de werkenden kende in 2001 zowel bij mannen als bij vrouwen een stijging ten opzichte van 1998. In 1998 oefende 69,8% van de mannelijke bevolking op beroepsactieve leeftijd een betrekking uit. In 2001 steeg dit aandeel tot 72,2%. Het aandeel van de vrouwelijke actieven steeg met 10,8% en bedroeg in 2001 53,7%.

Het aandeel van werklozen daalde sterk, zowel bij mannen als bij vrouwen. In 1998 gaf 2,4% van de mannen en 3,0% van de vrouwen aan werkloos te zijn. In 2001 bedroeg dit aandeel respectievelijk 1,3% en 1,4%.

Ook het aandeel van mannelijke en vrouwelijke inactieven kende een daling. In 2001 behoorde 26,5% van de mannen en 44,9% van de vrouwen tot deze categorie. Het verschil tussen mannen en vrouwen is in de categorie van de inactieven het grootst.

Grafiek 143: Verdeling van Nederlandse bevolking op beroepsactieve leeftijd (> 14 jaar)

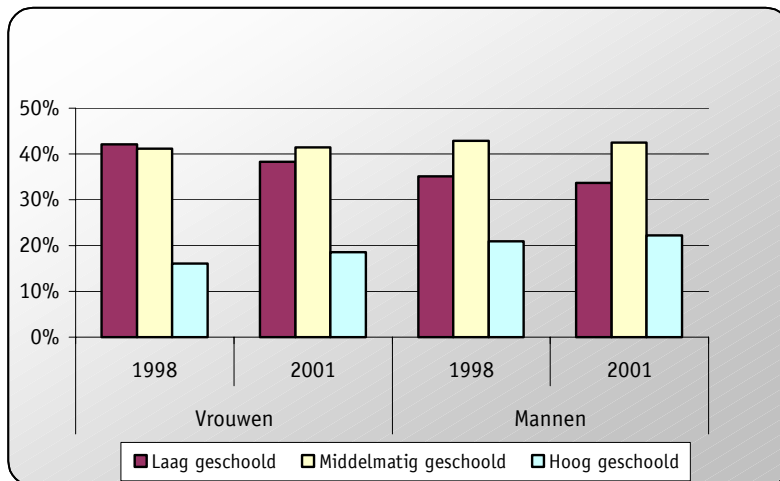
6.2 OPLEIDINGSNIVEAU

6.2.1 ALGEMEEN

In 1998 was het merendeel van de vrouwelijke populatie tussen 15 en 64 jaar laaggeschoold (42,2%). Het aandeel van de laag- en middelmatig geschoolde vrouwen verschilde niet veel van mekaar: in 1998 had 41,1% van de vrouwen een opleiding van middelmatig niveau achter de rug. In 2001 vertegenwoordigen de middelmatig geschoolde vrouwen het grootste aandeel. 41,5% van de vrouwen in 2001 is middelmatig geschoold, 38,3% is laaggeschoold en 18,5% heeft een hogere opleiding achter de rug.

Bij de mannelijke populatie van 15 tot 64 jarigen is het aandeel van middelmatig geschoolden het hoogst. In 2001 had 42,5% van de mannen een opleiding van middelmatig niveau achter de rug (42,9% in 1998). Het aandeel laaggeschoolde mannen nam lichtjes af en het aandeel van hooggeschoolden kende een lichte stijging (respectievelijk 33,7% en 22,2% in 2001). Grafiek 144 vat deze gegevens samen.

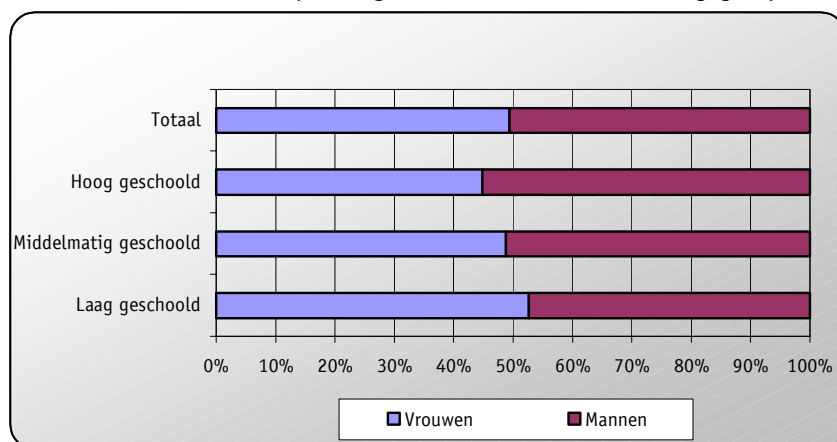
Grafiek 144: Opleidingsniveau in de leeftijdsklasse 15-64 jarigen

In totaal zijn in Nederland minder vrouwen dan mannen met een leeftijd tussen 15 en 64 jaar: 49,4% van de bevolking (15-64) is vrouw en 50,6% is man.

Naarmate het opleidingsniveau stijgt, neemt het aandeel van vrouwen af: 52,6% van de laaggeschoolde bevolking tussen 15 en 64 jaar is vrouw, 48,7% van de middelmatig geschoolde bevolking is vrouw en 44,8% van de hooggeschoolde bevolking is vrouw.

Grafiek 145: Sekseratio's opleidingsniveau van totale bevolkingsgroep 15-64 jarigen, 2001

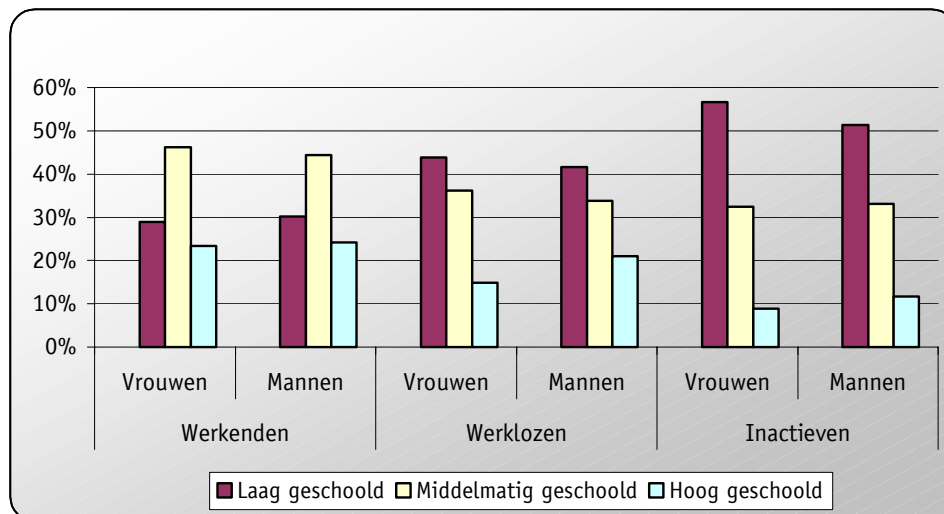
6.2.2 WERKENDEN, WERKLOZEN EN INACTIEVEN

Wanneer we de bevolking tussen 15 en 64 jaar uitsplitsen over de categorieën 'Werkenden', 'Werklozen' en 'Inactieven', kunnen we het volgende vaststellen:

Zowel bij werkende mannen als bij werkende vrouwen vertegenwoordigt het aandeel van de middelmatig geschoolden de grootste categorie. In 2001 was 46,2% van de actieve vrouwen en 44,4% van de actieve mannen middelmatig geschoold. 23,5% van de vrouwen en 24,2% van de mannen hadden een opleiding van hoger niveau achter de rug.

Binnen de groep van werklozen alsook binnen de groep van inactieven zijn de laaggeschoolden het sterkst vertegenwoordigd. 41,8% van de werkloze vrouwen en 41,6% van de werkloze mannen was in 2001 laaggeschoold. In de categorie van inactieven was 56,6% van de vrouwen en 51,4% van de mannen laaggeschoold. Het aandeel van mannen met een hogere opleiding ligt in de groep van inactieven hoger dan het aandeel van hooggeschoolde vrouwen (respectievelijk 11,8% en 8,9%).

Grafiek 146: Opleidingsniveau van bevolkingsgroep 15-64 jarigen 2001

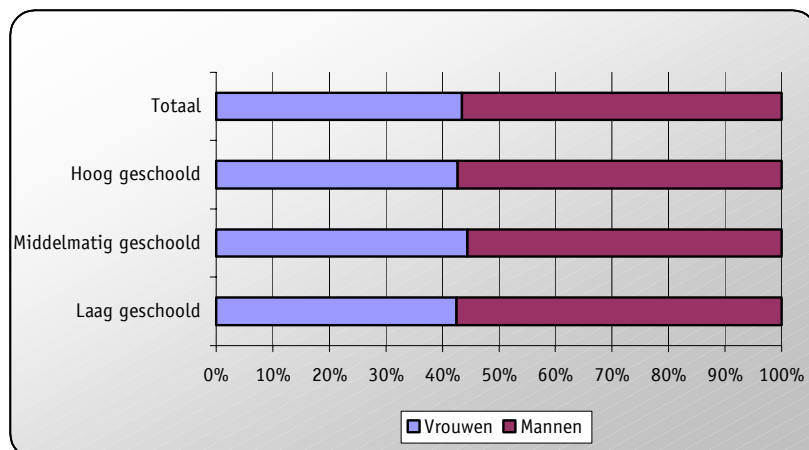

In dit hoofdstuk vermelden we geen afzonderlijke bespreking van de evolutie van het opleidingsniveau aangezien er maar twee jaartallen voor handen zijn.

6.2.3 SEKSERATIO'S

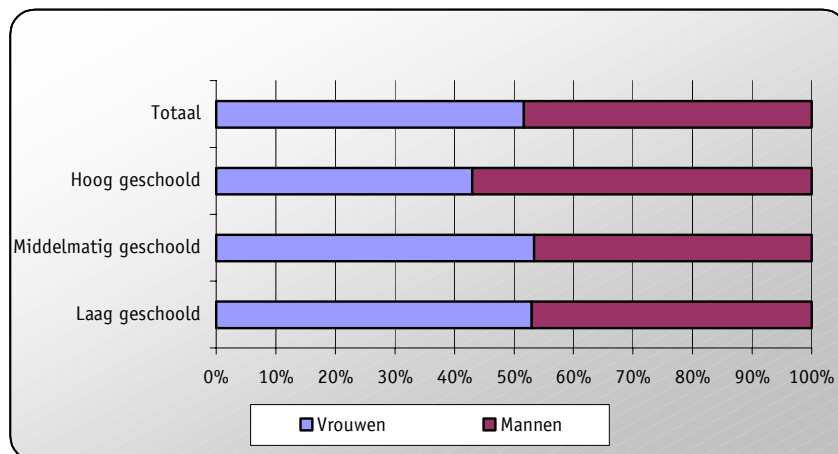
Het grootste deel van de werkende bevolking tussen 15 en 64 jaar zijn mannen. Om precies te zijn: 56,5% van de werkenden is man en 43,5% is vrouw. Het aandeel van werkende vrouwen ten opzicht van werkende mannen is het grootst in het segment van de middelmatig geschoolden: 44,4%.

Grafiek 147: Sekseratio's opleidingsniveau binnen de groep van werkenden (15-64j), 2001

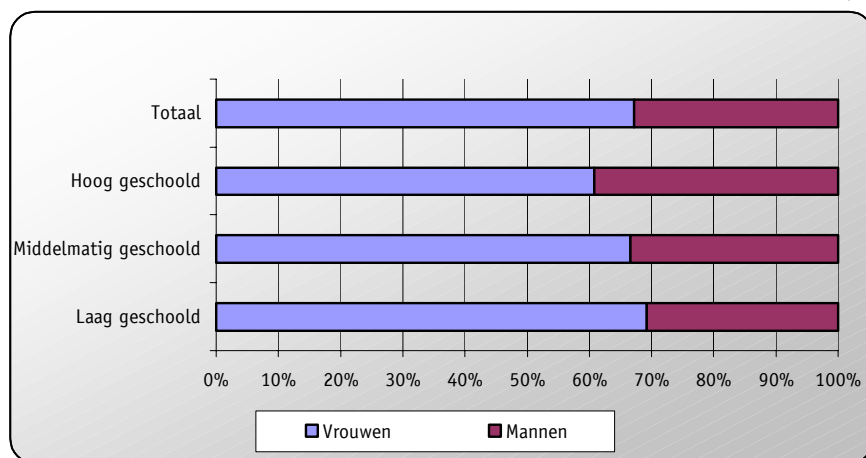
51,6% van de werklozen tussen 15 en 64 jaar is vrouw. Enkel in het segment van de werklozen met een hoger opleidingsniveau is het aantal mannen groter dan het aantal vrouwen: 57% van de hooggeschoolde werklozen is man.

Grafiek 148: Sekseratio's opleidingsniveau binnen de groep van werklozen (15-64j), 2001

Binnen de groep van inactieven zijn de vrouwen overduidelijk in de meerderheid. In totaal, dus onafhankelijk van het opleidingsniveau, is 67,2% van de inactieven vrouw. Naarmate het opleidingsniveau stijgt, daalt het aandeel van vrouwen: 69,3% van de laaggeschoolde en 60,8% van de hooggeschoolde inactieven.

Grafiek 149: Sekseratio's opleidingsniveau binnen de groep van inactieven (15-64j), 2001

6.2.4 WERKGELEGENHEIDSGRAAD

De werkgelegenheidsgraad geeft de verhouding weer tussen het aantal werkenden en de totale populatie op beroepsactieve leeftijd (vanaf 15 jaar). Tabel 26 geeft informatie over de werkgelegenheidsgraad, opgesplitst naar geslacht en opleidingsniveau. De berekeningen zijn van toepassing op de gehele populatie ouder dan 14 jaar.

Tabel 66: Werkgelegenheidsgraad naar opleidingsniveau en geslacht (> 14 jaar)

1998		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	30,8%	58,7%
Middelmatig geschoold	61,8%	74,5%
Hoog geschoold	74,4%	81,6%
Totaal	48,5%	69,8%

2001		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	35,0%	60,7%
Middelmatig geschoold	66,1%	78,0%
Hoog geschoold	76,1%	81,2%
Totaal	53,7%	72,2%

Enkele opvallende vaststellingen in verband met de werkgelegenheidsgraad:

- De totale werkgelegenheidsgraad ligt in 2001 hoger dan in 1998. Bij de mannen steeg de werkgelegenheidsgraad met 3,5%. In 2001 was in totaal 72,2% van de mannen (vanaf 15 jaar) actief op de arbeidsmarkt.
- Bij de vrouwen steeg de werkgelegenheidsgraad met 10,8%. In 2001 nam 53,7% van de vrouwen (vanaf 15 jaar) actief deel aan de arbeidsmarkt.
- Naarmate het opleidingsniveau stijgt, neemt de werkgelegenheidsgraad toe.
- Laaggeschoolde mannen en vrouwen kennen de laagste werkgelegenheidsgraad. In 2001 nam 35,0% van de laaggeschoolde vrouwen en 60,7% van de laaggeschoolde mannen actief deel aan de arbeidsmarkt. In deze categorie is het verschil tussen de werkgelegenheidsgraad van mannen en vrouwen het grootst.

6.2.5 WERKLOOSHEIDSGRAAD

De werkloosheidsgraad geeft weer hoeveel werklozen er zijn op het totale aantal werkenden en werklozen samen (totale beroepsbevolking ouder dan 14 jaar). Tabel 67 geeft hierover informatie. De werkloosheidsgraad wordt in deze tabel opgesplitst naar opleidingsniveau en geslacht.

Tabel 67: Werkloosheidsgraad naar opleidingsniveau en geslacht
(> 14 jaar)

1998		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	9,6%	5,9%
Middelmatig geschoold	4,6%	2,5%
Hoog geschoold	2,9%	1,6%
Totaal	5,8%	3,4%

2001		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	3,8%	2,5%
Middelmatig geschoold	2,0%	1,4%
Hoog geschoold	1,6%	1,6%
Totaal	2,5%	1,8%

Enkele vaststellingen:

- Over de periode 1995-2001 is de werkloosheidsgraad bij vrouwen gedaald van 5,8% naar 2,5%. Ook bij de mannen daalde de werkloosheidsgraad gevoelig: van 3,4% in 1995 naar 1,8% in 2001.
- Hooggeschoolde vrouwen en mannen kennen de laagste werkloosheidsgraad: 1,6% in 2001.

6.3 LEEFTIJDSCATEGORIEËN

In tegenstelling tot de berekeningen van de werkgelegenheidsgraad en de werkloosheidsgraad in de vorige paragraaf, zijn de berekeningen in deze paragraaf gebaseerd op de leeftijdscategorie van 15 tot 64 jarigen.

6.3.1 WERKGELEGENHEIDSGRAAD

De werkgelegenheidsgraad in het vrouwelijke segment steeg van 53,2% in 1995 naar 65,3% in 2001. Ook de werkgelegenheidsgraad van de mannen kende een stijging: van 75,0% in 1995 naar 82,7% in 2001. De belangrijkste stijgingen deden zich zowel bij mannen als bij vrouwen voor in de leeftijdscategorieën 15-19 jaar, 55-59 jaar en 59-64 jaar. In de categorie van 15-19 jaar nam de werkgelegenheidsgraad van vrouwen toe met 73,2%. De mannen kenden in deze categorie een stijging van 55,8%.

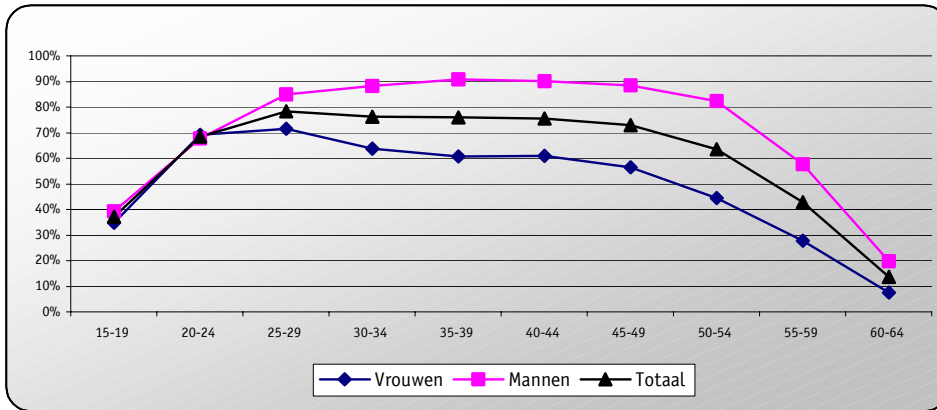
De hoogste werkgelegenheidsgraad bij vrouwen situeert zich in de categorie van 25-29 jarigen. Hier halen de vrouwen een werkgelegenheidsgraad van 82,8%. Dat betekent dat 82,8% van alle vrouwen tussen 25 en 29 jaar actief op de arbeidsmarkt aanwezig is. Na deze leeftijdscategorie kent de curve van de werkgelegenheidsgraad een dalend verloop.

De hoogste werkgelegenheidsgraad bij mannen situeert zich in de categorie van 30 tot 34 jarigen. In deze categorie is er een werkgelegenheidsgraad van 94,9%. Na deze leeftijdscategorie kent de curve van de werkgelegenheidsgraad een dalend verloop.

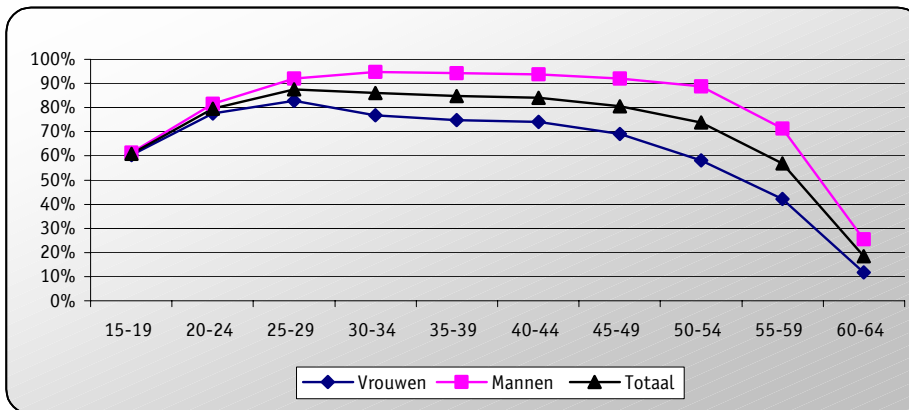
In de leeftijdscategorieën van 15-19 jaar en 20-24 jaar zijn de werkgelegenheidsgraden van mannen en vrouwen nagenoeg van hetzelfde niveau. Het is pas vanaf de categorie 25-29 jarigen dat er een verschil ontstaat tussen beide geslachten.

Grafiek 150 geeft de werkgelegenheidscurve weer voor de verschillende leeftijdscategorieën in 1995. Grafiek 151 bevat dezelfde informatie voor het jaar 2001.

Grafiek 150: Werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen), 1995

Grafiek 151: Werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen), 2001

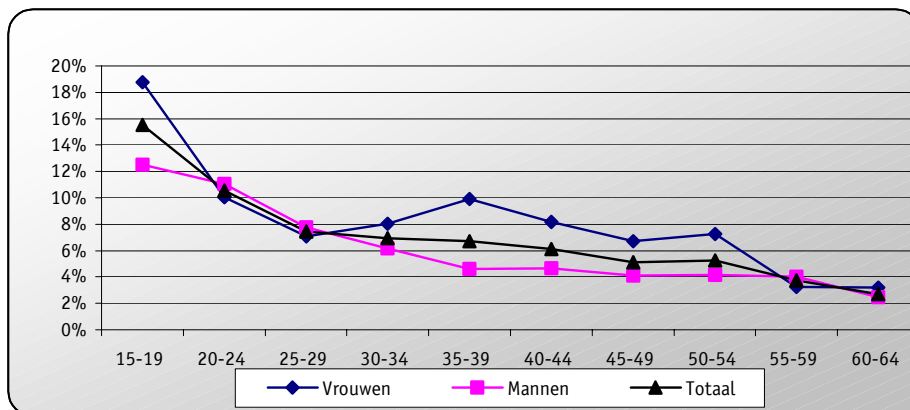

6.3.2 WERKLOOSHEIDSGRAAD

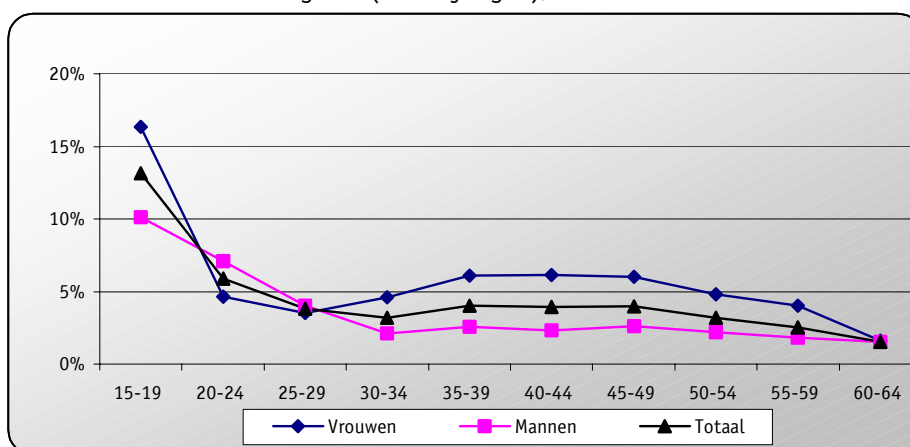
In 2001 bedroeg de werkloosheidsgraad van mannen en vrouwen tussen 15 en 64 jaar respectievelijk 1,8% en 2,5%. Dit is zowel bij mannen als bij vrouwen een daling van meer dan 70% ten opzichte van 1995. In 1995 was er een werkloosheidsgraad van 6,2% bij mannen en 8,7% bij vrouwen.

Grafiek 154 geeft de curve van de werkloosheidsgraad voor 2001 weer. In tegenstelling tot de curven van 1995 en 1998 kennen de mannelijke en vrouwelijke werkloosheidscurven in 2001 aanvankelijk een vergelijkbaar verloop. In de leeftijdscategorieën van 15 tot 39 jarigen ligt de werkloosheidsgraad van vrouwen weliswaar iets hoger dan deze van mannen, maar de verschillen zijn miniem. In de categorie 40-44 jarigen is er bij vrouwen een plotse stijging van de werkloosheidsgraad waarneembaar. Na deze stijging kent de vrouwelijke werkgelegenheidsgraad terug een dalend verloop om uiteindelijk zelfs beneden deze van de mannen terecht te komen: in de leeftijdscategorie 55-64 jarigen kennen vrouwen een lagere werkloosheidsgraad dan mannen.

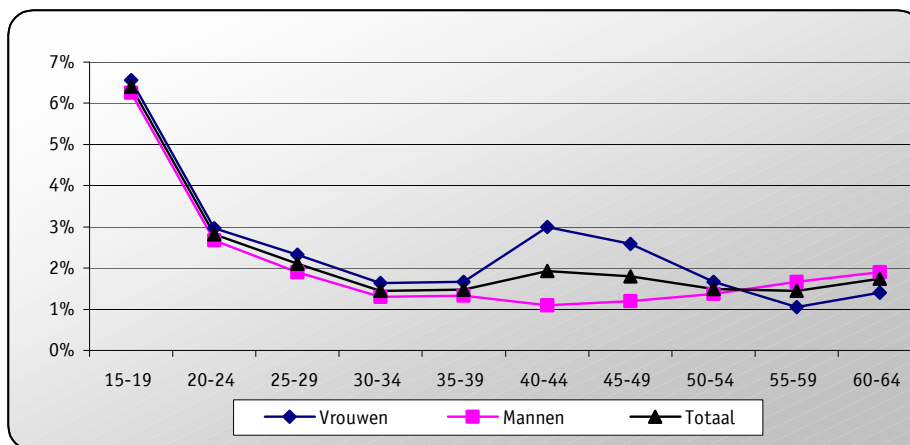
Grafiek 152: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 1995

Grafiek 153: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 1998

Grafiek 154: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 2001

Uit tabel 68 kunnen we afleiden dat meer dan 45% van de werklozen tussen de 15 en 29 jaar oud is. Iets meer dan een kwart van de werkloze vrouwen behoort tot de leeftijdscategorie 40-49 jarigen.

Tabel 68: Verdeling werklozen over leeftijdscategorieën, 2001

Leeftijdscategorie	Vrouwen	Mannen	Totaal
15-19	21,2%	22,9%	22,0%
20-24	12,5%	12,8%	12,6%
25-29	11,9%	11,6%	11,8%
30-34	9,1%	9,9%	9,5%
35-39	9,2%	10,1%	9,6%
40-44	15,4%	7,7%	11,7%
45-49	11,5%	7,6%	9,6%
50-54	6,4%	8,8%	7,6%
55-59	2,1%	6,4%	4,2%
60-64	0,7%	2,2%	1,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

6.4 FAMILIALE SITUATIE

In deze paragraaf komt de invloed van de familiale situatie op de arbeidsmarkt aan bod. We bespreken de verschillen naargelang de burgerlijke staat en het aantal kinderen.

6.4.1 BURGERLIJKE STAAT

6.4.1.1 Werkgelegenheidsgraad

Enkele vaststellingen voor de vrouwelijke populatie van 15 tot 64 jarigen:

- De totale groep van vrouwen tussen de 15 en 64 jaar kende in 2001 een werkgelegenheidsgraad van 65,3%.
- Het segment van de alleenstaande vrouwen behaalde de hoogste werkgelegenheidsgraad in 2001: 77,6% van alle alleenstaande vrouwen tussen 15 en 64 jaar was actief op de arbeidsmarkt.
- Sinds 1995 is de werkgelegenheidsgraad in elk segment met ruim 20% gestegen. De sterkste toename deed zich voor bij de weduwen. Hier steeg de werkgelegenheidsgraad met maar liefst 36,2% (van 23,6% in 1995 naar 32,1% in 2001).

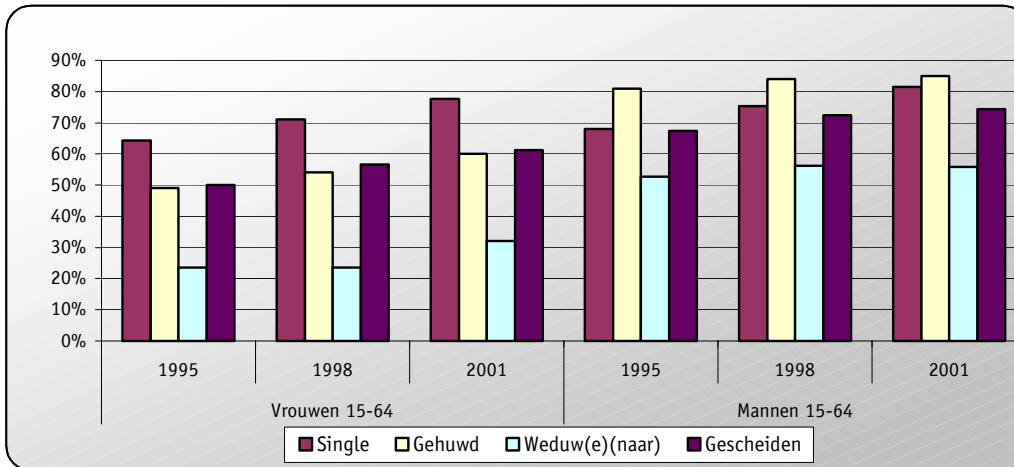
Enkele vaststellingen bij de mannelijke populatie van 15 tot 64 jarigen:

- De totale werkgelegenheidsgraad steeg met ongeveer 10% over de periode 1995-2001 en bedroeg 82,7% in 2001.
- Sinds 1995 steeg de werkgelegenheidsgraad in elk segment. De sterkste toename deed zich voor bij alleenstaanden: een stijging van 19,7%.

- De werkgelegenheidsgraad behaalt het hoogste niveau in de segmenten van gehuwde en alleenstaande mannen (respectievelijk 85,0% en 84,4%).
- De werkgelegenheidsgraad was in 2001 het laagst bij de weduwnaars. 55,8% van alle weduwnaars tussen 15 en 64 jaar was actief op de arbeidsmarkt.

Grafiek 155 vat deze bevindingen grafisch samen.

Grafiek 155: Evolutie werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen)

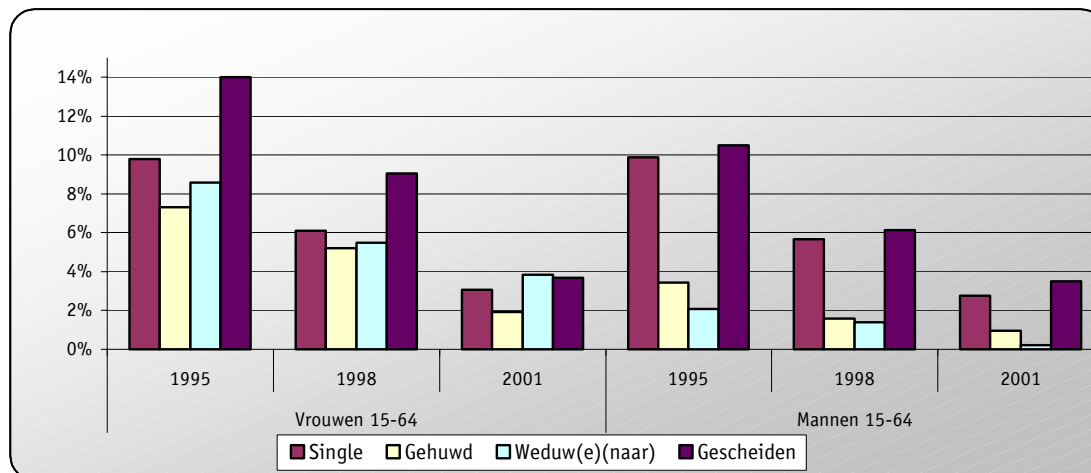

6.4.1.2 Werkloosheidsgraad

De vrouwelijke werkloosheidsgraad is hoger dan deze van mannen maar zowel bij vrouwen als bij mannen daalde de werkloosheidsgraad met ongeveer 70% over de periode 1995-2001. Ongeacht de burgerlijke staat kenden vrouwen tussen 15 en 64 jaar in 1995 een werkloosheidsgraad van 8,7%. In 2001 was deze gedaald tot 2,5%. Bij de mannen daalde de werkloosheidsgraad van 6,2% naar 1,8%.

Gehuwde vrouwen kennen de laagste werkloosheidsgraad binnen de totale groep van vrouwen. In 2001 bedroeg de werkloosheidsgraad van gehuwde vrouwen tussen 15 en 64 jaar 1,9%. De overige segmenten kenden een werkloosheidsgraad van tussen de 3% en 4%. In tegenstelling tot vrouwelijke weduwen (hoogste werkloosheidsgraad: 3,9% in 2001) hadden weduwnaars een zeer lage werkloosheidsgraad: slechts 0,2% in 2001. De hoogste werkloosheidsgraad bij mannen werd opgetekend in de categorie van de gescheiden mannen: 3,5% in 2001.

Grafiek 156: Evolutie werkloosheidsgraad (15-64 jarigen)

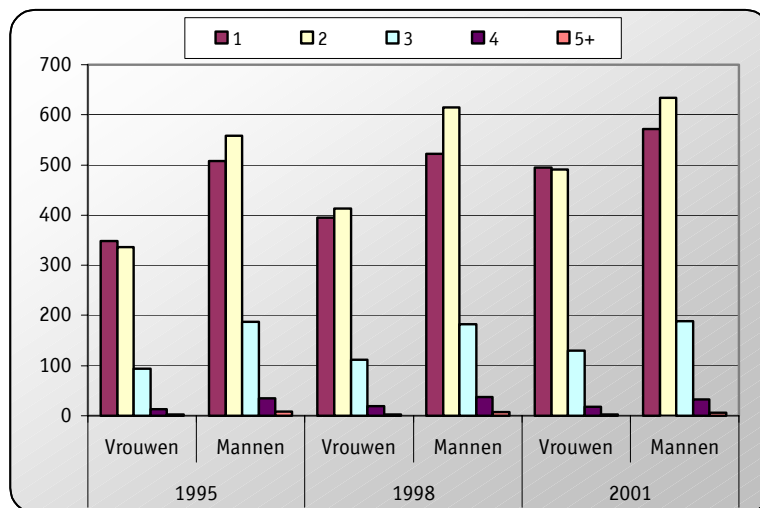
6.4.2 AANTAL KINDEREN

Zoals bij de bespreking van de andere landen heeft deze paragraaf enkel betrekking op kinderen van de referentiepersoon en zijn of haar echtgeno(o)t(e) of samenwonende partner. Hierdoor gelden de berekende arbeidsmarktindicatoren niet voor de volledige populatie.

6.4.2.1 Algemeen

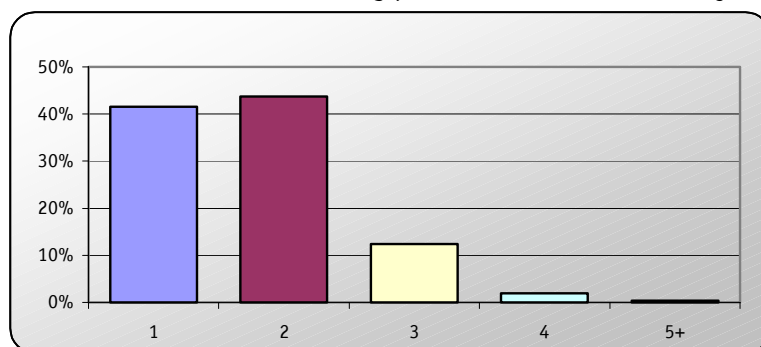
Grafiek 157 geeft het aantal mannen en vrouwen weer met respectievelijk 1, 2, 3, 4 en 5 of meer kinderen. Uit deze grafiek kunnen we afleiden dat het aantal mensen met kinderen tussen de 0 en 14 jaar is toegenomen sinds 1995. Over de periode 1995-2001 steeg de totale groep van mensen met kinderen met 22,8%.

Grafiek 157: Frequentieverdeling aantal personen met kinderen 0-14 jaar (duizendtallen)

Onderstaande grafiek geeft de procentuele verdeling van het aantal personen met een bepaald aantal kinderen tussen 0 en 14 jaar. Daaruit blijkt dat meer dan 85% van de mensen met kinderen één of twee kinderen hebben. Iets meer dan 12% van de mensen met kinderen heeft drie kinderen. Mannen of vrouwen met meer dan drie kinderen vertegenwoordigen 2,3%.

Grafiek 158: Procentuele verdeling personen met kinderen 0-14 jaar naar aantal kinderen, 2001

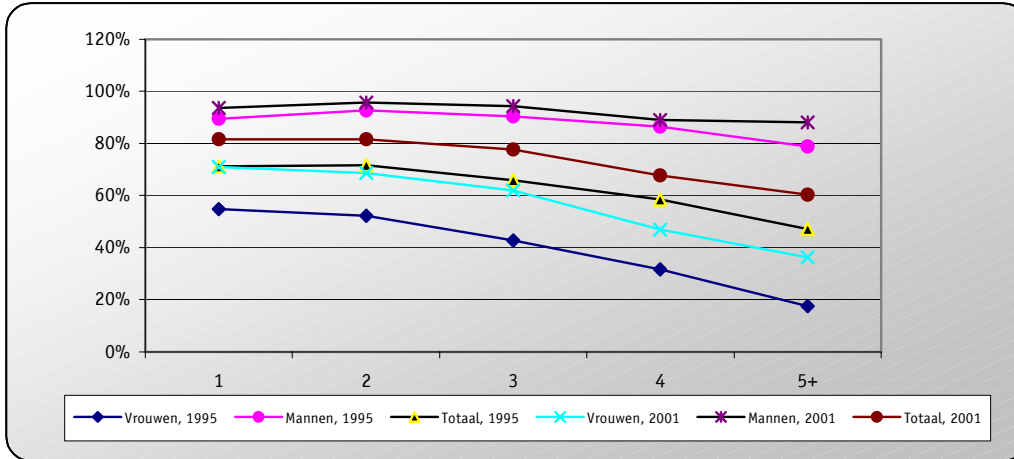
6.4.2.2 Werkgelegenheidsgraad

Over de periode 1995-2001 steeg de werkgelegenheidsgraad van mannen en vrouwen met kinderen met 12,9%. Deze stijging is het gevolg van de sterke stijging binnen de groep van vrouwen met kinderen: de werkgelegenheidsgraad nam hier toe met 20,6%. Bij mannen met kinderen steeg de werkgelegenheidsgraad met 7,2% over de periode 1995-2001.

Zoals de grafiek laat zien, daalt bij vrouwen de werkgelegenheidsgraad bij een stijgend aantal kinderen. Vrouwen met één kind kennen een werkgelegenheidsgraad van 71,1%. Van de vrouwen met twee kinderen is nog 68,8% actief op de arbeidsmarkt aanwezig. Vrouwen met vijf of meer kinderen kennen een werkgelegenheidsgraad van 36,3%.

Bij mannen met kinderen kent de werkgelegenheidsgraad aanvankelijk nog een lichte stijging bij een toenemend aantal kinderen. Mannen met één kind hebben een werkgelegenheidsgraad van 93,7%. Deze stijgt tot 95,7% in de categorie van mannen met twee kinderen. Mannen met vijf of meer kinderen zijn nog sterk op de arbeidsmarkt vertegenwoordigd: 84,8% van hen oefent een betrekking uit.

Grafiek 159: Werkgelegenheidsgraad naar aantal kinderen, 1995 en 2001

De exacte cijfermatige gegevens kan u terugvinden in tabel 69.

Tabel 69: Werkgelegenheidsgraad bij mannen en vrouwen met kinderen 0 – 14 j.

1995			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	54,8%	89,6%	71,2%
2	52,2%	92,6%	71,8%
3	42,8%	90,4%	66,0%
4	31,6%	86,4%	58,6%
5+	17,6%	78,9%	47,2%
1998			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	63,3%	93,5%	77,6%
2	60,2%	95,0%	77,1%
3	54,2%	94,6%	73,8%
4	43,5%	90,0%	66,2%
5+	27,4%	73,4%	49,9%
2001			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	71,1%	93,7%	81,7%
2	68,8%	95,7%	81,7%
3	61,9%	94,3%	77,7%
4	47,0%	89,0%	67,7%
5+	36,3%	88,0%	60,4%

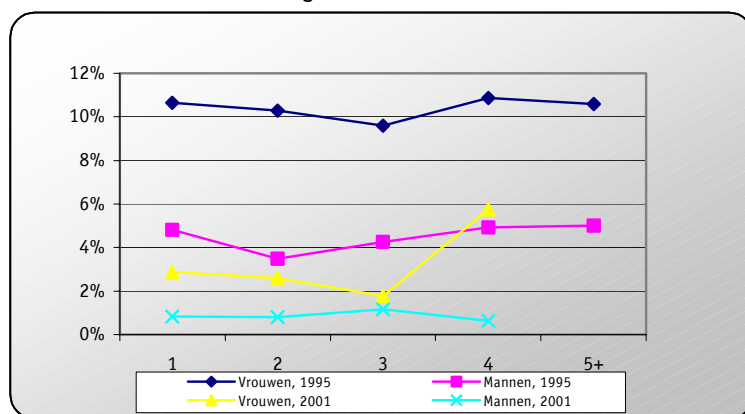
6.4.2.3 Werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad ligt in 2001 zowel voor mannen met kinderen als voor vrouwen met kinderen meer dan 70% lager dan in 1995. In 1995 kenden vrouwen met kinderen een werkloosheidsgraad van 8,2%. In 2001 bedroeg deze nog 2,2%. Hetzelfde deed zich voor bij mannen met kinderen: in 1995 kende deze groep een werkloosheidsgraad van 5,4% en in 2001 bedroeg deze nog 1,4%.

In de categorie van mannen kende de werkloosheidsgraad in 1995 een licht stijgend verloop vanaf twee of meer kinderen. In 2001 kan men echter geen invloed vast stellen van het aantal kinderen op de werkloosheidsgraad.

Grafiek 160 en tabel 70 geven deze gegevens weer.

Grafiek 160: Werkloosheidsgraad, 1995 en 2001

Tabel 70: Werkloosheidsgraad bij mannen en vrouwen met kinderen 10 -14 j.

1995			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	10,6%	4,8%	7,3%
2	10,3%	3,5%	6,2%
3	9,6%	4,3%	6,1%
4	10,9%	4,9%	6,6%
5+	10,6%	5,0%	6,1%
1998			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	5,3%	1,9%	3,4%
2	7,4%	1,7%	4,0%
3	6,9%	1,3%	3,5%
4	5,7%	1,6%	3,0%
5+	6,5%	5,9%	6,1%
2001			
Aantal kinderen	Vrouwen	Mannen	Totaal
1	2,9%	0,8%	1,8%
2	2,6%	0,8%	1,6%
3	1,8%	1,2%	1,4%
4	5,8%	0,6%	2,5%
5+	-	-	-

6.5 KARAKTERISTIEKEN VAN WERKLOZEN

In deze paragraaf gaan we kort in op de laatste beroepsactiviteiten van werklozen: in welke sectoren waren ze actief voordat ze werkloos werden, welk beroep oefenden ze uit en welke reden leidde tot hun werkloosheid.

6.5.1 SECTOR VAN LAATSTE TEWERKSTELLING

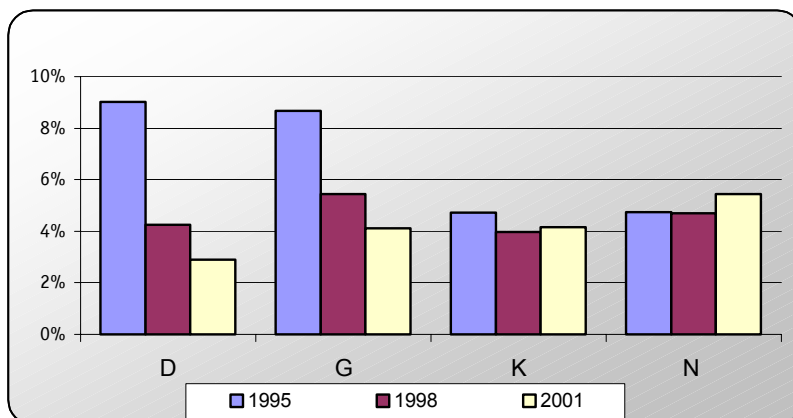
6.5.1.1 Vrouwen

De meest voorkomende sectoren waarin vrouwen werkzaam waren voordat ze werkloos werden, zijn:

- Sector D (Industrie)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikels)
- Sector K (Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening)
- Sector N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening)

De sectoren D en G kende een dalend verloop over de periode 1995-2001. De sectoren K en N daarentegen werden gedurende dezelfde periode steeds belangrijker en kenden een stijgend verloop. In grafiek 161 staan de aandelen wat betreft laatste sector van tewerkstelling weergegeven voor de belangrijkste sectoren. Opmerking: de antwoordcategorieën 'Niet van toepassing' en 'Geen antwoord' vertegenwoordigen in 1995, 1998 en 2001 respectievelijk 56,7%, 67,1% en 72,4%. Dat betekent dat de resultaten met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd dienen te worden. Aangezien minder dan 30% van de vrouwelijke werklozen in 2001 precies aangaf in welke sector ze voorheen actief was, zijn de percentages niet representatief.

Grafiek 161: Procentuele verdeling werkloze vrouwen naar sector van laatste tewerkstelling, 2001

Op basis van de beschikbare gegevens konden we het volgende vaststellen. In 2001 was sector N een uitschieter wat betreft de laatste sector van tewerkstelling van werkloze vrouwen. 5,4% van de werkloze vrouwen vervulde in deze sector haar laatste job. De sectoren K en G stelden respectievelijk 4,2% en 4,1% van de werkloze vrouwen tewerk.

In absolute aantallen uitgedrukt verloren bijna 5000 vrouwen uit sector N hun job in 2001.

6.5.1.2 Mannen

De meest voorkomende sectoren waarin mannen werkzaam waren voordat ze werkloos werden, zijn:

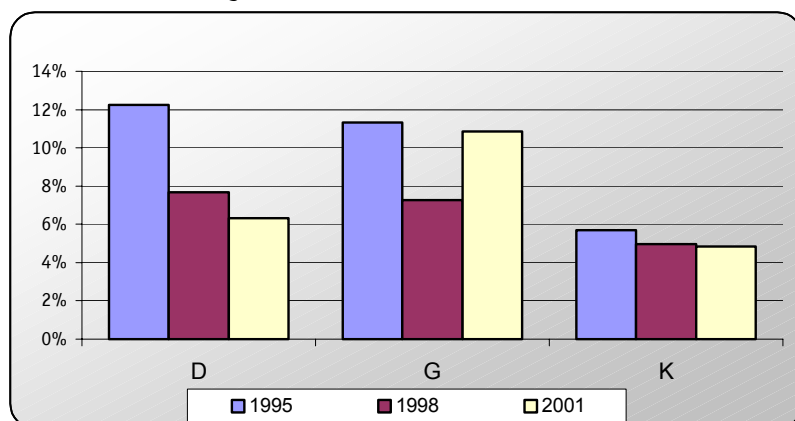
- Sector D (Industrie)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikels)

Het aandeel van sector D daalde lichtjes terwijl het aandeel van sector G aanzienlijk toenam gedurende de periode 1995-2001.

In grafiek 162 staan de aandelen wat betreft laatste sector van tewerkstelling weergegeven voor de belangrijkste sectoren. De antwoordcategorieën 'Niet van toepassing' en 'Geen antwoord' vertegenwoordigden in 1995, 1998 en 2001 respectievelijk 41,7%, 57,9% en 65,8% van de mannelijke werklozen. Ook hier dienen de resultaten bijgevolg voorzichtig geïnterpreteerd te worden.

Gebaseerd op de cijfergegevens van grafiek 162 kan men zeggen dat in 2001 10,9% van de werkloze mannen voordien tewerkgesteld was in sector G. De sectoren D en K stelden respectievelijk 6,3% en 4,8% van de werkloze mannen tewerk.

Grafiek 162: Procentuele verdeling werkloze mannen naar sector van laatste tewerkstelling, 2001

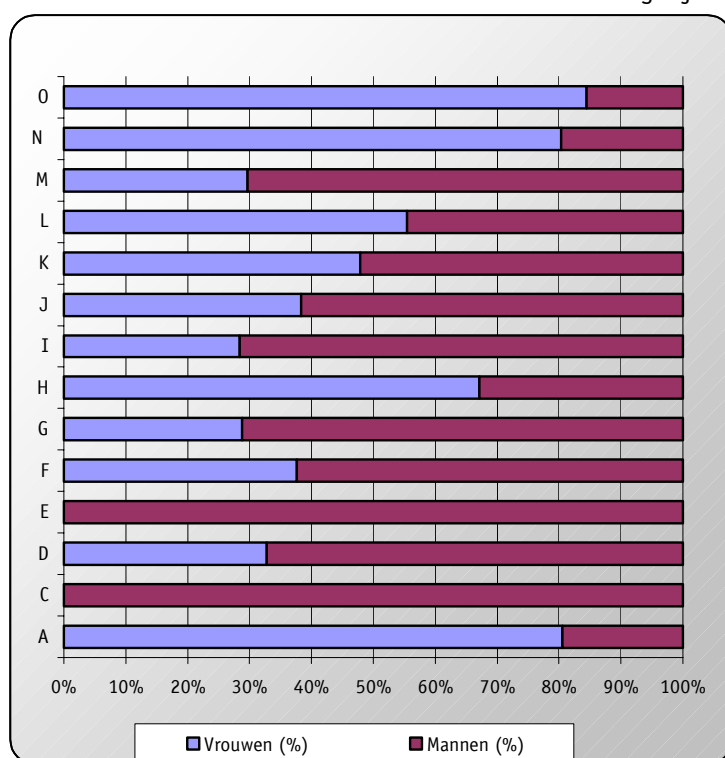
In absolute aantallen uitgedrukt verloren meer dan 9000 mannen uit sector G hun job in 2001.

6.5.1.3 Sekseratio's

Onderstaande grafiek geeft voor iedere laatste sector van tewerkstelling het aandeel van mannen en vrouwen weer.

Werklozen afkomstig uit de sectoren A, H, N en O zijn voornamelijk vrouwen (meer dan 65%). Werklozen afkomstig uit de sectoren C, D, E, G, I en M daarentegen zijn voornamelijk mannen (meer dan 65%). Enkel in de sectoren K en L is er sprake van een ongeveer evenredig aantal mannen en vrouwen.

Grafiek 163: Sekseratio's: sector van laatste tewerkstelling bij werklozen, 2001.

6.5.2 LAATST UITGEOEFEND BEROEP

De gegevens in verband met de classificatie van beroepen zijn voor Nederland niet beschikbaar.

6.5.3 REDENEN VOOR HET VERLATEN VAN DE LAATSTE BETREKKING

6.5.3.1 Vrouwen

De voornaamste redenen voor het verlaten van de laatste betrekking bij vrouwen verschilt voor de jaren 1995, 1998 en 2001.

In 1995 en 1998 waren de twee belangrijkste redenen 'Ontslagen worden of overbodig gemaakt worden' en 'Andere redenen'. In 1995 gaven respectievelijk 23,6% en 16,9% van alle werkloze vrouwen deze twee redenen aan. Wanneer we de categorieën 'Niet van toepassing' en 'Geen antwoord' buiten beschouwing laten vertegenwoordigen deze redenen respectievelijk 53,3% en 38,1%.

In 2001 waren de voornaamste redenen voor het verlaten van de laatste betrekking 'Het aflopen van een contract van bepaalde duur' en 'Het opnemen van persoonlijke of familiale verantwoordelijkheden'. Van de totale groep van werkloze vrouwen gaf respectievelijk 8,4% en 6,1% deze redenen aan. Wanneer we de categorieën 'Niet van toepassing' en 'Geen antwoord' buiten beschouwing laten, vertegenwoordigen beide redenen respectievelijk 32,9% en 23,8%. De categorieën 'Niet van toepassing' en 'Geen antwoord' vertegenwoordigden in 1995, 1998 en 2001 een aandeel van respectievelijk 55,7%, 67,1% en 74,6%.

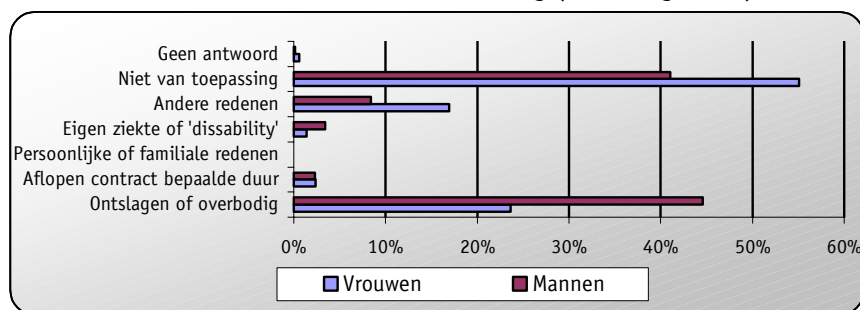
6.5.3.2 Mannen

Ook bij werkloze mannen verschillen de redenen die leidden tot de staat van werkloosheid.

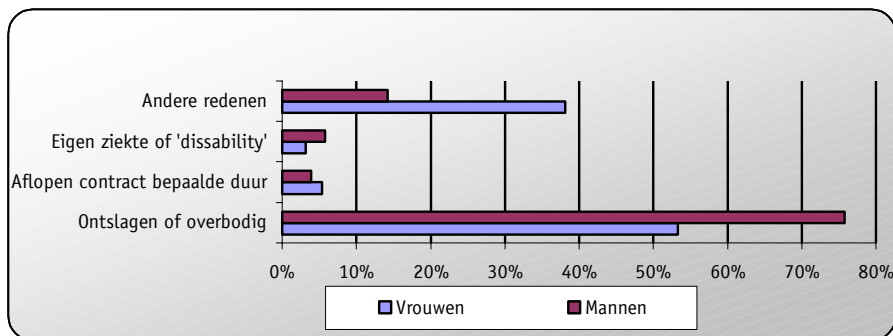
In 1995 en 1998 was 'Ontslagen worden of overbodig gemaakt worden' de voornaamste reden voor het verlaten van de laatste betrekking. In 1995 gaf 44,6% van alle werkloze mannen deze reden aan. Wanneer we de categorieën 'Niet van toepassing' en 'Geen antwoord' buiten beschouwing laten vertegenwoordigt deze reden zelfs 75,7%.

In 2001 waren de voornaamste redenen voor het verlaten van de laatste betrekking 'Het aflopen van een contract van bepaalde duur' en 'Andere redenen'. Van de totale groep van werkloze mannen gaf respectievelijk 7,9% en 7,0% deze redenen aan. Wanneer we de categorieën 'Niet van toepassing' en 'Geen antwoord' buiten beschouwing laten, vertegenwoordigen beide redenen respectievelijk 28,8% en 25,3%. De categorieën 'Niet van toepassing' en 'Geen antwoord' vertegenwoordigden in 1995, 1998 en 2001 een aandeel van respectievelijk 41,1%, 57,0% en 72,5%.

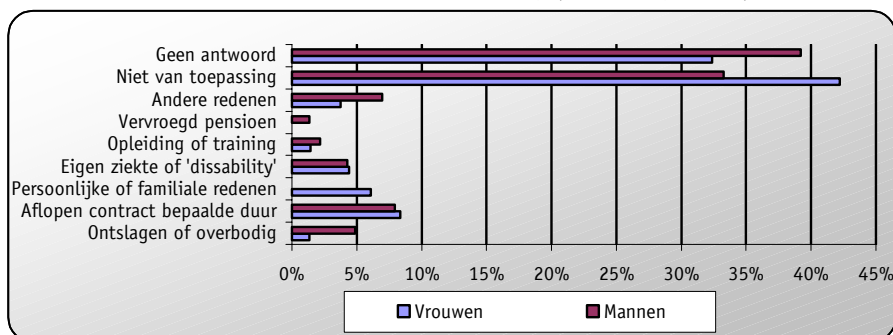
Grafiek 164: Redenen verlaten laatste betrekking (alle categorieën), 1995

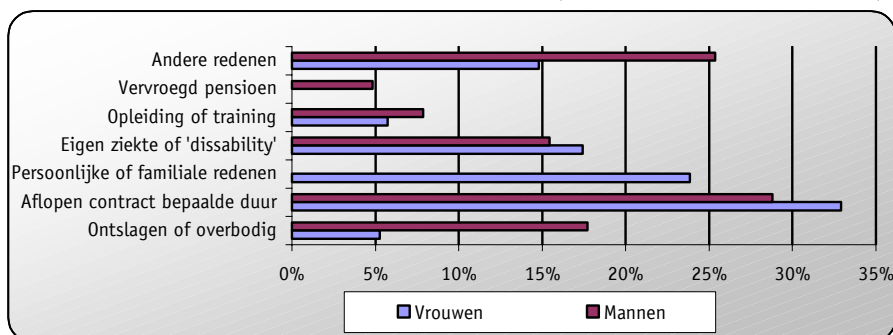
Grafiek 165: Redenen verlaten laatste betrekking (uitgez. 'Nvt' en 'Geen antw.'), 1995

Grafiek 166: Redenen verlaten laatste betrekking (alle categorieën), 2001

Grafiek 167: Redenen verlaten laatste betrekking (uitgez. 'Nvt' en 'Geen antw.'), 2001

6.6 KARAKTERISTIEKEN VAN TEWERKGESTELDEN

6.6.1 OPLEIDINGSNIVEAU EN SECTOR VAN TEWERKSTELLING

6.6.1.1 Vrouwen

Wanneer we het opleidingsniveau van vrouwen linken met de voornaamste sectoren van tewerkstelling, stellen we geen veranderingen vast voor de jaartallen 1998 en 2001. Voor het jaartal 1995 zijn geen gegevens beschikbaar.

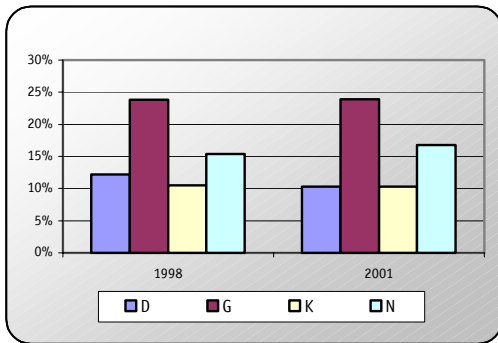
De belangrijkste sector van tewerkstelling voor laaggeschoolde vrouwen is sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikels). In 2001 werkte 23,9% van de laaggeschoolden met een betrekking in deze sector. In deze sector is het aandeel van laaggeschoolde vrouwen ongeveer gelijk aan het aandeel van laaggeschoolde mannen: 48,9% van de laaggeschoolden in deze sector zijn vrouw. Andere belangrijke sectoren van tewerkstelling voor laaggeschoolde vrouwen zijn de sectoren D (Industrie), K (Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening) en N (gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening). Deze drie sectoren zijn goed voor bijna 40% van de tewerkstelling van laaggeschoolden. In sector K is er net zoals in sector G sprake van een gelijk aantal mannen en vrouwen. In sector D en N is dit echter niet het geval. Sector N wordt duidelijk door vrouwen gedomineerd: 85,0% van de laaggeschoolden werkzaam in deze sector is vrouw. Sector D daarentegen wordt door mannen gedomineerd: laaggeschoolde vrouwen vertegenwoordigen minder dan een kwart van alle laaggeschoolden in deze sector.

Het grootste aandeel van middelmatig geschoolde vrouwen komt terecht in sector N (gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening). In 2001 oefende 30,4% van deze groep een betrekking uit in de sector van de gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening. De sectoren G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikels), N (gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening) en K (Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening) waren samen goed voor de tewerkstelling van meer dan 55% van de middelmatig geschoolde vrouwen. Wanneer we de tewerkstelling van middelmatig geschoolde mannen en vrouwen in sector N vergelijken, merken we dat de vrouwen deze sector domineren: 85,2% van de middelmatig geschoolden is vrouw. In de overige twee sectoren K en G schommelt het aandeel van vrouwen rond de 42%.

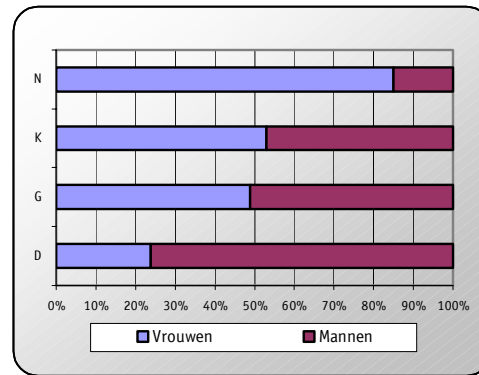
De sectoren M (Onderwijs) en N (gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening) stellen samen meer dan 50% van de hooggeschoolde vrouwen tewerk. In 2001 was 23,8% van de hooggeschoolde vrouwen actief in sector M en 28,1% werkte in sector N. Deze aandelen zijn lichtjes gedaald ten opzichte van de situatie in 1998. Toen werkte 26,4% van de hooggeschoolde vrouwen in sector M en 28,4% in sector N. In beide sectoren zijn vrouwen oververtegenwoordigd.

In bijlage 2 vindt u de lijst van secties van de activiteiten nomenclatuur die we in deze paragraaf en in de volgende gebruiken. Onderstaande grafieken vatten deze paragraaf bondig samen.

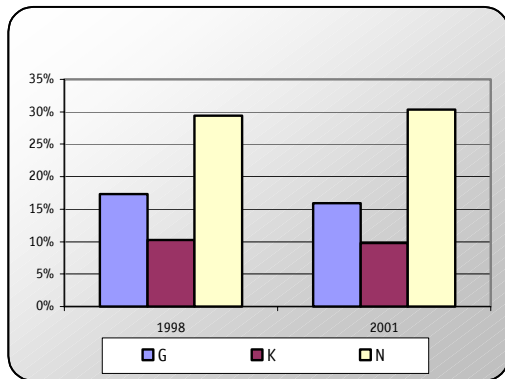
Grafiek 168: Sectoren van tewerkstelling bij laaggeschoolde vrouwen

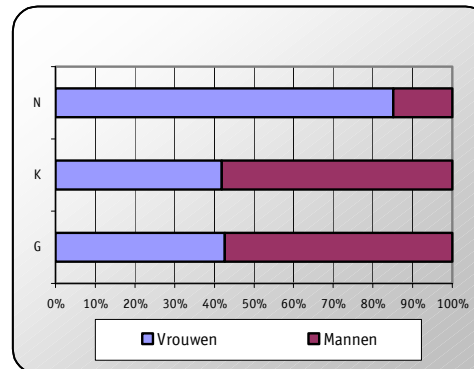
Grafiek 169: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

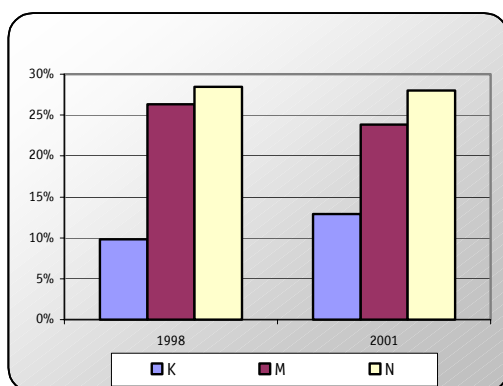
Grafiek 170: Sectoren van tewerkstelling bij middelmatig geschoolde vrouwen

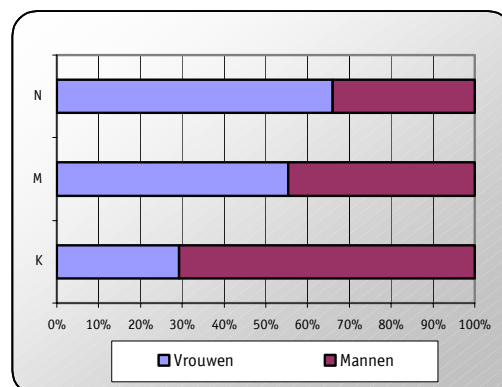
Grafiek 171: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

Grafiek 172: Sectoren van tewerkstelling bij hooggeschoolde vrouwen

Grafiek 173: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

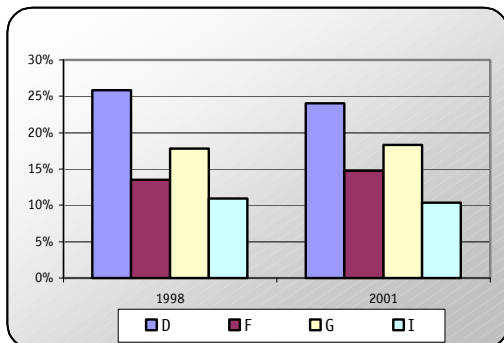
6.6.1.2 Mannen

De belangrijkste sector van tewerkstelling voor laaggeschoolde mannen is sector D (Industrie). In 2001 stelde deze sector ongeveer een kwart van de laaggeschoolde mannen met een betrekking tewerk. Andere belangrijke sectoren voor laaggeschoolde mannen zijn de sectoren F (Bouwnijverheid), G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) en I (Vervoer, opslag en communicatie). Deze drie sectoren stellen samen meer dan 40% van de laaggeschoolde mannen tewerk. De grafiek van de sekseratio's toont ons een oververtegenwoordiging van mannen in deze sectoren met uitzondering van sector G. In sector G is er min of meer sprake van een gelijk aantal mannen en vrouwen.

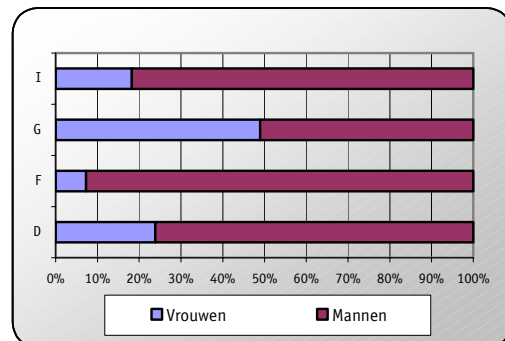
Middelmatig geschoolde mannen komen voornamelijk terecht in de sectoren D (Industrie) en G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) (respectievelijk 19,4% en 17,0%). Ook de sectoren F (Bouwnijverheid) en K (Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening) stellen ieder ongeveer 10% van de middengeschoolde mannen tewerk. In deze sectoren is er een oververtegenwoordiging van mannen. In sector D is 79,0% van de middelmatig geschoolden van het mannelijke geslacht en in sector F (Bouwnijverheid) is dit 91,6%.

De voornaamste sector van tewerkstelling voor hooggeschoolde mannen is sector K (Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening). In 2001 was 23,2% van de hooggeschoolde mannen in deze sector werkzaam. De sectoren M (Onderwijs) en N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening) stellen samen ongeveer een kwart van de hooggeschoolde mannen tewerk. Sector K wordt door mannen gedomineerd: 70,8% van de hooggeschoolden actief in deze sector is man. In de sectoren M en N daarentegen zijn de vrouwen in de meerderheid (respectievelijk 55,3% en 66,1%).

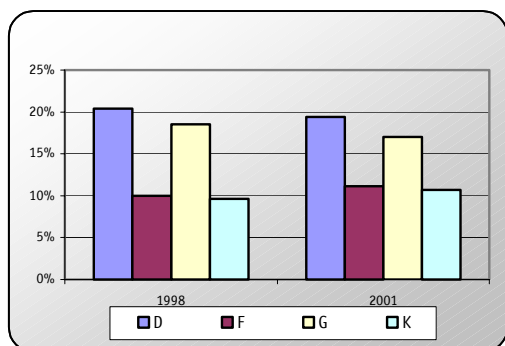
Grafiek 174: Sectoren van tewerkstelling bij laaggeschoolde mannen

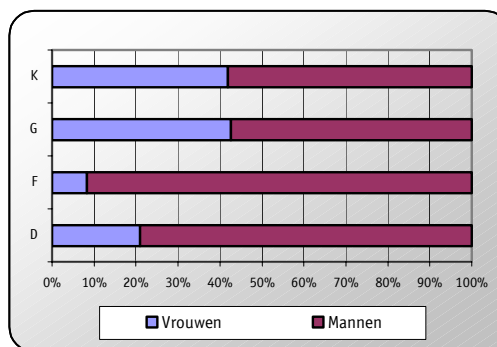
Grafiek 175: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

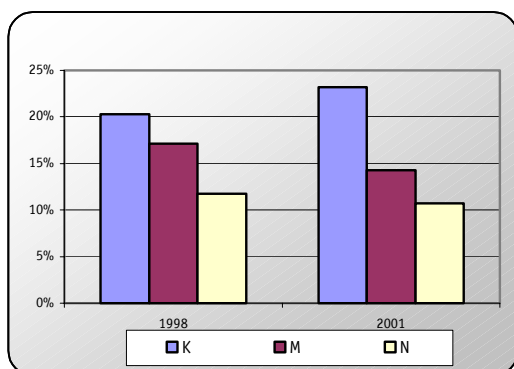
Grafiek 176: Sectoren van tewerkstelling bij middelmatig geschoolde mannen

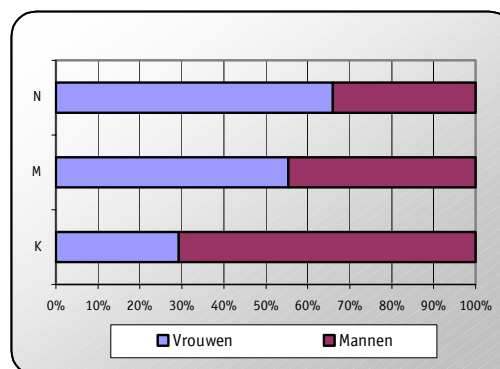
Grafiek 177: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

Grafiek 178: Sectoren van tewerkstelling bij hooggeschoolde mannen

Grafiek 179: Sekseratio's in deze sectoren, 2001

6.6.2 OPLEIDINGSNIVEAU EN BEROEP

6.6.2.1 Vrouwen

In 2001 is het meest voorkomende beroep binnen het segment van laaggeschoolde vrouwen een lager commercieel of dienstverlenend beroep (isco 91). Bijna 17% van de laaggeschoolde vrouwen oefent een dergelijk beroep uit. Wanneer we kijken naar de beroepsklassen, vertegenwoordigt klasse 5 het grootste aandeel laaggeschoolde vrouwen: ongeveer 30% van de laaggeschoolde vrouwen oefent een dienstverlenende of commerciële functie uit. Daarnaast is ongeveer 20% tewerkgesteld in klasse 4 (administratieve functies) en nog eens 20% in klasse 9 (lagere beroepen).

De meest voorkomende job bij middelmatig geschoolde vrouwen is een beroep als kantoorpersoneel (isco 41). Bijna 18% van de middelmatig geschoolde vrouwen werkt als kantoorpersoneel. De klasse die de meeste middelmatig geschoolde vrouwen tewerkstelt (ongeveer 30%) is klasse 3 (technici en lagere functies). Bijna een kwart van de middelmatig geschoolde vrouwen is werkzaam in klasse 4 (administratieve functies).

Het merendeel van de hooggeschoolde vrouwen oefent een beroep uit als onderwijsgevende of een andere vorm van specialist (respectievelijk 21,3% en 22,9%). Klasse 2 (specialisten) stelt ongeveer 55% van de hooggeschoolde vrouwen tewerk. Ongeveer 20% van de hooggeschoolde vrouwen is actief in klasse 3 (technici en lagere functies).

Tabel 71: Belangrijkste beroepsklassen naar opleidingsniveau bij vrouwen

Laaggeschoolde vrouwen		
Beroepenclassificatie	1998	2001
Kantoorpersoneel (isco 41)	12,4%	12,1%
Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie e.d.(isco 51)	16,2%	15,9%
Modellen, verkopers en demonstrateurs (isco 52)	13,4%	12,4%
Lagere commerciële en dienstverlenende beroepen (isco 91)	15,2%	16,9%
Middelmatig geschoolde vrouwen		
Beroepenclassificatie	1998	2001
Lagere functies op het gebied van de menswetenschappen en de gezondheidszorg (isco 32)	13,8%	14,2%
Overige lagere functies (isco 34)	14,6%	13,9%
Kantoorpersoneel (isco 41)	16,2%	17,9%
Huishoudelijke en verzorgende functies, Brandweer, politie e.d (isco 51)	14,2%	15,1%
Hooggeschoolde vrouwen		
Beroepenclassificatie	1998	2001
Onderwijsgevenden (isco 23)	23,8%	21,3%
Overige specialisten (isco 24)	23,3%	22,9%

6.6.2.2 Mannen

Het meest voorkomende beroep bij laaggeschoolde mannen is een beroep als mijn-, groeve- of bouwvakarbeider (isco 71). Ongeveer 13% van de laaggeschoolde mannen oefent een dergelijk beroep uit. Dit beroep behoort tot klasse 7 (ambachtsberoepen en verwante beroepen). Klasse 7 stelt in totaal meer dan een kwart van de laaggeschoolde mannen tewerk.

In het segment van middelmatig geschoolde mannen zijn er geen werkelijk in het oog springende beroepen waarneembaar. Ongeveer 10% van de middelmatig geschoolde mannen is directeur of bedrijfsleider van een onderneming (behorende tot klasse 1). In totaal stelt klasse 1 ongeveer 18% van de middelmatig geschoolde mannen tewerk. Ook het aandeel van klasse 3 en 7 schommelt hier rond (respectievelijk 20,1% en 18,2%).

Ongeveer een vijfde van de hooggeschoolde mannen behoort tot groep van 'Overige specialisten' (klasse 2). In totaal stelt klasse 2 (specialisten) meer dan de helft van de hooggeschoolde mannen tewerk. Ongeveer 21% van de hooggeschoolde mannen oefent een beroep uit behorende tot klasse 1 (beleidvoerende en hogere leidinggevende functies, directeuren en bedrijfsleiders).

Tabel 72: Belangrijkste beroepsklassen naar opleidingsniveau bij mannen

Laaggeschoolde mannen		
Beroepenclassificatie	1998	2001
Mijn- en groevarbeiders en bouwvakarbeiders (isco 71)	12,3%	13,3%
Chauffeurs, machinisten en bedieningsmannen van mobiele installaties (isco 83)	11,1%	11,3%
Middelmatig geschoolde mannen		
Beroepenclassificatie	1998	2001
Directeuren en bedrijfsleiders van ondernemingen (isco 12)	8,1%	10,4%
Overige lagere functies (isco 34)	11,8%	10,1%
Hooggeschoolde mannen		
Beroepenclassificatie	1998	2001
Directeuren en bedrijfsleiders van ondernemingen (isco 12)	13,5%	14,3%
Natuurkundigen, wiskundigen en ingenieurs (isco 21)	14,4%	15,4%
Onderwijsgevenden (isco 23)	14,5%	11,7%
Overige specialisten (isco 24)	19,9%	20,1%

6.6.3 FAMILIALE SITUATIE EN JOBEIGENSCHAPPEN

6.6.3.1 Gemiddeld werkuren

In deze paragraaf onderzoeken we de invloed van de burgerlijke staat op het gemiddeld aantal werkuren. Vervolgens onderzoeken we de invloed van het aantal kinderen op het gemiddeld aantal werkuren.

Tabel 73 geeft informatie over het gemiddeld aantal werkuren, opgesplitst naar geslacht en burgerlijke staat.

Tabel 73: Gemiddeld aantal werkuren verdeeld volgens burgerlijke staat

Alleenstaand					
Vrouwen			Mannen		
1995	1998	2001	1995	1998	2001
29,0	28,3	27,1	34,1	33,2	33,3
Gehuwd					
Vrouwen			Mannen		
1995	1998	2001	1995	1998	2001
22,3	22,4	22,2	40,4	40,0	39,4
Weduwe					
Vrouwen			Mannen		
1995	1998	2001	1995	1998	2001
22,5	20,3	23,1	35,0	35,3	35,3
Gescheiden					
Vrouwen			Mannen		
1995	1998	2001	1995	1998	2001
29,3	29,5	29,1	38,8	38,6	38,6

Enkele bevindingen voor de vrouwelijke populatie:

- Binnen elk segment van burgerlijke staat werken vrouwen gemiddeld minder uren per week dan mannen.
- Gehuwde vrouwen en weduwen werken gemiddeld het minst aantal uren per week. In 2001 werkten zij respectievelijk gemiddeld 22,2 uren en 23,1 uren. Alleenstaande en gescheiden vrouwen werkten respectievelijk gemiddeld 27,1 uren en 29,1 uren.

Enkele bevindingen voor de mannelijke populatie:

- Alleenstaande mannen zijn het minst actief: zij werken gemiddeld 33,3 uren per week.
- Gehuwde mannen werken gemiddeld het meest aantal uren per week. In 2001 waren dit er 39,4.

Tabel 74 geeft informatie over de samenhang tussen het aantal kinderen en het gemiddeld aantal werkuren. Uit deze tabel blijkt dat vrouwen gemiddeld minder uren per week gaan werken wanneer zij meer kinderen hebben. Mannen daarentegen gaan gemiddeld meer uren per week werken bij een toenemend aantal kinderen.

De verschillen tussen man en vrouw zijn groot. Mannen werken gemiddeld ongeveer het dubbel aantal uren dan vrouwen. Zo zal een vrouw met twee kinderen gemiddeld 20 uren per week gaan werken. Een man daarentegen zal gemiddeld ongeveer 40 uren gaan werken.

Tabel 74: Gemiddeld aantal werkuren verdeeld naar aantal kinderen

Vrouwen						
Jaartal	Aantal kinderen					Geen antw.
	1	2	3	4	5+	
1995	21,5	18,2	17,2	16,6	10,3	28,3
1998	22,9	19,1	17,6	18,0	20,8	28,5
2001	23,2	20,0	18,7	16,8	20,0	28,0
Mannen						
Jaartal	Aantal kinderen					Geen antw.
	1	2	3	4	5+	
1995	40,3	40,9	41,5	42,7	42,5	38,6
1998	40,2	40,2	41,6	43,7	45,8	38,1
2001	39,8	40,0	41,0	42,1	43,3	37,8

6.6.3.2 Permanency of the job

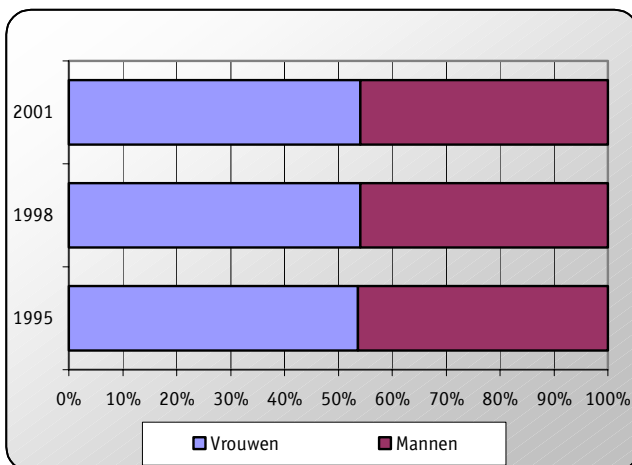
In 2001 had 73,9% van de tewerkgestelde vrouwen en 76,4% van de werkende mannen een vaste betrekking. Daarnaast was 15,7% van de vrouwen en 10,2% van de mannen tijdelijk tewerkgesteld. Op de vraag naar tijdelijke of vaste tewerkstelling antwoordde 10,4% van de vrouwen en 13,3% van de mannen met 'Niet van toepassing' of gaf geen antwoord.

De opsplitsing naar burgerlijke staat leert ons dat weduwen en weduwnaars het minst vast tewerkgesteld zijn. 67,1% van de weduwen en 67,5% van de weduwnaars heeft een vaste betrekking. In het segment van vrouwen zijn het gescheiden vrouwen die het meest vast aan het werk zijn: 79,3% van de werkende gescheiden vrouwen heeft een vaste job. In de categorie van mannen zijn het gehuwde mannen die het vaakst een vaste betrekking hebben: 80,2% van hen heeft een vaste job. Alleenstaanden (zowel mannen als vrouwen) vertegenwoordigen het grootste aandeel wat betreft tijdelijke tewerkstelling: 22,8% van de werkende alleenstaande vrouwen en 19% van de werkende alleenstaande mannen oefenen een tijdelijke betrekking uit.

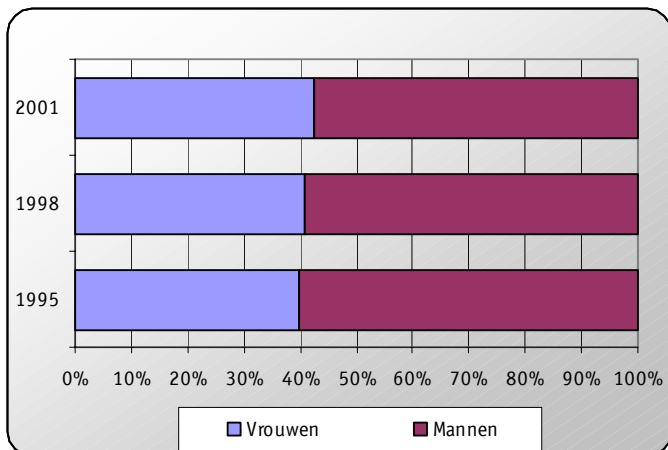
Wanneer we de sekseratio's bekijken van de tijdelijk en permanent tewerkgestelden, zijn de vrouwen lichtjes oververtegenwoordigd bij de tijdelijk tewerkgestelden: 54% van hen is vrouw. Binnen de groep mensen met een vaste betrekking zijn mannen in de meerderheid: 57,2% is man en 42,5% is vrouw.

Grafiek 180 en 181 geven de man-vrouw verhouding voor tijdelijk en permanent tewerkgestelden grafisch weer.

Grafiek 180: Sekseratio's tijdelijk tewerkgestelden, 2001

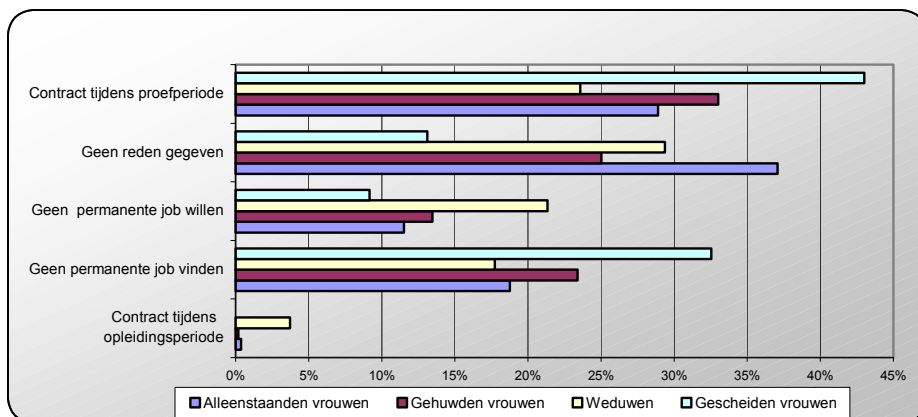
Grafiek 181: Sekseratio's permanent tewerkgestelden, 2001

De burgerlijke staat en het aantal kinderen heeft volgens de verzamelde gegevens geen directe invloed op het al dan niet tijdelijk tewerkgesteld zijn. Toch vermelden we enkele interessante bevindingen.

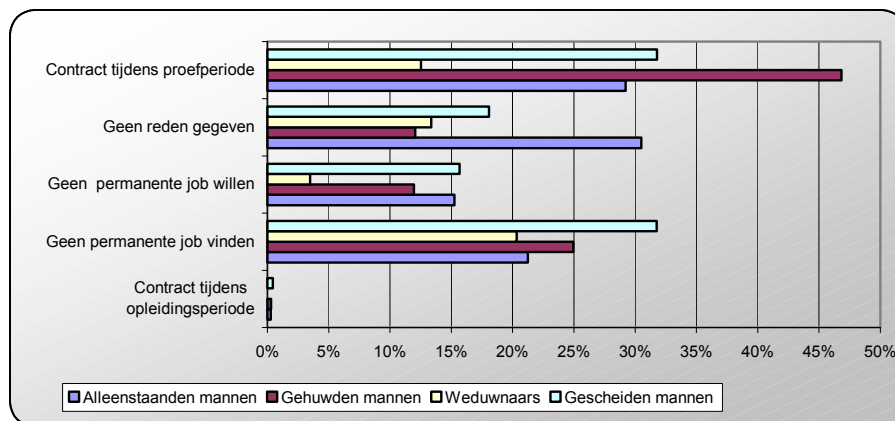
De meeste Nederlandse vrouwen (31,4%) geven geen specifieke reden op voor hun tijdelijke tewerkstelling. 31,0% van hen verklaart tijdelijk in dienst te zijn omwille van een proefperiode. Het in acht nemen van een proefperiode is zowel bij gescheiden als bij gehuwde vrouwen de belangrijkste reden voor tijdelijke tewerkstelling. Ook het niet kunnen vinden van een vaste job wordt door 21,1% van de vrouwen als reden vermeld. Gescheiden vrouwen blijken de meeste problemen te ondervinden in hun zoektocht naar een vaste betrekking: 32,5% van hen heeft een tijdelijke job omdat ze geen vaste job konden vinden. In het segment van de weduwen speelt het niet willen van een vaste betrekking een belangrijke rol: 21,3% werkt via een tijdelijk contract omdat ze geen vaste job wenst.

Grafiek 182: Redenen voor tijdelijke tewerkstelling bij vrouwen, 2001

De belangrijkste reden bij Nederlandse mannen die reden geeft tot tijdelijke tewerkstelling is het aangaan van een contract voor een proefperiode. 33,0% van de tijdelijk tewerkgestelde mannen zit in zijn proefperiode.

Grafiek 183: Redenen voor tijdelijke tewerkstelling bij mannen, 2001

De belangrijkste reden van tijdelijke tewerkstelling voor mensen met kinderen is het overbruggen van een proefperiode. Dit geldt zowel voor mannen als vrouwen en is niet afhankelijk van het aantal kinderen.

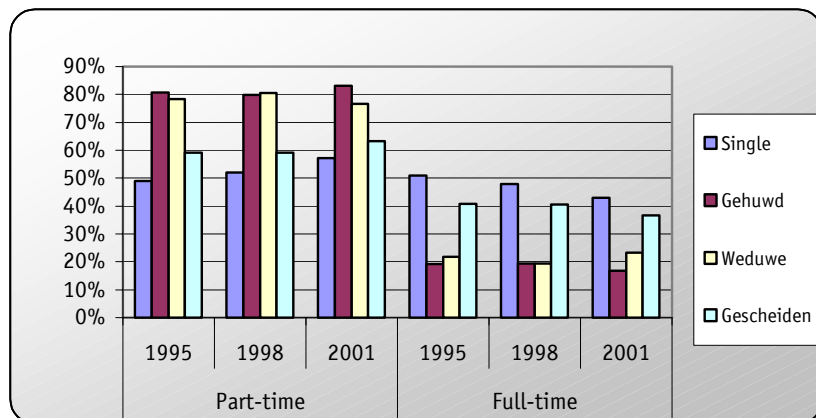
6.6.3.3 Full-time versus part-time

Deeltijds werken is in Nederland zowel bij mannen als vrouwen populair. In 2001 was meer dan twee derde van de vrouwelijke tewerkgestelden deeltijds aan het werk. Om precies te zijn: 71,3% van de vrouwen oefende een deeltijdse job uit en 28,7% was voltijds tewerkgesteld. Bij de mannen lag het aandeel van deeltijds werkenden lager. In 2001 oefende 20,0% van de mannen een deeltijdse betrekking uit. 80,0% was bijgevolg voltijds aan het werk.

Onderstaande grafiek toont de samenhang tussen het deeltijds werken gaan en de burgerlijke staat. Gehuwde vrouwen staan op kop: 83,2% van de gehuwde vrouwen met een betrekking werkt deeltijds. Alleenstaande vrouwen vertegenwoordigen het kleinste aandeel wat betreft deeltijds werk. Toch is meer dan de helft van de alleenstaande werkende vrouwen deeltijds aan het werk (57,1%).

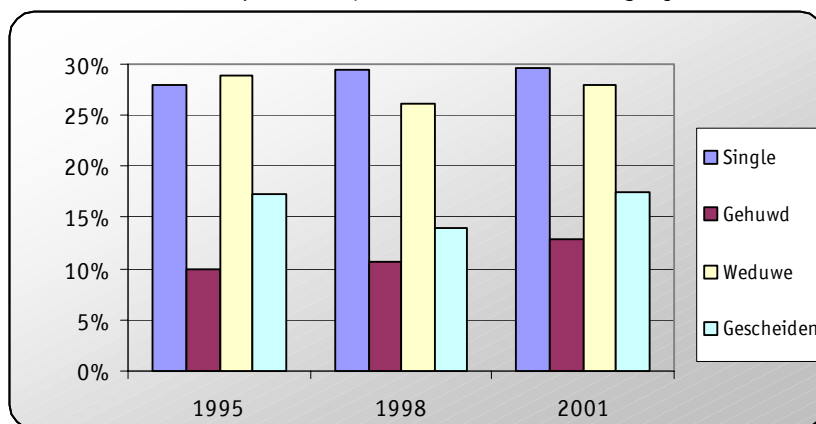
Het aandeel van part-time werkende vrouwen is in bijna elk segment van de burgerlijke staat gestegen. Enkel bij de weduwen stellen we een lichte daling vast.

Grafiek 184: Evolutie part-time / full-time tewerkstelling bij vrouwen naar burgerlijke staat

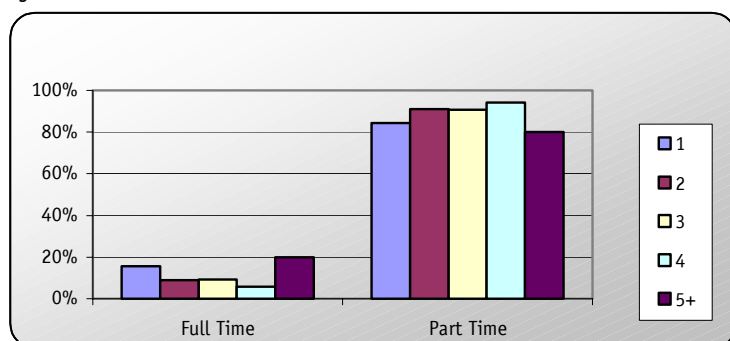
In tegenstelling tot de andere landen die in dit rapport aan bod komen, vertegenwoordigen de Nederlandse mannen ook een aanzienlijk deel op de deeltijdse arbeidsmarkt. Afhankelijk van de burgerlijke staat schommelt het percentage van deeltijds werkende mannen tussen de 13% en 30%. Bijna 30% van de alleenstaande mannen met een betrekking, werkt deeltijds. Gehuwde mannen kiezen het minst voor een deeltijdse job: 13,0% van hen werkt deeltijds.

Grafiek 185: Evolutie part-time / full-time tewerkstelling bij mannen naar burgerlijke staat

Wanneer we het aantal kinderen in verband brengen met al dan niet deeltijds werken, merken we dat het aandeel deeltijds werkende vrouwen stijgt bij een toename van het aantal kinderen. Dit geldt voor één tot en met vier kinderen. Een vrouw met vijf of meer kinderen gaat volgens deze gegevens terug meer full-time werken. Hierbij dient echter de opmerking gemaakt te worden dat het aantal vrouwen met vijf of meer kinderen erg klein is waardoor de gegevens aan betrouwbaarheid inboeten.

Grafiek 186: Procentuele verhouding tussen full-time en part-time tewerkstelling bij vrouwen met kinderen naar aantal kinderen, 2001

De hoofdreden, zowel voor mannen als voor vrouwen om te kiezen voor een deeltijdse job is het niet voltijds tewerkgesteld willen zijn. Respectievelijk 72,9% van de deeltijds werkende vrouwen en 57,6% van de deeltijds werkende mannen zeggen niet voltijds te willen werken.

In het segment van de vrouwen is het aandeel dat om deze reden een deeltijdse job verkiest het grootst bij weduwen: 88,4% wil geen voltijdse betrekking uitoefenen. Het aandeel is het kleinst bij alleenstaande vrouwen. Toch kiest meer dan helft van de alleenstaande deeltijds werkende vrouwen ervoor niet voltijds te moeten werken. Een tweede belangrijke reden in de categorie van alleenstaande vrouwen is het schoollopen of het volgen van een opleidings- of trainingsprogramma. 29,2% van de deeltijds tewerkgestelden alleenstaanden vrouwen kiest voor een deeltijdse job omwille van de combinatie met een opleiding.

Part-time werken en daarbij de zorg van kinderen of incapabele volwassenen opnemen komt het vaakst voor bij gehuwde vrouwen. 11,2% van de deeltijds werkende gehuwde vrouwen werkt deeltijds om de zorg voor anderen met de werksituatie te kunnen combineren. Afhankelijk van de burgerlijke staat schommelt dit aandeel bij de overige categorieën tussen de 1,5% en de 4,8%.

Wanneer we enkel de categorie van vrouwen met kinderen beschouwen, blijkt de hoofdreden voor een deeltijdse betrekking eveneens het niet willen uitoefenen van een voltijdse betrekking. Afhankelijk van het aantal kinderen neemt het aandeel van vrouwen die deze reden opgeven af van 82,6% (vrouwen met één kind) tot 50,4% (vrouwen met vijf of meer kinderen). Daartegenover staat echter wel dat het aandeel van vrouwen die aangeven deeltijds te werken omwille van het zorgen voor kinderen of incapabele volwassenen stijgt naarmate het aantal kinderen toeneemt (van 9,3% bij vrouwen met één kind tot 26,7% bij vrouwen met vijf of meer kinderen).

De situatie in het segment van mannen is vergelijkbaar met deze van vrouwen. Bij alleenstaande deeltijds werkende mannen is het aandeel van zij die niet voltijds willen werken het kleinst in vergelijking met de overige vormen van burgerlijke staat. 42,4% van de alleenstaanden zegt deeltijds te werken omdat men geen voltijdse betrekking wenst. Een andere belangrijke reden bij alleenstaande mannen is het schoollopen of het volgen van een opleidings- of trainingsprogramma: 38,9% van hen geeft aan dat dit de belangrijkste reden is van hun deeltijdse tewerkstelling.

Ook de situatie in het de categorie van mannen met kinderen is vergelijkbaar met deze van vrouwen met kinderen. De belangrijkste reden voor het uitoefenen van een deeltijdse betrekking bij mannen met kinderen is het niet willen uitoefenen van een voltijdse betrekking. Naarmate het aantal kinderen toeneemt, stijgt het aandeel van mannen die deze reden opgeven.

6.6.3.4 Atypisch werk

Werken in shiften

Werken in shiften is de minst voorkomende vorm van atypisch werk in Nederland. Onafhankelijk van de burgerlijke staat werkt tussen de 5,2% en 7,7% van de vrouwen wel eens in shiften. Alleenstaande en gescheiden vrouwen werken het meest in shiften: 7,7% van hen geeft aan vaak of soms in shiften te werken. Weduwen treffen we het minst aan in deze vorm van atypische arbeid: 5,2% van hen geeft aan wel eens in shiften te werken.

Binnen de groep van werkende mannen behalen de gescheiden mannen het hoogste percentage: 11,8% van hen werkt vaak of soms in shiften. Alleenstaanden daarentegen zijn het minst geneigd tot deze vorm van atypische arbeid (9% van hen werkt meestal of soms in shiften).

Tabel 75: Werken in Shiften: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 1998

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	7,3%	8,1%	6,1%	9,2%	5,2%	9,9%	7,2%	11,2%
Soms	0,4%	0,9%	0,5%	0,6%	0,0%	0,0%	0,5%	0,6%
Nooit	87,6%	82,9%	80,2%	74,0%	74,5%	68,8%	84,5%	72,2%
NVT	4,7%	8,0%	13,3%	16,1%	20,3%	21,3%	7,8%	16,1%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 76 geeft informatie over de relatie tussen het werken in shiften en het aantal kinderen. Uit de tabel kunnen we afleiden dat het aandeel van vrouwen en mannen dat vaak of soms in shiften werkt, daalt bij een toenemend aantal (van één tot en met drie) kinderen. Vanaf vier kinderen kent het

aandeel van mannen en vrouwen die in shiften werken een lichte stijging. Het aandeel is zelfs zeer groot bij mensen met vijf of meer kinderen. Deze cijfers dienen echter voorzichtig benaderd te worden aangezien de groep waarover een uitspraak gebeurd klein is.

Tabel 76: Werken in shiften: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 1998 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	7,7	12,0	6,5	10,5	5,0	8,3	4,8	10,1	27,3	27,1
Soms	0,7	0,7	0,4	0,9	0,5	0,7	2,0	0,0	0,0	2,9
Nooit	82,3	75,4	81,8	75,1	78,0	74,6	64,7	65,2	30,7	50,6
NVT	9,3	12,0	11,4	13,6	16,5	16,4	28,5	24,7	42,0	19,3
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Avondwerk

Afhankelijk van de burgerlijke staat werkt tussen de 23,5% en 30,3% van de vrouwen wel eens gedurende de avond. Alleenstaande vrouwen verrichten deze vorm van arbeid het meest: 19,4% werkt meestal 's avonds en 10,9% werkt soms 's avonds. Gescheiden vrouwen neigen het minst naar avondwerk: 76,5% van hen verklaart nooit 's avonds te werken.

Afhankelijk van de burgerlijke staat werkt tussen de 21,0% en 28,4% van de mannen wel eens (meestal of soms) 's avonds. Het aandeel van alleenstaande mannen met betrekking tot het uitoefenen van avondwerk ligt het hoogst: 19,5% geeft aan meestal 's avonds te werken en 8,9% verklaart soms 's avonds actief te zijn.

Tabel 77: Avondwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 1998

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	19,4%	19,5%	16,3%	16,2%	16,5%	9,9%	14,6%	16,9%
Soms	10,9%	8,9%	10,1%	11,0%	8,0%	11,1%	8,9%	11,4%
Nooit	69,8%	71,6%	73,7%	72,8%	75,5%	78,9%	76,5%	71,7%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Het aandeel van vrouwen die 's avonds werken, stijgt bij een toenemend aantal kinderen. Van de actieve vrouwen met één kind werkt iets meer dan een kwart wel eens gedurende de avond. 16,6% werkt meestal 's avonds en 9,5% werkt soms 's avonds. Van de werkende vrouwen met drie kinderen is bijna 40% wel eens aan het werk gedurende de avond. 26,7% geeft aan meestal 's avonds te werken terwijl 10,9% zegt soms 's avonds te werken.

Het aandeel van mannen die 's avonds werken, kent eveneens een stijgend verloop bij een toenemend aantal kinderen. Toch ligt hun aandeel lager dan het aandeel van vrouwen die avondwerk verrichten (met uitzondering van de groep mannen en vrouwen met één kind).

Tabel 78: Avondwerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 1998 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	16,6	18,7	21,2	17,4	26,7	17,7	35,7	21,9	50,5	38,3
Soms	9,5	11,0	8,8	11,2	10,9	12,5	8,4	15,0	6,2	3,3
Nooit	73,9	70,3	70,0	71,4	62,4	69,7	55,9	63,1	43,4	58,4
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Werken op zaterdag

Werken op zaterdag is zowel bij de vrouwen als bij de mannen de meest populaire vorm van atypische arbeid. Afhankelijk van de burgerlijke staat werkt tussen de 33,7% en 45,9% van de vrouwen wel eens (meestal of soms) op zaterdag. Meer dan een derde van de alleenstaande vrouwen (35,5%) werkt op regelmatig zaterdag terwijl 10,4% af en toe op zaterdag actief is.

Binnen de groep van werkende mannen is tussen de 45,0% en 47,7%, afhankelijk van de burgerlijke stand, actief op zaterdag. Alleenstaande mannen zijn het meest geneigd tot zaterdagwerk: 30,8% van hen werkt meestal en 16,9 van hen werkt soms op zaterdag.

Tabel 79: Zaterdagwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 1998

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	35,5%	30,8%	24,9%	26,2%	22,7%	28,8%	21,9%	26,2%
Soms	10,4%	16,9%	11,3%	18,8%	11,0%	18,1%	13,7%	20,0%
Nooit	54,2%	52,3%	63,8%	55,0%	66,4%	53,1%	64,4%	53,9%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Net als bij avondwerk stijgt het aandeel van vrouwen actief op zaterdag bij een toenemend aantal kinderen. Bijna 40% van de vrouwen met twee kinderen geeft aan meestal of soms op zaterdag te werken.

Het aandeel van mannen dat actief is op zaterdag schommelt tussen de 44,1% en de 50,9%, afhankelijk van het aantal kinderen.

Tabel 80: Zaterdagwerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 1998 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	24,3	28,3	23,8	26,7	27,5	25,3	35,3	34,4	73,5	28,9
Soms	11,5	18,5	12,1	17,4	10,2	22,3	7,3	23,5	3,9	22,0
Nooit	64,2	53,2	64,1	55,9	62,2	52,5	57,5	42,1	22,6	49,1
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Werken op zondag

Gehuwde vrouwen werken het minst op zondag: 24,0% werkt wel eens (meestal of soms) op zondag. Alleenstaande vrouwen daarentegen zijn het meest actief: 26,7% werkt wel eens op zondag. De verschillen tussen de verschillende segmenten van burgerlijke staat zijn erg klein.

Bij de mannen schommelt het percentage van degene die werken op zondag tussen de 24,3% en 28,3%. Gescheiden mannen vertegenwoordigen het grootste aandeel van werkenden op zondag en weduwnaars vertegenwoordigen het kleinste aandeel.

Tabel 81: Zondagswerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 1998

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	17,9%	15,0%	15,4%	15,0%	16,5%	16,0%	13,3%	15,4%
Soms	8,8%	10,6%	8,6%	11,1%	8,4%	8,3%	10,8%	12,9%
Nooit	73,3%	74,4%	76,1%	73,9%	75,1%	75,7%	75,9%	71,6%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Het aandeel van vrouwen dat meestal actief is op zondag kent een stijgend verloop in relatie tot het aantal kinderen. Vrouwen met één kind vertegenwoordigen een aandeel van 16,4% dat meestal werkzaam is op zondag. Bij vrouwen met vier kinderen is 29,9% regelmatig actief op zondag.

Bij de werkende mannen met kinderen is er geen patroon waarneembaar.

Tabel 82: Zondagswerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 1998 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	16,4	16,5	16,6	17,0	17,9	16,0	29,9	20,2	49,3	8,1
Soms	7,8	10,9	9,6	11,5	6,9	11,4	9,9	10,7	0,0	11,4
Nooit	75,8	72,6	73,8	71,6	75,2	72,6	60,2	69,1	50,7	80,5
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Nachtwerk

Van de groep vrouwen werkt tussen de 8,0% en 11,0% wel eens tijdens de nacht. Het aandeel van weduwen die 's nachts werken, ligt het laagst: 8,0%. Alleenstaande vrouwen vertegenwoordigen het grootste aandeel met 11,0%.

Bij mannen liggen de percentages hoger. Weduwnaars, alleenstaande en gehuwde mannen vertegenwoordigen allen een aandeel van ongeveer 12%. Gescheiden mannen zijn het meest actief 's nachts: 14,4% van hen werkt meestal of soms tijdens de nacht.

Tabel 83: Nachtwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 1998

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	2,0%	3,5%	1,6%	2,2%	3,3%	5,3%	2,1%	3,4%
Soms	9,0%	8,8%	6,7%	10,1%	4,7%	6,9%	6,7%	11,0%
Nooit	89,0%	87,5%	91,7%	87,6%	92,0%	87,8%	91,2%	85,3%
Geen antw.	0,1%	0,21%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 84 geeft de samenhang weer tussen het al dan niet uitoefenen van nachtwerk en het aantal kinderen.

Tabel 84: Nachtwerkwerk: verdeling naar aantal kinderen en geslacht, 1998 (in %)

	1 kind		2 kinderen		3 kinderen		4 kinderen		5 of meer	
	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	2,1	2,8	1,7	2,4	2,2	2,5	3,9	3,7	7,9	5,7
Soms	8,5	13,5	7,2	12,2	6,6	9,9	6,5	15,3	33,5	14,1
Nooit	89,3	83,6	91,2	85,3	91,2	87,7	89,6	81,0	58,5	80,1
Geen antw.	0,0%	0,2%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0	0,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

6.7 SAMENVATTING WERKLOOSHEIDSTATISTIEKEN

a. Algemeen

In **2001** behoorde 1,4% van de vrouwen (vanaf 15 jaar) tot de categorie van de werklozen. Binnen de mannelijke populatie maakt ongeveer 1,3% van de populatie op beroepsactieve leeftijd deel uit van de groep van werklozen.

b. Opleidingsniveau

Onder de werkloze mannen en vrouwen vindt men vooral laaggeschoolden.

Onderstaande tabel geeft zowel voor de vrouwelijke als voor de mannelijke populatie de verdeling naar opleidingsniveau.

Opleidingsniveau	Werkloze vrouwen (15-64)	Werkloze mannen (15-64)
Laaggeschoold	43,8%	41,6%
Middelmatig geschoold	36,3%	33,8%
Hooggeschoold	14,9%	21,1%
Totaal	100,0%	100,0%

Absoluut gezien zijn er meer werkloze laaggeschoolde vrouwen dan mannen (52,9% ↔ 47,1%).

Absoluut gezien zijn er meer werkloze middelmatig geschoolde vrouwen dan mannen (53,4% ↔ 46,6%).

Absoluut gezien zijn er minder werkloze hooggeschoolde vrouwen dan mannen (43% ↔ 57%).

c. Werkloosheidsgraad en opleidingsniveau (bevolking >14 jaar)

De werkloosheidsgraad van laaggeschoolde en middelmatig geschoolde vrouwen ligt hoger dan deze van mannen. Het grootste verschil tussen vrouwen en mannen situeert zich in de categorie van laaggeschoolden. In 2001 kende het segment van laaggeschoolde vrouwen een werkloosheidsgraad van 3,8%. In het segment van laaggeschoolde mannen bedroeg de werkloosheidsgraad 2,5%. De laaggeschoolden kennen in vergelijking met de overige opleidingsniveaus de grootste werkloosheidsgraad.

De werkloosheidsgraad kende bij mannen en vrouwen een sterke daling over de periode 1998-2001. De werkloosheidsgraden van vrouwen en mannen daalden met respectievelijk 56,7% en 46,0%.

d. Leeftijdscategorieën en werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad in de leeftijdscategorie 15 tot 64 jarigen bedroeg in 2001 2,5% bij vrouwen en 1,8% bij mannen.

De werkloosheidsgraad is het hoogst binnen de jongste leeftijdscategorie, zowel voor vrouwen als voor mannen.

e. Familiale situatie en werkloosheidsgraad (15-64 jarigen)

De werkloosheidsgraad is bij vrouwen het hoogst in het segment van weduwen. In 2001 bedroeg de werkloosheidsgraad in dit segment 3,9%. Binnen de mannelijke populatie kennen de gescheiden mannen de hoogste werkloosheidsgraad: 3,5% in 2001.

f. Sector laatste tewerkstelling

De belangrijkste sectoren waarin de werkloze vrouwen tewerkgesteld waren, zijn:

- Sector D (Industrie)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen)
- Sector K (Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening)
- Sector N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening).

Bij de mannen zijn dit de sectoren:

- Sector D (Industrie)
- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen)

g. Laatst uitgeoefend beroep

Geen gegevens beschikbaar voor Nederland.

h. Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking

De voornaamste redenen, zowel bij mannen en vrouwen, voor het verlaten van de laatste betrekking in 2001 is het aflopen van een contract van bepaalde duur.

6.8 SAMENVATTING WERKGELEGENHEIDSTATISTIEKEN

a. Algemeen

De werkgelegenheid bij de Nederlandse bevolking op beroepsactieve leeftijd (vanaf 15 jaar) bedroeg in 2001 53,7% bij de vrouwelijke populatie en 72,2% bij de mannelijke populatie. In de leeftijdscategorie van 15 tot 64 jarigen oefent 65,3% van de vrouwen en 82,7% van de mannen een betrekking uit.

b. Opleidingsniveau

Onderstaande tabel geeft zowel voor de vrouwelijke populatie als voor de mannelijke populatie de verdeling naar opleidingsniveau.

Opleidingsniveau	Tewerkgestelde vrouwen (15-64)	Tewerkgestelde mannen (15-64)
Laaggeschoold	28,9%	30,2%
Middelmatig geschoold	46,2%	44,4%
Hooggeschoold	23,5%	24,2%
Geen antwoord	1,4%	1,2%
Totaal	100,0%	100,0%

In absolute aantallen zijn er in 2001 in elke categorie van opleidingsniveau minder tewerkgestelde vrouwen dan mannen.

- 42,5% van de laaggeschoolden met een betrekking (15-64 jarigen) zijn vrouwen. 57,5% is van het mannelijke geslacht.
- Van de middelmatig geschoolden met een betrekking tussen 15 en 64 jaar is 44,4% vrouw en 55,6% is man.
- Van de hooggeschoolden met een betrekking tussen 15 en 64 jaar is 42,7% vrouw en 57,3% man.

c. Werkgelegenheidsgraad en opleidingsniveau (bevolking >14 jaar)

De werkgelegenheidsgraad ligt bij vrouwen in elke categorie lager dan bij mannen. Het grootste verschil tussen vrouwen en mannen situeert zich in de categorie van de laaggeschoolden (in 2001: werkgelegenheidsgraad van 35,0% bij vrouwen en 60,7% bij mannen).

De werkgelegenheidsgraad van hooggeschoolde vrouwen bedroeg 76,1% in 2001. Bij de mannen was dit 81,2%.

d. Leeftijdscategorieën en werkgelegenheidsgraad

De totale werkgelegenheidsgraad is het hoogst bij de populatie van 25 tot 29 jarigen. Bij mannen bereikt de werkgelegenheidsgraad zijn hoogtepunt in de leeftijdscategorie van 30 tot 34 jarigen. Bij vrouwen is dat in de categorie van 25 tot 29 jarigen.

De grootste verandering in verband met de werkgelegenheidsgraad deed zich voor bij vrouwen tussen 15 en 19 jaar: over de periode 1995-2001 steeg de werkgelegenheidsgraad in deze categorie met respectievelijk 73,2% en 55,8

e. Familiale situatie en werkgelegenheidsgraad

Alleenstaande vrouwen zijn het meest actief. Weduwen daarentegen zijn het minst actief. De werkgelegenheidsgraad van alleenstaande vrouwen tussen 15 en 64 jaar bedraagt 77,6%.

Bij de mannen is de werkgelegenheidsgraad het hoogst in het segment van 'Gehuwden'. Gehuwde mannen hebben een werkgelegenheidsgraad van 85,0%. (15-64 jarigen). Alleenstaande mannen zijn het minst geneigd tot werken.

Bij vrouwen daalt de werkgelegenheidsgraad bij een stijgend aantal kinderen.

f. Opleidingsniveau en sector van tewerkstelling

Bij de vrouwelijke tewerkgestelden is er voor ieder opleidingsniveau een bepaalde sector van tewerkstelling die in het oog springt.

- Sector G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) stelde in 2001 23,9% van de laaggeschoolde vrouwen tewerk.
- Sector N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening) stelde in 2001 30,4% van de middelmatig geschoolde vrouwen tewerk.
- Sector N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening) stelde in 2001 28,1% van de hooggeschoolde vrouwen tewerk.

De belangrijkste sectoren van tewerkstelling voor mannen, al naargelang het opleidingsniveau zijn:

- Sector D (Industrie) stelde in 2001 24,0% van de laaggeschoolde mannen tewerk.

- Sector D (Industrie) stelde in 2001 19,4% van de middelmatig geschoolde mannen tewerk.
- Sector K (Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening) stelde in 2001 23,2% van de hooggeschoolde mannen tewerk.

g. Opleidingsniveau en beroep

De meest voorkomende beroepsklasse voor de laaggeschoolde vrouwen is de klasse van de lagere commerciële en dienstverlenende beroepen. Middelmatig opgeleide vrouwen werken meestal als kantoorpersoneel en hooggeschoolde vrouwen hebben vaak een onderwijzende job of behoren tot de groep van overige specialisten.

13,3% van de laaggeschoolde mannen werkt als mijn-, groeve- of bouwvakarbeider. De belangrijkste beroepsklasse bij middelmatig opgeleide mannen is deze van 'Directeuren en bedrijfsleiders van ondernemingen'. Het meest voorkomende beroep van hooggeschoolde mannen is een beroep als natuurkundige, wiskundige of ingenieur.

h. Familiale situatie en gemiddelde werkuren

Bij vrouwen zijn de gescheiden vrouwen het meest actief. Zij werken gemiddeld 29,1 uren per week. Bij mannen zijn het de gehuwden die het meest aantal uren werken. Zij werken gemiddeld 39,4 uren per week.

Het aantal kinderen heeft invloed op het gemiddeld aantal werkuren. Naarmate het aantal kinderen toeneemt, gaan vrouwen gemiddeld minder uren werken. Mannen daarentegen gaan bij een toenemend aantal kinderen gemiddeld meer uren werken.

i. Familiale situatie en jobpermanentie

15,7% van de vrouwen en 10,2% van de mannen zijn tijdelijk tewerkgesteld. In 2001 was 54% van de tijdelijk tewerkgestelden vrouw.

In Nederland is de voornaamste reden van een tijdelijke betrekking het gevolg van de proefperiode. 33.0% van de mannen en 31.0% van de vrouwen met een tijdelijk contract vermelden dat het tijdelijke aspect verbonden is met de proefperiode waarin ze zich bevinden.

j. Familiale situatie en full-time/part-time

Part-time werk is erg populair in Nederland. 71,3% van de werkende vrouwen en 20% van de werkende mannen oefende in 2001 een deeltijdse betrekking uit.

Naarmate het aantal kinderen stijgt, stijgt het aandeel van deeltijds werkende vrouwen.

k. Familiale situatie en atypisch werk

Alleenstaande vrouwen vertegenwoordigen in alle categorieën van atypische arbeid het grootste aandeel wat betreft deelnemers eraan. Bij de mannen zijn het vooral alleenstaande en gescheiden mannen die atypische arbeid verrichten.

Werken in shiften is in Nederland de minst populaire vorm van atypische arbeid.

Werken op zaterdag daarentegen is de meest populaire vorm.

HOOFDSTUK 7: ZWEDEN

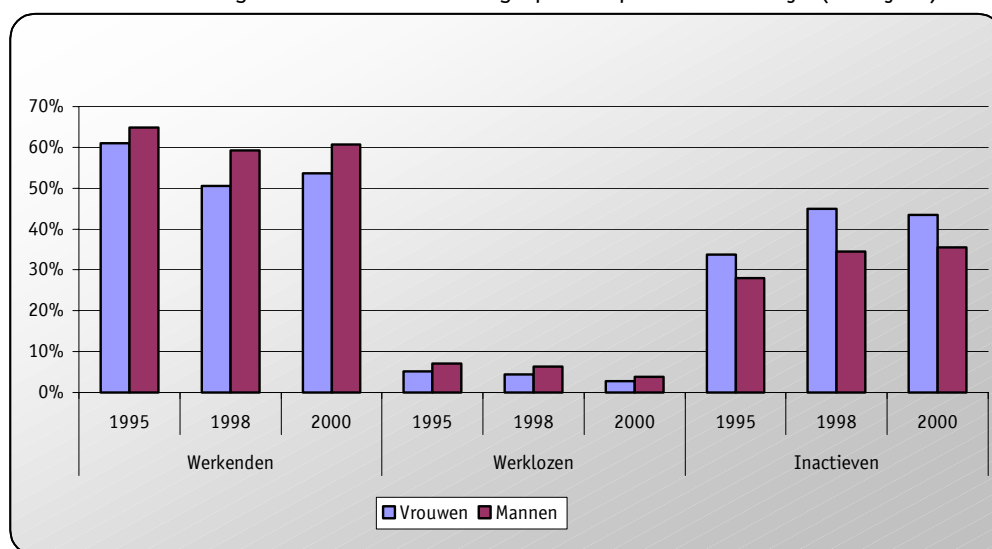
7.1 INLEIDING

Grafiek 187 toont de verschillen qua samenstelling tussen de Zweedse mannelijke en vrouwelijke bevolking op beroepsactieve leeftijd. Het aandeel van de werkenden kende over de periode 1995-2000 zowel bij mannen als bij vrouwen een daling. In 1995 was 61,0% van de vrouwen ouder dan 14 jaar actief op de arbeidsmarkt. In 2000 was dit aandeel gedaald tot 53,6%. Het aandeel van actieve mannen daalde van 64,9% in 1995 naar 60,7% in 2000.

Het aandeel van werklozen daalde eveneens bij mannen en vrouwen. Het aandeel van werkloze vrouwen bedroeg in 1995 5,2%. In 2000 behoorde nog 2,8% van de vrouwen ouder dan 14 jaar tot de categorie van de werklozen. Bij de mannen daalde het aandeel van de werkloze mannen van 7,1% in 1995 naar 3,8% in 2000. Mannen kennen bijgevolg op beroepsactieve leeftijd een groter aandeel werklozen dan vrouwen.

Het aandeel van inactieven steeg zowel bij mannen als bij vrouwen. In 1995 was ongeveer een derde van de Zweedse vrouwen inactief. In 2000 behoorde 43,5% van de Zweedse vrouwen tot de groep van inactieven. Het aandeel van inactieve mannen steeg van 28,0% in 1995 naar 35,5% in 2000.

Grafiek 187: Verdeling van Zweedse bevolking op beroepsactieve leeftijd (> 14 jaar)

Wanneer we enkel de leeftijdscategorie 15-64 jarigen beschouwen, stellen we vast dat 69,7% van de vrouwen en 72,6% van de mannen actief zijn op de arbeidsmarkt. 3,7% van de vrouwen en 4,6% van de mannen zijn werkloos en 26,6% van de vrouwen en 22,8% van de mannen zijn inactief.

7.2 OPLEIDINGSNIVEAU

7.2.1 ALGEMEEN

Zoals bij de bespreking van de andere landen hanteren we de volgende indelingen:

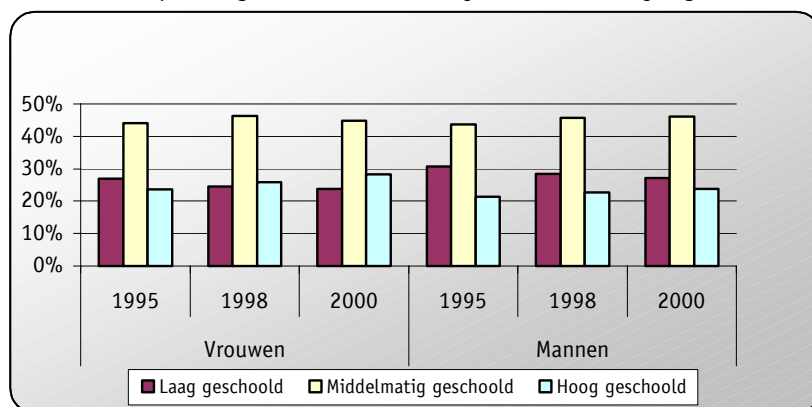
- Laaggeschoold: geen onderwijs, lager onderwijs, secundair onderwijs lagere graad.
- Middelmatig geschoold: secundair onderwijs hogere graad.
- Hooggeschoold: hoger niet universitair onderwijs (korte type + lange type), universitair onderwijs.

Zoals uit grafiek 188 blijkt, is het merendeel van de Zweedse bevolking middelmatig geschoold. In 2000 bedroeg het aandeel middelmatig geschoolde vrouwen en mannen respectievelijk 44,7% en 46,1%.

Over de periode 1995-2000 is bij de vrouwen het aandeel van laaggeschoolden gedaald van 27,0% naar 23,8%. Het aandeel van hooggeschoolden steeg over dezelfde periode van 23,5% naar 28,3%. In 2000 is het aandeel hooggeschoolde vrouwen bijgevolg groter dan het aandeel laaggeschoolden.

Bij de mannen daalde het aandeel laaggeschoolden eveneens terwijl het aandeel hooggeschoolden stilaan toenam. In 2000 is het aandeel laaggeschoolden echter nog steeds groter dan het aandeel hooggeschoolden. 27,2% van de mannen tussen 15 en 64 jaar is laaggeschoold en 23,8% van hen is hooggeschoold.

Grafiek 188: Opleidingsniveau in de leeftijdsklasse 15-64 jarigen

Tabel 85 geeft de exacte cijfergegevens weer:

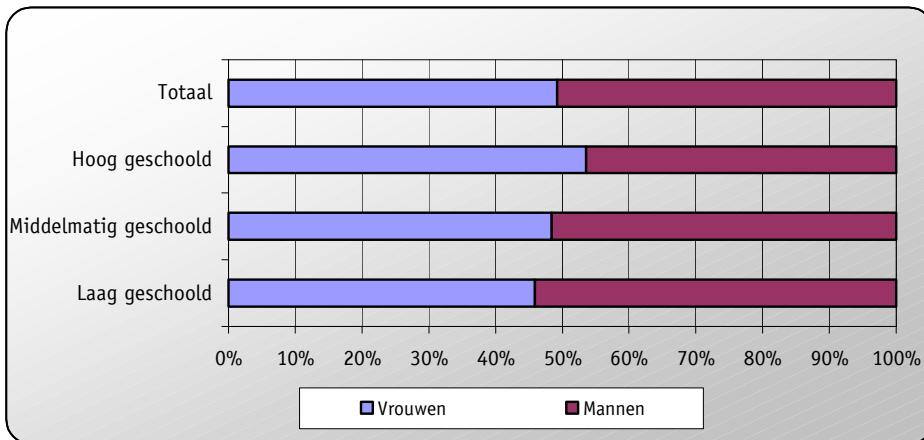
Tabel 85: Evolutie van het opleidingsniveau

Opleidingsniveau	Leeftijdscategorie 15-64					
	Vrouwen			Mannen		
	1995	1998	2000	1995	1998	2000
Laag geschoold	27,0%	24,5%	23,8%	30,7%	28,5%	27,2%
Middelmatig geschoold	44,1%	46,2%	44,7%	43,6%	45,6%	46,1%
Hoog geschoold	23,5%	25,9%	28,3%	21,4%	22,7%	23,8%
Geen antwoord	5,4%	3,4%	3,1%	4,2%	3,1%	3,0%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

In totaal zijn er in Zweden iets minder vrouwen dan mannen: 49,2% van de totale bevolkingsgroep tussen 15 en 64 jaar is vrouw.

Wanneer we de sekseratio's van de verschillende opleidingsniveaus met mekaar vergelijken, zien we dat naarmate het opleidingsniveau stijgt, het aandeel van vrouwen toeneemt. 45,9% van de totale groep laaggeschoolden tussen 15 en 64 jaar is vrouw. 53,6% van de totale groep hooggeschoolden tussen 15 en 64 jaar is vrouw.

Grafiek 189: Sekseratio's opleidingsniveau van totale bevolkingsgroep 15-64 jarigen, 2000

7.2.2 WERKENDEN, WERKLOZEN EN INACTIEVEN

Wanneer we de bevolking tussen 15 en 64 jaar uitsplitsen naargelang hun opleidingsniveau en hun activiteit op de arbeidsmarkt, merken we het volgende:

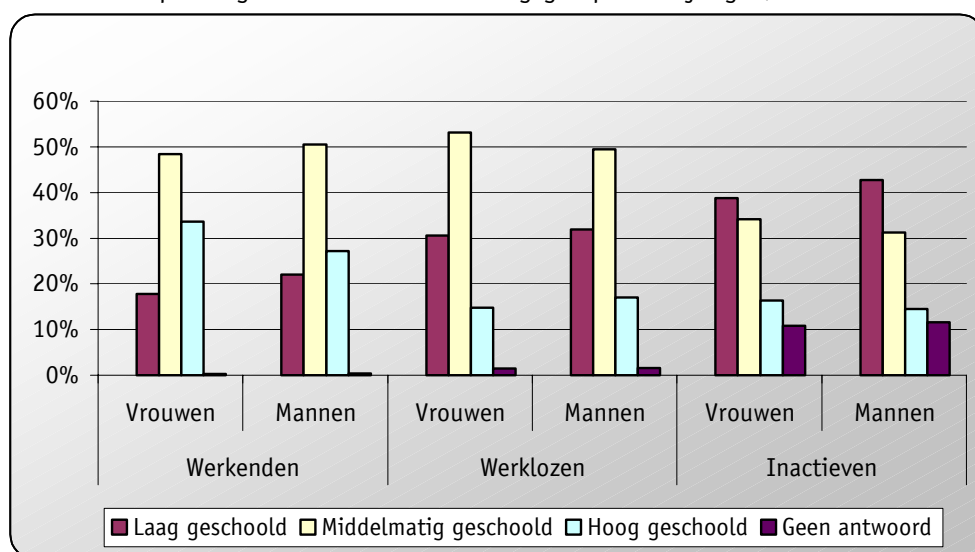
In het segment van de werkende bevolking is het overgrote deel middelmatig geschoold. 48,3% van de vrouwen en 50,5% van de mannen hebben een opleiding van middelmatig niveau achter de rug.

Hooggeschoolden vertegenwoordigen het tweede grootste aandeel: 33,6% van de werkende vrouwen en 27,1% van de werkende mannen is hooggeschoold. Laaggeschoolde vrouwen vertegenwoordigen een aandeel van 17,8% in het segment van werkende vrouwen. Laaggeschoolde mannen vertegenwoordigen een aandeel van 22,0%.

In het segment van de werkloze bevolking tussen 15 en 64 jaar is eveneens het overgrote deel middelmatig geschoold. 53,2% van de werkloze vrouwen en 49,4% van de werkloze mannen zijn middelmatig geschoold. De laaggeschoolden komen qua omvang op de tweede plaats: 30,6% van de werkloze vrouwen en 31,9% van de werkloze mannen is laaggeschoold. Hooggeschoolde werkloze vrouwen vertegenwoordigen 14,8% van de totale groep van werkloze vrouwen. Hooggeschoolde mannen vertegenwoordigen een aandeel van 17,0%.

Binnen de categorie van de inactieven zijn de laaggeschoolden in de meerderheid: 38,7% van de vrouwelijke inactieven en 42,7% van de mannelijke inactieven zijn laaggeschoold. Ongeveer een derde van de totale groep inactieven is middelmatig geschoold. Laaggeschoolde vrouwen vertegenwoordigen 16,4% en laaggeschoolde mannen vertegenwoordigen 14,5%.

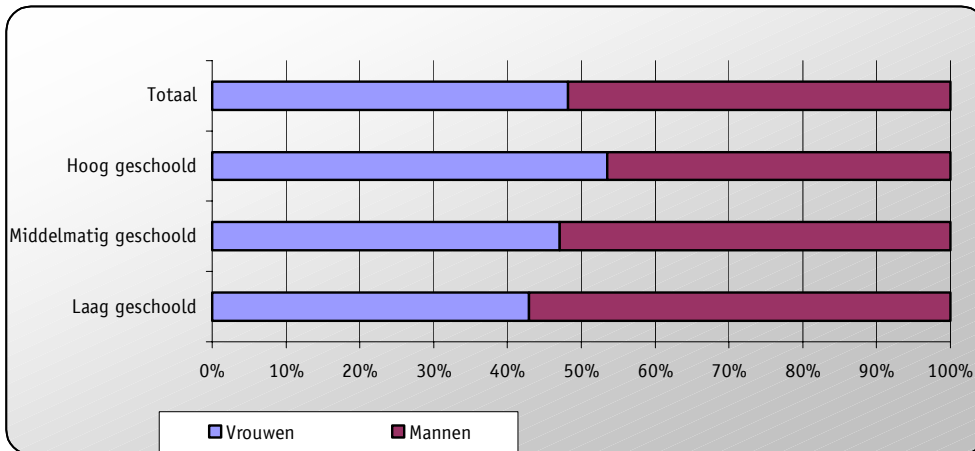
Grafiek 190: Opleidingsniveau van de bevolkingsgroep 15-64 jarigen, 2000

7.2.3 SEKSERATIO'S

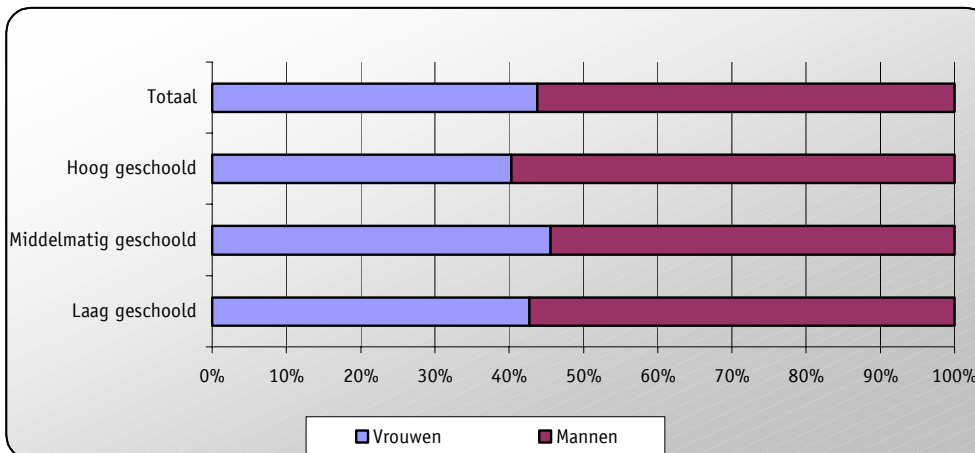
Het grootste aandeel van de werkende bevolking is van het mannelijke geslacht. 51,8% van de werkenden tussen 15 en 64 jaar is man. Het aandeel van de vrouwen schommelt tussen de 42,9% en de 53,5%, afhankelijk van de genoten opleiding. Naarmate het opleidingsniveau stijgt, neemt het aandeel van vrouwen toe. In de groep van hooggeschoolde werkende mensen zijn vrouwen bijgevolg in de meerderheid: 53,5% van de werkenden met een hoger opleidingsniveau is vrouw.

Grafiek 191: Sekseratio's opleidingsniveau binnen de groep van werkenden (15-64 jaar), 2000

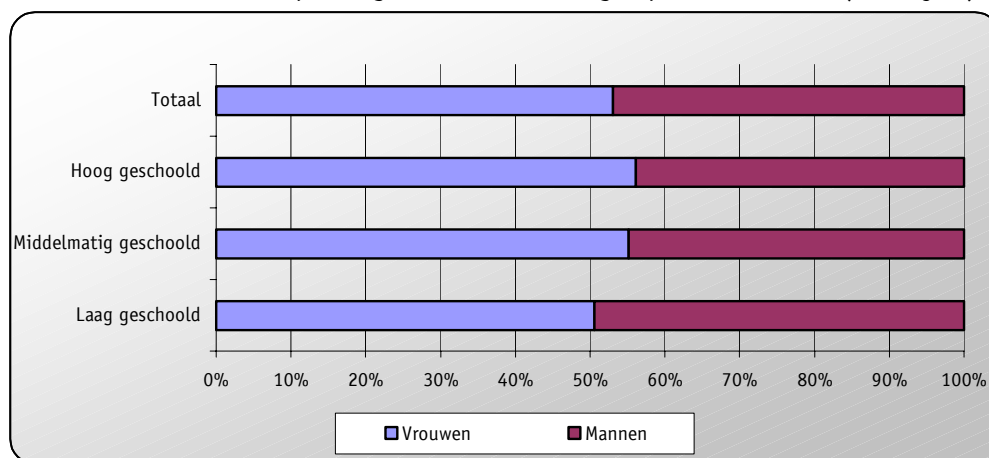
43,8% van de werklozen tussen 15 en 64 jaar is vrouw. Het aandeel van vrouwen is ongeacht de genoten opleiding steeds kleiner dan 50%. Het aandeel van vrouwen is het kleinst in het segment van de hooggeschoolde werklozen: 40,3%.

Grafiek 192: Sekseratio's opleidingsniveau binnen de groep van werklozen (15-64 jaar), 2000

53,0% van de totale groep inactieven is vrouw. Afhankelijk van het opleidingsniveau schommelt het aandeel van vrouwelijke inactieven tussen de 50,6% en 56,1%. Naarmate het opleidingsniveau stijgt, neemt het aandeel van vrouwen toe. In het segment van hooggeschoolde inactieven is 56,1% van het vrouwelijke geslacht.

Grafiek 193: Sekseratio's opleidingsniveau binnen de groep van inactieven (15-64 jaar), 2000

7.2.4 WERKGELEGENHEIDSGRAAD

De werkgelegenheidsgraad is de procentuele verhouding tussen het aantal werkenden en de populatie op beroepsactieve leeftijd (> 15 jaar). In tabel 86 is de werkgelegenheidsgraad opgesplitst naar geslacht en opleidingsniveau. De berekeningen zijn van toepassing op de gehele populatie ouder dan 14 jaar.

Enkele vaststellingen in verband met de werkgelegenheidsgraad:

- De werkgelegenheidsgraad daalde gedurende de periode 1995-2000. De vrouwelijke werkgelegenheidsgraad daalde met 12%. Deze daling is te wijten aan een daling van ongeveer 6% van de werkgelegenheidsgraad van de middelmatig en hooggeschoolden. De werkgelegenheidsgraad van de laaggeschoolde vrouwen bleef nagenoeg constant.
- De mannelijke werkgelegenheidsgraad daalde in totaal met 6,4%. De werkgelegenheidsgraad van de hooggeschoolden daalde met 5,3%. De werkgelegenheidsgraad van de laaggeschoolden kende een geringe daling (0,7%) terwijl de werkgelegenheidsgraad van de middelmatig geschoolden zelfs een geringe stijging van 0,8% onderging.
- Naarmate het opleidingsniveau stijgt, stijgt de werkgelegenheidsgraad. In 2000 bedroeg de werkgelegenheidsgraad in het segment van laaggeschoolde vrouwen 40,1%. Het segment van

middelmatig geschoolde vrouwen kende in hetzelfde jaar een werkgelegenheidsgraad van 69,2%. Dit betekent dat iemand met een middelmatig opleidingsniveau 72,6% meer kans heeft op werk dan een laaggeschoold iemand.

- Ook mannen hebben meer kans op werk wanneer ze een langer studeren. De kans op werk neemt met 45,6% toe indien men middelmatig geschoold is in plaats van laaggeschoold.
- Het verschil tussen de werkgelegenheidsgraad van middelmatig geschoolden en hooggeschoolden is minder groot: 13,2% bij vrouwen en 5,5% bij mannen.

Tabel 86: Werkgelegenheidsgraad naar opleidingsniveau en geslacht (> 14 jaar)

1995		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	40,1%	51,2%
Middelmatig geschoold	73,5%	73,6%
Hoog geschoold	83,6%	82,6%
Totaal	61,0%	64,9%
1998		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	36,4%	51,1%
Middelmatig geschoold	66,0%	71,0%
Hoog geschoold	76,5%	78,1%
Totaal	50,6%	59,2%
2000		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	40,1%	50,9%
Middelmatig geschoold	69,2%	74,1%
Hoog geschoold	78,4%	78,2%
Totaal	53,6%	60,7%

7.2.5 WERKLOOSHEIDSGRAAD

De werkloosheidsgraad geeft weer hoeveel werklozen er zijn op het totale aantal werkenden en werklozen samen (totale beroepsbevolking). Tabel 87 geeft hierover informatie. De werkloosheidsgraad wordt in deze tabel opgesplitst naar opleidingsniveau en geslacht.

Tabel 87: Werkloosheidsgraad naar opleidingsniveau en geslacht
(> 14 jaar)

1995		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	10,2%	11,7%
Middelmatig geschoold	9,3%	11,6%
Hoog geschoold	3,6%	4,3%
Totaal	7,9%	9,8%
1998		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	12,0%	12,0%
Middelmatig geschoold	8,9%	10,5%
Hoog geschoold	3,8%	5,3%
Totaal	8,0%	9,7%
2000		
Opleidingsniveau	Vrouwen	Mannen
Laag geschoold	8,2%	8,0%
Middelmatig geschoold	5,5%	5,9%
Hoog geschoold	2,3%	3,8%
Totaal	5,0%	5,9%

Enkele vaststellingen:

- De werkloosheidsgraad ligt in 2000 lager dan in 1995, zowel bij mannen als bij vrouwen.
- De werkloosheidsgraad daalt naarmate het opleidingsniveau stijgt. Het grootste verschil situeert zich bij de overgang van middelmatig geschoolden naar hooggeschoolden.
- Een middelmatig geschoolde vrouw heeft 32,9% minder kans op werkloosheid dan een laaggeschoolde vrouw. Een hooggeschoolde vrouw heeft 58,2% minder kans op werkloosheid dan een middelmatig geschoolde vrouw en 72,0% minder kans op werkloosheid dan een laaggeschoolde vrouw. De inspanningen nodig om een hoger opleidingsniveau te bereiken lonen bijgevolg de moeite.
- Een middelmatig geschoolde man heeft 26,3% minder kans op werkloosheid dan een laaggeschoolde man. Een hooggeschoolde man heeft 35,6% minder kans op werkloosheid dan een middelmatig geschoolde man en 52,5% minder kans op werkloosheid dan een laaggeschoolde man.

7.3 LEEFTIJDSCATEGORIEËN

In tegenstelling tot de berekeningen van de werkgelegenheidsgraad en de werkloosheidsgraad in de vorige paragraaf, zijn de berekeningen in deze paragraaf gebaseerd op de leeftijdscategorie van 15 tot 64 jarigen.

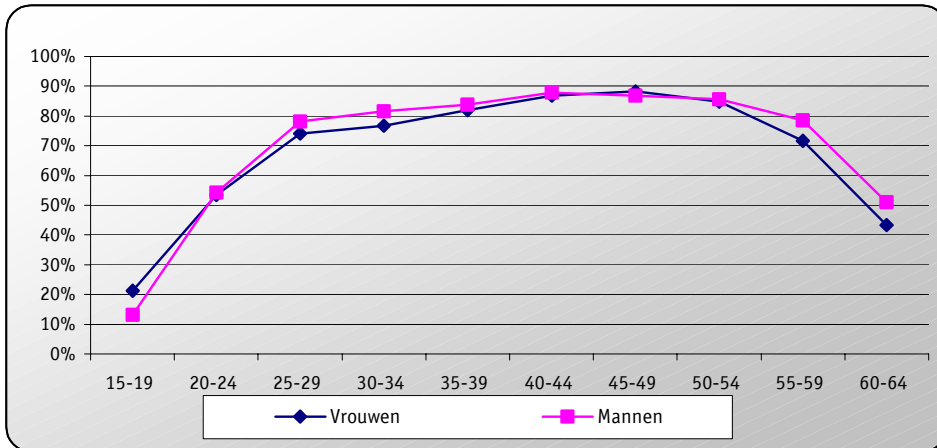
7.3.1 WERKGELEGENHEIDSGRAAD

In de leeftijdscategorie 15-64 jarigen bleef de werkgelegenheidsgraad van vrouwen over de periode 1995-2000 ongeveer constant. In 1995 kenden vrouwen tussen 15 en 64 jaar een werkgelegenheidsgraad van 69,8%. In 1998 lag deze iets lager: 66,4% maar in 2000 werd met 69,7% bijna het niveau van 1995 geëvenaard. In 1995 bereikte de categorie 45-49 jarigen de hoogste werkgelegenheidsgraad met 88,3%. In 2000 werd de hoogste werkgelegenheidsgraad opgetekend in de categorie 40-44 jarigen (83,9%)

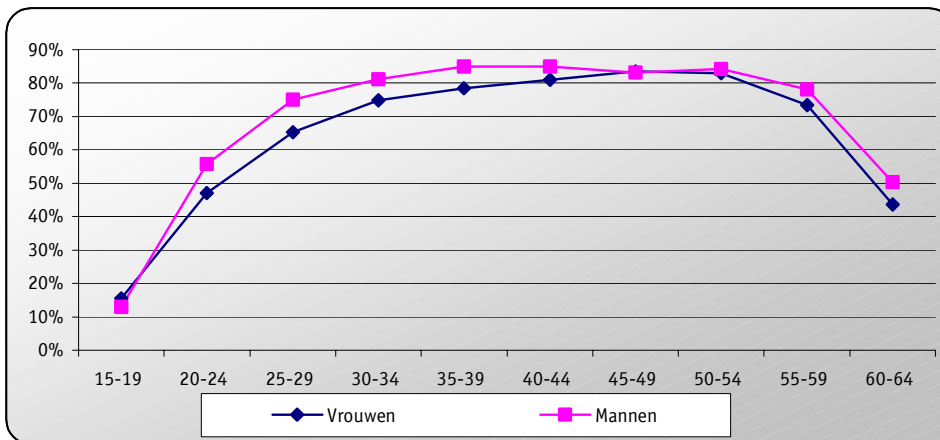
De werkgelegenheidsgraad van de totale groep mannen van 15 tot 64 jarigen kent dezelfde schommelingen als deze van vrouwen. De werkgelegenheidsgraad bedroeg in 1995 71,6%. In 1998 was de werkgelegenheidsgraad gedaald tot 70,8% en in 2000 werd met 72,6% een hoger niveau dan dat van 1995 bereikt. De hoogste werkgelegenheidsgraad werd bereikt in de categorie 40-44 jarigen. In 2000 bedroeg de werkgelegenheidsgraad in deze categorie 86,1%.

De grafieken 194, 195 en 196 geven de werkgelegenheidsgraad voor mannen en vrouwen weer. De werkgelegenheidsgraad van de totale bevolking tussen 15 en 64 jaar hebben we niet in de grafieken opgenomen omdat dit de leesbaarheid van de grafieken zou bemoeilijken. De werkgelegenheidsgraden van mannen en vrouwen liggen immers heel dicht in mekaars buurt, zeker voor de jaartallen 1995 en 2000.

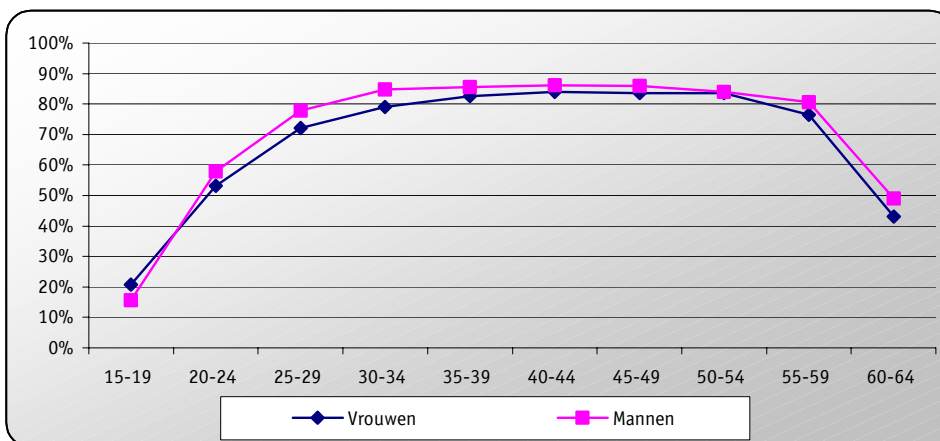
Grafiek 194: Werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen), 1995

Grafiek 195: Werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen), 1998

Grafiek 196: Werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen), 2000

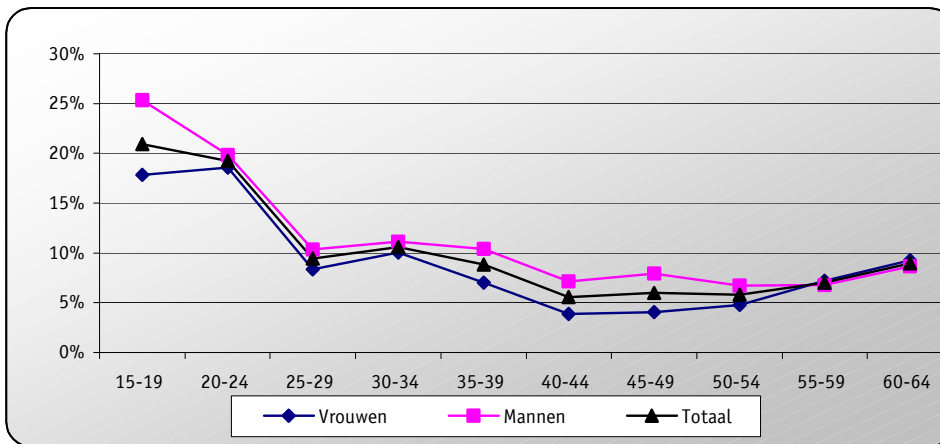

7.3.2 WERKLOOSHEIDSGRAAD

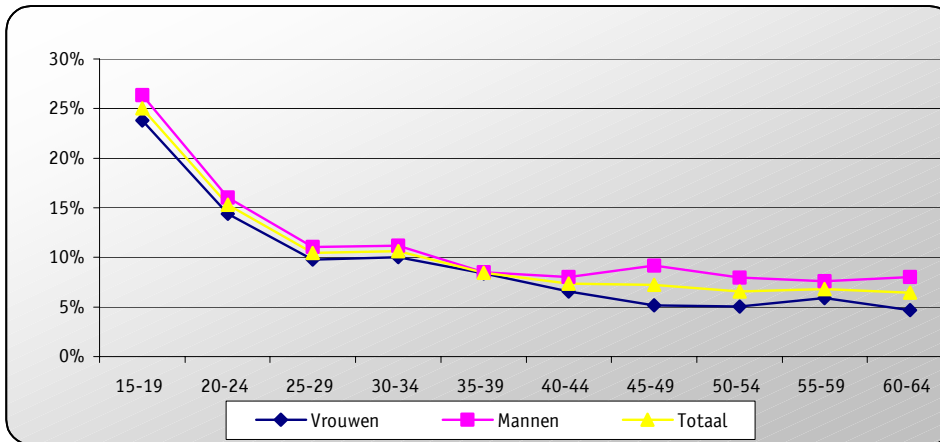
In 2000 bedroeg de werkloosheidsgraad van mannen en vrouwen tussen 15 en 64 jaar respectievelijk 6,0% en 5,1%. In 1995 bedroeg de werkloosheidsgraad van mannen en vrouwen tussen 15 en 64 jaar respectievelijk 10,1% en 7,9%. Dat betekent bij de mannen een daling van 40,6%. Bij de vrouwen daalde de werkloosheidsgraad met maar liefst 73,4%.

In 2000 kan men in het algemeen stellen dat de werkloosheidsgraad een dalend verloop kent tot aan de leeftijdscategorie 40-44 jarigen. Vanaf deze leeftijdscategorie heeft de werkloosheidsgraad een stijgend verloop.

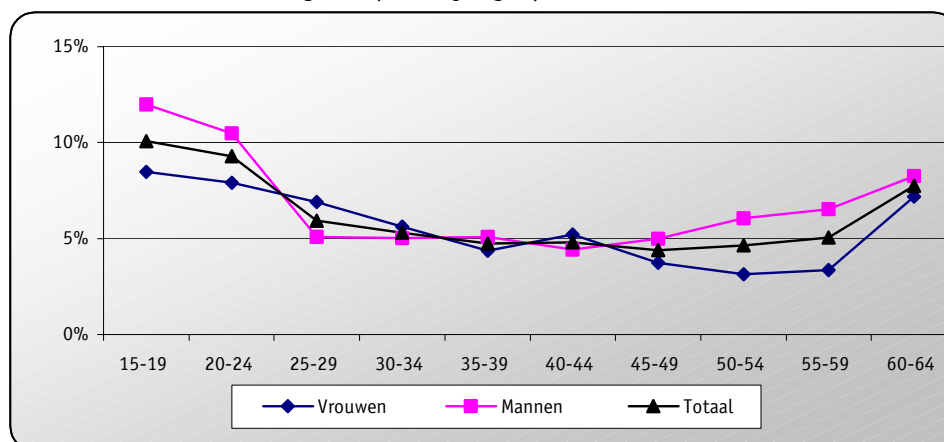
Grafiek 197: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 1995

Grafiek 198: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 1998

Grafiek 199: Werkloosheidsgraad (15-64 jarigen), 2000

Uit tabel 88 kunnen we afleiden bij vrouwen de jongere leeftijdscategorieën de meeste werklozen bevatten. Ongeveer 45% van de werkloze vrouwen is jonger dan 35 jaar.

Tabel 88: Verdeling werklozen over leeftijdscategorieën, 2000

Leeftijdscategorie	Vrouwen	Mannen	Totaal
15-19	4,6%	4,2%	4,4%
20-24	11,1%	13,1%	12,2%
25-29	15,1%	9,5%	11,9%
30-34	14,1%	10,9%	12,3%
35-39	10,9%	10,8%	10,8%
40-44	12,8%	8,9%	10,6%
45-49	9,0%	10,2%	9,6%
50-54	8,5%	13,3%	11,2%
55-59	7,0%	12,0%	9,8%
60-64	7,1%	7,1%	7,1%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%

7.4 FAMILIALE SITUATIE

In deze paragraaf bespreken we de invloed van de familiale situatie op de arbeidsmarkt. In tegenstelling tot de overige landen die we in dit rapport bespreken zijn er voor Zweden geen gegevens beschikbaar met betrekking tot kinderen. Bijgevolg bespreken we in deze paragraaf enkel de invloed van de burgerlijke staat.

7.4.1 **BURGERLIJKE STAAT**

7.4.1.1 **Werkgelegenheidsgraad**

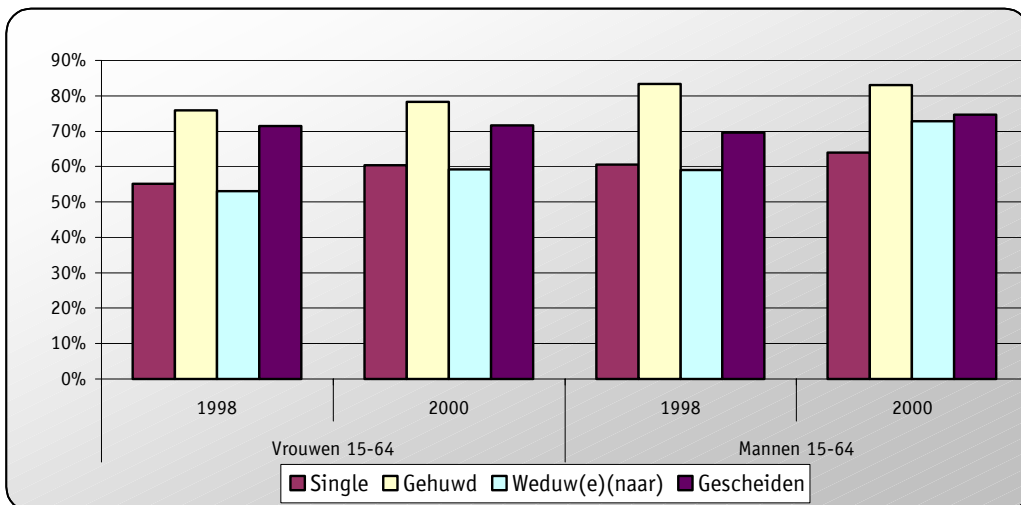
Enkele vaststellingen voor de vrouwelijke populatie van 15 tot 64 jarigen:

- De totale groep van vrouwen (15-64 jarigen) behaalde in 2000 een werkgelegenheidsgraad van 69,7%.
- Gehuwde vrouwen zijn het meest actief en behalen een werkgelegenheidsgraad van 78,3%. Van de gescheiden vrouwen oefent 71,6% een betrekking uit.
- Alleenstaanden vrouwen en weduwen zijn het minst actief op de arbeidsmarkt: respectievelijk 60,4% en 59,2% van hen heeft een betrekking.

Enkele vaststellingen bij de mannelijke populatie van 15 tot 64 jarigen:

- De totale groep mannen (15-64 jarigen) behaalde in 2000 een werkgelegenheidsgraad van 72,6%.
- De hoogste werkgelegenheidsgraad registreren we in het segment van de gehuwde mannen. 83,0% van hen is oefent een betrekking uit.
- Alleenstaande mannen hebben de laagste werkgelegenheidsgraad: 64,0% van hen heeft een job.

Grafiek 200: Werkgelegenheidsgraad (15-64 jarigen)

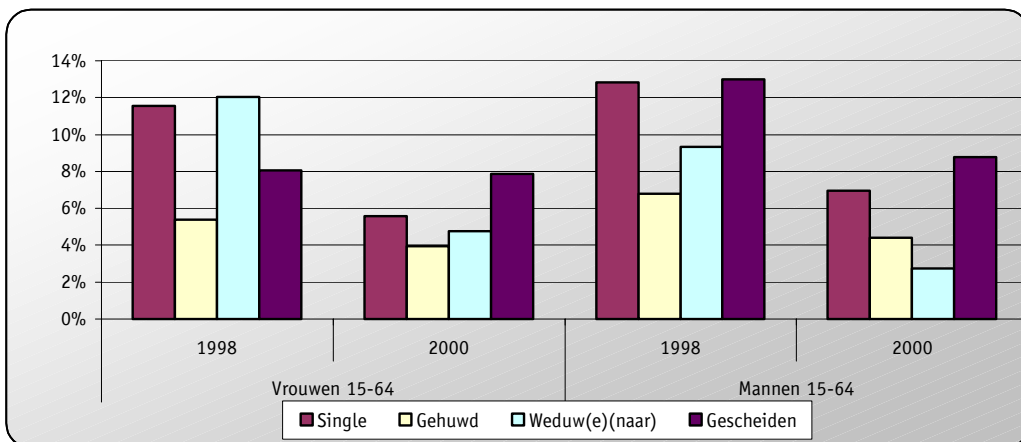

7.4.1.2 Werkloosheidsgraad

De samenhang tussen burgerlijke staat en werkloosheidsgraad verschilt sterk binnen de groep van vrouwen voor de jaartallen 1998 en 2000. In 1998 kenden zowel de alleenstaanden als de weduwen een hogere werkloosheidsgraad (respectievelijk 11,6% en 12,0%). In 2000 hebben de gescheiden vrouwen echter af te rekenen met de hoogste werkloosheidsgraad (7,9%). De overige segmenten (alleenstaanden, gehuwden en weduwen) kenden een sterke daling van de werkloosheidsgraad over de periode 1998-2000, maar in het segment van de gescheiden vrouwen bleef de werkloosheidsgraad nagenoeg constant.

Voor de mannen is de situatie van 1998 gelijkaardig aan deze van 2000. In 2000 bereikte het segment van gescheiden mannen de hoogste werkloosheidsgraad. Toch is de werkloosheidsgraad in 2000 voor ieder segment beduidend lager dan in 1998.

Grafiek 201: Evolutie werkloosheidsgraad (15-64 jarigen)

7.5 KARAKTERISTIEKEN VAN WERKLOZEN

In de overige hoofdstukken geeft deze paragraaf specifieke informatie over werkloze mannen en vrouwen. Onderwerpen zoals de laatste sector van tewerkstelling, het laatst uitgeoefende beroep en de reden van het verlaten van de laatste betrekking worden in de overige hoofdstukken besproken. Voor Zweden is de aanwezige informatie echter zeer beperkt.

Amper 5% van de respondenten beantwoordde de vraag in verband met de sector van laatste tewerkstelling. Ook de vraag naar het laatst uitgeoefende beroep werd door slechts 6,5% van de respondenten beantwoord. Hierover geven we dus geen resultaten weer.

In 1995 waren er in totaal 395.628 werklozen in Zweden. Mannen vertegenwoordigden de grootste groep (57,8%). Het aantal werklozen daalde met 2,1% gedurende de periode 1995-1998. Vervolgens daalde het aantal met 38,4% waardoor het absolute aantal werklozen in 2000 238.525 bedroeg. Het aandeel van mannen lag in 2000 nog steeds hoger dan dit van vrouwen (56,4% versus 43,6%).

7.6 KARAKTERISTIEKEN VAN TEWERKGESTELDEN

7.6.1 OPLEIDINGSNIVEAU EN SECTOR VAN TEWERKSTELLING

7.6.1.1 Vrouwen

Sector N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening) is de belangrijkste sector van tewerkstelling, zowel voor laag-, midden- als hooggeschoolden vrouwen.

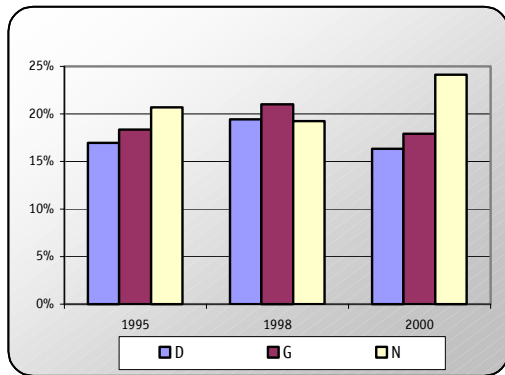
Ongeveer een kwart van de werkende laaggeschoolde vrouwen oefent een betrekking uit in sector N. Naast sector N bieden de sectoren D (Industrie) en G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) jobopportunities voor laaggeschoolde vrouwen. De sectoren D, G en N bieden samen werk aan ongeveer 60% van de laaggeschoolde vrouwen.

36,0% van de middelmatig geschoolde vrouwen vindt in 2000 een betrekking in sector N. Dit is een daling van 10% ten opzichte van 1995, toen werkte 40% van de laaggeschoolde vrouwen in deze sector. Net als bij de laaggeschoolde vrouwen vindt ongeveer 60% van de middelmatig geschoolde vrouwen werk in de sectoren D, G of N

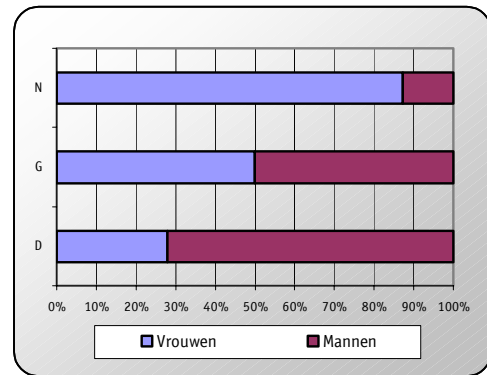
35,7% van de hooggeschoolde vrouwen is tewerkgesteld in sector N. Samen stellen de sectoren K (Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening), M (Onderwijs) en N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening) ongeveer 70% van de hooggeschoolde vrouwen tewerk.

Een blik op de grafieken van de sekseratio's toont ons dat sector N, de belangrijkste sector van tewerkstelling voor laag-, middelmatig- en hooggeschoolden, onafhankelijk van het opleidingsniveau, steeds door vrouwen gedomineerd wordt. Van de totale groep laaggeschoolden werkzaam in sector N is 87,3% vrouw. Van de middelmatig geschoolden werkzaam in sector N is 90,1% vrouw. 83,6% van de hooggeschoolden die een betrekking uitoefenen in sector N is vrouw. In het segment van de hooggeschoolden domineren vrouwen eveneens de tewerkstelling in sector M: 63,2% van de tewerkgestelden is vrouw.

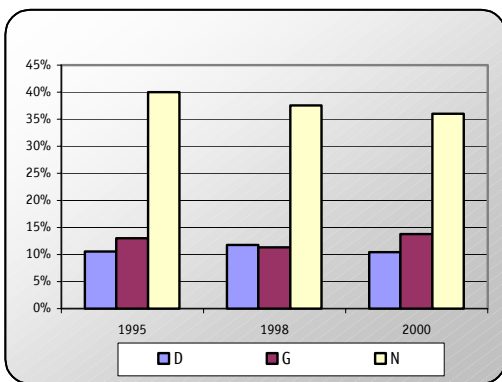
Grafiek 202: Sectoren van tewerkstelling bij laaggeschoolde vrouwen

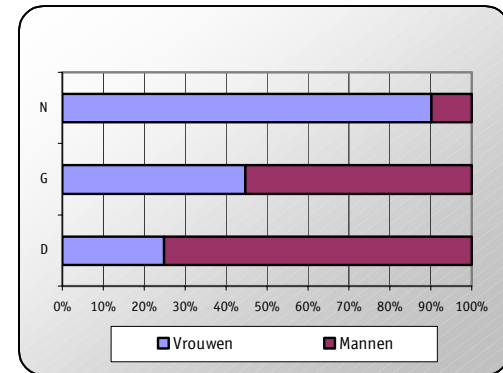
Grafiek 203: Sekseratio's in deze sectoren, 2000

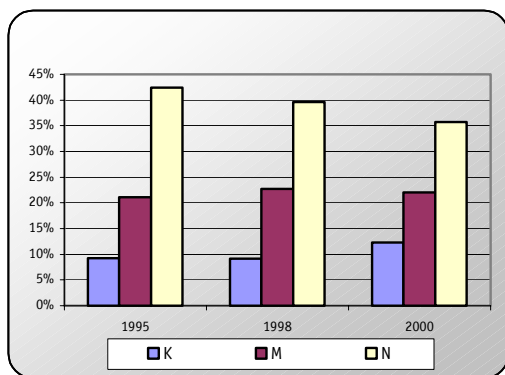
Grafiek 204: Sectoren van tewerkstelling bij middelmatig geschoolde vrouwen

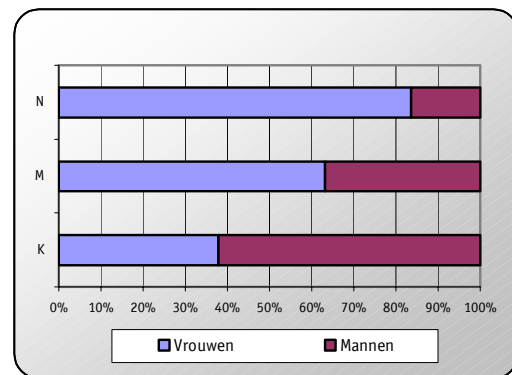
Grafiek 205: Sekseratio's in deze sectoren, 2000

Grafiek 206: Sectoren van tewerkstelling bij hooggeschoolde vrouwen

Grafiek 207: Sekseratio's in deze sectoren, 2000

7.6.1.2 Mannen

Het grootste aandeel van laaggeschoolde werkende mannen vindt een betrekking in sector D (Industrie). In 2000 werkte 30,7% van hen in de industrie. De belangrijkste sectoren samen, de sectoren D, F (Bouwnijverheid), G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen) en I (Vervoer, opslag en communicatie), stellen ongeveer 65% van de laaggeschoolden mannen tewerk.

Sector D (Industrie) is de belangrijkste sector van tewerkstelling voor middelmatig geschoolden mannen. 27,8% van de werkende mannen met een middelmatig opleidingsniveau werkt in de industrie. Verder zijn de sectoren F (Bouwnijverheid), G (Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen), I (Vervoer, opslag en communicatie) en K (Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening) belangrijke werkgevers aan middelmatig geschoolde mannen.

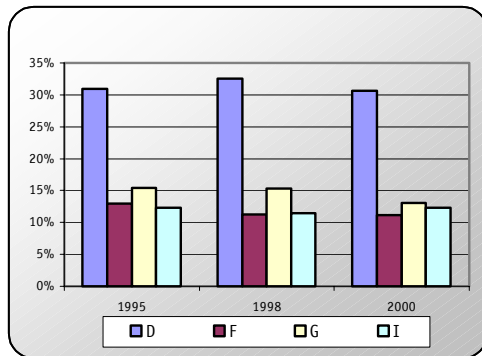
Hooggeschoolde mannen waren in 1995, 1998 en 2000 vooral actief in de sectoren D (Industrie), K (Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening), L (Openbaar bestuur en defensie ; verplichte sociale verzekeringen), M (Onderwijs) en N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening). De sector met het grootste aandeel hooggeschoolde mannen is sector K. In 2000 werkte 23,1% van de hooggeschoolde mannen in deze sector. De sectoren D en K stellen samen meer dan 40% van de hooggeschoolde mannen tewerk.

De grafieken van de sekseratio's tonen ons dat in de belangrijkste sectoren van tewerkgestelde laaggeschoolde mannen, de mannen duidelijk in de meerderheid zijn. Meer dan 70% van de laaggeschoolden in de sectoren D, F, G of I is van het mannelijke geslacht.

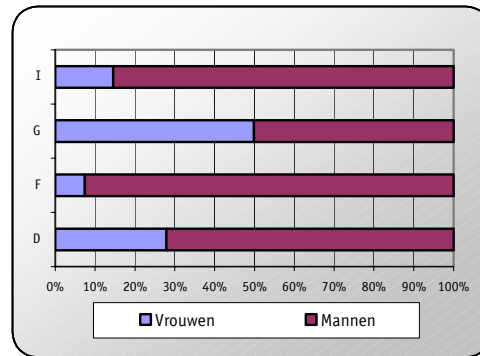
Ook de belangrijkste sectoren voor middelmatig geschoolde mannen worden door mannen gedomineerd. De situatie voor het segment van de hooggeschoolde mannen daarentegen is anders.

De vijf belangrijkste sectoren van tewerkstelling voor hooggeschoolde mannen zijn de sectoren D, K, L, M en N. In twee van deze sectoren, de sectoren M en N, zijn vrouwen in de meerderheid: 63,2% van de tewerkgestelde hooggeschoolden in sector M en 83,6% van de tewerkgestelde hooggeschoolden in sector N zijn vrouw. De belangrijkste sector van tewerkstelling voor hooggeschoolde mannen, sector K, blijft echter door mannen gedomineerd (62,1%).

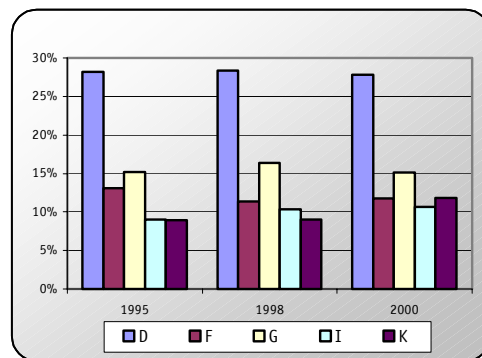
Grafiek 208: Sectoren van tewerkstelling bij laaggeschoolde mannen

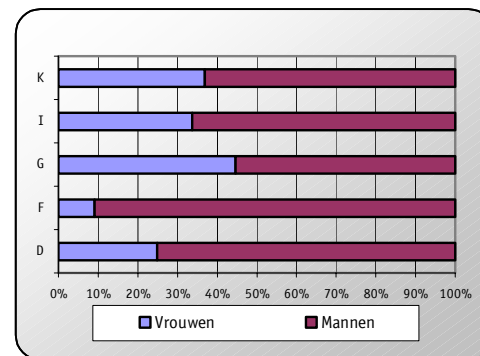
Grafiek 209: Sekseratio's in deze sectoren, 2000

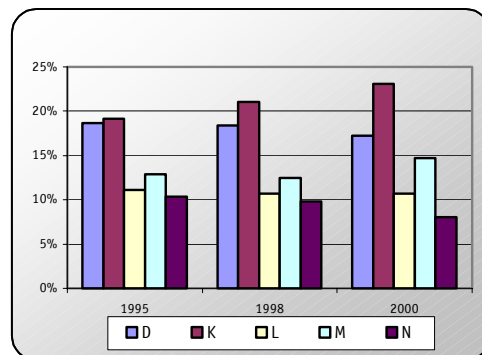
Grafiek 210: Sectoren van tewerkstelling bij middelmatig geschoolde mannen

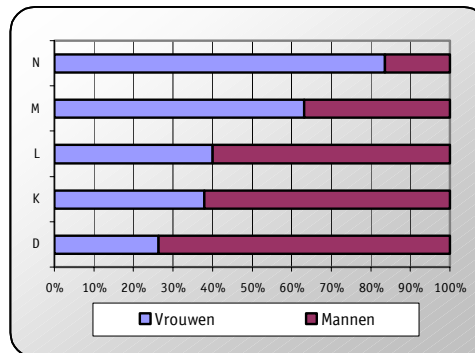
Grafiek 211: Sekseratio's in deze sectoren, 2000

Grafiek 212: Sectoren van tewerkstelling bij hooggeschoolde mannen

Grafiek 213: Sekseratio's in deze sectoren, 2000

7.6.2 OPLEIDINGSNIVEAU EN BEROEP

Tabel 89 geeft voor elk opleidingsniveau de meest voorkomende beroepen weer. In 2000 was ongeveer een kwart van de laaggeschoolde vrouwen actief in een huishoudelijke of verzorgende functie (isco 51). Daarnaast komen lagere commerciële en dienstverlenende beroepen (isco 91) het vaakst voor bij laaggeschoolde vrouwen: in 2000 oefende 17,9% van de laaggeschoolde werkende vrouwen een dergelijk beroep uit.

Ook het merendeel van middelmatig geschoolde vrouwen oefent een huishoudelijke of verzorgende functie uit. In 2000 oefende 35,6% van de middelmatig geschoolde vrouwen een dergelijke functie uit.

Het meest voorkomende beroep in het segment van hooggeschoolde vrouwen is een onderwijsgevend beroep (isco 23). Dit beroep behoort tot klasse 2 (Specialisten). In totaal is ongeveer 45% van de hooggeschoolde vrouwen tewerkgesteld in klasse 2.

Tabel 89: Belangrijkste beroepsklassen naar opleidingsniveau bij vrouwen

Laaggeschoolde vrouwen		
Beroepenclassificatie	1998	2000
Kantoorpersoneel (isco 41)	14,2%	11,7%
Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie e.d.(isco 51)	19,7%	25,1%
Modellen, verkopers en demonstrateurs (isco 52)	11,9%	11,7%
Lagere commerciële en dienstverlenende beroepen (isco 91)	18,7%	17,9%
Middelmatig geschoolde vrouwen		
Beroepenclassificatie	1998	2000
Overige lagere functies (isco 34)	10,0%	9,9%
Kantoorpersoneel (isco 41)	17,9%	17,5%
Huishoudelijke en verzorgende functies, Brandweer, politie e.d (isco 51)	36,9%	35,6%
Hooggeschoolde vrouwen		
Beroepenclassificatie	1998	2000
Onderwijsgevenden (isco 23)	17,9%	16,4%
Overige specialisten (isco 24)	13,4%	15,4%
Lagere functies op het gebied van de menswetenschappen en de gezondheidszorg (isco 32)	15,0%	13,3%
Lagere functies op onderwijsgebied (isco 33)	12,3%	10,8%

7.6.2.1 Mannen

Tabel 90 geeft voor elk opleidingsniveau de meest voorkomende beroepen voor mannen weer.

26,1% van de laaggeschoolde mannen en 25,3% van de middelmatig geschoolde mannen oefenen een ambachtsberoep of aanverwant beroep uit (klasse 7). Hooggeschoolde mannen daarentegen vinden meestal een functie in klasse 2 (Specialisten). 43,6% van de werkende mannen met een hoger opleidingsniveau oefent een job uit behorende tot deze klasse.

Tabel 90: Belangrijkste beroepsklassen naar opleidingsniveau bij mannen

Laaggeschoolde mannen		
Beroepenclassificatie	1998	2000
Mijn- en groeuarbeiders en bouwvakarbeiders (isco 71)	14,6%	14,2%
Metaalarbeiders, monteurs en verwante beroepen (isco 72)	10,8%	10,0%
Machinebedieningsmannen en assembleurs (isco 82)	10,8%	11,8%
Chauffeurs, machinisten en bedieningsmannen van mobiele installaties (isco 83)	13,0%	12,6%
Middelmatig geschoolde mannen		
Beroepenclassificatie	1998	2000
Lagere functie sop het gebied van natuurkunde en de ing.wetenschappen (isco 31)	10,2%	9,6%
Mijn- en groeuarbeiders en bouwvakarbeiders (isco 71)	12,8%	13,8%
Metaalarbeiders, monteurs en verwante beroepen (isco 72)	10,9%	9,5%
Machinebedieningsmannen en assembleurs (isco 82)	8,8%	10,3%
Hooggeschoolde mannen		
Beroepenclassificatie	1998	2000
Natuurkundigen, wiskundigen en ingenieurs (isco 21)	11,92%	13,41%
Onderwijsgevenden (isco 23)	10,88%	11,99%
Overige specialisten (isco 24)	13,02%	13,69%
Lagere functie sop het gebied van natuurkunde en de ing.wetenschappen (isco 31)	14,61%	13,80%
Overige lagere functies (isco 34)	12,50%	13,04%

7.6.3 FAMILIALE SITUATIE EN JOBEIGENSCHAPPEN

7.6.3.1 Gemiddelde werkuren

Tabel 91 geeft voor de verschillende vormen van burgerlijke staat weer hoeveel uren er gemiddeld gewerkt wordt.

Enkele vaststellingen voor de vrouwelijke populatie:

Vrouwen werken gemiddeld tussen de 29,9 uren en 35,5 uren per week, afhankelijk van de burgerlijke staat. Weduwen werken gemiddeld het minste aantal uren (29,9). Gescheiden vrouwen werken gemiddeld het meest aantal uren (35,5).

Het gemiddeld aantal gewerkte uren ligt in 2000 voor alle categorieën van burgerlijke staat, behalve deze van gehuwde vrouwen, lager dan in 1998. In 1998 schommelde het gemiddeld aantal gewerkte uren afhankelijk van de burgerlijke staat tussen de 33,4 uren en 35,7 uren.

Enkele vaststellingen voor de mannelijke populatie:

Net als bij vrouwen wordt er bij mannen het meest gewerkt door de gescheiden mannen. Zij werkten in 2000 gemiddeld 40,5 uren per week.

Weduwnaars zijn het minst actief: zij werkten in 2000 gemiddeld 35,6 uren per week.

Het gemiddeld aantal gewerkte uren ligt in 2000 voor alle categorieën van burgerlijke staat hoger dan in 1998. In 1998 schommelde het gemiddeld aantal gewerkte uren afhankelijk van de burgerlijke staat tussen de 34,5 uren en 39,8 uren. In 2000 schommelt het gemiddeld aantal gewerkte uren tussen de 35,6 uren en 40,5 uren.

Tabel 91: Gemiddeld aantal werkuren verdeeld volgens burgerlijke staat

Alleenstaand				
Vrouwen		Mannen		
1998	2000	1998	2000	
33,5	33,0	38,2	38,2	
Gehuwd				
Vrouwen		Mannen		
1998	2000	1998	2000	
33,7	34,2	39,8	40,3	
Weduwe				
Vrouwen		Mannen		
1998	2000	1998	2000	
33,4	29,9	34,5	35,6	
Gescheiden				
Vrouwen		Mannen		
1998	2000	1998	2000	
35,7	35,5	39,5	40,5	

7.6.3.2 Permanency of the job

In 2000 geeft 15,9% van de tewerkgestelde vrouwen aan tijdelijk tewerkgesteld te zijn. Dat is een stijging van meer dan 15% ten opzicht van 1995. In 1995 antwoordde 13,8% een tijdelijke job te hebben. Het aandeel van mannen met een tewerkstelling van tijdelijke duur ligt lager dan dat van vrouwen. In 2000 was 10,3% van de mannen tijdelijk tewerkgesteld.

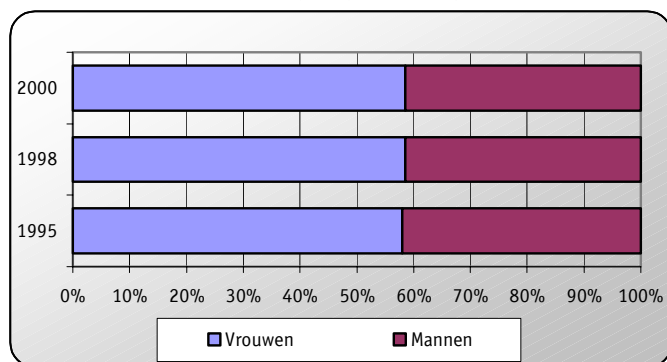
Het aandeel van tijdelijk tewerkgestelde mannen en vrouwen is het hoogst in het segment van de alleenstaanden. 25,2% van de alleenstaande tewerkgestelde vrouwen en 16,3% van de alleenstaande tewerkgestelde mannen werken in tijdelijk dienstverband.

Opmerking: In 1995 beantwoordde 7,4% van de vrouwen de vraag naar vast of tijdelijk werk niet of gaf men aan dat deze vraag niet van toepassing was op hen. In 2000 was dit zo in 6,3% van de gevallen.

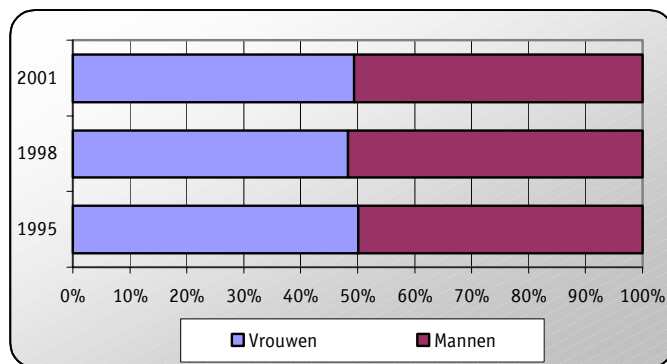
Bij de mannen lag het aandeel dat de vraag niet beantwoordde of de vraag niet van toepassing vond hoger: 17,7% in 1995 en 16,3% in 2000.

Wanneer we de grafieken van de sekseratio's bekijken, merken we dat het merendeel van de tijdelijke tewerkgestelden vrouw is. Op het gebied van permanent tewerkgestelden zijn beide geslachten ongeveer even sterk vertegenwoordigd.

Grafiek 214: Sekseratio's tijdelijk tewerkgestelden, 2000

Grafiek 215: Sekseratio's permanent tewerkgestelden, 2000

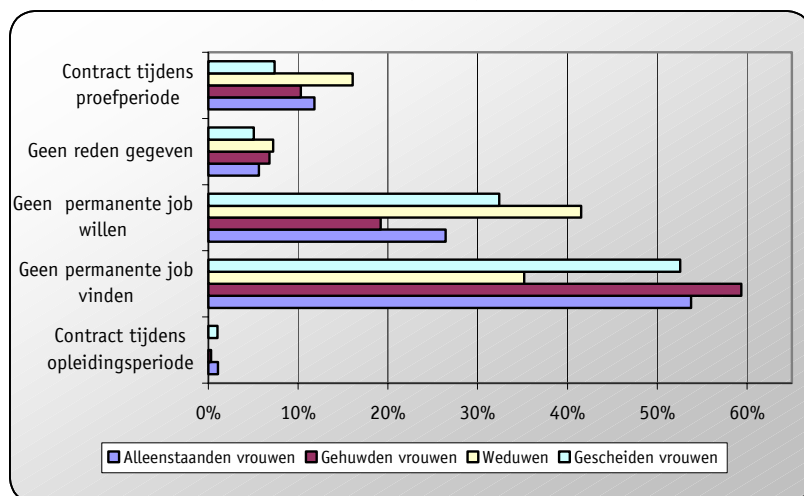
De Labour Force Survey polst eveneens naar de redenen van tijdelijke tewerkstelling. De burgerlijke staat heeft geen duidelijke invloed op het al dan niet vast tewerkgesteld zijn.

55,1% van de tijdelijk tewerkgestelde vrouwen geeft aan geen vaste betrekking gevonden te hebben. Een kwart van de vrouwen met een tijdelijk contract zegt geen vaste betrekking te willen. In het segment van de weduwen komt deze afkeer voor een vaste betrekking het sterkst naar voren: 41,5% van hen wenst geen vaste job uit te oefenen. Het niet kunnen vinden van een vaste betrekking speelt bij de weduwen bijgevolg een minder belangrijke rol (35,2%).

48,7% van de tijdelijk tewerkgestelde mannen gaf aan geen vaste job te kunnen vinden. 20,9% van hen wenst geen vaste betrekking en 18,8% heeft een tijdelijk contract ter overbrugging van een proefperiode.

Onderstaande grafiek geeft de bevindingen weer voor de subgroep van vrouwen.

Grafiek 216: Redenen voor tijdelijke job bij vrouwen, 2000

7.6.3.3 Full-time versus part-time

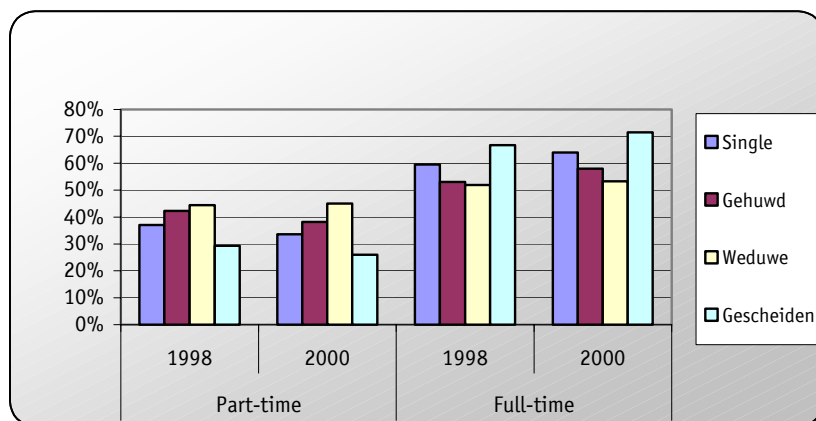
In 1998 had 39,0% van de werkende vrouwen een deeltijdse betrekking. In 2000 ligt dit aandeel ongeveer 10% lager ten opzichte van 1998: 35,1% van de werkende vrouwen heeft in 2000 een part-time job.

Afhankelijk van de burgerlijke staat, schommelt het percentage van deeltijds werkende vrouwen tussen de 26,0% en de 45,0%. Gescheiden vrouwen werken het minst deeltijds: in het segment van de gescheiden vrouwen werkt 26,0% deeltijds. Weduwen werken het meest deeltijds: in 2000 was 45,0% van de werkende weduwen deeltijds tewerkgesteld.

Mannen werken minder deeltijds dan vrouwen maar in tegenstelling tot de situatie bij de vrouwelijke populatie nam het aandeel van deeltijd werkende mannen met ongeveer 15% gedurende de periode 1998-2000. In 1998 oefende 9,1% van de mannelijke tewerkgestelden een deeltijdse job uit. In 2000 was 10,5% van de werkende mannen part-time in dienst.

Gescheiden mannen werken het minst deeltijds. 8,2% van de gescheiden mannen met een betrekking werkt deeltijds. Weduwnaars daarentegen werken het vaakst part-time: 26,0% van de actieve weduwnaars werkt deeltijds.

Grafiek 217: Evolutie part-time / full-time tewerkstelling bij vrouwen naar burgerlijke staat

De Labour Force survey polst eveneens naar de reden waarom mensen kiezen voor een deeltijdse betrekking. De belangrijkste reden om te kiezen voor een part-time job is, zowel voor mannen als voor vrouwen, het niet voltijds tewerkgesteld willen zijn.

Bijna 50% van alle vrouwen die deeltijds werken, doen dit omdat ze geen voltijdse job willen. Onafhankelijk van de burgerlijke staat is dit steeds de belangrijkste reden voor een deeltijdse job. Bij gehuwde vrouwen komt deze reden het sterkst naar voren: 60,4% van de deeltijds werkende gehuwde vrouwen wil geen voltijdse job.

De tweede belangrijkste reden voor deeltijds werken bij vrouwen is het niet kunnen vinden van een voltijdse job. 21,6% van de deeltijds werkende vrouwen geeft als reden voor hun deeltijdse tewerkstelling het niet kunnen vinden van een voltijdse job. Afhankelijk van de burgerlijke staat schommelt het percentage van vrouwen die deze reden vermeldden tussen de 14,1% (weduwen) en 27,8% (alleenstaanden).

Een opmerkelijk resultaat is het aandeel van alleenstaande vrouwen die deeltijds werken omwille van het volgen van een opleidings- of trainingsprogramma. Ongeveer 23,8% van de deeltijds werkende alleenstaande vrouwen vermeldt dit als reden.

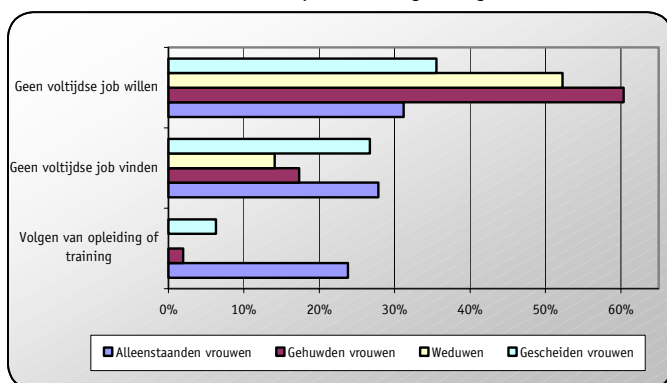
Zoals we eerder reeds vermeldden is het niet voltijds willen werken ook bij mannen de belangrijkste motivatie tot deeltijds werk. Ongeveer 30% van alle deeltijds werkende mannen vermeldde dit als reden.

Er bestaan echter wel verschillen naargelang de burgerlijke staat. Bij gehuwden mannen en weduwnaars is het niet voltijds willen werken de belangrijkste reden om te kiezen voor een deeltijdse betrekking (respectievelijk 45,3% en 56,5% vermeldde het niet voltijds willen werken als reden voor een deeltijdse job).

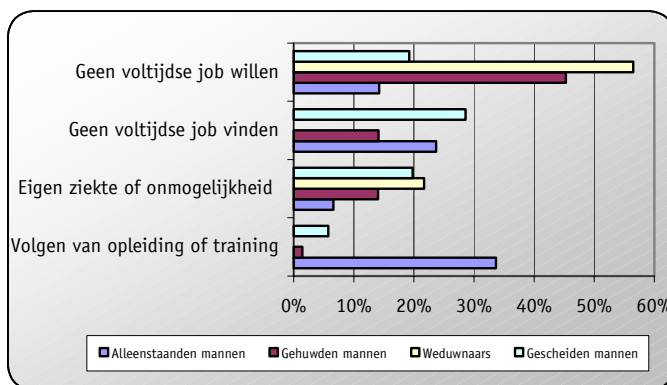
Alleenstaanden mannen en gescheiden mannen hebben anderen redenen om te kiezen voor een deeltijdse betrekking. In het segment van de alleenstaande mannen is de belangrijkste reden het volgen van een opleiding of training: 33,7% van de alleenstaande deeltijds werkende mannen geeft dit aan als reden. Gescheiden mannen daarentegen vermelden het niet kunnen vinden van een voltijdse betrekking als de belangrijkste reden van hun deeltijdse tewerkstelling.

Onderstaande grafieken geven de belangrijkste redenen grafisch weer.

Grafiek 218: Redenen voor part-time job bij vrouwen, 2000

Grafiek 219: Redenen voor part-time job bij mannen, 2000

7.6.3.4 Atypisch werk

Werken in shiften

Vrouwen werken meer in shiften dan mannen. In totaal werken 26,5% van de vrouwen en 17,3% van de mannen wel eens in shiften. Weduwen werken het minst in shiften (24,9%) en alleenstaande vrouwen werken het meest in shiften (29,0%). De verschillen naargelang de burgerlijke staat zijn bij mannen groter dan bij vrouwen. Alleenstaande mannen werken het vaakst in shiften: 21,2%. Weduwnaars daarentegen zijn het minst geneigd tot shiftwerk: 12,1% van hen werkt meestal of soms in shiften. Het aandeel van respondenten die de vraag 'Niet van toepassing' achtten of er geen antwoord op gaven is hoog: 21,8% in de subgroep van mannen en 12,1% in het segment van de vrouwen.

Tabel 92: Werken in Shiften: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2000

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	27,2%	19,5%	23,5%	12,2%	22,2%	8,3%	25,3%	17,4%
Soms	1,8%	1,7%	1,4%	1,3%	2,7%	3,4%	1,0%	1,4%
Nooit	61,3%	63,2%	61,5%	59,5%	57,4%	59,8%	62,4%	56,7%
NVT	4,1%	9,9%	6,5%	20,8%	11,7%	25,8%	7,2%	18,2%
Geen antw.	5,6%	5,7%	7,1%	6,1%	6,0%	2,7%	4,1%	6,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Avondwerk

Avondwerk is de meest voorkomende vorm van atypische arbeid. Zowel mannen als vrouwen verrichten dus veel arbeid gedurende de avond. 39,1% van de vrouwen en 41,2% van de mannen werken meestal of soms 's avonds. De burgerlijke staat heeft hier geen duidelijke invloed op.

Tabel 93: Avondwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2000

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	25,5%	21,5%	19,4%	16,7%	18,5%	11,0%	22,2%	19,8%
Soms	16,5%	19,3%	17,6%	24,1%	21,2%	27,1%	16,4%	25,1%
Nooit	52,2%	52,3%	55,2%	50,5%	54,2%	59,2%	56,1%	46,9%
Geen antw.	5,8%	6,9%	7,7%	8,7%	6,0%	2,7%	5,2%	8,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Werken op zaterdag

Vrouwen werken meer op zaterdagen dan mannen: 38,6% van de vrouwen en 37,0% van de mannen geven aan wel eens op zaterdag te werken. Alleenstaande vrouwen zijn het meest actief op zaterdag. Meer dan een kwart van de alleenstaande vrouwen werkt meestal op zaterdag. Daarnaast is 17,2% soms actief op zaterdag.

Tabel 94: Zaterdagwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2000

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	26,3%	15,7%	19,2%	14,0%	21,7%	7,3%	23,4%	16,0%
Soms	17,2%	20,9%	15,4%	22,8%	17,5%	30,8%	17,0%	23,5%
Nooit	50,7%	56,5%	57,7%	54,5%	54,8%	59,2%	54,4%	52,1%
Geen antw.	5,8%	6,9%	7,7%	8,7%	6,0%	2,7%	5,2%	8,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Werken op zondag

Net zoals bij werken op zaterdag, is het aandeel van werkende vrouwen op zondag groter dan het aandeel van werkende mannen. 34,6% van de actieve vrouwen en 33,8% van de actieve mannen werken meestal of soms op zondag. Alleenstaande vrouwen zijn het meest actief op zondag: 22,8% van hen geeft aan meestal op zondag te werken en 16,2% van hen doet dat soms.

Tabel 95: Zondagswerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2000

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	22,8%	14,8%	17,2%	12,8%	18,9%	7,3%	20,8%	15,1%
Soms	16,2%	18,3%	14,0%	21,0%	18,4%	30,4%	14,1%	21,2%
Nooit	55,2%	60,0%	61,0%	57,4%	56,7%	59,6%	59,9%	55,4%
Geen antw.	5,8%	6,9%	7,7%	8,7%	6,0%	2,7%	5,2%	8,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Nachtwerk

Nachtwerk is de minst voorkomende vorm van atypische arbeid. Nachtwerk en shiftwerk zijn overigens de enige vormen van atypische arbeid waarbij het aandeel van mannen hoger ligt dan het vrouwelijke aandeel. 9,6% van de vrouwen en 15,5% van de mannen werken wel eens 's nachts. Gescheiden mannen en vrouwen zijn het meest geneigd tot nachtwerk: 11,4% van de vrouwen en 19,7% van de mannen

werken meestal of soms gedurende de nacht. Weduwnaars daarentegen werken het minst 's nachts: 6,5% van hen doet wel eens nachtwerk.

Tabel 96: Nachtwerk: verdeling naar burgerlijke staat en geslacht, 2000

	Alleenstaand		Gehuwd		Verweduwd		Gescheiden	
	V	M	V	M	V	M	V	M
Meestal	6,3%	9,0%	5,4%	6,7%	7,5%	3,2%	7,4%	9,2%
Soms	4,4%	7,4%	2,9%	7,3%	3,2%	3,3%	4,0%	10,5%
Nooit	83,5%	76,7%	84,0%	77,3%	83,3%	90,8%	83,4%	72,1%
Geen antw.	5,8%	6,9%	7,7%	8,7%	6,0%	2,7%	5,2%	8,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

7.7 SAMENVATTING WERKLOOSHEIDSTATISTIEKEN

a. Algemeen

In 2000 behoorde 2,8% van de vrouwen (vanaf 15 jaar) tot de categorie van de werklozen. Binnen de mannelijke populatie maakt ongeveer 3,8% van de populatie op beroepsactieve leeftijd deel uit van de groep van werklozen.

b. Opleidingsniveau

Onder de werkloze mannen en vrouwen vindt men vooral middelmatig geschoolden.

Onderstaande tabel geeft zowel voor de vrouwelijke als voor de mannelijke populatie de verdeling naar opleidingsniveau. Het aandeel middelmatig en hooggeschoolde werkloze vrouwen is groter dan het aandeel middelmatig en hooggeschoolde mannen.

Opleidingsniveau	Werkloze vrouwen (15-64)	Werkloze mannen (15-64)
Laaggeschoold	30,6%	31,9%
Middelmatig geschoold	53,2%	49,4%
Hooggeschoold	14,8%	17,0%
Geen antwoord	1,5%	1,6%
Totaal	100,0%	100,0%

In absolute aantallen zijn er in 2000 in elk opleidingsniveau meer werkloze mannen dan vrouwen.

- 57,3% van de laaggeschoolde werklozen is man en 42,7% is vrouw.
- 54,4% van de middelmatig geschoolde werklozen is man en 45,6% is vrouw.
- 59,7% van de hooggeschoolde werklozen is man en 40,3% is vrouw.

c. Werkloosheidsgraad en opleidingsniveau (bevolking >14 jaar)

De werkloosheidsgraad ligt bij vrouwen lager dan bij mannen. Het grootste verschil tussen vrouwen en mannen situeert zich in de categorie van hooggeschoolden. In 2000 kende het segment van hooggeschoolde vrouwen een werkloosheidsgraad van 2,3%. In het segment van hooggeschoolde mannen bedroeg de werkloosheidsgraad 3,8%.

De werkloosheidsgraad ligt zowel voor vrouwen als mannen het hoogst in het segment van de laaggeschoolden (in 2000: werkloosheidsgraad van 8,2% bij vrouwen en 8,0% bij mannen).

De werkloosheidsgraad kende bij mannen en vrouwen een daling van meer dan 35% over de periode 1995-2000. De vrouwelijke werkloosheidsgraad daalde van 7,9% tot 5,0% en de mannelijke werkloosheidsgraad daalde van 9,8% tot 5,9%.

d. Leeftijdscategorieën en werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad in de leeftijdscategorie 15 tot 64 jarigen bedroeg in 2000 5,1% bij vrouwen en 6,0% bij mannen.

De werkloosheidsgraad ligt het hoogst in de jongere leeftijdscategorieën, zowel voor vrouwen als voor mannen.

e. Familiale situatie en werkloosheidsgraad

De werkloosheidsgraad is bij vrouwen en mannen het hoogst de categorie van gescheiden mensen. In 2000 bedroeg de werkloosheidsgraad in dit segment 7,9% voor de vrouwelijke populatie en 8,8% voor de mannelijke populatie (15-64 jarigen).

f. Sector laatste tewerkstelling

Geen gegevens beschikbaar voor Zweden.

g. Laatst uitgeoefend beroep

Geen gegevens beschikbaar voor Zweden.

h. Redenen voor het verlaten van de laatste betrekking

Geen gegevens beschikbaar voor Zweden.

7.8 SAMENVATTING WERKGELEGENHEIDSTATISTIEKEN

a. Algemeen

De werkgelegenheid bij de Griekse bevolking op beroepsactieve leeftijd (vanaf 15 jaar) bedroeg in 2001 53,6% bij de vrouwelijke populatie en 60,7% bij de mannelijke populatie. In de leeftijdscategorie van 15 tot 64 jarigen oefent 69,7% van de vrouwen en 72,6% van de mannen een betrekking uit.

b. Opleidingsniveau

Onderstaande tabel geeft zowel voor de vrouwelijke als voor de mannelijke populatie de verdeling naar opleidingsniveau. Het aandeel middelmatig en hooggeschoolde tewerkgestelde vrouwen is groter dan het aandeel middelmatig en hooggeschoolde mannen.

Opleidingsniveau	Tewerkgestelde vrouwen (15-64)	Tewerkgestelde mannen (15-64)
Laaggeschoold	17,8%	22,0%
Middelmatig geschoold	48,3%	50,5%
Hooggeschoold	33,6%	27,1%
Geen antwoord	0,2 %	0,3%
Totaal	100,0%	100,0%

In totaal zijn er minder tewerkgestelde vrouwen dan mannen. Naarmate het opleidingsniveau stijgt, stijgt het absolute aantal van vrouwen:

- 42,9% van de laaggeschoolden met een betrekking (15-64 jarigen) zijn vrouwen. 57,1% is van het mannelijke geslacht.
- Van de middelmatig geschoolden met een betrekking tussen 15 en 64 jaar is 47,1% vrouw en 52,9% is man.
- Van de hooggeschoolden met een betrekking tussen 15 en 64 jaar is 53,5% vrouw en 46,5% man.

c. Werkgelegenheidsgraad en opleidingsniveau

De werkgelegenheidsgraad van vrouwen is lager dan deze van mannen. In 2000 bedraagt de vrouwelijke werkgelegenheidsgraad 53,6%. De mannelijke werkgelegenheidsgraad bedraagt 60,7%. Het grootste verschil tussen vrouwen en mannen situeert zich in de categorie van de laaggeschoolden (in 2000: werkgelegenheidsgraad van 40,1% bij vrouwen en 50,9% bij mannen).

De werkgelegenheidsgraad van hooggeschoolde vrouwen bedroeg 78,4% in 2000. Bij de mannen was dit 78,2%.

d. Leeftijdscategorieën en werkgelegenheidsgraad

De totale werkgelegenheidsgraad is het hoogst bij de populatie van 40 tot 44 jarigen. De vrouwelijke en mannelijke werkgelegenheidsgraden bedragen in de categorie 40 – 44 jarigen respectievelijk 83,9% en 86,1%.

De werkgelegenheidsgraad onderging geen grote veranderingen gedurende de periode 1995-2000.

e. Familiale situatie en werkgelegenheidsgraad

Zowel bij mannen als bij vrouwen is de werkgelegenheidsgraad het hoogst in het segment van 'Gehuwden'. Alleenstaanden zijn het minst geneigd tot werken.

f. Opleidingsniveau en sector van tewerkstelling

De belangrijkste sector van tewerkstelling van vrouwen is de sector N (Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening), zowel voor laag-, middelmatig en hooggeschoolde vrouwen.

De belangrijkste sectoren van tewerkstelling, al naargelang opleidingsniveau, voor mannen zijn:

- Sector D (Industrie) stelde in 2000 30,7% van de laaggeschoolde mannen tewerk.
- Sector D (Industrie) stelde in 2000 27,8% van de middelmatig geschoolde mannen tewerk.
- Sector K (Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening) stelde in 2000 23,1% van de hooggeschoolde mannen tewerk.

g. Opleidingsniveau en beroep

De meest voorkomende beroepsklasse van laag- en middelmatig geschoolde vrouwen is deze van 'huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie e.d' (isco 51). In 2000 oefenden 25,1% van de laaggeschoolde vrouwen en 35,6% van de middelmatig geschoolde vrouwen een beroep uit behorende tot deze categorie. Hooggeschoolde vrouwen hebben vaak een onderwijzende job (16,4%).

Respectievelijk 14,2% en 13,8% van de laag- en middelmatig geschoolde mannen werken als mijn-, groeve of bouwvakarbeiders. De meest voorkomende beroepsklasse van hooggeschoolde mannen is de klasse 'Lagere functies op het gebied van natuurkunde en de ingenieurswetenschappen' (isco 31). Deze klasse telt 13,8% van de hooggeschoolde werkende mannen.

h. Familiale situatie en gemiddelde werkuren

Bij vrouwen zijn de gescheiden vrouwen het meest actief. Zij werken gemiddeld 35,5 uren per week. Ook gescheiden mannen werken gemiddeld het meest in vergelijking met de andere vormen van burgerlijke staat. Zij werken gemiddeld 40,5 uren per week.

i. Familiale situatie en jobpermanentie

Ongeveer 16% van de vrouwen en 10% van de mannen zijn tijdelijk tewerkgesteld. De verhouding tussen mannen en vrouwen bij tijdelijke tewerkstelling bedraagt in 2000 respectievelijk 41,5% en 58,5%. Het niet kunnen vinden van een vaste betrekking is de voornaamste reden van tijdelijke tewerkstelling.

j. Familiale situatie en full-time/part-time

35,1% van de tewerkgestelde vrouwen heeft in 2000 een deeltijdse baan. Het aandeel van de mannelijke deeltijds werkenden bedraagt 10,5%.

Vooraf weduwen en weduwnaars kiezen voor deeltijdse tewerkstelling.

k. Familiale situatie en atypisch werk

Avondwerk is de meest voorkomende vorm van atypische arbeid in Zweden.

Nachtwerk komt het minste voor.

Alleenstaande vrouwen vertegenwoordigen wat betreft werken in shiften, werken op zaterdag en werken op zondag een groter aandeel dan de overige categorieën van burgerlijke staat.

HOOFDSTUK 8: VERGELIJKING TUSSEN VIJF LANDEN

In dit hoofdstuk vergelijken we de situatie in de verschillende landen met mekaar. In eerste instantie verdiepen we ons in de algemene samenstelling van de bevolking van ieder land. Vervolgens gaan we na welke factoren een invloed kunnen hebben op de arbeidsmarktindicatoren. We stellen ons bijvoorbeeld de vraag of het opleidingsniveau, de leeftijd of de familiale situatie invloed heeft op de werkgelegenheidsgraad. Alle cijfers dienen we in de context van het betreffende land te plaatsen. Landelijke wetgeving en beleid kan sterk verschillen en heeft invloed op de bevindingen.

8.1 ALGEMENE BEVINDINGEN

8.1.1 VROUWEN

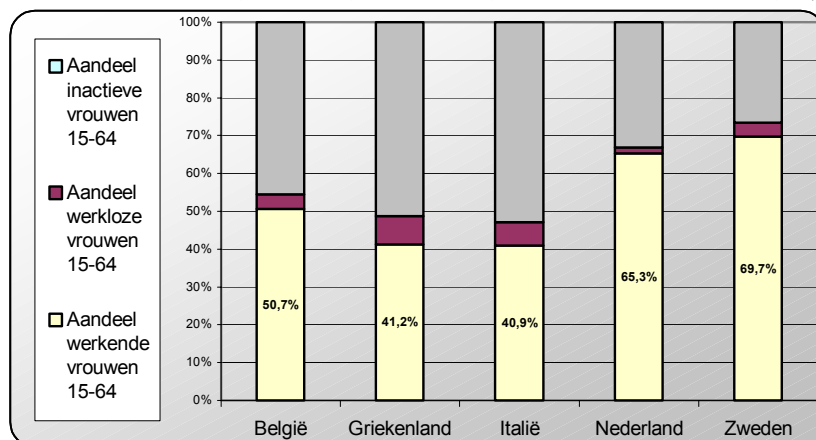
De belangrijkste conclusie van dit rapport heeft betrekking op de deelname van vrouwen aan de arbeidsmarkt:

Arbeidsmarktparticipatie van vrouwen hoog in Nederland en Zweden

Arbeidsmarktparticipatie van vrouwen laag in Griekenland en Italië

Grafiek 220 toont de samenstelling qua arbeidsmarktparticipatie van de vrouwelijke bevolking tussen 15 en 64 jaar. Wanneer we de volledige vrouwelijke bevolking beschouwen binnen de leeftijdsgrenzen van 15 en 64 jaar, zien we dat langs de ene kant Nederland en Zweden en langs de andere kant Griekenland en Italië sterk op mekaar gelijken.

Grafiek 220: Verdeling vrouwelijke bevolking op beroepsactieve leeftijd (2001, Zweden 2000)

In Nederland en Zweden ligt het aandeel van werkende vrouwen aanzienlijk hoger dan in de overige landen. Het aandeel van inactieve vrouwen is in deze twee landen aanzienlijk lager. In Nederland is 65,3% van de vrouwen tussen 15 en 64 jaar actief op de arbeidsmarkt. In Zweden is dit zelfs voor 69,7% van de vrouwen het geval. Inactieve vrouwen vertegenwoordigen in Nederland ongeveer één derde van de vrouwelijke populatie tussen 15 en 64 jaar. In Zweden vertegenwoordigen zij iets meer dan een kwart.

In Griekenland en Italië maakt meer dan 50% van de vrouwen tussen 15 en 64 jaar deel uit van de inactieve bevolking. Het aandeel van vrouwen die actief op de arbeidsmarkt participeren bedraagt in beide landen respectievelijk 41,2% en 40,9%.

In België is ongeveer de helft van de vrouwen tussen 15 en 64 jaar actief op de arbeidsmarkt: 50,7% van hen oefent een betrekking uit. Het aandeel van inactieve vrouwen bedraagt in België 45,5%.

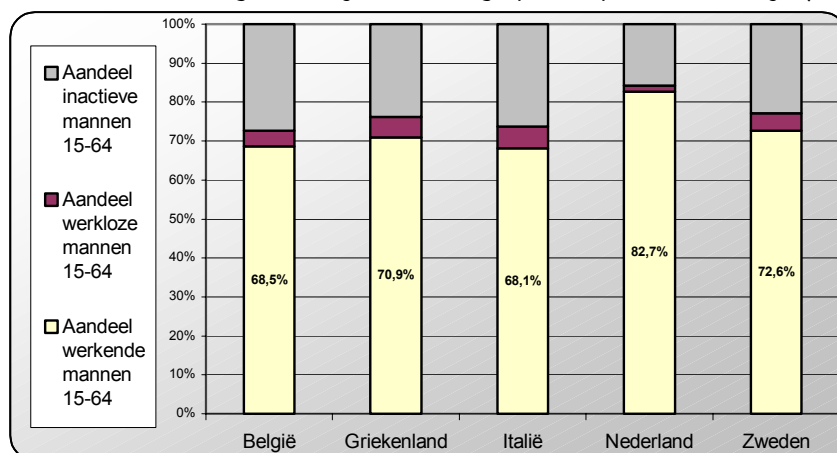
8.1.2 MANNEN

Wanneer we de situatie bekijken van de mannelijke bevolking tussen 15 en 64 jaar, merken we dat het aandeel van de werkende mannen tussen 15 en 64 jaar in vier van de vijf besproken landen schommelt tussen de 68,1% en 72,6%. Nederland is een absolute uitschieter. Het aandeel van werkende mannen bedraagt maar liefst 82,7%. Dat betekent dat meer dan 8 op 10 mannen tussen 15 en 64 jaar actief deel neemt aan de arbeidsmarkt in Nederland.

Het aandeel van inactieve mannen schommelt tussen de 15,8% en 27,3%. Het aandeel van inactieve mannen is het kleinst in Nederland (15,8%) en het hoogst in België (27,3%).

Naast het kleine aandeel van inactieve mannen, is ook het aandeel van werkloze mannen tussen 15 en 64 jaar erg klein in Nederland: 1,5% van de mannelijke populatie tussen 15 en 64 jaar is werkloos. In de overige besproken landen schommelt dit percentage rond de 4 à 5%.

Grafiek 221: Verdeling mannelijke bevolking op beroepsactieve leeftijd (2001, Zweden 2000)

8.2 INVLOED VAN BURGERLIJKE STAAT OP VROUWELIJKE PARTICIPATIE

Wanneer we een opsplitsing maken naar burgerlijke staat merken we dat de weduwen in alle landen met uitzondering van Zweden slechts beperkt op de arbeidsmarkt aanwezig zijn. In Zweden is het aandeel van werkende weduwen in vergelijking met de andere categorieën van burgerlijke staat weliswaar het kleinst, maar in vergelijking met de andere landen scoort Zweden erg goed: 59,2% van de weduwen is actief betrokken op de arbeidsmarkt.

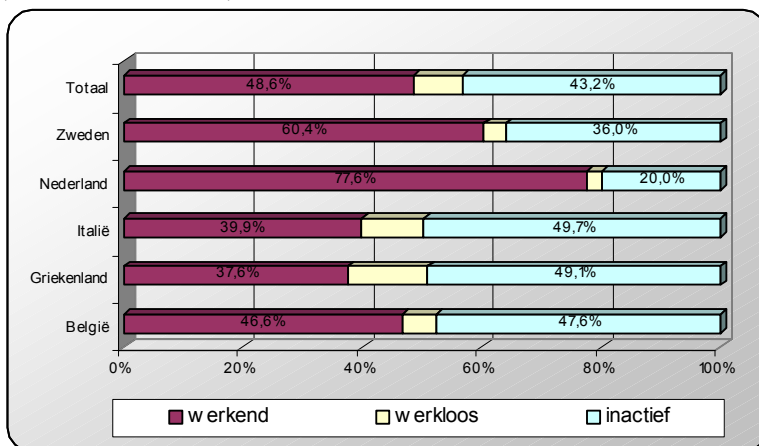
In het segment van gehuwde vrouwen is Zweden de absolute koploper inzake het aandeel van werkende vrouwen. 78,3% van hen oefent een betrekking uit.

Alleenstaande vrouwen zijn in vergelijking met de andere landen het meest actief in Nederland.

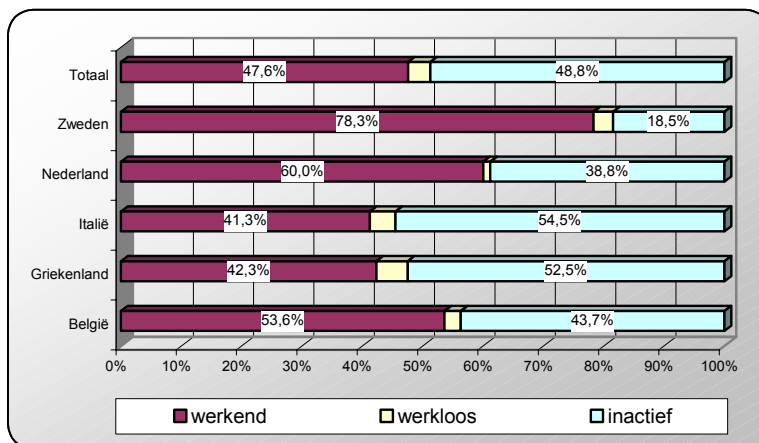
Het aandeel van werkende vrouwen in het segment van gescheiden vrouwen bedraagt in elk land meer dan 60%. Dit is voor geen enkele andere categorie van burgerlijke staat het geval. Gescheiden vrouwen zijn in het algemeen sterk op de arbeidsmarkt vertegenwoordigd.

Onderstaande grafieken geven hierover een goed overzicht.

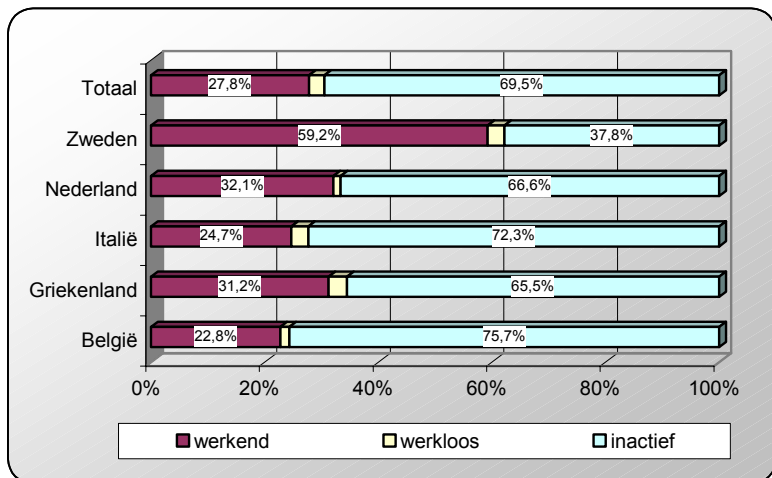
Grafiek 222: Verdeling naar werkend, werkloos en inactief bij alleenstaande vrouwen (2001, Zweden 2000)

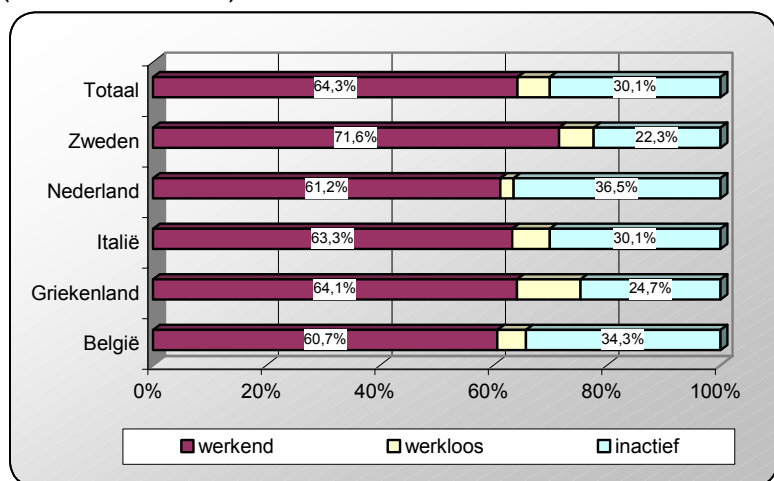
Grafiek 223: Verdeling naar werkend, werkloos en inactief bij gehuwde vrouwen (2001, Zweden 2000)

Grafiek 224: Verdeling naar werkend, werkloos en inactief bij weduwen (2001, Zweden 2000)

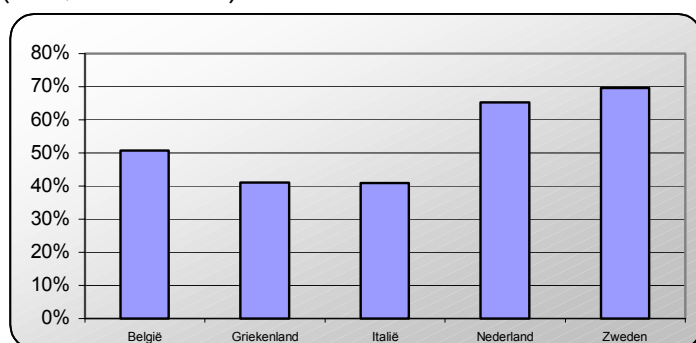
Grafiek 225: Verdeling naar werkend, werkloos en inactief bij gescheiden vrouwen (2001, Zweden 2000)

8.3 INVLOED VAN OPLEIDINGSNIVEAU OP ARBEIDSMARKTPARTICIPATIE

In Zweden en Nederland kunnen we de hogere werkgelegenheidsgraad van de vrouwelijke bevolking tussen 15 en 64 jaar ten opzichte van België, Griekenland en Italië verklaren door de hogere werkgelegenheidsgraad bij laag- en middelmatig geschoolden. Grafiek 226 toont de werkgelegenheidsgraad van vrouwen tussen 15 en 64 jaar in de verschillende landen.

Grafiek 226: Werkgelegenheidsgraad vrouwen 15-64 (2001, Zweden 2000)

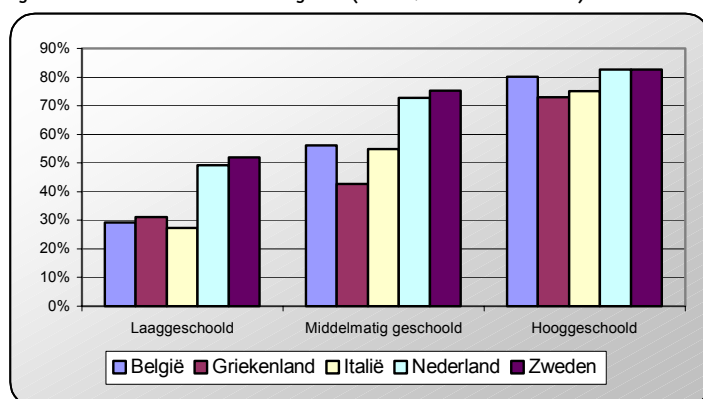
Grafiek 227 toont de werkgelegenheidsgraad opgesplitst naar opleidingsniveau en naar de verschillende landen. Uit deze grafiek kunnen we afleiden dat de verschillen in werkgelegenheidsgraad het grootst zijn bij laag- en middelmatig geschoolde vrouwen.

De totale werkgelegenheidsgraad van vrouwen tussen 15 en 64 jaar is het grootst in Zweden (69,7%) en het kleinst in Italië (40,9%). Dit betekent dat de werkgelegenheidsgraad van de totale groep vrouwen in Zweden ongeveer 70% hoger ligt dan in Italië. Wanneer we dit opsplitsen naar opleidingsniveau komen we tot de volgende vaststellingen:

- De werkgelegenheidsgraad van laaggeschoolde vrouwen ligt in Zweden 90,2% hoger dan in Italië.
- De werkgelegenheidsgraad van middelmatig geschoolde vrouwen ligt in Zweden 36,9% hoger dan in Italië.
- De werkgelegenheidsgraad van hooggeschoolde vrouwen ligt in Zweden 10,2% hoger dan in Italië.

Hieruit kunnen we besluiten dat de verschillen wat betreft de werkgelegenheidsgraad van vrouwen duidelijk het grootst zijn in het segment van laaggeschoolde vrouwen.

Grafiek 227: Werkgelegenheidsgraad naar opleidingsniveau bij vrouwen van 15 tot 64 jaar (2001, Zweden 2000)

De grafieken 227, 228 en 229 tonen dat naarmate vrouwen en mannen hoger geschoold zijn, de werkgelegenheidsgraad stijgt. Verschillen in opleidingsniveau leiden, bij vrouwen meer dan bij mannen, tot verschillende werkgelegenheidsgraden. Laaggeschoolde Belgische en Italiaanse vrouwen doen er goed aan verdere studies te ondernemen. De werkgelegenheidsgraad stijgt voor Belgische en Italiaanse vrouwen immers met respectievelijk 91,5% en 101,0% bij overgang van het segment van de laaggeschoolden naar het segment van de middelmatig geschoolden. De werkloosheidsgraad daalt aanzienlijk bij overgang van laaggeschoolden naar middelmatig geschoolden, zeker in België. Wanneer Belgische vrouwen de inspanning leveren om een middelmatig opleidingsniveau te bereiken, daalt hun kans op werkloosheid met 44,2%. Bij de Italiaanse vrouwen daalt de kans op werkloosheid met 26,5%.

De situatie voor Griekse vrouwen is dubbelzinnig. Langs de ene kant stijgt de werkgelegenheidsgraad met 37,0% bij overgang van het segment van laaggeschoolde naar middelmatig geschoolde vrouwen.

Langs de andere kant stijgt de werkloosheidsgraad met 37,8% bij overgang van laaggeschoolde naar middelmatig geschoolde vrouwen. Een verklaring hiervoor is de afname van de groep inactieve vrouwen bij stijging van het opleidingsniveau. 60,4% van de laaggeschoolde vrouwen is inactief en behoort dus niet tot de groep van werkzoekenden. Wanneer we kijken naar de groep van middelmatig geschoolden Griekse vrouwen merken we dat het aandeel van de groep van inactieve vrouwen gedaald is tot 34,8%. Met andere woorden, de totale groep van werkenden en werklozen is relatief gezien groter bij middelmatig geschoolden dan bij laaggeschoolden. De totale groep van vrouwen die willen werken is dus groter bij middelmatig geschoolde vrouwen maar aangezien de werkloosheidsgraad ook hoger ligt, situeert het probleem zich op de arbeidsmarkt. In eerste instantie kunnen we twee mogelijke scenario's bedenken. Een eerste mogelijkheid is dat het aanbod van de arbeidsmarkt (het aantal arbeidsplaatsen) te klein is. Dit noemen we structurele werkloosheid, meestal met een langdurig karakter. Een tweede mogelijkheid is dat de eisen van de arbeidsmarkt niet aansluiten op de kwalificaties van de werkzoekenden. In dit geval is het omscholen van werklozen een hoofdprioriteit.

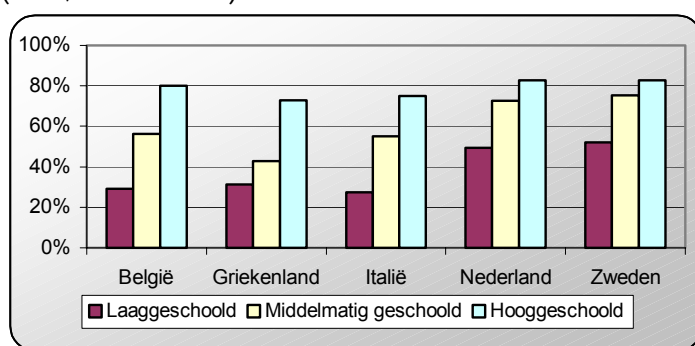
Ook in Nederland en Zweden is het aan te raden dat vrouwen ten minste zorgen dat ze een middelmatig opleidingsniveau bereiken. De werkgelegenheidsgraad kent in beide landen een stijging van rond de 45% wanneer men de groep van laaggeschoolde vrouwen vergelijkt met deze van de middelmatig geschoolden. Daarnaast daalt de werkloosheidsgraad in Nederland met 47,1%. In Zweden daalt de werkloosheidsgraad met 33,4%.

In België, Griekenland en Italië loont het voor middelmatig geschoolde vrouwen zeker de moeite om hogere studies te volgen. De werkgelegenheidsgraad in deze landen stijgt met respectievelijk 42,8%, 70,7% en 36,5% wanneer we de groepen van middelmatig geschoolde vrouwen en hooggeschoolde vrouwen met mekaar vergelijken. De werkloosheidsgraad kent in deze landen een sterke daling. Bij de overgang van de groep van middelmatig geschoolde vrouwen naar hooggeschoolde vrouwen daalt de kans op werkloosheid in België, Griekenland en Italië met respectievelijk 50,1%, 45,8% en 37,5%.

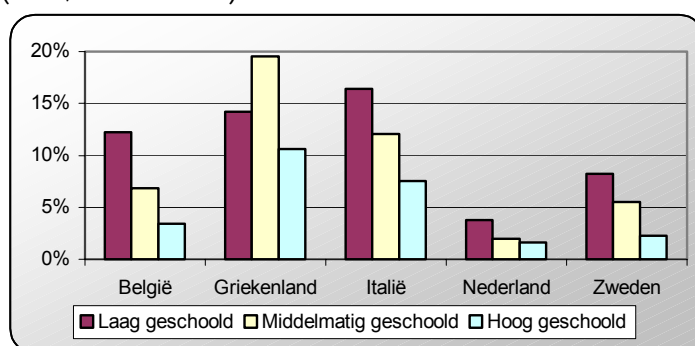
In Nederland en Zweden liggen de opportuniteiten om over te gaan van een middelmatig opleidingsniveau naar een hoger opleidingsniveau lager dan in de overige landen. De werkgelegenheidsgraad stijgt in Nederland en Zweden met respectievelijk 13,7% en 9,8%. Nederlandse vrouwen die de moeite leveren om een hoger opleidingsniveau te bereiken hebben 19,1% meer kans op een arbeidsplaats dan Nederlandse vrouwen met een middelmatig opleidingsniveau. Zweedse vrouwen die erin slagen een opleiding van hoger niveau te beëindigen zien hun kansen op de arbeidsmarkt met bijna 60% toenemen. De werkloosheidsgraad daalt immers met 58,9% wanneer we het segment van de middelmatig geschoolde Zweedse vrouwen vergelijken met de hooggeschoolde Zweedse vrouwen.

De werkgelegenheidsgraad moet altijd samen met de werkloosheidsgraad geanalyseerd worden. De werkgelegenheidsgraad meet immers het aandeel werkenden ten opzichte van de totale bevolking op beroepsactieve leeftijd terwijl de werkloosheidsgraad het aandeel werklozen meet ten opzichte van de groep werkenden en werklozen samen (de beroepsbevolking).

Grafiek 228: Werkgelegenheidsgraad naar opleidingsniveau bij vrouwen (15-64) (2001, Zweden 2000)

Grafiek 229: Werkloosheidsgraad naar opleidingsniveau bij vrouwen (15-64) (2001, Zweden 2000)

Bij de mannelijke populatie kent de werkgelegenheidsgraad eveneens een stijging wanneer het opleidingsniveau toeneemt. De waargenomen stijgingen zijn minder uitgesproken in vergelijking met de vrouwelijke populatie. Onderstaande tabel biedt een overzicht van de stijging van de werkgelegenheidsgraad en daling van de werkloosheidsgraad bij verandering van opleidingsniveau. De grijs gearceerde gegevens die daling van de werkloosheidsgraad weergeven, zijn negatief. Dit wil zeggen dat er geen daling is van de werkloosheidsgraad, maar een stijging.

Uit deze tabel kunnen we onder ander besluiten dat, net zoals voor Griekse vrouwen, het ook voor Griekse mannen niet direct de moeite loont om van een laag opleidingsniveau over te stappen naar een middelmatig opleidingsniveau. De werkgelegenheidsgraad bij middelmatig geschoolde Griekse mannen

ligt amper 6% hoger dan bij de laaggeschoolden. Daarenboven stijgt de werkloosheidsgraad met meer dan 40%. Dit betekent dat middelmatig geschoolde kansen 40% meer kans hebben om werkloos te zijn dan laaggeschoolde mannen. Wanneer deze middelmatig geschoolde mannen echter kunnen doorstoten naar het segment van de hooggeschoolde mannen stijgt de werkgelegenheidsgraad met 19,4% en daalt de werkloosheidsgraad met 46,4% in vergelijking met de middelmatig geschoolden.

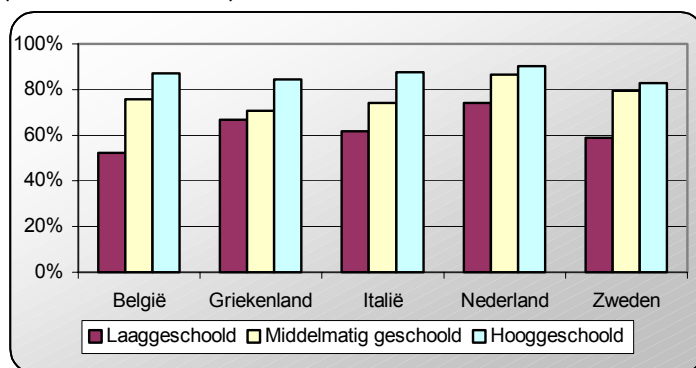
In Zweden en België loont het voor laaggeschoolde mannen daarentegen wel de moeite om een middelmatig opleidingsniveau te bereiken. In Zweden stijgt de werkgelegenheidsgraad met 35,4% en in België zelfs met 44,8%. Tegelijkertijd kent de werkloosheidsgraad in beide landen een daling van 26,9% en 63,3%, respectievelijk in Zweden en België.

Tabel 97: Stijging werkgelegenheidsgraad en daling werkloosheidsgraad bij overgang naar hoger opleidingsniveau (2001, Zweden 2000)

	België	Griekenland	Italië	Nederland	Zweden
Werkgelegenheidsgraad:					
laag naar middelmatig	44,8%	6,0%	20,2%	16,8%	35,4%
Werkgelegenheidsgraad:					
middelmatig naar hoog	15,2%	19,4%	18,4%	4,3%	4,1%
Werkloosheidsgraad:					
laag naar middelmatig	63,3%	-42,1%	18,4%	44,1%	26,9%
Werkloosheidsgraad:					
middelmatig naar hoog	23,7%	46,4%	44,6%	-14,2%	36,1%

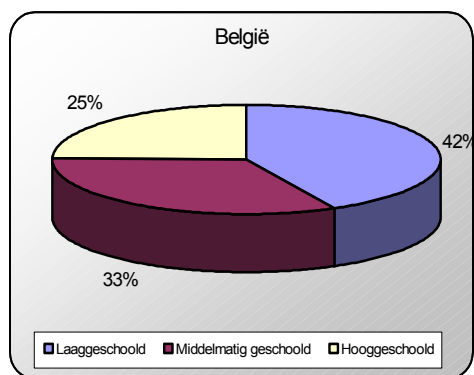
Onderstaande grafiek geeft de niveaus van de werkgelegenheidsgraad grafisch weer. Hieruit kan men afleiden dat de verschillen in werkgelegenheidsgraden het grootst zijn in België en Italië.

Grafiek 230: Werkgelegenheidsgraad naar opleidingsniveau bij mannen (15-64) (2001, Zweden 2000)

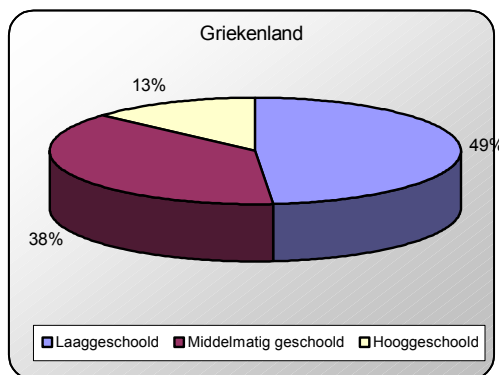

Het probleem van de lagere werkgelegenheidsgraad van laaggeschoolde vrouwen in België, Griekenland en Italië wordt versterkt door hun aantallen. In deze landen is het grootste deel van de vrouwelijke populatie laaggeschoold. Onderstaande taartdiagrammen geven de verhouding weer qua opleidingsniveau voor deze landen.

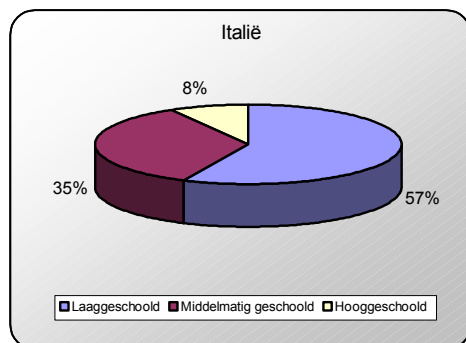
Grafiek 231: Opleidingsniveau van Belgische vrouwen, 2001

Grafiek 232: Opleidingsniveau van Griekse vrouwen, 2001

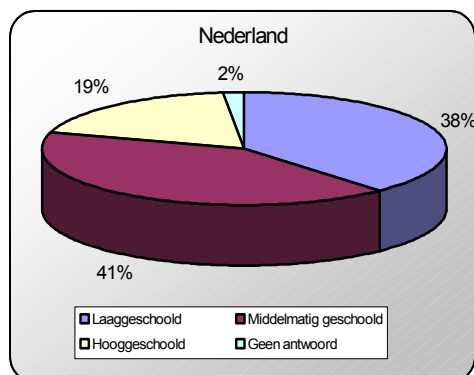

Grafiek 233: Opleidingsniveau van Italiaanse vrouwen, 2001

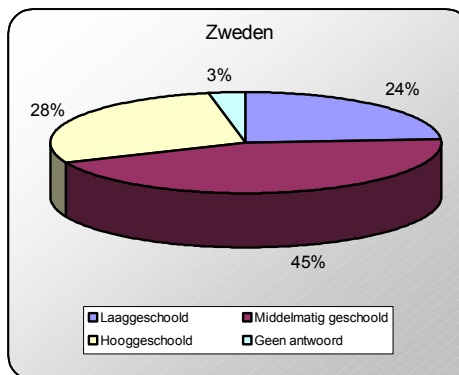

In Nederland en Zweden is het aandeel van middelmatig geschoolden het grootst. In Zweden zijn laaggeschoolde vrouwen zelfs het zwakst vertegenwoordigt: slecht 23,8% van de Zweedse vrouwen is laaggeschoold. Respectievelijk 44,7% en 28,3% zijn middelmatig of hooggeschoold.

Grafiek 234: Opleidingsniveau van Nederlandse vrouwen, 2001

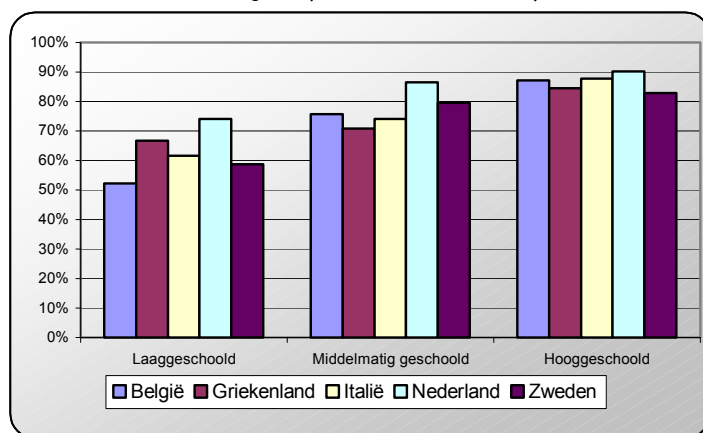
Grafiek 235: Opleidingsniveau van Zweedse vrouwen, 2000

De lage werkgelegenheidsgraad van vrouwen in Griekenland en Italië is bijgevolg een combinatie van de lage werkgelegenheidsgraad van laaggeschoolde vrouwen en het aandeel dat deze groep vertegenwoordigt binnen de totale groep vrouwen.

De mannelijke werkgelegenheidsgraad opgesplitst naar opleidingsniveau vertoont geen opmerkelijke verschillen tussen de besproken landen. Wel stellen we vast dat de werkgelegenheidsgraad toeneemt naarmate het opleidingsniveau stijgt.

Grafiek 236: Werkgelegenheidsgraad naar opleidingsniveau bij mannen van 15 tot en met 64 jaar (2001, Zweden 2000)

Opmerkelijk is wel de lage werkgelegenheidsgraad in België in het segment van de laaggeschoolde mannen: slechts 52,3% van hen oefent een betrekking uit. De werkloosheidsgraad binnen dit segment ligt in België evenwel het hoogst in vergelijking met de overige landen. België kent een

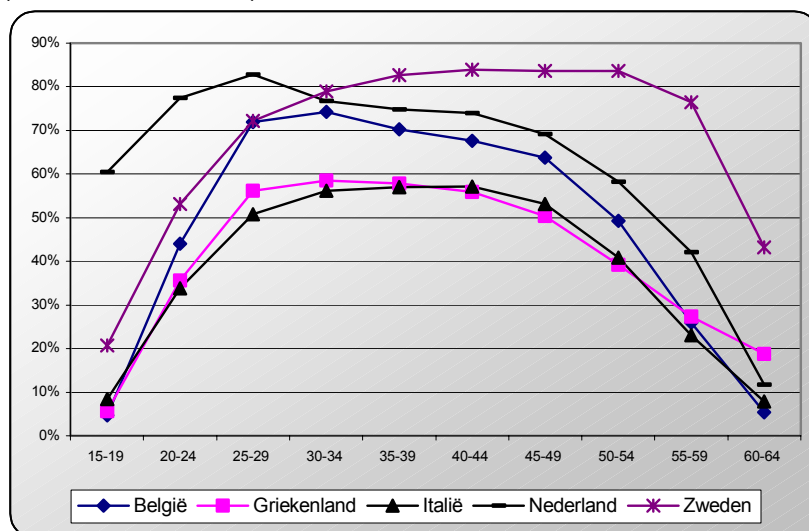
werkloosheidsgraad van 10,2% voor laaggeschoolde mannen. De werkloosheidsgraad van de middelmatig geschoolden en hooggeschoolden bedraagt respectievelijk 3,7% en 2,9%.

De Nederlanders hebben, ongeacht het opleidingsniveau, steeds de hoogste werkgelegenheidsgraad in vergelijking met de overige landen. Bijna drie vierde van de laaggeschoolde Nederlandse mannen tussen 15 en 64 jaar oefent een betrekking uit. Respectievelijk 86,5% en 90,2% van de middelmatig en hooggeschoolde Nederlandse mannen zijn actief op de arbeidsmarkt.

8.4 INVLOED VAN LEEFTIJD OP ARBEIDSMARKTPARTICIPATIE

Uit grafiek 237 kunnen we afleiden dat de leeftijd bij vrouwen in de verschillende landen een andere invloed heeft op de actieve deelname aan de arbeidsmarkt.

Grafiek 237: werkgelegenheidsgraad bij vrouwen per leeftijdscategorie (2001, Zweden 2000)

De situatie in Griekenland en Italië gelijken sterk op mekaar zowel qua waarden van werkgelegenheidsgraad als qua verloop van de curven. Zoals we reeds eerder vermeldden, kennen deze twee landen in vergelijking met de andere landen een lage werkgelegenheidsgraad voor vrouwen.

Opvallend is dat de curven van Nederland en Zweden zo sterk van mekaar verschillen. In Zweden kent de werkgelegenheidsgraad in vergelijking met de andere landen een hoge waarde in elke leeftijdscategorie. Het verloop van de curve komt sterk overeen met het verloop van de curven van Italië en Griekenland.

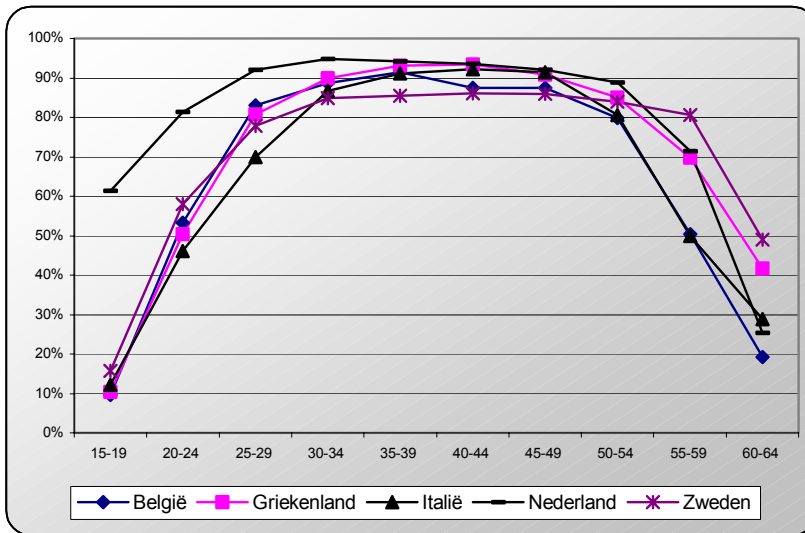
Eerst kent de werkgelegenheidsgraad een stijgend verloop, dus naarmate de leeftijd van de vrouwen toeneemt, stijgt hun werkgelegenheidsgraad. Na de stijging volgt een relatief vlak verloop. De werkgelegenheidsgraad kent in Zweden een vlak verloop voor de leeftijdscategorieën van 35 tot 54 jarigen. Daarna begint de werkgelegenheidsgraad lichtjes te dalen. De werkgelegenheidsgraad in de leeftijdscategorie 60-64 jarigen bedraagt nog steeds 43,2%. Dit betekent dat van 43,2% van de 60-64 jarige vrouwen nog steeds actief op de arbeidsmarkt aanwezig is.

De situatie in Nederland is helemaal anders. In Nederland bereikt de werkgelegenheidsgraad zeer hoge waarden in de jongere leeftijdscategorieën. 60,4% van de 15-19 jarigen is actief op de arbeidsmarkt aanwezig. In de overige landen schommelt het aandeel van 15-19 jarigen tussen de 4% en 21%. De hoogste werkgelegenheidsgraad van Nederlandse vrouwen wordt opgetekend in de leeftijdscategorie 25-29 jarigen: 82,8% van hen oefent een betrekking uit. Vervolgens kent de werkgelegenheidscurve echter een dalend verloop.

Met het oog op de naderde vergrijzing kunnen we besluiten dat de Zweedse situatie het meest leefbaar is. Elke leeftijdscategorie draagt in Zweden haar bijdrage tot de totale werkgelegenheidsgraad. In Nederland daarentegen zijn het vooral de jongere leeftijdscategorieën die zorgen voor een hoge werkgelegenheidsgraad. Ongeveer 95% van de Nederlandse mannen tussen 30 en 34 jaar oefent een betrekking uit op de arbeidsmarkt. Wanneer we ons richten op de 60-64 jarigen merken we dat nog slechts een 25% actief op de arbeidsmarkt aanwezig is. In Zweden is nog bijna de helft van deze leeftijdscategorie (60-64 jarigen) actief betrokken op de arbeidsmarkt. Ook Griekenland scoort hoog in dit segment: 41,7% van de Griekse mannen tussen 60 en 64 jaar oefenen nog een betrekking uit.

Wanneer we de mannelijke werkgelegenheidscurven voor de verschillende landen (grafiek 238) bekijken, merken we dat het verloop voor alle landen ongeveer hetzelfde is: een stijging gevolgd door een relatief vlak verloop, gevolgd door een daling.

Grafiek 238: werkgelegenheidsgraad bij mannen per leeftijdscategorie (2001, Zweden 2000)

Uit dit alles kunnen we besluiten dat Zweedse en Griekse mannen ook op latere leeftijd nog tot de arbeidsmarkt worden aangetrokken. Nederlandse mannen, vooral zij die behoren tot de jongere leeftijdscategorieën, kennen in vergelijking met de andere landen een sterkere aantrekkingskracht tot de arbeidsmarkt.

8.5 INVLOED VAN FAMILIALE SITUATIE

De invloed van de burgerlijke staat op de werkgelegenheidsgraad wordt per land weergegeven in een spinnenwebmodel. De mate waarin de curve afwijkt van het spinnenwebfiguur geeft info over de onder- of oververtegenwoordiging van bepaalde groepen. Zo zien we bijvoorbeeld dat het spinnenwebmodel van de Zweedse vrouwen bijna geen afwijkingen vertoont. Dit wil zeggen dat de werkgelegenheidsgraad niet afhankelijk is van de burgerlijke staat. In Zweden zien we dat de werkgelegenheidsgraad het hoogst is in het segment van de gehuwde vrouwen en het laagst in het segment van de weduwen.

Het spinnenwebmodel van Nederland vertoont de meeste afwijkingen. Enerzijds zien we dat de werkgelegenheidsgraad van weduwen enorm afwijkt ten opzichte van de andere vormen van burgerlijke staat. Dit is niet alleen zo in Nederland maar ook in België en Italië. Nationale wetgeving speelt hier waarschijnlijk een rol in. Naast de lage werkgelegenheidsgraad van weduwen, merken we in Nederland een hoge werkgelegenheidsgraad in het segment van de alleenstaande vrouwen. Dit komt in de andere

landen niet voor. Dit hangt waarschijnlijk samen met de hogere werkgelegenheidsgraden in de jongere leeftijdscategorieën.

De spinnenwebmodellen van Griekenland en Italië laten duidelijk een verschil zien in het segment van de gescheiden vrouwen. Zowel in Italië als in Griekenland ligt de werkgelegenheidsgraad van gescheiden vrouwen hoger dan deze van de andere categorieën van burgerlijke staat.

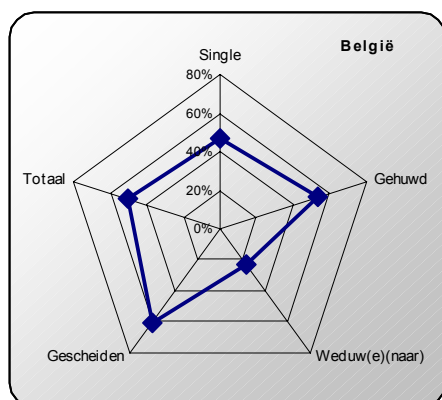
De hoge werkgelegenheidsgraad in het segment van de alleenstaande vrouwen in Nederland kan wijzen op een groter aandeel jonge vrouwen die hun studieloopbaan combineren met een arbeidsloopbaan.

Een algemene vaststelling voor de mannelijke populatie is dat de werkgelegenheidsgraad in het segment van de weduwnaar lager ligt in vergelijking met de andere categorieën en dat de werkgelegenheidsgraad van gehuwde mannen hoger ligt.

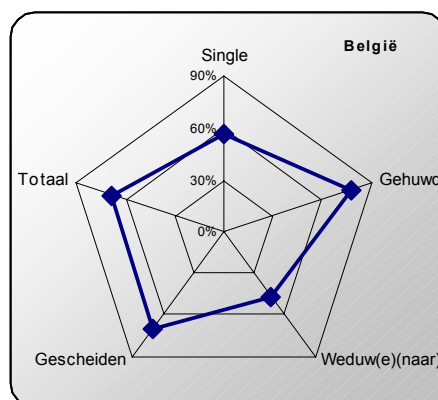
Met uitzondering van de situatie in Nederland blijken alleenstaande mannen in vergelijking met de overige categorieën van burgerlijke staat ook een iets lagere werkgelegenheidsgraad te bezitten. Dit kan verklaard worden doordat jonge alleenstaande studerende mannen tot deze populatie behoren.

Onderstaande grafieken geven per land informatie over de werkgelegenheidsgraad in relatie tot de burgerlijke staat.

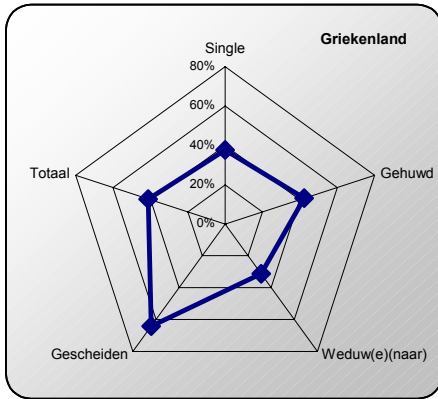
Grafiek 239: Werkgelegenheidsgraad bij vrouwen in België, 2001

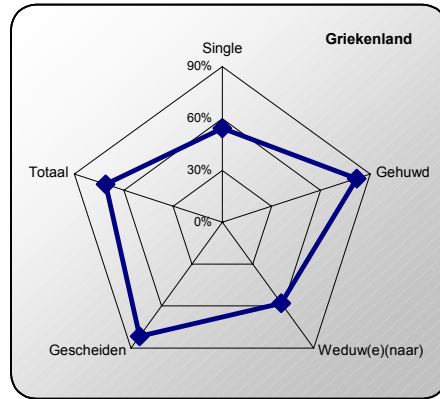
Grafiek 240: Werkgelegenheidsgraad bij mannen in België

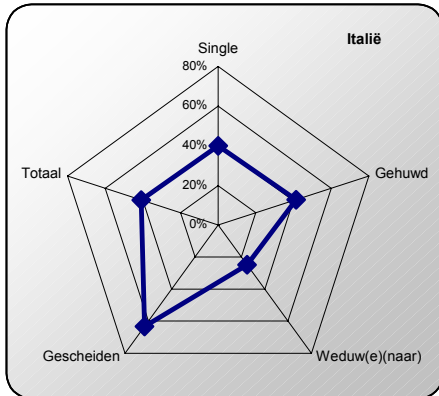
Grafiek 241: Werkgelegenheidsgraad bij vrouwen in Griekenland, 2001

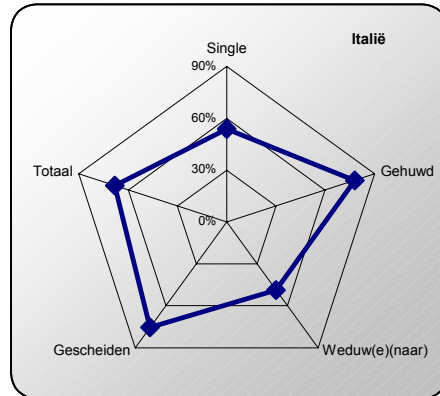
Grafiek 242: Werkgelegenheidsgraad bij mannen in Griekenland, 2001

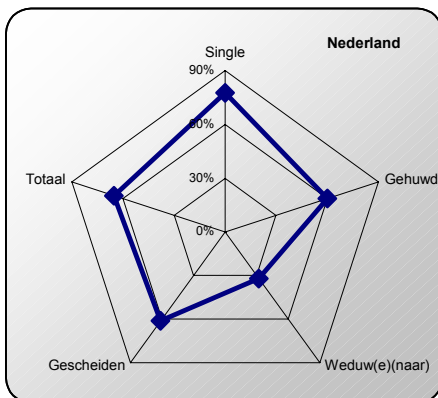
Grafiek 243: Werkgelegenheidsgraad bij vrouwen in Italië, 2001

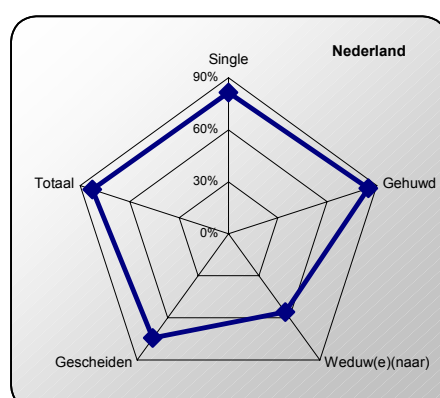
Grafiek 244: Werkgelegenheidsgraad bij mannen in Italië, 2001

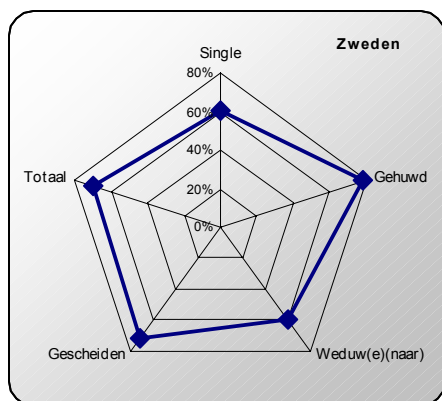
Grafiek 245: Werkgelegenheidsgraad bij vrouwen in Nederland, 2001

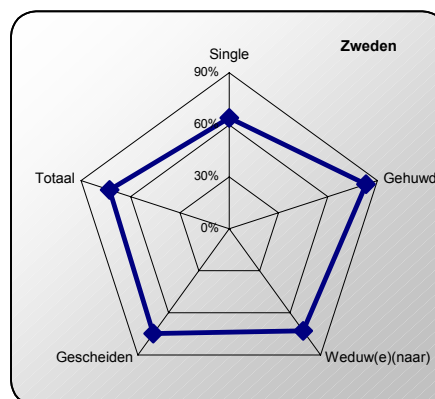
Grafiek 246: Werkgelegenheidsgraad bij mannen in Nederland, 2001

Grafiek 247: Werkgelegenheidsgraad bij vrouwen in Zweden, 2000

Grafiek 248: Werkgelegenheidsgraad bij mannen in Zweden, 2000

8.6 FEMINISATIEGRADEN

In deze paragraaf gaan we na of er grote verschillen bestaan op het gebied van tewerkstellingssectoren tussen de besproken landen. We rangschikken de verschillende sectoren aan de hand van feminisatiegraden. Dit betekent dat de verschillende ISCO-categorieën gerangschikt worden naar sekseratio en vervolgens ingedeeld worden in verschillende feminisatiegraden. Op die manier krijgt men een gegroepeerd overzicht van de typisch vrouwelijke en mannelijke beroepen of met andere woorden beroepen met een oververtegenwoordiging van vrouwen of mannen ten opzichte van de totaalverdeling naar geslacht. De eerste feminisatiegraad bevat die beroepen waarin het vrouwelijke aandeel in de tewerkstelling minder dan 10% bedraagt. De tweede graad gaat van 10% vrouwelijk aandeel in de tewerkstelling tot minder dan 20% enz.

Per graad kan men vervolgens berekenen hoeveel vrouwen op de totale vrouwelijke werkende bevolking tewerkgesteld is in deze graad. Op deze manier kan men nagaan of de typisch vrouwelijke respectievelijk mannelijke beroepen ook daadwerkelijk de meeste vrouwen respectievelijk mannen tewerkstelt.

We analyseren dit vervolgens voor België, Griekenland, Italië, Nederland en Zweden. Per land inventariseren we de belangrijkste opmerkingen en vervolgens gaan we op zoek naar de voornaamste gelijkenissen en verschillen tussen deze landen.

8.6.1 BELGIE

In België zijn er een tiental beroepen waar we extreem hoge waarden van mannelijke tewerkstelling constateren. Feminisatie graad 1 en 2 tellen een aandeel van mannelijke tewerkstelling van respectievelijk meer dan 90% en meer dan 80%. Er is echter geen enkele categorie waarin het aandeel van vrouwelijke tewerkgestelden 80% of meer bedraagt.

De beroepen die behoren tot feminisatiegraden 1, 2 en 3 stellen samen 59,4% van de werkende mannen tewerk. 13,6% van de werkende vrouwen behoort tot één van deze graden. 40,2% van alle werkenden samen, oefenen een beroep uit behorende tot graad 1, 2 of 3. Tot deze graden behoren beroepen zoals ambachtslieden, vakarbeiders, technici, ingenieurs, informatici, bedrijfsleiders, ...

De beroepen die behoren tot feminisatiegraden 8, 9 en 10 kennen een aandeel van vrouwelijke tewerkgestelden van minimaal 70%. In België komen de feminisatiegraden 9 en 10 echter niet voor. Dat betekent dat voor elke beroepencategorie het aandeel mannen steeds meer dan 20% bedraagt. Voor de bespreking van België richten we ons op de graden 6, 7 en 8 aangezien meer dan 70% van de werkende vrouwen hiertoe behoort. 26,4% van de werkende mannen behoort tot de beroepen uit graden 6, 7 of 8. 45,5% van alle werkenden samen oefent een beroep uit behorende tot deze graden. Tot deze graden behoren beroepen zoals kantoorpersoneel, onderwijsgevenden, dienstverlenend personeel, ... Deze beroepen behoren tot de typisch vrouwelijke sectoren: onderwijs gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.

Tabel 98: De tewerkstelling in België volgens de ISCO 2 gerangschikt naar sekseratio en het aandeel in de totale mannelijke en vrouwelijke tewerkstelling naar feminisatiegraad, 2001

	ISCO2	Vrouwen (%)	Mannen (%)	Totaal (%)
Agricultural, fishery and related labourers	920	0,0%	100,0%	100,0%
Extraction and building trades workers	710	0,6%	99,4%	100,0%
Metal, machinery and related trades workers	720	1,7%	98,3%	100,0%
Drivers and mobile plant operators	830	1,9%	98,1%	100,0%
Stationary-plant and related operators	810	6,3%	93,7%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 1		0,5%	22,6%	13,3%
Armed forces	10	10,9%	89,1%	100,0%
Physical, mathematical and engineering science professionals	210	13,6%	86,4%	100,0%
Physical and engineering science associate professionals	310	15,9%	84,1%	100,0%
Labourers in mining, construction, manufacturing and transport	930	18,2%	81,8%	100,0%
Legislators, senior officials and managers	110	19,3%	80,7%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 2		5,9%	22,6%	15,6%
Other craft and related trades workers	740	22,2%	77,8%	100,0%
Precision, handicraft, craft printing and related trades workers	730	24,7%	75,3%	100,0%
Skilled agricultural and fishery workers	610	26,4%	73,6%	100,0%
Corporate managers	120	28,8%	71,2%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 3		7,2%	14,2%	11,3%
Machine operators and assemblers	820	38,0%	62,0%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 4		1,9%	2,3%	2,1%
Other associate professionals	340	40,9%	59,1%	100,0%
Managers of small enterprises	130	41,6%	58,4%	100,0%
Other professionals	240	46,6%	53,4%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 5		12,6%	11,9%	12,2%
Office clerks	410	59,6%	40,4%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 6		21,7%	10,7%	15,3%
Personal and protective services workers	510	62,5%	37,5%	100,0%
Teaching professionals	230	68,0%	32,0%	100,0%
Life science and health professionals	220	68,1%	31,9%	100,0%
Teaching associate professionals	330	68,9%	31,1%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 7		28,8%	10,8%	18,4%
Life science and health associate professionals	320	73,2%	26,8%	100,0%
Sales and services elementary occupations	910	74,6%	25,4%	100,0%
Customer services clerks	420	77,3%	22,7%	100,0%
Models, salespersons and demonstrators	520	78,3%	21,7%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 8		21,3%	4,9%	11,8%
Totaal		42,1%	57,9%	100,0%

8.6.2 GRIEKENLAND

Feminisatiegraden 1, 2 en 3 bevatten beroepen waarin het aandeel vrouwen maximaal 30% bedraagt. 48,2% van de Griekse werkende mannen oefent een beroep uit behorende tot graad 1, 2 of 3. Bijna de helft van de Griekse werkende mannen beoefent bijgevolg een typisch mannenberoep. Voorbeelden van beroepen die hiertoe behoren, zijn: vakarbeiders, bouwvakkers, natuurkundigen, ... De beroepsklasse 1 'Beleidvoerende en hogere leidinggevende functies, directeuren en bedrijfsleiders' behoort eveneens volledig tot de feminisatiegraden 1, 2 en 3. Dit betekent dat het aandeel vrouwelijke leidinggevendenden erg klein is. In totaal stellen deze drie graden 10,6% van de actief werkende vrouwen tewerk.

Feminisatiegraden 8, 9 en 10 bevatten beroepen waarin het aandeel mannen maximaal 30% bedraagt. De vrouwen zijn bijgevolg oververtegenwoordigd in de beroeps categorieën die behoren tot deze graden. Slecht 2,7% van de totale groep werkende vrouwen oefent een beroep uit dat behoort tot klasse 8, 9 of 10. Meer specifiek is deze 2,7% tewerkgesteld in een beroep behorende tot de categorie 'Lagere functies op het gebied van de menswetenschappen en de gezondheidszorg'. Deze beroeps categorie behoort tot feminisatiegraad 9. Concreet betekent dit dat de vrouwen een aandeel van 84,7% vertegenwoordigen. Slechts 15,3% van de werkenden in deze categorie zijn van het mannelijke geslacht.

Wanneer we de feminisatiegraden 6, 7 en 9 bekijken merken we dat deze drie graden ongeveer 47% van de werkende vrouwen bevat. Vooral administratieve functies en onderwijsgetinte beroepen vinden we in deze graden terug. Het aandeel van mannelijke tewerkgestelden die een betrekking uitoefenen behorende tot graad 6, 7 of 8 bedraagt 18,4%.

Tabel 99: De tewerkstelling in Griekenland volgens de ISCO 2 gerangschikt naar sekseratio en het aandeel in de totale mannelijke en vrouwelijke tewerkstelling naar feminisatiegraad, 2001

	ISCO2	Vrouwen (%)	Mannen (%)	Totaal (%)
Drivers and mobile plant operators	830	1,1%	98,9%	100,0%
Extraction and building trades workers	710	1,4%	98,6%	100,0%
Metal, machinery and related trades workers	720	1,7%	98,3%	100,0%
Armed forces	10	6,4%	93,6%	100,0%
Stationary-plant and related operators	810	8,6%	91,4%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 1		0,9%	28,9%	18,3%
Corporate managers	120	19,0%	81,0%	100,0%
Labourers in mining, construction, manufacturing and transport	930	19,5%	80,5%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 2		1,5%	4,0%	3,0%
Physical, mathematical and engineering science professionals	210	20,1%	79,9%	100,0%
Legislators, senior officials and managers	110	20,5%	79,5%	100,0%
Physical and engineering science associate professionals	310	21,6%	78,4%	100,0%
Precision, handicraft, craft printing and related trades workers	730	24,9%	75,1%	100,0%
Managers of small enterprises	130	26,1%	73,9%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 3		8,2%	15,3%	12,6%
Agricultural, fishery and related labourers	920	32,6%	67,4%	100,0%
Machine operators and assemblers	820	32,9%	67,1%	100,0%
Life science and health professionals	220	36,8%	63,2%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 4		3,3%	3,9%	3,7%
Skilled agricultural and fishery workers	610	42,0%	58,0%	100,0%
Other professionals	240	44,3%	55,7%	100,0%
Personal and protective services workers	510	46,9%	53,1%	100,0%
Other craft and related trades workers	740	47,3%	52,7%	100,0%
Other associate professionals	340	47,4%	52,6%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 5		38,7%	29,6%	33,0%
Teaching associate professionals	330	54,4%	45,6%	100,0%
Customer services clerks	420	57,4%	42,6%	100,0%
Models, salespersons and demonstrators	520	58,0%	42,0%	100,0%
Office clerks	410	58,8%	41,2%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 6		28,2%	12,4%	18,4%
Teaching professionals	230	60,5%	39,5%	100,0%
Sales and services elementary occupations	910	67,8%	32,2%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 7		16,4%	5,7%	9,8%
Life science and health associate professionals	320	84,7%	15,3%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 9		2,7%	0,3%	1,2%
TOTAAL		37,9%	62,1%	100,0%

8.6.3 ITALIE

In Italië kunnen we 9 beroeps categorieën onderscheiden waarin het aandeel van mannen meer dan 80% bedraagt (feminisatiegraad 1 en 2). Voor vrouwen is dit niet mogelijk aangezien de graden 9 en 10 niet voorkomen in Italië.

Tabel 100: De tewerkstelling in Italië volgens de ISCO 2 gerangschikt naar sekseratio en het aandeel in de totale mannelijke en vrouwelijke tewerkstelling naar feminisatiegraad, 2001

	ISCO2	Vrouwen (%)	Mannen (%)	Totaal (%)
Armed forces	10	0,0%	100,0%	100,0%
Drivers and mobile plant operators	830	3,4%	96,6%	100,0%
Extraction and building trades workers	710	3,7%	96,3%	100,0%
Metal, machinery and related trades workers	720	6,3%	93,7%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 1		1,9%	25,3%	16,6%
Physical and engineering science associate professionals	310	13,4%	86,6%	100,0%
Stationary-plant and related operators	810	13,8%	86,2%	100,0%
Corporate managers	120	17,8%	82,2%	100,0%
Physical, mathematical and engineering science professionals	210	18,7%	81,3%	100,0%
Labourers in mining, construction, manufacturing and transport	930	19,7%	80,3%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 2		4,7%	14,8%	11,0%
Legislators, senior officials and managers	110	22,9%	77,1%	100,0%
Precision, handicraft, craft printing and related trades workers	730	26,0%	74,0%	100,0%
Skilled agricultural and fishery workers	610	28,4%	71,6%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 3		3,5%	5,7%	4,9%
Life science and health professionals	220	36,1%	63,9%	100,0%
Machine operators and assemblers	820	36,3%	63,7%	100,0%
Other professionals	240	37,3%	62,7%	100,0%
Agricultural, fishery and related labourers	920	39,6%	60,4%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 4		10,1%	10,3%	10,2%
Other associate professionals	340	40,6%	59,4%	100,0%
Other craft and related trades workers	740	40,8%	59,2%	100,0%
Personal and protective services workers	510	47,6%	52,4%	100,0%
Sales and services elementary occupations	910	49,3%	50,7%	100,0%
Customer services clerks	420	49,9%	50,1%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 5		34,3%	25,4%	28,7%
Models, salespersons and demonstrators	520	52,3%	47,7%	100,0%
Office clerks	410	55,5%	44,5%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 6		29,3%	14,8%	20,2%
Teaching associate professionals	330	62,2%	37,8%	100,0%
Life science and health associate professionals	320	65,7%	34,3%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 7		5,8%	1,9%	3,4%
Teaching professionals	230	77,3%	22,7%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 8		10,4%	1,8%	5,0%
TOTAAL		37,5%	62,5%	100,0%

Feminisatiegraden 1, 2 en 3 bevat de beroeps categorieën met de typisch mannelijke beroepen. 45,8% van de werkende Italiaanse mannen beoefent een beroep behorende tot deze graden. Ongeveer een tiende van de werkende vrouwen oefent een beroep uit dat tot deze graden behoort.

Aangezien de feminisatiegraden 9 en 10 in Italië niet voorkomen betekent dit dat het aandeel van mannen in elke beroeps categorie minimaal 20% bedraagt. Het grootste aandeel vrouwen vinden we terug in de beroeps categorie 'Onderwijsgevend': 77,3% van de tewerkgestelden in deze categorie zijn vrouw.

Wanneer we de feminisatiegraden 6, 7 en 8 bekijken merken we dat deze drie graden ongeveer 45% van de werkende vrouwen bevat. Beroepen of functies die tot deze graden behoren zijn onder andere functies als kantoorpersoneel, lagere functie op het gebied van menswetenschappen,... Het aandeel van mannelijke tewerkgestelden die een betrekking uitoefenen behorende tot graad 6, 7 of 8 bedraagt 18,5%.

8.6.4 NEDERLAND

In Nederland kunnen we 8 beroeps categorieën onderscheiden waarin het aandeel van mannen meer dan 80% bedraagt (feminisatiegraad 1 en 2). Voor vrouwen bestaan er eveneens twee beroeps categorieën waarvoor het aandeel van vrouwen groter is dan 80%.

Feminisatiegraden 1, 2 en 3 bevatten beroepen waarin het aandeel vrouwen maximaal 30% bedraagt. 53,6% van de Nederlandse werkende mannen oefent een beroep uit behorende tot graad 1, 2 of 3. Meer dan de helft van de Nederlandse werkende mannen beoefent bijgevolg een typisch mannenberoep. Voorbeelden van beroepen die hiertoe behoren, zijn: vakarbeiders, bouwvakkers, technici, natuurkundigen, ... Deze drie graden stellen samen 12,0% van de vrouwen met een betrekking tewerk.

De beroepsklasse 1 'Beleidvoerende en hogere leidinggevende functies, directeuren en bedrijfsleiders' vinden we terug in feminisatiegraden 3 en 4. Dit betekent dat men in Nederland vrouwelijke leidinggevendenden vindt al blijft het het aandeel vrouwelijke leidinggevendenden klein in vergelijking met het aandeel mannelijke leidinggevendenden.

Feminisatiegraden 8, 9 en 10 bevatten beroepen waarin het aandeel mannen maximaal 30% bedraagt. De vrouwen zijn bijgevolg oververtegenwoordigd in de beroeps categorieën die behoren tot deze graden. 28,3% van de totale groep werkende vrouwen oefent een beroep uit dat behoort tot klasse 8, 9 of 10. Concreet betekent dit echter dat deze groep vrouwen behoren tot de feminisatiegraden 8 en 9 aangezien graad 10 niet bestaat. Slechts 5,8% van de werkende mannen behoort tot graad 8 of 9. Opmerkelijk is de beroeps categorie 'Ongeschoolde arbeiders in de landbouw, de visserij e.d.'. Deze beroeps categorie maakt deel uit van feminisatiegraad 8. Dit betekent dat het aandeel van mannen kleiner is dan 30% terwijl dit toch een typisch mannenberoep is. De absolute aantallen zijn echter verwaarloosbaar klein.

Wanneer we feminisatiegraden 7, 8 en 9 als één geheel beschouwen, merken we dat 57,0% van de werkende vrouwen in een typisch vrouwelijk beroep actief is. Het zijn vooral administratieve, dienstverlenende en commerciële functies. Van de werkende mannen is 18,0% actief in één van deze graden.

Tabel 101: De tewerkstelling in Nederland volgens de ISCO 2 gerangschikt naar sekseratio en het aandeel in de totale mannelijke en vrouwelijke tewerkstelling naar feminisatiegraad, 2001

	ISCO2	Vrouwen (%)	Mannen (%)	Totaal (%)
Plant and machine operators and assemblers	800	0,0%	100,0%	100,0%
Extraction and building trades workers	710	0,9%	99,1%	100,0%
Metal, machinery and related trades workers	720	2,9%	97,1%	100,0%
Armed forces	10	5,4%	94,6%	100,0%
Drivers and mobile plant operators	830	6,6%	93,4%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 1		0,9%	20,8%	12,2%
Stationary-plant and related operators	810	10,7%	89,3%	100,0%
Physical, mathematical and engineering science professionals	210	14,5%	85,5%	100,0%
Physical and engineering science associate professionals	310	15,7%	84,3%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 2		3,0%	13,0%	8,7%
Precision, handicraft, craft printing and related trades workers	730	20,7%	79,3%	100,0%
Teaching associate professionals	330	21,8%	78,2%	100,0%
Corporate managers	120	22,0%	78,0%	100,0%
Machine operators and assemblers	820	22,2%	77,8%	100,0%
Other craft and related trades workers	740	25,5%	74,5%	100,0%
Elementary occupations	900	26,9%	73,1%	100,0%
Labourers in mining, construction, manufacturing and transport	930	28,4%	71,6%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 3		8,1%	19,8%	14,7%
Managers of small enterprises	130	31,2%	68,8%	100,0%
Skilled agricultural and fishery workers	610	32,1%	67,9%	100,0%
Legislators, senior officials and managers	110	34,1%	65,9%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 4		5,4%	9,0%	7,5%
Other professionals	240	43,2%	56,8%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 5		7,1%	7,1%	7,1%
Other associate professionals	340	50,7%	49,3%	100,0%
Life science and health professionals	220	56,3%	43,7%	100,0%
Teaching professionals	230	57,9%	42,1%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 6		18,5%	12,2%	14,9%
Office clerks	410	63,0%	37,0%	100,0%
Sales and services elementary occupations	910	65,0%	35,0%	100,0%
Models, salespersons and demonstrators	520	65,5%	34,5%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 7		28,7%	12,2%	19,3%
Personal and protective services workers	510	73,7%	26,3%	100,0%
Agricultural, fishery and related labourers	920	77,2%	22,8%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 8		13,0%	3,5%	7,6%
Customer services clerks	420	80,6%	19,4%	100,0%
Life science and health associate professionals	320	85,4%	14,6%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 9		15,3%	2,3%	7,9%
Totaal		43,2%	56,8%	100,0%

8.6.5 ZWEDEN

In Zweden kunnen we 7 beroepscategorieën onderscheiden waarin het aandeel van mannen meer dan 80% bedraagt (feminisatiegraad 1 en 2). Voor vrouwen bestaan er eveneens 4 beroepscategorieën waarvoor het aandeel van vrouwen groter is dan 80% (feminisatiegraad 8 en 9).

Wanneer we feminisatiegraden 1, 2 en 3 bekijken, dus een maximaal aandeel van 30% vrouwelijke tewerkgestelden in een bepaalde beroepscategorie, merken we dat 60,2% van alle actief werkende mannen behoort tot één van deze graden. Dit betekent dat een groot aandeel van de mannelijke werkenden daadwerkelijk een typisch mannenberoep beoefent.

De Zweedse vrouwen moeten echter niet onderdoen! Feminisatiegraden 8 en 9 bevatten de beroepscategorieën waarin het mannelijke aandeel maximaal 30% bedraagt. Deze 2 feminisatiegraden stellen 54,8% van alle werkende vrouwen tewerk. Van de werkende mannen oefent 13,2% een functie uit behorende tot de beroepscategorieën uit graad 8 of 9.

De Zweedse vrouwen zijn ook redelijk goed vertegenwoordigd op het gebied van leiding geven. De beroepscategorieën 'Directeuren en bedrijfsleiders van ondernemingen' en 'Directeuren en bedrijfsleiders algemeen' worden weliswaar door mannen gedomineerd maar dit is niet het geval in de beroepscategorie 'Beleidvoerende en hogere leidinggevende functies'. In deze categorie is de verhouding tussen vrouwen en mannen bijna 50/50: vrouwen vertegenwoordigen 49,1% van de werkenden in deze categorie en mannen vertegenwoordigen bijgevolg 50,9%.

Tabel 102: De tewerkstelling in Zweden volgens de ISCO 2 gerangschikt naar sekseratio en het aandeel in de totale mannelijke en vrouwelijke tewerkstelling naar feminisatiegraad, 2000

	ISCO2	Vrouwen (%)	Mannen (%)	Totaal (%)
Armed forces	10	0,0%	100,0%	100,0%
Extraction and building trades workers	710	2,3%	97,7%	100,0%
Metal, machinery and related trades workers	720	3,5%	96,5%	100,0%
Drivers and mobile plant operators	830	5,6%	94,4%	100,0%
Stationary-plant and related operators	810	7,8%	92,2%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 1		1,2%	27,3%	14,8%
Physical and engineering science associate professionals	310	16,5%	83,5%	100,0%
Precision, handicraft, craft printing and related trades workers	730	18,4%	81,6%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 2		2,2%	10,2%	6,3%
Skilled agricultural and fishery workers	610	22,6%	77,4%	100,0%
Other craft and related trades workers	740	24,7%	75,3%	100,0%
Physical, mathematical and engineering science professionals	210	24,7%	75,3%	100,0%
Corporate managers	120	26,4%	73,6%	100,0%
Machine operators and assemblers	820	27,6%	72,4%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 3		8,6%	22,7%	15,9%
Agricultural, fishery and related labourers	920	34,7%	65,3%	100,0%
Managers of small enterprises	130	36,0%	64,0%	100,0%
Labourers in mining, construction, manufacturing and transport	930	38,7%	61,3%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 4		1,9%	3,0%	2,4%
Other associate professionals	340	44,7%	55,3%	100,0%
Legislators, senior officials and managers	110	49,1%	50,9%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 5		8,9%	10,1%	9,6%
Other professionals	240	53,0%	47,0%	100,0%
Teaching professionals	230	59,6%	40,4%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 6		12,9%	9,3%	11,0%
Models, salespersons and demonstrators	520	66,8%	33,2%	100,0%
Life science and health professionals	220	69,2%	30,8%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 7		9,5%	4,2%	6,7%
Sales and services elementary occupations	910	70,7%	29,3%	100,0%
Office clerks	410	70,7%	29,3%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 8		18,9%	7,2%	12,8%
Personal and protective services workers	510	83,7%	16,3%	100,0%
Life science and health associate professionals	320	84,8%	15,2%	100,0%
Customer services clerks	420	85,6%	14,4%	100,0%
Teaching associate professionals	330	89,3%	10,7%	100,0%
Totale tewerkstelling in feminisatiegraad 9		35,9%	6,0%	20,3%
Totaal		47,9%	52,1%	100,0%

8.7 INVLOED VAN JOBEIGENSCHAPPEN

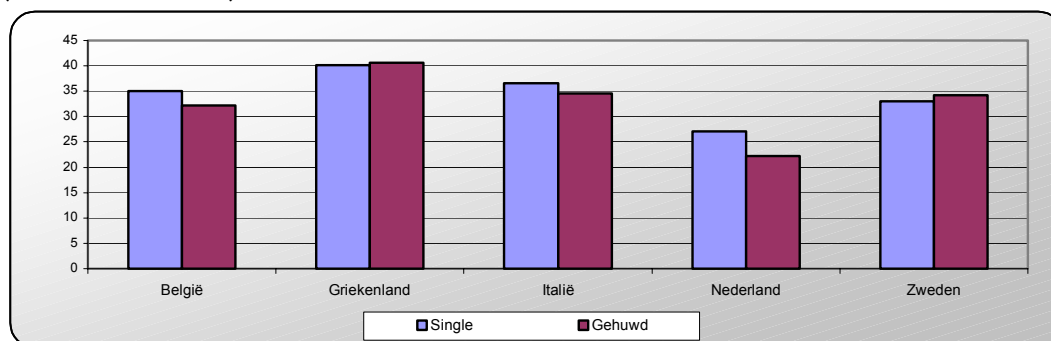
Deze paragraaf probeert een voorstelling te maken van de arbeidssituatie in de verschillende landen. Hoe lang werken mensen, wanneer werken ze, hoeveel mensen werken deeltijds, ...

8.7.1 GEMIDDELD AANTAL WERKUREN

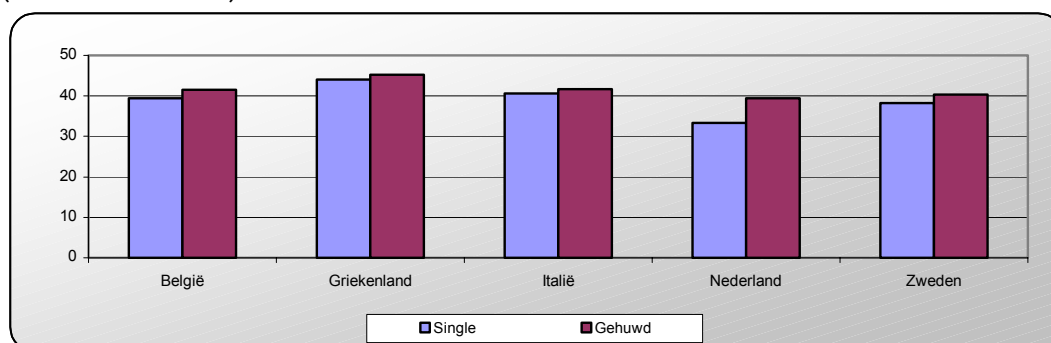
In Griekenland werken de mensen gemiddeld het meest aantal uren. In Nederland daarentegen wordt er het minst gewerkt. Dit geldt zowel voor mannen als voor vrouwen.

Wanneer we de situatie van de Griekse vrouwen vergelijken met deze van de Nederlandse vrouwen merken we dat het grootste verschil qua gemiddelde werkuren bestaat in het segment van de gehuwden. In Griekenland werken de gehuwde vrouwen gemiddeld 40,6 uren per week. In Nederland werken vrouwen gemiddeld 45% minder lang oftewel 22,2 uren per week.

Grafiek 249: gemiddeld aantal werkuren van alleenstaande en gehuwde vrouwen (2001, Zweden 2000)

Grafiek 250: gemiddeld aantal werkuren van alleenstaande en gehuwde mannen (2001, Zweden 2000)

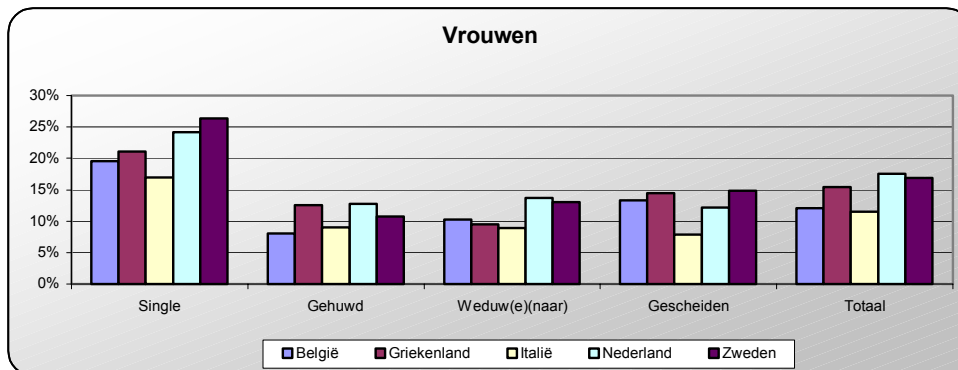

8.7.2 PERMANENCY OF THE JOB

Zowel bij de mannen als bij de vrouwen zijn het de alleenstaanden die het vaakst tijdelijk tewerkgesteld zijn.

Wanneer we de vrouwelijke populatie beschouwen, merken we dat Italië het kleinste aandeel van tijdelijk tewerkgestelde vrouwen kent. 11,5% van de Italiaanse tewerkgestelde vrouwen op wie de vraag naar tijdelijke tewerkstelling van toepassing was en die deze vraag beantwoordden, is tijdelijk tewerkgesteld. In Nederland en Zweden ligt dit aandeel aanzienlijk hoger. In Nederland is 17,5% tijdelijk tewerkgesteld en in Zweden 16,9%. Hierbij dient wel de opmerking gemaakt te worden dat het aandeel van vrouwen die 'Niet van toepassing' antwoordde of de vraag niet beantwoordde, in deze landen het laagst is. Dat betekent dat de bevindingen in deze landen het meest nauwkeurig zijn maar dat we ook moeilijk kunnen vergelijken met de andere landen. Beide categorieën ('Niet van toepassing en' en 'Geen antwoord') werden niet in rekening gebracht bij het berekenen van de percentages van tijdelijke en vaste tewerkstelling. In Nederland en Zweden antwoordden respectievelijk 10,4% en 6,3% van de tewerkgestelde vrouwen één van beide categorieën.

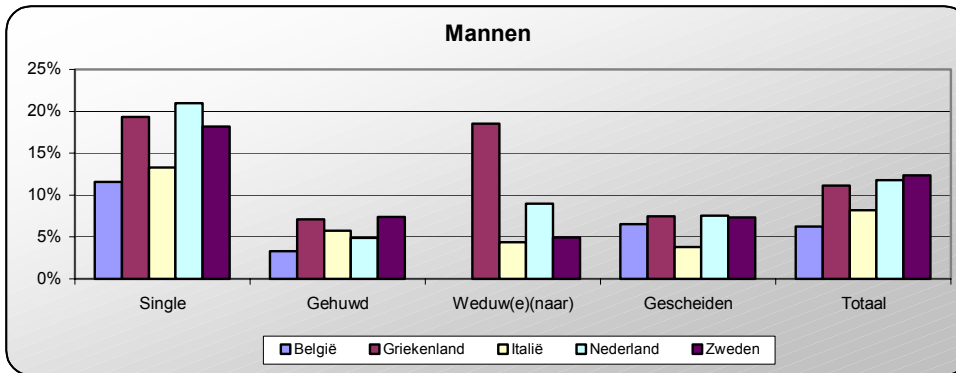
Grafiek 251: Aandeel tijdelijk tewerkgestelde vrouwen opgesplitst naar burgerlijke staat (2001, Zweden 2000)

Wat de mannelijke populatie betreft, kent België het kleinste aandeel van tijdelijk tewerkgestelden. In België heeft 6,3% van de tewerkgestelde mannen op wie de vraag naar tijdelijke tewerkstelling van toepassing was en de vraag beantwoordden, een tijdelijke betrekking. Griekenland, Nederland en Zweden kennen een aandeel van tijdelijke tewerkgestelden tussen de 11,2% en 12,3%. Maar ook hier dient de opmerking gemaakt te worden in verband met de vergelijkbaarheid van de gegevens. Het aandeel van mannen die de vraag niet van toepassing vonden of de vraag niet beantwoordden is het kleinst in Zweden en Nederland: 16,3% in Zweden en 13,3% in Nederland.

De belangrijkste reden voor het uitoefenen van een tijdelijke functie is het niet kunnen vinden van een vaste betrekking.

Grafiek 252: Aandeel tijdelijk tewerkgestelde mannen opgesplitst naar burgerlijke staat (2001, Zweden 2000)

8.7.3 PART-TIME EN FULL-TIME TEWERKSTELLING

Er bestaan grote verschillen tussen de betrokken landen wat betreft de toepassing van deeltijdse arbeid. Nederland is het land bij uitstek als het neerkomt op deeltijds werken. Meer dan 70% van de tewerkgestelde vrouwen, 71,3% om precies te zijn, oefent een deeltijdse betrekking uit. Wanneer we dit vergelijken met de andere landen is Nederland absolute koploper. In België en Zweden is meer dan een derde van de werkende vrouwen deeltijds aan het werk. 36,8% van de werkende Belgische vrouwen en 35,1% van de werkende Zweedse vrouwen hebben een deeltijdse betrekking. Griekenland en Italië huppelen achterop: respectievelijk 7,2% en 17,8% van de werkende vrouwen oefenen een deeltijdse betrekking uit.

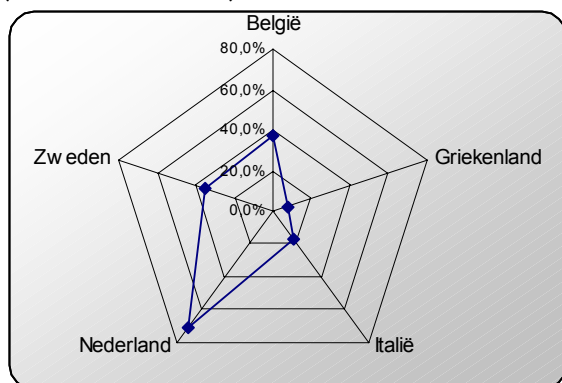
Wanneer we de burgerlijke staat in rekening brengen, merken we dat het segment van de weduwen, in alle landen behalve Nederland, het grootste aandeel deeltijds tewerkgestelde vrouwen bevat. Dit segment is echter zeer klein. De belangrijkste segmenten zijn deze van de alleenstaande en gehuwde vrouwen. Als we de groep weduwen buiten beschouwing laten, zien we dat gehuwde vrouwen het meest tot deeltijdse arbeid geneigd zijn. In Nederland werkt 83,2% van de werkende gehuwde vrouwen deeltijds.

Het aantal kinderen speelt in Nederland, Italië en België eveneens een rol. In deze landen is, naarmate het aantal kinderen toeneemt, een stijgende trend waarneembaar in het aandeel deeltijds werkende

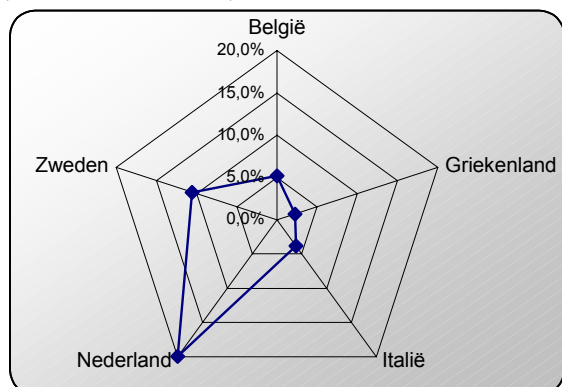
vrouwen. In Griekenland oefent het aantal kinderen klaarblijkelijk geen invloed uit op het aandeel deeltijds tewerkgestelde vrouwen. Voor Zweden beschikken we niet over de benodigde gegevens om hierover uitspraken te doen.

Deeltijdse arbeid is veel populairder bij vrouwen dan bij mannen. Een reden hiertoe zijn de mogelijkheden die deeltijds werk schept voor vrouwen om het moederschap te combineren met een job. Niettegenstaande deeltijds werken vooral voorkomt bij vrouwen bestaan bij mannen grote verschillen. In Nederland oefent 20% van de tewerkgestelde mannen een deeltijdse job uit. Het aandeel van deeltijds werkende mannen in Zweden is bijna de helft kleiner: in Zweden heeft 10,5% van de tewerkgestelde mannen een deeltijdse job. In België is dit aandeel nog eens meer dan de helft kleiner: 5,2% van de Belgische werkende mannen heeft een part-time job. Griekenland en Italië kennen respectievelijk een aandeel van 2,2% en 3,8% deeltijds tewerkgestelde mannen. In het onderstaande spinnenwebmodel komen deze landelijke verschillen duidelijk naar voor.

Grafiek 253: Aandeel deeltijdse arbeid van vrouwen (2001, Zweden 2000)

Grafiek 254: Aandeel deeltijdse arbeid van mannen (2001, Zweden 2000)

De motieven om deeltijds te werken verschillen van land tot land. Vergelijkingen maken tussen de verschillende landen is echter niet mogelijk omdat de antwoordcategorieën niet volledig met mekaar overeenstemmen. De belangrijkste reden in Nederland en Zweden is het niet willen uitoefenen van een voltijdse job. Respectievelijk 72,9% en 48,1% van de Nederlandse en Zweedse part-time werkende vrouwen willen niet voltijds tewerkgesteld zijn. Dit betekent dat het merendeel van deze vrouwen bewust gekozen heeft voor deeltijdse tewerkstelling. In Griekenland en Italië scoort de reden 'Geen voltijdse job willen' redelijk hoog maar de reden 'Geen voltijdse job vinden' staat op nummer één. In Griekenland zegt 43,9% van de deeltijds werkende vrouwen dat de aanleiding van hun deeltijdse tewerkstelling het niet kunnen vinden van een voltijdse job is. In Italië is dit het geval bij 30,4% van de deeltijds werkende vrouwen. Dit betekent dat het merendeel van deze vrouwen niet bewust koos voor deeltijdse tewerkstelling maar er in zekere zin genoegen mee nam uit gebrek aan een full-time job. In België is de belangrijkste waarneembare reden voor deeltijdse tewerkstelling het zorgen voor kinderen of incapabele volwassenen. Meer dan een kwart van de Belgische deeltijds werkende vrouwen vermeldt dit als reden van hun deeltijdse tewerkstelling. Aangezien deze laatste antwoordmogelijkheid niet voor alle landen is opgenomen, zijn de hier geformuleerde bevindingen niet vergelijkbaar.

Tabel 103 geeft een overzicht van de redenen voor deeltijdse tewerkstelling.

Tabel 103: Redenen voor deeltijdse tewerkstelling bij vrouwen (2001, Zweden 2000)

Redenen:	Be	Gr	It	NL	Zw
Volgen van opleiding of training (2)	0,8%	3,4%	2,8%	9,5%	9,6%
Eigen ziekte of onmogelijkheid (3)	1,8%	1,7%	1,1%	1,1%	6,4%
Geen voltijdse job vinden (4)	18,2%	43,9%	30,4%	2,0%	21,6%
Geen voltijdse job willen (5)	8,6%	36,4%	28,1%	72,9%	48,1%
Andere reden (6)	43,8%	13,3%	31,6%	0,9%	5,7%
Geen reden gegeven (7)	---	1,4%	6,0%	6,0%	0,4%
Zorg voor kinderen of incapabele volwassenen (8)	26,8%	---	---	7,5%	---
Geen antwoord	---	---	---	---	8,1%

De burgerlijke staat speelt bij bepaalde redenen een belangrijke rol. Dit is onder andere het geval bij het deeltijds tewerkgesteld zijn ten gevolge van het volgen van een opleiding of een trainingsprogramma. Alleenstaande vrouwen geven deze reden vaker aan dan weduwen of gehuwde of gescheiden vrouwen. In Nederland en Zweden is deze reden vaak voor bij alleenstaande vrouwen. 29,2% van de deeltijds werkende Nederlandse vrouwen en 23,8% van de deeltijds werkende Zweedse vrouwen werken part-time ten gevolge van het volgen van een opleiding of een trainingsprogramma. In deze landen komt de combinatie werken–studeren vaker voor dan in de overige besproken landen.

Zoals we reeds eerder vermeldden, is de belangrijkste reden voor een part-time betrekking in Griekenland en Italië het niet kunnen vinden van een voltijdse job. Afhankelijk van de burgerlijke staat verschilt de belangrijkheid van deze reden. Vooral gescheiden en alleenstaande vrouwen geven aan problemen te hebben met het vinden van een voltijdse job. In Griekenland geeft 79,0% van de gescheiden vrouwen en 61,8% van de alleenstaande vrouwen het niet kunnen vinden van een voltijdse betrekking als reden voor hun deeltijdse tewerkstelling. Respectievelijk 36,6% en 26,5% van de gehuwde en gescheiden vrouwen vermelden dit als reden. In Italië bedragen de aandelen voor gescheiden, alleenstaande, weduwen en gehuwde vrouwen respectievelijk 43,5%, 52,8%, 22,0% en 30,0%. Ook alleenstaande vrouwen in België ervaren het probleem van het niet kunnen vinden van een voltijdse betrekking. 37,6% van de alleenstaande Belgische vrouwen zegt door deze reden deeltijds te werken.

8.7.4 ATYPISCHE ARBEID

Het uitoefenen van atypische arbeid heeft volgens deze gegevens geen directe invloed op de arbeidsmarktparticipatie. Griekenland en Zweden, landen met respectievelijk een lage en hoge arbeidsmarktparticipatie door vrouwen, vertegenwoordigen allebei een groot aandeel wat betreft atypische arbeid. In Griekenland zijn vooral avondwerk en zaterdagwerk populaire vormen van atypische arbeid. 61,8% van de werkende Griekse vrouwen werkt vaak of soms 's avonds en 58,3% van hen werkt wel eens op zaterdag. In vergelijking met de andere landen vertegenwoordigen de Zweden (zowel mannen als vrouwen) het grootste aandeel wat betreft werken in shiften en werken op zondag. 28,5% van de werkende Zweedse vrouwen werkt vaak of soms in shiften en 34,6% van hen werkt wel eens op zaterdag.

Onderstaande tabellen geven een vergelijkend overzicht voor de verschillende landen wat betreft deelname vormen van atypische arbeid. De cijfers zijn gebaseerd op gegevens van 1998 omdat voor het jaartal 2001 niet alle gegevens beschikbaar waren.

Tabel 104: Werken in shiften, 1998

	Vrouwen					
	België	Griekenland	Italië	Nederland	Zweden	Totaal
Vaak	11,4%	6,3%	12,4%	6,6%	27,0%	12,3%
Soms	2,0%	2,3%	2,3%	0,5%	1,5%	1,8%
Nooit	71,6%	50,3%	62,5%	83,3%	61,6%	66,3%
Niet van toepassing	15,0%	41,1%	22,8%	9,6%	6,6%	19,1%
Geen antwoord	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,2%	0,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 105: Avondwerk, 1998

Vrouwen						
	België	Griekenland	Italië	Nederland	Zweden	Totaal
Vaak	10,8%	28,0%	10,5%	17,4%	22,3%	15,0%
Soms	19,6%	33,8%	11,6%	10,3%	17,1%	15,0%
Nooit	69,6%	38,2%	77,7%	72,3%	56,9%	69,5%
Geen antwoord	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	3,8%	0,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 106: Werken op zaterdag, 1998

Vrouwen						
	België	Griekenland	Italië	Nederland	Zweden	Totaal
Vaak	20,6%	39,1%	39,9%	28,8%	22,1%	33,4%
Soms	20,4%	19,2%	16,1%	11,1%	17,4%	16,0%
Nooit	59,0%	41,7%	43,9%	60,1%	56,7%	50,1%
Geen antwoord	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	3,8%	0,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 107: Werken op zondag, 1998

Vrouwen						
	België	Griekenland	Italië	Nederland	Zweden	Totaal
Vaak	10,0%	12,8%	7,6%	16,3%	19,4%	11,5%
Soms	15,2%	15,8%	11,2%	8,8%	15,2%	12,0%
Nooit	74,8%	71,4%	81,0%	74,9%	61,6%	75,9%
Geen antwoord	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	3,8%	0,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 108: Nachtwerk, 1998

Vrouwen						
	België	Griekenland	Italië	Nederland	Zweden	Totaal
Vaak	3,5%	2,5%	3,3%	1,8%	6,1%	3,3%
Soms	6,2%	6,8%	4,5%	7,6%	3,4%	5,4%
Nooit	90,3%	90,7%	92,0%	90,6%	86,8%	90,8%
Geen antwoord	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	3,8%	0,6%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 109: Werken in shiften, 1998

Mannen						
	België	Griekenland	Italië	Nederland	Zweden	Totaal
Vaak	15,3%	8,3%	13,7%	8,9%	16,4%	12,7%
Soms	2,7%	3,0%	3,1%	0,7%	1,9%	2,5%
Nooit	63,0%	44,0%	51,1%	77,3%	62,3%	57,1%
Niet van toepassing	19,0%	44,8%	32,0%	13,1%	15,7%	27,3%
Geen antwoord	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,7%	0,3%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 110: Avondwerk, 1998

Mannen						
	België	Griekenland	Italië	Nederland	Zweden	Totaal
Vaak	13,8%	29,5%	14,7%	17,4%	20,1%	17,1%
Soms	25,9%	35,7%	18,5%	10,3%	22,5%	19,8%
Nooit	60,2%	34,8%	66,8%	72,3%	52,6%	62,6%
Geen antwoord	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	4,9%	0,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 111: Werken op zaterdag, 1998

Mannen						
	België	Griekenland	Italië	Nederland	Zweden	Totaal
Vaak	17,6%	45,2%	39,3%	27,9%	15,5%	33,8%
Soms	26,1%	22,5%	24,0%	18,1%	23,7%	23,0%
Nooit	56,3%	32,2%	36,6%	53,9%	55,9%	42,8%
Geen antwoord	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	4,9%	0,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 112: Werken op zondag, 1998

Mannen						
	België	Griekenland	Italië	Nederland	Zweden	Totaal
Vaak	9,3%	15,2%	8,8%	15,0%	13,6%	11,0%
Soms	18,3%	19,9%	15,1%	11,0%	21,1%	15,7%
Nooit	72,4%	64,9%	76,0%	74,0%	60,4%	72,8%
Geen antwoord	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	4,9%	0,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 113: Nachtwerk, 1998

Mannen						
	België	Griekenland	Italië	Nederland	Zweden	Totaal
Vaak	6,4%	4,9%	6,1%	2,7%	8,2%	5,6%
Soms	12,9%	12,7%	9,5%	9,7%	8,4%	10,1%
Nooit	80,6%	82,4%	84,3%	87,4%	78,5%	83,8%
Geen antwoord	0,0%	0,0%	0,1%	0,2%	4,9%	0,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

HOOFDSTUK 9: BESLUIT EN AANBEVELINGEN

9.1 BESLUIT

In dit rapport werden in eerste instantie per land verschillende indicatoren (werkgelegenheidsgraad en werkloosheidsgraad) berekend in verschillende situaties (naargelang opleidingsniveau, familiale situatie,...). In het laatste hoofdstuk vergeleken we de vijf landen met mekaar. Bij deze vergelijking dient men de specifieke landelijke situatie in het achterhoofd te houden. Aangezien de wetgeving, het gevoerde beleid en de cultuur verschillen van land tot land moet men de resultaten van dit rapport in deze specifieke context plaatsen. Wanneer we de werkloosheidscijfers van België en Nederland met mekaar vergelijken, valt het op dat het aandeel van werklozen in Nederland opmerkelijk kleiner is. In België is het aantal werklozen daarentegen erg hoog en het arbeidsongeschikten erg laag. Voorzichtigheid bij het vergelijken is dus een vereiste.

In het kader van dit rapport is het naast de landelijke verschillen eveneens belangrijk rekening te houden met de oorsprong van de gegevens. De resultaten van dit rapport zijn niet gebaseerd op Sociale-Zekerheid statistieken. Men kan niet inschatten in welke mate informele arbeid of zwartwerk in de statistieken is opgenomen. Vermoedelijk is er bijgevolg sprake van een onderwaardering van de werkgelegenheidsgraad in alle landen.

De meest interessante bevinding uit dit rapport is het bestaan van twee modellen: het noordelijke model (met Nederland en Zweden) en het mediterrane model (met Italië en Griekenland). In Nederland en Zweden is de vrouwelijke deelname aan de arbeidsmarkt het grootst. In Griekenland en Italië is het aandeel van werkende vrouwen in vergelijking met de andere landen het laagst. België bevindt zich tussen beide modellen maar leunt dichterbij het mediterrane model. Hier kan men zich de vraag stellen naar de verschillen tussen Vlaanderen en Wallonië. Volgens de Oeso heeft Wallonië te kampen met een blijvende hoge werkloosheid die onder andere te maken heeft met de lage kwaliteit van het Franstalig onderwijs.

Verklarende factoren voor verschillen op het gebied van arbeidsmarktparticipatie kunnen zijn: het opleidingsniveau, sectoren van tewerkstelling, gemiddeld aantal werkuren en deeltijdse tewerkstelling.

- Opleidingsniveau

In Griekenland en Italië is het merendeel van de vrouwen laaggeschoold. In Zweden en Nederland is het merendeel van de vrouwen middelmatig geschoold. Italiaanse vrouwen doen er goed aan om verdere studies te ondernemen. De werkgelegenheidsgraad stijgt en de werkloosheidsgraad daalt wanneer we de segmenten van laaggeschoolde en middelmatig geschoolde Italiaanse vrouwen met mekaar vergelijken. Voor Griekse vrouwen is de situatie dubbelzinnig. Wanneer we de werkgelegenheidsgraad en werkloosheidsgraad voor laaggeschoolde en middelmatig geschoolde Griekse vrouwen met mekaar vergelijken merken we in beide gevallen een stijging.

In Italië en Griekenland zijn de opportuniteiten om door te stromen tot een hoog opleidingsniveau groter dan in Nederland en Zweden.

De werkgelegenheidsgraad is in alle landen het laagst in het segment van de laaggeschoolden. Dit heeft te maken met de opportuniteitskost verbonden aan het werken gaan. Het loon van laaggeschoolden weegt niet op tegen de inspanningen die ze moeten leveren. De non-market production (namelijk het huishouden doen) is voor laaggeschoolde vrouwen hoog: zij maken bijgevolg een echte afweging. Deze wordt nog in de hand gewerkt door het sociale zekerheidsstelsel. Maar ook het fiscaal stelsel doet laaggeschoolde vrouwen kiezen voor huishoudelijk werk: thuis blijven en het huishouden doen wordt fiscaal beloond; betaald werk wordt belast.

- Sectoren van tewerkstelling

Nederland en vooral Zweden kennen typisch vrouwelijke beroepen. In tegenstelling tot Italië en Griekenland kennen Nederland en Zweden een aanzienlijk groter aandeel tewerkgestelde vrouwen in feminisatiegraden 8 en 9. Ook het aandeel van vrouwelijke leidinggevenden (ISCO 1) is groter in Nederland en Zweden.

Uit deze gegevens blijkt dat het streven naar een gelijke geslachtsverhouding in de verschillende sectoren geen prioriteit hoeft te zijn indien we de tewerkstelling van vrouwen willen vergroten. De afbouw van de beroepensegregatie door een verhoging van het aandeel vrouwen in typisch mannelijke sectoren of het verhogen van het aandeel mannen in typisch vrouwelijke sectoren, is geen vereiste.

- Gemiddeld aantal werkuren

In Nederland werken gehuwde vrouwen gemiddeld veel minder uren dan in de overige landen. In Griekenland daarentegen werken gehuwde vrouwen gemiddeld veel meer uren dan in de overige landen. Een gehuwde Nederlandse vrouw werkt gemiddeld 22,2 uren per week. Een Griekse gehuwde vrouw werkt

gemiddeld 40,6 uren. Het gemiddeld aantal werkuren van gehuwde vrouwen in België, Italië en Zweden schommelt tussen de 32,1 uren en 34,6 uren.

Bij deze gegevens moet men de omvang van deeltijdse arbeid in het achterhoofd houden. In Nederland werken veel meer vrouwen deeltijds dan in Griekenland. Het is bijgevolg logisch dat het gemiddeld aantal werkuren bij Nederlandse vrouwen een stuk lager ligt dan bij Griekse vrouwen.

- Deeltijdse tewerkstelling

Nederland en Zweden kennen respectievelijk een aandeel van 71,3% en 35,1% van deeltijds tewerkgestelde vrouwen. In Griekenland en Italië bedraagt dit aandeel respectievelijk 7,2% en 17,8%. Naast vrouwen werken ook mannen meer deeltijds in Nederland en Zweden. 20,0% van de tewerkgestelde Nederlandse en 10,5% van de Zweedse mannen werken deeltijds. In Griekenland en Italië bedraagt het aandeel van deeltijds werkende mannen respectievelijk 2,2% en 3,8%. Deeltijdse arbeid is in Nederland en Zweden meer ingeburgerd dan in de overige landen. België kent een groot aandeel deeltijds tewerkgestelde vrouwen (36,8%). Het aandeel deeltijds tewerkgestelde mannen is echter veel lager: slechts 5,2% van de Belgische mannen werkt deeltijds.

In Nederland is deeltijds werken al van in de jaren tachtig populair. Toch blijft het in-deeltijd-werken vooral een vrouwenzaak. De combinatie van het werken en het zorgen voor kinderen is hiervoor de belangrijkste oorzaak. In de noordelijk gelegen landen (Nederland, België en Zweden) kiezen opvallend meer vrouwen voor een deeltijdse job dan in de zuidelijk gelegen landen. De motivatie hierachter verschilt echter van land tot land. In België is de deeltijdse arbeid ontstaan vanuit een schaarste op de arbeidsmarkt en leidde de invoering van deeltijdse arbeid tot een herverdeling van de arbeid. In Nederland is schaarste daarentegen niet de belangrijkste oorzaak van de populariteit van deeltijds werken. Tegenwoordig kiezen veel vrouwen (in België, Nederland en Zweden) voor een deeltijdse betrekking om het moederschap zo goed mogelijk te combineren met een job. Vrouwen uit Griekenland en Italië maken daarentegen een meer uitgesproken keuze; werken of kinderen. Cultuur speelt op dit niveau een belangrijke rol.

Verskil in wetgeving in de verschillende landen speelt eveneens een rol in de motivatie tot deeltijdse arbeid. Zo bestaat bijvoorbeeld in Nederland de mogelijkheid om een kleine deeltijdse job uit te oefenen van bijvoorbeeld enkele uren per week. In andere landen bestaat deze mogelijkheid minder; in België bijvoorbeeld bedraagt een deeltijdse arbeid steeds minimaal 1/3 van de voltijdse. Kleine deeltijdse arbeid is hierdoor quasi uitgesloten, of verdwijnt in het informele circuit.

Zweden is het enige land dat naast de realisatie van een hoge tewerkstelling van alleenstaande, gehuwde en gescheiden vrouwen, ook weduwen aan het werk krijgt. De werkgelegenheidsgraad in het segment van de weduwen bedraagt in Zweden 59,2%. In de andere landen schommelt dit tussen de 22,8% (België) en 32,1% (Nederland): de zogenaamde weduwenkooi. Wanneer weduwen zich op de arbeidsmarkt begeven verliezen zij het overlevingspensioen geheel of gedeeltelijk.

Een laatste opmerking met betrekking tot de burgerlijke staat is dat echtscheiding vrouwen blijkbaar aanzet tot werken. In België, Italië en Griekenland is de werkgelegenheidsgraad in dit segment zelfs het hoogst in vergelijking met de andere segmenten. Ondanks het feit dat we niet over concrete cijfers beschikken, kunnen we aannemen dat een belangrijk deel van de gescheiden vrouwen kinderen heeft en het dus niet de kinderen zijn die vrouwen weerhouden om te werken.

9.2 AANBEVELINGEN

Om de doelstelling vooropgesteld door de Top van Lissabon inzake arbeidsmarktparticipatie te bereiken, dient men zich vooral te richten op vrouwen en oudere mannen. De Top van Lissabon stelde voorop om tegen 2010 een werkgelegenheidsgraad zo dicht mogelijk bij 70% te realiseren.

Het verhogen van de werkgelegenheidsgraad van oudere mannen is vooral van toepassing in België en Griekenland. In deze landen ligt de werkgelegenheidsgraad vanaf 50-jarigen gevoelig lager dan in de overige besproken landen. In België spreekt men zelfs over 'de Belgische ziekte'. In België worden ouderen veel te vroeg uit de arbeidsmarkt gestoten. Recent werden een aantal initiatieven genomen om de werkgelegenheidsgraad van 50-plussers op te trekken: specifieke sociale bijdragevermindering, outplacement, het tijdskrediet, mogelijkheid tot het genieten van een startbaanovereenkomst voor oudere werklozen van minstens 45 jaar,...

Het verhogen van de werkgelegenheidsgraad van vrouwen is vooral noodzakelijk in België, Griekenland en Italië. De werkgelegenheidsgraad van vrouwen in Griekenland en Italië zal vermoedelijk spontaan stijgen (cfr de situatie in België anno 1970: werkgelegenheidsgraad van 28%) omdat steeds meer vrouwen actief willen deelnemen aan het beroepsleven. De werkgelegenheidsgraad van vrouwen moet er stijgen in alle leeftijdscategorieën.

Het opleidingsniveau is hierbij cruciaal. De werkloosheidsgraad en het aandeel van inactieve vrouwen is immers het hoogst in het segment van laaggeschoolden. Enkel de Griekse werkloosheidsgraad voldoet

niet aan deze vaststelling. In Griekenland hebben de middelmatig geschoolde vrouwen te kampen met de hoogste werkloosheidsgraad.

Men moet specifieke acties richten naar laaggeschoolden. Dit kan door te investeren in bijscholing waardoor de kansen op de arbeidsmarkt verhogen en werken rendabel wordt. Maar het verhogen van het scholingsniveau alleen zal niet volstaan. Men zal de arbeidsmogelijkheden van laaggeschoolden moeten vergroten door de creatie van jobs in de dienstensector (cfr Zweden). De lonen moeten hoog genoeg zijn om een stimulans tot werken te geven. Voor de werkgever moet de loonkost laag blijven (bijvoorbeeld door verlaging van de sociale zekerheids-bijdragen, fiscale incentives of door loonsubsidies). Zo is de Vlaamse overheid bijvoorbeeld veel bezig met bijscholing. Ze zou nog actiever moeten zijn in het stimuleren van laagproductieve jobs in de dienstensector.

Ten slotte merken we nogmaals op dat men voorzichtig moet zijn met beschermende wetgeving zowel op basis van de gezinstoestand als op basis van het inkomen. Een voorbeeld van beschermende wetgeving op basis van de gezinstoestand heeft zoals reeds eerder aangehaald betrekking op weduwen (in België). Een voorbeeld van beschermende wetgeving op basis van het inkomen is het huwelijksquotiënt. Deze Belgische maatregel maakt het mogelijk om bij gehuwden een deel van het inkomen van één van de partners over te hevelen naar het inkomen van de andere partner zodat men ten gevolge van de progressieve belastingschalen minder belastingen moet betalen. In Zweden bestaat zo een systeem bijvoorbeeld niet en is de fiscaliteit geïndividualiseerd.

DEEL 3: BELGIË

Arbeidsmarktstatistieken in genderperspectief in België

op basis van de

Panelstudie bij Belgische Huishoudens 1995 and 1999 (golf 4 and 8)

HOOFDSTUK 10: LOONSITUATIE VAN MANNEN EN VROUWEN

10.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk trachten we voor ambtenaren en werknemers in België

- de loonverschillen tussen mannen en vrouwen in kaart te brengen
- de (verschillende?) invloed te meten van een aantal werknemerskarakteristieken bij mannen en vrouwen op hun inkomen uit arbeid.

Aan volgende factoren wordt traditioneel een invloed toegeschreven op het loon:

- opleidingsniveau
- vastheid van betrekking
- atypisch arbeidsregime (voor 7 uur of na 20 uur en weekendwerk)
- leidinggevende functies (supervisie en/of invloed op hebben op promotie of loon van andere werknemers)
- gezinssituatie (burgerlijke staat en samenwonend met een partner of niet)

De effecten hiervan op de lonen van mannen en vrouwen zullen worden geanalyseerd.

We gebruiken hiervoor de Panelstudie van Belgische Huishoudens².

De PSBH levert gegevens over bruto- en netto-inkomens. Een gedeelte van de respondenten gaf er de voorkeur aan niet het exacte bedrag in te vullen. Voor deze respondenten voorziet de vragenlijst een mogelijkheid om zichzelf in te schalen in een reeks met 18 looncategorieën. Om ook voor deze respondenten een exact cijfer te hebben voor het berekenen van de gemiddelde lonen werd volgende berekening toegepast:

² : UIA en ULg. Panel Studie van Belgische Huishoudens 1995 en 1999.

- de exacte loongegevens werden ingeschaald in dezelfde 18 categorieën
- er werd per categorie een gemiddelde berekend
- dit gemiddelde werd per categorie toegewezen aan respondenten die geen exact cijfer hebben opgegeven

Deze data werden verzameld voor respondenten die minstens 15 uur per week werken. De respons op dit onderdeel van de vragenlijst ziet er als volgt uit

Tabel 114: Respons op dit onderdeel van de vragenlijst

	1995		1999	
	N	%	N	%
Aantal personen die min 15u/week werken	3177	100,0	3407	100,0
Respons brutoloon	1508	47,5	1607	47,2
Respons ingeschaald brutoloon	544	17,1	586	17,2
Non-respons brutoloon	1125	35,4	1214	35,6
Respons nettoloon	2118	66,7	2173	63,8
Respons ingeschaald nettoloon	672	21,2	675	19,8
Non-respons nettoloon	387	12,2	559	16,4

De respons op de vraag naar het bruto-inkomen, dat enkel vermeld wordt op het loonbriefje, ligt zoals verwacht lager dan het netto-inkomen dat men (ook) op het bankrekeninguittreksel vindt. Met netto-inkomens meet men voor een stuk de tussenkomst van de fiscus in plaats van karakteristieken /wetmatigheden gerelateerd aan arbeid en arbeidsmarkt:

- kinderen van gehuwden komen fiscaal ten laste van de man.
- de berekening van de full time equivalenten op nettolonen is problematisch omwille van verschillende belastingsschalen voor verschillende inkomensgrootte. Ook het vergelijken van vrouw/man indexen op basis van voltijdse equivalenten genereert fouten omdat vrouwen vaker deeltijds werken dan mannen.

Wij zullen onze berekeningen daarom richten op brutolonen.

Per karakteristiek worden volgende berekeningen gemaakt:

- Situering in brutolooncategorieën 1995-1999
- Gemiddeld bruto maandloon 1995-1999
- Aantal arbeidsuren per week volgens het arbeidscontract 1995-1999
- Aantal reële arbeidsuren per week 1995-1999
- Voltijds equivalent van het bruto maandloon op basis van contractuele uren 1995-1999 (op basis van een full time werkweek van 38 uur)
- Voltijds equivalent van het bruto maandloon op basis van reële uren 1995-1999 (op basis van een full time werkweek van 38 uur)
- V/M index op basis van contractuele uren 1995-1999 basis= mannen
- V/M index op basis van reële uren 1995-1999 basis= mannen
- Loonindex naar behandeld kenmerk en geslacht 1995 – 1999
- Loonindex 1999 basis 1995 arbeidsuren volgens contract

Omdat de langere werkweek van mannen zo vaak wordt aangehaald als een van de oorzaken van de loonverschillen tussen mannen en vrouwen worden niet enkel de contractuele uren in rekening gebracht maar ook de werkelijk gepresteerde uren.

De laatste indicator, de loonindex 1999, tracht enkel de officiële evolutie van de lonen in kaart te brengen. Hier wordt dus enkel rekening gehouden met de contractuele arbeidsduur per week.

De data zijn afkomstig uit het pre-euro tijdperk. We geven hier vooraf even een omrekeningstabel voor de gehanteerde loonklassen.

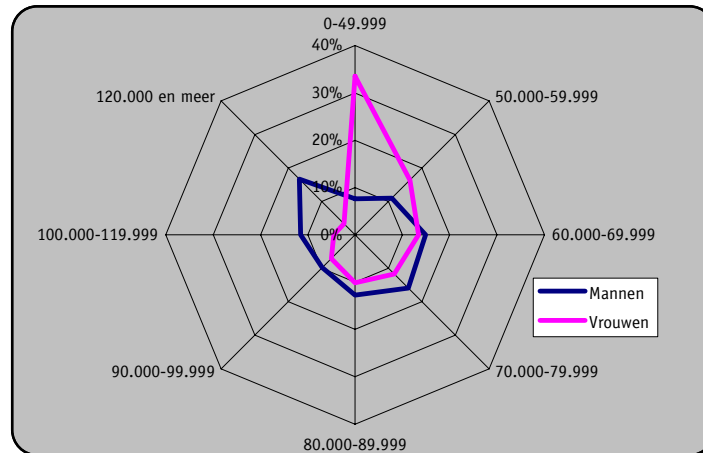
Tabel 115: Omrekeningstabel

BF	Euro
0-49.999	0-1239,44
50.000-59.999	1239,47-1487,34
60.000-69.999	1487,36-1735,23
70.000-79.999	1735,25-1983,12
80.000-89.999	1983,15-2231,02
90.000-99.999	2231,04-2478,91
100.000-119.999	2478,94-2974,70
120.000 en meer	2974,72 en meer

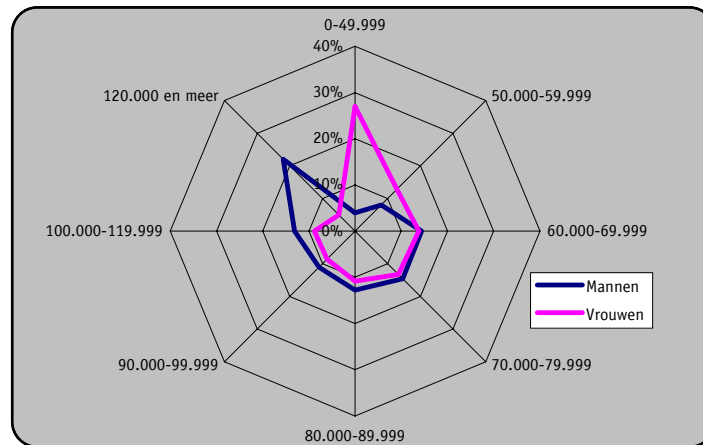
We starten met een algemeen overzicht.

10.2 ALGEMEEN

Grafiek 255: Verdeling naar brutolooncategorie en geslacht 1995

Grafiek 256: Verdeling naar brutolooncategorie en geslacht 1999

Chi²-toetsen ($p < 0,05$)

1995: verschillen naar geslacht zijn significant.

1999: idem

In 1995 is er een vrij gelijkmatige verdeling van de mannelijke werknemers over de verschillende looncategorieën. Vrouwen scoren vooral hoog in het eerste kwadrant (rechtsboven) van de grafiek met name in de laagste looncategorieën.

In 1999 schuiven de mannen en vrouwen wat meer naar de linkerkant van de grafiek.

In 1999 verdient ruim een derde van de mannen (35%) meer dan 100.000BF (2478,94 E) bruto per maand. In 1995 was dat nog maar 28%.

Bij vrouwen daalt het aandeel in de laagste loonklassen. In de looncategorieën boven de 100.000 BF (2478,94 E) bruto per maand stijgt het aandeel van 8% in 1995 tot 14% in 1999.

Om de lonen op gelijke uurbasis te vergelijken, werd het gemiddeld maandloon herberekend naar een arbeidsregime van 38 uur per week

Tabel 116: Gemiddeld brutoloon feitelijk en voltijds equivalent en arbeidsduur naar geslacht 1995-1999

1995				1999			
gemiddeld maandloon bruto				gemiddeld maandloon bruto			
mannen		vrouwen		mannen		vrouwen	
87.325		62.767		97.225		68.584	
gemiddeld aantal gewerkte uren per week				gemiddeld aantal gewerkte uren per week			
uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
37,3	31,18	41,94	34,15	37,15	31,03	41,92	34,4
gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
88.964	76.496	79.122	69.844	99.450	83.989	88.133	75.761

De feitelijke bruto maandlonen werden reeds besproken aan de hand van de vorige grafieken. Ze worden hier omgezet in gemiddelden.

Mannen werken meer uren per week volgens contract en in realiteit dan vrouwen. Zowel mannen als vrouwen werken langer dan de arbeidsduur per week die contractueel is overeengekomen.

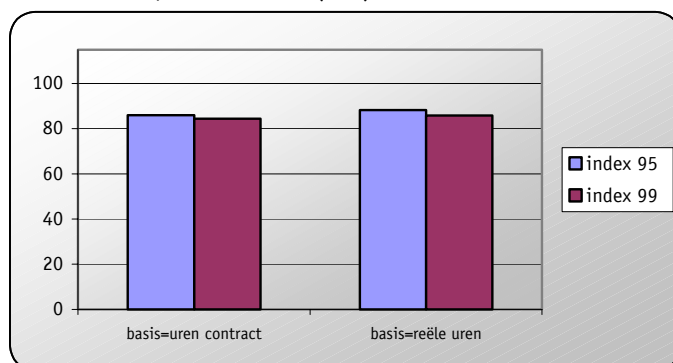
Tabel 117: V/M loonindex (VTE³) 1995-1999

1995				1999			
V/M index				V/M index			
uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
100	85,99	100	88,27	100	84,45	100	85,96

Brutolonen (in voltijdse equivalenten) van vrouwen schommelen rond de 85% van deze van mannen. Ook wanneer de reële werkuren in rekening worden gebracht, wordt de loonkloof nauwelijks gedicht. De lonen in 199 brengen daar zeker geen verbetering in ten opzichte van 1995, zoals onderstaande grafiek toont.

³ Voltijds equivalent

Grafiek 257: V/M loonindex (VTE) 1995-1999

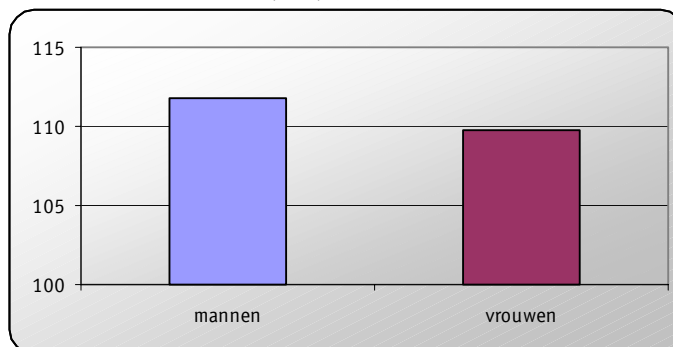
Tabel 118: Loonindex (VTE) naar geslacht 1995 – 1999

loonindex basis= uren contract en maandloon in

VTE			
mannen	mannen	vrouwen	vrouwen
1995	1999	1995	1999
100	111,79	100	109,79

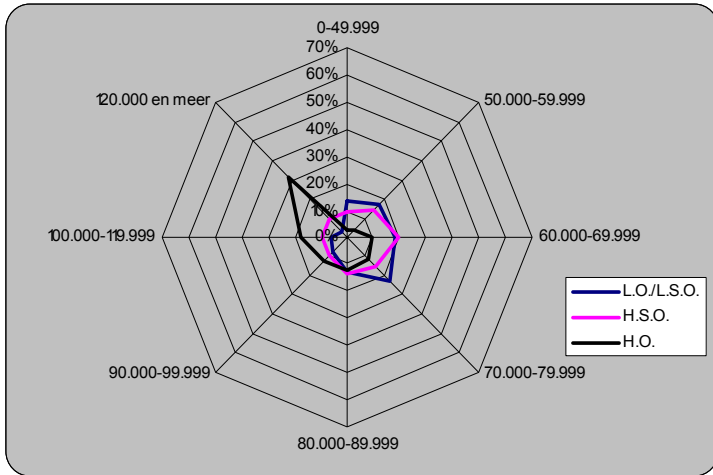
De lonen van mannen zijn iets meer gestegen dan die van vrouwen tussen 1995 en 1999.

Grafiek 258: Loonindex (VTE) naar geslacht 1995 – 1999

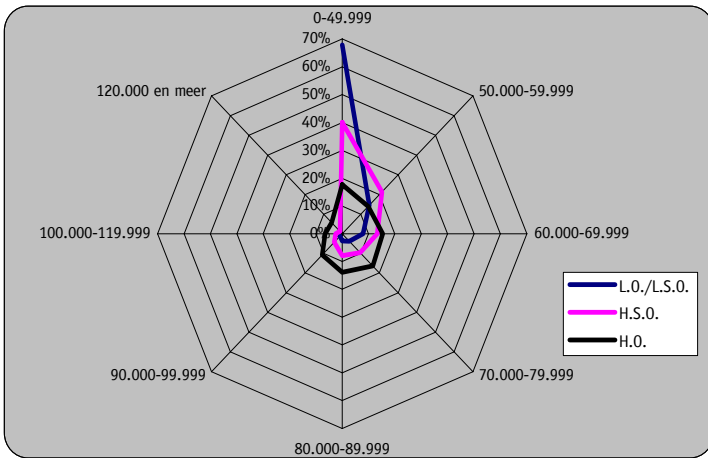

10.3 OPLEIDINGSNIVEAU

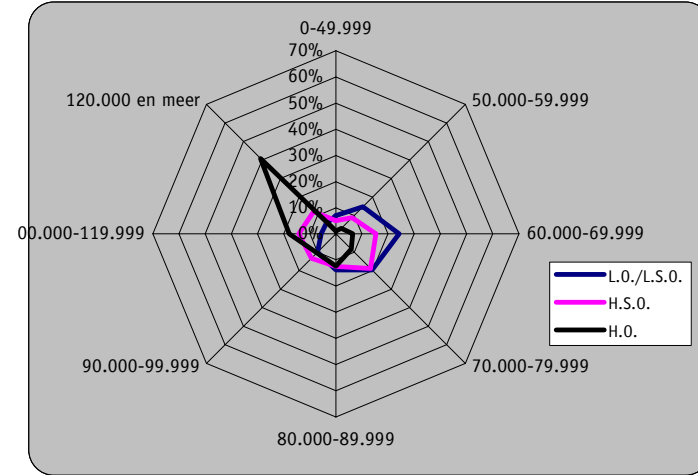
Grafiek 259: Verdeling naar brutolooncategorie en opleiding - mannen 1995

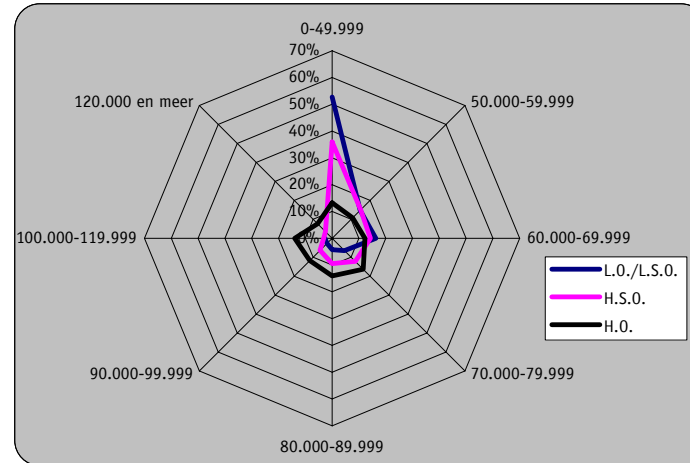
Grafiek 261: Verdeling naar brutolooncategorie en opleiding - vrouwen 1995

Grafiek 261: Verdeling naar brutolooncategorie en opleiding - mannen 1999

Grafiek 262: Verdeling naar brutolooncategorie en opleiding - vrouwen 1999

Chi²-toetsen ($p < 0,05$)

1995: 1. verschillen naar geslacht zijn voor alle opleidingsniveaus significant.

2. verschillen naar opleidingsniveau zijn voor mannen en vrouwen significant.

1999: 1. en 2. idem

De grafieken tonen overduidelijk de verschillen in loon tussen mannen en vrouwen. Let op: het gaat hier over lonen ongeacht het aantal werkuren per week.

Laag- en middelhoog geschoolde vrouwen zitten overwegend in de laagste looncategorieën (eerste kwadrant). Bij mannen is dit veel minder het geval: heel wat mannen zitten in het tweede kwadrant.

Niettegenstaande hun hoge scholing zitten nogal wat vrouwen in de laagste looncategorieën: in 1995 verdiende bijna 1 hooggeschoolde vrouw op 2 minder dan 70.000 fr. bruto (1.735 E). Bij mannen was dat 1 op 6.

Tussen 1995 en 1999 evolueerde de toestand in gunstige zin voor laaggeschoolde vrouwen: minder laaggeschoolde vrouwen zitten in de laagste loonklasse. Zeer opvallend is verder het stijgend aandeel hooggeschoolde mannen dat zich in de hoogste loonklasse bevindt: van 31% in 1995 tot 40% in 1999.

Om de lonen op gelijke urbasis te vergelijken, werd het gemiddeld maandloon voor de zes categorieën (opleidingsniveau naar geslacht) herberekend naar een arbeidsregime van 38 uur per week. Deze berekening werd gemaakt voor de arbeidsuren vastgelegd in het arbeidscontract en de reëel gewerkte uren.

Tabel 119: Gemiddeld brutoloon feitelijk en voltijds equivalent en arbeidsduur naar geslacht en opleidingsniveau 1995-1999

Opleidingsniveau	1995				1999			
	gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
lager/lager secundair onderwijs	70.183	44.451	75.571	50.774				
hoger secundair onderwijs	78.290	56.352	87.334	61.401				
hoger onderwijs	105.484	72.870	120.580	79.731				
	gemiddeld aantal gewerkte uren per week				gemiddeld aantal gewerkte uren per week			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
lager/lager secundair onderwijs	38,32	30,47	40,78	31,19	37,83	30,58	40,52	31,37
hoger secundair onderwijs	38,02	32,67	41,89	34,03	37,97	31,62	41,60	32,85
hoger onderwijs	35,70	30,10	42,72	35,17	35,93	30,48	43,19	35,96
	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
lager/lager secundair onderwijs	69.597	55.436	65.398	54.157	75.915	63.086	70.871	61.505
hoger secundair onderwijs	78.249	65.545	71.020	62.926	87.413	73.793	79.776	71.027
hoger onderwijs	112.280	91.995	93.830	78.734	127.541	99.390	106.091	84.254

Officieel hebben hooggeschoolde mannen de laagste arbeidsduur per week. In realiteit werken zij het langste. Ook voor vrouwen is dat zo. Deze trend zet zich ietwat versterkt verder in 1999.

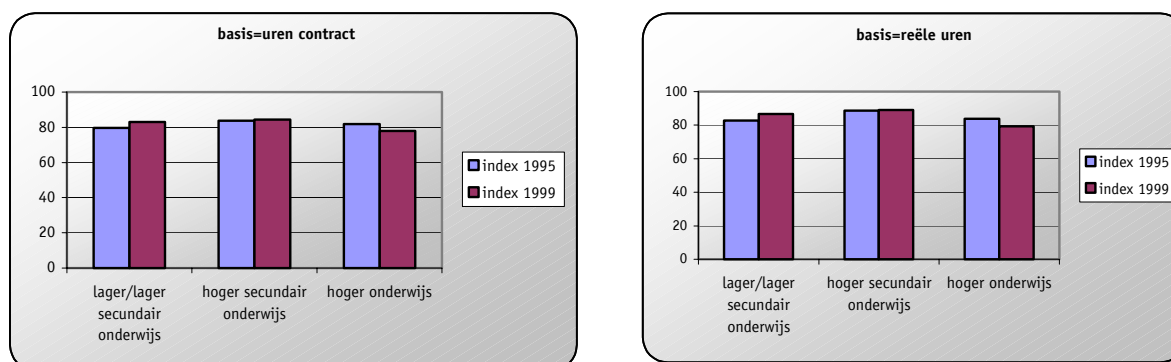
Om de vergelijking van de gemiddelde brutolonen in voltijdse equivalenten te vergemakkelijken worden hierna enkele indexen berekend.

Tabel 120: V/M loonindex (VTE) naar opleidingsniveau 1995-1999

	1995				1999			
	V/M index				V/M index			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
lager/lager secundair onderwijs	100	79,65	100	82,81	100	83,1	100	86,78
hoger secundair onderwijs	100	83,76	100	88,6	100	84,42	100	89,03
hoger onderwijs	100	81,93	100	83,91	100	77,93	100	79,42

Om de lonen van mannen en vrouwen met dezelfde opleiding te vergelijken maken we een man/vrouw-index aan. Het gemiddelde brutoloon van mannen wordt per opleidingscategorie gelijkgesteld aan 100. Zo worden de afwijkingen van de brutolonen van vrouwen ten opzichte van mannen onderling vergelijkbaar. Hoe lager de index, hoe groter de kloof.

Grafiek 263: V/M loonindex (VTE) naar opleidingsniveau 1995-1999

Wordt de loonkloof kleiner?

Voor laaggeschoolden is dit zeker het geval. Bij hooggeschoolden wordt de V/M kloof groter. Bij de middencategorie kan men spreken van een status quo.

De bevindingen gelden zowel voor de contractuele uurbasis als voor de werkelijk gepresteerde uren.

Tabel 121: Loonindex (VTE) naar opleiding en geslacht 1995 – 1999 basis= laaggeschoolden

Opleidingsniveau	1995				1999			
	gewogen maandloon (VT=38u per week)		gewogen maandloon (VT=38u per week)		gewogen maandloon (VT=38u per week)		gewogen maandloon (VT=38u per week)	
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
lager/lager secundair onderwijs	100	100	100	100	100	100	100	100
hoger secundair onderwijs	112	118	109	116	115	117	113	115
hoger onderwijs	161	166	143	145	168	158	150	137

Om het effect van scholing te meten nemen we als basis het loon van laaggeschoolde mannen en vrouwen en stellen het gelijk aan 100.

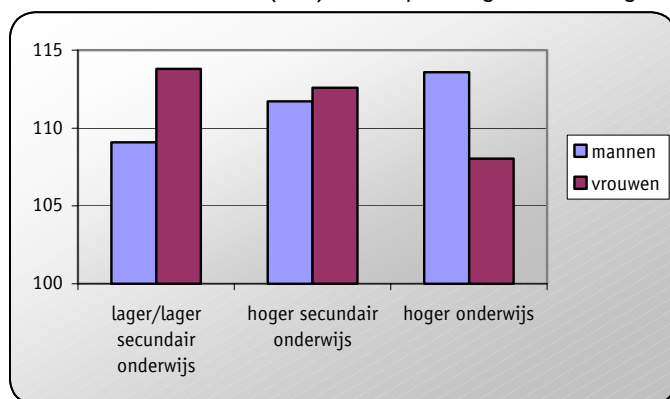
Het is voor mannen en vrouwen sowieso zeer lonend om een hogere opleiding te hebben gevolgd. In 1995 was dit voor vrouwen nog belangrijker dan voor mannen. In 1999 is het belang van een hogere opleiding voor mannen toegenomen, voor vrouwen gedaald.

Tabel 122: Loonindex (VTE) naar opleidingsniveau en geslacht 1999 basis=1995

	loonindex basis= uren contract en maandloon			
	in VTE			
	mannen		vrouwen	
	1995	1999	1995	1999
lager/lager secundair onderwijs	100	109,08	100	113,80
hoger secundair onderwijs	100	111,71	100	112,58
hoger onderwijs	100	113,59	100	108,04

Om de evolutie van de lonen⁴ tussen 1995 en 1999 te meten maken we ze relatief vergelijkbaar door 1995 als nulmeting te nemen.

Grafiek 264: Loonindex (VTE) naar opleidingsniveau en geslacht 1999 basis=1995

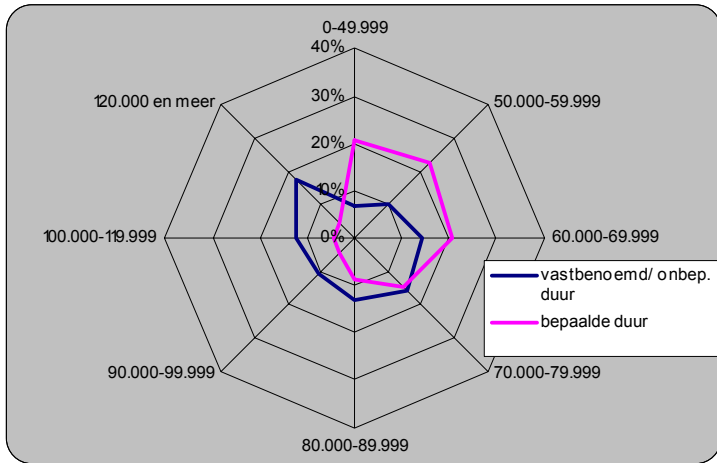

⁴ Hier wordt enkel de officiële arbeidsduur volgens contract in rekening gebracht.

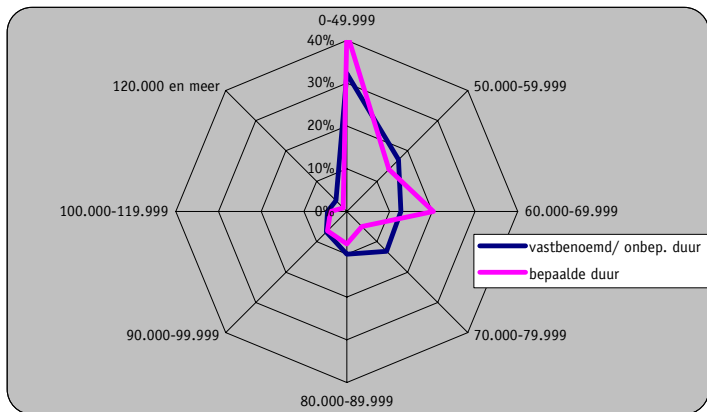
Alle brutolonen zijn gestegen (liggen boven de basisindex=100) maar de grafiek maakt duidelijk dat bij mannen de stijging groter is naarmate men een hogere opleiding heeft gehad. Bij vrouwen is dit omgekeerd.

10.4 VASTHEID VAN BETREKING

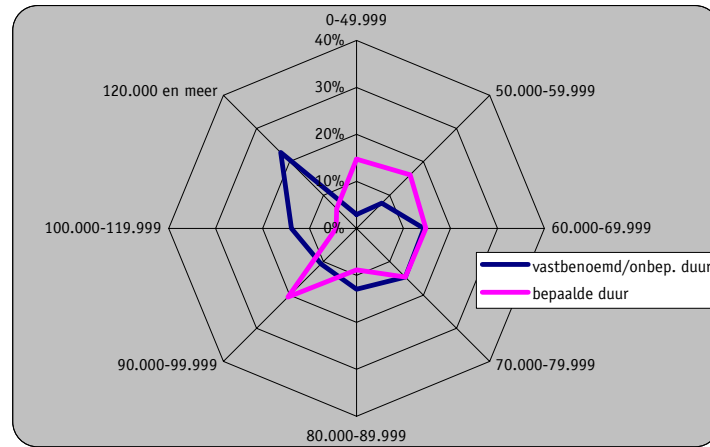
Grafiek 265: Verdeling naar brutolooncategorie en soort contract - mannen 1995

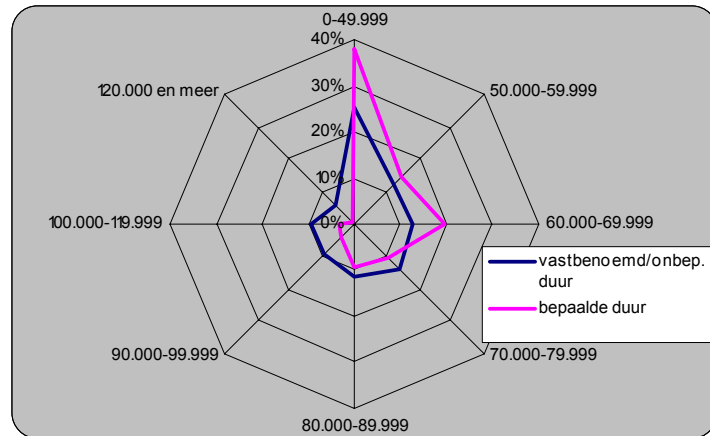
Grafiek 267: Verdeling naar brutolooncategorie en soort contract - vrouwen 1995

Grafiek 266: Verdeling naar brutolooncategorie en soort contract - mannen 1999

Grafiek 268: Verdeling naar brutolooncategorie en soort contract - vrouwen 1999

Chi²-toetsen ($p < 0,05$)

1995: 1. verschillen naar geslacht zijn enkel voor vaste contracten significant. Voor contracten van bepaalde duur zijn de te verwachten celfrequenties te klein.

2. verschillen naar contract zijn voor mannen significant, voor vrouwen niet

1999: 1. idem

2. verschillen naar contract zijn voor mannen en vrouwen significant.

Mannelijke werknemers met een vast contract zijn evenwichtig verspreid over de verschillende looncategorieën met een uitschieter in de hoogste looncategorie. Bij vrouwen daarentegen is die regelmatige spreiding er niet. Zij concentreren zich in de lagere loonklassen. De helft van de vrouwelijke werknemers met een vast contract hadden in 1995 een brutoloon lager dan 60.000 fr (1.487 E), een derde viel zelfs in de loonklasse lager dan 50.000 fr. (1.240 E). De laagste looncategorieën komen in 1999 zowel bij mannen als bij vrouwen minder frequent voor maar de hoger geschetste tendens blijft aanhouden. Ongeveer 1 man op 4 (met een vast contract) heeft een brutoloon van meer dan 100.000 fr (2.479 E); bij vrouwen is dit nauwelijks 6%.

Tabel 123: Gemiddeld brutoloon feitelijk en voltijds equivalent en arbeidsduur naar geslacht en soort contract 1995-1999

Contract	1995				1999			
	gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
vastbenoemd/onbep. duur	88.961	63.359	98.944	70.177				
bepaalde duur	66.828	56.696	73.485	58.051				
	gemiddeld aantal gewerkte uren per week				gemiddeld aantal gewerkte uren per week			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
vastbenoemd/onbep. duur	37,25	31,43	42,02	34,53	37,23	31,03	41,92	34,32
bepaalde duur	37,2	27,76	40,56	32,33	35,67	29,43	41,63	33,11
	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
vastbenoemd/onbep. duur	90.752	76.603	80.450	69.726	100.990	85.940	89.691	77.702
bepaalde duur	68.265	77.609	62.610	66.639	78.285	74.956	67.077	66.625

Er is een kleine verschuiving bij mannen naar een kortere contractuele arbeidsduur en een feitelijke langere werkweek voor tijdelijke contracten. Bij vrouwen blijft deze verhouding ongeveer gelijk.

Bij vaste contracten vindt men geen verschuivingen tussen 1995 en 1999.

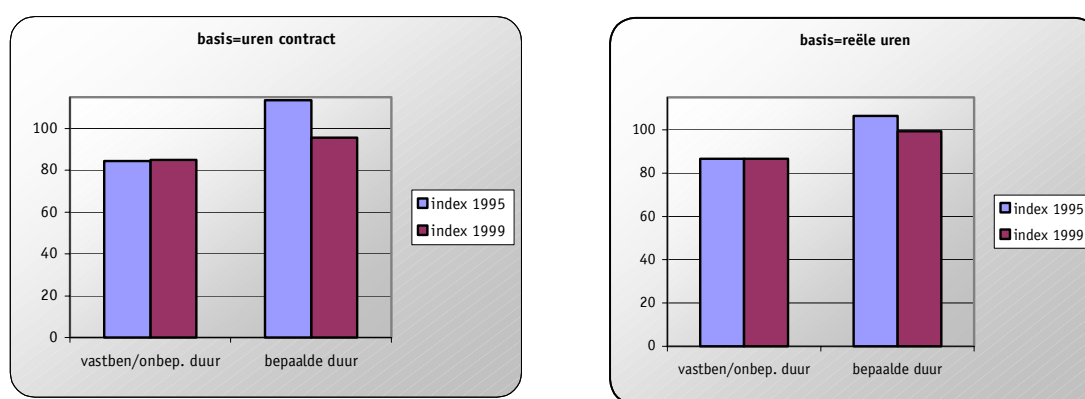
Om de vergelijking van de gemiddelde brutolonen te vergemakkelijken worden hierna enkele indexen berekend.

Hoe verhouden zich de brutolonen van mannen en vrouwen zich tot elkaar?

Tabel 124: V/M loonindex (VTE) naar soort contract 1995-1999

Contract	1995				1999			
	V/M index				V/M index			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
vastbenoemd/onbep. duur	100	84,41	100	86,67	100,00	85,10	100,00	86,63
bepaalde duur	100	113,69	100	106,43	100,00	95,75	100,00	99,33

Grafiek 269: V/M loonindex (VTE) naar soort contract 1995-1999

Bij werknemers met een vast contract d.w.z. vastbenoemd of een contract van onbepaalde duur, schommelt het brutoloon van vrouwen omgerekend naar een voltijdse werkweek rond 85% van het brutoloon van mannen. Er zijn nauwelijks verschillen waar te nemen tussen de resultaten op basis van de contractueel vastgelegde uren en de reëel gepresteerde uren.

Vrouwen met een tijdelijk contract waren in 1995 nog in het voordeel ten opzichte van hun mannelijke collega's; in 1999 slaat dit zelfs lichtjes om.

Tabel 125: Loonindex (VTE) naar contract en geslacht 1995 – 1999 basis= vast contract

Contract	1995				1999			
	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
vastbenoemd/onbep. duur	100	100	100	100	100	100	100	100
bepaalde duur	75,22	101,31	77,82	95,57	77,52	87,22	74,79	85,74

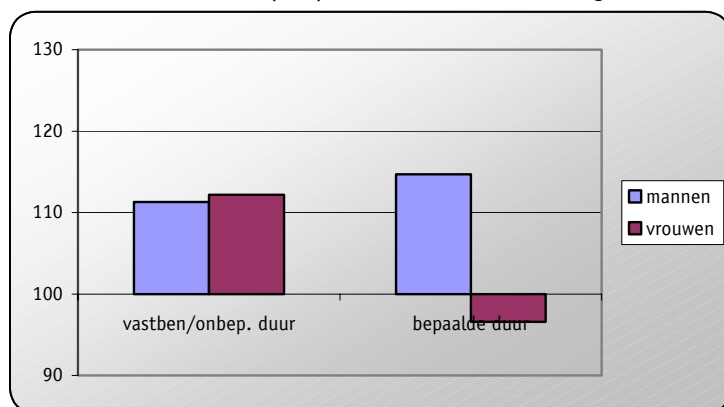
Is het voor vrouwen nadeliger dan voor mannen om een tijdelijk contract te hebben in vergelijking met hun seksegenoten met een vast contract? Het antwoord is: neen. De brutolonen van mannen met een tijdelijk contract liggen een flink stuk lager dan die van hun collega's met een vast contract. Bij vrouwen was dit in 1995 niet het geval; in 1999 gaat het ook voor vrouwen die kant uit hoewel minder uitgesproken dan voor mannen.

Hoe zijn de lonen geëvolueerd sedert 1995 voor de 4 categorieën?

Tabel 126: Loonindex (VTE) naar soort contract en geslacht 1999 basis 1995

Contract	loonindex basis= uren contract en maandloon in VTE			
	mannen		vrouwen	
	1995	1999	1995	1999
vastben/onbep. duur	100	111,28	100	112,19
bepaalde duur	100	114,68	100	96,58

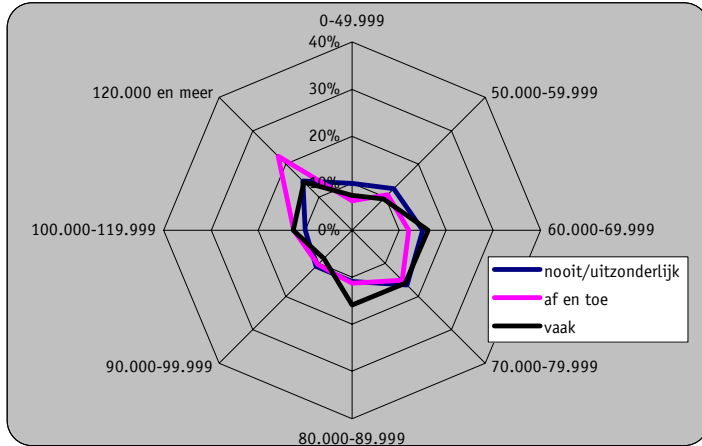
Grafiek 270: Loonindex (VTE) naar soort contract en geslacht 1999 basis 1995

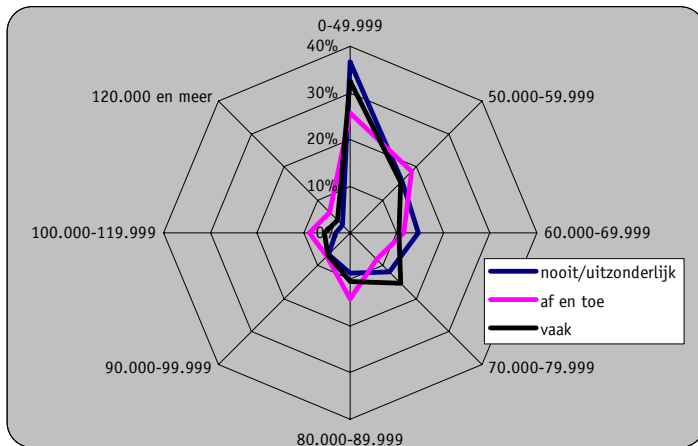
Alle lonen zijn gestegen behalve deze van vrouwen met een tijdelijk contract; deze zijn gedaald. De sterkste stijgers zijn de mannen met een tijdelijk contract.

10.5 ATYPISCH ARBEIDSREGIME: OCHTEND-, AVOND- EN NACHTWERK

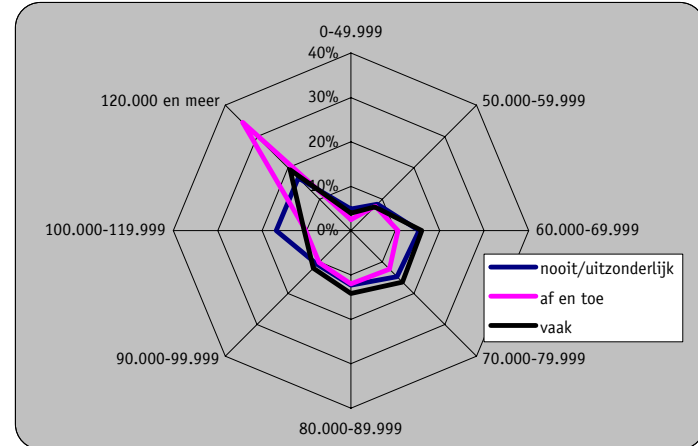
Grafiek 271: Verdeling naar brutolooncategorie en ochtend-, avond- en nachtwerk (voor 7 uur en/of na 20 uur) - mannen 1995

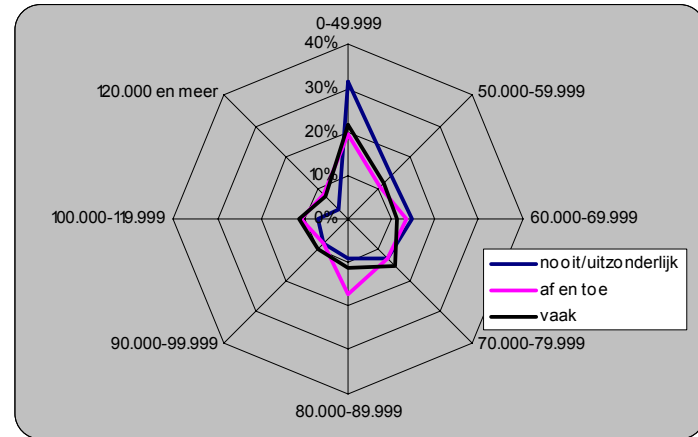
Grafiek 273: Verdeling naar brutolooncategorie en ochtend-, avond- en nachtwerk (voor 7 uur en/of na 20 uur) - vrouwen 1995

Grafiek 272: Verdeling naar brutolooncategorie en ochtend-, avond- en nachtwerk (voor 7 uur en/of na 20 uur) - mannen 1999

Grafiek 274: Verdeling naar brutolooncategorie en ochtend-, avond- en nachtwerk (voor 7 uur en/of na 20 uur) - vrouwen 1999

Chi²-toetsen ($p < 0,05$)

1995: 1. verschillen naar geslacht zijn voor alle categorieën significant
2. verschillen naar ochtend-, avond- en nachtwerk zijn voor mannen en vrouwen niet significant.

1999: 1. idem
2. verschillen naar ochtend-, avond- en nachtwerk zijn voor mannen en vrouwen significant

Deze vorm van afwijkende arbeidstijden doet de vraag natuurlijk rijzen of dit regime contractueel bepaald is of niet. Met andere woorden: gaat het hier om mensen die in ploegen werken of om werknemers die regelmatig avondvergaderingen hebben en/of overuren maken.

De loonverschillen tussen mannen en vrouwen zijn groot. Ook voor deze variabele zijn mannelijke werknemers vrij regelmatig over de looncategorieën verdeeld hetgeen voor vrouwen niet het geval is: men ziet pieken in de laagste looncategorieën. De verschillen nemen blijkbaar toe: in 1999 zijn mannen nadrukkelijker aanwezig in het vierde kwadrant, waar de hoogste lonen zijn gesitueerd.

Daar waar de grafieklijnen in 1995 vrij congruent zijn zowel voor mannen als voor vrouwen, tekenen zich in 1999 afwijkingen in loon af al naargelang de job afwijkende arbeidstijden met zich meebrengt. Dit verschijnsel doet zich zowel bij vrouwen als bij mannen voor. Wat dit in voltijdse equivalenten betekent zien we verder.

Tabel 127: Gemiddeld brutoloon feitelijk en voltijds equivalent en arbeidsduur naar geslacht en ochtend-, avond- en nachtwerk 1995-1999

Voor 7uur en/of na 20uur	1995				1999			
	gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
nooit/uitzonderlijk	83.653	60.071	91.998	64.364				
af en toe	92.544	68.700	108.090	75.500				
vaak	87.003	65.340	95.715	73.970				
	gemiddeld aantal gewerkte uren per week				gemiddeld aantal gewerkte uren per week			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
nooit/uitzonderlijk	36,87	31,93	39,39	33,6	36,93	31,47	39,44	33,18
af en toe	37,48	29,53	42,43	34,28	37,3	30,4	42,56	35,37
vaak	37,72	29,28	44,88	35,65	37,33	29,7	44,70	36,42
	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
nooit/uitzonderlijk	86.217	71.491	80.701	67.938	94.664	77.720	88.643	73.709
af en toe	93.828	88.405	82.882	76.155	110.119	94.376	96.519	81.117
vaak	87.649	84.799	73.666	69.647	97.433	94.642	81.375	77.170

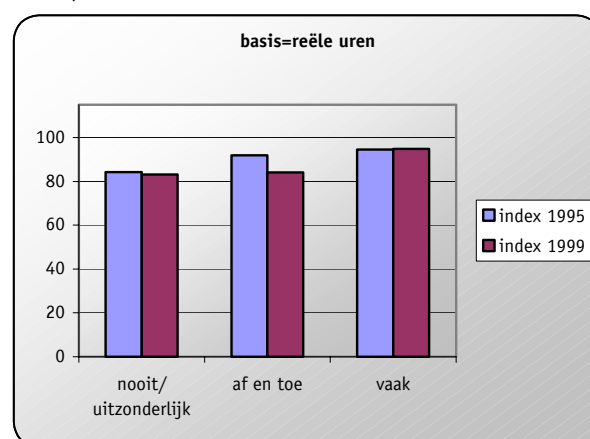
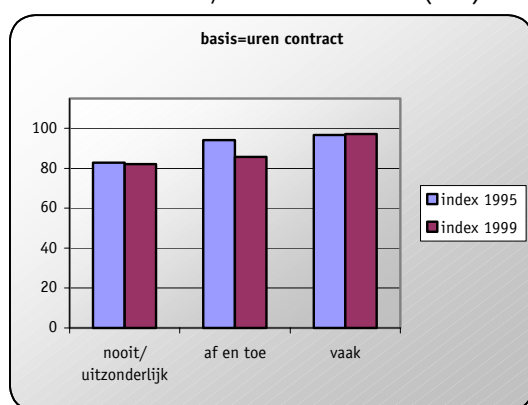
Mannen die vaak voor 7 uur en na 20 uur werken hebben een gemiddelde reële arbeidsduur per week van 45 uren. Ook vrouwen die vaak afwijkende arbeidstijden hebben, maken veel overuren. We kunnen voorzichtig concluderen dat het dus niet om een contractueel atypisch arbeidsregime gaat.

Hoe verhouden zich de brutolonen van mannen en vrouwen zich tot elkaar?

Tabel 128: V/M loonindex (VTE) naar ochtend-, avond en nachtwerk 1995-1999

Voor 7uur en/of na 20uur	1995				1999			
	V/M index				V/M index			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
nooit/uitzonderlijk	100	82,92	100	84,18	100	82,10	100	83,15
af en toe	100	94,22	100	91,88	100	85,70	100	84,04
vaak	100	96,75	100	94,54	100	97,14	100	94,83

Grafiek 275: V/M loonindex (VTE) naar ochtend-, avond en nachtwerk 1995-1999

De loonkloof tussen mannen en vrouwen wordt steeds kleiner naarmate men meer uren op atypische tijdstippen werkt.

De loonkloof tussen mannen vrouwen even terzijde gelaten: loont het voor mannen om zich flexibel op te stellen qua werktijden? En voor vrouwen?

Tabel 129: Loonindex (VTE) naar atypische arbeidsuren en geslacht 1995 – 1999 basis= geen ochtend-, avond en nachtwerk.

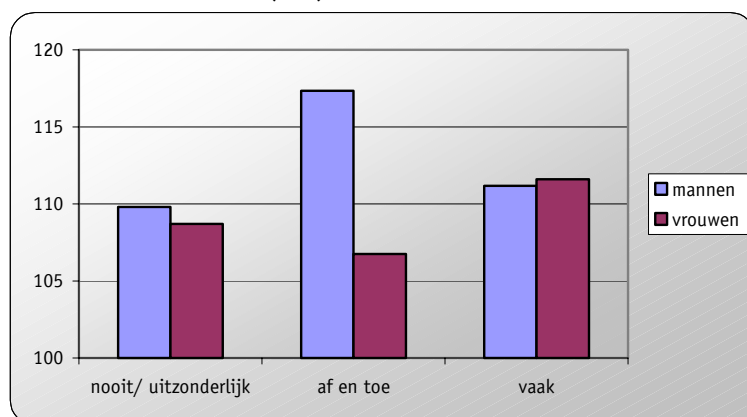
Voor 7uur en/of na 20uur	1995				1999			
	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
nooit/uitzonderlijk	100	100	100	100	100	100	100	100
af en toe	109	124	103	112	116	121	109	110
vaak	102	119	91	103	103	122	92	105

In sommige gevallen gaat flexibel werken gepaard met veel overuren presteren. In die zin loont het niet echt, zeker niet voor mannen. Het beste evenwicht tussen flexibel werken en loon wordt bereikt door werknemers die af en toe op afwijkende tijdstippen werken; dit geldt voor mannen en vrouwen.

Tabel 130: Loonindex (VTE) naar ochtend-, avond en nachtwerk en geslacht 1999 basis 1995

Voor 7uur en/of na 20uur	loonindex basis= uren contract en			
	mannen		vrouwen	
	1995	1999	1995	1999
nooit/ uitzonderlijk	100	109,80	100	108,71
af en toe	100	117,36	100	106,75
vaak	100	111,16	100	111,61

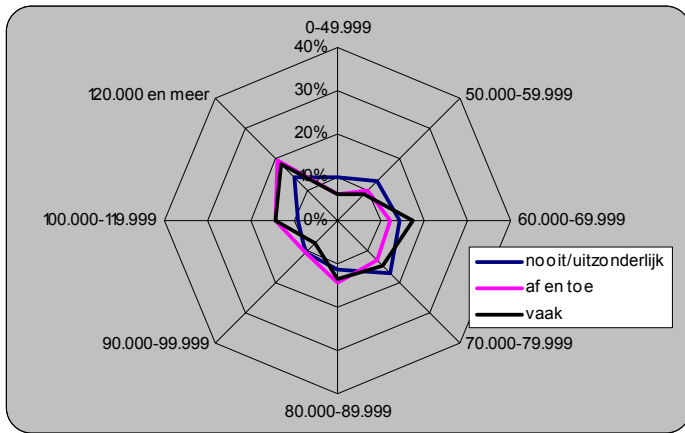
Grafiek 276: Loonindex (VTE) naar ochtend-, avond en nachtwerk en geslacht 1999 basis 1995

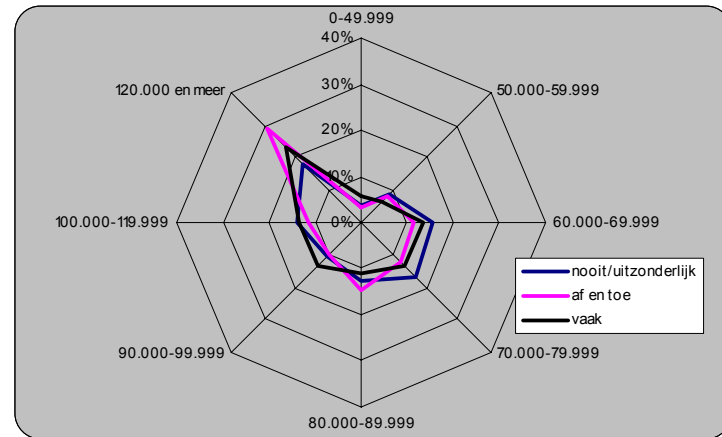
Mannen die af en toe op afwijkende tijdstippen werken, scoren hier het best. Vaak atypische uren werken werd tussen 1995 en 1999 niet beloond met een sterker stijgende loonindex.

10.6 ATYPISCH ARBEIDSREGIME: WEEKENDWERK

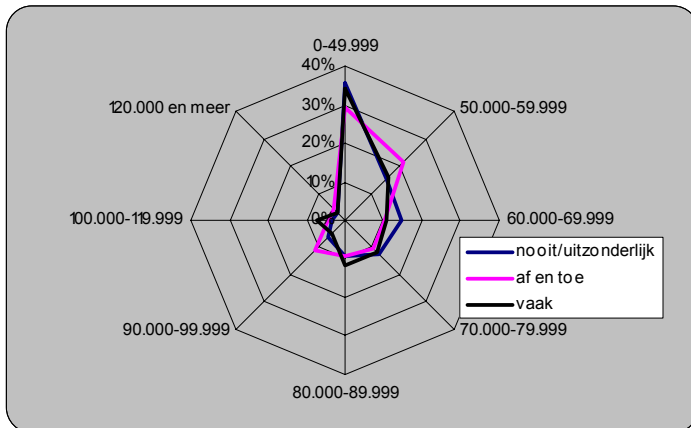
Grafiek 277: Verdeling naar brutolooncategorie en weekendwerk - mannen 1995

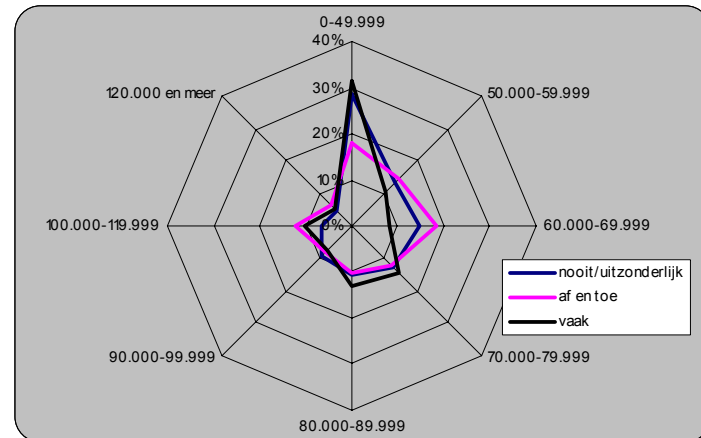
Grafiek 278: Verdeling naar brutolooncategorie en weekendwerk - mannen 1999

Grafiek 279: Verdeling naar brutolooncategorie en weekendwerk - vrouwen 1995

Grafiek 280: Verdeling naar brutolooncategorie en weekendwerk - vrouwen 1999

Chi²-toetsen ($p < 0,05$)

1995: 1. verschillen naar geslacht zijn voor alle categorieën significant

2. verschillen naar al dan geen weekendwerk verrichten zijn voor mannen significant, voor vrouwen niet

1999: 1. idem

2. verschillen naar al dan geen weekendwerk verrichten zijn voor mannen en vrouwen significant.

De cijfers vertonen hier ongeveer hetzelfde stramien als bij avond-, ochtend- en nachtwerk.

Bij vrouwen vindt men in 1995 geen verband tussen loon en afwijkend arbeidsregime, bij mannen wel. In 1999 daarentegen is er voor beiden een significant verschil naargelang het arbeidsregime waarin men werkt. Ook hier blijft de vraag of het hier handelt om een contractueel atypisch arbeidsregime zoals werken in ploegen in een zeven dagenweek of niet.

Tabel 131: Gemiddeld brutoloon feitelijk en voltijds equivalent en arbeidsduur naar geslacht en weekendwerk 1995-1999

Weekendwerk	1995				1999			
	gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
nooit/uitzonderlijk	83.326	61.051	94.022	66.821				
af en toe	92.144	65.103	102.124	73.184				
vaak	90.457	63.837	99.362	68.516				
	gemiddeld aantal gewerkte uren per week				gemiddeld aantal gewerkte uren per week			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
nooit/uitzonderlijk	37,32	31,83	39,94	33,62	37,27	31,9	40,07	33,82
af en toe	37,58	29,63	44,01	34,01	37,32	30,78	43,69	35,21
vaak	36,85	29,85	44,8	35,4	36,62	28,62	44,55	34,66
	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
nooit/uitzonderlijk	84.844	72.885	79.279	69.004	95.863	79.599	89.159	75.070
af en toe	93.174	83.494	79.561	72.741	103.985	90.351	88.814	78.972
vaak	93.280	81.266	76.727	68.525	103.106	90.972	84.759	75.127

De kloof in feitelijk brutoloon tussen mannen en vrouwen is groot maar varieert niet sterk naargelang het al dan niet werken in het weekend.

Er zijn grote verschillen in de mate dat werknemers met vaak voorkomend weekendwerk overuren presteren. In 1999 maakten zowel mannen als vrouwen met veel voorkomend weekendwerk relatief (gerelateerd aan de contractuele arbeidsduur) meer overuren dan anderen.

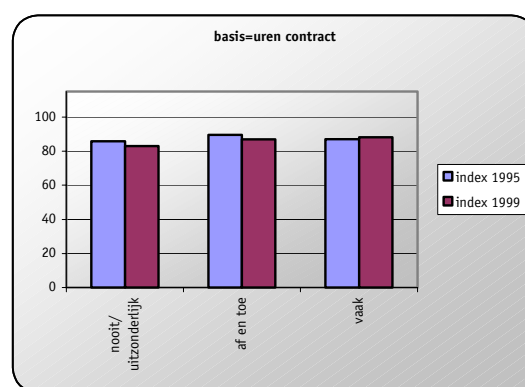
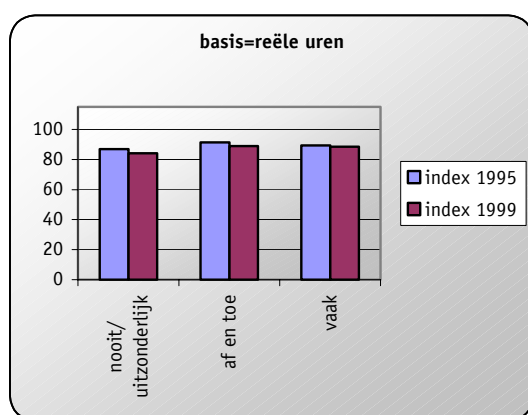
Wanneer we werkuren en feitelijk loon combineren komen we tot onderstaande bevindingen.

Tabel 132: V/M loonindex (VTE) naar weekendwerk 1995-1999

Weekendwerk	1995				1999			
	V/M index				V/M index			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
nooit/uitzonderlijk	100	85,90	100	87,04	100	83,03	100	84,20
af en toe	100	89,61	100	91,43	100	86,89	100	88,92
vaak	100	87,12	100	89,31	100	88,23	100	88,64

Er is slechts weinig invloed op de V/M index. Bij vrouwen die nooit werken in het weekend is het verschil wat groter.

Grafiek 281: V/M loonindex (VTE) naar weekendwerk 1995-1999

Tabel 133: Loonindex (VTE) naar atypische arbeidsuren en geslacht 1995 - 1999 basis= geen weekendwerk.

Weekendwerk	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
nooit/uitzonderlijk	100	100	100	100	100	100	100	100
af en toe	109,82	114,56	100,36	105,42	108,47	113,51	99,61	105,20
vaak	109,94	111,50	96,78	99,31	107,56	114,29	95,06	100,08

Het feitelijk brutomaandloon (omgezet in VTE) van mensen die af en toe of vaak weekendwerk verrichten ligt hoger dan bij anderen. Bij vrouwen is deze tendens het sterkst. Dit voordeel wordt bij beiden voor een deel of helemaal teniet gedaan wanneer de werkelijk gepresteerde uren in rekening worden gebracht. Mannen die vaak in het weekend werken, scoren op deze index zelfs negatief (lager dan 100).

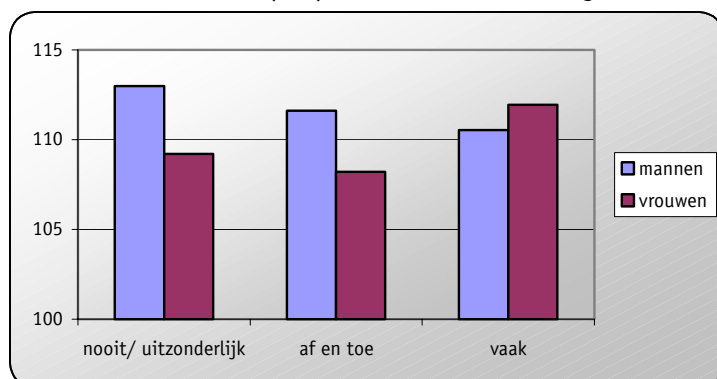
Tabel 134: Loonindex (VTE) naar weekendwerk en geslacht 1999 basis 1995

Weekendwerk	loonindex basis= uren contract en maandloon			
	in VTE			
	mannen	mannen	vrouwen	vrouwen
	1995	1999	1995	1999
nooit/ uitzonderlijk	100	112,99	100	109,21
af en toe	100	111,60	100	108,21
vaak	100	110,53	100	111,94

Mannen worden financieel minder beloond om flexibel te zijn dan vrouwen. Ze zijn er minder op vooruit gegaan ten opzichte van

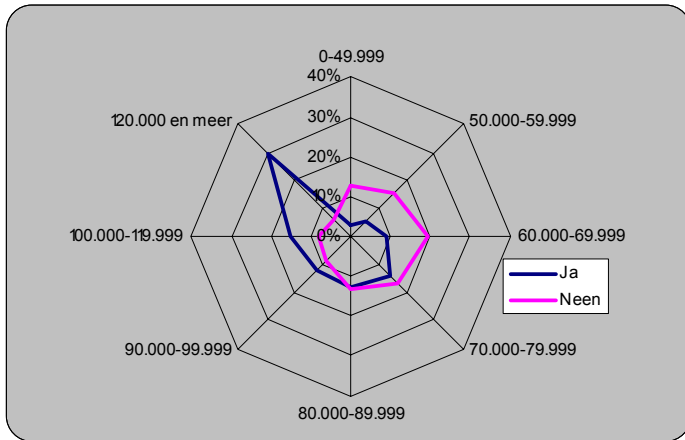
- hun mannelijke collega's die in het weekend nooit werken
- hun vrouwelijke collega's die ook vaak in het weekend werken

Grafiek 282: Loonindex (VTE) naar weekendwerk en geslacht 1999 basis 1995

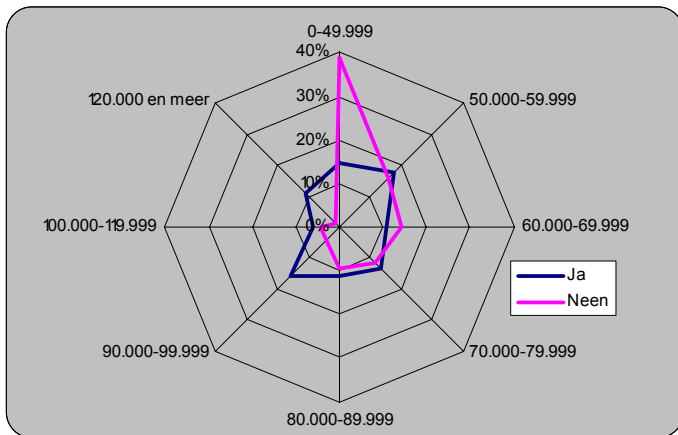

10.7 LEIDINGGEVENDE FUNCTIES: SUPERVISIE- OF COÖRDINATIEFUNCTIES

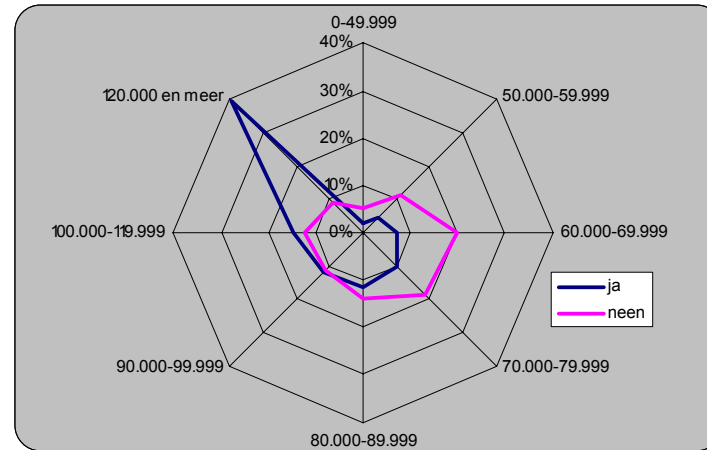
Grafiek 283: Verdeling naar brutolooncategorie en supervisie- of coördinatiefuncties - mannen 1995

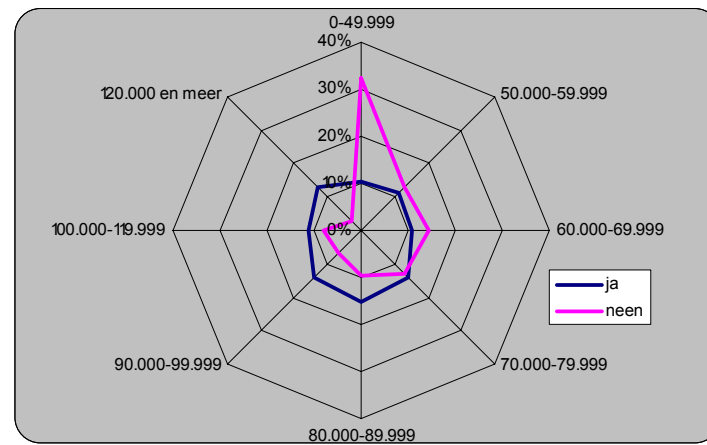
Grafiek 285: Verdeling naar brutolooncategorie en supervisie- of coördinatiefuncties - vrouwen 1995

Grafiek 284: Verdeling naar brutolooncategorie en supervisie- of coördinatiefuncties - mannen 1999

Grafiek 286: Verdeling naar brutolooncategorie en supervisie- of coördinatiefuncties - vrouwen 1999

Chi²-toetsen (p<0,05)

1995: 1. verschillen naar geslacht zijn voor superviserende/coördinerende en andere functies significant
2. verschillen naar superviserende/coördinerende en andere functies zijn voor mannen en vrouwen significant.

1999: 1. idem
2. idem

Wij hebben als parameters voor een leidinggevende functie uit de PSBH gekozen

- een coördinerende of superviserende taak hebben
- invloed hebben op loon of promotie van andere werknemers in de organisatie of bedrijf, verder invloed op carrière genoemd.

Deze variabele is enkel van toepassing op de subgroep die een superviserende en/of coördinerende functie heeft.

Vrouwelijke werknemers met een coördinerende of superviserende functie zijn over alle looncategorieën gelijkmatig gespreid. Mannen met zo'n functie zitten voor het merendeel in de hoogste looncategorieën: 40% van hen verdient bruto 120.000 BF (297,47 E) of meer per maand.

Voor de indeling naar looncategorieën leverde het al dan niet invloed hebben op de carrière (promotie en/of salaris) van andere personeelsleden te veel (te verwachten) kleine celfrequenties. Daarom werd dit niet in grafiek gezet op p. . Voor de gemiddelden en de indexen werd deze parameter voor leidinggevende functies wel opgenomen.

Tabel 135: Gemiddeld brutoloon feitelijk en gewogen naar arbeidsduur naar geslacht en leidinggevende functies 1995-1999

Leidinggevende functies	1995				1999			
	gemiddeld maandloon bruto				gemiddeld maandloon bruto			
	mannen		vrouwen		mannen		vrouwen	
supervisie/coördinatie	103.032		77.823		118.675		83.617	
geen supervisie/coörd.	74.105		58.327		81.516		64.041	
invloed op carrière	121.393		88.440		142.815		96.719	
geen invloed op carrière	91.810		73.400		100.921		79.123	
	gemiddeld aantal gewerkte uren per week				gemiddeld aantal gewerkte uren per week			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
supervisie/coördinatie	37,87	33,83	43,83	37,58	37,55	33,64	43,91	37,73
geen supervisie/coörd.	36,87	30,25	40,6	33,25	36,88	30,13	40,47	33,27
invloed op carrière	37,83	35,9	46,27	39,9	38,11	35,74	46,08	40,22
geen invloed op carrière	37,52	33,22	42,35	36,82	37,17	32,95	42,41	36,95
	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
supervisie/coördinatie	103.386	87.416	89.327	78.693	120.087	94.456	102.702	84.216
geen supervisie/coörd.	76.376	73.270	69.359	66.659	84.001	80.777	76.540	73.146
invloed op carrière	121.938	93.613	99.696	84.229	142.389	102.849	117.773	91.380
geen invloed op carrière	92.985	83.961	82.380	75.752	103.184	91.246	90.427	81.371

De grote loonverschillen tussen vrouwen met een leidinggevende functie en andere gaan hand in hand met een langere contractuele arbeidsduur. In verhouding met de werkelijk gepresteerde uren maakt het echter niet zoveel verschil uit: vrouwelijke werknemers in de 4 categorieën werken in werkelijkheid zo'n 10% meer dan de contractueel vastgelegde uren. Mannen in leidinggevende functies daarentegen presteren meer overuren dan hun collega's. Vooral invloed hebben op de carrière van andere werknemers blijkt een ander arbeidsregime te vereisen. Deze mannen werken zo'n 22% boven hun contractuele arbeidsduur.

Wat gebeurt er wanneer we deze variabele neutraliseren en de arbeidsduur voor iedereen op 38 uur brengen? Hoe wordt dit vertaald in loon?

Tabel 136: V/M loonindex (VTE) naar leidinggevende functies 1995-1999

Leidinggevende functies	1995				1999			
	V/M index				V/M index			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
supervisie/coördinatie	100	84,55	100	88,10	100	78,66	100	82,00
geen supervisie/coörd.	100	95,93	100	96,11	100	96,16	100	95,56
invloed op carrière	100	76,77	100	84,49	100	72,23	100	77,59
geen invloed op carrière	100	90,30	100	91,95	100	88,43	100	89,99

Grafiek 287: V/M loonindex (VTE) naar leidinggevende functies 1995-1999

De loonkloof tussen mannen en vrouwen wordt groter bij werknemers met een leidinggevende functies. Vooral vrouwen die een invloedrijke positie qua personeelsbeleid hebben, plukken niet de vruchten van deze verantwoordelijkheid. Zij scoren in alle opzichten het slechtste. Deze tendens vindt men versterkt terug in 1999 t.o.v. 1995.

Tabel 137: Loonindex (VTE) naar leidinggevende functies en geslacht 1995 - 1999 basis= geen leidinggevende functies.

Leidinggevende functies	1995				1999			
	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
supervisie /coördinatie	135,36	119,31	128,79	118,05	142,96	116,93	134,18	115,13
geen supervisie/coörd.	100	100	100	100	100	100	100	100
invloed op carrière	131,14	111,50	121,02	111,19	138,00	112,72	130,24	112,30
geen invloed op carrière	100	100	100	100	100	100	100	100

Voor mannen loont het ontegensprekelijk meer dan voor vrouwen om een leidinggevende functie te hebben. Wanneer men als basis (=100) de "gewone" werknemers neemt, is de winst aan verloning in

een leidinggevende functie voor mannen een flink stuk groter dan voor vrouwen. Een voorbeeld : mannen met een superviserende functie verdienen 143% van het loon van mannen die zo'n functie niet hebben en 134% wanneer men een weging doorvoert naar werkelijk gepresteerde uren. Bij vrouwen is dat respectievelijk 117% en 115%.

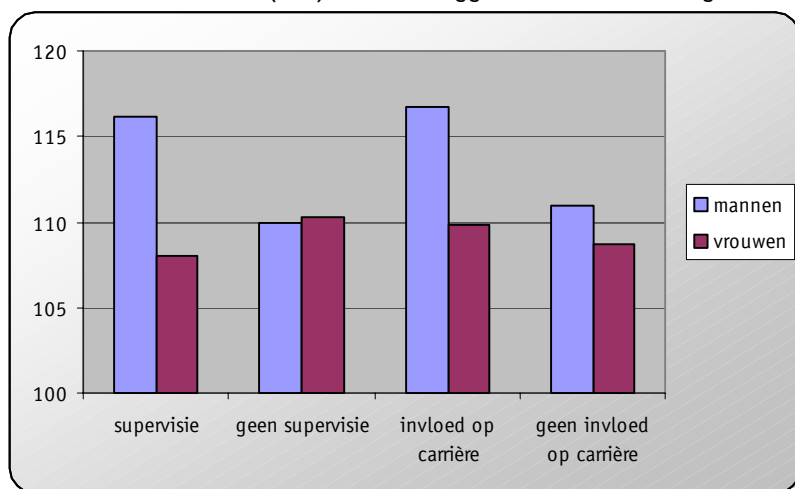
Tabel 138: Loonindex (VTE) naar leidinggevende functies en geslacht 1999 basis 1995

Leidinggevende functies	loonindex basis= uren contract en maandloon in VTE			
	mannen		vrouwen	
	1995	1999	1995	1999
supervisie/coördinatie	100	116,15	100	108,05
geen supervisie/coörd.	100	109,98	100	110,25
invloed op carrière	100	116,77	100	109,87
geen invloed op carrière	100	110,97	100	108,68

Hoe evolueerden de lonen tussen 1995 en 1999?

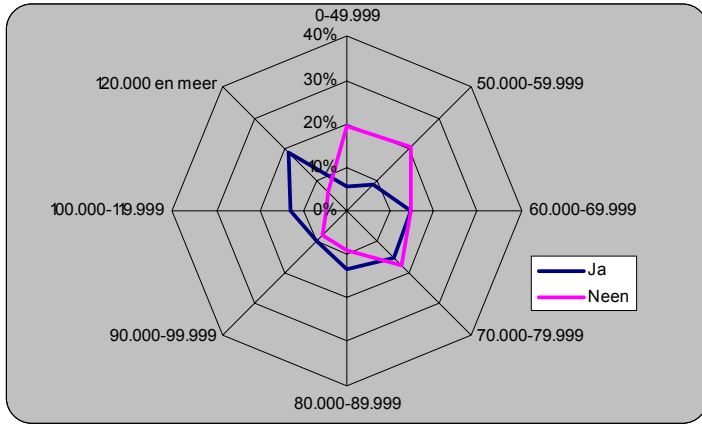
Uit de grafiek blijkt meer dan duidelijk dat de toename van de lonen bij mannen met leidinggevende functies veel groter is dan die bij vrouwen in dezelfde soort functies. Vooral superviseren en coördineren blijkt anders gewaardeerd te worden bij vrouwen dan bij mannen.

Grafiek 288: Loonindex (VTE) naar leidinggevende functies en geslacht 1999 basis 1995

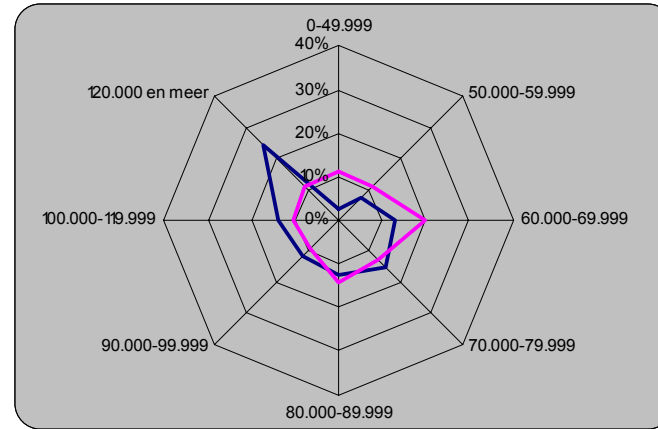

10.8 GEZINSSITUATIE: SAMENWONEND OF NIET

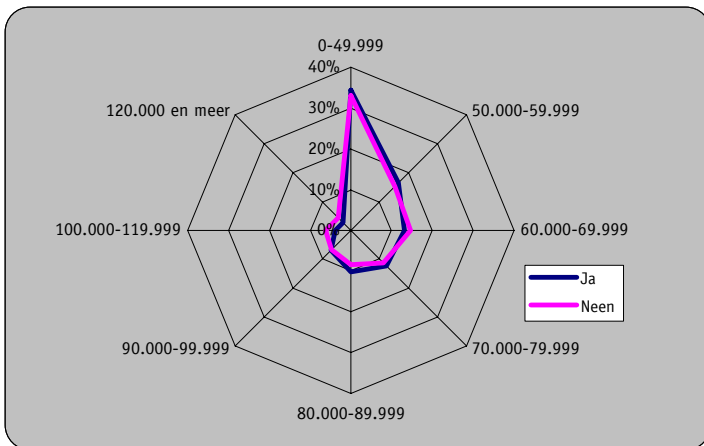
Grafiek 289: Verdeling naar brutolooncategorie en samenwonend of niet - mannen 1995

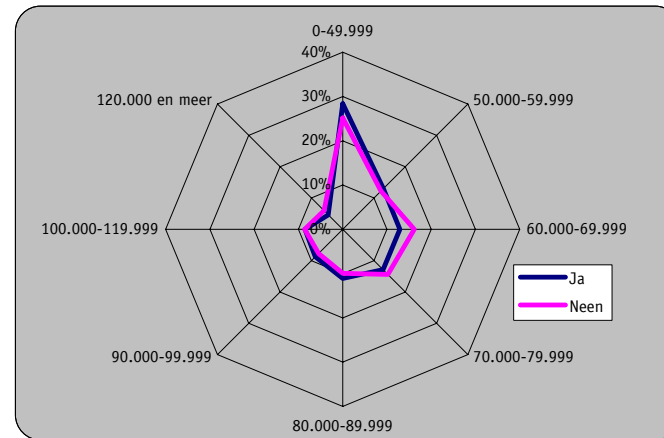
Grafiek 290: Verdeling naar brutolooncategorie en samenwonend of niet - mannen 1999

Grafiek 291: Verdeling naar brutolooncategorie en samenwonend of niet - vrouwen 1995

Grafiek 292: Verdeling naar brutolooncategorie en samenwonend of niet - vrouwen 1999

Chi²-toetsen ($p < 0,05$)

1995: 1. verschillen naar geslacht zijn enkel voor samenwonenden significant.

2. verschillen naar samenlevingsvorm zijn enkel voor mannen significant.

1999: 1. verschillen naar geslacht zijn voor samenwonenden en niet samenwonenden significant.

2. verschillen naar samenlevingsvorm zijn enkel voor mannen significant.

Uit de grafiek kan men afleiden dat bij vrouwen samenwonen of niet de loonsituatie niet beïnvloedt: de grafieklijnen zijn congruent. Bij mannen maakt de samenlevingsvorm wel degelijk een verschil. Mannen die samenleven met een partner vindt men meer terug in de hogere loonklassen. Dit wijst er op dat het kostwinners-denken in zijn zuivere vorm minder misschien minder voorkomt maar nog altijd zeer invloedrijk is. Volgende tabel laat toe de gemiddelde brutolonen te vergelijken. Zoals men kan zien zijn de verschillen tussen mannen en vrouwen bij samenwonenden zeer groot.

Tabel 139: Gemiddeld brutoloon feitelijk en voltijds equivalent en arbeidsduur naar geslacht en al dan niet samenwonen 1995-1999

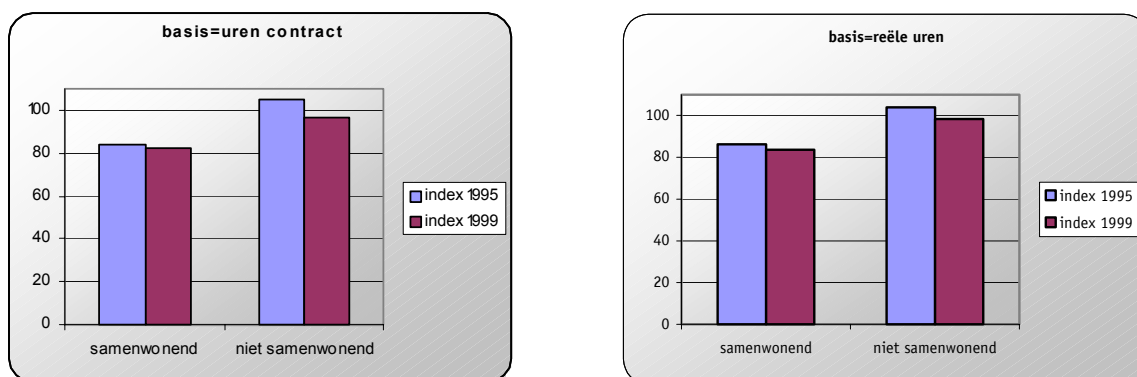
Samenwonend of niet	1995				1999			
	gemiddeld maandloon bruto				gemiddeld maandloon bruto			
	mannen		vrouwen		mannen		vrouwen	
samenwonend	90.972		61.543		100.789		67.837	
niet samenwonend	69.150		64.736		80.841		68.810	
	gemiddeld aantal gewerkte uren per week				gemiddeld aantal gewerkte uren per week			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
samenwonend	37,22	30,13	42,02	33	37,1	30,33	42,01	33,8
niet samenwonend	37,57	33,5	41,52	37,37	37,3	32,78	41,37	35,84
	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
samenwonend	92.878	77.619	82.269	70.868	103.234	84.992	91.168	76.266
niet samenwonend	69.941	73.432	63.287	65.827	82.358	79.767	74.256	72.957

Mannen werken meer uren dan vrouwen, vooral wanneer het om samenwonenden gaat. Alleenstaande vrouwen werken langer dan samenwonende vrouwen. Voor mannen maakt dit geen verschil uit.

Tabel 140: V/M loonindex (VTE) naar al dan niet samenwonen 1995-1999

Samenwonend of niet	1995				1999			
	V/M index				V/M index			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
samenwonend	100	83,57	100	86,14	100	82,33	100	83,65
niet samenwonend	100	104,99	100	104,01	100	96,85	100	98,25

Grafiek 293: V/M loonindex (VTE) naar al dan niet samenwonen 1995-1999

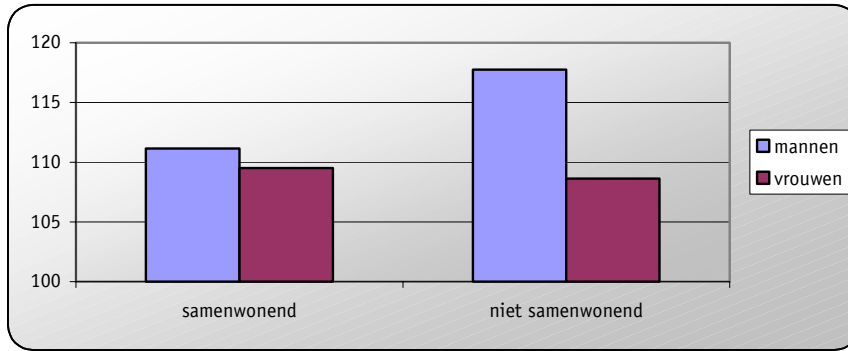
In 1995 was er nog een genderafwijking in het voordeel van alleenstaande vrouwen t.o.v. alleenstaande mannen. Bij samenwonenden was er de min of meer klassieke 15% kloof. Tussen 1995 en 1999 evolueert de V/M index in het nadeel van de alleenstaande vrouwen. Het voordeel van 1995 is omgebogen in een licht negatief saldo.

Tabel 141: Loonindex (VTE) naar al dan niet samenwonen en geslacht 1999 basis 1995

Samenwonend of niet	contract en maandloon in VTE loonindex basis= uren			
	mannen		vrouwen	
	1995	1999	1995	1999
samenwonend	100	111,15	100	109,50
niet samenwonend	100	117,75	100	108,63

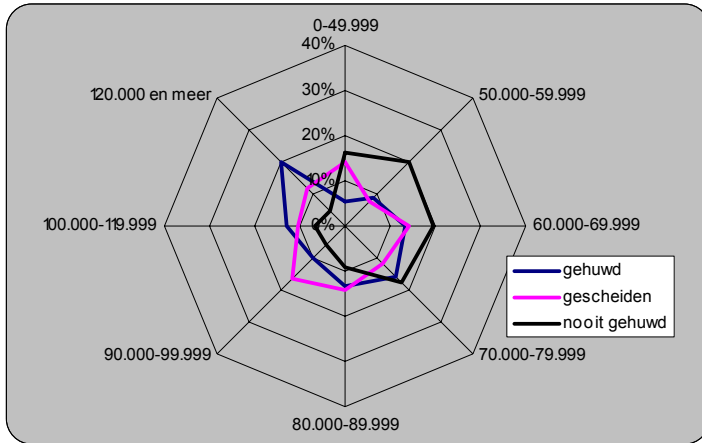
Brutolonen van alleenstaande mannen zijn tussen 1995 en 1999 het sterkst gestegen. Voor samenwonende mannen en vrouwen in het algemeen varieert de index tussen 109 en 111%. Bij alleenstaande mannen bedraagt deze 118%.

Grafiek 294: Loonindex (VTE) naar al dan niet samenwonen en geslacht 1999 basis 1995

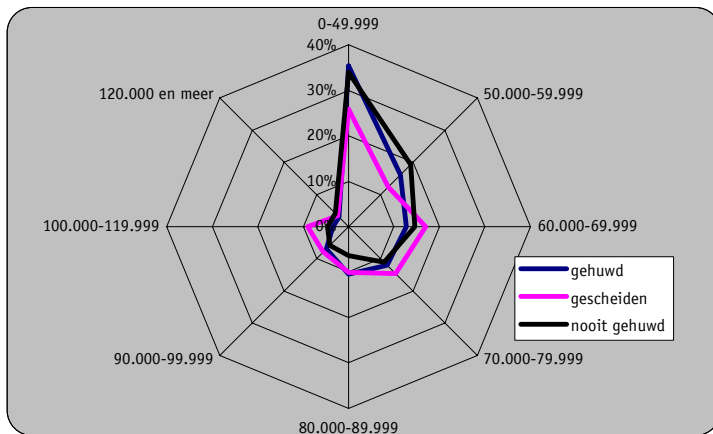

10.9 BURGERLIJKE STAAT

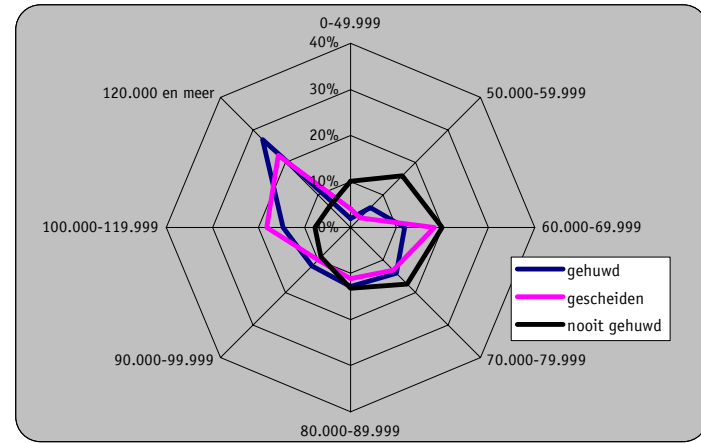
Grafiek 295: Verdeling naar brutolooncategorie en burgerlijke staat - mannen 1995

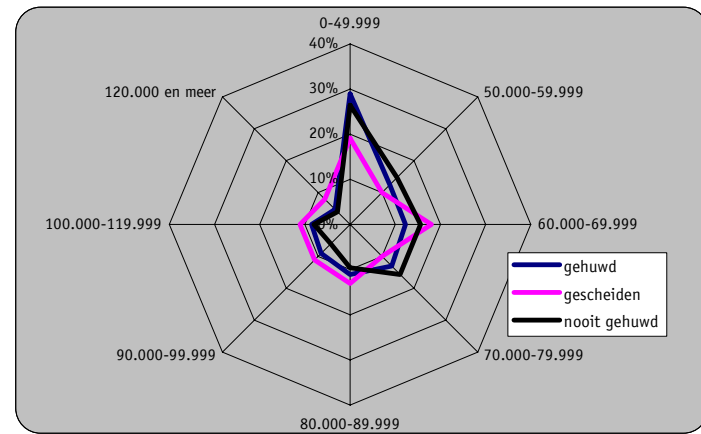
Grafiek 297: Verdeling naar brutolooncategorie en burgerlijke staat - vrouwen 1995

Grafiek 296: Verdeling naar brutolooncategorie en burgerlijke staat - mannen 1999

Grafiek 298: Verdeling naar brutolooncategorie en burgerlijke staat - vrouwen 1999

Chi²-toetsen ($p < 0,05$)

1995: 1. verschillen naar geslacht zijn voor gehuwden en nooit gehuwden significant; voor gescheiden mensen niet.
2. verschillen naar burgerlijke staat zijn voor mannen significant, voor vrouwen zijn er enkele te kleine (verwachte) celfrequenties.

1999: 1. verschillen naar geslacht zijn voor alle categorieën significant
2. verschillen naar burgerlijke staat zijn voor vrouwen niet significant, voor mannen is er een te kleine (verwachte) celfrequentie.

De vorm van de grafiek toont aan dat verschillen in burgerlijke staat voor mannen een ander inkomenspatroon uit arbeid genereert. Bij vrouwen zie je dit verschil veel minder. De grafieklijnen lopen min of meer gelijk en gelijkvormig.

Het vrouwelijk en mannelijk patroon is toch ook hier opvallend:

- vrouwen in het eerste kwadrant van deze looncirkel met een piek in de laagste looncategorie;
- mannen meer gespreid rond het centrum met een piek in de hoogste categorie.

Eén groep mannen valt buiten dit patroon: de nooit gehuwden. Zij bevinden zich meestal in de (rechter)helft van de cirkel met lagere loonklassen.

Tabel 142: Gemiddeld brutoloon feitelijk en voltijds equivalent en arbeidsduur naar geslacht en burgerlijke staat 1995-1999

Burgerlijke staat	1995				1999			
	gemiddeld maandloon bruto				gemiddeld maandloon bruto			
	mannen		vrouwen		mannen		vrouwen	
gehuwd	92.508		61.341		103.913		68.091	
gescheiden	80.416		67.626		97.838		75.315	
nooit gehuwd	69.264		62.493		76.723		66.045	
	gemiddeld aantal gewerkte uren per week				gemiddeld aantal gewerkte uren per week			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
gehuwd	37,27	29,7	42,27	32,73	37,08	29,83	41,98	33,29
gescheiden	36,45	32,73	40,55	35,81	36,98	31,9	41,04	35,37
nooit gehuwd	37,8	34,13	41,44	37,13	37,45	33,55	42,04	36,54
	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
gehuwd	94.319	78.484	83.163	71.218	106.492	86.741	94.062	77.725
gescheiden	83.836	78.515	75.359	71.762	100.537	89.717	90.591	80.915
nooit gehuwd	69.630	69.579	63.514	63.957	77.850	74.805	69.350	68.684

De gemiddelde, feitelijke brutolonen liggen het hoogst bij gehuwde mannen. Gescheiden mannen verdienen minder, nooit gehuwde mannen het minst. Vrouwen verdienen over het algemeen

minder dan mannen en - zoals hierboven reeds uit de grafiek bleek - de burgerlijke staat doet er niet zoveel toe. Enkel gescheiden vrouwen verdienen wat meer dan de andere. Dit is zo in 1995 en 1999.

Burgerlijke staat heeft bij mannen geen invloed op de arbeidsduur per week, noch contractueel, noch in de feiten. Bij vrouwen is de burgerlijke staat wel oorzaak van arbeidsduurverschillen: gehuwde vrouwen werken het minst lang. Gescheiden en nooit gehuwde vrouwen hebben ongeveer dezelfde arbeidsduur per week.

Tussen 1995 en 1999 zijn er op dat vlak geen verschuivingen.

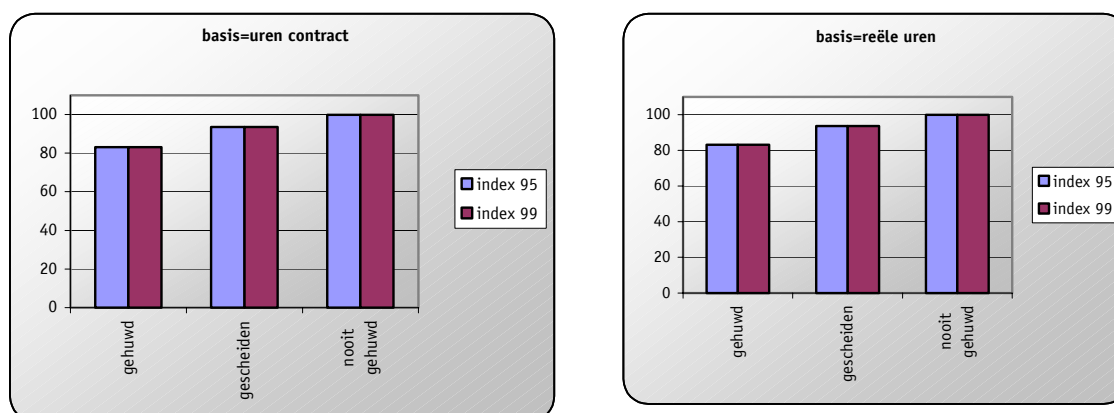
Om de brutolonen in voltijdse equivalenten te vergelijken, doen we beroep op enkele indexen.

Tabel 143: V/M loonindex (VTE) naar burgerlijke staat 1995-1999

Burgerlijke staat	1995				1999			
	V/M index				V/M index			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
gehuwd	100	83,21	100	85,64	100	81,45	100	82,63
gescheiden	100	93,65	100	95,23	100	89,24	100	89,32
nooit gehuwd	100	99,93	100	100,70	100	96,09	100	99,04

De verhouding tussen de brutolonen (in VTE) van mannen en vrouwen uitgesplitst naar burgerlijke staat verandert niet. Zoals ook uit onderstaande grafiek blijkt, is het verschil tussen de lonen van nooit gehuwde mannen en vrouwen het kleinst.

Grafiek 299: V/M loonindex (VTE) naar burgerlijke staat 1995-1999

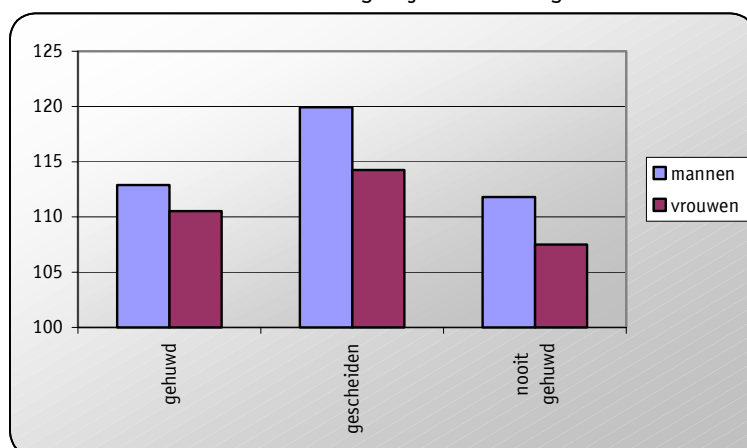

Tabel 144: Loonindex naar burgerlijke staat en geslacht 1999 basis 1995

Burgerlijke staat	loonindex basis= uren contract en maandloon in VTE			
	mannen		vrouwen	
	1995	1999	1995	1999
gehuwd	100	112,91	100	110,52
gescheiden	100	119,92	100	114,27
nooit gehuwd	100	111,80	100	107,51

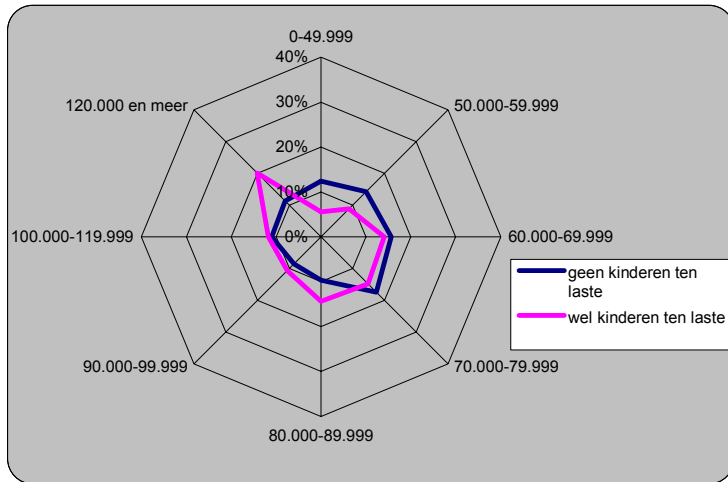
Het brutoloon uitgedrukt in voltijdse equivalenten is bij gescheiden mensen het sterkst gestegen. Bij nooit gehuwde vrouwen is er een stijging die onder het gemiddelde voor vrouwen ligt: 107,5 versus 109,8.

Grafiek 300: Loonindex naar burgerlijke staat en geslacht 1999 basis 1995

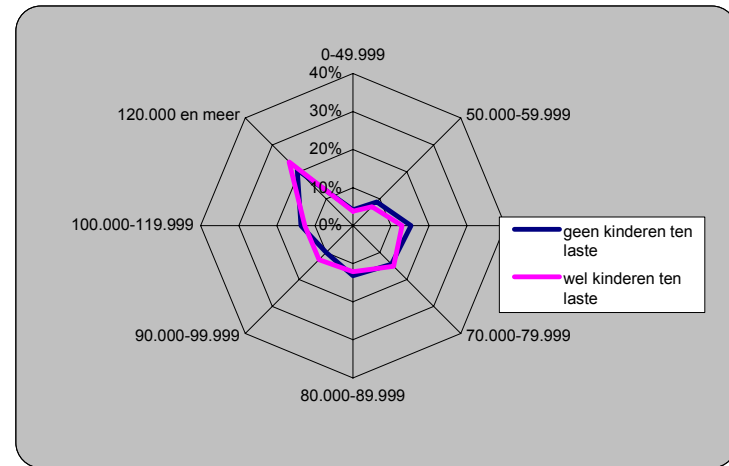

10.10 KINDERLAST

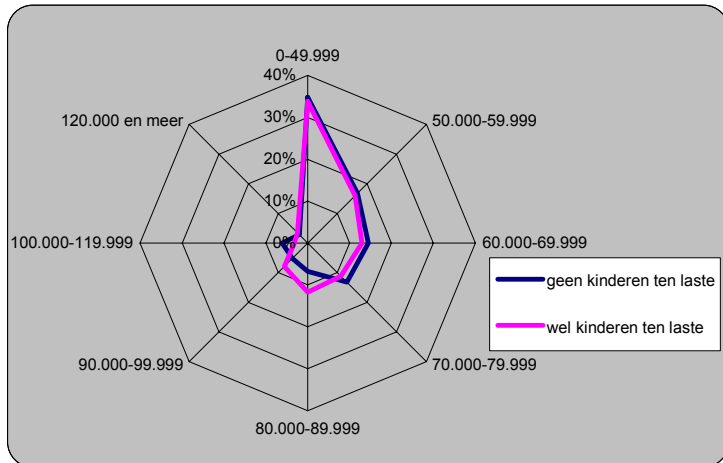
Grafiek 301: Verdeling naar brutolooncategorie en kinderlast - mannen 1995

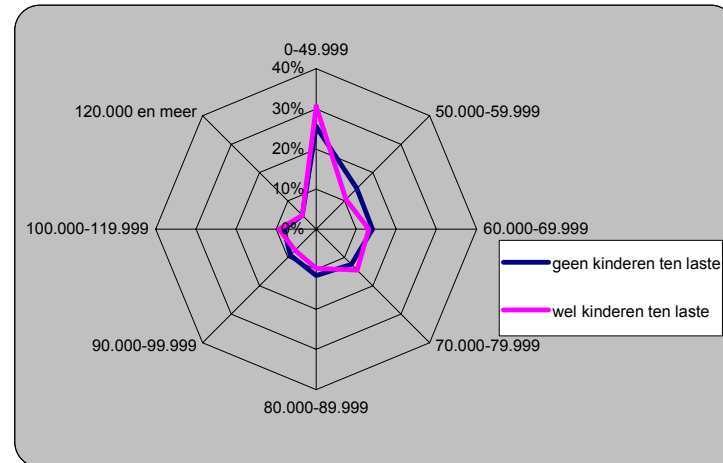
Grafiek 302: Verdeling naar brutolooncategorie en kinderlast - mannen 1999

Grafiek 303: Verdeling naar brutolooncategorie en kinderlast - vrouwen 1995

Grafiek 304: Verdeling naar brutolooncategorie en kinderlast - vrouwen 1999

Chi2-toetsen ($p < 0,05$)

1995: 1. verschillen naar geslacht zijn voor beide categorieën significant

2. verschillen naar kinderlast zijn enkel significant voor mannen

1999: 1. idem

2. verschillen naar kinderlast zijn voor mannen en vrouwen niet significant

Kinderen ten laste betekent hier

- kinderen jonger dan 16
- kinderen van 16 of ouder zijn ten laste als ze schoolgaand zijn OF niet schoolgaand EN niet werkend EN 18 of jonger.

In 1995 zijn de inkomsten uit arbeid bij mannen zonder kinderen ten laste gelijkmatig verspreid over alle categorieën. Mannen met kinderen situeren zich vaker in hogere looncategorieën. Deze verschillen vindt men in 1999 niet meer terug: de grafieklijnen voor mannen met en zonder kinderen ten laste zijn haast congruent.

Het hebben van kinderen beïnvloedt blijkbaar de beroepsinkomsten van vrouwen niet zo erg. De verschillen die er al zijn, zijn niet significant.

De klassieke loonverschillen naar geslacht zijn er voor beide categorieën.

Tabel 145: Gemiddeld brutoloon feitelijk en voltijds equivalent en arbeidsduur naar geslacht en kinderlast 1995-1999

Kinderlast	1995				1999			
	gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto		gemiddeld maandloon bruto	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
kinderen ten laste	91.582	62.911	98.598	67.210				
geen kinderen ten laste	79.932	61.314	96.075	68.679				
	gemiddeld aantal gewerkte uren per week				gemiddeld aantal gewerkte uren per week			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
kinderen ten laste	37,28	29,72	42,23	32,71	37,08	30,93	41,92	34,08
geen kinderen ten laste	37,28	33,07	41,47	36,15	37,18	30,97	41,87	34,47
	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
kinderen ten laste	93.342	80.447	82.417	73.093	101.035	82.564	89.379	74.937
geen kinderen ten laste	81.469	70.461	73.239	64.447	98.185	84.278	87.200	75.723

Of mannen kinderen ten laste hebben of niet beïnvloedt hun contractuele arbeidsduur per week niet. Deze factor had in 1995 wel impact op de arbeidsduur van vrouwen. Vrouwen zonder kinderen werkten langer dan vrouwen met kinderen. Zij scoorden qua arbeidsduur ook hoger dan het vrouwelijk gemiddelde (31 uren). Deze verschillen vindt men in 1999 niet meer terug. Zowel de contractuele als de werkelijke arbeidsduur per week is gelijk voor vrouwen met of zonder kinderen.

De grootste verschillen naar arbeidsduur vond men in 1995 tussen mannen met kinderen en vrouwen met kinderen. In 1999 zijn de verschillen naar geslacht bij beide categorieën (kinderen of geen kinderen) dezelfde.

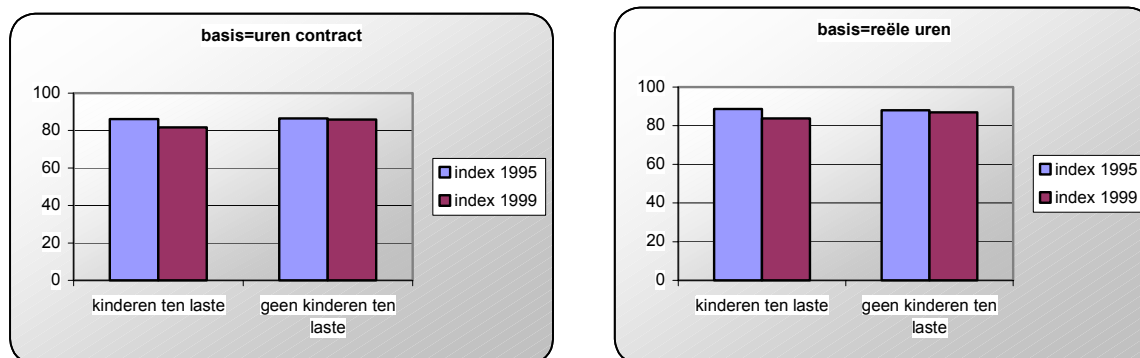
Terug naar de lonen nu. Wat geeft een herberekening van het loon naar VTE?

Tabel 146: V/M loonindex (VTE) naar kinderlast 1995-1999

Kinderlast	1995				1999			
	M/V index				M/V index			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
kinderen ten laste	100	86,18	100	88,69	100	81,72	100	83,84
geen kinderen ten laste	100	86,49	100	88,00	100	85,84	100	86,84

In 1995 speelde de factor kinderlast niet mee in de loonkloof tussen mannen en vrouwen. In 1999 wordt deze iets beter gedicht door vrouwen zonder kinderen ten laste.

Grafiek 305: V/M loonindex (VTE) naar kinderlast 1995-1999

Tabel 147: Loonindex (VTE) naar kinderlast en geslacht 1995-1999 basis= geen kinderen ten laste

Kinderlast	1995				1999			
	gewogen maandloon (VT=38u per week)				gewogen maandloon (VT=38u per week)			
	uren volgens contract		uren reëel		uren volgens contract		uren reëel	
	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen	mannen	vrouwen
kinderen ten laste	114,57	114,17	112,53	113,42	102,90	97,97	102,50	98,96
geen kinderen ten laste	100	100	100	100	100	100	100	100

Er blijkt toch enige kentering te komen in de brutolonen naargelang men kinderen heeft of niet. In 1995 speelde dat voor mannen en vrouwen even sterk mee: mensen met kinderen ten laste hadden een hoger brutoloon in VTE dan mensen zonder. In 1999 verdienen vrouwen met kinderen iets

minder dan vrouwen zonder kinderen; mannen met kinderen iets meer. De verschillen zijn zeer klein geworden.

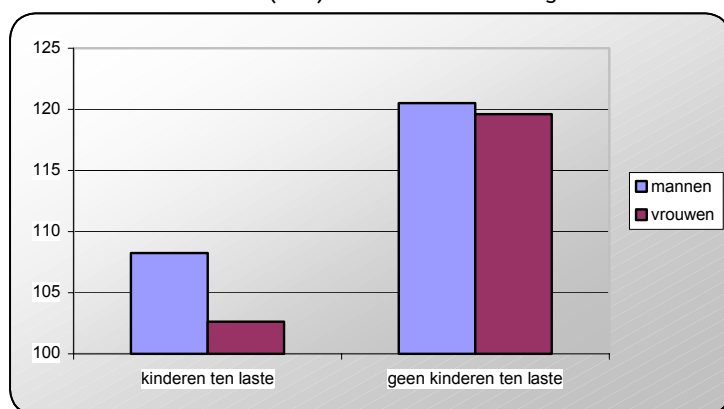
Tabel 148: Loonindex (VTE) naar kinderlast en geslacht 1999 basis=1995

Kinderlast	loonindex basis= uren contract en maandloon in			
	mannen		vrouwen	
	1995	1999	1995	1999
kinderen ten laste	100	108,24	100	102,63
geen kinderen ten laste	100	120,52	100	119,61

Hoe zijn de brutolonen uitgedrukt in VTE geëvolueerd voor de 4 categorieën?

Zowel mannen als vrouwen zonder kinderen ten laste hebben een grote sprong voorwaarts gemaakt. Deze vooruitgang is voor mannen en vrouwen even groot. De lonen van vrouwen met kinderen zijn het minst gestegen.

Grafiek 306: Loonindex (VTE) naar kinderlast en geslacht 1999 basis=1995

10.11 SAMENVATTEND OVERZICHT VOOR 1999

Zie tabel 149 op bladzijde 308

De lonen en indexen van alle hiervoor besproken eigenschappen van werknemers en ambtenaren worden in volgende tabellen gesynthetiseerd en gesorteerd in volgorde van grootte. Ook de resultaten van de totale groep mannen en vrouwen wordt hierin opgenomen. Aan de hand hiervan worden de voornaamste besluiten geformuleerd.

Vergelijking gemiddelde brutolonen

Feitelijke bruto maandlonen

De gemiddelde lonen van alle categorieën van vrouwen liggen onder het *mannelijk* gemiddelde dat 97.225 BF (2.410,14 E) bedraagt. Ook vrouwen met een superviserende en/of coördinerende functie blijven ver onder het gemiddelde van mannelijke werknemers in het algemeen. Vrouwen die een verantwoordelijkheid hebben in het bepalen van loon en promotie van andere werknemers⁵ benaderen het mannelijke gemiddelde het best. Mannen met zo'n functie hebben de hoogste lonen.

Volgende vrouwelijke werknemerscategorieën hebben een feitelijk brutoloon dat hoger ligt dan het *vrouwelijk* gemiddelde (68.584 BF of 1.700,15 E) :

- vrouwen die af en toe op atypische tijdstippen werken, vaak voor 7 uur of na 20 uur
- vrouwen die een diploma hoger onderwijs bezitten
- vrouwen in leidinggevende functies

Laaggeschoolde vrouwen scoren extreem laag. Vrouwen met een diploma secundair onderwijs doen maar ietsje beter .

Contracten met bepaalde duur hangen samen met een zeer laag loon. Dit is vooral bij vrouwen het geval. Mannelijke werknemers met een contract van bepaalde duur hebben het laagste brutoloon in vergelijking met andere mannen.

Of vrouwen samenwonen met een partner of niet, maakt niet veel verschil uit. Mannen echter die nooit gehuwd zijn en/of alleen wonen hebben een gemiddeld brutoloon dat veel lager ligt dan het mannelijk gemiddelde. Het hebben van kinderen beïnvloedt blijkbaar de lonen niet zo erg. In 1995 was dat voor mannen wel nog het geval (mannen met kinderen verdienden door gaans meer); in 1999 is dit verschil grotendeels opgeheven.

⁵ Zoals in het overeenkomstige hoofdstuk werd aangegeven, betreft dit enkel de subgroep van respondenten die een superviserende en/of coördinerende functie hebben.

Gemiddelde brutolonen in VTE op basis van contractueel vastgelegde arbeidsduur

Een eerste correctie op de bruto maandlonen bestaat er in de lonen te herberekenen naar voltijdse equivalenten. Wij hebben de contractuele arbeidsduur gebracht op 38 uur per week.

De opvallendste bevinding is zeker dat hooggeschoolde vrouwen evenveel verdienen als de gemiddelde mannelijke werknemer of ambtenaar. Vrouwen met leidinggevende functies die ook invloed hebben op loon en promotie van andere werknemers komen op de derde hoogste plaats in de rangorde. Hun achterstand op de mannelijke collega's in die functie blijft echter groot.

De laagste regionen van de loonklassen worden nu niet alleen maar bevolkt door vrouwen. Ook bepaalde mannelijke werknemers komen hen daar vervoegen.

Uitgesproken slecht scoren alle laaggeschoolden maar vooral de vrouwen. Ook vrouwen met een diploma hoger secundair onderwijs vallen in een lage loonklasse.

Contracten van bepaalde duur garanderen lage lonen, ook voor mannen.

Mensen die niet samenwonen met een partner en/of nooit gehuwd zijn hebben vrij lage gemiddelde lonen. Vooral bij mannen is het verschil met samenwonende en/of gehuwde collega's groot.

Vrouwen die atypische uren werken verdienen relatief meer dan andere vrouwen. Bij mannen is het effect van deze atypische arbeidsuren niet eenduidig. Werken in het weekend loont; vaak voor 7 uur en na 20 uur werken niet. Zoals in het betreffende hoofdstuk reeds aangehaald is, weten we niet precies of deze afwijkende arbeidstijden contractueel bepaald zijn. Verschillende vormen van atypisch werken zouden kunnen samenhangen met typische beroeps categorieën. De beroeps categorie is dan de voornaamste verklarende variabele voor de loonverschillen.

De top drie van de gemiddelde brutolonen in VTE wordt ingenomen door

1. mannen met superviserende/coördinerende functies die invloed hebben op de carrière van andere werknemers
2. mannen met een diploma hoger onderwijs
3. vrouwen met superviserende/coördinerende functies die invloed hebben op de carrière van andere werknemers

Gemiddelde brutolonen in VTE op basis van reële arbeidsduur

Ter vervollediging van het beeld "loon naar werken" volgt nu een samenvattend overzicht van de lonen die gewogen worden à rato van het aantal arbeidsuren per week die reëel worden gepresteerd. Het gaat hier dus om een fictief loon.

Ook hier bengelen laaggeschoolde vrouwen aan de staart. Hun laaggeschoolde mannelijke collega's doen het beter. Zij doen het even goed als vrouwen met een diploma hoger secundair onderwijs.

Voorals menschen met een contract van bepaalde duur schuiven nog meer naar beneden in de rangorde. Ze worden al niet erg goed betaald en maken blijkbaar relatief veel overuren.

De top drie blijft dezelfde als in de vorige analyse.

feitelijk loon

1 vrouwen	lager/lager secundair onderwijs	50.774
2 vrouwen	bepaalde duur	58.051
3 vrouwen	hoger secundair onderwijs	61.401
4 vrouwen	geen supervisie	64.041
5 vrouwen	nooit/uitzonderlijk voor 7u na 20u	64.364
6 vrouwen	nooit gehuwd	66.045
7 vrouwen	nooit/uitzonderlijk weekendwerk	66.821
8 vrouwen	kinderen ten laste	67.210
9 vrouwen	samenwonend	67.837
10 vrouwen	gehuwd	68.091
11 vrouwen	vaak weekendwerk	68.516
12 vrouwen	totaal	68.584
13 vrouwen	geen kinderen ten laste	68.679
14 vrouwen	niet samenwonend	68.810
15 vrouwen	vastbenoemd/onbep. duur	70.177
16 vrouwen	af en toe weekendwerk	73.184
17 mannen	bepaalde duur	73.485
18 vrouwen	vaak voor 7u na 20u	73.970
19 vrouwen	gescheiden	75.315
20 vrouwen	af en toe voor 7u na 20u	75.500
21 mannen	lager/lager secundair onderwijs	75.571
22 mannen	nooit gehuwd	76.723
23 vrouwen	geen invloed op carrière	79.123
24 vrouwen	hoger onderwijs	79.731
25 mannen	niet samenwonend	80.841
26 mannen	geen supervisie	81.516
27 vrouwen	supervisie	83.617
28 mannen	hoger secundair onderwijs	87.334
29 mannen	nooit/uitzonderlijk voor 7u na 20u	91.998
30 mannen	nooit/uitzonderlijk weekendwerk	94.022
31 mannen	vaak voor 7u na 20u	95.715
32 mannen	geen kinderen ten laste	96.075
33 vrouwen	invloed op carrière	96.719
34 mannen	totaal	97.225
35 mannen	gescheiden	97.838
36 mannen	kinderen ten laste	98.598
37 mannen	vastbenoemd/onbep. duur	98.944
38 mannen	vaak weekendwerk	99.362
39 mannen	samenwonend	100.789
40 mannen	geen invloed op carrière	100.921
41 mannen	af en toe weekendwerk	102.124
42 mannen	gehuwd	103.913
43 mannen	af en toe voor 7u na 20u	108.090
44 mannen	supervisie	118.675
45 mannen	hoger onderwijs	120.580
46 mannen	invloed op carrière	142.815

loon in VTE basis=uren contract

1 vrouwen	lager/lager secundair onderwijs	63.086
2 vrouwen	hoger secundair onderwijs	73.793
3 vrouwen	nooit gehuwd	74.805
4 vrouwen	bepaalde duur	74.956
5 mannen	lager/lager secundair onderwijs	75.915
6 vrouwen	nooit/uitzonderlijk voor 7u na 20u	77.720
7 mannen	nooit gehuwd	77.850
8 mannen	bepaalde duur	78.285
9 vrouwen	nooit/uitzonderlijk weekendwerk	79.599
10 vrouwen	niet samenwonend	79.767
11 vrouwen	geen supervisie	80.777
12 mannen	niet samenwonend	82.358
13 vrouwen	kinderen ten laste	82.564
14 vrouwen	totaal	83.989
15 vrouwen	geen invloed op carrière	84.001
16 vrouwen	geen kinderen ten laste	84.278
17 vrouwen	samenwonend	84.992
18 vrouwen	vastbenoemd/onbep. duur	85.940
19 vrouwen	gehuwd	86.741
20 mannen	hoger secundair onderwijs	87.413
21 vrouwen	gescheiden	89.717
22 vrouwen	af en toe weekendwerk	90.351
23 vrouwen	vaak weekendwerk	90.972
24 mannen	geen supervisie	91.246
25 vrouwen	af en toe voor 7u na 20u	94.376
26 vrouwen	supervisie	94.456
27 vrouwen	vaak voor 7u na 20u	94.642
28 mannen	nooit/uitzonderlijk voor 7u na 20u	94.664
29 mannen	nooit/uitzonderlijk weekendwerk	95.863
30 mannen	vaak voor 7u na 20u	97.433
31 mannen	geen kinderen ten laste	98.185
32 vrouwen	hoger onderwijs	99.390
33 mannen	totaal	99.450
34 mannen	gescheiden	100.537
35 mannen	vastbenoemd/onbep. duur	100.990
36 mannen	kinderen ten laste	101.035
37 mannen	supervisie	102.849
38 mannen	vaak weekendwerk	103.106
39 mannen	geen invloed op carrière	103.184
40 mannen	samenwonend	103.234
41 mannen	af en toe weekendwerk	103.985
42 mannen	gehuwd	106.492
43 mannen	af en toe voor 7u na 20u	110.119
44 vrouwen	invloed op carrière	120.087
45 mannen	hoger onderwijs	127.541
46 mannen	invloed op carrière	142.389

loon in VTE basis=reëel gepresteerde uren

1 vrouwen	lager/lager secundair onderwijs	61.505
2 vrouwen	bepaalde duur	66.625
3 mannen	bepaalde duur	67.077
4 vrouwen	nooit gehuwd	68.684
5 mannen	nooit gehuwd	69.350
6 mannen	lager/lager secundair onderwijs	70.871
7 vrouwen	hoger secundair onderwijs	71.027
8 vrouwen	niet samenwonend	72.957
9 vrouwen	geen supervisie	73.146
10 vrouwen	nooit/uitzonderlijk voor 7u na 20u	73.709
11 mannen	niet samenwonend	74.256
12 vrouwen	kinderen ten laste	74.937
13 vrouwen	nooit/uitzonderlijk weekendwerk	75.070
14 vrouwen	vaak weekendwerk	75.127
15 vrouwen	geen kinderen ten laste	75.723
16 vrouwen	totaal	75.761
17 vrouwen	samenwonend	76.266
18 vrouwen	geen invloed op carrière	76.540
19 vrouwen	vaak voor 7u na 20u	77.170
20 vrouwen	vastbenoemd/onbep. duur	77.702
21 vrouwen	gehuwd	77.725
22 vrouwen	af en toe weekendwerk	78.972
23 mannen	hoger secundair onderwijs	79.776
24 vrouwen	gescheiden	80.915
25 vrouwen	af en toe voor 7u na 20u	81.117
26 mannen	geen supervisie	81.371
27 mannen	vaak voor 7u na 20u	81.375
28 vrouwen	supervisie	84.216
29 vrouwen	hoger onderwijs	84.254
30 mannen	vaak weekendwerk	84.759
31 mannen	geen kinderen ten laste	87.200
32 mannen	totaal	88.133
33 mannen	nooit/uitzonderlijk voor 7u na 20u	88.643
34 mannen	af en toe weekendwerk	88.814
35 mannen	nooit/uitzonderlijk weekendwerk	89.159
36 mannen	kinderen ten laste	89.379
37 mannen	vastbenoemd/onbep. duur	89.691
38 mannen	geen invloed op carrière	90.427
39 mannen	gescheiden	90.591
40 mannen	samenwonend	91.168
41 mannen	supervisie	91.380
42 mannen	gehuwd	94.062
43 mannen	af en toe voor 7u na 20u	96.519
44 vrouwen	invloed op carrière	102.702
45 mannen	hoger onderwijs	106.091
46 mannen	invloed op carrière	117.773

10.12 VROUW/MAN INDEX

Deze index werd berekend en gesorteerd op 2 manieren:

- VTE op basis van de contractuele arbeidstijd
- VTE op basis van de reëel gewerkte uren

Hoe lager de index, hoe groter de kloof tussen de lonen van vrouwen en mannen.

De gemiddelde loonafwijking is 15%.

Tabel 150: Overzicht V/M loonindex (VTE) 1999

V/M index		V/M index	
basis=uren volgens contract		basis=uren reëel	
1 invloed op carrière	72,23	1 invloed op carrière	77,59
2 hoger onderwijs	77,93	2 hoger onderwijs	79,42
3 supervisie	78,66	3 supervisie	82,00
4 gehuwd	81,45	4 gehuwd	82,63
5 met kinderen	81,72	5 nooit/uitzonderlijk voor 7u na 20u	83,15
6 nooit/uitzonderlijk voor 7u na 20u	82,10	6 samenwonend	83,65
7 samenwonend	82,33	7 met kinderen	83,84
8 nooit/uitzonderlijk weekendwerk	83,03	8 af en toe voor 7u na 20u	84,04
9 lager/lager secundair onderwijs	83,1	9 nooit/uitzonderlijk weekendwerk	84,20
10 hoger secundair onderwijs	84,42	10 totaal	85,96
11 totaal	84,45	11 vastbenoemd/onbep. duur	86,63
12 vastbenoemd/onbep. duur	85,10	12 lager/lager secundair onderwijs	86,78
13 af en toe voor 7u na 20u	85,70	13 zonder kinderen	86,84
14 zonder kinderen	85,84	14 vaak weekendwerk	88,64
15 af en toe weekendwerk	86,89	15 af en toe weekendwerk	88,92
16 vaak weekendwerk	88,23	16 hoger secundair onderwijs	89,03
17 geen invloed op carrière	88,43	17 gescheiden	89,32
18 gescheiden	89,24	18 geen invloed op carrière	89,99
19 bepaalde duur	95,75	19 vaak voor 7u na 20u	94,83
20 nooit gehuwd	96,09	20 geen supervisie	95,56
21 geen supervisie	96,16	21 niet samenwonend	98,25
22 niet samenwonend	96,85	22 nooit gehuwd	99,04
23 vaak voor 7u na 20u	97,14	23 bepaalde duur	99,33

In de drie categorieën van werknemers waar vrouwen het relatief goed doen, vergeleken met hun andere vrouwelijke collega's, is de discrepantie op vlak van geslacht het grootst:

- superviserende functies met invloed op de carrière van andere werknemers
- hooggeschoolden

- superviserende/coördinerende functies in het algemeen

Vrouwen in leidinggevende functies worden letterlijk minder gewaardeerd dan mannen in deze functies. Hoe groter de verantwoordelijkheid – hier: invloed hebben op loon en promotie – hoe extremer de afwijking. De loonkloof loopt hier op tot 28%. Hetzelfde principe geldt voor hooggeschoolde vrouwen en mannen. Hier is de afwijking 22%

Ook een herschikking die rekening houdt met het aantal werkelijk gepresteerde uren verandert hier weinig aan.

De loonkloof is relatief klein bij de laagste looncategorieën met name

- werknemers met contracten van bepaalde duur
- mensen die nooit gehuwd zijn en/of niet samenwonen met een partner
- mensen die geen superviserende of coördinerende functie hebben

Ook bij werknemers die vaak voor 7 uur en/of na 20 uur werken, is er geen grote afwijking naar geslacht.

10.13 OVERZICHT VAN DE EVOLUTIE VAN DE BRUTOLONEN IN VTE⁶ TUSSEN 1995 EN 1999

Tabel 151: Loonindex 1999

		loonindex 1999
vrouwen	bepaalde duur	96,58
vrouwen	met kinderen	102,63
vrouwen	af en toe voor 7u na 20u	106,75
vrouwen	nooit gehuwd	107,51
vrouwen	hoger onderwijs	108,04
vrouwen	supervisie	108,05
vrouwen	af en toe weekendwerk	108,21
mannen	met kinderen	108,24
vrouwen	niet samenwonend	108,63
mannen	geen supervisie	108,68
vrouwen	nooit/uitzonderlijk voor 7u na 20u	108,71
mannen	lager/lager secundair onderwijs	109,08
vrouwen	nooit/uitzonderlijk weekendwerk	109,21
vrouwen	samenwonend	109,50
vrouwen	totaal	109,79
mannen	nooit/uitzonderlijk voor 7u na 20u	109,80
mannen	supervisie	109,87
vrouwen	geen invloed op carrière	109,98
vrouwen	geen supervisie	110,25
vrouwen	gehuwd	110,52
mannen	vaak weekendwerk	110,53
mannen	geen invloed op carrière	110,97
mannen	samenwonend	111,15
mannen	vaak voor 7u na 20u	111,16
mannen	vastbenoemd/onbep. duur	111,28
mannen	af en toe weekendwerk	111,60
vrouwen	vaak voor 7u na 20u	111,61
mannen	hoger secundair onderwijs	111,71
mannen	totaal	111,79
mannen	nooit gehuwd	111,80
vrouwen	vaak weekendwerk	111,94
vrouwen	vastbenoemd/onbep. duur	112,19
vrouwen	hoger secundair onderwijs	112,58
mannen	gehuwd	112,91
mannen	nooit/uitzonderlijk weekendwerk	112,99
mannen	hoger onderwijs	113,59
vrouwen	lager/lager secundair onderwijs	113,80
vrouwen	gescheiden	114,27
mannen	bepaalde duur	114,68
vrouwen	invloed op carrière	116,15
mannen	invloed op carrière	116,77
mannen	af en toe voor 7u na 20u	117,36
mannen	niet samenwonend	117,75
vrouwen	zonder kinderen	119,61
mannen	gescheiden	119,92
mannen	zonder kinderen	120,52

⁶ Hier werd enkel de contractuele arbeidstijd in aanmerking genomen.

Basis voor deze index is het loon van 1995 dat gelijkgesteld wordt aan 100. Een index die lager ligt dan 100 betekent een vermindering van het brutoloon.

De lonen van vrouwen zijn toegenomen met 9,8%; die van mannen met 11,8%.

Vrouwen met een contract van bepaalde duur verdienen minder dan in 1995, in brutoloon en VTE uitgedrukt.

Er is een groot verschil in stijging van het brutoloon van hooggeschoolde mannen ten opzichte van hooggeschoolde vrouwen. De loonindex 1999 van deze mannen ligt 5,6%-punten hoger dan die van vrouwen. De slechte score op de V/M index voor deze groep werknemers zal dus nog niet zo gauw verbeteren.

Bij laaggeschoolden doet zich het omgekeerde voor: de loonindex 1999 van vrouwen ligt 4,7%-punten hoger dan die van mannen. De lonen van laaggeschoolde vrouwen lagen (en liggen) dan ook extreem laag.

De lonen van alleenstaande mannen zijn flink gestegen. In 1995 verdienden zij (in VTE uitgedrukt) minder dan alleenstaande vrouwen. Met een verschil van maar liefst 9%-punten op de loonindex voor 1999 maken zij een serieuze inhaal beweging.

De inkomens uit arbeid van gescheiden werknemers zijn sterk gestegen tussen 1995 en 1999. De grootste stijging vindt men echter bij de mannen.

Ook nooit gehuwde mannen zijn qua loon meer vooruit gegaan dan nooit gehuwde vrouwen. Zij verdienden in 1995 hetzelfde, in 1999 verdienen zij meer.

Mannen met kinderen verdienen in 1999 iets meer; vrouwen iets minder. De verschillen zijn zeer klein.

Tot slot: mannen en vrouwen met een leidinggevende functie en invloed hebben op loon en promotie van anderen, gaan in dezelfde mate vooruit. Dit wil zeggen dat de loonkloof blijkt bestaan.

HOOFDSTUK 11: BEROEPSOPLEIDING

Dit hoofdstuk handelt over de beroepsopleiding of –scholing (bijkomend aan de hoogste graad of het hoogste diploma dat men heeft behaald) van **werknemers die minstens 15 uur per week** werken.

Ongestructureerde, informele opleidingen of aanwijzingen van chef en collega's, zelfstudie, opgedane ervaring werden hier buiten beschouwing gelaten. Opleidingen voor algemene kennis, die niet bedoeld zijn om iemands beroepsvaardigheden of beroepsmogelijkheden te vergroten, werden eveneens buiten beschouwing gelaten.

De vraag is of er een verschil is naar geslacht en of dit verschil daarenboven samenhangt met de scholing die men heeft gehad.

Deze gegevens worden aangevuld met cijfers over het aanbieden van opleiding door het bedrijf.

11.1 ALGEMEEN

Tabel 152: Opleiding van werknemers naar geslacht 1995-1999

	1995			1999		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
lager/lager secundair onderwijs	31,3%	22,4%	27,5%	30,0%	20,4%	25,7%
hoger secundair onderwijs	31,5%	29,1%	30,5%	30,5%	30,2%	30,4%
hoger onderwijs	37,2%	48,5%	42,0%	39,5%	49,5%	43,9%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi²-toetsen ($p < 0,05$)

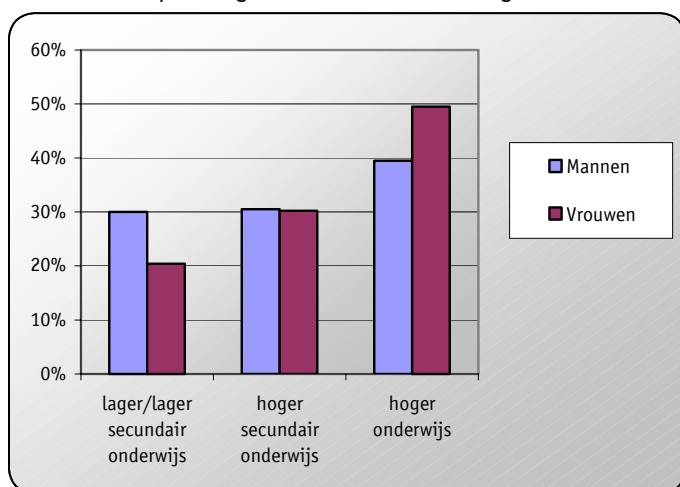
1995: verschillen naargelacht zijn significant.

1999: idem

Over de ganse populatie genomen zijn er evenveel laaggeschoolde vrouwen dan mannen (ca. 40%). Ook in de andere opleidingscategorieën is er haast geen verschil naar geslacht.

Toch zijn er zijn meer laaggeschoolde mannen dan vrouwen op de arbeidsmarkt die in de hoedanigheid van werknemer werken. Voor hooggeschoolden is dit andersom.

Grafiek 307: Opleiding van werknemers naar geslacht 1999

Tabel 153: Beroepsopleiding gevolgd naar geslacht 1995-1999

	1995			1999		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
ja	34,1%	26,5%	30,9%	31,4%	27,6%	29,8%
neen	65,9%	73,5%	69,1%	68,6%	72,4%	70,2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

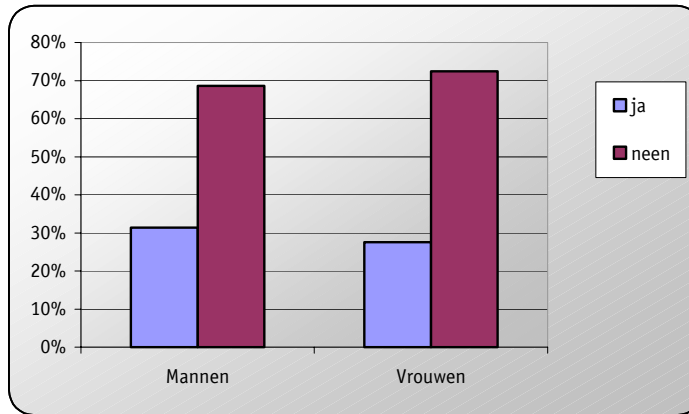
Chi²-toetsen (p<0,05)

1995: verschillen naargelacht zijn significant.

1999: idem

Meer mannen dan vrouwen volgen een beroepsopleiding of training na het behalen van hun diploma. In 1995 had ruim een derde van de mannen tegenover ruim een vierde van de vrouwen een opleiding of training gevolgd na de gewone schoolopleiding. Tussen 1995 en 1999 is dit voor vrouwen wat gestegen, voor mannen wat gedaald. Het verschil is vrij klein geworden.

Grafiek 308: Beroepsopleiding gevolgd naar geslacht 1999

Is er een verband tussen het hoogst behaald diploma en het volgen van een bijkomende training of beroepsopleiding ?

Tabel 154: Hoogst behaald diploma en volgen van beroepsopleiding naar geslacht 1995-1999

		1995			1999		
beroepsopleiding gevolgd		Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
lager/lager secundair onderwijs	ja	35,5%	27,0%	32,7%	28,5%	29,6%	28,9%
	nee	64,5%	73,0%	67,3%	71,5%	70,4%	71,1%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
hoger secundair onderwijs	ja	38,1%	27,2%	33,8%	35,4%	30,5%	33,3%
	nee	61,9%	72,8%	66,2%	64,6%	69,5%	66,7%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
hoger onderwijs	ja	29,8%	25,9%	27,9%	30,6%	25,1%	27,8%
	nee	70,2%	74,1%	72,1%	69,4%	74,9%	72,2%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi²-toetsen (p<0,05)

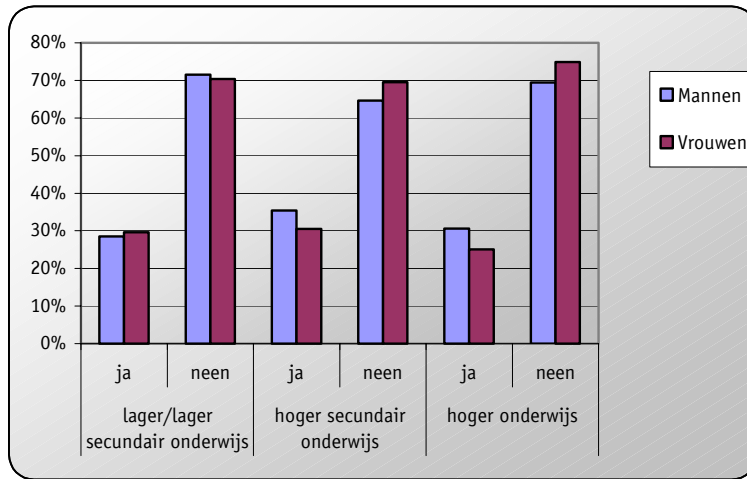
1995: verschillen naar geslacht zijn significant tot en met het hoger secundair onderwijs.

1999: verschillen naar geslacht zijn enkel significant voor hoger onderwijs

In 1995 hebben meer laag- en middelhooggeschoolde mannen een beroepsopleiding gevolgd dan vrouwen met dezelfde opleiding. Het verschil ligt tussen de 9 en 11%-punten. Bij hooggeschoolden is er geen significant verschil.

In 1999 is er zowel bij laaggeschoolde als bij middelhooggeschoolde werknemers geen significant verschil naar geslacht. Bij hooggeschoolden is het verschil vrij groot: 31% van de mannen en 25% van de vrouwen hebben een bijkomende beroepsopleiding gevolgd.

Grafiek 309: Hoogst behaald diploma en volgen van beroepsopleiding naar geslacht 1999

11.2 SOORT BEROEPSOPLEIDING

De resultaten onder 2. hebben als **subpopulatie** niet meer alle werknemers maar **enkel zij die een of andere beroepsopleiding of –scholing hebben gevolgd** na de gewone schoolopleiding.

In de PSBH werd naar volgende opleidingen gevraagd :

- opleiding in een onderwijsinstelling die minstens één jaar duurt
- beroepsopleiding in een bedrijfsomgeving die minstens één jaar duurt
- beroepsopleiding in een gemengd systeem (bedrijfsomgeving en complementaire cursussen in een onderwijsinstelling)
- andere beroepsopleiding in het kader van een tewerkstellingsprogramma (vb. VDAB-opleiding)

11.2.1 OPLEIDING IN EEN ONDERWIJSINSTELLING DIE MINSTENS ÉÉN JAAR DUURT

Voor de eerste categorie (opleiding in een onderwijsinstelling van min. 1 jaar) waren de gegevens van 1995 niet compatibel met die van 1999. De resultaten van 1995 werden hier daarom ook weggelaten.

Resultaten naar geslacht

Tabel 155: Opleiding in een onderwijsinstelling die minstens één jaar duurt naar geslacht 1999
onderwijsinstelling min

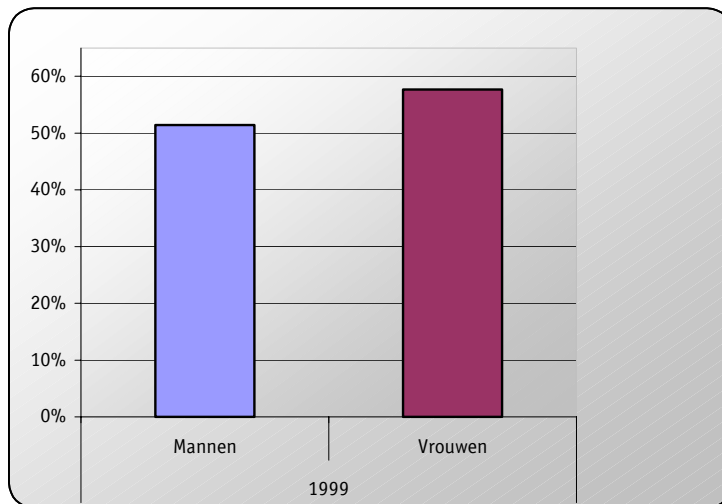
1 jaar	1999		
	Mannen	Vrouwen	Totaal
ja	51,4%	57,7%	54,0%
nee	48,6%	42,3%	46,0%
Totaal	100%	100%	100%

Chi²-toets (p<0,05)

verschillen naar geslacht zijn significant.

Werknemers die na hun opleiding ook nog een bijkomende beroepsopleiding hebben gevolgd doen dit vaker in het onderwijscircuit (onderwijs voor sociale promotie). Voor vrouwen geldt dit nog meer dan voor mannen dan mannen : 58% versus 51%.

Grafiek 310: Opleiding in een onderwijsinstelling gevolgd die minstens één jaar duurt naar geslacht 1999

Resultaten naar geslacht en opleidingsniveau

Is er een verband met de oorspronkelijke schoolopleiding ?

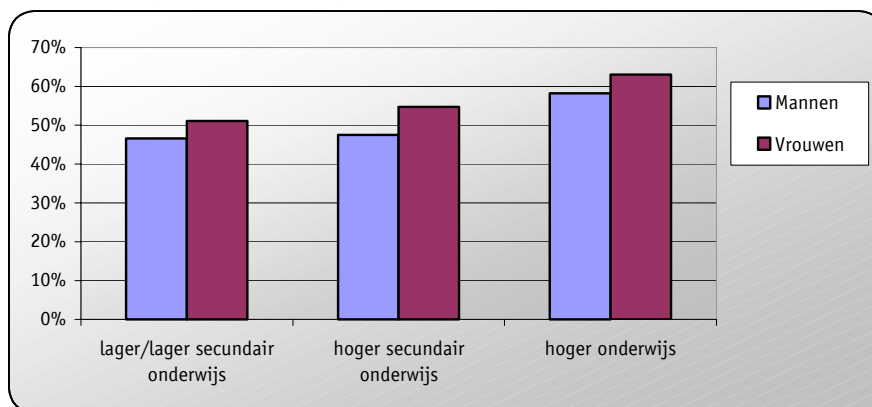
Tabel 156: Hoogst behaald diploma en opleiding in een onderwijsinstelling die minstens één jaar duurt naar geslacht 1999

		1999		
onderwijsinstelling				
	min 1 jaar	Mannen	Vrouwen	Totaal
lager/lager secundair onderwijs	ja	46,6%	51,1%	48,2%
	neen	53,4%	48,9%	51,8%
	Totaal	100%	100%	100%
hoger secundair onderwijs	ja	47,5%	54,7%	50,4%
	neen	52,5%	45,3%	49,6%
	Totaal	100%	100%	100%
hoger onderwijs	ja	58,2%	63,0%	60,4%
	neen	41,8%	37,0%	39,6%
	Totaal	100%	100%	100%

Chi²-toetsen (p<0,05)

verschillen naar geslacht zijn voor geen enkel opleidingsniveau significant.

Grafiek 311: Hoogst behaald diploma en opleiding in een onderwijsinstelling gevolgd die minstens één jaar duurt naar geslacht 1999

Er zijn geen significante verschillen in het al dan niet volgen van dit soort beroepsopleiding en het behaald diploma tussen mannen en vrouwen.

11.2.2 BEROEPSOPLEIDING IN EEN BEDRIJFSOMGEVING DIE MINSTENS ÉÉN JAAR DUURT

Resultaten naar geslacht

Tabel 157: Beroepsopleiding in een bedrijfsomgeving die minstens één jaar duurt naar geslacht 1995-1999

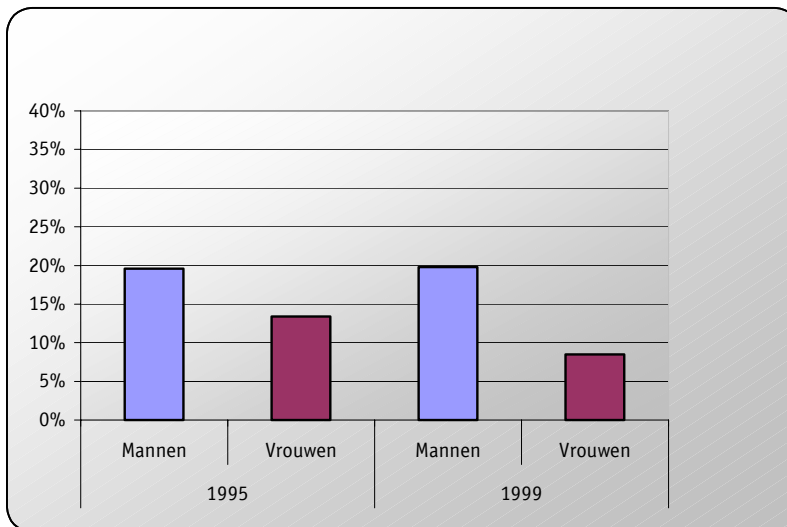
in bedrijf min 1 jaar	1995			1999		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
ja	19,6%	13,4%	17,4%	19,8%	8,5%	15,2%
nee	80,4%	86,6%	82,6%	80,2%	91,5%	84,8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi²-toetsen (p<0,05)

1995: verschillen naar geslacht zijn significant.

1999: idem

Grafiek 312: Beroepsopleiding gevolgd in een bedrijfsomgeving die minstens één jaar duurt naar geslacht 1995-1999

Mannen volgen vaker een beroepsopleiding van minimum 1 jaar in een bedrijfsomgeving. In 1999 zegt nog geen 9% van vrouwen die een beroepsopleiding gevolgd hebben dat dit in een bedrijfsomgeving gebeurde. In 1995 was dit nog ruim 13%. Bij mannen blijft dit stabiel op 20%.

Resultaten naar geslacht en opleidingsniveau

Tabel 158: Hoogst behaald diploma en beroepsopleiding in een bedrijfsomgeving die minstens één jaar duurt naar geslacht 1995-1999

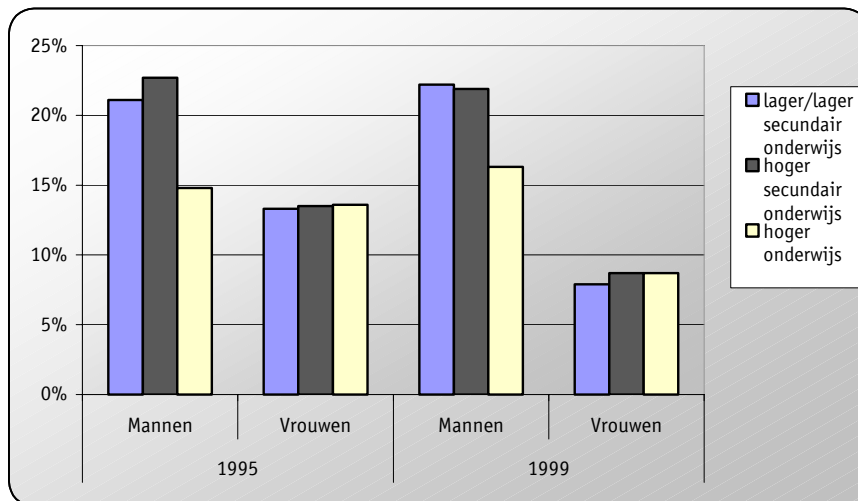
		1995			1999		
		Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
lager/lager secundair onderwijs	in bedrijf min 1 jaar ja	21,1%	13,3%	19,0%	22,2%	7,9%	17,1%
	neen	78,9%	86,7%	81,0%	77,8%	92,1%	82,9%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
hoger secundair onderwijs	ja	22,7%	13,5%	19,7%	21,9%	8,7%	16,5%
	neen	77,3%	86,5%	80,3%	78,1%	91,3%	83,5%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
hoger onderwijs	ja	14,8%	13,6%	14,2%	16,3%	8,7%	12,9%
	neen	85,2%	86,4%	85,8%	83,7%	91,3%	87,1%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi²-toetsen (p<0,05)

1995: verschillen naargelacht zijn voor geen enkel onderwijsniveau significant.

1999 : verschillen naargelacht zijn voor alle onderwijsniveaus significant

Grafiek 313: Hoogst behaald diploma en beroepsopleiding gevolgd in een bedrijfsomgeving die minstens één jaar duurt naar geslacht 1999

In 1999 vindt slechts 8,5% van de beroepsopleidingen voor vrouwen plaats in bedrijven. Dit geldt voor elk scholingsniveau. In 1995 volgden nog bijna evenveel hooggeschoolde vrouwen een beroepsopleiding in een bedrijf dan hooggeschoolde mannen (14%).

Voorlaag- en middelhooggeschoolde mannen doen het in 1999 goed.

11.2.3 BEROEPSOPLEIDING IN EEN GEMENGD SYSTEEM (BEDRIJFSOMGEVING EN COMPLEMENTAIRE CURSUSSEN IN EEN ONDERWIJSINSTELLING)

Resultaten naar geslacht

Tabel 159: Beroepsopleiding in een gemengd systeem naar geslacht 1995 1999

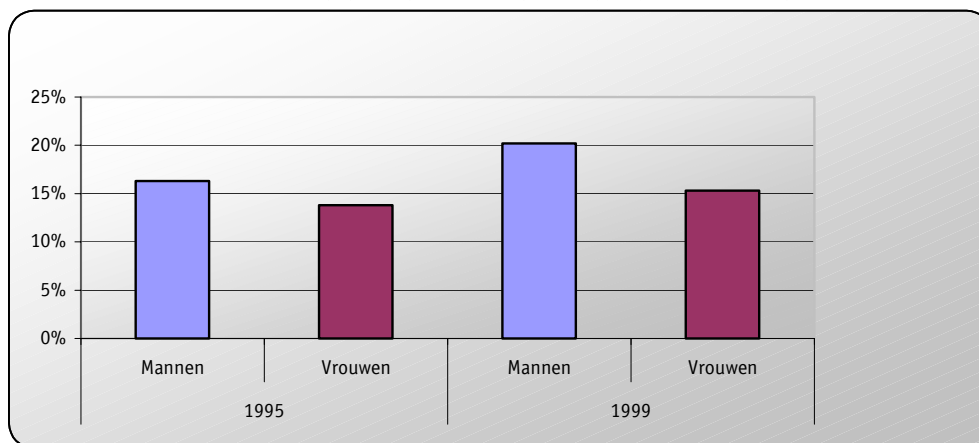
gemengd systeem	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
ja	16,3%	13,8%	15,4%	20,2%	15,3%	18,2%
nee	83,7%	86,3%	84,6%	79,8%	84,7%	81,8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi²-toetsen (p<0,05)

1995: verschillen naargelacht zijn niet significant.

1999 : verschillen naargelacht zijn significant

Grafiek 314: Beroepsopleiding gevolgd in een gemengd systeem naar geslacht 1995-1999

Vrouwen doen het hier beter dan bij de zuivere bedrijfsopleidingen. Zij blijven echter nagenoeg status quo ten opzichte van 1995. Voor mannen is deze vorm van bijkomende beroepsopleiding belangrijker geworden tussen 1995 en 1999.

Resultaten naar geslacht en opleidingsniveau

Tabel 160: Hoogst behaald diploma en beroepsopleiding in een gemengd systeem naar geslacht 1995-1999

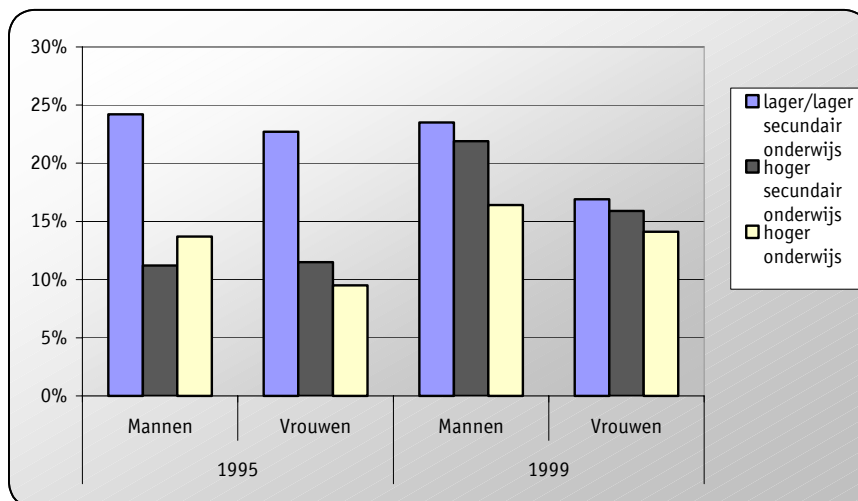
		1995			1999		
	gemengd systeem	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
lager/lager secundair onderwijs	ja	24,2%	22,7%	23,8%	23,5%	16,9%	21,1%
	neen	75,8%	77,3%	76,2%	76,5%	83,1%	78,9%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
hoger secundair onderwijs	ja	11,2%	11,5%	11,3%	21,9%	15,9%	19,5%
	neen	88,8%	88,5%	88,7%	78,1%	84,1%	80,5%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
hoger onderwijs	ja	13,7%	9,5%	11,8%	16,4%	14,1%	15,4%
	neen	86,3%	90,5%	88,2%	83,6%	85,9%	84,6%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi²-toetsen (p<0,05)

1995: verschillen naar geslacht zijn voor geen enkel onderwijsniveau significant.

1999 : verschillen naar geslacht zijn voor geen enkel onderwijsniveau significant

Grafiek 315: Hoogst behaald diploma en beroepsopleiding gevolgd in een gemengd systeem naar geslacht 1995-1999

Zowel bij mannen en bij vrouwen is het aandeel middelhoog tot hogeschoolden die een gemengde opleiding volgen, gestegen. De verschillen tussen laaggeschoolde mannen en vrouwen in 1999 blijken statistisch niet significant te zijn.

11.2.4 ANDERE BEROEPSOPLEIDING IN HET KADER VAN EEN TEWERKSTELLINGSPROGRAMMA (VB. VDAB-OPLEIDING)

Resultaten naar geslacht

Tabel 161: Beroepsopleiding in het kader van een tewerkstellingsprogramma naar geslacht 1995-1999

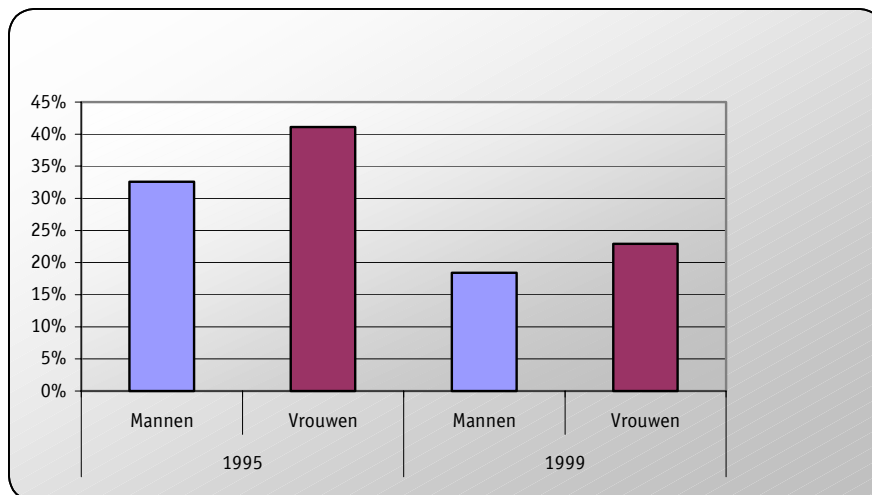
tewerkstellingsprogramma	1995			1999		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
ja	32,6%	41,1%	35,6%	18,4%	22,9%	20,2%
nee	67,4%	58,9%	64,4%	81,6%	77,1%	79,8%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi²-toetsen (p<0,05)

1995: verschillen naargelacht zijn significant.

1999 : verschillen naargelacht zijn niet significant

Grafiek 316: Beroepsopleiding gevolgd in het kader van een tewerkstellingsprogramma naar geslacht 1995-1999

In 1995 zaten 41% van vrouwen in een bijkomende beroepsopleiding in een tewerkstellingsprogramma; bij mannen was dat merkkelijk minder namelijk 33%. In 1999 is het belang van deze programma's sterk gedaald. Het al dan niet volgen van een opleiding in dit kader geeft geen significante verschillen meer naar geslacht.

Resultaten naar geslacht en opleidingsniveau

Tabel 162: Hoogst behaald diploma en beroepsopleiding in een tewerkstellingsprogramma naar geslacht 1995-1999

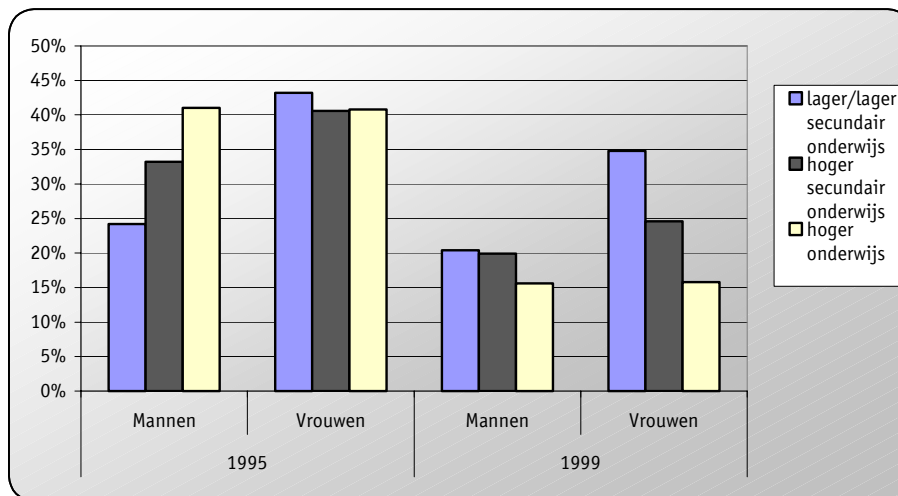
		1995			1999		
tewerkstellingsprogramma		Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
lager/lager secundair onderwijs	ja	24,2%	43,2%	29,5%	20,4%	34,8%	25,5%
	neen	75,8%	56,8%	70,5%	79,6%	65,2%	74,5%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
hoger secundair onderwijs	ja	33,2%	40,6%	35,6%	19,9%	24,6%	21,8%
	neen	66,8%	59,4%	64,4%	80,1%	75,4%	78,2%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
hoger onderwijs	ja	41,0%	40,8%	40,9%	15,6%	15,8%	15,6%
	neen	59,0%	59,2%	59,1%	84,4%	84,2%	84,4%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi²-toetsen (p<0,05)

1995: verschillen naargelacht zijn voor laaggeschoolden significant.

1999 : idem

Grafiek 317: Hoogst behaald diploma en beroepsopleiding gevolgd in een tewerkstellingsprogramma naar geslacht 1995-1999

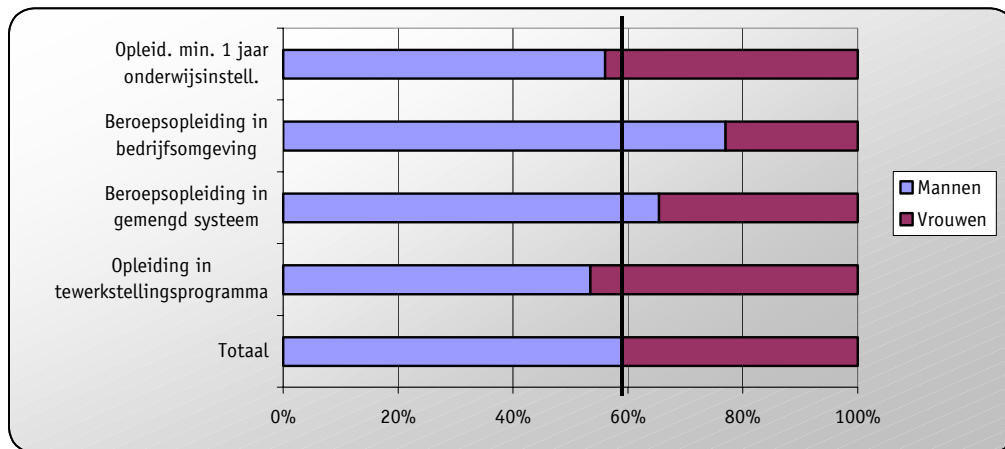

De verschillen naar geslacht blijven groot voor laaggeschoolden. Dit soort beroepsopleiding wordt door aanzienlijk meer laaggeschoolde vrouwen dan laaggeschoolde mannen gevolgd.

Sekseratio's voor 1999

Indien men de populatie voor elk soort opleiding en het volgen van bijkomende beroepsopleiding in het algemeen verdeeld in mannen en vrouwen geeft dat voor 1999 het volgende beeld:

Grafiek 318: Sekseratio beroepsopleidingen 1999

Hieruit blijkt nogmaals duidelijk dat de grootste afwijkingen in het voordeel van mannelijke werknemers zich situeren in de opleidingen in een bedrijfsomgeving. Ook de gemengde opleidingen hebben een mannelijk overwicht. Tewerkstellingsprogramma's neigen naar een vrouwelijk overwicht al zijn de verschillen statistisch niet significant.

11.2.5 OPLEIDINGEN AANGEBODEN DOOR DE WERKGEVER

Tenslotte bekijken we de opleidingen die door de werkgever worden aangeboden.

Resultaten naar geslacht

Tabel 163: Opleiding/training aangeboden door de werkgever naar geslacht 1995-1999

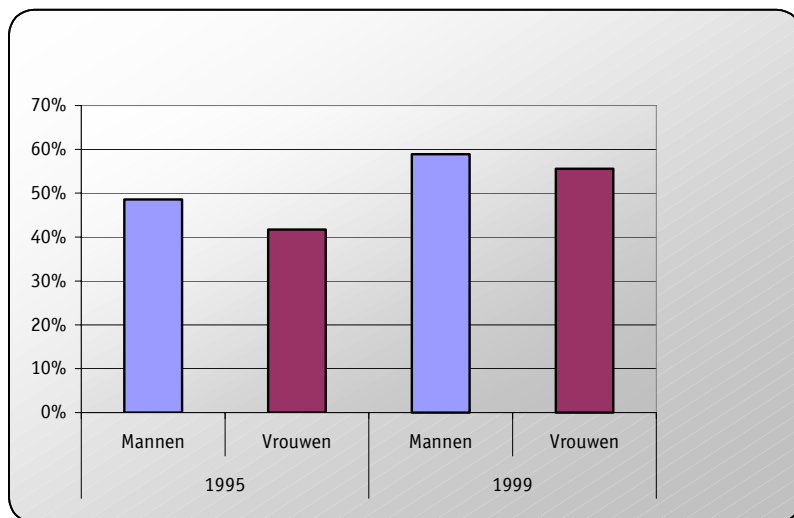
opleiding/training werkgever	1995			1999		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
ja	48,6%	41,7%	45,7%	58,9%	55,6%	57,4%
nee	51,4%	58,3%	54,3%	41,1%	44,4%	42,6%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi²-toetsen (p<0,05)

1995: verschillen naargelacht zijn significant.

1999: verschillen naargelacht zijn niet significant

Grafiek 319: Opleiding/training wordt aangeboden door de werkgever naar geslacht 1995-1999

Op dit vlak wordt het onderscheid tussen mannelijke en vrouwelijke werknemers kleiner. Het verschil bedraagt in 1999 3,3%punten. Het verschil is statistisch niet significant.

Resultaten naar geslacht en opleidingsniveau

Vindt men deze evolutie bij alle opleidingsniveaus terug?

Tabel 164: Hoogst behaald diploma en opleiding/training wordt aangeboden door de werkgever naar geslacht 1995-1999

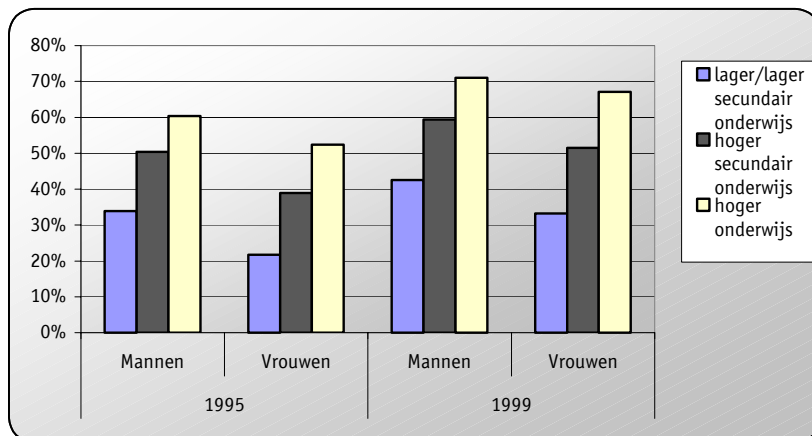
		1995			1999		
opleiding/training		Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
werkgever							
lager/lager secundair onderwijs	ja	33,9%	21,7%	29,8%	42,5%	33,2%	39,2%
	neen	66,1%	78,3%	70,2%	57,5%	66,8%	60,8%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
hoger secundair onderwijs	ja	50,4%	38,9%	45,7%	59,4%	51,5%	55,9%
	neen	49,6%	61,1%	54,3%	40,6%	48,5%	44,1%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%
hoger onderwijs	ja	60,4%	52,4%	56,4%	71,0%	67,1%	69,0%
	neen	39,6%	47,6%	43,6%	29,0%	32,9%	31,0%
	Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi²-toetsen (p<0,05)

1995: verschillen naargelacht zijn voor alle opleidingsniveaus significant.

1999: verschillen naargelacht zijn voor alle opleidingsniveaus significant behalve voor hooggeschoolden

Grafiek 320: Hoogst behaald diploma en opleiding/training wordt aangeboden door de werkgever naar geslacht 1995-1999

Hoewel alle vrouwelijke werknemers van welk scholingsniveau dan ook hier vooruitgang boeken, worden laaggeschoolde en middelhoog geschoolde vrouwen nog steeds achtergesteld ten opzichte van hun mannelijke collega's.

Enkel bij hooggeschoolde vrouwen wordt het verschil met mannen kleiner.

11.2.6 SAMENGEVAT

In 1999 hadden 31% van de mannen en 28% van de vrouwen een beroepsopleiding gevolgd. Hierbij moet worden gespecificeerd dat het moet gaan om *echte* beroepsopleidingen. Ongestructureerde, informele opleidingen of aanwijzingen van chef en collega's, zelfstudie, opgedane ervaring werden hier buiten beschouwing gelaten. Opleidingen voor algemene kennis, die niet bedoeld zijn om iemands beroepsvaardigheden of beroepsmogelijkheden te vergroten, werden eveneens buiten beschouwing gelaten.

Er worden voor 1999 geen verschillen vastgesteld tussen laaggeschoolde mannen en vrouwen. Dat was in 1995 wel nog zo. Er is wel een ruim verschil tussen hooggeschoolde mannen en vrouwen: 31% van de mannen en slechts 25% van de vrouwen hadden een beroepsopleiding gevolgd. Dit verschil was er in 1995 nog niet.

Onze volgende vraag was: welk soort opleiding hebben mannen en vrouwen gevolgd?

Vrouwen hebben een overwicht in de opleidingen in onderwijsinstellingen en dit voor alle opleidingsniveaus. Laag- en middelhooggeschoolde vrouwen vond men meer dan mannen terug in tewerkstellingsprogramma's in 1995. Dit verschil is in 1999 veel kleiner geworden.

Mannen hebben een overwicht in opleidingen in een bedrijfsomgeving. Het verschil geldt voor alle onderwijsniveaus en werd groter tussen 1995 en 1999. Ook in de gemengde systemen

(bedrijfsomgeving en complementaire cursussen in een onderwijsinstelling) vindt men relatief meer mannen. Er is geen verband tussen geslacht en opleidingsniveau gevonden .

Wat doen de werkgevers op het vlak van beroepsopleiding en training voor hun mannelijke en vrouwelijke werknemers?

Er is voor vrouwelijke werknemers vooruitgang geboekt. Deze vooruitgang is er voor vrouwen van alle opleidingsniveaus. De discrepantie tussen mannen en vrouwen blijft echter, behalve voor hogeschoolde werknemers.

BIJLAGEN

**Bijlage 1. – Internationale classificatie van de beroepen ISCO – 88 (*)
Communautaire versie (**)**

1. Beleidvoerende en hogere leidinggevende functies, directeuren en bedrijfsleiders.

- 11 Beleidvoerende en hogere leidinggevende functies.
- 12 Directeuren en bedrijfsleiders van ondernemingen.
- 13 Directeuren en bedrijfsleiders, algemeen.

2. Specialisten

- 21 Natuurkundigen, wiskundigen en ingenieurs.
- 22 Specialisten op het gebied van de menswetenschappen en de geneeskunde.
- 23 Onderwijsgevendenden.
- 24 Overige specialisten.

3. Technici en lagere functies.

- 31 Lagere functies op het gebied van de natuurkunde en de ingenieurswetenschappen.

4. Administratieve functies.

- 41 Kantoorpersoneel.
- 42 Klanten bedienend personeel

5. Dienstverlenende en commerciële functies.

- 51 Huishoudelijke en verzorgende functies, brandweer, politie e.d.
- 52 Modellen, verkopers en demonstrateurs.

6. Geschoolde landbouwers en vissers.

- 61 Voor de markt producerende geschoolde landbouwers en vissers.

7. Ambachtsberoepen en verwante beroepen.

- 71 Mijn- en groeuarbeiders en bouwvakarbeiders.
- 72 Metaalarbeiders, monteurs en verwante beroepen.
- 73 Vervaardigers van precisie-instrumenten, ambachtslieden, drukkers en verwante beroepen.
- 74 Overige ambachtsberoepen en verwante beroepen.

8. Bedieningsmannen van installaties en machines en assembleurs.

- 81 Bedieningsmannen van stationaire installaties.
- 82 Machinebedieningsmannen en assembleurs.
- 83 Chauffeurs, machinisten en bedieningsmannen van mobiele installaties.

9. Lagere beroepen.

- 91 Lagere commerciële en dienstverlenende beroepen.
- 92 Ongeschoolde arbeiders in de landbouw, de visserij e.d.
- 93 Ongeschoolde arbeiders in de mijnbouw, de bouwnijverheid, industrie en het vervoer.

0. Militairen

- 01 Militairen.

(*) International Standard Classification of Occupations

(**) Vanaf 1993.

Bijlage 2.-Lijst van de secties en afdelingen van de activiteiten nomenclatuur

NACE (herziene versie) (*)

Sector A	Landbouw, jacht en bosbouw.
Sector B	Visserij
Sector C	Winning van delfstoffen
Sector D	Industrie
Sector E	Distributie van elektriciteit, gas en water.
Sector F	Bouwnijverheid
Sector G	Groot- en kleinhandel, reparatie van auto's en huishoudelijke artikelen.
Sector H	Hotels en restaurants
Sector I	Vervoer, opslag en communicatie.
Sector J	Financiële instellingen.
Sector K	Exploitatie van en handel in onroerend goed, verhuur en zakelijke dienstverlening.
Sector L	Openbaar bestuur en defensie; verplichte sociale verzekeringen.
Sector M	Onderwijs
Sector N	Gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.
Sector O	Overige gemeenschapsvoorzieningen en sociaalculturele en persoonlijke diensten.
Sector P	Particuliere huishoudens met werknemers.
Sector Q	Extraterritoriale organisaties en lichamen.

(*) vanaf 1993.